DZIŚ › KLESZCZE – PORADNIK ZDROWOTNY
SZCZEPIENIA | BADANIE KLESZCZA | KLESZCZE W DOMU

GAZETA wyborcza
wyborcza.pl
NIE MA WOLNOŚCI BEZ SOLIDARNOŚCI

Piątek, 24 kwietnia 2026 | Redaktor prowadzący Piotr Rozpara | Cena gazety 12,99 zł (w tym 8% VAT) | nr 95.11194, 1
Nakład 87 tys. + 322 tys. prenumerat cyfrowych

Prezydent przyjął rezygnację szefa BBN

Cenckiewicz odchodzi

Sławomir Cenckiewicz rezygnuje z funkcji szefa prezydenckiego Biura Bezpieczeństwa Narodowego i opuszcza Kancelarię Prezydenta. Według źródeł „Wyborczej" jednym z powodów jest spór o aneks do raportu z likwidacji WSI i o stosunek do Donalda Trumpa.

Wojciech Czuchnowski

Z punktu widzenia relacji rząd–prezydent decyzja Cenckiewicza ma ogromne znaczenie. To on stał za Karolem Nawrockim na każdym etapie jego kariery. To dzięki niemu obecny prezydent został prezesem IPN, a po wyborach Cenckiewicz był jego najważniejszym doradcą. Młodszy o jedenaście lat Nawrocki traktował go jak ostateczny autorytet. Co się zatem stało?

Dwa powody

Oficjalnym powodem jest odebranie historykowi poświadczenia bezpieczeństwa, czyli możliwości dostępu do tajnych informacji. Ale Cenckiewicz nie miał tego poświadczenia już obejmując funkcję szefa BBN. Mimo to prezydent zawsze go bronił. Na dodatek w ubiegłym tygodniu Cenckiewicz wygrał proces z kancelarią premiera i Służbą Kontrwywiadu Wojskowego, która w 2025 r. cofnęła mu certyfikat. Tyle że sukces przed sądem miał znaczenie wyłącznie wizerunkowe, bo tracił dostęp do informacji niejawnych z innych powodów: jest oskarżony o ujawnienie planów strategicznych wojska, prokuratura bada też jego udział – mimo braku uprawnień – w posiedzeniu Rady Bezpieczeństwa Narodowego.

Źródła „Wyborczej" mówią, że między Cenckiewiczem a Nawrockim zaczęło zgrzytać w związku z dwiema sprawami. Pierwsza to popieranie przez prezydenta działań Donalda Trumpa. Cenckiewicz, jako ortodoksyjny katolik, nie mógł się pogodzić z antychrześcijańską retoryką prezydenta USA i krytykował jego ataki na papieża Leona XIV. Sprawa druga to aneks do raportu z likwidacji Wojskowych Służb Informacyjnych. Cenckiewicz jest jednym z jego głównych autorów i zwolennikiem odtajnienia dokumentu przechowywanego w tajnym archiwum Kancelarii Prezydenta. Aneks, uważany za „świętego Graala" PiS oraz zwolenników lustracji, powstał w 2007 r. Żaden z kolejnych prezydentów nie zdecydował się na jego odtajnienie. Lech Kaczyński ocenił, że aneks zawiera błędy i publicystyczne tezy niepoparte dowodami.

Nadmierna anonimizacja aneksu

I choć Nawrocki chce go wreszcie ujawnić, to diabeł tkwi szczegółach. Chodzi o to, że zdaniem Cenckiewicza aneks został nadmiernie zanonimizowany, przez co traci na sile. Bo Cenckiewicz i jego środowisko chcą pokazać, że za powstaniem III RP i upadkiem komunizmu stoi agentura PRL.

Decyzję o publikacji aneksu Nawrocki właśnie podjął. Jego rzecznik Rafał Leśkiewicz napisał, że aneks został przekazany do zaopiniowania marszałkom Sejmu i Senatu. „Opinie, które nie mają charakteru wiążącego dla Prezydenta RP, są formalnym elementem procesu zmierzającego do odtajnienia i podania do publicznej wiadomości aneksu" – dodał.

Aneks, uważany za „świętego Graala" PiS oraz zwolenników lustracji, powstał w 2007 roku

Wczoraj Leśkiewicz oświadczył, że rezygnacja Cenckiewicza została przyjęta i historyk złożył ją dzień wcześniej. O publikacji aneksu Leśkiewicz powiedział tak: „Jawność tak, ale w granicach prawa", „Jawność, ale odpowiedzialna".

Decyzja dobra, choć spóźniona

Gdy zamykaliśmy to wydanie „Wyborczej", ze strony rządu na oświadczenie szefa BBN zareagował na razie Jacek Dobrzyński, rzecznik koordynatora służb specjalnych. Na X napisał: „Już ponad 7 miesięcy temu jasno i wyraźnie informowałem, że Sławomir C. nie ma dostępu do informacji niejawnych. Najwyraźniej w końcu do niego dotarło, że przez ten czas, stojąc na czele BBN wyglądał dość paradnie. Bez poświadczenia bezpieczeństwa i wglądu do niejawnych dokumentów kierowanie przez niego było fikcją. Jego odejście ze stanowiska to chyba jedyna dobra, choć mocno spóźniona decyzja". ●

Dziś na stacjach paliw

Benzyna 95
6,03 zł

Olej napędowy
6,79 zł

To maksymalne ceny obowiązujące dziś na stacjach paliw

Wydaje Wyborcza Sp. z o. o.
nr indeksu 348198
ISSN 0860-908X
9 770860 908150 17>
1 RP

FOT. © CAROL GUZY/ZUMA PRESS/IWITNES

World Press Photo

ZDJĘCIE ROKU

To zdjęcie amerykańskiej fotografki Carol Guzy zwyciężyło w tegorocznej edycji konkursu World Press Photo. Zostało zrobione 26 sierpnia ubiegłego roku w sądzie w Nowym Jorku, gdy po przesłuchaniu imigracyjnym agenci ICE zatrzymali Ekwadorczyka Luisa. Zrozpaczone córki trzymają się ojca, jedynego żywiciela rodziny.

• Więcej
▶ Wyborcza.pl

eprasa.pl 80426b2470

Bartosz T. Wieliński

Trump dzieli NATO

Przez trzy dekady marzyło nam się, by Ameryka traktowała nas tak jak Izrael. Byśmy byli w grupie państw, które Waszyngton uważa za najważniejszych sojuszników, którym nie szczędzi wsparcia, nie odmawia dostępu do najnowszych wojskowych technologii. By cały świat to widział, a nasi potencjalni nieprzyjaciele zdawali sobie sprawę z tego, że atak na Polskę spowoduje odwet USA.

Gdy w 1999 r. weszliśmy do NATO, traktowano nas jak członka drugiej kategorii. W myśl porozumień z Rosją w Polsce i innych nowych krajach Sojuszu nie mogły powstawać stałe bazy wojskowe, zachodni sojusznicy bardzo się starali Moskwy nie prowokować. Nawet gdy dokonała aneksji Krymu i podpaliła wschodnią Ukrainę, a USA zaczęły zaostrzać stanowisko, amerykańscy żołnierze przysłani do Polski nie stacjonowali u nas na stałe, tylko rotacyjnie. Niby to kwestia semantyki, ale przecież w polityce słowa mają swoje znaczenie.

Stare porzekadło mówi: uważaj na to, czego sobie życzysz, bo życzenie może się spełnić w najmniej dogodnym momencie. Tak właśnie się dzieje w relacjach polsko-amerykańskich. Według Politico w Waszyngtonie sporządzono czarną listę krajów, które nie udzieliły USA sojuszniczego poparcia w wojnie z Iranem i powinny ponieść karę. Jedyna, jaka wchodzi w grę – cła Trump już przecież nakładał – to wycofanie z tych krajów części, a może i całości amerykańskiego kontyngentu wojskowego. Jest i druga lista, biała, na której wpisano kraje, które Ameryka sobie ceni, bo nie tylko nie kontestują jej polityki, ale i wydają odpowiednio dużo na obronność (do tej pory głównie w amerykańskich koncernach zbrojeniowych). Na tej liście są Polska, Rumunia, kraje bałtyckie. Logika opisanego przez Politico procesu zakłada, że USA przerzucą siły z krajów z listy czarnej do krajów z listy białej. Na papierze wygląda to doskonale. Do 10 tys. amerykańskich żołnierzy stacjonujących w Polsce dołączą kolejni. Nasza siła odstraszania Rosji znacznie wzrośnie.

Dokonany przez prezydenta USA podział sojuszników na złych i dobrych osłabiłby nasz Sojusz w sensie politycznym

W rzeczywistości taka decyzja Trumpa nie byłaby korzystna. Problemem nie jest nawet to, że zwiększą się koszty stacjonowania dodatkowych wojsk w Polsce. Przerzucanie wojska z zaplecza na flankę wschodnią osłabiłoby Sojusz w sensie militarnym. To byłby przecież długotrwały proces, co przełożyłoby się na zdolność do prowadzenia operacji. Najgorsze jest jednak to, że dokonany przez Donalda Trumpa podział sojuszników na złych i dobrych osłabiłby nasz Sojusz w sensie politycznym. Bo czy kraj z czarnej listy mógłby liczyć na to, że artykuł 5. Traktatu Waszyngtońskiego zostanie uruchomiony, gdyby ktoś najechał jego terytorium? Śmiem wątpić. A skoro tak, to po co tkwić w sojuszu, który jest bezwartościowy.

Obawialiśmy się, że Trump po prostu wycofa się z NATO. Może jednak dojść do gorszego scenariusza: że rozpocznie jego implozję. Polska nie powinna się więc cieszyć, że umieszcza się ją na białej liście. A polscy politycy powinni przekonywać Amerykanów, by plany podziału NATO wyrzucili do kosza. ●

Andrzej rysuje

Warszawa
Święto z tradycji insurekcji kościuszkowskiej

FOT. MATEUSZ SKWARCZEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Wczorajszy uroczysty apel na Placu Marszałka Józefa Piłsudskiego z okazji Święta Dowództwa Garnizonu Warszawa. Oficjalnie przypada 19 kwietnia i nawiązuje do insurekcji kościuszkowskiej z 1794 roku, gdy powołano do życia pierwszą oficjalną władzę wojskową.

Liczba dnia

52

MLN ZŁ

Na taką kwotę pozwała stołeczny samorząd firma będąca o krok od przejęcia potężnej kamienicy w centrum Warszawy. Spółka niecierpliwi się na powolność procesów reprywatyzacyjnych.

▶ **Warszawa.wyborcza.pl**

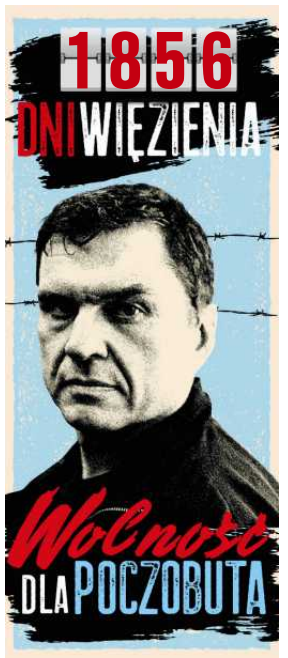

Marie-Louise Eta
Pierwsza trenerka w najlepszych ligach

Krytycy zawsze się znajdą. Każdy może mieć swoje zdanie, ale najczęściej mówi ono więcej o osobie, która je wygłasza, niż o mnie – opowiada Marie-Louise Eta w pierwszym długim wywiadzie w roli trenerki występujących w Bundeslidze piłkarzy Unionu Berlin. Już same okoliczności, w jakich jest on przeprowadzany, pokazują, że w klubie ze stolicy Niemiec wydarzyło się coś niezwykłego. Marie-Louise Eta to pierwsza kobieta w historii niemieckiej ligi i wszystkich czołowych lig na świecie na tym stanowisku. Na kameralnym stadionie byli dziennikarze „Die Zeit", a w rozmowie online brali też udział przedstawiciele Sport.pl, brytyjskiego „Guardiana", włoskiej „La Repubbliki" i hiszpańskiego „El Pais". Pytań wystarczyłoby na dwie godziny, ale Eta była zapracowana, wcześniej nieco przeciągnęła trening.

FOT. REUTERS / LISI NIESNER

Do sali na głównej trybunie weszła w klubowym dresie. Uśmiechnięta i wyluzowana, mimo że dwa dni wcześniej debiut nie poszedł po jej myśli – Union przegrał 1:2 z Wolfsburgiem, który walczy o pozostanie w lidze.

Gdy makijażystki nakładają jej puder, opowiada o dzieciństwie u boku dwóch starszych sióstr. One, ogród i piłka – tak to wyglądało. Zanim usiadła przed kamerami, pozowała jeszcze do zdjęć na potrzeby wywiadu. Wspominała też o inspiracjach – gdy była piłkarką, podziwiała Xaviego Hernandeza z FC Barcelony, a będąc trenerką, zachwyca się Pepem Guardiolą. Kierunek jest jednak oczywisty – podoba jej się futbol ofensywny, techniczny i kreatywny.

Urodzona 34 lata temu w Dreźnie Marie-Louise Eta to była reprezentantka Niemiec drużyn młodzieżowych. Objęła zespół Unionu do końca tego sezonu, wcześniej w tym klubie prowadziła drużynę do lat 19. Szybko po nominacji w jej stronę pojawiły się obraźliwe komentarze.

– To po prostu śmieszne, kompletnie absurdalne. Zastanawiam się, kto to wszystko robi. Oni zniekształcają piłkę nożną. Jaki typ kobiety jest w męskiej piłce? Na początku myślałem, że to żart, ale to się naprawdę wydarzyło. Biorą pierwszą lepszą osobę, jaką zobaczą. Gdybym ja tak postąpił, nigdy nie oglądałbym meczu tej drużyny. Byłoby dobrze, gdyby ta kobieta weszła do szatni w bieliźnie, by motywować zawodników. Ale to czysty szum medialny i nieudany eksperyment – mówił Aleksandr Mostowoj, 50-krotny reprezentant Rosji i były piłkarz Benfiki czy Celty Vigo cytowany przez portal sport24.ru.

– To szaleństwo, że musimy zmagać się z seksizmem – komentował Horst Heldt, dyrektor ds. piłki nożnej w Unionie. ●

Dawid Szymczak

• **Rozmowa z Marie-Louise Etą**

▶ **Sport.pl**

1 RP

eprasa.pl 80426b2470

Województwo Śląskie

superauto.pl STADION ŚLĄSKI

STADION ŚLĄSKI

70 LAT LEGENDY

Historia, która wciąż tętni życiem

Przez siedem dekad legendarny Kocioł Czarownic był miejscem, w którym rodziły się sportowe legendy, kibice przeżywali wielkie emocje, a światowe wydarzenia zapisywały się w pamięci kolejnych pokoleń.

To tutaj reprezentacja Polski w piłce nożnej odnosiła swoje największe sukcesy, lekkoatleci na czele z Ireną Szewińską osiągali rekordowe wyniki, a Jerzy Szczakiel został pierwszym w historii Polski Indywidualnym Mistrzem Świata na żużlu. To również tutaj występowały największe gwiazdy muzyki, a trybuny niosły się echem dopingu słyszanym daleko poza Stadionem.

Dziś Superauto.pl Stadion Śląski obchodząc swoje 70-lecie, nadal tętni życiem i energią!

Jeszcze w tym roku czeka nas widowiskowy **Galacticos Show** z udziałem takich ikon futbolu jak Ronaldinho i Francesco Totti (25.04.), największy w Polsce mecz charytatywny łączący gwiazdy sportu i influencerów **HS All Stars | Gramy dla Dzieci** (2.05.). Po latach na Superauto.pl Stadion Śląski powróci też **Metallica**, dwa koncerty zagra **Dawid Podsiadło**, a trzydniowy **Fajer Festiwal**, który połączy na stadionowej promenadzie muzykę z festiwalową energią (28-30.08.).

To tylko część tego, co przed nami. Kocioł Czarownic wciąż pisze swoją historię, łącząc sport, kulturę i emocje pokoleń.

Śledź jubileusz, sprawdzaj wydarzenia na stronie: i świętuj razem z nami!

superautostadionslaski.pl

Kraj/34429434

eprasa.pl 80426b2470

Polska droga do Lwowa?

Polskie firmy, polskie finansowanie, polskie przepisy i przetarg organizowany w Polsce – ale infrastruktura powstająca w Ukrainie. Agencja Rozwoju Przemysłu forsuje projekt budowy autostrady łączącej polską granicę ze Lwowem. – To ma być symbol – podkreśla Bartłomiej Babuśka, prezes ARP.

Sebastian Ogórek

– Ma to być projekt, który zredefiniuje geografię ekonomiczną i eksportową Europy – mówi o inicjatywie Bartłomiej Babuśka. Dodaje, że udział w odbudowie Ukrainy to polska racja stanu, a pierwszym akcentem tej współpracy mają być nowoczesne szlaki komunikacyjne budowane przez polskie firmy.

Założenie jest proste: polska instytucja, na przykład Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, miałaby zorganizować przetarg na budowę trasy od granicy do Lwowa. Cały proces przebiegałby na podstawie polskich i unijnych przepisów. Choć startować w nim mógłby każdy, w takich okolicznościach polskie firmy budowlane miałyby ułatwione zadanie.

Z naszych ustaleń wynika, że w październiku ubiegłego roku prezesów i przedstawicieli największych polskich spółek budowlanych zabrano w tej sprawie w delegację do Lwowa. Wizyta zakończyła się zgrzytem, ponieważ wracających do kraju menedżerów ukraińscy celnicy zatrzymali na granicy na kilka godzin. Miał to być rzekomo sygnał od tamtejszych oligarchów, że obecność polskich firm na ich rynku nie jest mile widziana.

– Miała być dla nas szybka ścieżka, a skończyło się na godzinach czekania w autokarze – mówi nam anonimowo jeden z uczestników delegacji.

• **Przejście graniczne Korczowa-Krakowiec. Tu miałby się rozpocząć 80-kilometrowy odcinek drogi M10 do Lwowa** FOT. PATRYK OGORZAŁEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

W oparciu o umowę międzyrządową

Prezes ARP nie chce komentować tego incydentu. W rozmowie z Wyborcza.biz podkreśla, że kluczowe jest wejście na ukraiński rynek.

– Była cała masa spotkań i konferencji, które różniły się tylko cateringiem. Naprodukowano setki dokumentów, które mają wartość użytego papieru i atramentu – dodaje i potwierdza, że droga ma być realnym symbolem współpracy Polski i Ukrainy.

Według planu inwestycja ma zostać zrealizowana nie tylko w oparciu o polskie prawo, ale także z polskim finansowaniem. Koszty mógłby pokryć rząd lub podległe mu instytucje, w grę wchodzi również pozyskanie środków europejskich. A co ze spłatą? Trasa byłaby objęta koncesją – kierowcy samochodów osobowych i ciężarowych płaciliby za przejazd, a z tych wpływów spłacano by kredyt.

– Strona ukraińska uwzględnia taką możliwość – deklaruje prezes ARP.

Babuśka uważa ten krok za śmiałą, ale potrzebną inicjatywę. I stawia sobie za cel podpisanie porozumienia do końca czerwca tego roku. Data nie jest przypadkowa – to wówczas w Gdańsku ma odbyć się Ukraine Recovery Conference (URC), międzynarodowe wydarzenie z udziałem polityków i przedsiębiorców z całego świata poświęcone powojennej odbudowie Ukrainy. I to tam świat ma się dowiedzieć, że Polska porozumiała się z Ukrainą w tej sprawie.

– Konsultacje ze stroną ukraińską toczą się niemal codziennie. Jako ARP podpisaliśmy w Rzymie [podczas poprzedniej edycji konferencji – red.] memorandum o współpracy. Ustaliliśmy, że interesuje nas przede wszystkim projekt drogi M10, czyli ok. 80-kilometrowego odcinka łączącego przejście Korczowa-Krakowiec ze Lwowem – mówi prezes ARP. Babuśka wprost przyznaje, że Polska nie ma dobrych doświadczeń z dotychczasowymi postępowaniami przetargowymi na tamtejszym rynku, dlatego korzystniejsze jest przeprowadzenie procedury według polskich przepisów.

– Nie jest tajemnicą, że polskie firmy wygrywające duże przetargi [w Ukrainie – red.] tracą je w wyniku unieważnienia postępowania. Chcemy uniknąć tego typu, uczciwie mówiąc, patologii i ręcznego sterowania procesami zakupowymi. Proponuję więc, byśmy robili to w Polsce, a ten sposób podejścia był określony w umowie międzyrządowej – deklaruje Babuśka.

Jednocześnie zapewnia, że ukraińskie interesy będą w pełni respektowane. Jeśli Warszawa i Kijów dojdą do porozumienia, prace projektowe mogłyby rozpocząć się natychmiast, jeszcze w trakcie trwania konfliktu. Umożliwiłoby to start samej budowy zaraz po zawarciu ewentualnego pokoju.

Ma to być projekt, który zredefiniuje geografię ekonomiczną i eksportową Europy

BARTŁOMIEJ BABUŚKA
prezes Agencji Rozwoju Przemysłu

Wielkie plany

Według koncepcji opracowywanej przez ARP oraz ministra aktywów państwowych Wojciecha Balczuna, trasa do Lwowa ma być jedynie początkiem polskich inwestycji. Droga mogłaby zostać docelowo przedłużona aż do Odessy, kluczowego portu nad Morzem Czarnym. Jednocześnie powstawałaby nowoczesna linia kolejowa oparta na standardzie europejskim, a nie szerokotorowym. Również mogłyby budować ją polskie podmioty.

– To szansa na stworzenie magistrali eksportowej na Bliski Wschód. Przemodelujemy geografię ekonomiczną, ponieważ Ukraina stanie się dla całej Europy wrotami na tamtejsze rynki. Jeśli Polska podejdzie do tego mądrze, stanie się głównym dysponentem tego szlaku – przekonuje Babuśka.

Przedstawiciele trzech dużych firm budowlanych, zapytani przez nas o zainteresowanie kontraktami przyznają, że operacja jest trudna, ale biznesowo atrakcyjna. Przedsiębiorcy kibicują rządowym planom. Gdy zwracamy uwagę, że hasło „polska droga do Lwowa" może budzić historyczno-polityczne kontrowersje, jeden z menedżerów odpowiada krótko: „Ten aspekt dotąd nie był brany pod uwagę". ●

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY Kraj/34414013

JUTRO W „WYBORCZEJ"

Wydanie sobotnie „Wyborczej" możesz kupić
OD SOBOTY DO CZWARTKU!
Szukaj w punkcie sprzedaży prasy.

DZIECI KRZYWDZĄ DZIECI W INTERNECIE
Nadepnij chomika. Skrzywdź swojego brata. Pokaż, że to zrobiłeś

KATARZYNA GROCHOLA
Nie oczekujmy, że dzieci nam wybaczą

NOWY WĘGIERSKI PARLAMENT
Prawica, populistyczna prawica i quasi-faszystowska prawica

1 RP

eprasa.pl 80426b2470

TEATR CIENI W SMOCZEJ JAMIE.

„Spadające krople wody, tajemnicze szmery, cień smoka”

Jakie tajemnice kryje jaskinia sprzed milionów lat? Czy nadal mieszka tu Smok Wawelski? Wielkie otwarcie zmodernizowanej Smoczej Jamy, połączone z rekonstrukcją prehistorycznego gada i autentycznym smoczym zębem oraz rodzinnymi warsztatami i grami typu LARP w weekend otwarcia 25 kwietnia.

Marta Gruszecka

Znajdująca się u stóp Zamku Królewskiego na Wawelu Smocza Jama to niezwykle symboliczne miejsce dla Krakowa. Według legendy od wieków mieszka w niej smok… Wiosną 2026 roku będzie można znów wejść do środka i przekonać się, jakie tajemnice kryje to miejsce. – Zamek Królewski na Wawelu powraca do opowieści o smoku, pokazując, że kultura niematerialna jest ważna. Z tych względów podjął się modernizacji Smoczej Jamy oraz uruchomienia nowej trasy zatytułowanej “Szukając smoka” łączącej zwiedzanie podziemi tj. Międzymurza i Smoczej Jamy – mówi prof. dr hab. Andrzej Betlej, dyrektor Zamku Królewskiego na Wawelu.

Morze tropikalne w Krakowie. “Komu to przeszkadzało?”

Pomysłodawczynią nowego oblicza Smoczej Jamy i Smoka Wawelskiego oraz kuratorką przestrzeni jest dr Magdalena Młodawska. – Zaprojektowanie nowej odsłony Smoczej Jamy i Smoka było dla mnie wymagającym doświadczeniem muzealniczym. Smok pojawiający się na Wawelu odbiega od popularnych wyobrażeń znanych z filmów fantasy i gier. Nie ma też nic wspólnego z pluszowymi, zielonymi maskotkami, infantylizującymi jedną z najsłynniejszych polskich legend. Smok wawelski pełnił przecież kiedyś inną funkcję. Był potężnym stworzeniem budzącym strach – podkreśla dr Magdalena Młodawska.

Co czeka zatem na zwiedzających? Rzecz jasna – smok, ale nie pojawi się od razu i nie w takiej formie, jakiej być może się spodziewamy. – Wchodzimy do jaskini krasowej, schodzimy w głąb skały i przenosimy się 150 milionów lat wstecz. Do okresu, w którym jaskinia powstawała, ulegając działaniom morza tropikalnego, które pokrywało wówczas tereny dzisiejszego Krakowa. Smocza Jama znajdowała się pod poziomem wody, która tworzyła wiry, zaś te wyżłabiały wnętrze jaskini i formowały różne struktury, na przykład kotły stropowe – wyjaśnia kuratorka. I żartuje: – Komu przeszkadzało w Krakowie morze tropikalne?

“Król August II Mocny zamurował wejście do Smoczej Jamy”

Wystawa przypomina o długiej i ciekawej historii Smoczej Jamy. – Legenda o Smoku Wawelskim sięga przełomu XII i XIII wieku – krakowską bestię opisał wówczas Wincenty Kadłubek. To mroczna, bratobójcza historia, którą przypominamy od 23 maja 2025 roku na wystawie “Międzymurze”. Ciekawym okresem dla jaskini był XVI i XVII wiek, gdy znajdował się tutaj… dom publiczny – czytamy o nim we fraszkach Jana Andrzeja Morsztyna. Z czasem zdecydowano o zamurowaniu wejścia i tak Smocza Jama przestała być dostępna. Na początku XIX wieku do jaskini wszedł badacz historii i zabytków Krakowa, Ambroży Grabowski, i opisał ją. Od jego nazwiska to wejście nazywa się teraz “kopułką Grabowskiego”. Wejście do jaskini kilkukrotnie potem jeszcze zamurowywano i odsłaniano. W 1918 roku, tuż przed odzyskaniem przez Polskę Niepodległości, ówczesny kierownik odnowienia Zamku Królewskiego na Wawelu, Adolf Szyszko-Bohusz, przygotował całą trasę, a dawną studnię garnizonową przysposobił na klatkę schodową, która ze wzgórza wiodła wprost do Smoczej Jamy. Tak trzy komory jaskini stały się trasą turystyczną, co ciekawe, z oświetleniem elektrycznym. Adolf Szyszko-Bohusz przysposobił też wyjście na Bulwary Wiślane, obok którego w 1972 roku stanęła rzeźba przedstawiająca Smoka Wawelskiego autorstwa Bronisława Chromego. Z tego kapitalnego monumentu zapożyczyłam pewne formy mojego wyobrażenia o smoku – zdradza kuratorka.

Ząb 6-metrowego smoka

Zmodernizowana Smocza Jama będzie dostępna dla zwiedzających od 25 kwietnia. – Bawiąc się wyobrażeniem smoka, jako średniowiecznego całożercy, stworzyliśmy w Smoczej Jamie teatr cieni. Razem z projektantami Łukaszem Markiewiczem i Mieczysławem Bielawskim wyszliśmy z założenia, że smok jest bardzo stary, ma chropowate, przypominające skałę ciało. By pobudzić wyobraźnie uznaliśmy, że najlepiej przedstawić go w klasyczny sposób – w formie cienia. Po wejściu do Smoczej Jamy goście będą mogli poczuć się jak w prawdziwej jaskini. Usłyszą spadające krople wody, odgłosy spadających kamieni i tajemnicze pomruki, zobaczą grę świateł. Więcej nie zdradzę, żeby nie psuć zwiedzającym niespodzianki – uśmiecha się dr Młodawska.

Otwarciu Smoczej Jamy będzie towarzyszyła interwencja prehistoryczna z udziałem… 6-metrowego gada sprzed 210 milionów lat. – Dzięki kapitalnej współpracy z Muzeum Ewolucji Instytutu Paleobiologii PAN: prof. Tomaszem Sulejem z Instytutu Paleobiologii Polskiej Akademii Nauk i dr Grzegorzem Niedźwiedzkim z Uniwersytetu w Uppsali udało nam się sprowadzić do Zamku Królewskiego na Wawelu rekonstrukcję szkieletu prehistorycznego gada żyjącego na naszym terenie 210 milionów lat temu oraz jego autentyczny ząb. Do odkrycia doszło w 2006 roku w Lisowicach na Śląsku, w dawnej kopalni. Badacze znaleźli szczątki 6-metrowego gada, który poruszał się na dwóch nogach. Odkrywcy nadali mu nazwę binominalną, czyli dwuimienną, obowiązującą od czasów Linneusza. Tyle, że już nie łacińską – gad dostał oficjalnie na imię Smok Wawelski. Zapytałam profesora Suleja o powód wpisania do nomenklatury naukowej takiej nazwy. Odpowiedział z uśmiechem: – A jak miałbym nazwać najstarszego gada żyjącego na terenach Polski?! – wspomina dr Młodawska.

Kryminał ze Smoczego Tomu

Zaproszeniu do Smoczej Jamy towarzyszy też zaproszenie na wspomnianą przez prof. dr hab. Andrzeja Betleja wystawę “Międzymurze” o fortyfikacjach wawelskich – od czasów średniowiecznych po XIX wiek. Obie ekspozycje połączy szlak “Szukając Smoka”. – “Międzymurze” jest niezbędnym elementem opowieści o wzgórzu wawelskim. To ukłon także dla cudzoziemców, którzy nie znają legendy o Smoku Wawelskim. Przejście wspólną trasą ułatwi im zrozumienie naszej historii – podkreśla dr Młodawska.

Smocza Jama

Specjalnie na otwarcie Smoczej Jamy powstanie tzw. Smoczy Tom – wydawnictwo, w skład którego weszły teksty wybitnych przedstawicieli świata nauki, pisarzy i reportażystów. – Bohaterami artykułów będą smoki, wśród których prezentować się będzie nasz wawelski – mówi kuratorka.

Prof. dr hab. Andrzej Betlej, dyrektor Zamku Królewskiego na Wawelu, dodaje: – Smoczy Tom będzie pierwszą tego typu publikacją w historii nie tylko Wawelu, ale i Polski. Zaproszenie bowiem przyjęli uznani profesorowie nauk humanistycznych: historii, archeologii, historii sztuki, etnografii, literaturoznawstwa, filozofii, ale także nauk biologicznych: paleontologii i geologii. Ich teksty będą zestawione z głosami wybitnych literatów, podejmujących próbę współczesnej interpretacji legendy, samej postaci smoka czy też – szerzej – jej roli w kulturze kraju. – W Smoczym Tomie przeczytamy teksty m.in.: Elizy Kąckiej, Michała Rusinka, Michała Kuziaka, Marka Bieńczyka, Wojciecha Śmiei, Waldemara Kuligowskiego czy też Pawła Sołtysa (Pablopavo) – wymienia dr Młodawska.

Na tropie gada. Weekend otwarcia

Inauguracji Smoczej Jamy będzie towarzyszyło też rodzinne wydarzenie „W poszukiwaniu smoka”. Program przygotowany przez Dział Edukacji ZKnW obejmuje warsztaty dla najmłodszych, podczas których będzie można zrobić broszkę – owieczkę lub kartę Strażnika Smoka Wawelskiego, grę przygodową z elementami RPG i LARP. – Wcielimy się w śmiałków poszukujących legendarnego Smoka Wawelskiego – zapraszają Kamil Błach, Misza Marke Majcherczyk i Łukasz Sułkowski, organizatorzy gier.

Program otwarcia **25 kwietnia w godz. 14.30-17.30.** Szczegółowe informacje o wystawie, a także o biletach i godzinach zwiedzania Zamku Królewskiego na Wawelu są dostępne na stronie **wawel.krakow.pl**

Partnerzy i mecenasi:

ZAMEK KRÓLEWSKI NA WAWELU

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

TOTALIZATOR SPORTOWY | 7 LAT
Mecenas Główny Zamku Królewskiego na Wawelu

PGE Polska Grupa Energetyczna
Mecenas Edukacji i Partner Strategiczny Zamku Królewskiego na Wawelu

Bank Polski
Partner Strategiczny Zamku Królewskiego na Wawelu

Kulturalny Biznes
Mecenas Zamku Królewskiego na Wawelu

LOT
Przewoźnik Zamku Królewskiego na Wawelu

KRAKÓW AIRPORT im. Jana Pawła II
Partner Zamku Królewskiego na Wawelu

Patronaty medialne:

Radio Kraków | Radio Kraków Kultura | Kraków Culture | Dziennik Polski | 65 TVP 3 Kraków | TVP Kultura | Spotkania z Zabytkami | chillizet | tokfm

eprasa.pl 80426b2470

Afera Zondacrypto

Gdzie się podziało 76 milionów?

FOT. KUBA ATYS / AGENCJA WYBORCZA.PL

– W filmie „Casino Royale" Bond spotyka Le Chiffre'a w Ocean Clubie na Bahamach. Wyspa nieprzypadkowo jest scenografią prania pieniędzy, znikania ludzi i załatwiania spraw, których nigdzie indziej nie dałyby się załatwić dyskretnie – mówi mec. Robert Nogacki. Zondacrypto miała tam swoją spółkę.

Ireneusz Sudak

Odzyskanie pieniędzy z Zondacrypto nie będzie ani proste, ani tanie, ani nie ma gwarancji sukcesu. Jaki będzie rezultat, sugerują losy klientów platformy FutureNet czy AmberGold – większość osób do dziś walczy o pieniądze.

Media, głównie „Wyborcza", piętnowały Zondacrypto, ale państwo zawiodło, bo prokuratura umarzała postępowania po zawiadomieniach Komisji Nadzoru Finansowego. Dziś do gry wchodzą prawnicy, którzy niczym psy gończe tropią ślady Zondacrypto na całym świecie. Najważniejsze pytanie brzmi: gdzie jest 76 mln zł, które wypłynęły z giełdy w ostatnim czasie?

Duże pieniądze czekają na odzyskanie

Właściciel Zondacrypto nie ma rady nadzorczej, a problem z wypłatą pieniędzy mają niektórzy polscy olimpijczycy. W sumie kwota strat polskich klientów może sięgać 350 mln zł – informuje prokuratura.

Czy warto iść po pomoc prawną? Trzeba spojrzeć prawdzie w oczy: gdy kwota jest mała, gra o zwrot pieniędzy może nie być warta świeczki, ale jeśli ktoś ma większą sumę, liczoną np. w kwotach pięciocyfrowych, nie warto się poddawać. Nawet jeśli prawnik weźmie kilka procent, to praktycznie nie ma innej drogi.

Koszty? Konsultacja od 500 zł, a wycena indywidualna zależna od skali sprawy. Pozew o zapłatę od estońskiej spółki? Opłata sądowa to 5 proc. wartości przedmiotu sporu, do tego gaża prawnika.

Oficjalne dane finansowe właściciela Zondacrypto, spółki BB Estonia Trade OÜ, sugerują, że firma nie dysponuje takimi pieniędzmi (350 mln zł), żeby spłacić wszystkich klientów. Ci klienci właśnie stają się wierzycielami giełdy kryptowalut. Na późniejszym etapie dochodzenia roszczeń (np. w razie ewentualnego ogłoszenia upadłości) tylko ten, kto udowodni, że rzeczywiście wpłacił pieniądze i próbował je odzyskać, będzie miał umocowanie prawne do walki o swoje środki. Jak się do tego przygotować?

Porady kilku prawników, z którymi rozmawialiśmy, są jednoznaczne: należy zrobić wszystko, by pokazać, że zależało nam na odzyskaniu pieniędzy.

– Przede wszystkim klienci powinni dopełnić aktów staranności wynikających z regulaminu Zondacrypto, czyli złożyć stosowną reklamację, powołując się zarówno na samą treść regulaminu, jak i na polską ustawę o prawach konsumenta, a w szczególności na zapis mówiący o milczącym uwzględnieniu reklamacji w przypadku braku odpowiedzi – mówi nam mec. Krzysztof Piotrowski, doradca restrukturyzacyjny. – Działania poboczne to złożenie skargi do estońskiego odpowiednika KNF (Finantsinspektsioon). Można również rozważyć zawiadomienie polskiej prokuratury o możliwości popełnienia przestępstwa przywłaszczenia – dodaje. Wzorem takich skarg i reklamacji dzielą się użytkownicy grup dla poszkodowanych przez Zondacrypto.

Oddzielną skargę można zgłosić do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, powołując się na niedozwolone zapisy w umowie. Teoretycznie można skarżyć się też do polskiego KNF – tyle że Komisja nie nadzoruje rynku kryptowalut, nie ma ku temu umocowania w prawie. KNF składała zawiadomienia do prokuratury na działalność Zondacrypto, ale te śledztwa były umarzane, bo wcześniej (mówimy o 2025 roku) prokuratura nie dopatrzyła się nieprawidłowości.

Pierwsze informacje o opóźnieniach wypłat pojawiły się na przełomie roku. Pytaliśmy KNF, czy dostawała indywidualne skargi klientów na Zondacrypto, ale Komisja nie udziela takich informacji.

Mecenas Robert Nogacki, który prześwietlił estońskie sprawozdania właściciela Zondacrypto, radzi gromadzić wszelkie cyfrowe ślady: historię konta, korespondencję z giełdą, potwierdzenia wpłat, screeny sald itp. Nie zaszkodzi też skarga do UOKiK.

Wysłanie reklamacji, skarg i archiwizacja dowodów to działanie minimum. Od tego momentu będzie tylko trudniej.

Firma z Estonii, ale sąd może być w Polsce

Polska jest członkiem Unii Europejskiej, co oznacza, że firma zarejestrowana (mająca siedzibę) w jednym kraju może świadczyć usługi na terenie całej UE. Tak było w przypadku właściciela Zondacrypto, estońskiej spółki BB Trade Estonia OÜ z Tallina. Co to oznacza w praktyce?

– Że estoński sąd jest właściwy na podstawie siedziby pozwanego. Ale Polska jest jurysdykcją silniejszą, niż mogłoby się wydawać. Nie tylko dlatego, że polscy konsumenci mogą pozywać przed sądem swojego miejsca zamieszkania, ale też dlatego, że Polska generuje ok. 77 proc. przychodów giełdy – mówi Robert Nowacki.

– W dalszej kolejności należy rozważyć już konkretne działania procesowe prowadzące do odzyskania, a co najmniej zabezpieczenia zwrotu należności. Chodzi tutaj o złożenie przed polskim sądem pozwu o wydanie europejskiego nakazu zapłaty oraz wniosku o udzielenie europejskiego nakazu zabezpieczenia – mówi nam Krzysztof Piotrowski.

Niemniej jednak to estoński sąd będzie rozpatrywał ewentualny wniosek o ogłoszenie upadłości, który może zgłosić wierzyciel spółki albo zarząd. W Estonii będzie się też toczyć ewentualne postępowanie dotyczącego zawarcia układu z wierzycielami.

– Taki wniosek robi dwie rzeczy. Sąd może powołać tymczasowego syndyka, od tego momentu każdy ruch majątkiem jest obserwowany, a zarząd odpowiada za niego osobiście. Uruchamia to też mechanizm okresów podejrzanych, syndyk sięga wstecz i kwestionuje transakcje z ostatnich miesięcy, w których spółka wypłacała coś bez ekwiwalentu, najczęściej podmiotom powiązanym – mówi nam radca prawny Bartosz Stasik.

Odpowiedzialność zarządu

Sytuacja jest dodatkowo skomplikowana przez strukturę właścicielską. BB Trade Estonia OÜ należy do Divisio Holding AG. To firma, która ma siedzibę w Szwajcarii w miejscowości Zug przy ulicy Baarerstrasse 78. Kanton Zug znany jest z przychylności dla inwestorów kryptowalutowych i niskich podatków.

Do kogo należy Divisio Holding? To Zondacrypto świadomie ukrywała. „Informacje te stanowią tajemnicę przedsiębiorstwa oraz pozostają chronione ze względów bezpieczeństwa" – brzmiała odpowiedź Zondacrypto. Jak wynika ze szwajcarskich dokumentów rejestrowych, jedynym właścicielem Divisio Holding jest... Przemysław Kral. – Przemysław Kral łączy trzy funkcje: jest prezesem operatora w Estonii, beneficjentem rzeczywistym szwajcarskiej matki oraz prezesem polskiej spółki z grupy. Wobec niego osobiście można kierować roszczenia odszkodowawcze z klasycznego polskiego prawa cywilnego. To jest pierwszy krok, zanim się w ogóle spojrzy na Szwajcarię – mówi nam mec. Bartosz Stasik.

– Szwajcaria nie jest dla polskiego wierzyciela obca. Polskę i Szwajcarię wiąże konwencja międzynarodowa, na której podstawie polskie orzeczenia w sprawach cywilnych i handlowych podlegają tam uznaniu. Prawo szwajcarskie zna też własny instrument unieważniania transakcji dłużnika z pokrzywdzeniem wierzyciela, analogiczny do polskiej skargi pauliańskiej – podkreśla Stasik. – Równolegle w całej Unii działa europejski nakaz zabezpieczenia rachunku bankowego, kierowany także wobec osób fizycznych. To są standardowe narzędzia

eprasa.pl 80426b2470

Afera Zondacrypto

prawa międzynarodowego prywatnego, wymagają fachowej obsługi, ale są dostępne – dodaje.

Bahama mama

Eksperci podkreślają, że jeśli spojrzy się na bilanse spółki, to nie ma ona takich pieniędzy, by zaspokoić roszczenia wszystkich klientów. W tej sytuacji liczy się każdy grosz, czy raczej milion. Giełda wytransferowała w ostatnim czasie (do innej giełdy) 76 mln zł. Przemysław Kral twierdził, że to pieniądze z kapitałów własnych. Ale jest podejrzenie, że były to pieniądze klientów. Gdzie mogą być? Tego być może nigdy nie uda się ustalić.

Gdy kwota jest mała, gra o zwrot pieniędzy może nie być warta świeczki, ale jeśli ktoś ma większą sumę, nie warto się poddawać

– To już pytanie do organów ścigania. Każdy tydzień zwłoki oznacza ryzyko dalszych transferów poza zasięg egzekucyjny – mówi Nogacki. Zasięg egzekucyjny kończy się na tropikalnych wyspach Bahama, gdzie swoją spółkę córkę miał właściciel Zondacrypto.

– Adres: 201 Church Street, Sandyport, Nassau. Dlaczego tam? W Casino Royale Bond spotyka Le Chiffre'a w Ocean Clubie na Bahamach. Kino wybrało tę wyspę na scenografię prania pieniędzy, znikania ludzi i załatwiania spraw, których nigdzie indziej nie dałyby się załatwić dyskretnie. Scenarzyści nie byli szczególnie pomysłowi. Po prostu uważnie czytali gazety – twierdzi Robert Nogacki.

Na Bahamach swoją spółkę miała upadła pod koniec 2022 r. giełda FTX (była jedną z największych giełd kryptowalut na świecie). Dlaczego tam? Bo jest daleko, a prokuratorzy nie spieszą się z rozpatrywaniem wniosków.

Jeśli tam są pieniądze, to jest pozamiatane. – Bahamy nie są stroną europejskich konwencji ułatwiających zabezpieczenia – mówi nam mec. Bartosz Stasik. ●

Sępy polują na klientów Zondacrypto

Recovery scam perfidnie wyciska ofiary

Suma strat klientów giełdy kryptowalut Zondacrypto sięga 350 mln zł i ciągle rośnie. Każdego dnia do UOKiK trafiają kolejne zawiadomienia w sprawie podejrzenia oszustwa. Są ludzie, którzy na giełdzie nie tylko stracili oszczędności życia, ale też zostają z długami. – Wziąłem kredyt z banku na 200 tys. zł, żeby kupić bitcoiny. Teraz zostałem z długami do spłacenia – żali się na grupie poszkodowanych jeden z klientów. I popełnia kolejny błąd. Wiele osób jest na krawędzi załamania nerwowego, co czyni ich łatwym celem kolejnej grupy oszustów – rośnie biznes, który obiecuje łatwe odzyskanie wierzytelności Zondacrypto.

Do naszej redakcji zgłosił się pan Piotr z prośbą o opinię w sprawie oferty, którą dostał na Facebooku.

Pan Piotr jest aktywnym użytkownikiem facebookowych grup, które łączą poszkodowanych klientów Zondacrypto. I właśnie przez komunikator Messenger skontaktowała się z nim osoba, która twierdzi, że jest w stanie skutecznie ścigać estońskie i szwajcarskie spółki w poszukiwaniu niewypłaconych pieniędzy. Mało tego – że namierzyła jeden z publicznie dostępnych adresów portfela Zondacrypto i jest w stanie go odblokować i odzyskać z niego pieniądze. Twierdzi też, że dzięki jej działalności łatwiej będzie walczyć o środki przed postępowaniem w sądzie.

– Nie podał żadnych szczegółów, ale jego propozycja brzmiała zdroworozsądkowo. Wiem, że prawnicy radzą wysyłać zawiadomienia do prokuratury, ale o ile sobie przypominam, to w przypadku poprzednich oszustw działalność organów ścigania nie doprowadziła do odzyskania pieniędzy. Może kto inny będzie skuteczniejszy? – zastanawia się pan Piotr. Nie znamy szczegółów oferty, ale o tym, że zwykle jedno oszustwo sprzyja powstaniu drugiego, mówią doświadczeni prawnicy o niekwestionowanej renomie zawodowej i urzędy finansowe.

Poszkodowani przez jedną firmę klienci są celem nowego oszustwa: recovery scam, czyli coś, co można przetłumaczyć jako oszustwo związane z obietnicą odzyskania długów.

Jak pokazuje historia, taki biznes się dopiero rozkręca, a swoje apogeum może mieć w chwili, gdyby właściciel Zondacrypto, spółka BB Trade Estonia OU, ogłosiła niewypłacalność. Wtedy kontrolę nad firmą przejmuje syndyk. W 2022 r., gdy upadła trzecia co do wielkości wówczas giełda kryptowalut FTX, wielu jej użytkowników dostawało w serwisach społecznościowych bezpośrednie wiadomości z ofertą odzyskania długów.

Działanie mogą być dwutorowe: pierwszy scenariusz to taki, w którym firma obiecuje walkę na drodze prawno-sądowej i deklaruje, że ma większe możliwości niż „tradycyjne" organy ścigania. I często powołuje się np. na specjalne relacje z syndykiem masy upadłościowej. Żeby się uwiarygodnić, podaje informację, że rzekomo jest grupa klientów, którym zdołał już pomóc.

Drugi scenariusz to powoływanie się w swojej działalności na funkcję technologii blockchainu i możliwość cofnięcia transakcji. Często taka oszukańcza oferta polega na tym, że klient dostaje informację, że jego pula kryptowalut została już odzyskana, ale żeby sfinalizować transfer, musi najpierw pokryć koszty odzyskania pieniędzy.

Urzędy nadzoru finansowego w różnych krajach świata, gdzie rynek krypto jest bardziej rozwinięty niż w Polsce, ostrzegają przed taką działalnością. Oszuści często podają ofiarom adres portfela kryptowalutowego, twierdząc, że środki w nim przechowywane należą do ofiary i są gotowe do transferu. Ale najpierw trzeba zapłacić.

„Oszuści mogą twierdzić, że pieniądze są potrzebne na pokrycie podatków lub opłat transakcyjnych albo że są wymagane przez agencję rządową jako dowód, że ofiara jest właścicielem konta. Chociaż te szczegóły się zmieniają, wspólnym czynnikiem jest konieczność dokonania płatności lub przelewu kryptowaluty" – ostrzega nowozelandzki nadzór finansowy FAA.

Ale najgorsze, co można zrobić, i co, niestety, już się dzieje, to publiczne opowiadanie o swojej stracie, łącznie z takimi szczegółami, czy pieniądze były pożyczone, podawanie kwot czy okoliczności inwestycji. Przestępcy tylko na to czekają i wykorzystują proste triki psychologiczne.

Jak piszą eksperci FAA, oszuści będą korzystać z fałszywych lub przejętych profili w mediach społecznościowych, aby nawiązać kontakt, twierdząc, że sami padli ofiarą, ale udało im się odzyskać pieniądze. Przy tej okazji polecą firmę albo kancelarię, która może pomóc.

Przed recovery scam ostrzega mec. Robert Nogacki, który od lat piętnuje oszustów finansowych, na bieżąco opisuje i analizuje sytuację związaną z Zondacrypto.

„Jeśli ktoś kontaktuje się z Tobą z ofertą odzyskania środków, a nie Ty z nim, to jest oszustwo. Bez wyjątku. Globalna stopa odzyskania z oszustw krypto: 3-7 proc. Żadna prywatna firma nie ma narzędzi, których nie miałby sąd lub prokuratura" – napisał Nogacki w grupie poszkodowanych. Czyli uśredniając, jeśli ktoś wpłacił 1 tys. zł, może teoretycznie odzyska 70 zł.

W przypadku Zondacrypto odzyskanie pieniędzy będzie wyjątkowo trudne: spółka nie ma prawie żadnego majątku, a portfel kryptowalut jest prawie pusty. ●

Ireneusz Sudak

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

Kraj/34426246

GAZETA wyborcza

Kto zostanie
Człowiekiem Roku
Czytelników i Czytelniczek „Wyborczej"?

GŁOSUJ NA WYBORCZA.PL/PLEBISCYT

REKLAMA

MECENAS STRATEGICZNY
TOTALIZATOR SPORTOWY
7 LAT

PATRON MEDIALNY
TVP

1 RP

eprasa.pl 80426b2470

Co czeka małe szkoły?

U mnie w gminie rodziło się zwykle po 70 dzieci rocznie, a w ubiegłym tylko 24. Nawet na jedną klasę się nie uzbiera. To jak utrzymamy nasze trzy szkoły – pyta Krzysztof Iwaniuk, wójt gminy Terespol.

Karolina Słowik

• **Mieliśmy pięć szkół, teraz mamy trzy – mówi wójt gminy w woj. lubelskim, gdzie kryzys demograficzny jest mocno odczuwalny** FOT. CEZARY ASZKIEŁOWICZ / AGENCJA WYBORCZA.PL

Do 2029 r. liczba dzieci w wieku 7-14 lat spadnie w Polsce o ok. 5 proc. – prognozuje Główny Urząd Statystyczny. Do 2034 r. GUS przewiduje spadek o około 19,5 proc. w tej grupie wiekowej, a do 2060 r. – o ok. 30 proc. (według skrajnego scenariusza demograficznego – o 48,3 proc.).

Rządowa ustawa o małych szkołach podpisana na początku kwietnia przez prezydenta Karola Nawrockiego ma pomóc ratować te placówki. Alternatywą dla ich likwidacji ma być m.in. możliwość tworzenia filii szkół podstawowych i dzielenia ich na starsze i młodsze klasy, np. filia dla klas I-IV i osobno dla V-VIII. Plan zakłada także umożliwienie samorządom wykorzystania wolnych pomieszczeń w szkołach i tworzenia tam żłobków, klubów seniora, szkoleń i warsztatów dla dorosłych, albo świetlic dla przedszkolaków w małych szkołach (do 70 uczniów).

– Gdybym ustawy nie podpisał, to mogłoby dojść do powszechnego likwidowania szkół i przerzucania się za to polityczną odpowiedzialnością między rządem a samorządem. Zmiany cały zakres decyzji w sprawie szkół przeniosły na władze lokalne – tłumaczył Nawrocki.

Samorządowcy są jednak sceptyczni, że ta ustawa skutecznie rozwiąże sytuację. O skali problemu opowiada Krzysztof Iwaniuk ze Związku Gmin Wiejskich, wójt gminy Terespol w województwie lubelskim, gdzie kryzys demograficzny jest mocno odczuwalny.

ROZMOWA Z
KRZYSZTOFEM IWANIUKIEM
wójtem gminy Terespol

Karolina Słowik: Ustawa o małych szkołach uratuje placówki w pana gminie?
Krzysztof Iwaniuk: Nie. To ewidentny brak odpowiedzialności, uwzględniając to, jaką mamy demografię.

Prezydent, podpisując tę ustawę, powoływał się na pozytywną opinię Związku Gmin Wiejskich. Czyli coś musi być dobrego w tym pomyśle.
– Dokładnie tak jak pani powiedziała: „coś". My rozmawiamy o drobnych rzeczach, a cały system finansowania oświaty jest patologicznie chory. Ustawa o małych szkołach nie rozwiązuje niczego.

Jaka jest siatka szkół w pana gminie?
– Mieliśmy pięć szkół, teraz mamy trzy. Odpowiednio wcześniej je polikwidowaliśmy, ale problem wciąż istnieje. W dwóch większych szkołach było po 350 uczniów, teraz zostało po 250. W tej mniejszej jest 80 uczniów i 40 nauczycieli. Czyli jeden na dwoje dzieci.

Jakie są koszty utrzymania tych szkół?
– Takie, że subwencji oświatowej starcza tylko na połowę. Drugie tyle trzeba dopłacić. W tej najmniejszej szkole w klasach jest po siedem-osiem osób. I z każdym rokiem jest mniej.

U mnie w gminie rodziło się zwykle po około 70 dzieci rocznie. W ubiegłym roku – 24. Nawet na jedną klasę się nie uzbiera. To jak utrzymamy te trzy szkoły?

Byliśmy z tym w Ministerstwie Edukacji i zaproponowaliśmy: zastanówmy się wspólnie. Opracujmy jakiś plan działania. Pomyślmy, co będzie za pięć lat. Bo przecież więcej dzieci nagle nie zacznie się rodzić.

Przygotujmy się do likwidacji za np. trzy lata, niech to będzie jasne. Ale MEN chce być dobry i chronić szkoły. To wójt ma być zły i likwidować.

I co się stanie z tą małą szkołą?
– Jak to, co się stanie? Wymrze, bo zostanie tam parę osób. Albo będzie istnieć, tylko gmina przestanie wypłacać pensje nauczycielom, gdyż nie będzie miała z czego. I wtedy stanie się to problemem ministra.

Nie da się tej szkoły uratować? Zrobić centrum dla lokalnej społeczności, jak proponuje MEN w ustawie o małych szkołach?
– Jakie centrum, czego centrum? Nie rozumiem, o czym oni mówią. Chyba z księżyca się urwali. Szkoła jest w miejscowości, gdzie mieszka sto osób i obsługuje kilkanaście miejscowości dookoła. Nic tam nie dojeżdża, nie ma żadnej komunikacji publicznej. Zresztą, tak jest w 40 proc. gmin, bo nikomu się to nie opłaca.

Po godz. 15 odjeżdżają autobusy szkolne, brama jest zamykana i koniec zabawy. Nawet orlik zrobiony przy jednej szkole, praktycznie „nie żyje".

A biblioteka dla wszystkich?
– Mieliśmy trzy biblioteki publiczne w gminie. Została jedna, bo taki jest ustawowy wymóg. Wypożyczanych jest pięć książek na miesiąc. Dziś czytelnictwo to udawanie, że ktoś czyta. Jest paru pasjonatów i na tym koniec.

Cały system finansowania oświaty jest patologicznie chory. Ustawa o małych szkołach nie rozwiązuje niczego

KRZYSZTOF IWANIUK
wójt gminy Terespol

Mamy 15 świetlic. Otwierane są kilka razy do roku, albo i nie. Niektóre tylko raz na cztery-pięć lat, na wybory.

Nie spodziewa się pan protestów przy likwidacji szkół? Ustawa mówi, że musi pan uważniej słuchać głosu mieszkańców.
– Ja nawet nie będę próbował likwidować, bo zgoda kuratora oświaty na taką likwidację graniczy z cudem. Jestem pracującym emerytem, do końca kadencji wytrzymam. Nie będę walił głową w mur. Ale takie kłopoty będzie miało około tysiąca gmin w Polsce.

I nie widzi pan wartości w tym, by szkoła podstawowa była blisko domu?
– To nie jest blisko domu. Blisko domu tę małą szkołę ma troje-czworo uczniów. Reszta dojeżdża. Autobus rusza o godz. 6.50 z najbardziej odległej miejscowości i dowozi dzieci do wszystkich szkół. Różnica byłaby taka, że wysiądą przystanek dalej.

To co by pan zrobił?
– W perspektywie paru lat powinna zostać jedna szkoła z tych trzech, bo na 24 osoby to nawet nie jest jedna pełna klasa. I lepiej nie będzie. Co czwarta chałupa to wdowa 60+, młodych praktycznie nie ma.

W Małaszewiczach, naszej największej miejscowości, żyje 1,5 tys. mieszkańców, a było 1,8 tys. W zeszłym roku urodziło się tam jedno dziecko. Co tu jeszcze może się wydarzyć?

Prosiliśmy MEN, by ustalił minimalną liczbę uczniów w klasie. Wtedy szkoła byłaby likwidowana z automatu. Byłoby to jasne i nie marnowalibyśmy publicznych pieniędzy.

A może szkoły zbiorcze są lepszym rozwiązaniem? Przepisy przewidują, że „w szczególnie trudnych warunkach demograficznych lub geograficznych" szkoła podstawowa będzie mogła zorganizować naukę dla klas I-III, I-IV albo IV-VIII. Oprócz tego szkoły podstawowe będą mogły tworzyć swoje filie: dla klas I-III albo I-IV.
– Tu jest błąd w myśleniu albo ktoś udaje, że nie wie, o co chodzi. Przecież to w klasach I-IV są pojedyncze dzieci. Zbiorcza szkoła może być tylko po to, by w naturalny sposób zamykać te filie. Byłaby jedna szkoła z dwiema filiami i szybko by się okazało, że dzieci jest za mało. Dyrektorzy zachęcaliby do przenosin do większej szkoły, a filia by naturalnie pustoszała i zanikała.

Co według pana poprawiłoby sytuację?
– Niech MEN sam płaci nauczycielom, niech nauczyciel ma pensję państwową. Gminom można zostawić same budynki pod opiekę. Ale to państwo powinno się martwić o to, jak nie marnotrawić pieniędzy na szkoły bez żadnej przyszłości.

Uważa pan, że edukacja jest ważna? Rządzący zwykle zarzucają samorządowcom, iż myślą o szkołach w kategoriach, że to koszt, nie inwestycja.
– Nie mamy żadnego wpływu na szkoły. Na to, czy są ważne, czy nieważne. My jesteśmy tylko bankomatem dla rządu. A rząd, psując naszą sytuację finansową, jest sędzią we własnej sprawie. Szkoły to zadanie własne gminy, a gmina nie ma wpływu na to, jaka jest wysokość pensji nauczyciela. Nie ma wpływu, czy będą podwyżki, czy nie. Rząd ustali podwyżki, to musimy płacić. Jesteśmy wykorzystywani do łatania dziurawego budżetu państwa. I jak tak dalej pójdzie, to czeka nas Grecja i niewydolność samorządów, w szczególności gmin wiejskich.

A to wszystko dzieje się kosztem innych zadań, np. infrastruktury komunalnej. Wie pani, że nie wszyscy mają wodociąg? Zagospodarowane jest tylko 46 proc. ścieków. Co z resztą? Udajemy, że nie wiemy, co się dzieje ze ściekami na obszarach wiejskich. Połowa dróg jest nieutwardzonych, czyli są błotne. Albo do generalnego remontu.

Wszystko prawie idzie na oświatę, na którą nie mamy wpływu. Za ministra Handkego nic nie dopłacaliśmy, jeszcze nam zostawało na modernizację budynków. I z każdym rokiem było coraz gorzej. Teraz dopłacamy ponad połowę.

Ministerstwo podkreśla, że nakłady na oświatę rosną: w 2024 roku na subwencję oświatową wydali 88 mld zł, a w 2026 roku – już na zmienione potrzeby oświatowe – 115 mld zł.
– I co z tego, że jest więcej tych miliardów, skoro po drodze były podwyżki dla nauczycieli i koszty wzrosły? Do samych szkół moja gmina dopłaca 44 proc., a jeszcze są przedszkola. To parodia zadania własnego. Na oświatę po prostu brakuje pieniędzy. ●

1 RP

eprasa.pl 80426b2470

Cenckiewicz: „Źli ludzie rządzą Polską”

„Dziś najważniejsza jest zmiana rządu” – ogłosił historyk, który zrezygnował w czwartek z funkcji szefa BBN.

Wojciech Czuchnowski

Ogłaszając swoją rezygnację, Cenckiewicz, który stał za konfrontacyjną wobec obecnej koalicji polityką Karola Nawrockiego, nie miał już żadnych hamulców, jeśli chodzi o krytykę rządu Donalda Tuska, jego koalicjantów i służb specjalnych. Dostało się nawet szefowi MON, wicepremierowi Kosiniakowi-Kamyszowi, którego dotąd urząd prezydenta traktował dosyć życzliwie.

Jednocześnie zadeklarował poparcie dla Przemysława Czarnka, kandydata PiS na premiera. Czarnek odpowiedział natychmiast: „Bardzo dziękuję Profesorze za deklarację współpracy w walce o zwycięstwo Polski. Razem do zwycięstwa!”

Antypaństwowy wandalizm Tuska

W czwartek Cenckiewicz napisał na X, podkreślając najważniejsze dla siebie fragmenty: „Nie mam żadnych złudzeń co do tego, że celem złych ludzi rządzących Polską jest delegitymizacja Prezydenta, ograniczenie jego kompetencji i ostatecznie – zniszczenie i ‘odwołanie’ prezydentury Karola Nawrockiego. Wiem bowiem bardzo dobrze – a po ośmiu miesiącach pracy w BBN jeszcze bardziej, kim są, jakimi intencjami się kierują i jak bardzo szkodzą Polsce od lat Donald Tusk, Władysław Kosiniak-Kamysz, Radosław Sikorski, Tomasz Siemoniak, Włodzimierz Czarzasty czy Waldemar Żurek. Jakakolwiek współpraca z nimi, choćby wyjęcie z konfliktu politycznego spraw dotyczących bezpieczeństwa i obronności, nie są możliwe”.

Całe oświadczenie Cenckiewicza jest ideowym manifestem historyka i zapowiedzią jego dalszych planów: „Swoją decyzję przemyślałem i podjąłem ją w odpowiedzialności za państwo, którego jeden z ważnych urzędów – Biuro Bezpieczeństwa Narodowego, został poddany brutalnej ingerencji i presji ze strony rządu Donalda Tuska. Niespotykany dotąd w historii antypaństwowy wandalizm Tuska i jego współpracowników w praktyce sparaliżował normalne funkcjonowanie BBN, zaś mnie uniemożliwił pełnienie funkcji powierzonej mi w dniu 7 sierpnia 2025 r. przez Prezydenta RP. Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 15 kwietnia br., który ostatecznie obnażył bezprawność dwuletnich już działań rządu i SKW wobec mnie, niczego pod tym względem nie zmienił, a nawet wzmógł kolejne szykany, prześladowania i śledztwa. Po blisko dwóch latach mojej walki przed sądami, pomimo klęski przed NSA, ekipa Tuska usiłuje zafundować mi znów to samo bezprawie z tym samym Jarosławem Stróżykiem [szef SKW] z WSI w roli weryfikatora mojego dostępu do informacji niejawnych – stare/nowe postępowanie kontrolne. Ale wygrana wojna rozstrzyga o racji – a ta jest ostatecznie po mojej stronie! Moja wiedza o roli premiera Tuska i jego współpracowników w procesie podporządkowywania Polski Federacji Rosyjskiej w latach 2007-2014, związana z tym treść raportu Państwowej Komisji do spraw badania wpływów rosyjskich na bezpieczeństwo wewnętrzne Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2007–2022, udział w likwidacji Wojskowych Służb Informacyjnych czy nawet demaskacja Lecha Wałęsy jako niebezpiecznego agenta SB o ps. „Bolek” – są prawdziwymi powodami represji, jakie mnie spotkały po 13 grudnia 2023 r. Jeden z przedstawicieli rządu, już po wyroku NSA ujął to wprost: „oni nigdy panu tego nie zapomną i nigdy – choćby sądy zdecydowały inaczej – nie dadzą panu poświadczenia”.

• **Sławomir Cenckiewicz** FOT. SŁAWOMIR KAMIŃSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Ogłaszając swoją rezygnację, Cenckiewicz nie miał już żadnych hamulców, jeśli chodzi o krytykę rządu Donalda Tuska, jego koalicjantów i służb specjalnych

Cenckiewicz pisze o „tępej i ślepej nienawiść ekipy Tuska”. I deklaruje:” Z drogi walki zejść zatem nie zamierzam. Tym bardziej nie odchodzę w przekonaniu, że od teraz wszystko ulegnie nagle poprawie i rząd Tuska zacznie współpracować z Prezydentem RP i podległym mu BBN.”

Draństwo, które niszczy dziś Polskę

Historyk prezentuje się jako ofiara rządu, który prowadzi antypolskie działania” „Biuro, którym miałem zaszczyt kierować, dobrze przejrzało te szkodliwe plany. Rzeczywistość niszczenia Polski nie jest złudzeniem ani polityczną retoryką w sporze z przeciwnikami. To prawda, która domaga się siły, jedności, odwagi i walki! Domaga się adekwatnej odpowiedzi, a nie złudzeń! Odchodząc z ministerialnego stanowiska, chcę jedynie uwolnić Urząd Prezydenta RP od nieustannej presji i ingerencji, której – jako wróg publiczny rządu Tuska, Sikorskiego i Kosiniaka-Kamysza – byłem i jestem powodem.” Na koniec pisze: „Dziś jednak najważniejsza jest zmiana rządu. Nie zrezygnuję zatem z walki o zachowanie w Polsce demokracji i praworządności. To, co do tej pory – przez powagę sprawowanego urzędu, uniemożliwiało mi otwarte przeciwstawianie się bezgranicznemu draństwu, jakie niszczy dziś Polskę, od dziś przestaje mnie krępować. Powracam nie tylko do roli badacza przeszłości i wykładowcy akademickiego, ale przede wszystkim publicysty i komentatora politycznego. Tusk i jego zagony z SB, LWP, WSW, FSB i WSI nie mają zatem powodu do świętowania! W nowej roli będę jeszcze mocniej rozliczał obecny antypaństwowy wandalizm rządu robiąc wszystko, by misja prof. Przemysława Czarnka zakończyła się sukcesem. Mam wiedzę i doświadczenie wyniesione z pełnionych urzędów i kampanii wyborczej 2024/2025 r., które pragnę przekazać prof. Czarnkowi jako kandydatowi na premiera RP. Powodzenie tej trudnej misji jest naszą racją stanu!” ●

REKLAMA

Kraj/34428669

eprasa.pl 80426b2470

Neosędzia a sprawy immunitetowe

Maria Szczepaniec, orzekając w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej SN, zakwestionowała powołania prokuratorów i ich czynności w sprawie immunitetowej neosędziego Piotra Schaba. Prokuratura domaga się jej wyłączenia – dowiedziała się „Wyborcza".

Ewa Ivanova

Neosędzia Maria Szczepaniec zablokowała sprawę immunitetu neosędziego Piotra Schaba. To beneficjent zmian wprowadzonych w sądach w czasach PiS, odwołany z funkcji głównego rzecznika dyscyplinarnego sędziów przez byłego ministra sprawiedliwości i prokuratora generalnego Adama Bodnara. Schab nie uznaje tej decyzji. Kwestionuje także zmiany dokonywane w systemie dyscyplinarnym przez Bodnara i jego następcę Waldemara Żurka. Podważa m.in. powołanie przez Ministerstwo Sprawiedliwości rzeczników ad hoc, którym nie wydał akt postępowań dyscyplinarnych.

Właśnie za to śledczy chcą mu postawić zarzuty. Prokuratura Krajowa w lipcu 2024 roku wystąpiła o uchylenie mu immunitetu.

Nieprawomocnie

Ale 26 marca 2026 r. Szczepaniec umorzyła sprawę immunitetową Schaba, gdyż jej zdaniem skargę złożył nieuprawniony oskarżyciel. Stwierdziła, że prokuratorem krajowym nadal jest Dariusz Barski, a jego następcy – Jacek Bilewicz i Dariusz Korneluk – nie zostali skutecznie powołani na to stanowisko, więc ich decyzje kadrowe są nieskuteczne. Dodajmy, że postanowienie neosędzi jest nieprawomocne.

Wniosek w sprawie immunitetu Schaba złożył prokurator Dariusz Makowski, naczelnik wydziału spraw wewnętrznych Prokuratury Krajowej. Zdaniem Szczepaniec powołany został nieskutecznie przez Jacka Bilewicza, następcę Barskiego. Neosędzia uznała więc, że w sprawie nie ma skutecznie złożonego wniosku prokuratury.

Szczepaniec nie uznała także umocowania Sławomira Głuszka, prokuratora reprezentującego Prokuraturę Krajową. Śledczy został odesłany na ławę dla publiczności i nie mógł zabrać głosu, bo delegował go do PK Dariusz Korneluk, obecny prokurator krajowy. Natomiast polecenie obsadzenia wokandy w Sądzie Najwyższym wydał mu naczelnik WSW PK Dariusz Makowski. Neosędzia systemowo zakwestionowała nie tylko powołania prokuratorów, ale także ich czynności procesowe. To pierwsze takie orzeczenie w Sądzie Najwyższym.

Do tej pory, gdy neosędziowie w SN podważali usunięcie Barskiego ze stanowiska, uznawali za skuteczne czynności prokuratorów powołanych na funkcje lub delegowanych z udziałem następców Barskiego. Przyjmowano, że czynność każdego prokuratora jest działaniem instytucji.

Prokuratura Krajowa będzie kwestionować kontrowersyjne umorzenie sprawy Piotra Schaba, gdy tylko otrzyma uzasadnienie. Według PK wniosek o uchylenie immunitetu sędziego może złożyć prokurator każdego szczebla.

Brak bezstronności

W środę 15 kwietnia neosędzia miała rozpoznawać inną sprawę immunitetową Schaba. Prokuratura chce mu postawić zarzuty za to, że jako prezes Sądu Okręgowego w Warszawie (z nominacji Zbigniewa Ziobry) nie dopuszczał do orzekania sędziego Igora Tulei i nie wykonał orzeczeń unijnego trybunału oraz polskich sądów. Sprawa Schaba spadała jednak z wokandy. Powód? Prokuratura Krajowa zawnioskowała o wyłączenie

• **Neosędzia Maria Szczepaniec**
FOT. SŁAWOMIR KAMIŃSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Do Szczepaniec trafiła też jedna ze spraw immunitetowych neosędzi Małgorzaty Manowskiej, pierwszej prezes SN

Szczepaniec z tej sprawy, wskazując na uzasadnioną wątpliwość co do jej bezstronności. Z naszych nieoficjalnych informacji wynika, że PK złożyła podobne wnioski we wszystkich sprawach immunitetowych, które ma rozstrzygać skład z jej udziałem. A do Szczepaniec trafiło kilka newralgicznych postępowań immunitetowych.

Neosędzia ma rozstrzygać o immunitecie warszawskiego sędziego Jakuba Iwańca. Prokuratura Krajowa wystąpiła o uchylenie mu immunitetu w związku z podejrzeniem jego jazdy po pijanemu. Śledczy wystąpili o uchylenie mu immunitetu 27 października 2025 r. Mają dowody, iż 11 października 2025 r. prowadził on auto w stanie nietrzeźwości – w wydychanym powietrzu miał 0,96 mg/l alkoholu czyli 2,02 promila. Późniejsze badanie krwi wskazało na 1,85 promila. Prokuratura uważa, że sędzia uderzył autem w drzewo i uciekł z miejsca kolizji. Chce mu postawić zarzut związany z jazdą w stanie nietrzeźwości, za co grozi do trzech lat pozbawienia wolności. Iwańcowi minął okres zawieszenia i wrócił do orzekania, w tym także do spraw oskarżonych o jazdę po pijanemu. Sprawa immunitetu Iwańca ma być rozpoznawana przed Izbą Odpowiedzialności Zawodowej SN 4 maja.

Do Szczepaniec trafiła także jedna ze spraw immunitetowych neosędzi Małgorzaty Manowskiej, pierwszej prezes SN. W tej sprawie PK chce postawić neosędzi zarzuty karne związane z podejrzeniem nieprawidłowości przy liczeniu głosów Kolegium SN oraz niewykonania zabezpieczenia sądu dotyczącego sędziego Pawła Juszczyszyna. Termin sprawy nie został jeszcze wyznaczony. Prokuratura Krajowa wnioski o wyłączenie Szczepaniec uzasadnia m.in. zakwestionowaniem przez neosędzię umocowania prokuratora podczas marcowej sprawy neosędziego Schaba. Zdaniem prokuratury nie gwarantuje ona bezstronnego rozpoznania wniosków, bo jej poglądy czy uprzedzenia rzutują lub mogą rzutować na jej stosunek do sędziów, których sprawy dotyczą, a którzy są związani z obozem politycznym byłego ministra sprawiedliwości Zbigniewa Ziobry.

Szczepaniec opowiada się według PK za określoną narracją społeczno-polityczną, która nie ma umocowania w przepisach i w kontekście umorzonej sprawy immunitetowej Schaba naruszyła prawo do rzetelnego procesu poprzez wyeliminowanie z postępowania prokuratora. A jej postanowienie o umorzeniu tej sprawy ma charakter manifestu poglądów, który nie ma nic wspólnego ze stosowaniem przepisów kodeksu postępowania karnego.

Uchwała neosędziów SN

Neosędzia nie gwarantuje bezstronnego i rzetelnego rozpoznania wniosku PK także dlatego, że ujawniła już swój pogląd przed rozpoznaniem sprawy. Sama Szczepaniec do czasu sprawy Piotra Schaba nie kwestionowała statusu prokuratorów. Znamienne, że wrześniu 2025 r. rozpoznała zażalenie na uchwałę SN w sprawie uchylenia immunitetu prokuratora Prokuratury Okręgowej w Elblągu i utrzymała ją w mocy. Wówczas nie dostrzegła wady wniosku ani wad statusu prokuratorów.

Neosędzia, uzasadniając postanowienie o umorzeniu sprawy Schaba, powołała się m.in. na uchwałę neosędziów SN uznających, że Barski objął skutecznie stanowisko prokuratora krajowego. Ale PK wytyka, że uchwała ta nie ma mocy wiążącej w innych sprawach. Poza tym nawet akceptacja tej uchwały nie prowadzi do kwestionowania czynności prokuratorów. Neosędzia Marek Siwek, który był współautorem wspomnianej uchwały o Barskim, w innych orzeczeniach nie widział podstaw do kwestionowania umocowania prokuratorów. Wprost przeciwnie – uznawał ich skuteczność, powołując się m.in. na zasadę jednolitości prokuratury (czynność każdego prokuratora jest czynnością prokuratury jako całości). Do tego PK wytyka we wnioskach o wyłączenie, że Szczepaniec kandyduje na prezesa Izby Odpowiedzialności Zawodowej SN. Decyzję o tym, kto nim będzie, podejmie prezydent Karol Nawrocki, który kwestionuje powołanie na funkcję prokuratora krajowego Dariusza Korneluka. Podważanie więc przez nią statusu prokuratora w okresie poprzedzającym awans zawodowy wpływa na ocenę jej bezstronności i powinno także skutkować jej wyłączeniem.

Szczepaniec nie spełnia według PK także warunków niezależności i bezstronności w kontekście procesu nominacyjnego. Na stanowisko w SN została rekomendowana przez niekonstytucyjną i upolitycznioną KRS, a NSA wstrzymał wykonanie uchwały w jej sprawie. Zanim trafiła do Sądu Najwyższego, nigdy nie orzekała w niższych instancjach sądownictwa powszechnego. Przez blisko trzy lata była adwokatem i to jej jedyne doświadczenie praktycznego stosowania prawa. ●

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34430575

Nowe życie dla Nadziejki…

Mówi się, że oczy są zwierciadłem duszy. Jak bardzo umęczona jest ta dusza, skoro w tych oczach jest tak wiele smutku? Są zwierzęta, które doskonale wiedzą, co to chłód i mróz…Są zwierzęta, dla których ciepło to największe bogactwo…Są zwierzęta, które nigdy nic nie miały i dzisiaj potrafią docenić każdy gest dobroci poczyniony w ich kierunku…Jednym z takich zwierząt jest nasza nowa podopieczna - starsza sunia której nadaliśmy mocne imię Nadzieja. Została wyrwana z samego środka piekła, gdzie tysiące innych psów wciąż czekają na cud. Dla wielu z nich ten cud nigdy nie nadejdzie... ale dla Nadziejki los przygotował inny scenariusz. Dawno nie widzieliśmy tak smutnego psiego pyszczka, ale powolutku zaczyna się cieszyć na nasz widok i reagować machaniem ogonka. Takie chwile są zawsze dla nas najważniejsze i najcenniejsze. Nadziejka jest psem uratowanym z kraju, w którym trwa wojna. To, co przeżyło to niewielkie psie ciałko, co widziały psie oczy i ile zniosło psie serce wie tylko ona sama… Nie potrafimy pozostać obojętni na krzywdę takich zwierząt jak Nadzieja. Dla psów takich jak ona każdy dzień może być tym ostatnim… Miejsce wszystkich psiaków, a szczególnie tych stareńkich, powinno być w domu, u boku ukochanego człowieka, przy pełnej misce. Niestety nie wszystkie psy mają tyle szczęścia. Nadzieja też jest jednym z tych psiaków, których los nigdy nie rozpieszczał, a życie nie oszczędzało. Nie wiemy, czy kiedyś uda nam się wywołać psi uśmiech na jej smutnym pyszczku - zbyt dużo przeszła już w swoim życiu. Od pierwszej chwili, kiedy jest z nami, skradła nasze serca. Jest taka delikatna, ma ogromne, piękne oczy. Może i Państwa serce skradnie i zechcecie jej podarować kilka rzeczy na nowe życie? Nadziejka nie ma nic swojego, dlatego bardzo prosi o mokre jedzonko, drybed, materacyk, kocyk. Ona nie prosi o wiele. Nigdy nie miała nic, więc każdy drobiazg jest dla niej jak drogocenny skarb. Może ktoś zechce jej coś podarować tak, aby w końcu poczuła, że ma swój prawdziwy dom? Może czyjeś serce zabije mocniej dla Nadziejki i wspólnymi siłami jeszcze wywołamy psi uśmiech na tym smutnym pyszczku i zapewnimy jej spokojną, psią emeryturę?
Każdy grosz wpłacony na nasze konto o szansa dla Nadziejki na nowe, piękne i bezpieczne życie.

Można wpłacić grosik na nasze konto lub wysłać paczkę na nasz adres:
Nr konta: 54 1870 1045 2083 1069 2318 0001 z dopiskiem „Nadziejka"
Blik na telefon: 723 808 002

Przystań Ocalenie, ul. Kombatantów 134, 43-229 Ćwiklice,
www.przystanocalenie.org tel. 723 808 002
KRS 0000464918

PRZYSTAŃ OCALENIE

Można też pomóc kupując tapetę - wysyłając sms o treści OCALENIE na numer:

Numer 7248 - koszt sms-a 2,46 zł z VAT
Numer 7420 - koszt sms-a 4,92 zł z VAT
Numer 7928 - koszt sms-a 11,07 zł z VAT

organizacja pożytku publicznego opp 1%

Z góry dziękujemy za każdą pomoc!

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34427350

Rafał Ryszka
PRZEMSZA. OPOWIEŚCI Z CZASÓW PRZEŁOMU

Powieść awanturniczo – historyczna o losach ludzi nad rzeką Przemszą. Górny Śląsk po pierwszej wojnie światowej: powstania, plebiscyt, Zakątek Trzech Cesarzy, zdrada, miłość, wielka polityka i dylematy moralne rodziny Krawietzkich.

Elementarz uczciwej wiedzy o regionie nie tylko dla Górnoślązaków

JUŻ W SPRZEDAŻY

OGŁOSZENIE Warszawa/34416913

fundacjaagory.pl
KRS 210120

FUNDACJA AGORY

1 RP

eprasa.pl 80426b2470

Pomorze Zachodnie

Mistrzostwo w koncentracji

Koncentracja nie jest tu tylko przydatną umiejętnością — jest absolutnym fundamentem działania. Liczy się każda sekunda, a często nawet jej ułamek. Gdy Leszek Paradowski chwyta aparat jest tylko on i to, co przed obiektywem. Gdy Robin Rogalski wsiada za kółko wyścigowego samochodu nie widzi nic ponad to co na torze. Bohaterowie kampanii „Pomorze Zachodnie – Możesz wszystko" to prawdziwi mistrzowie koncentracji.

Każde ujęcie to dla niego coś więcej niż obraz. To chwila zatrzymana. Widzi to, czego inni nie dostrzegają: światło tańczące na krawędzi dnia, cienie opowiadające ciche historie, emocje ukryte w spojrzeniach. Aparat nie jest tylko narzędziem - to przedłużenie jego wrażliwości.

Zanim jednak Leszek Paradowski chwycił do ręki aparat, miał wiele innych pasji. – Ukończyłem ognisko muzyczne na akordeonie, później grałem na perkusji w zespołach rockowych. Intensywnie uprawiałem sport, głównie lekkoatletykę, tenis, brałem udział w maratonach rowerowych. Do dziś rower jest ważną częścią mojego życia. Prowadzę również własny biznes, który do dziś zajmuje sporą część mojego czasu. Mimo to cały czas szukałem przestrzeni, w której mógłbym wyrażać siebie w bardziej osobisty sposób – mówi.

Do sięgnięcia po aparat zainspirowało go Pojezierze Drawskie – miejsce, z którego pochodzi. – To właśnie tam zaczęła się moja fotograficzna droga. Ten krajobraz do dziś jest moją sceną, warsztatem i niewyczerpanym źródłem inspiracji – przyznaje.

Fotografia jest dla niego sposobem dialogu z naturą. Pozwala mu zatrzymać moment, który często trwa bardzo krótko, i nadać mu własny sens. – To przestrzeń, w której mogę tworzyć, obserwować i interpretować świat na własnych zasadach. Mam świadomość, że to medium o niemal nieograniczonych możliwościach i właśnie to najbardziej mnie w nim fascynuje – twierdzi Leszek Paradowski.

Od 2009 roku aparat stał się dla niego narzędziem obserwacji świata, ale też sposobem na jego interpretowanie. Jego zdjęcia budzą zachwyty. Jest pierwszym Polakiem, który zdobył Grand Prix w jednym z największych na świecie konkursów fotograficznych Trierenberg Super Circuit. – W centrum mojej pracy jest relacja między człowiekiem a naturą, ale też między ludźmi. Tworzę obrazy, które nie dają jednej odpowiedzi, lecz zostawiają przestrzeń do interpretacji. Symbolika jest dla mnie ważniejsza niż dosłowność – mówi.

Większość kadrów tworzy najpierw w wyobraźni. Czasem pomysł pojawia się od razu, czasem dojrzewa latami. Wiele zależy od miejsca i momentu – światła, mgły, atmosfery. – Przyroda nieustannie podsuwa inspiracje, ale trzeba nauczyć się ją obserwować. Miejsca, które na pierwszy rzut oka wydają się zwyczajne, o świcie potrafią zmienić się w zupełnie inny świat. Czasami jednak najlepsze rzeczy powstają spontanicznie, kiedy trafiam na wyjątkowe warunki i trzeba działać intuicyjnie i szybko – przyznaje.

Robin Rogalski

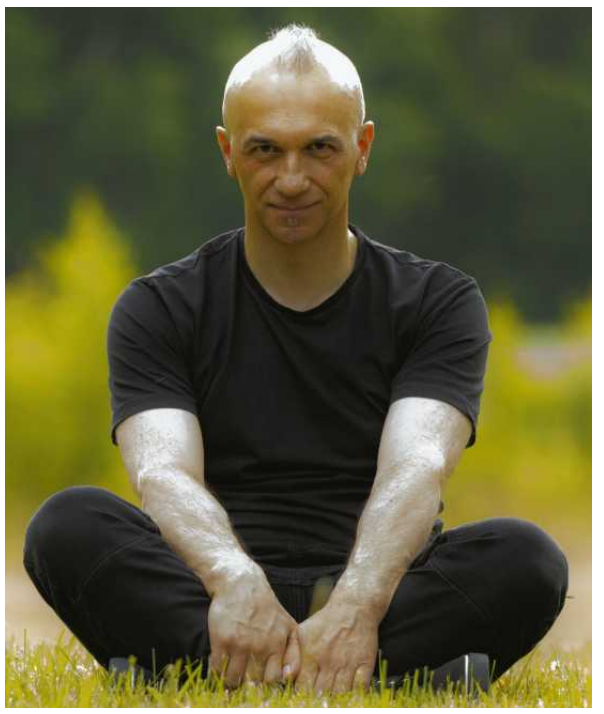

Leszek Paradowski

Od breakdance do wyścigów samochodowych

Jak ważna jest każda sekunda, doskonale wie Robin Rogalski, kierowca wyścigowy. Nie od razu spełniał się na torze. Najpierw specjalizował się w innej dyscyplinie. – Sport uprawiałem od zawsze. Najpierw to był breakdance. Nauczył mnie rywalizacji, pewności siebie – wspomina. Dominował w swojej kategorii wiekowej zarówno w Polsce, jak i za granicą. Wszystko zmieniło się, gdy wybrał się ze znajomymi na tor gokartowy. – Dostałem lanie. Zdenerwowałem się, że aż tak mi nie wyszło – mówi. I zaczął trenować. W wieku 17 lat porzucił taniec na rzecz wyścigów. Samochodami nie interesował się do tego momentu wcale. Przeszedł pełną drogę rozwoju, szybko osiągając wyższy poziom w wyścigach, niż wcześniej w breakdance.

Mimo młodego wieku może już pochwalić się tytułem mistrza Niemieckich Mistrzostw GT w kategorii GT3 oraz dwukrotnym mistrzostwem w międzynarodowej serii Audi R8 Cup. Został również wybrany do testów kierowców w serii DTM jako jedyny Polak – obok Roberta Kubicy. Rywalizował w najbardziej prestiżowej klasie wyścigów GT3, reprezentując markę Lamborghini. – To pokazało mi, że mogę robić dosłownie wszystko, jeśli tego chcę i w to wierzę – przyznaje.

Dziś dalej chce się w motosporcie rozwijać i stale doskonalić swoje umiejętności. To jednak nie na medalach i tytułach zależy mu najbardziej. – Największy sukces? Że się nie poddałem po śmierci mojego taty. Największe marzenie? Być dobrym człowiekiem. Sport uczy tego, że trzeba doceniać wsparcie innych osób. Chcę rozwijać nie tylko siebie, ale i młodych ludzi. Co bym chciał im przekazać? Żeby się nie poddawali i spełniali marzenia, nawet jeśli wiąże się to z wyjściem poza strefę komfortu – radzi.

W sezonie 2026 Robin będzie jeździł w zespole Audi HGL Racing. Zasiądzie za sterami samochodu Audi R8 GT3 EVO II, który odkupiono od Maxa Verstappena, czterokrotnego mistrza świata Formuły 1. – Dobrze jest wrócić za kierownicę Audi. To wspaniałe uczucie po kilku latach spędzonych w Lamborghini ponownie znaleźć się w dobrze znanym środowisku – mówi.

Przyznaje, że nie może doczekać się tego, co przed nim. I nie zamierza spowalniać w drodze na najwyższe podia.

Siła pasji

Leszek Paradowski i Robin Rogalski, bohaterowie kampanii „Pomorze Zachodnie – Możesz wszystko" pokazują, że pasja daje odwagę, by marzyć i wytrwałość, by te marzenia realizować. Choć jeden zatrzymuje czas na fotografiach, a drugi próbuje go wyprzedzić pędząc po torze, obaj żyją dla tych krótkich momentów, w których czują, że są dokładnie tam, gdzie powinni. Obaj także udowadniają, że pasja może pojawić się na każdym etapie życia, nawet gdy wszystko wydaje się już przesądzone.

Właśnie taka jest idea kampanii „Pomorze Zachodnie – Możesz wszystko". Przesłanie lifelong learning, czyli uczenia się przez całe życie podkreśla, że każdy moment jest dobry, by rozpocząć nowy etap – zdobyć zawód, rozwinąć pasję, a nawet całkowicie odmienić swoją drogę życiową. Niezależnie od wieku czy dotychczasowych doświadczeń, każdy ma potencjał, by się uczyć, próbować i osiągać cele.

„Pomorze Zachodnie – Możesz wszystko" inspiruje do działania i przełamywania własnych ograniczeń. Podkreśla, że zmiana nie musi być radykalna – może zaczynać się od małych decyzji, które z czasem prowadzą do dużych efektów. Można ją zainicjować tu i teraz. To opowieść o możliwościach, jakie daje ciągły rozwój, i o tym, że nauka nie kończy się nigdy – jest procesem, który towarzyszy nam przez całe życie.

Kampania realizowana przez Województwo Zachodniopomorskie/Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie w ramach projektu pt. „Zbudowanie systemu koordynacji i monitorowania regionalnych działań na rzecz kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie, w tym uczenia się dorosłych.

KRAJOWY PLAN ODBUDOWY | Rzeczpospolita Polska | Sfinansowane przez Unię Europejską NextGenerationEU | Pomorze Zachodnie

eprasa.pl 80426b2470

Jak Węgrzy będą tropić oligarchów?

Trzeba jednocześnie prowadzić postępowania kryminalne i próbować odzyskać pieniądze za pomocą nowego urzędu, którego powstanie zapowiedział Péter Magyar.

• **Wiec wyborczy Viktora Orbana. Budapeszt, 11 kwietnia 2026 roku**
FOT. MICHAŁ RYNIAK / AGENCJA WYBORCZA.PL

ROZMOWA Z
JÓZSEFEM PETEREM MARTINEM
dyrektorem węgierskiego oddziału Transparency International

MICHAŁ KOKOT: Koniec rządu Viktora Orbána to chyba również duża ulga dla Transparency International? Przez lata byliście jednym z głównych wrogów reżimu, który zwalczał was za ujawnianie korupcji.
JÓZSEF PETER MARTIN: Oczywiście, zwalczanie korupcji w kraju autokratycznym jest znacznie bardziej wymagające, niż w kraju demokratycznym. A Węgry przez lata nie były krajem demokratycznym.

Rząd rozmontował trójpodział władzy i doprowadził do rozkładu społeczeństwa obywatelskiego, które jest tak ważną częścią demokracji. Jako Transparency musieliśmy odnaleźć się w tym trybie ciągłego stawiania oporu, byliśmy pod presją. Rząd prowadził kampanie oczerniające nas w mediach rządowych, również mnie osobiście.

Do tego dochodziło nękanie instytucjonalne – przez Biuro Ochrony Suwerenności [urząd powołany przez rząd Orbána do dyskredytowania niezależnych organizacji]. Rok temu władze próbowały wprowadzić prawo, by pozbawić nas i inne organizacji finansowania z zagranicy, ale to ostatecznie temat został odłożony. Jednak gdyby Fidesz wygrał wybory, pewnie by i to wprowadzili. Ostatecznie jednak tak się nie stało, przegrali olbrzymią większością.

Sądzę, że to wielka ulga dla wielu organizacji pozarządowych, ale i całego społeczeństwa, albo przynajmniej tych 3,3 mln, którzy głosowali na Petera Magyara i TISZĘ. To rzeczywiście prawdziwa zmiana reżimu, cicha i pokojowa rewolucja.

Jednym z głównych postulatów Pétera Magyara jest odzyskanie publicznych środków, które zostały przejęte przez poprzednią ekipę. Czy to ma szansę się udać?
– Nie ma wątpliwości, że będzie to bardzo trudne. Jest jednak nie tylko bardzo silny nacisk polityczny ze strony TISZ-y, ale również społeczny, by tak się stało. Myślę, że ludzie jeszcze bardziej niż w 1989 roku uwierzyli, że wraz ze zmianą reżimu władza doczeka się kary za korupcję.

Pierwszym krokiem powinno być przywrócenie państwa prawa, bez tego niczego nie uda się zrobić. Nie ma wątpliwości, że ci, którzy obecnie stoją na czele instytucji państwowych, będą lojalni wobec poprzedniej władzy, a nie państwa. Ci ludzie powinni zostać usunięci tak szybko, jak to możliwe. Mówię tu o prokuratorze generalnym, prezesie Sądu Najwyższego, urzędu ochrony konkurencji, a także samym prezydencie czy przewodniczącym Trybunału Konstytucyjnego. Nie ma innego rozwiązania.

Jak odzyskać pieniądze publiczne, których dorobili się oligarchowie? To w ogóle możliwe?
– Trzeba jednocześnie prowadzić postępowania kryminalne i próbować odzyskać pieniądze za pomocą nowego urzędu, którego powstanie zapowiedział Peter Magyar. Te działania powinny być prowadzone równolegle. I niekoniecznie okaże się, że od skazanego za korupcję uda się odzyskać to, co ukradł państwu.

Znaczna część tych pieniędzy zniknęła już i – jak mówi prominentny polityk Fideszu Lajos Kosa – „straciła swój publiczny charakter" w znaczeniu takim, że trafiły do prywatnego biznesu. Tak było ze środkami fundacji banku centralnego, które trafiły najpierw do prywatnego funduszu inwestycyjnego, a następnie zostały zainwestowane m.in. w Szwajcarii i w Polsce w spółkę GTC. Od tej spółki będzie teraz trudno dostać jakiekolwiek pieniądze, jako że jej właściciele nie mają nic albo niewiele wspólnego z całą sprawą.

A czy na drodze nie będą stali pojedynczy sędziowie i prokuratorzy? Jak bardzo wymiar sprawiedliwości został na Węgrzech podporządkowany rządzącym?
– Sądy niższych instancji są wciąż niezależne. Nigdy nie udało się tego wprowadzić, co w Polsce. Na Węgrzech zapadają niezawisłe wyroki wydane przez sędziów, a ich mandaty nie są kwestionowane. Problem jest z Sądem Najwyższym (Kurią), który został obsadzony nominatami Fideszu. A także z prokuraturą.

Wielu winnych korupcji udałoby się skazać wcześniej, gdyby nie prokuratura obsadzona przez nominatów rządzących, blokujących te postępowania. W efekcie nie było czego sądzić.

W jakim stopniu węgierska gospodarka zależna jest od oligarchów i firm powiązanych z rządem?
– Według szacunków ok. 30 proc. gospodarki kontrolowanej jest przez elity związane z rządzącymi, tzw. systemem NER. Te firmy są w większości prywatne, ale zależne od rządu. Widzieliśmy, jak te spółki tuż przed wyborami i zaraz po nich zaliczyły ogromne spadki. Można powiedzieć: cóż z tego, niech upadają! Ale część z nich to bardzo duże holdingi, banki i spółki. Jeden z takich banków należy do Lorinca Meszarosa, powiernika Viktora Orbána. Jeśli upadnie, będzie to miało konsekwencje dla całego sektora bankowego.

Rozwiązaniem byłaby zatem ponowna nacjonalizacja tych zasobów, które w przeszłości zostały sprywatyzowane i oddane w ręce oligarchów i elity Orbána. Teraz powinniśmy doprowadzić do odwrotnego procesu: ponownie je znacjonalizować i sprzedać na wolnym rynku.

Taka przymusowa nacjonalizacja skończy się zapewne protestami ze strony właścicieli tych firm.
– O, z pewnością. Już teraz słyszymy o naruszeniach zasad praworządności i obserwujemy jak w kilka dni po wyborach nagle stali się wielkimi demokratami.

Nie ma innego rozwiązania, niż naprawić bezprawie przywróceniem do stanu poprzedniego.

To właśnie to, czego obawiano się zrobić w Polsce. Po latach rządów Zjednoczonej Prawicy nowa władza tłumaczyła, że jednego bezprawia nie można zastąpić drugim.
– Czasami trzeba wyeliminować stare zasady, by przywrócić poprzedni stan praworządności. Przecież te stare zasady zostały stworzone do tego, by mogła wzbogacić się elita rządząca.

Nie można wyjść z bezprawia, podążając za starymi regułami, które je wyznaczają. To jak z komunizmem. Gdy upadał i nadeszła zmiana reżimu, wymienione zostały też instytucje, przywódcy polityczni i nikt wtedy nie mówił, że należy kierować się zasadami z komunizmu. Oczywiście jest w tym pewne ryzyko: że zamiast Fideszu nadejdzie elita lojalna wobec TISZ-y. Ale ryzyko jest niewielkie: elektorat TISZY by tego nie wybaczył. Natychmiast obaliliby ten rząd.

Gospodarka Węgier od kilku lat szoruje po dnie. Jest szansa na jej szybkie odbicie?
– Mamy zły stan budżetu, Węgry objęte są procedurą zadłużeniową, do tego dochodzi rekordowo niski poziom inwestycji. Nowy rząd chce znaleźć pieniądze, obcinając wydatki na propagandę, szukając oszczędności w ustawionych, przepłaconych przetargach i eliminując korupcję. Ale jeśli to się nie uda, rating Węgier będzie dalej spadał.

A co z konkurencyjnością gospodarki?
– Nigdy nie była szczególnie wysoka z powodu biurokracji, niskiego poziomu usług publicznych, zasobów ludzkich, służby zdrowia i edukacji. Nawet gdy wskaźniki gospodarcze kształtowały się na niezłym poziomie, konkurencyjność gospodarki nie była wysoka. Powodem obecnych kłopotów gospodarczych jest dlatego właśnie ta systemowa korupcja.

A mimo to mówi, że jest pan optymistą, gdy chodzi o przyszły rząd.
– Kłamstwa, które propaganda zaszczepiła Węgrom, będą pewnie jeszcze długo oddziaływać na nasze społeczeństwo. Ale to wyjątkowe, że w jednym rządzie będą pracować ludzie z tak bardzo różnym ideologicznym pochodzeniem. Większość wyborców TISZ-y ma poglądy liberalne – jakieś 42 proc. wg badań Republikonu. Kolejnych 20 proc. ma lewicowe, a tylko 11 proc. konserwatywne, a 10 proc. – uważa się za zwolenników Zielonych. Tak dużej różnorodności w jednej partii nigdy nie było. Nawet po upadku komunizmu mieliśmy polityków albo prawicowych albo lewicowych rządów.

Teraz reprezentacja społeczna jest szeroka, a to według mnie daje szansę na zjednoczenie Węgier. ●

Rozmawiał Michał Kokot

Trzeba jednocześnie prowadzić postępowania kryminalne i próbować odzyskać pieniądze za pomocą nowego urzędu, którego powstanie zapowiedział Peter Magyar. I niekoniecznie okaże się, że od skazanego za korupcję uda się odzyskać to, co ukradł państwu

JÓZSEF PETER MARTIN
dyrektor węgierskiego oddziału Transparency International

1 RP

eprasa.pl 80426b2470

Wielka Brytania z pokoleniowym zakazem palenia

Zgodnie z ustawą zatwierdzoną przez brytyjski parlament osoby urodzone po 1 stycznia 2009 r. nigdy nie będą mogły legalnie kupić wyrobów tytoniowych.

Robert Stefanicki

• **Osoby urodzone po 2009 r. nie będą mogły kupić legalnie wyrobów tytoniowych w Wielkiej Brytanii** FOT. TOLGA AKMEN/PAP/EPA

Ustawa o tytoniu i e-papierosach, która na początku maja ma uzyskać ostateczną akceptację króla Karola III, zaostrza również kontrolę waporyzacji. Produkty do wapowania i inne produkty nikotynowe nie będą mogły być sprzedawane osobom poniżej 18. roku życia.

Palenie e-papierosów zostaje zakazane w samochodach przewożących dzieci, na placach zabaw oraz w pobliżu szkół i szpitali, co rozszerza obecne przepisy dotyczące zakazu palenia m.in. w szkołach i szpitalach.

Rząd twierdzi, że te środki pomogą ograniczyć palenie i zapobiegną uzależnieniu młodych ludzi od nikotyny, co długoterminowo zmniejszy wydatki na Narodową Służbę Zdrowia (NHS).

Pokoleniowy zakaz palenia wchodzi w życie

Według oficjalnych szacunków palenie w Wielkiej Brytanii jest przyczyną około 64 tys. zgonów i 400 tys. hospitalizacji, co kosztuje NHS około 3 miliardy funtów rocznie, a ogólne koszty ekonomiczne przekraczają 20 miliardów funtów.

Minister zdrowia Wes Streeting powiedział, że zatwierdzenie ustawy jest historycznym momentem dla narodu.

Dzieci w Wielkiej Brytanii będą należeć do pierwszego pokolenia wolnego od dymu tytoniowego, chronionego przed uzależnieniem i szkodami, które mogą trwać całe życie

– zadeklarował. I dodał: – Lepiej zapobiegać niż leczyć. Ta reforma ratuje życie, zmniejszy presję na NHS i zbuduje zdrowszą Wielką Brytanię.

W zeszłym roku rząd zakazał sprzedaży jednorazowych e-papierosów z obawy przed ich używaniem przez młodzież i szkodliwym wpływem na środowisko. Nowa ustawa zaostrza te przepisy. Ograniczono reklamy, ekspozycje, bezpłatną dystrybucję i udzielanie rabatów. Ministrowie uzyskają uprawnienia do regulowania aromatów i opakowań wyrobów tytoniowych, e-papierosów i produktów nikotynowych poprzez rozporządzenia.

Według organizacji charytatywnej Action on Smoking and Health około 10 proc. dorosłych w Wielkiej Brytanii – około 5,5 miliona osób – używa e-papierosów, a odsetek ten pozostaje zasadniczo niezmieniony od 2024 roku. Około połowa osób, które wapują, to byli palacze, podczas gdy około 40 proc. nadal pali, jednocześnie wapując.

Najpierw Malediwy, teraz Wielka Brytania.

Jako pierwsze dożywotni zakaz palenia wprowadziły jesienią 2025 r. Malediwy. W tym kraju restrykcje są większe niż w Wielkiej Brytanii, bo nie tylko zakazano sprzedaży papierosów osobom urodzonym po 1 stycznia 2007 roku, ale również kupowanie i samo palenie jest wykroczeniem, karanym grzywną od równowartości 1 tys. zł. Dotyczy to także turystów.

Ponadto od 2024 roku na Malediwach obowiązuje zakaz importu, sprzedaży, dystrybucji, posiadania i używania papierosów elektronicznych oraz wapowania dla osób w każdym wieku.

Pokoleniowy zakaz palenia był dyskutowany – i niemal wprowadzony – w Nowej Zelandii. Napisana przez rząd Jacindy Ardern i przyjęta w 2023 r. ustawa antynikotynowa przewidywała, że osoby urodzone po 2008 roku nie mogłyby kupować wyrobów tytoniowych do końca swojego życia (zakaz nie objął e-papierosów). Jednak prawo zostało uchylone jeszcze w tym samym roku, gdy władzę objęła prawica – rząd powoływał się na wzrost przestępczości (przemytu), ale rzeczywistym powodem była chęć zwiększenia dochodów budżetowych z akcyzy, aby sfinansować obniżki podatków.

Oddolnie taki zakaz wprowadza amerykański stan Massachusetts. Pierwsze było miasto Brookline, gdzie w 2020 roku uchwalono ustawę zakazującą kupowania tytoniu osobom urodzonym w tym stuleciu. Grupa właścicieli sklepów spożywczych zaskarżyła ustawę do sądu, argumentując, że jest ona sprzeczna z ustawą ustanawiającą wiek uprawniający do zakupu tytoniu na 21 lat i że dyskryminuje osoby urodzone po 1 stycznia 2000 roku.

W 2024 roku najwyższy sąd stanowy wydał orzeczenie na korzyść Brookline. Odtąd podobne przepisy uchwaliło 21 innych miast. Kampania antynikotynowa odnosi sukces częściowo dzięki osobliwości prawa stanu Massachusetts, gdzie samorządy lokalne mogą samodzielnie ustalać wiele polityk dotyczących zdrowia publicznego. ●

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34431804

NEWSLETTERY WYBORCZEJ

Wszystkie piszą ludzie, nie maszyny
Nasi najlepsi redaktorzy.

Możesz wybrać z bogatej oferty
ponad **40** różnych newsletterów.

Zapisz się na: **wyborcza.pl/newslettery**

wyborcza.pl

1 RP

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34431426

PŁOCK

Płock, dnia 15.04.2026 r.

OGŁOSZENIE O ZAMIARZE UDOSTĘPNIENIA NIERUCHOMOŚCI O NIEUREGULOWANYM STANIE PRAWNYM

Działając na podstawie art. 114 ust. 3 i 4 w związku z art. 124 b oraz art. 124 a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U z 2026 r. poz. 399)

PREZYDENT MIASTA PŁOCKA INFORMUJE

o zamiarze wszczęcia postępowania w sprawie wydania decyzji administracyjnej, w przedmiocie udostępnienia części nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym, położonej w województwie mazowieckim, powiecie Płock, gminie Płock, w miejscowości Płock, oznaczonej w rejestrze ewidencji gruntów i budynków jako działka nr 5 o pow. 2,3371 ha, obręb Nr 15 „TOKARY", dla której nie jest prowadzona księga wieczysta ani zbiór dokumentów, w celu wykonania przez ENERGA-OPERATOR S.A. czynności związanych z konserwacją i remontem napowietrznej linii elektroenergetycznej WN 110 kV relacji Podolszyce – Gąbin, obejmujących: przeprowadzenie oceny stanu technicznego konstrukcji słupów wraz z fundamentami oraz w razie potrzeby wykonanie ich renowacji, wymianę przewodów linii WN, wymianę łańcuchów izolatorowych, regulację zwisów przewodów oraz przycięcie lub usunięcie drzew i krzewów zagrażających bezpiecznemu funkcjonowaniu linii.

Zgodnie z rejestrem ewidencji gruntów i budynków jako władający przedmiotową nieruchomością wpisana jest osoba nieżyjąca – Pan Władysław Stasiak. Spadkobiercy zmarłego nie zostali ustaleni. W rozumieniu art. 113 ust. 6 i 7 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 399), przedmiotowa działka posiada status nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym.

W związku z powyższym wzywa się wszystkie osoby, które wykażą, że przysługują im prawa rzeczowe do w/w nieruchomości, aby w terminie dwóch miesięcy od daty ukazania się niniejszego ogłoszenia zgłosiły i udokumentowały swoje prawa, pod rygorem pominięcia ich jako strony w postępowaniu o udostępnieniu części przedmiotowej nieruchomości.

Osoby, którym przysługują prawa rzeczowe do przedmiotowej działki winny zgłosić się w w/w terminie do Referatu Mienia Skarbu Państwa w Wydziale Obrotu Nieruchomościami Gminy i Mienia Skarbu Państwa Urzędu Miasta Płocka, 09-400 Płock, ul. Stary Rynek 1, pokój D-21, w godzinach: poniedziałek-środa 07.45-15.15; czwartek 07.45-16.15; piątek 07.45-14.15 celem wykazania swoich praw rzeczowych do nieruchomości.

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34412784

Czekamy na Twoją pomoc

Pobyt w szpitalu to dla dzieci **ból, samotność i lęk** przed zabiegami.

Doktorzy Clowni przynoszą małym pacjentom **rozmowę, uśmiech i radość.**
450 wolontariuszy Fundacji Dr Clown odwiedza rocznie 40 000 pacjentów zmieniając smutną rzeczywistość w ponad 100 szpitalach w całej Polsce.

Od Ciebie zależy, czy dotrą do większej liczby **chorych dzieci.**

Pomóż **Przekaż 1,5% podatku**

KRS 0000024181

Korzystasz z pomocy księgowej lub doradcy podatkowego? Poproś o przekazanie 1,5% swojego podatku Fundacji Dr Clown. Jeśli rozliczenie zostało już wysłane, możesz poprosić o złożenie korekty z naszym numerem KRS w terminie do 30 maja. Rozliczasz się za pomocą platformy Twój e-PIT? Zaloguj się, kliknij „Wybierz organizacje" i wskaż Fundację Dr Clown.

drclown.pl

eprasa.pl 80426b2470

Miliony Polaków zyskają nawet 100 tys. zł

Polacy na etacie, na umowie zlecenia, na B2B oraz inni przedsiębiorcy, co roku odkładają składki na ZUS. W czerwcu wszystkie te składki będę zwaloryzowane. Niektórzy będą mieli dopisane do konta nawet 100 tys. zł. Oto szczegóły, kto ile dostanie i o ile dzięki waloryzacji zwiększy się ich emerytura.

Leszek Kostrzewski

• **Każdy pracujący Polak odkłada co miesiąc 19,52 proc. ze swojej pensji na składkę emerytalną**
FOT. SHAKIROV ALBERT/SHUTTERSTOCK

Każdy pracujący Polak (wyjątkiem są osoby na umowach o dzieło) odkłada co miesiąc 19,52 proc. ze swojej pensji na składkę emerytalną. Pieniądze te wędrują do ZUS, gdzie każdy ma indywidualne konto. I właśnie na tych kontach są zapisywane nasze składki. Im więcej składek, tym możemy liczyć na wyższą emeryturę

W Polskim systemie emeryturę wylicza się bowiem według wzoru: sumę zebranych składek dzielimy przez przewidywaną, statystyczną liczbę miesięcy dalszego życia.

Aby jednak odkładane przez nas składki nie traciły na wartości, ZUS co roku, w czerwcu, je waloryzuje.

Wysokość waloryzacji konta zależy od inflacji oraz od przypisu składek (czyli wzrostu płac i liczby ubezpieczonych) z poprzedniego roku.

W ZUS-ie część Polaków, prócz konta emerytalnego, ma też pieniądze na tzw. subkontach.

Co to takiego? To pozostałość po OFE. Otóż w 2011 r. rząd zmniejszył składkę przekazywaną do OFE. Wynosiła ona 7,3 proc., a zmniejszono ją do 2,92 proc. Ta różnica między wcześniejszą wysokością składki do OFE a nową – zmniejszoną – nie trafia do wielkiego worka w ZUS, ale na specjalne subkonta.

I ZUS te subkonta też co roku waloryzuje. Waloryzacja subkonta to pochodna dynamiki wzrostu PKB za ostatnie 5 lat.

Ile dopiszą do naszych kont?

W ubiegłym roku do naszych kont w ZUS dopisano 566,6 mld zł (w 2024 r. było to 521 mld zł, a w 2023 r. 450 mld zł).

W wyniku waloryzacji konto każdego Polaka zwiększyło się rok temu o 14,41 proc., a subkonto o 9,49 proc.

A ile wyniesie w tym roku waloryzacja naszych kont i subkont? Na początku wyjaśnijmy, że w czerwcu 2026 roku ZUS dopisze dodatkowe składki do kont emerytalnych około 26 mln osób. Ponad 22 mln z nich, posiadających subkonto, otrzyma również dopłatę na ten dodatkowy rachunek.

Ile więc wyniesie wzrost? Grzegorz Chłopek, który prowadzi blog Atlasfinasowy.pl szacuje, że w tym roku będziemy mieli rekordową, dwucyfrową waloryzację subkonta w ZUS. Według niego wyniesie ona ok. 10,6 proc.

A wszystko z powodu wysokich wskaźników, od których waloryzacja jest uzależniona.

„Waloryzacja zależy od średniorocznego wzrostu nominalnego PKB w ciągu ostatnich pięciu lat. A te mieliśmy szczególnie wysokie w latach 2021 i 2022, gdy PKB rósł odpowiednio o 12,6 proc. i 16,5 proc.. W tym roku spadamy ze wzrostem w okolice średniej (geometrycznej) waloryzacji za lata 2010-2024, czyli 6,3 proc." – tłumaczy Chłopek w swoim wpisie w serwisie społecznościowym.

A jak to będzie wyglądać w przypadku konta w ZUS? Zdaniem dr Łukasza Wacławika z wydziału zarządzania krakowskiej AGH, tu waloryzacja może być mniejsza i wynieść ok. 10 proc.

– Ma na to wpływ niższa niż w poprzednich latach inflacja – tłumaczy ekspert.

Dzięki waloryzacji osobie, która zgromadziła na koncie w ZUS 400 tys. zł, zostanie dopisane 40 tys. zł. Natomiast jeśli ktoś dotąd zgromadził 800 tys. zł w postaci składek i kapitału początkowego, dzięki waloryzacji zwiększy stan konta o 80 tys zł. Oczywiście, im więcej mamy składek, tym więcej pieniędzy trafi na nasze konto. Taka jest zasada waloryzacji procentowej. Najbogatsi mogą więc liczyć nawet na 100 tys. zł dopisane do konta

Grzegorz Chłopek, który prowadzi blog Atlasfinasowy.pl szacuje, że w tym roku będziemy mieli rekordową, dwucyfrową waloryzację subkonta w ZUS. Według niego wyniesie ona ok. 10,6 proc.

Czerwcowa waloryzacja

566,6

MLD ZŁ

• **Tyle, do naszych kont w ZUS, dopisano w ubiegłym roku (w 2024 r. było to 521 mld zł, a w 2023 r. 450 mld zł)**

Naturalnie, pieniędzy z naszego konta emerytalnego w ZUS nie możemy wypłacić i sami nimi dysponować. Nasz system jest bowiem solidarnościowy, a to oznacza, że składki możemy odzyskać tylko w postaci emerytury.

Jeżeli bowiem ktoś od początku swojej pracy odkładał składki tylko do ZUS (to tzw. I filar), jego pieniądze nie podlegają dziedziczeniu. Po śmierci przejmie je budżet państwa, który – w uproszczeniu – sfinansuje nimi wypłaty dla innych emerytów.

Jednak niektóre osoby na tym systemie zyskują, inne tracą. Zyskują przede wszystkim te, które długo żyją i długo pobierają emeryturę. One więcej z systemu wypłacą, niż do niego włożyły. Stracą ci, którzy w wyniku śmierci nie doczekają emerytury lub będą ją pobierały krótko. To właśnie ze składek tych przedwcześnie zmarłych finansowane są świadczenia osób, które dożywają późnego wieku.

O ile wyższa emerytura?

A co ze wspomnianymi subkontami? Pieniądze, które mamy na subkoncie, gdy przejdziemy na emeryturę, dodawane są do naszego konta w I filarze i ZUS na tej podstawie oblicza emeryturę.

Ale pieniądze z subkonta, w przeciwieństwie do I filaru, podlegają dziedziczeniu. Jeśli wiec osoba mająca subkonto umrze przed przejściem na emeryturę, rodzina ma prawo domagać się wypłaty pieniędzy zmarłego męża, ojca czy matki.

Średnio każdy właściciel subkonta ma na nim ok. 40 tys. zł., ale niektórzy nawet 100-200 tys. zł.

Przy założeniu waloryzacji na poziomie 10,6 proc., osoba dysponująca kapitałem w wysokości 40 tys. zł zyska dodatkowe 4240 zł. W przypadku większych oszczędności, rzędu 200 tys. zł, stan konta powiększy się o 21 200 zł.

Dzięki dopisywaniu do naszych kont dodatkowych pieniędzy, będziemy mieli wyższe emerytury. Jak wyliczył dla nas Łukasz Wacławik, dla osoby, która zgromadziła na koncie 400 tys. zł kapitału i 100 tys. zł na subkoncie, tegoroczna waloryzacja składek na koncie i subkoncie pozwoli podwyższyć emeryturę o kilkaset złotych. O tym, ile to dokładnie to będzie, zdecyduje dokładny wiek, kiedy przejdziemy na emeryturę i przewidywalna średnia długość życia określana przez GUS.

Stan kont po przeprowadzonej waloryzacji jeszcze w czerwcu będzie widoczny dla ubezpieczonych na Platformie Usług Elektronicznych (PUE) ZUS.

Czerwcowe emerytury przeliczone

To nie koniec dobrych informacji dla emerytów.

Tysiące z nich dostało podwyżki też z innego tytułu. Chodzi o osoby, które w latach 2009-2019 przeszły na emeryturę w czerwcu i na tym sporo straciły.

Wszystko za sprawą ustawy emerytalnej, która zakłada, że każdy, kto przejdzie na świadczenie od stycznia do maja albo od lipca do grudnia, ma waloryzowane konto ze składkami emerytalnymi rocznie i kwartalnie. Dzięki temu zyskuje podwójnie. Natomiast osoba odchodząca z pracy w czerwcu ma tylko waloryzację roczną. To „dziura" w systemie, na którą od lat zwracali uwagę eksperci, a politycy nic z tym nie robili.

Nowa ustawa rządowa to zmieniła, ZUS właśnie zakończył przeliczać na nowo świadczenia osobom, które odeszły na emeryturę w czerwcu w latach 2009-2019 r.

Dzięki czemu „czerwcowi" emeryci otrzymali wyższe świadczenie, bo z dodatkową, kwartalną waloryzacją.

W efekcie przeliczenia wyższe świadczenie otrzymało 133,1 tys. osób. Średnia podwyżka wyniosła 163,36 zł miesięcznie, a łączny wzrost wypłat przekroczył 21,7 mln zł miesięcznie.

Najczęściej podwyżki mieszczą się w przedziale od 100 do 200 zł. Na ostateczną kwotę wpływają indywidualne wyliczenia, w tym wysokość składek i przebieg kariery zawodowej.

Większość świadczeniobiorców stanowiły kobiety, które odpowiadały za 72 proc. wszystkich przypadków. Najliczniejszą grupą były osoby w wieku 70-74 lata. ●

1 RP

eprasa.pl 80426b2470

Lidl z Biedronką biją się na ceny

Masło znowu trafiło do polityki. „Za Tuska masło jest za złotówkę, za Kaczyńskiego musiałem płacić 9 zł!".

Piotr Miączyński

W serwisie X ostre przepychanki, jeśli chodzi o masło. Zwolennicy koalicji okładają się z jej przeciwnikami kostkami.

Tobiasz Bocheński, wiceprezes Prawa i Sprawiedliwości, atakuje: „Wrócił Tusk, zniknęła praca. 6,1 proc. bezrobocia to dopiero początek".

Komentarze? Maślane. „Tak też uczysz swoje dzieci kłamać?! Masło też (tu określenie mocno nieparlamentarne pod adresem Bocheńskiego) drogie, co?! 0,99 gr, a za waszych rządów po 10 zł. Złodzieje (znów nieparlamentarnie)".

Ten refren się powtarza. Zdjęcia masła po 95 groszy za kostkę. Podpis: „Wyborcy PiS płaczą, gdy to widzą. Bogucki mówi, że za Tuska drożyzna jakiej wszechświat nie widział".

Riposta? „Drożyzna Tuska. Za PiS pomidor papryczkowy za 17 zł. Za Tuska 29,99 zł. 100 obietnic na 100 dni – «dwa razy obiecać to jak raz dać» – motto polityków Koalicji od 2014 – autor R. Sikorski".

To jak jest z tymi cenami masła?

Za rządów premiera Mateusza Morawieckiego inflacja zwiększała wpływy budżetowe. Według Credit Agricole od stycznia 2020 roku do czerwca 2023 roku ceny żywności w Polsce wzrosły o 38,9 proc.

Masło było wtedy nad Wisłą drogie. Ale swój szczyt cenowy osiągnęło w grudniu 2024 roku (czyli już za rządów Donalda Tuska). Za kostkę trzeba było zapłacić nawet 10 zł.

Tyle że Robert Biegaj z Shopfully Poland (oferującej rozwiązania mające zwiększać ruch w sieciach) tłumaczy, że obecna sytuacja niewiele ma wspólnego z wielką polityką, a jeśli już to z polityką sieci handlowych. – Dane UCE Research i WSB Merito wskazują, że w marcu tego roku masło było tańsze rok do roku aż o 22,9 proc., co stanowi kolejny miesiąc z wyraźnymi spadkami – mówi. Patrząc szerzej na rynek, uwzględniając zarówno ceny regularne, jak i promocyjne, średnia cena masła (w przeliczeniu na kostkę 200 g) wyniosła w marcu 5,97 zł, czyli ogólnie mówiąc ceny masła oddalają się od dwucyfrowego wyniku.

Na pytanie, czy opłaca się wobec tego sprzedawać masło za złotówkę lub jeszcze taniej, odpowiada jasno: to się nie opłaca. To element, jak to Biegaj określa, agresywnej polityki promocyjnej w wykonaniu sieci dyskontowych. – Jednocześnie od początku roku wyraźnie wzrosła liczba promocji na masło. W I kwartale br. o około

• **Biedronka z Lidlem łowią klientów na masło**
FOT. WŁADYSŁAW CZULAK / AGENCJA WYBORCZA.PL

20 proc. rok do roku. Pokazuje to, że walka cenowa wokół tego produktu stała się jedną z kluczowych strategii sieci handlowych – twierdzi ekspert.

A masło to w handlu symbol. Jak cukier. Niby relatywnie tani, a jednak drogi naszemu sercu, bo spora część Polaków jeszcze ma w nogach wspomnienia, jak stało się w kolejce po cukier albo po mięso. Drogi cukier, drogie masło to oznaka, że na rynku dzieje się coś niepokojącego.

Sieci handlowe doskonale o tym wiedzą. Dlatego tanie masło to symbol: nikt nie pobije naszych cen, bo codziennie są najniższe, a tak w ogóle jesteśmy najtańszym sklepem spożywczym i basta. Dlatego sieci zbijają cenę tego produktu, jeśli trzeba, to młotkiem, czyli dokładając do tego interesu.

Sieci zbijają cenę masła, jeśli trzeba, to młotkiem, czyli dokładając do tego interesu

Poza tym duopol – Biedronka zderzająca się z Lidlem – obu sieciom się zwyczajnie opłaca. Sprawia, że tylko o nich jest głośno. A konkurencja w obliczu takich chwytów jest bezradna. Nie stać ich na to, aby wyrównać podobne oferty. Choć próby były i są – Stokrotka pod koniec marca walczyła kostką masła za... 49 groszy.

Do tego starcia musiało przystąpić również Dino. W tym tygodniu sprzedaje masło extra łowickie XXL 250g za 0,99 zł.

Po co to wszystko? Gdy ktoś przyjdzie do Biedronki czy Lidla kupić masło, to na maśle nie poprzestanie i tak wyjdzie z pełnym koszykiem. Teraz zresztą do ultra taniego masła sieci dołączyły jajka i mleko.

Mleko tańsze niż woda

Lidl ma promocję, gdzie sprzedaje – 30 jajek za 24,99 zł (normalnie za jajko płaci się ponad złotówkę), mleko UHT – 1,49 zł za karton przy zakupie sześciu, a wspomniane masło ekstra – 83 proc. za 95 groszy za kostkę.

Biedronka odpowiada masłem ekstra z Polskiej Mleczarni za 99 groszy. Mlekiem Mlekovita po 1,49 zł za karton przy zakupie, oczywiście, sześciu. Do tego jaja z chowu ściółkowego, 20 sztuk przy zakupie dwóch opakowań – 15,98 zł. A poza tym w swojej gazetce promocyjnej wrzuca produkty, które porównuje z cenami w „innej sieci" i oczywiście wychodzi z tych porównań bohatersko zwycięska.

1,49 zł nie jest przy tym rekordem. Na początku kwietnia Lidl sprzedawał mleko UHT 3,2 proc. po 99 groszy za litr. To oznacza, że generalnie taniej jest napić się mleka niż kupić butelkę wody. Podobne ceny w Polsce owszem były, ale ponad dekadę temu.

Ludzie korzystają. Masło kupowane jest na zapas i mrożone. Grupa na Facebooku (pisownia oryginalna): „Czy Wy też szalejecie z mrożeniem masła tak jak ja? Te promocje za 99 groszy mnie wykończą. Ale zdecydowanie wolę to niż cenę sprzed roku po prawie 10 złotych."

Tomasz Krysiak, prezes Przedsiębiorstwa Produkcji Rolnej Rol-Pol na Opolszczyźnie wrzucił niedawno na Facebooka porównanie mleka za 99 groszy za litr i obornika dla działkowców za 6 zł za litr z pytaniem: czy to jest normalne?

Andrzej Minarczuk, prezes Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej w Kosowie Lackim w rozmowie ze specjalistycznym serwisem Polska Rolna, oceniał z kolei, że cena dobrego masła powinna się kształtować na poziomie 6-7 zł za 200 gramową kostkę. – Obecnie płacąc rolnikowi w skupie 1,70-1,80 zł za litr mleka, do każdego wyprodukowanego dziś kilograma masła dopłacamy 5-6 zł – mówił.

Mleka na rynku jest obecnie za dużo. Eksport tego towaru jest trudny. ●

OGŁOSZENIE PŁATNE

Kraj/34427424

DIGITAL DETOX NA MAZOWSZU

Cisza, która wygrywa z powiadomieniami

W czasach, gdy wszyscy jesteśmy ciągle online, prawdziwym luksusem staje się choć chwila bez telefonu. Warto czasem zrobić sobie digital detox, wyłączyć smartfona i wyruszyć za miasto — tam, gdzie asfalt ustępuje polnym drogom, a zgiełk zastępuje cisza. Mazowsze pełne jest skarbów natury i historii, które pozwolą na długie godziny zapomnieć o telefonie.

Smartfony stały się centrum codziennego dowodzenia. Za ich pośrednictwem robimy zakupy, zarządzamy finansami, kontaktujemy się w sprawach zawodowych i prywatnych. Nic więc dziwnego, że coraz częściej choć na chwilę chcemy od nich odpocząć.

Digital detox, czyli cyfrowy detoks, to nic innego, jak świadoma rezygnacja z korzystania ze smartfonu przez określony czas: godzinę, dwie, weekend. Nie chodzi o ucieczkę od technologii, tylko raczej o odzyskanie nad nią kontroli. Mazowsze jest skarbnicą miejsc, w których można wsłuchać się w szum drzew zamiast powiadomień. Wiele z nich znajduje się w bliskiej odległości od Warszawy.

Rezerwat Królewskie Źródła w Puszczy Kozienickiej (fot. archiwum UMWM, G. Gerek)

Skarb w sercu Polski

Doskonałym przykładem jest Puszcza Kampinoska, zlokalizowana bezpośrednio przy zachodniej granicy Warszawy, stanowiąca część Kampinoskiego Parku Narodowego. Aż żal nie wyłączyć telefonu, przekraczając jej granice. Szacuje się, że może tutaj występować nawet połowa fauny spotykanej w Polsce, czyli ok. 16,5 tysiąca rodzimych gatunków zwierząt. Co ciekawe, to też najbogatszy obszar wydmowy w Polsce. Znajduje się tutaj pustynia Grochalskie Piachy – robi naprawdę duże wrażenie. Puszcza była też niemym świadkiem wielu dramatycznych wydarzeń z naszej historii, wiele miejsc pamięci można napotkać po drodze. Na terenie całego Kampinoskiego Parku Narodowego znajduje się około 360 kilometrów znakowanych szlaków turystycznych. Dozwolona jest turystyka piesza, rowerowa, konna.

Zanurzyć się w przyrodę pozwala także Puszcza Kozienicka. Jest największym kompleksem leśnym w południowej części województwa mazowieckiego. Jej powierzchnia to prawie 30 tys. hektarów. W przeszłości była tradycyjnym miejscem polowań królów polskich. Równinny krajobraz polodowcowy urozmaicają malownicze pradoliny rzek Radomki i Zagożdżonki oraz wzniesienia wydmowe.

Wśród wody i lasów

Krajobrazy leśne można połączyć z odpoczywaniem nad wodą. W Otwocku, który przed wiekami nazywany był krainą sosen oraz piasku i słynął z letniskowej oferty, czeka plaża nad rzeką Świder. Można tu zażywać kąpieli i próbować sportowych aktywności.

Mazowiecki Park Krajobrazowy to idealny kierunek na spacer tuż po kąpieli. Warto wybrać się tam podziwiając potężne sosny, wydmy oraz rozległe torfowiska. W leśnych ostępach żyją między innymi bociany czarne, żółwie błotne, łosie i borsuki. To najlepszy argument za tym, by na czas wizyty w tym miejscu całkowicie wyciszyć powiadomienia i pozwolić sobie na luksus bycia offline.

1 RP

eprasa.pl 80426b2470

Polityczne napięcia w PiS

Na co liczy Mateusz Morawiecki?

Były premier w rządzie PiS wie, że jego droga do samodzielności byłaby wyjątkowa kręta i nie ma pewności, że wyborcy byliby gotowi nagrodzić rozłamowca. Zawarty z Jarosławem Kaczyńskim kompromis zostanie jednak wystawiony na próbę przy układaniu list wyborczych.

Kondzińska

• **– Partia będzie miała dwa płuca – zapowiedział Jarosław Kaczyński po całonocnych rozmowach z Morawieckim, który podważał m.in. pozycję Przemysława Czarnka.** FOT. SŁAWOMIR KAMIŃSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Od tygodni wewnętrzne tarcia w PiS koncentrują uwagę mediów i wyborców. Sprawa jest na tyle poważna, że kolejne jej etapy publicznie komentuje sam Jarosław Kaczyński. Dla wyborców przygotowano pokazy jedności i siły, jak wspólne wystąpienie w partyjnej siedzibie, w którym za liderem PiS stają posłowie, a z nimi przywódcy zwaśnionych frakcji Mateusz Morawiecki i Przemysław Czarnek. Ale wszystko dzieje się w atmosferze wzajemnych oskarżeń o szkodzenie PiS, szukaniu winnych i odpowiedzialnych.

Spór dotyczy m.in. kierunku, w którym podąży PiS – czy skupi się na nawracaniu wyborców Konfederacji, by odeszli od Sławomira Mentzena i Grzegorza Brauna, czy powędruje środkiem, by w centrum szukać nowych wyborców. Scenariusz pierwszy ma realizować kandydat na premiera Czarnek, wersja druga to silny Morawiecki.

– Partia będzie miała dwa płuca – ogłosił we wtorek Jarosław Kaczyński po siedmiogodzinnej, nocnej rozmowie z Mateuszem Morawieckim, który w ostatnich dniach wybijał się na pozycję rozgrywającego. Ogłosił rejestrację stowarzyszenia Rozwój Plus, a do mediów wyciekła lista nazwisk chętnych do dołączenia i przekaz, że konieczni są koordynatorzy w regionach, bo zainteresowanie jest ogromne. Równolegle suflowana była opowieść, że nikt nie chce rozłamu, tylko poszerzenia, że w jedności siła, a lider jest jeden – Jarosław Kaczyński.

Morawiecki testował kolejne granice., ale zapewniał, że nie planuje rozłamu w partii. Były premier wie, że jego droga do samodzielności byłaby wyjątkowo kręta i nie ma pewności, że na końcu czekaliby wyborcy, gotowi nagrodzić rozłamowca. Bo Morawiecki wcale nie ma tak mocnych kart, jak suflują mu niektórzy jego ludzie.

Zaufani Morawieckiego są jego siłą, ale też słabością. Ich wiara w geniusz polityka PiS jest autentyczna, a zachwyt nieudawany. Podkreślają, że, owszem, błędy Morawieckiemu się zdarzają, ale nie brak mu determinacji, by wstać, otrzepać się i iść dalej. O przeciwnikach byłego premiera w ogóle nie chcą rozmawiać: – Doktor Jaki? – podpowiadam, używając nieformalnego zawołania na europosła PiS Patryka Jakiego. – Jaki doktor? – odpowiadają lekceważąco. Podobnie reagują na inne nazwiska „maślarzy", czyli frakcji skupionego m.in. wokół Jakiego, Bocheńskiego i Czarnka.

Wiara ludzi Morawieckiego w swojego szefa zapewne go napędza, ale może też zaślepiać. Pierwsze ostrzeżenie dały wybory prezydenckie. Zaplecze Morawieckiego uparcie prezentowało kandydaturę byłego premiera jako najlepszą opcję dla PiS, choć badania, które miał Kaczyński, pokazywały, że tym razem szyld partii będzie obciążeniem. Lider PiS postawił na Karola Nawrockiego z IPN jako „kandydata obywatelskiego".

Morawiecki to PiS i nie pomogą na to żadne zaklęcia. To Jarosław Kaczyński otworzył Morawieckiemu drzwi do dużej polityki. Były prezes banku, doradca z rady gospodarczej premiera Donalda Tuska, w 2015 r. został wicepremierem w rządzie Beaty Szydło. Zajął się w rządzie finansami i rozwojem, budując sznyt młodego, ale już doświadczonego i nowoczesnego. Partia nie witała go przyjaźnie: był banksterem, a na Nowogrodzką przychodziły anonimy, które miały skompromitować polityka.

Morawiecki cierpliwie szukał sojuszników, gospodarczą wiedzą czarował Kaczyńskiego, umiejętnie wypełniając kadrową pustkę partii w tej dziedzinie. Miał też czas dla posłów – dbał, by mieli jego wizytówkę, którą wręczał z obietnicą, że zawsze odbierze telefon, gdy potrzebują porozmawiać, a gabinet w gmachu przy al. Szucha, gdzie urzędował jest dla nich otwarty. Do rządowego kompleksu przy ul. Parkowej zapraszał na spotkania świąteczne. Gdy w 2023 roku PiS przeszedł do opozycji, Morawiecki ruszył w Polskę, by poszerzać strefę wpływów o regiony. Wszystko w ramach partyjnej działalności. Założenie stowarzyszenia Rozwój Plus pozwoliło mu policzyć i usankcjonować budowane przez lata środowisko.

Czemu nie odszedł? Bo nie ma gwarancji, że wyborcy mu uwierzą. Od 2015 roku Morawiecki był twarzą rządów zjednoczonej prawicy. To w jego gabinecie ministrem sprawiedliwości był Zbigniew Ziobro, symbol dewastacji trójpodziału władzy i upartyjnienia sądownictwa. Morawiecki był premierem, gdy partia Zbigniewa Ziobry po uważaniu wydawała pieniądze z Funduszu Sprawiedliwości, które miały chronić ofiary przestępstw. W rządzie Morawieckiego minister edukacji Przemysław Czarnek z pasją rozwijał program „willa plus", by zadowoleni byli beneficjenci orbitujący wokół PiS. Czasy Morawieckiego to afera wizowa, czy inwigilacja Pegasusem polityków opozycji, to wreszcie rządy grupy politycznych przyjaciół poza oficjalnym obiegiem na prywatnych skrzynkach mailowych. Ale także dopuszczenie do wysokich stanowisk skompromitowanego prawomocnym wyrokiem szefa MSWiA Mariusza Kamińskiego i jego kolegi z sądowej ławy Macieja Wąsika.

Dla Mateusza Morawieckiego jest jeszcze za wcześnie, by zmyć ze swojego wizerunku osiem lat rządów PiS. Jego realna siła jest nadal w partii.

To mroczne czasy zawłaszczenia trybunałów i sądów, zaostrzenia prawa aborcyjnego, budowania międzynarodówek z sojusznikami Wladimira Putina, uruchomienia art. 7 Traktatu o Unii wobec Polski, blokowania pieniędzy z KPO, upartyjnienia państwowych spółek, odtajniania wojskowych dokumentów operacyjnych, bo PiS-owi akurat było to przydatne w kampanii wyborczej i milionowych kar za nieprzestrzeganie prawa, które płacimy do dziś. To czas, gdy partyjne zostało wyniesione do rangi państwowego, a politycy zatarli wszystkie między tymi sferami granice. Dziś wiele spraw badają śledczy, są zarzuty i pierwsze akty oskarżenia.

Teraz Morawiecki próbuje kreować się na polityka centrowego. Jak jednak prowadziłby kampanię po wyjściu z PiS? Atakował Kaczyńskiego za byłe rządy, których był symbolem i w których pełnił funkcję premiera? Nie, atakowałby Donalda Tuska, ale wtedy czym różniłby się od Kaczyńskiego? Nie ma tu szerokiego pola manewru, a tlen odbiera też prawicowa konkurencja.

Dla Morawieckiego jest jeszcze za wcześnie by zmyć osiem lat rządów PiS. Jego realna siła jest nadal w partii. Już zbudował pozycję, której Kaczyński nie mógł zlekceważyć, jeśli nie chciał narazić partii na rozpad. Były premier zgodził się na kompromis z liderem PiS – Rozwój Plus będzie działał w ramach partii, ale bez lokalnej ekspansji, a lista akcesyjna dla parlamentarzystów została zamknięta.

To jednak kompromis chwilowy przed największą próbą sił: układaniem list wyborczych. Przy słabnącym sondażowo PiS emocje będą ogromne, a lęki posłów o to, czy dostaną szansę na reelekcję, są uzasadnione. Wówczas wróci w PiS ryzyko rozłamu, który może dać Morawieckiemu szansę na budowę mitu założycielskiego i stworzenie wizerunku lidera, który nikogo nie porzuca.

Ale nawet jeśli „harcerze" Morawieckiego zapatrzyli się dziś na węgierski spektakularny sukces Petera Magyara z kalkulacją, że radykalna prawica przegrała z prawicą umiarkowaną, muszą pamiętać, że węgierski polityk zrobił dwie rzeczy, których Morawiecki może nie powtórzyć. Po pierwsze – nie walczył tylko o głosy centroprawicy. Tylko 11 proc. Wyborców TISZY deklaruje konserwatywne poglądy, 43 proc to liberałowie, a ponad 30 proc. mówi o poglądach lewicowych.

Po drugie, Peter Magyar wyszedł z Fideszu Viktora Orbana, ale zakwestionował szesnaście lat jego rządów, a jego siłą był twardy sprzeciw wobec byłego premiera. Jako lider TISZY zamknął partię przed skompromitowanymi politykami. To w przypadku Morawieckiego może być niewykonalne. ●

Agata Kondzińska

• **Teksty w dziale Opinie wyrażają poglądy autorów i nie muszą odzwierciedlać stanowiska redakcji**

1 RP

eprasa.pl 80426b2470

Jak wyglądała bezprawna deportacja do Afganistanu. Relacja naocznego świadka

Polska w ślepym zaułku deportacyjnym

Tomasz Sieniow

Autor jest doktorem prawa, prezesem Instytutu na rzecz Państwa Prawa w Lublinie, adiunktem w Katedrze Prawa Międzynarodowego Publicznego i Prawa Unii Europejskiej KUL

10 kwietnia 2026 r. polska Straż Graniczna wydaliła z Polski samolotem wojskowym trzech obywateli Afganistanu. Zrobiła to wbrew decyzjom Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, który objął czasową, nadzwyczajną ochroną dziewięciu Afgańczyków – wszystkich, których zamierzała tego dnia deportować Polska. Zgodnie z treścią zabezpieczenia do 5 czerwca 2026 r. Polska miała szansę przekonać ETPCz, że deportacja jest zgodna z prawem i w niczym nie narusza naszych zobowiązań międzynarodowych.

W doręczonych Polsce przed startem z Krakowa samolotu ostatnich trzech decyzjach Trybunał zaznaczył, że niezastosowanie się do orzeczeń ETPCz stanowić będzie naruszenie art. 34 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka. Mimo to Polska zdecydowała się wydane zakazy wydalenia naruszyć.

Jako obserwator biorący udział w monitoringu tej deportacji spróbuję odpowiedzieć, jak i dlaczego do tego międzynarodowego skandalu doszło.

Po pierwsze, w wyniku zawieszenia dostępu do ochrony międzynarodowej od 27 marca 2025 r. w polskich ośrodkach deportacyjnych zostało zatrzymanych kilkuset obywateli państw, w których trwa wojna lub dochodzi do poważnych naruszeń praw człowieka. Mimo wysokiego prawdopodobieństwa, że osobom tym grożą prześladowania w ich krajach, SG wciąż odmawia zbadania przyczyn ich ucieczki i powodów występowania o ochronę międzynarodową w Polsce.

Po drugie, ośrodki deportacyjne są coraz bardziej przepełnione, gdyż unijna Agencja Frontex uznała, że nieprzyjmowanie wniosków azylowych przez Polskę jest sprzeczne z prawem UE. Dlatego od 4 listopada 2025 r. Frontex nie wspiera deportowania z Polski osób, którym odmawia się prawa do złożenia wniosków azylowych. W konsekwencji Polska rozpoczęła samodzielne deportacje, bez wsparcia Frontex-u, świadomego odpowiedzialności odszkodowawczej za naruszenie zasady *non-refoulement* (nie deportuje się nikogo do państwa, gdzie temu komuś grozi niebezpieczeństwo prześladowania).

Po trzecie Polska zaangażowała do przeprowadzania deportacji samoloty wojskowe i bez udziału Frontex-u przeprowadziła w 2026 r. trzy loty. W pierwszym deportowano 9 Afgańczyków, w drugim 25 Pakistańczyków. Trzecia operacja, ta z 10. kwietnia, okazała się nieudana, gdyż ETPCz nie zezwolił na deportację ani jednego z przywiezionych do Krakowa cudzoziemców. Straż Graniczna ostatnich trzech decyzji Trybunału z tego dnia nie uhonorowała.

Po czwarte, należy pamiętać, że wbrew zapewnieniom rządzących osoby deportowane nie były przestępcami. Instytut na rzecz Państwa Prawa poznał większość z decyzji powrotowych dotyczących deportowanych obywateli Afganistanu i Pakistanu. Żadna z tych osób nie została w Polsce skazana, ba, wobec żadnej z nich nie orzeczono, że stanowi zagrożenie dla polskiego porządku publicznego. W międzynarodowym prawie uchodźczym obowiązuje zasada depenalizacji niezgodnego z prawem przekroczenia granicy, jeśli osoba dokonująca tego czynu powoła się na ucieczkę przed prześladowaniem. Teoretycznie do skazania mogłoby dojść tylko po wykluczeniu, że obawa prześladowania była uzasadniona. Tymczasem Polska takiego badania nie przeprowadziła w ogóle.

Kiedy dotarłem na lotnisko w Krakowie o czasie rozpoczęcia przygotowań do lotu było już wiadomo, że wobec sześciu z dziewięciu cudzoziemców ETPCz wydał zakazy wydalenia z Polski.

W pomieszczeniach PSG w Krakowie-Balicach trwały pospieszne ustalenia, czy jest sens ponosić koszty lotu 15 funkcjonariuszy eskorty, lekarza, obserwatora i 8 członków Sił Powietrznych, aby deportować trzech ludzi, nie stanowiących zagrożenia dla polskiego porządku publicznego.

Ku naszemu wspólnemu zdziwieniu po kolejnej półgodzinie przyszły rozkazy o kontynuowaniu deportacji wobec wszystkich trzech obywateli Afganistanu. Co więcej, nakazano nam szybkie dotarcie na teren lotniska wojskowego i wyłączenie telefonów, co zdawało się zdziwić nawet doświadczonych członków eskorty, którzy dotychczas tryb samolotowy włączali dopiero w samolocie w momencie startu.

Jako przeszkolony przez służby polskie i europejskie obserwator zdaję sobie sprawę, że ciąży na mnie obowiązek domagania się przerwania operacji powrotowej naruszającej zarządzenie wydane przez ETPCz. Dlatego w trakcie godzinnego międzylądowania w gruzińskim Tbilisi zrelacjonowałem w formie e-mailowej sytuację przedstawicielom Komendy Głównej SG i Rzecznikowi Praw Obywatelskich oraz Komisarzowi ds. Praw Człowieka Rady Europy. W tamtym momencie byłem już świadomy wydania zakazu wydalenia wobec ostatniego z Afgańczyków, o czym poinformowałem dowódcę doprowadzenia.

Mimo przekonania o konieczności przerwania operacji deportacyjnej, dowódca eskorty na lotnisku w Tbilisi otrzymał w czasie rozmowy telefonicznej polecenie kontynuowania wydalenia. Nie znam osoby wydającej funkcjonariuszowi ten rozkaz, jednak wiem, że rozmowa ta miała miejsce i że wzbudziła ona zdziwienie dowódcy. Zwyciężyła jednak teoria ślepych bagnetów, zgodnie z którą żołnierz, wykonując polecenie swych przełożonych, nie ponosi odpowiedzialności za naruszenie prawa.

W czasie kilkunastogodzinnego lotu z Krakowa do Taszkientu (....) przekonywałem [dowódcę eskorty], że wylot z Krakowa nie oznacza, że Polska nie sprawuje nad cudzoziemcami władzy i że zarówno na pokładzie polskiego samolotu, jak i pod kontrolą polskich funkcjonariuszy w Taszkiencie Afgańczycy wciąż będą poddani polskiej jurysdykcji.

Władze uzbeckie nie zezwoliły mi na kontynuowanie monitoringu na terenie strefy tranzytowej lotniska. Nie obserwowałem ostatnich sześciu godzin pilnowania afgańskich uchodźców przez polską SG w oczekiwaniu na lot do Kabulu. Po zakończeniu monitoringu skierowałem do polskich władz apel wstrzymania deportacji i zawrócenia cudzoziemców do Polski.

Decyzje zakazujące Polsce wydalenia wszystkich trzech deportowanych cudzoziemców były zakomunikowane dowódcy doprowadzenia przez obserwatora (w stosunku do dwóch na ok. 2 godz. przed planowanym wylotem).

Zostały one zignorowane mimo faktu, że możliwe było wstrzymanie deportacji, gdyż operacja powrotowa nie jest pociskiem, którego nie da się cofnąć. Polskie władze były w pełni świadome przez co najmniej 18 godzin o zakazie wydalenia obywateli Afganistanu podlegających polskiej jurysdykcji, lecz nakazały kontynuowanie operacji, którą łatwo było przerwać.

Upór, z jakim deportowano trzech Afgańczyków, potwierdza prawdziwość refleksji funkcjonariuszy eskorty, reagujących na wydalenie trzech ludzi w ramach operacji wartej prawdopodobnie kilkaset tysięcy złotych: „gdzie zaczynają się służby, tam kończy się logika".

Gorszące było złamanie sumień funkcjonariuszy SG świadomych, że deportacja kontynuowana jest wbrew zakazowi ETPCz. Instytut na rzecz Państwa Prawa oczekuje, że osoba odpowiedzialna za wydawanie rozkazu dowódcy doprowadzenia poniesie odpowiedzialność prawną.

Polska, zawieszając prawo dostępu do ochrony międzynarodowej na granicy polsko-białoruskiej, znalazła się w ślepym zaułku. ●

wyborcza to WY

• **Piszcie: listy@wyborcza.pl**

• **Cały tekst na Wyborcza.pl/WyborczaToWy**

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

Kraj/34431534

ORGANIZATORZY

wyborcza.pl wyborcza.pl WARSZAWA wysokieobcasy

SPONSORZY

BBI Development LIEBRECHT & WOOD A DIFFERENT VISION ON REAL ESTATE

1 RP

eprasa.pl 80426b2470

Wojciech Waglewski dla „Wyborczej"

MUSI BYĆ SZALEŃSTWO

– Nowa płyta Voo Voo jest szukaniem pozytywów w tym, co mi zostało – mówi artysta.

FOT. KUBA ATYS / AGENCJA WYBORCZA

• 31 stycznia 2022 r., Warszawa, Plac Defilad. Wojciech Waglewski podczas koncertu Voo Voo z okazji 30. Finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy

ROZMOWA Z
WOJCIECHEM WAGLEWSKIM
liderem zespołu Voo Voo

JAREK SZUBRYCHT: Pesymista to ponoć dobrze poinformowany optymista. To o tobie? Myślisz dobrze o świecie i ludziach, ale zarazem nie kryjesz rozczarowań i złych przeczuć.
WOJCIECH WAGLEWSKI: W momencie załamania, utraty wszystkiego, co najważniejsze, próbuję szukać skrawków życia, z których da się to życie na nowo skleić. Temu poświęcona jest nowa płyta Voo Voo – jest szukaniem pozytywów w tym, co mi zostało. Optymizmem bym tego nie nazwał. To raczej spokój wynikający ze świadomości, że nic się nie da zrobić.

Spokój czy rezygnacja? „Ja już się o nic nie biję" – śpiewasz. A kiedykolwiek się biłeś?
– O względy mojej żony – całe życie. Jeśli pytasz o muzykę, przypominam o płycie pod tytułem „Świnie". To był najbardziej wyrazisty obraz rządzących wtedy, mimo ocenzurowania. Ostatnio, kiedy graliśmy ten materiał ze Zbyszkiem Hołdysem, byłem wręcz skonfundowany, że udało nam się powiedzieć tak dużo.

Cenzury nie ma, ale jej brak nie zachęcił cię do pisania politycznie zaangażowanych tekstów.
– Można mnie nazywać muzykiem alternatywnym, raczej w sensie estetycznym niż ideowym. Oczywiście podziwiałem tych, którzy przyczynili się do odzyskania wolności, decydowali się na podziemną walkę. Jeżdżąc z Osjanem, spotykaliśmy się z ludźmi opozycji, którzy np. wyemigrowali do Francji, braliśmy z Milem [Kurtisem] i [Tomaszem] Hołujem udział w marszach protestacyjnych. Tak nam nakazywała przyzwoitość, choć nie wierzyliśmy, że uda się wyjść z ciemności egipskich. Później się okazało, że rzeczy nieprzewidywalne i niezwykłe są możliwe. Zmęczyło mnie jednak psychicznie, jak chyba większość narodu, to, w jaką stronę ewoluowała polityka w naszym kraju. Metoda walki politycznej, która polega na budzeniu nienawiści do przeciwnika wszelkimi środkami to straszne draństwo.

Granica została przekroczona?
– Myślę o czasach Kurskiego. Byłem w szoku, że można tak nisko upaść. Do tej pory nie akceptuję ludzi, którzy brali w tym udział, stając się np. twarzą zdeprawowanej telewizji. Zasłaniali się wymówką: „Mnie polityka nie interesuje". Naprawdę? Jeśli jesteś twarzą najgorszego propagandowego potworka, to automatycznie stajesz się politycznym orężem rządzących.

W komunizmie nieposłuszeństwo wobec władzy miało wymiar egzystencjalny – jeśli ktoś wyleciał z telewizji, szukał pracy w taksówce albo warzywniaku, nie było lekko. W czasach poprzedniej władzy były to najczęściej zachowania czysto koniunkturalne. Młodzi współpracujący z tym aparatem oszczerstw wiedzieli, że grają nieczysto, ale chodziło im o kasę. Porozbijali przyjaźnie, znajomości... Ba, całe rodziny. Moja żona bardziej ode mnie się w to wkręciła. Zamartwiała się, przeżywała. Ja udawałem twardziela, że niby jestem ponad to, choć łatwo nie było. Jedną z pierwszych rzeczy, które zrobiłem po jej śmierci, było odcięcie się od telewizji informacyjnej, radia, ograniczenie internetu. Media też nie są bez winy. Nie wiem, ile razy Putin już prawie umarł, ile razy Ukraina prawie wygrała albo prawie przegrała. Codziennie ktoś straszy, że trzeba mieć 500 zł w kieszeni, bo banki pozamykają. Żyjesz tym, a potem okazuje się, że jedynym pozytywnym skutkiem tych wieści jest wzrost klikalności. Kliknięcia stają się najważniejszym kryterium, a nie prawda.

Hasło: „Mnie polityka nie interesuje" trafia na podatny grunt, bo ludzie są zmęczeni tym hałasem, sprzecznymi komunikatami, które wzmacniają poczucie zagrożenia i zarazem bezsilności. Po co się przejmować, skoro dzieją się rzeczy, na które nie mamy wpływu?
– Mamy wpływ. Bierzmy udział w głosowaniach – to jedyna sensowna rzecz. Ale jest cała masa młodych, którzy nie chodzą na wybory. Są i starsi, którzy mówią, że to i tak nic nie da. Obie postawy są dla Polski zagrożeniem. Naród z 10 mln ludzi w „Solidarności" podupadł na wierze, burząc solidarność na każdym kroku.

Na nowej płycie dajesz rady, jak mierzyć się z tą niemocą, ze wszystkim, co złe. To proste prawdy: „Bądźmy życzliwi dla siebie", „Dbajmy o bliskich i słuchajmy ich słów".
– Jeśli są trzy miejsca parkingowe i facet tak parkuje auto, że nikt nie stanie ani z lewej, ani z prawej strony, to jest, delikatnie mówiąc, przejaw braku życzliwości. Mam też dom na wsi i tam życzliwość jest zdecydowanie większa. Tam ludzie przynajmniej mówią sobie „dzień dobry". Czy to rady? Kiedyś śpiewałem o tym, że nie lubię dawać rad, bo „sam się topię w swoich wadach, sam się składam z samych wad". To raczej myśli zasłyszane, przeczytane...

Gdzie je wyczytujesz?
– Jerzyki, które życie spędzają w locie, wyczytałem kiedyś u ks. Twardowskiego. Za Witkacym powtórzyłem: „Czemu to dla mnie takie nie jest?". Coś w tym stylu – piękna fraza. Nic specjalnie nowatorskiego, gdyż boję się jeszcze w tej żałobie. Powolutku wracam do poważniejszych rzeczy i z nich wyławiam drobiazgi.

Podobno tej płyty miało nie być. Miała być jedna piosenka, która dała jej tytuł.
– Pod koniec 2024 r. doszedłem do wniosku, że już tyle płyt nagraliśmy, że kolejna nie jest nam potrzebna. Publiczność mamy, improwizujemy na koncertach, cały czas się tym bawimy – możemy robić nieskończoną liczbę wersji już istniejących piosenek. Wielu muzyków dochodzi do podobnych wniosków. Starsze zespoły, jeśli wydają nowe płyty, to w zasadzie tylko po to, żeby odświeżyć repertuar. Sytuacja na rynku zrobiła się nieciekawa, wszystko się zdewaluowało. Muszę o wszystko walczyć – o okładkę, zdjęcia i inne pierdoły – angażować się w akcje promocyjne i jeszcze tłumaczyć, dlaczego nie chcę pójść na wywiad do tego pana czy innej pani. Trzeba się przez to wszystko przedzierać, żeby sprzedać 600 płyt zamiast 500. Zbyt leniwy już jestem. Na szczęście mam teraz dobrego menedżera, prawdziwego kumpla ze świetnym gustem. To Piotrek Bronka, który mnie przed tym wszystkim broni.

Robi to teraz, kiedy płyta już gotowa.
– Pod koniec 2024 r. słuchałem audycji poświęconej młodemu Beksińskiemu i była tam kompozycja typowa dla rocka progresywnego. Nie przepadałem za tym gatunkiem; poleciał utwór typu „Wychowany na Trójce", chyba Steve'a Hacketta, z piękną, choć dyskretną, wyciskającą łzy solówką. Grażyna powiedziała: „Jak już chcesz się żegnać, to nagraj coś takiego. Zagraj na gitarze tak, żeby do wszystkich dotarło, że trochę umiesz". Do tej pory miałem tylko jedną solówkę – w „Kołysance dla Misiaków" – ale wszyscy myślą, że to Nowak zagrał. Ja brnąłem w skalowe, messiaenowskie historie. Pomyślałem więc, że to dobry pomysł, nagram żenujący numer z żenującą solówką. To nie miała być piosenka Voo Voo, sądziłem, że koledzy będą się wstydzili grać coś takiego, ale o dziwo spodobało im się. Nagraliśmy. Grażyna usłyszała to w maju..., a w czerwcu zmarła. Nagle ta wdzięczność wobec ludzi, którzy zawsze byli z nami, przybrała formę requiem dla żony. Wtedy „Dźwięczność" i mi się spodobała. Zaczął się czas dużych emocji, natłoku myśli. Pojawił się entuzjastyczny wydawca. Twierdził, że jestem mistrzem świata, więc on kupi wszystko, co Voo Voo nagra. To był bodziec, by dalej pisać. Szybko powstała ta płyta, koledzy się sprężyli. Robiliśmy próby przed sesją – ustalaliśmy tempa, dzieliliśmy się uwagami.

Kontakt z publicznością jest bardzo ważny – sprawia, że unosimy się w powietrzu

W „Dźwięczności" pytasz, jak najlepiej wyrazić wdzięczność i znajdujesz na to sposób...
– Dźwiękiem. Bez słów.

Najpierw jest fantastyczna wokaliza Samitry Suwannarit...
– Samitra to cud, dla niej chcę nagrywać. Jest Tajką, filigranową kobietą przepięknej urody, która jeździ na sportowych motocyklach. Jest pełna optymizmu, choć życie ją doświadczyło. Może jest w „Dźwięczności" coś z rocka progresywnego czy symfonicznego, ale dla mnie jej śpiew ma wymiar wręcz metafizyczny, surrealistyczny, nie patetyczny, jak właśnie bywało w progresywnym. Śpiewała już z nami na koncertach z programem „MTV Unplugged",

eprasa.pl 80426b2470

w piosence „Sobota". Chciałem, by spływała z góry, ze skrzydłami, ale okazało się, że w teatrach to ryzykowne – pojawiała się więc w loży, najbliżej sceny, w pięknej, kolorowej sukni. To była piękna pointa naszych koncertów.

Muzyka na żywo cię ukształtowała?
– Siedem lat starszy wujek zabrał mnie na Czerwone Gitary do Auditorium Maximum UW. „Gramy i śpiewamy najgłośniej w Polsce" – chwalili się. Do dziś pamiętam setlistę. Wróciłem do domu blady z wrażenia i zrobiłem sobie gitarę z płyty pilśniowej. Pomalowałem ją na czerwono, założyłem jedną strunę, stanąłem przed lustrem – i uznałem, że świetnie wyglądam. Najpierw przemówił więc do mnie element wizualny. W ogólniaku zakochałem się w kobiecie, a że przez trzy pierwsze klasy LO byłem najniższy w szkole, mogłem zaimponować, tylko grając na gitarze. Najpierw w klubie studenckim w cudzych zespołach, potem zacząłem zakładać swoje – i już byłem gość. Poznawałem ludzi, chodziłem na koncerty. By słuchać poszczególnych muzyków. Chodziłem też na castingi. Chciałem się sprawdzić.

Po śmierci Staszka Soyki przypominano różne jego wywiady; powiedział rzecz, pod którą się podpisuję. Mówił, że miał dwa pragnienia w życiu: pierwsze – by utrzymać rodzinę z muzyki, a drugie – by zasłużyć na szacunek swoich mistrzów. To sedno! Chodziłem na te przesłuchania, by zasłużyć na szacunek Niemena czy Nalepy. Późniejsze granie z takimi muzykami jak Don Cherry, Dave Douglas, Alim Qasimov, Ula Dudziak czy Tomek Stańko było spełnianiem tego marzenia. To najważniejsze nagrody w moim życiu.

Muzyką komunikujesz się z innymi ludźmi czy nawiązujesz kontakt z absolutem?
– Chodzi o komunikację. Kolegowałem się kiedyś z malarzem Markiem Sobczykiem z Gruppy. Wymyślaliśmy surrealistyczne teledyski Voo Voo, które nigdy nie zostały nakręcone. Miałem wtedy kłopot z płytą „Małe Wu Wu". Wcześniej nie nagrywałem muzyki dla dzieci, ale czułem potrzebę, bo dzieci chciałem, by słuchały rocka. Ja w ich wieku słuchałem Czerwonych Gitar. Chciałem więc napisać płytę dla dzieci, ale nie wiedziałem jak. Marek mi wtedy powiedział: „Jeśli w którymkolwiek momencie zaczniesz myśleć, jak to zrobić, żeby ludziom się podobało – porzuć to". Miał rację. Nie wolno o tym myśleć.

W 1994 r. byłem na koncercie Davida Byrne'a w Kongresowej. Nagle widzę, że śpiewa, wczuwa się z zamkniętymi oczami i podnosi brew, sprawdzając, czy to, co robi, wchodzi czy nie. To był moment estradowej kalkulacji, który całkowicie mnie zmroził. Podobny przeżyłem na koncercie BB Kinga. Grał jakiegoś najbardziej wstrząsającego bluesa, piękna to była chwila – do momentu, w którym wyciągnął chusteczkę, żeby otrzeć rzekome łzy, bo tak się sam swoją grą wzruszył. Przegiął. Przestałem mu wierzyć… Wyszedłem z tego koncertu.

Nie jestem aż takim radykałem, czasem chcę na koncertach prawdy płynącej z trzewi, czasem daję się zachwycić starannie wyreżyserowanemu spektaklowi.
– Ja jestem out. Jestem fanem opery, kiedy przekraczam granicę austriacko-włoską, choć rozumiem też Hindusów, którzy ponoć śmiali się na koncercie Marii Callas, myśląc, że jej śpiew z przepony to zgrabna parodia. Nie rozumiem natomiast muzyków rockowych, którzy biorą się za musicale, bo to dla mnie dwa sprzeczne sposoby postrzegania rzeczywistości. Musi być szaleństwo. Gorąco wierzę w to, że Jimi Hendrix podpalał na scenie gitary w emocjach… Choć pewnie jestem w mylnym błędzie, jak mawiał Wojtek Morawski.

Właśnie dlatego zawsze lubiłem jazz – nie sprzedawał się świetnie, więc mniej było w nim kalkulacji. Oczywiście pewne rzeczy powinny być z góry założone, musi być lider czuwający nad dramaturgią, jak Miles Davis. Widząc go na koncercie, zawsze myślałem sobie: „Jezu, jakim jestem szczęśliwym człowiekiem, że nigdy nie grałem z Milesem". W najbardziej porywającym momencie potrafił rozstawiać swoich muzyków po kątach.

Nie ma takiego koncertu Swans, na którym Michael Gira nie zrugałby któregoś ze swoich muzyków.
– Najokropniejszym tego typu doświadczeniem było dla mnie oglądanie próby Pere Ubu, których ściągnięto na moją prośbę do Jarocina. Nie mogłem uwierzyć w to, co David Thomas wyczyniał na scenie, jak ochrzaniał tych swoich muzyków. Cóż, muzyka to zawsze walka intelektu z emocjami. Wojtek Karolak twierdził wręcz, że człowiek inteligentny nie może być dobrym muzykiem. Jest coś na rzeczy.

To jak to jest: muzyka służy ci do komunikacji z publicznością, czy wykorzystujesz muzykę, zespół i publiczność do nawiązywania łączności z czymś innym – z Bogiem, z nienazwanym?

Voo Voo

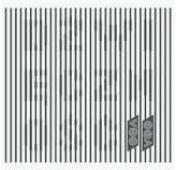

Dźwięczność

e-Muzyka, 2026

– Jedno i drugie. Niedawno usłyszałem, że jestem standuperem, bo czasem na koncertach wychodzi mi w zapowiedzi coś śmiesznego. Lubię ludzi i chcę się z nimi trochę pozaprzyjaźniać, zanim zaczniemy przynudzać. Z Osjanem mieliśmy na to inny sposób. Na Zachodzie grywaliśmy w pubach, a tam wiadomo: piwo, rozmowy, gwar. Siadaliśmy na scenie na słomianych matach, w półlotosie, oświetlone mieliśmy tylko ręce, lampkami kupionymi w Ikei. Koncert zaczynał się od tego, że Milo coraz głośniej uderzał w leżący przed nim talerz i wszyscy zaczynaliśmy się drzeć. Kiedy nagle zaczyna wrzeszczeć czterech dorosłych, brodatych facetów, każda publiczność jest na tyle wstrząśnięta, że już do końca koncertu się boi, że to się, broń Boże, powtórzy.

Koncerty Voo Voo zaczynamy łagodniej, czasem na śmiesznie. Nie jestem najbardziej kontaktową osobą – raczej słucham tego, co dzieje się na scenie, trochę pilnuję formy, bo ktoś musi. Na szczęście Mateo świetnie komunikuje się z ludźmi, takimi pieśniami jak „Łobi jabi". Mamy fana, który mówi, że najchętniej oglądałby Voo Voo bez publiczności, bo nienawidzi tego wspólnego śpiewania, że to mu psuje nastrój. A ja to uwielbiam, bo na samym końcu dla owej publiczności to robię. Kiedy Polska wchodziła do Unii Europejskiej, graliśmy dużo koncertów na Zachodzie, w tym pod Bramą Brandenburską w Berlinie. Pod sceną ogromny tłum, telewizja transmituje na żywo – nigdy nie zapomnę momentu, w którym kilkadziesiąt tysięcy Niemców śpiewa z nami „Łobi jabi".

Reasumując, kontakt z publicznością jest bardzo ważny – sprawia, że unosimy się w powietrzu. Kiedy jednak widzę, że ludzi już nie ma, że są w innym świecie, staram się ich sprowadzić z powrotem na ziemię. Pilnuję, żeby nie zostali w tym amoku.

Dlaczego? Nie lepiej, żeby rozeszli się z koncertu do domów naładowani tą energią?
– Jest druga strona medalu. Grywaliśmy z Osjanem koncerty, po których zostawialiśmy ludzi w totalnym stuporze. Bywały i takie – ja już w nich nie brałem udziału – po których ludzie wchodzili na scenę i całowali Ostaszewskiego i Jackowskiego po rękach. To zdarzenia z pogranicza hipnoterapii, na pewno nie muzyczne. Mieszkaliśmy kiedyś z Osjanem w squocie Bambule w Hamburgu. Na korytarzu budynku, w którym spaliśmy, zaczęli się pojawiać kolesie z bronią. Myśleliśmy, że to wspólnota ludzi o alternatywnych poglądach, a to była jakaś anarchistyczna banda, powiązana z grupą Baader–Meinhof. Później dowiedzieliśmy się, że „Bambule" to tytuł książki Ulrike Meinhof… Na dole był klub, w którym graliśmy koncert. Tłum ludzi. Doprowadziliśmy ich do stanu wrzenia tymi naszymi bębnami i wrzaskami – i nagle wyskoczył na scenę jakiś bojownik z kałasznikowem: „Idziemy! Będziemy walczyć!". Takiego wiatru w plecy dostali… Przyznam, że trochę nas to wystraszyło.

Pamiętam też koncert, który graliśmy z Osjanem w czasie strajku na Uniwersytecie Łódzkim – jeden z najważniejszych w moim życiu. Graliśmy długą formę opartą na transowym rytmie i widzę, że całe to audytorium się kołysze, że nastrój stał się tak mistyczny, że naprawdę byliśmy wszyscy, łącznie z publicznością, w jakiejś alternatywnej rzeczywistości.

Skupmy się więc na tej chwili, w której już i publiczność unosi się nad ziemią, i zespół, ale jeszcze nie rozpocząłeś procedury lądowania. Wtedy masz muzykę tylko dla siebie?
– Nie. Dla nich jest ta muzyka. Bardzo chcę, żeby nasze koncerty dobrze się kończyły, żeby ludzie wychodzili z nich przepełnieni życzliwością. Są piosenki – jak teraz „Dźwięczność", wcześniej „Bezruch" czy „Jak gdyby nigdy nic" – które wprowadzają spokój. Pewnie to naiwne, ale chciałbym, żeby ludzie po koncercie stali się jeszcze bardziej dla siebie życzliwi.

Ja chcę, żeby chociaż na chwilę muzyka mnie oszukała, że jestem trochę lepszym człowiekiem, niż naprawdę jestem.
– To robią dla nas używki. Wmawiają ci, że jesteś lepszy, niż jesteś, ale budzisz się rano i okazuje się, że jest jeszcze gorzej, że to nie pomaga. A muzyka pomaga. ●

wyborcza.pl

• **Całość czytaj na Wyborcza.pl**

REKLAMA

Kraj/34429011

CZYTASZ W PAPIERZE? ZAJRZYJ NA KULTURALNY SKLEP.PL
www.wydawnictwoagora.pl
WOLISZ E-BOOKI / AUDIOBOOKI? ZAPRASZAMY NA publio.pl
Wydawnictwo Agora

1 RP

eprasa.pl 80426b2470

Witamy w Polsce

Cykl Witamy w Polsce tworzy zespół kilkudziesięciu reporterów „Wyborczej" pracujących w redakcjach w całym kraju.

PRECEDENSOWY wyrok

Nikt nie powinien stać przy siedmiolatku z bronią – mówi Monika Skawińska-Jorka. Udowodniła, że o zadośćuczynienie mogą skutecznie walczyć nie tylko niesłusznie aresztowani, ale także ich bliscy. Precedensowy wyrok zapadł w sądzie w Poznaniu.

Monika stoi przy pulpicie na środku sali rozpraw, chusteczką ociera łzy: – Bałam się tak, że spałam z nożem pod poduszką. Decyzja jednej osoby wywróciła moje życie.

Tą osobą jest poznańska prokuratorka Agnieszka Nowicka. Uwierzyła w bujdy przestępcy, który dla ratowania własnej skóry pomówił o udział w narkotykowym gangu Tomasza Jorkę, właściciela myjni samochodowej w Pile na północy Wielkopolski.

Nowicka nie zweryfikowała opowieści przestępcy, mimo że to jej obowiązek. Tomasz przesiedział w areszcie pół roku. Z zarzutów oczyścił go dopiero kolejny prokurator Jacek Szymanowski, a skarb państwa zapłacił za niesłuszny areszt 250 tys. zł zadośćuczynienia.

To nie zamknęło jednak sprawy, bo proces wytoczyła też Monika Skawińska-Jorka, żona Tomasza. Choć sama nie była zatrzymana ani aresztowana, pozwała Prokuraturę Okręgową w Poznaniu, żądając zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych. Prokuratura propozycję ugody odrzuciła.

POLICJANCI GROZILI MONICE

Nasłani przez prokuratorkę policjanci najechali dom Moniki i Tomasza 13 grudnia 2016 roku. Narzeczeni za miesiąc mieli się pobrać.

Monika wraca do tych wydarzeń przed sądem: – W sypialni było duże okno tarasowe. Policjanci postanowili nim wejść – wybili wszystkie szyby. Pamiętam straszny huk i strach. Myślałam, że to włamanie. Pobiegłam do pokoju siedmioletniego syna. Nogi miałam poranione od szkła. Schowaliśmy się w szafie wnękowej. Syn powiedział: „Odwróćmy się plecami, zanim nas zastrzelą".

Szafę otworzył mężczyzna w czarnym uniformie z napisem „CBŚP" (Centralne Biuro Śledcze Policji). Trzymał karabin. Monika wyszła z pokoju, zobaczyła narzeczonego na podłodze. Na rękach miał kajdanki, na twarzy – krew.

Pamięta, że była w szoku, a policjanci zagrozili, że jeśli się nie uspokoi, wezwą do niej karetkę. Chciała zadzwonić do pracy i do matki – nie pozwolili.

Monika: – Chodzili po domu i krzyczeli. Nie wyjaśnili powodów „wizyty". Dopiero potem dali Tomkowi dokument, z którego wynikało, że jest zatrzymany. Mieli też nakaz przeszukania z informacją, że mają szukać w naszym domu biletów lotniczych, pieniędzy, broni i narkotyków. Znaleźli tylko pieniądze, które odłożyliśmy na wesele. Zabrali mój tablet, bransoletkę i kolczyki.

Policjanci spędzili w domu cztery godziny. Dopiero po trzech Monika mogła poprosić matkę o przyjazd i zabranie siedmioletniego syna.

Gdy chciała zapiąć go w foteliku, przytulić i pocieszyć, policjanci odciągnęli ją od samochodu, bo – jak usłyszała – może mataczyć z siedmiolatkiem.

TRZY ZDANIA, PÓŁ ROKU ARESZTU

Prokuratorka Nowicka uznała, że Tomasz należał do zorganizowanej grupy przestępczej o charakterze zbrojnym i przywiózł z Ukrainy co najmniej 150 litrów prekursora do produkcji amfetaminy. Nie sprawdziła, że nigdy nie był w Ukrainie i że wrabia go dłużnik, który zalegał ze spłatą 20 tys. zł. Mężczyzna wpadł z narkotykami i ratował się zmyślonymi historiami – pomówił wiele osób.

Sprawdziłem w aktach sprawy: do zatrzymania Tomasza prokuratorce wystarczyły trzy niezweryfikowane zdania. Sąd jej uwierzył i aresztował Tomasza.

Monika pozwała prokuraturę, bo to na jej polecenie działali policjanci. W pozwie pisze o brutalnym i gwałtownym zatrzymaniu narzeczonego, w którym uczestniczyła. Wspomina wulgaryzmy policjantów, które potęgowały poczucie zagrożenia i strachu.

Wytyka, że policjanci nie zapewnili jej i siedmioletniemu dziecku psychologa. Gdy zagrozili, że zabierze ją karetka, odebrała to jako zapowiedź zamknięcia w szpitalu psychiatrycznym. Policjanci oglądali ją w bieliźnie nocnej. Ubrać mogła się dopiero po kilku godzinach. Do łazienki wszedł z nią policjant.

Od policjantów usłyszała też: „Takie są konsekwencje życia z bandytą". Gdy znaleźli butelkę z domowym likierem, straszyli zarzutami za nielegalną produkcję alkoholu. Oglądali jej bieliznę, pamiątki, zdjęcia. Radzili, by narzeczony przyznał się do winy, bo dzięki temu za kilka dni wróci do domu.

PROKURATORKA: ŚLUB MOŻNA WZIĄĆ W ARESZCIE

Radca prawny Piotr Kukawski, pełnomocnik Moniki, mówi o bezprawiu: – Policjanci nie mieli prawa kierować pod adresem mojej klientki komentarzy, które godziły w jej wolność psychiczną. Nie mieli też prawa wyszydzać jej związku.

Przekonuje: – Zatrzymanie Tomasza Jorki, a następnie aresztowanie na kilka miesięcy doprowadziło do naruszenia dóbr osobistych mojej klientki takich jak cześć, wizerunek i zdrowie, a także do naruszenia nietykalności miejsca zamieszkania.

Monika opowiada o tym na rozprawie: – Mogli zapukać do drzwi albo poczekać aż Tomek otworzy garaż, bo codziennie wychodził do pracy o tej samej porze. Schowaliśmy się z synem w szafie z myślą, że włamywacze nas zabiją. To nie powinno tak wyglądać. Nikt nie powinien stać przy siedmiolatku z bronią.

Monika zadzwoniła potem do prokuratorki, ale Nowicka się rozłączyła. Rozmawiały tylko raz – przez uchylone drzwi w siedzibie prokuratury. Nowicka rzuciła: „Nie zastanowiło pani, skąd facet przed czterdziest-

PIOTR ŻYTNICKI

eprasa.pl 80426b2470

ką ma na to wszystko pieniądze?". Dodała, że ślub mogą wziąć w areszcie.

SKUTKI DZIAŁAŃ PROKURATURY

Monika opowiada, że przez pół roku harowała na dwa etaty: w swojej pracy i w firmie narzeczonego. Zarządzała nią, gdy siedział w areszcie. W szkole uczniowie dokuczali ich synowi – mówili, że ma ojca bandytę. Siedmiolatek wymiotował, bolała go głowa, więc jeździła z nim po lekarzach. Neurolog stwierdził, że to skutek stresu.

Mec. Piotr Kukawski: – Na skutek działań prokuratury, które skutkowały zatrzymaniem i aresztowaniem jej narzeczonego, moja klientka żyła w ciągłym stresie, obarczona obowiązkami, które przekraczały jej siły.

Tomasz wrócił do domu po 162 dniach. Nie spał, izolował się, wymagał opieki. Jego aresztowanie odbiło się echem w 60-tysięcznej Pile – odwrócili się od niego klienci, znajomi, nawet rodzina.

Działania prokuratury naraziły na utratę zaufania w pracy także Monikę, która zarządzała polskim oddziałem międzynarodowej firmy.

– Utrzymałam stanowisko tylko dlatego, że pracowałam tam od lat – mówi.

Wspomina ostracyzm, który dotknął ją w Pile: – Ludzie wychodzą z założenia, że nikt bez powodu nie siedzi w areszcie. Dla nich byłam narzeczoną przestępcy z gangu o charakterze zbrojnym. Nie spałam, schudłam, traciłam sens życia. Bałam się o Tomka i dziecko. Szukałam prawników, pisałam do rzecznika praw obywatelskich.

Relację Moniki potwierdzają w pisemnych zeznaniach świadkowie.

Jej współpracowniczka: „Każdy słyszał o tej sytuacji, krążyły różne plotki i powątpiewania w niewinność partnera Moniki. Ludzie, którzy go nie znali, myśleli, że coś jest na rzeczy, a co za tym idzie, że Monika dzieli życie z przestępcą. Wyglądała strasznie. Była nerwowa, nieraz podnosiła głos na współpracowników. Miała dużo problemów, nie mogła pracować jak dotychczas, wyjeżdżać – ciągle musiała przepraszać za to szefa."

Pracownik myjni Tomasza: „Była w tragicznym stanie. Płakała. Nie wiedziała, co się dzieje. Ciągle wydawało się jej, że ktoś jest na posesji, że słyszy kroki, odgłosy. Panikowała. Nie można było jej uspokoić".

Monika i Tomasz pobrali się, a potem sprzedali dom. – Nie potrafiłam tam mieszkać. Bałam się spać w miejscu, w którym jest taras i duże okno. Teraz mamy nowy dom bez okna balkonowego w sypialni – mówi Monika. Syna, któremu dokuczali koledzy, przeniosła do innej szkoły.

PROKURATORKA NOWICKA NIE SPRAWDZIŁA

Mec. Kukawski podkreśla, że nie doszłoby do naruszenia dóbr osobistych jego klientki, gdyby nie rażąca niedbałość poznańskiej prokuratury, która nie zweryfikowała opowieści przestępcy.

Monika: – Między pomówieniem Tomka a jego zatrzymaniem minął rok. Skoro miał być takim gangsterem, to dlaczego prokuratorka tego nie sprawdziła? Wystarczyło skorzystać z narzędzi, którymi dysponuje.

Prokuratura Okręgowa w Poznaniu nie ma sobie nic do zarzucenia. Zażądała oddalenia pozwu – przed sądem reprezentują ją radczyni prawna Ewelina Mazurek.

W odpowiedzi na pozew Mazurek przyznaje, że „określone działania organów ścigania" mogły co prawda spowodować „naruszenie dobrego imienia i czci" Moniki, ale twierdzi, że nie były bezprawne. „W żadnej mierze nie sposób doszukać się zawinienia w decyzjach procesowych podejmowanych w toku postępowania" – przekonuje.

Twierdzi, że działania prokuratorki Nowickiej były zgodne z „zasadami postępowania", ale nie wyjaśnia, co ma na myśli.

Zgodnie z prawem prokuratura ma badać „wszelkie okoliczności przemawiające na korzyść i niekorzyść podejrzanego", a swoje przekonanie powinna kształtować na podstawie wszystkich dowodów. Celem śledztwa jest nie tylko wykrycie i ukaranie sprawcy przestępstwa, ale także zagwarantowanie, by osoba niewinna nie poniosła kary za przestępstwo, którego nie popełniła.

PRZESTĘPCA KŁAMAŁ

Akta śledztwa potwierdzają, że Tomasz Jorka nigdy nie powinien zostać zatrzymany. Prokuratorka mogła w prosty sposób zweryfikować pomówienia przestępcy. Po pierwsze Tomasz nigdy nie był w Ukrainie, skąd przywoził rzekomo prekursory do produkcji amfetaminy. Po drugie – mężczyźni, którym miał je potem przekazywać, siedzieli w tym czasie w więzieniach w Niemczech i w Polsce.

Dopiero kolejny prokurator Jacek Szymanowski, który przejął śledztwo, sprawdził, że przestępca kłamie, a jego opowieści nie potwierdzają żadne dowody. Umorzył postępowanie.

W odpowiedzi na pozew pełnomocniczka prokuratury idzie jednak dalej – sugeruje, że Monika sabotowała śledztwo, bo po zatrzymaniu narzeczonego zadzwoniła do pracownika jego myjni. Monika potwierdza – poprosiła, by wyprosił klientów, bo policja jedzie na przeszukanie.

Pełnomocniczka prokuratury twierdzi, że ten telefon „mógł mieć niewątpliwie wpływ na negatywny wynik przeszukania" i w konsekwencji na umorzenie śledztwa. Sugeruje w ten sposób, że w myjni mogły znajdować się przywiezione z Ukrainy narkotykowe półprodukty i tylko z winy Moniki policja ich nie znalazła. Oznaczałoby to, że pracownicy skutecznie usunęli je lub ukryli w ciągu kilkunastu minut.

Pełnomocniczka prokuratury nie wyjaśnia, na czym opiera swoje wywody. Do takich sugestii nie posunęli się ani prokuratorka Nowicka, ani prokurator Szymanowski, który oczyścił Tomasza z zarzutów, uznając opowieści przestępcy za niewiarygodne. Moniki nie oskarżono też o utrudnianie śledztwa, a do pracownika myjni miała prawo zadzwonić, bo nikt jej tego nie zakazał.

Mec. Ewelina Mazurek nie chciała rozmawiać o argumentach, którymi posłużyła się w odpowiedzi na pozew.

OFIARY PROKURATORKI AGNIESZKI NOWICKIEJ

Przyznając Tomaszowi 250 tys. zł zadośćuczynienia, sąd w Poznaniu stwierdził, że jego aresztowanie było „niewątpliwie niesłuszne". W uzasadnieniu podkreślił: „Wejście policji do domu Tomasza Jorki miało charakter traumatyczny dla niego i jego rodziny". Działania prokuratury nazwał omyłką, która doprowadziła do „traumy nie tylko Tomasza Jorki, lecz również jego rodziny".

Zdaniem sądu rodzina jeszcze długo, jeśli nie przez całe życie, będzie odczuwała skutki tej traumy.

Monika i Tomasz nie są jedynymi ofiarami prokuratorki Agnieszki Nowickiej. Skutki jej działań opisuję w „Wyborczej" od 2018 roku. Ustaliłem, że odszkodowania i zadośćuczynienia za niesłuszne aresztowania w sprawach, które prowadziła, uzyskało co najmniej sześć kolejnych osób. Skarb państwa wypłacił im 2,5 mln zł, ale bilans nie jest zamknięty, bo wciąż toczą się kolejne procesy.

Wśród ofiar Nowickiej znaleźli się m.in. pomówieni przez przestępców policjanci, strażnik więzienny, a także gwiazda MMA Michał Materla.

Wszystkie historie mają ten sam mianownik: prokuratorka ślepo wierzyła przestępcom, nie weryfikując ich opowieści. Jeden z nich Paweł Przybylski, ps. „Ramzes", był podejrzany o zgwałcenie dwóch kobiet. Nowicka umorzyła mu tę sprawę.

Nadal jest prokuratorką i nie poniosła odpowiedzialności za krzywdę niewinnych ludzi.

ZA PÓŹNO NA DYSCYPLINARKĘ

W maju 2024 roku, gdy kolejna ofiara wywalczyła zadośćuczynienie, rzecznik poznańskiej prokuratury Łukasz Wawrzyniak poinformował: „Prokurator Okręgowy w Poznaniu polecił niezwłoczne przeprowadzenie oceny prawidłowości postępowania prokurator Agnieszki Nowickiej".

Po dwóch latach pytam Wawrzyniaka, co wykazała analiza. Z jego odpowiedzi wynika, że za krzywdę ofiar odpowiada nie Nowicka, lecz sąd, który na jej wniosek aresztował podejrzanych. Wawrzyniak podkreśla, że to sądy przedłużały potem areszty i oddalały zażalenia obrońców.

Zdaniem przełożonych Nowicka jest zatem niewinna, mimo że to ona stawiała zarzuty na podstawie niezweryfikowanych pomówień, podpisywała nakazy zatrzymania, domagała się aresztów.

Rzecznik prokuratury zauważa też, że postępowanie dyscyplinarne można wszcząć jedynie w ciągu pięciu lat od przewinienia. W sprawach, które prowadziła Nowicka, ten czas już minął.

„Mając powyższe na względzie, uznać należy, iż brak jest w chwili obecnej podstaw do wdrożenia postępowania służbowego wobec prok. Agnieszki Nowickiej z uwagi na zaistnienie przesłanki negatywnej w postaci przedawnienia" – informuje Wawrzyniak.

Przedmiotem analizy miała być też „kwestia zasadności wystąpienia wobec prokuratora [Nowickiej] z powództwem regresowym". Chodziło o ewentualnie pozwanie Nowickiej o zwrot pieniędzy, które skarb państwa wypłacił jej ofiarom. Taki scenariusz od początku wydawał się mało prawdopodobny, bo choć to prokuratorka żądała aresztowania niewinnych ludzi, to o aresztach decydowali sędziowie.

Dziś rzecznik prokuratury potwierdza, że nic z tego nie wyszło: „Kwestia ewentualnego wystąpienia z powództwem regresowym rozważana była każdorazowo przez prokuratorów wydziału sądowego, którzy nie doszukali się ku temu podstaw".

MOŻNA WALCZYĆ O ZADOŚĆUCZYNIENIE

Według moich ustaleń Monika Skawińska-Jorka jest pierwszą osobą, która nie siedziała w areszcie, a mimo to pozwała prokuraturę za krzywdy spowodowane przez Agnieszkę Nowicką. Zażądała 100 tys. zł zadośćuczynienia. Prokuratura do końca procesu nie zmieniła zdania i nie chciała płacić.

Sąd Okręgowy w Poznaniu wydał wyrok 10 kwietnia 2026 roku na posiedzeniu niejawnym, bez udziału publiczności i mediów. Potwierdził, że prokuratura naruszała dobra osobiste Moniki i przyznał jej za to 50 tys. zł zadośćuczynienia. Dojdą do tego odsetki, które już urosły do ponad 20 tys. zł i wciąż rosną.

Sąd sporządzi pisemne uzasadnienie wyroku, jeśli zażądają tego strony. Prokuratura może go zaskarżyć, ale nie musi. Apelacja opóźni zamknięcie sprawy i narazi skarb państwa na dalsze odsetki.

Zwycięstwo Moniki – na razie nieprawomocne – potwierdza, że o zadośćuczynienie mogą walczyć nie tylko niesłusznie aresztowani, ale także ich bliscy.

Dr Piotr Kładoczny, prawnik z Uniwersytetu Warszawskiego i wiceprezes Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka, potwierdza: – Nie słyszałem, by doszło do zasądzenia zadośćuczynienia dla członka rodziny osoby niesłusznie zatrzymanej i aresztowanej. Możliwe, że to pierwszy taki przypadek.

Kładoczny zauważa, że sąd przyznaje zadośćuczynienie, jeśli działanie pozwanego – w tym przypadku prokuratury – jest bezprawne, wywołuje skutek, a pomiędzy występuje związek przyczynowo-skutkowy. – Skoro pani Monika wygrała, to sąd musiał powiązać te elementy – wyjaśnia.

Chciałby poznać tok myślenia sądu. – Chętnie zapoznam się z uzasadnieniem wyroku, jeśli zostanie sporządzone – dodaje.

Uważa, że wyroki w takich sprawach, choć prawo to dopuszcza, nie powinny zapadać na posiedzeniach niejawnych, bez udziału publiczności i mediów. Z tego powodu nie znany dziś choćby ustnych motywów wyroku.

– W tej sprawie niewątpliwie prokuratorka nie zweryfikowała podejrzeń i wydała polecenie zatrzymania narzeczonego pani Moniki. Rację ma natomiast rzecznik prokuratury, że o aresztowaniu decydował sąd – zauważa Kładoczny.

Podkreśla, że sądy powinny podchodzić ostrożnie do wniosków o tymczasowe aresztowanie, dokładnie sprawdzać dowody, nie kierować się zaufaniem do prokuratury.

Uważa też, że prokuratorzy i sędziowie powinni ponosić odpowiedzialność za krzywdy, które wyrządzają ich decyzje.

CZY NORMALNY CZŁOWIEK BOI SIĘ POLICJI?

Monika jest zadowolona z wyroku – przede wszystkim dlatego, że sąd stanął po jej stronie. Do dziś nie doczekała się przeprosin od prokuratury.

Pytam o syna, który bał się, że domniemani włamywacze ich zastrzelą. Dziś jest prawie dorosły, uczy się w liceum, myśli o studiach. Monika mówi, że doszedł do siebie. Starają się nie wracać do wydarzeń sprzed 10 lat.

Czasem jednak się nie da. Monika opowiada o powrocie z galerii handlowej: – Tomek zatrzymał się, by przepuścić jadący na sygnale radiowóz, a ja znów się bałam. Czy normalny człowiek, gdy widzi policję, też się boi? ●

◀ **Monika Skawinska-Jorka podczas rozprawy w sądzie okręgowym w Poznaniu. 27 lutego 2024 r.**
FOT. PIOTR SKÓRNICKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

eprasa.pl 80426b2470

TYLKO ZDROWIE

NIE MIESZAJ...

dr n. med. Beata Bubała-Stachowicz*

...alergii z pocieraniem oczu

Z badań naukowców z Royal Australian and New Zealand College of Ophthalmologists wynika, że osoby regularnie i intensywnie pocierające oczy są aż pięciokrotnie bardziej narażone na rozwój stożka rogówki, czyli na postępującą chorobę oczu, w której rogówka (przezroczysta przednia część oka) stopniowo się ścieńcza i przyjmuje nieprawidłowy, stożkowaty kształt.

Stożek rogówki to choroba, której nie można lekceważyć. Jej sygnałem ostrzegawczym jest postępujące, często szybkie pogarszanie się ostrości widzenia, za którym korekcja okularowa nie nadąża. Pojawia się wówczas zamglony, rozmyty i wyraźnie zniekształcony obraz, co utrudnia funkcjonowanie.

Pomimo udowodnienia genetycznego podłoża choroby, istotnym czynnikiem ryzyka jest mechaniczne uszkadzanie oka, zwłaszcza poprzez intensywne i częste pocieranie. Taki nawyk może prowadzić do osłabienia struktury rogówki i jej deformacji.

Szczególnie narażone są osoby z chorobami alergicznymi oczu; przede wszystkim z alergicznym zapaleniem spojówek, które pojawia się w sezonie pylenia. Ale w grupie ryzyka są też pacjenci z atopowym zapaleniem spojówki lub rogówki, kontaktowym zapaleniem skóry powiek i spojówek, a także z astmą i egzemą. ● Not. **ET**

*okulistka z Centrum Okulistyki i Optometrii Okulus Plus w Katowicach

Bezpłatne badania

W pierwszy piątek każdego miesiąca w Poradni Okulistycznej na os. Polana Szaflarska 6 w Nowym Targu odbywa się „Akcja-Zaćma”. W ramach niej każdy może za darmo sprawdzić, czy ma zmętnienie soczewki. Kolejna taka możliwość już 8 maja. Więcej na: okotest.pl.

Liczba

62

PROC.

• rodziców w Polsce uważa, że dzieci mają dziś za dużo zabawek – wynika z raportu „Dzieciństwo bez baterii. Melissa & Doug 2026”

◄ FOT. ADOBE STOCK
▼ FOT. ARCHIWUM PRYWATNE

PYTANIE DO... proktologa

Czy warto mieć w toalecie podnóżek?

dr n. med. Łukasz Gmerek

chirurg, proktolog ze Szpitala Świętego Wojciecha w Poznaniu

Kiedy siedzimy na toalecie bez podnóżka, tułów i nogi układają się pod kątem prostym. A jeśli postawimy przy toalecie podnóżek i oprzemy na nim nogi, kolana przekroczą linię bioder, co przypomina pozycję kuczną. W tej pozycji napięcie podczas wypróżniania się obniża, bo zmniejsza się kąt odbytniczo-odbytowy. Inaczej układa się wówczas droga, którą musi pokonać stolec. Dzięki temu łatwiej go wydalić. Podnóżek zwiększa więc komfort w toalecie.

To ma ogromne znaczenie dla osób, które mają kłopoty z wypróżnianiem. Jeśli ktoś cierpi na zaparcia, może dzięki podnóżkowi zmniejszyć napięcie, które towarzyszy wydalaniu. To ważne także dla osób ze zmianami chorobowymi jak hemoroidy.

Te guzki krwawnicze ma każdy, ale przez siedzący tryb życia, zaparcia, złą dietę, mogą się one powiekszyć, co powoduje ból. Jeśli wypróżnianie łączy się z dużym napięciem, hemoroidy mogą się wysuwać na zewnątrz odbytu. Jest więc grupa osób, którym podnóżek przyniesie ulgę przy wyróżnianiu. Dla innych osób, może być profilaktyką.

Nie każdy potrzebuje podnóżka, żeby wypróżnić się z łatwością. Jeśli ktoś nie ma problemów zdrowotnych, ma plastyczne stolce, a do tego ma toaletę zamontowaną na wysokości, która pozwala w pełni oprzeć stopy na podłodze, to zapewne może żyć bez podnóżka. Osoby wysokie, gdy usiądą na toalecie nawet bez podnóżka mogą mieć kolana wyżej niż biodra. Jednak osobom niższym lub z toaletą zamontowaną wysoko, które nie mogą przyjąć komfortowej pozycji przy wypróżnianiu, rekomendujemy podnóżek. Gdy siedzimy na toalecie nogi nie powinny zwisać nad podłogą czy dotykać jej tylko palcami. ●

Notowała **Katarzyna Staszak**

Kaszel, który może zabić

Krztusiec wraca, bo przestaliśmy się go bać

Jeszcze kilka lat temu o krztuścu mówiło się niewiele. Więcej uwagi poświęcano grypie i COVID-19. Dziś jednak liczba zakażeń rośnie, a eksperci alarmują, że to nie jest „zwykły kaszel”.

Paulina Mozolewska

Przez lata wydawało się, że należy do przeszłości. Kojarzył się z opowieściami dziadków, czarno-białymi zdjęciami z oddziałów pediatrycznych. Tymczasem krztusiec wraca i robi to w momencie, kiedy wielu rodziców, ale też lekarzy młodszego pokolenia, przestało mieć go w ogóle w polu widzenia.

– Krztusiec to ciężka, ostra choroba zakaźna wywoływana przez bakterię: pałeczkę krztuśca. Dzisiaj wielu osobom, być może z wyjątkiem pediatrów, wydaje się, że należy już do przeszłości. I właśnie to jest jeden z problemów współczesnej medycyny i zdrowia publicznego – mówi prof. dr hab. n. med. Jerzy Konstantynowicz – specjalista pediatrii i medycyny rodzinnej z Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku.

Krztusiec, nazywany jest też kokluszem albo „czarnym kaszlem”. I nie jest bynajmniej infekcją, którą można przeczekać pod kocem z herbatą i syropem. Choć na początku bardzo łatwo pomylić go z przeziębieniem.

– Choroba zwykle zaczyna się niewinnie – katarem, osłabieniem i gorączką, może imitować zwykłe przeziębienie. To właśnie stanowi pułapkę diagnostyczną, gdyż na początku trudno odróżnić ją od innych powszechnych infekcji układu oddechowego. Istnieje oczywiście wiele chorób zakaźnych przebiegających z dokuczliwym nieustępującym kaszlem, jednak krztusiec jest szczególny i nieprzewidywalny – tłumaczy ekspert.

KRZTUŚCA ROZPOZNASZ PO NAPADOWYM KASZLU

Dopiero po kilku dniach lub tygodniach choroby pojawia się objaw najbardziej charakterystyczny dla krztuśca, czyli silny, napadowy, duszący kaszel. Chory kaszle seriami, nie może złapać oddechu. Napady mogą prowadzić do wymiotów, zaburzeń świadomości, a nawet złamań żeber.

– Pacjenci zwykle intuicyjnie czują, że to nie jest zwykłe przeziębienie. Zwłaszcza gdy napady nasilają się w nocy i nie ustępują mimo leczenia. To kaszel, który stopniowo potrafi wyczerpać organizm do granic możliwości, zaburza normalne funkcjonowanie, a nierzadko skutkuje niewydolnością oddechową – mówi ekspert.

Niektórzy lekarze wskazują, że charakterystycznego dźwięku kaszlu przy krztuścu nie sposób pomylić z czymkolwiek innym. Po serii napadów chory próbuje gwałtownie nabrać powietrza, wydając świszczący dźwięk przypominający pianie koguta (stąd pochodząca z jęz. francuskiego nazwa choroby coqueluche).

Krztusiec rozprzestrzenia się drogą kropelkową, czyli przez kaszel, kichanie i bliski kontakt.

Jest to choroba o bardzo dużej zakaźności. Jedna zakażona osoba może zarazić wiele kolejnych.

– Największa zakaźność przypada na tak zwaną fazę kataralną, kiedy obserwuje się tylko objawy przypominające przeziębienie. Człowiek chodzi wtedy do pracy, szkoły, przedszkola, odwiedza rodzinę. Nie jest świadomy, że rozsiewa bakterie i przyczynia się do transmisji choroby – podkreśla prof. Konstantynowicz.

NAJBARDZIEJ BEZBRONNA GRUPA

Najbardziej narażone na ciężkie powikłania zawiązane z chorobą są noworodki i niemowlęta. – Dziecko w pierwszych miesiącach życia nie ma jeszcze w pełni wytworzonych i sprawnych mechanizmów immunologicznych, a z powodów oczywistych nie ma również ochrony poszczepiennej, dlatego jest praktycznie bezbronne wobec tak zakaźnej choroby – mówi ekspert.

1 RP

eprasa.pl 80426b2470

TYLKO ZDROWIE

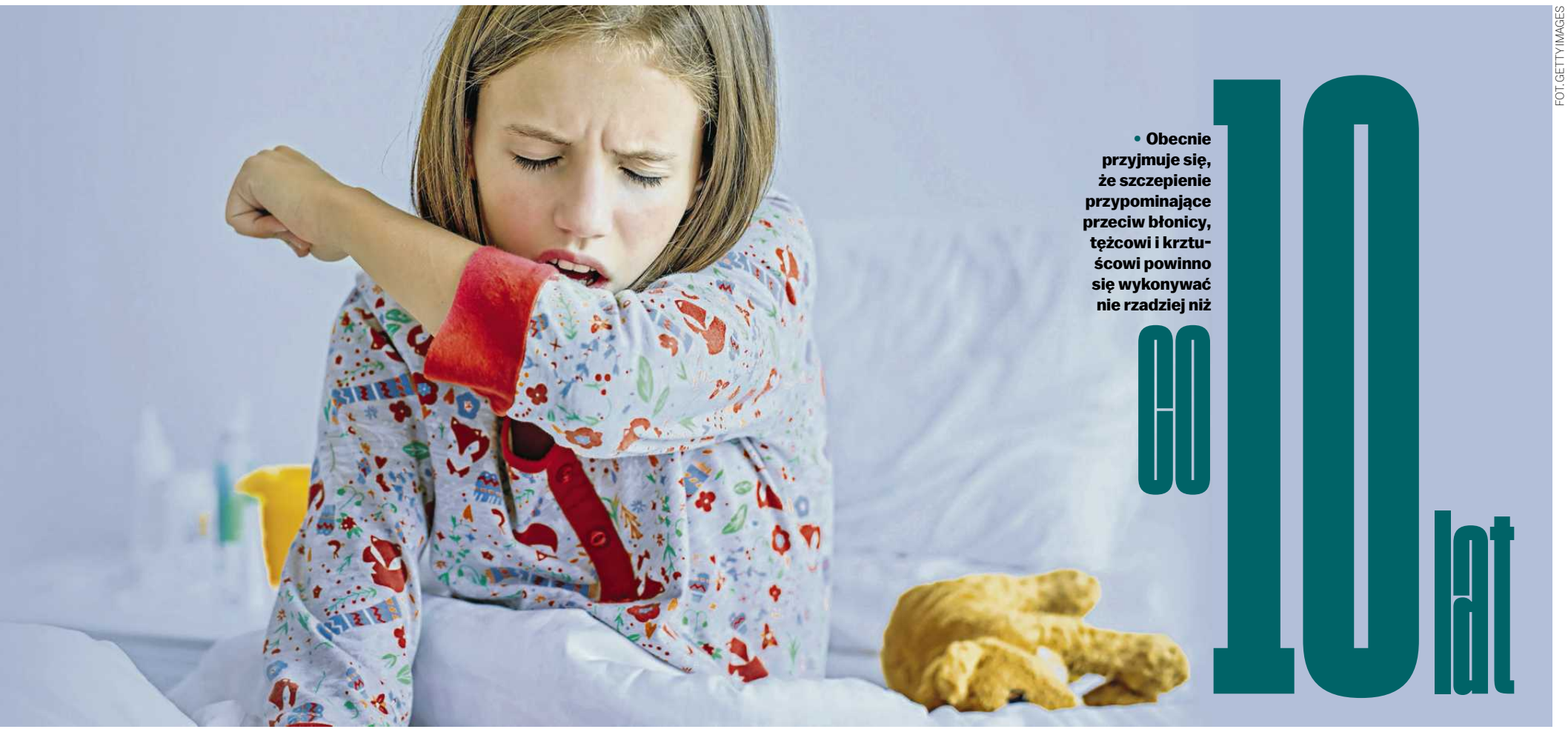

FOT. GETTY IMAGES

• Obecnie przyjmuje się, że szczepienie przypominające przeciw błonicy, tężcowi i krztuścowi powinno się wykonywać nie rzadziej niż co 10 lat

To właśnie najmłodsze dzieci najczęściej trafiają na oddziały szpitalne z powodu krztuśca i to w tej grupie dochodzi do najcięższych powikłań. U najmłodszych dzieci krztusiec może prowadzić do bezdechów, zapalenia płuc lub niewydolności oddechowej. Mimo ogromnego postępu w opiece pediatrycznej wciąż zdarzają się także zgony niemowląt z powodu tej choroby.

W czerwcu 2024 roku w Polsce zmarło miesięczne dziecko zakażone krztuścem. Niestety szczepienia przeciwko krztuścowi rozpoczynają się dopiero w siódmym tygodniu życia, więc niemowlę było zbyt małe, by zdążyć, przyjąć pierwszą dawkę. Jego matka także nie zaszczepiła się w czasie ciąży. Podobne przypadki odnotowano w zeszłym roku również w Wielkiej Brytanii i Niemczech. Według danych brytyjskiej agencji UKHSA niespełna roczne dziecko zmarło z powodu krztuśca i w tym przypadku matka dziecka również nie była zaszczepiona w ciąży.

– Źródłem zakażenia dla niemowląt są często osoby dorosłe: rodzice, dziadkowie, starsze rodzeństwo, taka transmisja choroby może się dokonywać zwłaszcza w rodzinach wielopokoleniowych mieszkających wspólnie – zaznacza lekarz.

Dziecko, które nie zdążyło jeszcze otrzymać pełnego cyklu szczepień, praktycznie nie ma jak się bronić. Właśnie dlatego tak ważne jest uodpornienie całej populacji, w tym również szczepienia kobiet w ciąży. Zaszczepiona matka przekazuje dziecku przeciwciała jeszcze przed porodem, co w znacznym stopniu chroni je w pierwszych tygodniach życia, kiedy jest ono najbardziej bezbronne.

– To między innymi ilustruje, na czym polega odporność populacyjna. Noworodek sam nie jest jeszcze w stanie skutecznie się bronić przed zakażeniem, więc powinien być chroniony przez zaszczepioną matkę i otoczenie – mówi prof. Konstantynowicz.

Ważna jest zatem tak zwana strategia kokonowa, czyli szczepienie zarówno dzieci, jak i dorosłych z najbliższego otoczenia dziecka.

– Skoro noworodek nie ma jeszcze zdolności do skutecznej obrony przeciwbakteryjnej, to trzeba stworzyć wokół niego swego rodzaju ochronny kokon z zaszczepionych osób. Rodzice, dziadkowie, rodzeństwo, opiekunowie – wszyscy powinni mieć aktualne szczepienia przeciw krztuścowi. W tę ideę wpisuje się zresztą światomy, racjonalny i oparty o dowody naukowe postulat powszechnych szczepień przeciwkrztuścowych u wszystkich dzieci. Skuteczna realizacja obowiązkowego programu immunoprofilaktyki ma ogromne znaczenie dla odporności i zdrowia całego społeczeństwa – tłumaczy ekspert.

Drugą grupą, dla której krztusiec może być najbardziej niebezpieczny, są seniorzy. Wyniszczający kaszel może wiązać się z zaostrzeniem innych chorób przewlekłych i prowadzić do hospitalizacji.

SZCZEPIENIE, KTÓRE NIE JEST NA CAŁE ŻYCIE

Chociaż szczepienia są obecne w kalendarzu obowiązkowym od wielu lat, rodzi się pytanie, dlaczego ludzie chorują na krztusiec pomimo przyjęcia szczepionki?

Odpowiedź jest prosta: odporność w przypadku tej choroby nie trwa całe życie.

W Polsce przez co najmniej dwie ostatnie dekady stosowano dwa rodzaje szczepionek przeciw krztuścowi. Te starsze, pełnokomórkowe i połączone razem ze szczepionkami przeciw tężcowi i błonicy, oznaczane jako DTwP. Zawierają one całe martwe komórki bakterii, dzięki czemu pobudzają układ odpornościowy bardzo silnie i gwarantują wieloletnią indywidualną ochronę zbliżoną do tej po naturalnym zakażeniu.

Krztusiec rozprzestrzenia się drogą kropelkową, czyli przez kaszel, kichanie i bliski kontakt

– Szczepionki pełnokomórkowe zawierają tysiące antygenów i wywołują odpowiedź immunologiczną bardziej przypominającą mechanizmy naturalnej infekcji. Chronią na wiele lat nie tylko przed ciężkim przebiegiem choroby, ale przede wszystkim skuteczniej ograniczają samo przenoszenie się bakterii i rozprzestrzenianie infekcji – mówi ekspert.

Miały jednak wadę – po szczepieniu częściej pojawiała się gorączka, ból lub obrzęk w miejscu wkłucia, a czasem także rozdrażnienie dziecka lub gorsze samopoczucie. To właśnie dlatego w wielu krajach zaczęto zastępować je wytwarzanymi z użyciem innych technologii szczepionkami tzw. bezkomórkowymi (acelularnymi).

Nowsze preparaty ze szczepionką bezkomórkową w składzie – oznaczane jako DTaP lub dTap – zawierają jedynie wybrane fragmenty bakterii krztuśca (zaledwie kilka antygenów), które mają stymulować układ odpornościowy. Są lepiej tolerowane, powodują mniej działań niepożądanych i właśnie dlatego stały się standardem w wielu krajach, także w Polsce.

– Problem polega jednak na tym, że ta mniejsza liczba antygenów zazwyczaj oznacza też znacznie krótszą odporność i przekłada się na słabszą ochronę całej populacji przed krztuścem. Wprawdzie szczepionki bezkomórkowe bardzo dobrze chronią przed ciężkim przebiegiem krztuśca i zgonem, ale odporność po nich może wyraźnie słabnąć już po kilku latach, w przeciwieństwie do efektów szczepionki pełnokomórkowej – tłumaczy prof. Konstantynowicz.

Coraz więcej badań pokazuje, że osoby szczepione w dzieciństwie preparatami bezkomórkowymi nadal mogą się zakażać i przekazywać bakterię innym, mimo iż same zwykle przechodzą chorobę łagodnie. To jeden z kilku istotnych powodów obserwowanego obecnie powrotu krztuśca w wielu regionach świata. Potrzeba było oczywiście czasu i wielu lat badań, aby uzmysłowić sobie ten interesujący fenomen.

Nie oznacza to, że szczepionki są nieskuteczne.

Wręcz przeciwnie, wszystkie nadal bardzo dobrze chronią przed najgroźniejszymi powikłaniami, hospitalizacją i śmiercią z powodu krztuśca. Warto też podkreślić, że zarówno szczepionka pełnokomórkowa, jak i bezkomórkowa mają podobny profil bezpieczeństwa, a przeciwwskazania do ich podania są znane i bardzo dobrze zdefiniowane. Problem polega raczej na tym, że wiele osób uważa, iż jedno szczepienie w dzieciństwie wystarcza na całe życie. Dlatego dorośli powinni pamiętać o dawkach przypominających. Tymczasem wielu z nich zakłada, że skoro byli szczepieni w dzieciństwie, temat tej groźnej choroby już ich nie dotyczy.

– Obecnie przyjmuje się, że szczepienie przypominające przeciw błonicy, tężcowi i krztuścowi powinno się wykonywać nie rzadziej niż co 10 lat. To zalecenie nadal obowiązuje i warto się do tej rozsądnej rekomendacji stosować – zaznacza ekspert.

To szczególnie ważne dla pracowników ochrony zdrowia, nauczycieli, opiekunów, osób pracujących z dziećmi i seniorów. Ale także dla rodzin planujących narodziny dziecka.

TA CHOROBA NADAL ISTNIEJE

Krztusiec jest niewątpliwie chorobą, która pokazuje paradoks współczesnej medycyny. Sukces szczepień sprawił, że przestaliśmy pamiętać, jak groźne są choroby zakaźne. Młodzi rodzice nie mogą pamiętać oddziałów pełnych niemowląt z zapaleniem płuc.

– Większość naszego społeczeństwa nie jest przeciwko szczepieniom, rozumie ich potrzebę i znaczenie dla zdrowia dzieci, a nade wszystko większość jest odporna na dezinformację i potrafi rozsądnie analizować fakty i wiedzę medyczną. Zasadność szczepień niemowląt przeciw krztuścowi również nie powinna budzić wątpliwości. Natomiast ludzie po prostu często nie wiedzą, że powinni się doszczepić w życiu dorosłym albo nie mają świadomości, że krztusiec nadal istnieje, niosąc duże ryzyko. Problem polega na tym, że globalny sukces szczepień sprawił, iż zapomnieliśmy, jak groźne mogą być choroby zakaźne, przed którymi szczepienia nas chronią – podsumowuje ekspert.

I właśnie dlatego lekarze dzisiaj apelują, aby – po pierwsze – nie relatywizować i nie negować zasadności szczepień. Po drugie: aby nie lekceważyć przewlekłego, nieustępującego kaszlu niezależnie od wieku. Zwłaszcza jeśli trwa on tygodniami, nasila się nocą i nie ustępuje pomimo leczenia. ●

wyborcza.pl

• Więcej czytaj na Wyborcza.pl/TylkoZdrowie

eprasa.pl 80426b2470

Michał Feliks ks. Światopełk-Czetwertyński

Ambasador Jego Królewskiej Mości Króla Belgów
Oddany Polsce Pan wielkiej klasy, kultury i mądrości
Ur. 20.11 1938 r. w Warszawie zmarł 21 kwietnia 2026 r. w Brukseli

RIP

Przyjaciele w Polsce

www.nekrologi.wyborcza.pl/34431609

Z głębokim smutkiem zawiadamiamy,
że 10 kwietnia 2026 roku zmarł w wieku 90 lat

ŚP

Adam Gedliczka

nasz Kochany Mąż, Tato i Dziadzio.

Emerytowany profesor. Projektant i artysta.
Całe życie zawodowe związany z krakowską Akademią Sztuk Pięknych
jako projektant, badacz i pedagog. Jego praca była jego pasją.

Msza św. żałobna odprawiona zostanie
w środę, 20 maja 2026 roku o godzinie 13:00
w kaplicy na Cmentarzu Salwatorskim,
po czym nastąpi ceremonia złożenia urny z Prochami Zmarłego
do grobu rodzinnego,
o czym zawiadamiają pogrążeni w żalu

żona i syn z rodziną

Prosimy o nieskładanie kondolencji

www.nekrologi.wyborcza.pl/34431668

ODESZLI.pl

Dziel się wspomnieniami o bliskich

Wejdź na serwis **odeszli.pl**

Syndyk Masy Upadłości BG Trading Sp. z o.o.
z siedzibą w Białej Podlaskiej

OGŁASZA PRZETARG NA SPRZEDAŻ NIERUCHOMOŚCI
wchodzących w skład masy upadłości:

1. Prawo użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowej **położonej w Białej Podlaskiej przy ulicy Stodolna 17** stanowiącej działkę ewidencyjną nr **921/2,** dla której Sąd Rejonowy w Białej Podlaskiej, VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr **LU1B/00008059/5,** za cenę nie niższą niż **20.000 zł netto + VAT,**
2. Prawo użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowej **położonej w Białej Podlaskiej przy ulicy Stodolna 17** stanowiącej działkę ewidencyjną nr **889/4,** dla której Sąd Rejonowy w Białej Podlaskiej, VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr **LU1B/00029613/0,** za cenę nie niższą niż **1.590.000 zł netto + VAT,**

Wadia dla nieruchomości opisanych w punktach 1-2 wynoszą:
1 – 2.000 zł, 2 – 159.000 zł

Wadia muszą wpłynąć na rachunek bankowy w Banku Pekao SA I o/Lublin nr Bank Pekao SA I o/Lublin 07 1240 1503 1111 0011 3993 0312 do dnia 15.05.2026 r. Za datę wpływu przyjmuje się datę uznania kwoty na rachunku. Wadium wpłacone przez oferenta, którego oferta została wybrana, zostanie zaliczone na poczet ceny nabycia. W przypadku nie dojścia do zawarcia umowy sprzedaży z przyczyn leżących po stronie oferenta, którego oferta została wybrana, wpłacone przez niego wadium nie podlega zwrotowi i zostanie włączone do funduszów masy upadłości. Wadium wpłacone przez oferenta, którego oferta nie została wybrana, podlega zwrotowi.

Oferty nabycia przedmiotu należy składać z podaniem nazwy oferenta, oznaczeniem, że oferta dotyczy nieruchomości, z zaproponowaną ceną w zamkniętej, nieprzezroczystej kopercie, która winna być umieszczona również w nieprzezroczystej zamkniętej większej kopercie na adres: Kancelaria Radcy Prawnego Piotra Wyrzykowskiego ul. Budowlana 50 lok 205 „Konkurs ofert – nie otwierać IX GUp 57/22 – nieruchomości". Oferty nabycia należy składać w nieprzekraczalnym terminie **do dnia 18.05.2026 r. do godziny 10:15** Otwarcie ofert nastąpi **w dniu 18.05.2026 o godz. 11:00.** Regulamin dostępny jest na stronie internetowej www.doradcarestrukturyzacyjny.net oraz w biurze Syndyka przy ul. Budowlanej 50 lok 205, 20-469 Lublin Syndykowi zastrzega się prawo do: swobodnego wyboru oferty, unieważnienia konkursu w całości lub części bez podania przyczyny. Więcej informacji można uzyskać pod nr tel. 693 466 323 w godzinach 10-16.

Kraj/34431424

BK-GN.6840.16.2025

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O PRZETARGU
Działając na podstawie ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami

Burmistrz Miasta Czeladź

ogłasza I przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości stanowiącej własność Gminy Czeladź

1. **Do sprzedaży przeznacza się** niezabudowaną nieruchomość gruntową, położoną przy ul. Gdańskiej w Czeladzi, oznaczoną numerem działki 8856 obręb Czeladź (dawny numer 127/2 arkusz mapy 25) o powierzchni 0,6258 ha, zapisaną w księdze wieczystej numer KA1B/00014673/2. Symbol użytku z ewidencji gruntów RIIIb.
   Przeznaczenie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego – **„7U\UC"** – tereny zabudowy usługowo-produkcyjnej, w tym obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² oraz nieprzekraczalne linie zabudowy od strony północnej i południowej – zgodnie z Uchwałą Rady Miejskiej w Czeladzi numer XXVII/329/2020 z dnia 30 września 2020 r.
   Nieruchomość będąca przedmiotem przetargu nie jest obciążona prawami zobowiązaniowymi oraz ograniczonymi prawami rzeczowymi i nie ma przeszkód prawnych w rozporządzaniu nią.
2. **Nieruchomość została przeznaczona do sprzedaży w trybie przetargu ustnego nieograniczonego.**
3. **Cena wywoławcza** została określona w wysokości: **1.700.000,00 złotych** (słownie złotych: jeden milion siedemset tysięcy 00/100), do ceny netto sprzedaży nieruchomości ustalonej w przetargu zostanie doliczony podatek VAT, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
4. **Kwota wadium** ustalona została w wysokości **340.000,00 złotych** (słownie złotych: trzysta czterdzieści tysięcy 00/100), płatna do dnia **18 czerwca 2026 r.**
   Postąpienie nie może wynosić mniej niż 1% ceny wywoławczej z zaokrągleniem w górę do pełnych dziesiątek złotych.
5. **Termin i miejsce przetargu:** Urząd Miasta Czeladź, ul. Katowicka 45, 41-250 Czeladź**,** sala konferencyjna I piętro **w dniu 26 czerwca 2026 r. o godzinie 10^{00}**
6. **Miejsce wywieszenia i publikacji ogłoszenia o przetargu:**
   Ogłoszenie o przetargu zostało opublikowane w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Czeladź pod adresem www.bip.czeladz.pl oraz wywieszone zostało na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Czeladź – ul. Katowicka 45, 41-250 Czeladź na II piętrze.
7. **Informacje dodatkowe dotyczące przetargu można uzyskać w Wydziale Gospodarki Nieruchomościami Urzędu Miasta Czeladź pokój 414 na II p. lub pod numerem telefonu 32 76 37 980.**

Kraj/34431194

BK-GN.6840.33.2025

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O PRZETARGU
Działając na podstawie ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami

Burmistrz Miasta Czeladź

ogłasza I przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż przysługującego Gminie Czeladź prawa użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowych

1. Do sprzedaży przeznacza się:
   - prawo użytkowania wieczystego niezabudowanej nieruchomości gruntowej, będącej w użytkowaniu wieczystym Gminy Czeladź do dnia 5 grudnia 2089 roku, oznaczonej numerem działki 3533/2 obręb Czeladź (dawny nr 6/50 arkusz mapy 46) o powierzchni 0,4499 ha, położonej przy ulicy T. Kościuszki w Czeladzi, zapisanej w księdze wieczystej KA1B/00036223/3; grunt stanowi własność Skarbu Państwa, symbol użytków z ewidencji gruntów: Ba
   - oraz prawo użytkowania wieczystego niezabudowanej nieruchomości gruntowej, będącej w użytkowaniu wieczystym Gminy Czeladź do dnia 5 grudnia 2089 roku, oznaczonej numerem działki 3509 obręb Czeladź (dawny nr 6/17 arkusz mapy 46) o powierzchni 0,1476 ha, położonej przy ulicy T. Kościuszki w Czeladzi, zapisanej w księdze wieczystej KA1B/00065613/6; grunt stanowi własność Skarbu Państwa, symbol użytków z ewidencji gruntów: Ba.

   Księga wieczysta KA1B/00065613/6: w dziale III – Prawa, roszczenia i ograniczenia wykazuje wpis ograniczonego prawa rzeczowego związanego z inną nieruchomością: „NA CZAS NIEOZNACZONY ODPŁATNA SŁUŻEBNOŚĆ GRUNTOWA USTANOWIONA NA NIERUCHOMOŚCI STANOWIĄCEJ DZIAŁKĘ NUMER 6/17 OBJĘTĄ KSIĘGĄ WIECZYSTĄ NUMER KA1B/00065613/6 (…)", dział IV – hipoteki – nie wykazuje wpisów. Księga wieczysta KA1B/00036223/3: działy III i IV – nie wykazują wpisów.
2. **Nieruchomości zostały przeznaczone do sprzedaży w trybie przetargu ustnego nieograniczonego.**
3. **Cena wywoławcza** łączna prawa użytkowania wieczystego wynosi: **800.000,00 złotych netto** (słownie złotych: osiemset tysięcy 00/100).
   Do ceny zostanie doliczony podatek VAT zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, na podstawie ustawy o podatku od towarów i usług z dnia 11 marca 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2025 r. poz. 775 ze zm.).
4. **Kwota wadium** ustalona została w wysokości **160.000,00 złotych** (słownie złotych: sto sześćdziesiąt tysięcy 00/100), płatna do dnia **22 czerwca 2026 r.**
   Postąpienie nie może wynosić mniej niż 1% ceny wywoławczej z zaokrągleniem w górę do pełnych dziesiątek złotych.
5. **Termin i miejsce przetargu:** Urząd Miasta Czeladź, ul. Katowicka 45, 41-250 Czeladź**,** sala konferencyjna I piętro **w dniu 29 czerwca 2026 r. o godzinie 12^{00}**.
6. **Miejsce wywieszenia i publikacji ogłoszenia o przetargu:**
   Ogłoszenie o przetargu zostało opublikowane w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Czeladź pod adresem www.bip.czeladz.pl oraz wywieszone zostało na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Czeladź – ul. Katowicka 45, 41-250 Czeladź na II piętrze.
7. **Informacje dodatkowe dotyczące przetargu można uzyskać w Wydziale Gospodarki Nieruchomościami Urzędu Miasta Czeladź, pokój 414 na II p. lub pod numerem telefonu 32 76 37 980.**

Kraj/34431178

BK-GN.6840.34.2025

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O PRZETARGU
Działając na podstawie ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami

Burmistrz Miasta Czeladź

ogłasza I przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości stanowiącej własność Gminy Czeladź

1. **Do sprzedaży przeznacza się** niezabudowaną nieruchomość gruntową, stanowiącą własność Gminy Czeladź, położoną w Czeladzi przy ulicy Handlowej, oznaczoną numerami działek: **2329 obręb Czeladź** (dawny 2/8 arkusz mapy 52) o powierzchni 0,4510 ha oraz **2337 obręb Czeladź** (dawny 2/16 arkusz mapy 52) o powierzchni 0,1437 ha, zapisaną w księdze wieczystej numer KA1B/00006499/9. Łączna powierzchnia gruntu wynosi 0,5947 ha, symbol użytku z ewidencji gruntów RIVa.
   Przeznaczenie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego – tereny zabudowy usługowo – produkcyjnej w tym obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² – symbol planu **„3U/UC"** – zgodnie z Uchwałą Rady Miejskiej w Czeladzi numer XXVII/329/2020 z dnia 30 września 2020 r.
   Nieruchomość będąca przedmiotem przetargu nie jest obciążona prawami zobowiązaniowymi oraz ograniczonymi prawami rzeczowymi i nie ma przeszkód prawnych w rozporządzaniu nią.
2. **Nieruchomość została przeznaczona do sprzedaży w trybie przetargu ustnego nieograniczonego.**
3. **Cena wywoławcza** została określona w wysokości: **1.600.000,00 złotych** (słownie złotych: jeden milion sześćset tysięcy 00/100) do ceny netto sprzedaży nieruchomości ustalonej w przetargu zostanie doliczony podatek VAT, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
4. **Kwota wadium** ustalona została w wysokości **320.000,00 złotych** (słownie złotych: trzysta dwadzieścia tysięcy 00/100), płatna do dnia **23 czerwca 2026 r.**
   Postąpienie nie może wynosić mniej niż 1% ceny wywoławczej z zaokrągleniem w górę do pełnych dziesiątek złotych.
5. **Termin i miejsce przetargu:** Urząd Miasta Czeladź, ul. Katowicka 45, 41-250 Czeladź**,** sala konferencyjna I piętro **w dniu 30 czerwca 2026 r. o godzinie 10^{00}**.
6. **Miejsce wywieszenia i publikacji ogłoszenia o przetargu:**
   Ogłoszenie o przetargu zostało opublikowane w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Czeladź pod adresem www.bip.czeladz.pl oraz wywieszone zostało na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Czeladź – ul. Katowicka 45, 41-250 Czeladź na II piętrze.
7. **Informacje dodatkowe dotyczące przetargu można uzyskać w Wydziale Gospodarki Nieruchomościami Urzędu Miasta Czeladź pokój 414 na II p. lub pod numerem telefonu 32 76 37 980.**

Kraj/34431170

eprasa.pl 80426b2470

OGŁOSZENIE

Przed Sądem Rejonowy dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie w I Wydział Cywilny pod sygn. akt I NS 85/25, toczy się sprawa o stwierdzenie nabycia spadku po Agnieszce Stadnik, córce Jana i Marianny zmarłej w dniu 16 marca 1976 r., ostatnio zamieszkałej w Warszawie w związku z powyższym Sąd wzywa spadkobierców, zainteresowanych, aby w terminie 3 miesięcy od ukazania się niniejszego ogłoszenia stawili się w sądzie i udowodnili swe prawa do spadku pod rygorem pominięcia ich udziału w czynnościach procesowych w toczącym się postępowaniu i w postanowieniu o stwierdzeniu nabycia spadku.

Kraj/34431543

Nigdy nie zaznałam życia takiego jak moi rówieśnicy. Od urodzenia zmagam się z mózgowym porażeniem dziecięcym, które ogranicza moją sprawność i codzienne funkcjonowanie. Każdy krok to wysiłek i ból, a dłuższe dystanse pokonuję wyłącznie na wózku.
Mimo trudności nie poddaję się. Walczę o lepsze jutro i o większą samodzielność. Szansą na poprawę jest dla mnie specjalistyczna rehabilitacja, jednak jej koszt przekracza nasze możliwości.
Razem z mężem, który również zmaga się z niepełnosprawnością, staramy się żyć godnie i wspierać innych. Dziś jednak to ja potrzebuję pomocy.
Z całego serca dziękuję za każdą okazaną życzliwość.

Izabela

Możesz mnie wesprzeć wpłacając na poniższe konto:
Fundacja Dzieciom „Zdążyć z Pomocą"
Alior Bank S.A., nr rachunku: **42 2490 0005 0000 4600 7549 3994**
Tytułem: **14161 Domagalska Izabela darowizna na pomoc i ochronę zdrowia**
LUB wpłacając na moją internetową zbiórkę:
www.siepomaga.pl/izabela-domagalska

Kraj/34429323

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA PREZYDENTA MIASTA ŁODZI

o ustnych przetargach nieograniczonych (licytacjach) na sprzedaż nieruchomości stanowiących własność Miasta Łodzi położonych w Łodzi przy:

- **ul. Niepołomickiej 13, oznaczonej w obrębie G-22 jako działka nr 72/2 o powierzchni 650 m², dla której prowadzona jest księga wieczysta nr LD1M/00086059/8.**
  Cena wywoławcza nieruchomości wynosi**: 290 000 zł (słownie: dwieście dziewięćdziesiąt tysięcy złotych) brutto.** Sprzedaż nieruchomości zwolniona jest z podatku VAT na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2025 r. poz. 775, 894, 896, 1203, 1541 i 1811).
  Wadium wynosi: **58 000 zł (słownie: pięćdziesiąt osiem tysięcy złotych).**

- **ul. Stefana Jaracza 96, oznaczonych jako działki nr 224/3 i 224/4 w obrębie S-2, o łącznej powierzchni 491 m², dla których prowadzone są księgi wieczyste nr: LD1M/00059521/0 i LD1M/00002435/6.**
  Cena wywoławcza nieruchomości wynosi **840 000 zł (słownie: osiemset czterdzieści tysięcy złotych) brutto,** w tym podatek VAT według stawki wynikającej z przepisów (obecnie 23%).
  Wadium wynosi **84 000 zł (słownie: osiemdziesiąt cztery tysiące złotych).**

- **ul. Organizacji „Wolność i Niezawisłość" bez numeru, oznaczonej w ewidencji gruntów i budynków jako działka nr 235/4 w obrębie B 47, o powierzchni 309 m², dla której prowadzona jest księga wieczysta nr LD1M/00006541/0.**
  Cena wywoławcza nieruchomości wynosi **440 000 zł (słownie: czterysta czterdzieści tysięcy złotych) brutto** w tym podatek VAT według obowiązującej stawki 23%.
  Wadium wynosi **44 000 zł (słownie: czterdzieści cztery tysiące złotych).**
  Do ceny nabycia zostanie doliczone ewentualnie wynagrodzenie z tytułu ustanowienia służebności przejazdu i przechodu w kwocie **7 500 zł brutto**, w tym podatek VAT według obowiązującej stawki 23%.

- **ul. Traktorowej 97 i ul. Duńskiej bez numeru, oznaczonych w obrębie B-32 jako działki nr 135 i 111/35 o łącznej powierzchni 1253 m², dla których prowadzone są księgi wieczyste nr LD1M/00106226/7 i LD1M/00192835/8.**
  Cena wywoławcza nieruchomości wynosi **650 000 zł (słownie: sześćset pięćdziesiąt tysięcy złotych) brutto**. Sprzedaż działki nr 135 w obrębie B-32 zwolniona jest z podatku VAT na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 10 w związku z art. 29a ust. 8 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2025 r. poz. 775, 894, 896, 1203, 1541 i 1811), natomiast sprzedaż działki nr 111/35 w obrębie B-32 zwolniona jest z podatku VAT na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług.
  Wadium wynosi **65 000 zł (słownie: sześćdziesiąt pięć tysięcy złotych).**

- **ul. Rokicińskiej bez numeru, oznaczonej w obrębie geodezyjnym W-39 jako działki nr: 19/4, 19/5 i 19/6 o łącznej powierzchni 5579 m², dla której prowadzona jest księga wieczysta nr LD1M/00176651/6.**
  Cena wywoławcza nieruchomości wynosi **2 050 000 zł (słownie: dwa miliony pięćdziesiąt tysięcy złotych) brutto,** w tym podatek VAT według obowiązującej stawki 23%.
  Wadium wynosi **205 000 zł (słownie: dwieście pięć tysięcy złotych).**
  Do ceny nabycia zostanie doliczone wynagrodzenie z tytułu ewentualnego ustanowienia odpłatnej służebności gruntowej przejazdu i przechodu w kwocie **17 220 zł (słownie: siedemnaście tysięcy dwieście dwadzieścia złotych) brutto.**

- **ul. Konnej bez numeru, oznaczonej jako działka nr 131/61 w obrębie G-49 o powierzchni 1 801 m², dla której prowadzona jest księga wieczysta nr LD1M/00088825/3.**
  Cena wywoławcza nieruchomości wynosi **700 000 zł (słownie: siedemset tysięcy złotych) brutto,** w tym podatek VAT według obecnie obowiązującej stawki 23%.
  Wadium wynosi **140 000 zł (słownie: sto czterdzieści tysięcy złotych).**

Przetargi odbędą się w dniu 26 czerwca 2026 r. o godz. 10.00 w siedzibie Urzędu Miasta Łodzi, Łódź, ul. Piotrkowska 104 – Duża Sala Obrad.

OGŁOSZENIE PREZYDENTA MIASTA ŁODZI O PRZETARGACH zawierające szczegółowe informacje dotyczące przetargów wywieszone jest na tablicy ogłoszeń w siedzibie Wydziału Zbywania i Nabywania Nieruchomości w Departamencie Gospodarowania Majątkiem UMŁ, w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej 104 (IV p.).
Ogłoszenie publikowane jest również w Biuletynie Informacji Publicznej pod adresem: https://bip.uml.lodz.pl/urzad-miasta/przetargi/sprzedaz-nieruchomosci/ oraz na stronie internetowej pod adresami: https://uml.lodz.pl/dla-biznesu/nieruchomosci-na-sprzedaz/sprzedaz-nieruchomosci/, https://nieruchomosci.uml.lodz.pl. Szczegółowe informacje dotyczące przetargów dostępne są również w siedzibie Wydziału Zbywania i Nabywania Nieruchomości w Departamencie Gospodarowania Majątkiem, w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej 104, (IV p., pok. 457 lub 457a) oraz pod numerami telefonów: (42) 638-43-31, 638-54-73. 638-44-14.

Kraj/34431443

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O PRZETARGU USTNYM NIEOGRANICZONYM NA SPRZEDAŻ NIERUCHOMOŚCI

ZARZĄD WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

ogłasza

I przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości gruntowej niezabudowanej, oznaczonej w ewidencji gruntów i budynków jako działki nr: 463/93 o powierzchni 2,5744 ha, 463/94 o powierzchni 3,0709 ha, 463/95 o powierzchni 0,7681 ha, 463/96 o powierzchni 0,6167 ha oraz 463/97 o powierzchni 0,5191 ha, w obrębie geodezyjnym nr 0028 Szymany, gmina Szczytno, powiat szczycieński, województwo warmińsko-mazurskie, dla której Sąd Rejonowy w Szczytnie V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą OL1S/00058977/6.

Cena wywoławcza wynosi:

1. Dla działki nr 463/93 – **1 930 800,00 zł** brutto (słownie: jeden milion dziewięćset trzydzieści tysięcy osiemset złotych i 00/100), w tym należny podatek VAT.
2. Dla działki nr 463/94 – **2 303 175,00 zł** brutto (słownie: dwa miliony trzysta trzy tysiące sto siedemdziesiąt pięć złotych i 00/100), w tym należny podatek VAT.
3. Dla działki nr 463/95 – **652 885,00 zł** brutto (słownie: sześćset pięćdziesiąt dwa tysiące osiemset osiemdziesiąt pięć złotych i 00/100), w tym należny podatek VAT.
4. Dla działki nr 463/96 – **524 195,00 zł** brutto (słownie: pięćset dwadzieścia cztery tysiące sto dziewięćdziesiąt pięć złotych i 00/100), w tym należny podatek VAT.
5. Dla działki nr 463/97 – **441 235,00 zł** brutto (słownie: czterysta czterdzieści jeden tysięcy dwieście trzydzieści pięć złotych i 00/100), w tym należny podatek VAT.

Do sprzedaży nieruchomości mają zastosowanie przepisy ustawy o podatku od towarów i usług (VAT) obowiązujące w dniu zawarcia umowy sprzedaży.

Wysokość wadium wynosi:

1. Dla działki nr 463/93 – **193 080,00 zł** brutto (słownie: sto dziewięćdziesiąt trzy tysiące osiemdziesiąt złotych i 00/100), w tym należny podatek VAT.
2. Dla działki nr 463/94 – **230 318,00 zł** brutto (słownie: dwieście trzydzieści tysięcy trzysta osiemnaście złotych i 00/100), w tym należny podatek VAT.
3. Dla działki nr 463/95 – **65 289,00 zł** brutto (słownie: sześćdziesiąt pięć tysięcy dwieście osiemdziesiąt dziewięć złotych i 00/100), w tym należny podatek VAT.
4. Dla działki nr 463/96 – **52 420,00 zł** brutto (słownie: pięćdziesiąt dwa tysiące czterysta dwadzieścia złotych i 00/100), w tym należny podatek VAT.
5. Dla działki nr 463/97 – **44 124,00 zł** brutto (słownie: czterdzieści cztery tysiące sto dwadzieścia cztery złote i 00/100), w tym należny podatek VAT.

Wadium należy wpłacić przelewem na rachunek Urzędu Marszałkowskiego Banku Millenium S.A., nr konta 93 1160 2202 0000 0006 6090 9309, z dopiskiem „Przetarg Szymany – działka nr ……". Wpłata powinna być potwierdzona na koncie urzędu do dnia **19.06.2026 r.** włącznie. Wpłata jednego wadium upoważnia do udziału w przetargu na nabycie jednej działki, dlatego chętni do wzięcia udziału w licytacji na więcej niż jedną działkę, powinni dokonać wpłaty wadium na każdą działkę osobno, ze wskazaniem w tytule przelewu numeru działki.

Przetarg odbędzie się w dniu 26.06.2026 r. w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, Departament Infrastruktury i Geodezji, przy ul. Głowackiego 17, pok. nr 210 – II piętro, o godzinie 12⁰⁰.

Okazanie nieruchomości będzie miało miejsce w dniu 08.06.2026 r. w godzinach 10⁰⁰ – 12⁰⁰ lub w innym terminie po wcześniejszym uzgodnieniu telefonicznym.

Pełna treść ogłoszenia została podana do publicznej wiadomości poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń Urzędu Marszałkowskiego w Olsztynie, 10-562 Olsztyn, ul. Emilii Plater 1 i na stronach internetowych Urzędu Marszałkowskiego www.warmia.mazury.pl w zakładce Gospodarka Nieruchomościami oraz w Biuletynie Informacji Publicznej. Szczegółowych informacji o przetargu udziela Departament Infrastruktury i Geodezji Urzędu Marszałkowskiego w Olsztynie ul. Głowackiego 17, tel. (89) 512 59 10, 512 59 27.

Kraj/34431605

NOWOŚĆ
Słówko
Literówka
Quizy
Sudoku
Krzyżówki

Szukaj w APLIKACJI WYBORCZEJ

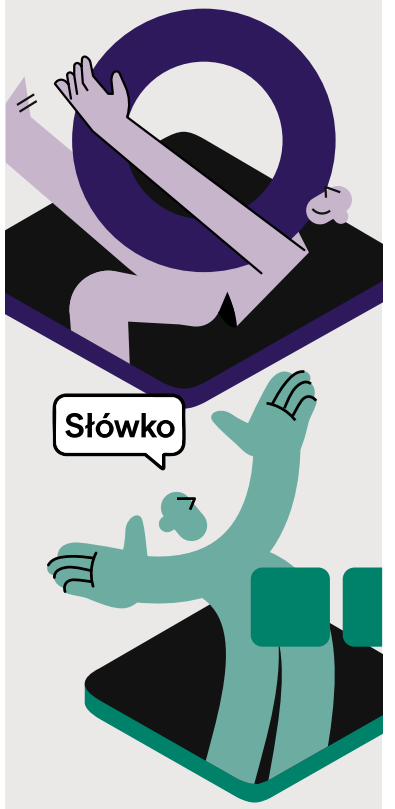

Zeskanuj QR kod i pobierz aplikację

POBIERZ Z Google Play
Pobierz w App Store

eprasa.pl 80426b2470

Sygnatura akt I Ns 139/25

OGŁOSZENIE

Przed Sądem Rejonowym dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie w I Wydziale Cywilnym pod sygn. akt I Ns 139/25 toczy się postępowanie wniosku Miasta Stołecznego Warszawy o stwierdzenie nabycia spadku po Michale Rymsza zmarłym w dniu 11 lipca 2018 roku w Warszawie, ostatnio stale zamieszkałym w Warszawie przy ul. Koziej 3/5 lok. 93.
Sąd wzywa, spadkobierców, aby w terminie 3 miesięcy od ukazania się niniejszego ogłoszenia stawili się w Sądzie i udowodnili swój tytuł powołania do spadku pod rygorem pominięcia ich w postanowieniu o stwierdzenie nabycia spadku.

Kraj/34431545

W I Wydziale Cywilnym Sądu Rejonowego w Giżycku zostało wszczęte postępowanie sygn. akt I Ns 202/24 na wniosek Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych o stwierdzenie nabycia spadku po Ryszardzie Paprota zmarłym dnia 13 sierpnia 2023 r. w Giżycku, ostatnio stale zamieszkałym w Giżycku ul. Dąbrowskiego 6/12B. Wzywa się wszystkich spadkobierców, aby w ciągu 3 miesięcy od daty ukazania się ogłoszenia zgłosili się i udowodnili swoje prawa do spadku, gdyż w przeci-wnym razie mogą być pominięci w posta-nowieniu o stwierdzenie nabycia spadku.

Kraj/34431486

Syndyk masy upadłości ogłasza przetarg na sprzedaż

nieruchomości gruntowej zabudowanej budynkiem wolnostojącym jednorodzinnym, zlokalizowanej w Chmielnie, ul. Akacjowa 51, działka nr 762 o pow. 0,0585 ha (KW GD1R/00015338/9), województwo pomorskie.

Cena wywoławcza: 1.062.000 zł.

Otwarcie i rozpoznanie ofert nastąpi 18 maja 2026 r. godzina 12:00.

Regulamin przetargu, operat szacunkowy są do wglądu w biurze syndyka przy ul. Gronostajowej 4/7, 80-175 Gdańsk, tel. **58 302-39-45**, e-mail: ***biuroamicus1@gmail.com***

Sygnatura prowadzonego postępowania upadłościowego GD1G/GUp-s/998/2025.

Kraj/34431618

OGŁOSZENIE

Przed Sądem Rejonowy dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie w I Wydział Cywilny pod sygn. akt I NS 81/25, toczy się sprawa o stwierdzenie nabycia spadku po Marii Reginie Meleniewskiej, córce Dyonizego i Marii, zmarłej w dniu 12 maja 1970 r. ostatnio zamieszkałej w Warszawie oraz po Wandzie Leokadii Meleniewskiej, córce Dyonizego i Marii, zmarłej w dniu 15 listopada 1978 r. ostatnio zamieszkałej w Warszawie, w związku z powyższym wzywa się spadkobierców, zainteresowanych, aby w terminie 3 miesięcy od ukazania się niniejszego ogłoszenia stawili się w sądzie i udowodnili swe prawa do spadku pod rygorem pominięcia ich udziału w czynnościach procesowych w toczącym się postępowaniu i w postanowieniu o stwierdzeniu nabycia spadku.

Kraj/34431542

Prezydent Wrocławia

ogłasza

przetarg ustny nieograniczony
na sprzedaż wolnego lokalu mieszkalnego:

ul. Dworcowa 9 m. 6

Powierzchnia lokalu	-	**149,19 m²**
Cena wywoławcza w zł	-	**1 200 000,00 zł**
Wadium	-	**120 000,00 zł**

Lokal mieszkalny oglądać można w dniach: 15.06.2026 r. w godz. 9^{00} – 11^{00}, 16.06.2026 r. w godz. 11^{00} – 13^{00} oraz 17.06.2026 r. w godz. 12^{00} – 14^{00} po uprzednim ustaleniu terminu z Biurem Obsługi Klienta nr 1, ul. św. Antoniego 19, tel.: 71 798-69-74.

U W A G I:

1. **Przetarg** odbędzie się w siedzibie Urzędu Miejskiego Wrocławia, pl. Nowy Targ 1-8 w sali nr 215, o godz. 10:00 dnia **3 lipca 2026 r.**
2. Wadium na w/w lokal uczestnik przetargu winien wpłacić **najpóźniej do dnia 26 czerwca 2026 r.** na konto Gminy Wrocław – **Bank PKO BP S.A. nr 36 1020 5226 0000 6302 0417 7655.** Datą dokonania wpłaty wadium jest data uznania rachunku bankowego Gminy.
3. Dowodem wniesienia wadium jest potwierdzenie z banku.
4. Pełną informację dotyczącą przetargu zawiera ogłoszenie wywieszone na tablicy w siedzibie Urzędu Miejskiego Wrocławia ul. G. Zapolskiej 4, I p.
   Ogłoszenia o przetargach dostępne są również w internecie pod adresem: ***http://bip.um.wroc.pl***
5. Prezydent Wrocławia może odwołać przetarg z ważnych powodów.

Szczegółowe informacje uzyskać można w Wydziale Sprzedaży Lokali Urzędu Miejskiego Wrocławia przy ul. G. Zapolskiej 4, pok. 143 tel. 71 777 78 15.

Kraj/34431435

Wojewoda Warmińsko-Mazurski

Wydział Infrastruktury i Nieruchomości

WIN-II.7841.3.3.2026 EJ
Olsztyn, 21 kwietnia 2026 r.

OBWIESZCZENIE

Na podstawie art. 10 ust. 1 w związku z art. 13 ust. 4 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1199) oraz z art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U. z 2025r. poz. 1691),

Wojewoda Warmińsko-Mazurski

podaje do publicznej wiadomości, że na wniosek pełnomocnika inwestora: Polskich Sieci Elektroenergetycznych S.A. z siedzibą w Konstancinie-Jeziornej z 27.01.2026 r., uzupełnionego 24.02.2026 r., 26.02.2026 r., 4.03.2026 r. oraz 10.03.2026 r., została wydana decyzja nr Ełk/1/26 z 21.04.2026 r., znak: WIN-II.7841.3.3.2026 EJ o pozwoleniu na rozbiórkę obejmująca strategiczną inwestycję w zakresie sieci przesyłowej: **Rozbiórka stacji elektroenergetycznej 220/110kV w zakresie infrastruktury należącej do PSE S.A. w ramach zamierzenia rozbudowy stacji 400/110 kV Ełk Bis wraz z przebudową stacji 220/110 kV Ełk.**
Przedmiotowa inwestycja położona jest w województwie warmińsko-mazurskim, powiecie ełckim, w jednostce ewidencyjnej 280502_2 Gmina Ełk, na działkach ewidencyjnych o numerach i księgach wieczystych:

Lp.	Numer działki	Obręb	Gmina	Nr księgi wieczystej
1	208/4	0031 Nowa Wieś Ełcka	Ełk	OL1E/00030083/7
2	207/6	0031 Nowa Wieś Ełcka	Ełk	OL1E/00071987/3
3	206/5	0031 Nowa Wieś Ełcka	Ełk	OL1E/00071987/3
4	206/6	0031 Nowa Wieś Ełcka	Ełk	OL1E/00071987/3
5	208/7	0031 Nowa Wieś Ełcka	Ełk	OL1E/00071987/3
6	209	0031 Nowa Wieś Ełcka	Ełk	OL1E/00068631/9
7	208/6	0031 Nowa Wieś Ełcka	Ełk	OL1E/00008225/2
8	208/5	0031 Nowa Wieś Ełcka	Ełk	OL1E/00071987/3
9	207/1	0031 Nowa Wieś Ełcka	Ełk	OL1E/00066559/6
10	206/7	0031 Nowa Wieś Ełcka	Ełk	OL1E/00067763/6

Zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy z 24 lipca 2015 r. o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych, decyzja podlega natychmiastowemu wykonaniu.
Wobec powyższego informuję, że strony mogą zapoznać się z treścią decyzji oraz aktami sprawy w terminie 7 dni od daty doręczenia niniejszego zawiadomienia, w siedzibie Warmińsko – Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, pokój 331, po wcześniejszym umówieniu terminu poprzez kontakt telefoniczny: (89) 523 22 11 (od poniedziałku do piątku w godzinach 11:00 – 14:00), a także składać w powyższej sprawie uwagi i wnioski w formie pisemnej, za pośrednictwem poczty tradycyjnej, na adres: Warmińsko – Mazurski Urząd Wojewódzki w Olsztynie, Al. Marszałka J. Piłsudzkiego 7/9, 10-575 Olsztyn, lub za pośrednictwem platformy ePUAP www.epuap.gov.pl, adres skrytki /WMURZADWOJ/skrytka, poprzez platformę e-Obywatel https://obywatel.gov.pl/ ePUAP oraz na adres Urzędu na e-Doręczenia AE:PL-63617-21139-RGDWI-27.
Od niniejszej decyzji przysługuje stronom prawo wniesienia odwołania do Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego za pośrednictwem Wojewody Warmińsko – Mazurskiego w terminie 14 dni od dnia, w którym zawiadomienie o jej wydaniu w drodze obwieszczenia uważa się za dokonane.
Zgodnie z art. 10 ust. 2a ustawy z 24 lipca 2015 r. o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych, zawiadomienie stron postepowania o wydaniu decyzji uważa się za dokonane po upływie 14 dni od dnia, w którym nastąpiło obwieszczenie w Warmińsko – Mazurskim Urzędzie Wojewódzkim w Olsztynie.

Kraj/34431524

NEWSLETTERY WYBORCZEJ

Wszystkie piszą ludzie, nie maszyny
Nasi najlepsi redaktorzy.

Możesz wybrać z bogatej oferty
ponad **40** różnych newsletterów.

Zapisz się na: **wyborcza.pl/newslettery**

wyborcza.pl

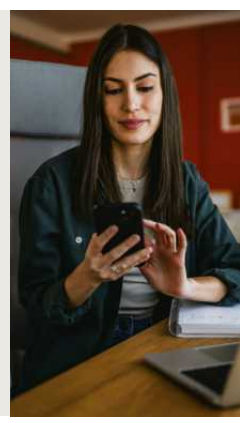

OBWIESZCZENIE

Na podstawie art. 12 ust. 1 i 1a ustawy z dnia 24 kwietnia 2009 r. *o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu* (Dz.U.2025.1222), art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. *Kodeks postępowania administracyjnego* (Dz.U.2025.1691),

WOJEWODA MAŁOPOLSKI

zawiadamia, że 20 kwietnia 2026 r. została wydana decyzja znak: WI-IV.747.1.2.2026 o ustaleniu lokalizacji inwestycji towarzyszącej inwestycji w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu dla inwestycji pod nazwą: *Opracowanie dokumentacji projektowej budowy SP Kraków ul. Petrażyckiego,* na wniosek inwestora: *Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A., ul. Mszczonowska 4, 02-337 Warszawa*, działającego przez pełnomocnika.

Decyzja Wojewody Małopolskiego podlega natychmiastowemu wykonaniu z mocy prawa.

Strony lub ich pełnomocnicy, legitymujący się pełnomocnictwem sporządzonym zgodnie z art. 32 i 33 *Kodeksu postępowania administracyjnego* mogą zapoznać się z treścią decyzji osobiście w Wydziale Infrastruktury Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie, pokój 18, ul. Basztowa 22, po wcześniejszym uzgodnieniu terminu drogą telefoniczną: (12 39 21 612).

Treść ww. decyzji została udostępniona 20 kwietnia 2026 r. w Biuletynie Informacji Publicznej Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego pod linkiem:
https://bip.malopolska.pl/muw,a,2856097,decyzja-o-ustaleniu-lokalizacji-inwestycji-towarzyszacej-inwestycjom-w-zakresie-terminalu-wydana-20-.html
(ścieżka dostępu: Biuletyn Informacji Publicznej Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie/menu podmiotowe/Urząd Wojewódzki/ Wydziały/ Infrastruktury/ Repozytorium plików/ DECYZJA O USTALENIU LOKALIZACJI INWESTYC...)

Zawiadomienie uważa się za dokonane po upływie 14 dni od dnia, w którym nastąpiło obwieszczenie w Małopolskim Urzędzie Wojewódzkim.

Stronie postępowania przysługuje prawo złożenia odwołania od decyzji Wojewody Małopolskiego. Odwołanie wnosi się do Ministra Finansów i Gospodarki za pośrednictwem Wojewody Małopolskiego - w terminie 14 dni od dnia, w którym zawiadomienie o jej wydaniu w drodze obwieszczenia w Małopolskim Urzędzie Wojewódzkim uważa się za dokonane. Odwołanie od decyzji powinno zawierać zarzuty odnoszące się do decyzji, określać istotę i zakres żądania będącego przedmiotem odwołania oraz wskazywać dowody uzasadniające to żądanie.

W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania stronom przysługuje prawo do zrzeczenia się odwołania. Z dniem doręczenia Wojewodzie Małopolskiemu oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, niniejsza decyzja staje się ostateczna i prawomocna. Zrzeczenie się prawa do wniesienia odwołania skutkuje brakiem możliwości odwołania od decyzji oraz jej zaskarżenia do wojewódzkiego sądu administracyjnego.

Decyzja o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie terminalu wiąże właściwe organy przy sporządzaniu planów ogólnych oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Decyzja o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie terminalu jest wiążąca dla właściwych organów w zakresie wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej oraz decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej.

Ostateczna decyzja o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie terminalu stanowi podstawę do dokonywania wpisów w księdze wieczystej i w katastrze nieruchomości. Wpisy dokonywane są na wniosek złożony przez wojewodę.

Kraj/34431436

Starosta Pyrzycki
Ul. Lipiańska 4
74-200 Pyrzyce

ZAWIADOMIENIE

Na podstawie art. 24a ust. 4 i 5 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. - *Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz.U. z 2024 r. poz. 1151 ze zm.)* **Starosta Pyrzycki zawiadamia**, że w siedzibie Starostwa Powiatowego w Pyrzycach przy ul. Głowackiego 22 w dniach roboczych **od 11 maja 2026 r. do 29 maja 2026 r.** w godzinach od 9.00 do 15.00 zostanie wyłożony do wglądu osób zainteresowanych projekt operatu opisowo – kartograficznego modernizacji ewidencji gruntów i budynków dla **obrębu ewidencyjnego Mielęcin, w gminie Pyrzyce, w powiecie pyrzyckim, w województwie zachodniopomorskim.**

Dokumentacja projektu operatu opisowo - kartograficznego, opracowana została przez **Geodetę Uprawnionego inż. Lechosława Kupienia, ul. Piastów 38, 78-200 Białogard,** na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 maja 1989 r. - *Prawo geodezyjne i kartograficzne* oraz przepisów *rozporządzenia Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 27 lipca 2021 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz.U. z 2024 r. poz. 219 ze zm.).*

W związku z powyższym informuję, że wszyscy zainteresowani mają prawo zapoznać się w podanym terminie z ww. dokumentacją oraz uzyskać niezbędne wyjaśnienia.

Ponadto każdy, czyjego interesu prawnego dotyczą dane ujawnione w projekcie operatu opisowo – kartograficznego może w okresie wyłożenia projektu do wglądu zgłaszać uwagi do tych danych. Skorzystanie z tego prawa leży w interesie zainteresowanych, aby na tym etapie postępowania związanego z modernizacją ewidencji gruntów i budynków ujawnić ewentualne błędy i nieprawidłowości. Czynności związane z wyłożeniem operatu będą dokumentowane w formie protokołu.

Po upływie terminu wyłożenia, w okresie 15 dni roboczych osoby, które zgłosiły uwagi do projektu zostaną poinformowane o przyjęciu lub odrzuceniu zgłoszonych uwag a dane zawarte w projekcie operatu opisowo-kartograficznego stają się danymi ewidencji gruntów i budynków i podlegają ujawnieniu w bazie danych ewidencji gruntów i budynków. Informację o tym Starosta Pyrzycki ogłosi w Dzienniku Urzędowym Województwa Zachodniopomorskiego oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej starostwa powiatowego.

Niestawienie się w terminie i miejscu określonych w niniejszym zawiadomieniu nie stanowi przeszkody do prowadzenia dalszych etapów postępowania i ujawnienia nowych danych w ewidencji gruntów i budynków.

Jednocześnie informuję o konieczności przedstawienia dokumentu potwierdzającego tożsamość. W imieniu osób nieobecnych mogą występować odpowiednio pełnomocnicy. W przypadku współwłaścicieli, małżeńskiej wspólności ustawowej – uczestnikami postępowania są wszystkie strony.

STAROSTA PYRZYCKI
EWA GĄSIOROWSKA-NAWÓJ
Pyrzyce, dnia 21 kwietnia 2026 r.

Kraj/34431402

eprasa.pl 80426b2470

Real Madryt doczekał się nagrody pocieszenia

W chwili głębokiego kryzysu pierwszej drużyny juniorzy Realu Madryt wygrali młodzieżową Ligę Mistrzów po raz drugi w historii.

Dariusz Wołowski

• **20 kwietnia br., Szwajcaria, Lozanna. Piłkarze Realu Madryt świętują zwycięstwo w rzutach karnych w finale Ligi Młodzieżowej UEFA w meczu Club Brugge – RM**
FOT. JEAN-CHRISTOPHE BOTT/PAP/EPA

„Niech żyje matka, która cię urodziła" – wykrzyczał hiszpański komentator do Javiego Navarro.

Młody bramkarz Realu Madryt był bohaterem półfinału Ligi Młodzieżowej UEFA z PSG i finału z Club Brugge. Oba najważniejsze mecze młodzi piłkarze Królewskich rozstrzygnęli w serii rzutów karnych. W spotkaniu o tytuł Navarro obronił dwie jedenastki i po sześciu latach tytuł najlepszej klubowej drużyny do lat 19 wrócił do Madrytu.

500 min wychowanka Pitarcha

Kibice Realu doczekali się więc nagrody pocieszenia. Zaledwie pięć dni wcześniej pierwsza drużyna odpadła w ćwierćfinale Ligi Mistrzów z Bayernem. Dla giganta z Santiago Bernabeu to niemal katastrofa. W tabeli La Liga Real traci do Barcelony aż dziewięć punktów i zanosi się, że drugi kolejny sezon skończy bez trofeum – nie licząc Superpucharu Europy z 2024 roku. Na Stadionie Narodowym w Warszawie debiutował wtedy Kylian Mbappe, strzelił gola, a Real pokonał Atalantę Bergamo 2:0. Wydawało się, że to początek drogi do chwały, tymczasem wielki zespół wpadł w głęboki kryzys.

Alvaro Arbeloa to trzeci trener, który próbuje wydostać drużynę z zapaści. Zasłynął pracą z zespołem rezerw, czyli właśnie z młodzieżą Realu, co dało mu szansę zastąpienia Xabiego Alonso, zwolnionego w styczniu z pierwszej drużyny. Arbeloa wydawał się najbardziej odpowiednim trenerem, który może wprowadzić zdolnych graczy, wychowanych w akademii La Fabrica do kadry seniorów. Nawet próbuje, choć nieśmiało. Jego odkryciem jest 18-letni pomocnik Thiago Pitarch, który w tym sezonie w pierwszym zespole Realu zagrał ponad 500 minut. A jednak w decydującym meczu z Bayernem na Allanz Arena trener wpuścił go na boisko na zaledwie minutę! Gdy rywalizacja o półfinał Champions League była przegrana.

W podstawowej jedenastce Królewskich na rewanż z Bayernem nie było ani jednego Hiszpana. Wystąpił urodzony w Maladze Brahim Diaz, który jednak występuje w reprezentacji Maroka. W Madrycie wciąż pokutuje myślenie galaktyczne. W roli gwiazd w pierwszym zespole obsadzani są sprowadzani za dziesiątki milionów piłkarze z zagranicy. Hiszpanie, w tym zdolni wychowankowie Realu, odgrywają role uzupełniające albo muszą szukać szansy w innych klubach.

Są oczywiście wyjątki takie jak Dani Carvajal, prawy obrońca i kapitan drużyny, który sześć razy wygrał z Realem Ligę Mistrzów. Do niedawna w Madrycie był też inny obrońca, Nacho Fernandez, ale wyjechał do Saudi Pro League po zwycięstwie w finale Champions League na Wembley w 2024 r. Wielu fanów Realu krytykuje klub za złą politykę wobec wychowanków, zwłaszcza w sytuacjach takich jak dziś, gdy armia zaciężna zawodzi. Co z tego, że Francuz Kylian Mbappe, Brazylijczyk Vinicius Junior i Anglik Jude Bellingham mieszczą się w czołowej szóstce najwyżej wycenianych graczy świata, skoro nie potrafią zapewnić królewskiej drużynie zwycięstw i kolejnych trofeów.

Frustrację w Madrycie potęguje to, co się dzieje w Barcelonie. Tonący w długach kataloński rywal postawił na graczy ze swojej akademii. Skrzydłowy Lamine Yamal zdobył właśnie tytuł najlepszego młodego sportowca świata roku (prestiżowa nagroda Laureus World Sports Awards). Pau Cubarsi, Gavi, Fermin Lopez są dziś kluczowymi piłkarzami zespołu Hansiego Flicka. Wszystkich wychowała La Masia.

Szkółki Barcelony i Realu

Barcelona jest w jakimś stopniu przeciwieństwem Realu. Na rewanżowy mecz w ćwierćfinale Ligi Mistrzów z Atletico w Madrycie Flick wystawił aż dziewięciu graczy hiszpańskich i tylko dwóch obcokrajowców, bocznych obrońców: Portugalczyka Joao Cancelo i Francuza Julesa Kounde. Barca wygrała 2:1, ale odpadła po porażce w pierwszym meczu na Camp Nou 0:2. W lidze jest jednak o krok od obrony mistrzowskiego tytułu.

Oczywiście Barcelona też kupuje zagraniczne gwiazdy za ciężkie miliony, choćby Roberta Lewandowskiego. Od lat nie boi się jednak stawiać na Hiszpanów, przede wszystkim na wychowanków La Masii. Reprezentacja Hiszpanii, która w 2010 roku w RPA sięgnęła po tytuł mistrzów świata, była oparta na graczach Barcelony. W finale z Holandią w podstawowym składzie było ich siedmiu.

To wygląda na paradoks, bo przecież w klubie ze stolicy kraju zaufanie do graczy hiszpańskich (aktualnych mistrzów Europy) powinno być znacznie większe niż w Katalonii, gdzie co jakiś czas odżywają nastroje separatystyczne. Oczywiście w składzie Barcy dominują zawodnicy urodzeni w Katalonii i wychowani w La Masii. Media w Madrycie przekonują, że La Fabrica nie jest wcale gorsza, tylko polityka transferowa Realu blokuje dostęp wychowanków do pierwszego zespołu.

W Realu nie przebili się tacy piłkarze jak Norweg Marin Odegaard i Marokańczyk Achraf Hakimi, którzy dziś błyszczą w Arsenalu i PSG. Oni nie są jednak wychowankami Królewskich, choć trafili do klubu jako bardzo młodzi gracze i zostali odrzuceni. Pomyłki w ocenie potencjału zawodników zdarzają się w wielu klubach. W Realu problemem jest mała liczba absolwentów La Fabrica w pierwszym zespole.

Emigracja z klubu marzeń

Sześć lat temu młoda drużyna Królewskich, prowadzona przez Raula Gonzaleza, wygrała Ligę Młodzieżową UEFA pierwszy raz. Jej gwiazdami byli Miguel Gutiérrez, Sergio Arribas i Antonio Blanco. Pierwszy gra dziś we włoskim Napoli, drugi w Almerii, trzeci w Alaves. Czy młodego bramkarza Javiego Navarro i innych wyróżniających się zawodników najlepszej obecnie drużyny Europy do lat 19 czeka ten sam los, czyli emigracja z klubu marzeń? Wiele na to wskazuje.

Czy talenty z akademii La Fabrica mają szansę na kariery w klubie, który wydaje setki milionów na transfery największych gwiazd z zagranicy?

Po poniedziałkowym sukcesie młodzieży Realu madrycki dziennik „As" zaprosił do dyskusji dwoje dziennikarzy specjalizujących się w opisywaniu dokonań drużyny rezerw i zespołów juniorskich klubu z Santiago Bernabeu. Uznali oni, że największe szanse na przebicie się do kadry pierwszego zespołu mają bramkarz Navarro oraz obrońcy Jesus Fortea i Diego Aguado. Nie próbowali ukrywać, że wymagania co do pomocników i napastników w klubie prezesa Florentino Pereza są tak ogromne, że talenty z najlepszej drużyny Europy do lat 19 mogą im nie sprostać. Być może zrobią zawodowe kariery, ale prawdopodobnie gdzie indziej.

Grzeszy optymizmem ten, kto sądzi, że sukces młodych graczy Realu przełoży się w przyszłości na pierwszy zespół. Dziś Real Madryt fetuje mistrzów Ligi Młodzieżowej UEFA, jutro zapewne roześle ich po całej Hiszpanii, a nawet Europie. Tymczasem latem Florentino Perez wyda dziesiątki lub może nawet setki milionów euro na przebudowę pierwszej drużyny. I o tym będą opowiadały madryckie media kibicom najbardziej utytułowanego klubu na świecie. ●

SPORT.PL
- **Adam Korol o tym, jak uzdrowić PKOl po aferze z giełdą kryptowalut jako sponsorem**
- **Kontuzja Lemaine'a Yamala i co to znaczy dla Barcelony**
- **Piłkarzy można uratować. Przełomowe badania nad główkowaniem**

Wiadomości, wyniki, historie sportowe znajdziesz na **Sport.pl**

34429801

wyborcza

REDAKCJA
ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa
Telefon: 22 555 66 00 (czynny w dni powszednie w godz. 10-17);
E-mail: redakcja@wyborcza.pl
Listy do redakcji: listy@wyborcza.pl
Redakcja nie zwraca tekstów niezamówionych oraz zastrzega sobie prawo ich redagowania i skracania. Wnioski i pytania w sprawie ochrony danych osobowych: iod@wyborcza.pl
REDAKTOR NACZELNY: Adam Michnik
PIERWSZY ZASTĘPCA, REDAKTOR NACZELNY WYBORCZA.PL: Roman Imielski
ZASTĘPCY: Agata Żelazowska, Bartosz T. Wieliński
PROJEKT GRAFICZNY: Jacek Utko
KOLPORTAŻ: Michał Szałański
Problemy z dostępnością „Wyborczej" lub z właściwą mutacją lokalną: kolportaz@wyborcza.pl
Prenumerata cyfrowa: prenumerata.wyborcza.pl; pomoc@wyborcza.pl, 22 555 54 55, 519 255 455

Inne formy prenumeraty: wyborcza.pl/prenumerataGW
Gazeta Wyborcza w serwisach społecznościowych: facebook.com/wyborcza, bsky.app/profile/wyborcza.pl, instagram.com/gazeta_wyborcza
LICENCJE NA TREŚCI: licencje@wyborcza.pl

WYDAWCA
Wyborcza sp. z o.o., ul. Czerska 8/10
00-732 Warszawa; NIP: 521-403-30-11
PREZESKA ZARZĄDU: Aleksandra Sobczak
REKLAMA
Dyrektor sprzedaży: Bartosz Wysocki
Biuro reklam i ogłoszeń:
ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa
reklama@wyborcza.pl; 22 555 55 55, faks: 22 555 54 44
DRUK: Polska Press
ISSN 0860-908X

IZBA WYDAWCÓW PRASY
NAKŁAD KONTROLOWANY

Rozpowszechnianie redakcyjnych materiałów publicystycznych bez zgody wydawcy jest zabronione.

eprasa.pl 80426b2470

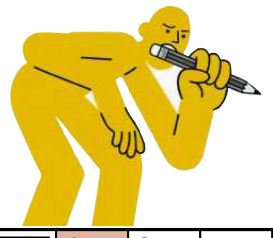

krzyżówka

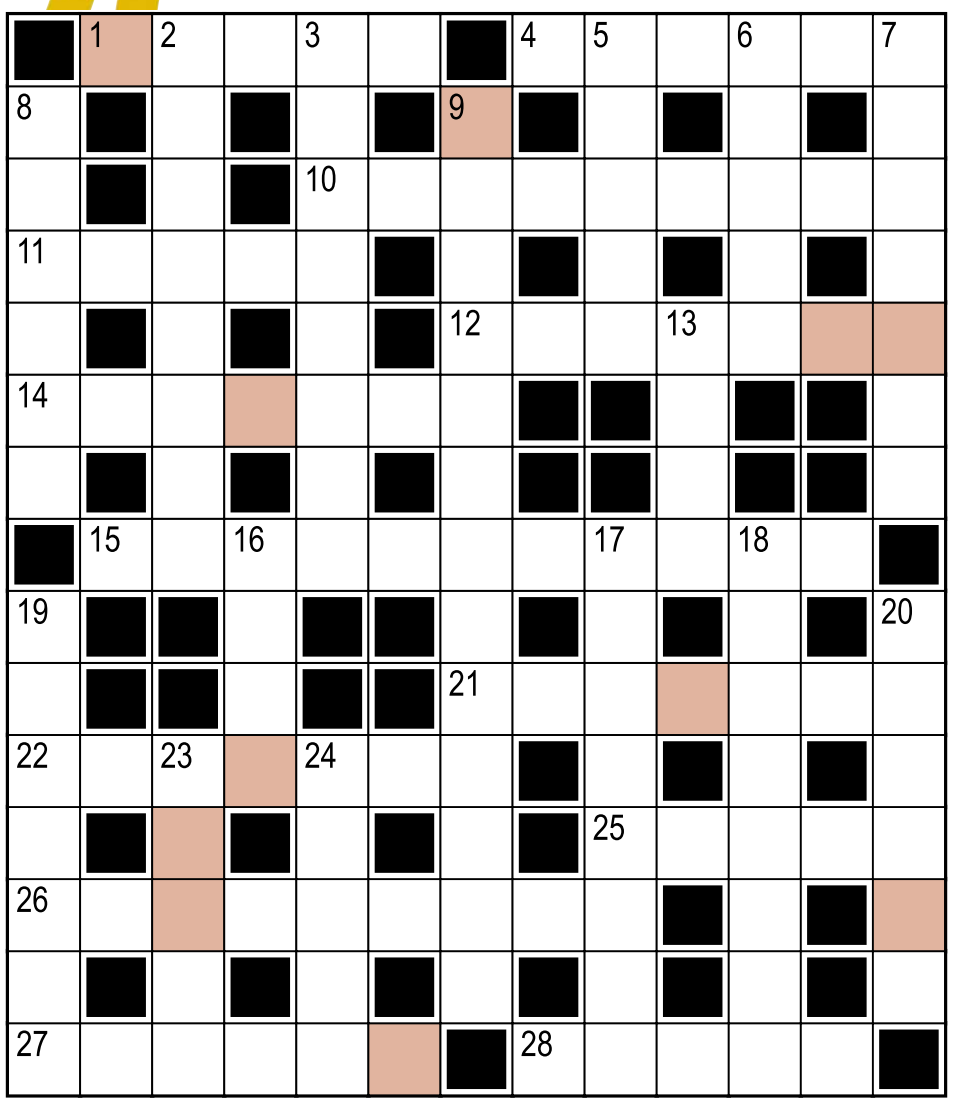

Hasło:

Litery w kolorowych polach, czytane rzędami, utworzą rozwiązanie.

Poziomo:
1) najdłuższa rzeka Europy
4) krótka drzemka w ciągu dnia, zwykle po obiedzie
10) runda honorowa wokół stadionu
11) żył na niej ród Billewiczów („Potop")
12) pojazdy policji ochraniające przejazd kolumny VIP-ów
14) rozrobione drożdże dodawane do ciasta
15) zakonnicy z klasztoru na Monte Cassino
21) porucznik w prochowcu, serialowe wcielenie Petera Falka
22) więcej niż przyjemność
25) tropikalny owoc o żółtopomarańczowym miąższu
26) włoskie miasto z Galerią Uffizi
27) do telewizji naziemnej lub do radia samochodowego
28) gitarowy albo zapaśniczy

Pionowo:
2) teren niezamieszkany, z dala od cywilizacji
3) papowce i ćwieki
5) kolczaste zwierzątko leśne
6) często przytwierdzany do dzwonu
7) imię Gizy, komika i stand-upera
8) stawiają strażaków na równe nogi
9) rodacy papieża Franciszka i pisarza Borgesa
13) Fiona i Shrek
16) ... Cave, australijski piosenkarz i muzyk
17) syn Odyseusza i Penelopy
18) wartości banknotów, znaczków pocztowych
19) lokalna wspólnota wiernych w Kościele katolickim
20) pięćdziesiąt procent
23) wyraz utworzony z połączenia dwóch lub trzech innych słów, np. „wiarygodny"
24) na końcu drogi – w tytule powieści Neila Gaimana (akwen)

Rozwiązanie „krzyżówki" nr 16 z 23.04:
Poziomo: 1) małpy **4)** Fredro **10)** zjazdówki **11)** zwody **12)** czosnek **14)** wytrych **15)** uprzejmości **21)** zachęta **22)** borsuki **25)** image **26)** koniokrad **27)** nektar **28)** ramię
Pionowo: 2) autostop **3)** przybysz **5)** radio **6)** dzwon **7)** opiekun **8)** drzewo **9)** zapchajdziura **13)** Staś **16)** Rejs **17)** orchidea **18)** ciężarki **19)** Rubikon **20)** talerz **23)** rynek **24)** uroda
Hasło: Młode wilki.

sudoku

		2			1	3	4	8
3	4				9	2	1	6
	8		4	2	3	9		
		6		4				
	3	9		7	6			
	1	8	3		2			
2	6	3		9			7	1
1	9		6	3			2	
	5	4			7	6	9	3

					1		4	8
	4					2	1	
	8				3	9		
		6		4				
	3	9		7				
		8	3		2			
2				9			7	1
	9		6				2	
		4			7	6		

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY Kraj/34427030

Czekamy na Twoje uwagi i pomysły

ROZRYWKA @WYBORCZA.PL

zakreślanka

Zakreślaj słowa z listy na planszy. Mogą być ukryte w wierszach, kolumnach lub prowadzić wężykiem. Niewykorzystane litery czytane rzędami utworzą hasło

Ł	U	K	U	W	E	R
Y	C	Z	A	R	U	T
P	W	A	N	N	Z	Y
I	S	R	A	U	C	C
T	Z	T	A	T	L	I
E	I	K	Z	C	A	E
L	O	R	N	J	E	L
F	T	U	I	E	W	I
E	Z	R	E	I	W	Z

nauczyciel, flet, kuwertura, laczki, zwierz, pył, warsztat, turnieje

Hasło z 23.04: surfing

skojarzenia

Zamek	Meczbol	NIP	Kallisto
K.O.	Przemiana	Io	Ameryka
PESEL	Ganimedes	Mat	REGON
Proces	PKD	Ippon	Europa

Znajdź powiązania między hasłami i połącz je w cztery grupy po cztery hasła, by każdą grupę łączyło jedno wspólne skojarzenie.

Rozwiązanie z 23.04:
Taki sam, kubek w kubek: Klon, Sobowtór, Bliźniak, Dubler. **Autorzy komiksów:** Peyo, Chmiel, Christa, Goscinny. **Dekarskie to i owo:** Holenderka, Papa, Kalenica, Gąsior. **Słowa występujące w tytułach po przyimku „i":** Julia, Pantagruel, Clyde, Bestia

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY Kraj/34426992

Słówko
Wybierz słowo, sprawdzaj litery i kombinuj, aż skończą Ci się próby

Literówka
Kilka liter i jedno zadanie: ułożyć jak najwięcej słów

Jeszcze więcej rozrywki w Aplikacji Wyborczej
Szukaj w aplikacji

Zakreślanka

Skojarzenia

1 RP

eprasa.pl 80426b2470

wyborcza
TRÓJMIASTO
TYGODNIK

Piątek, 24 kwietnia 2026 | Redaktorka prowadząca **Katarzyna Fryc** trojmiasto.wyborcza.pl | Kontakt z redakcją: trojmiasto@wyborcza.pl

Są sukcesy, ale i niezbędne kolejne inwestycje

Port Gdańsk już szósty w Unii Europejskiej

Gdański port w rankingu największych portów europejskich awansował przez rok z jedenastego na ósme miejsce. Wyprzedził te w Walencji, Amsterdamie i Konstancy.

Paweł Wojciechowski

• **Terminal kontenerowy Baltic Hub** FOT. MICHAŁ RYNIAK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Zarząd Morskiego Portu Gdańsk zorganizował w kapitanacie spotkanie, aby podsumować ubiegłoroczną działalność spółki i pokazać, jakie przynosi korzyści dla gospodarki kraju, regionu oraz miasta.

Port Gdańsk, jako największy w Polsce, ubiegły rok zakończył wynikiem 80,4 mln ton przeładowanych towarów. W europejskim rankingu dało to ósme miejsce, a gdyby wziąć pod uwagę tylko Unię Europejską – szóste.

– Rok do roku poprawiliśmy wynik przeładunkowy o 3,93 proc. i jest to najwyższy wzrost wśród wszystkich portów Unii Europejskiej – mówi „Wyborczej" Dorota Pyć, prezes zarządu Portu Gdańsk. – Na ten sukces ludzie pracowali niemal 20 lat. I jest to efekt wielu odpowiednio dobranych inwestycji. Ostatnie 20 lat to budowa terminala Baltic Hub, który dzisiaj składa się z kilku terminali. Dzięki zrównoważonemu rozwojowi jesteśmy dziś jedynym hubem kontenerowym na Bałtyku. A wyzwaniem dla nas jest utrzymanie pozycji szóstego portu w UE.

Kierownictwo cieszy się również z wyników za pierwszy kwartał tego roku. – Zamykamy go ponad 15-procentowym wzrostem kwartał do kwartału, co jest znamienne. Gdynia odnotowuje spadki po pierwszym kwartale, a Szczecin-Świnoujście niewielki tylko wzrost – zauważa prezes Pyć.

Spadek przeładunków stwierdzono tylko na towarach masowych. Za awansem stoją wzrosty w najważniejszych segmentach przeładunkowych. Dominującą rolę mają paliwa płynne (39,6 mln ton, wzrost o 0,4 proc.) oraz drobnica, której przeładunki zwiększyły się do 27,2 mln ton (+16,6 proc. rok do roku).

Ile znaczy Port Gdańsk?

Zarząd zamówił w firmie doradczo-analitycznej PwC raport, który określa, jakie jest znaczenie portu dla gospodarki zarówno Pomorza, jak i całego kraju.

Analitycy wyliczyli, że rocznie działalność generuje 44,6 mld zł wpływów do budżetu państwa z podatków, w tym z ceł, VAT-u i akcyzy. Dla porównania – port Gdynia przynosi 8,5 mld zł wpływów rocznie, a porty Szczecin-Świnoujście 3,5 mld zł.

Z podatków generowanych z wszelkiej działalności 42 proc. trafia do budżetu centralnego, 32 proc. stanowią składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne, a 27 proc. to podatki lokalne – dla miasta Gdańsk.

– To pieniądze, które wracają do obywateli na przykład w postaci usług publicznych, inwestycji czy programów społecznych, a jednocześnie dowód na to, że rozwój infrastruktury portowej to inwestowanie o strategicznym znaczeniu – przekonuje Dorota Pyć.

Port Gdańsk

80,4

MLN TON

• **Tyle towarów przeładowano w 2025 roku w Porcie Gdańsk**

Władze portu wyliczają dalej:

– 7 mld zł – to wartość obecnie realizowanych inwestycji w porcie;

– 20,5 mld zł – roczna wartość dodana generowana w polskiej gospodarce;

– 209,5 tys. – tyle osób żyje w gospodarstwach domowych, których dochody pochodzą z pracy związanej z Portem Gdańsk;

– 8,8 mld zł – wpływy do budżetu państwa generowane przez podmioty prowadzące działalność portową i powiązaną w całym łańcuchu dostaw.

Z raportu PwC wynika też, że w Porcie Gdańsk zatrudnienie w podmiotach zajmujących się działalnością stricte portową i operacyjną znajduje około 16 tys. osób. Najwięcej, bo ponad połowa zatrudnionych, mieszka w Gdańsku. Przedsiębiorcy działający w porcie zapewniają z kolei miejsca pracy mieszkańcom okolicznych powiatów – głównie gdańskiego i kartuskiego, ale także z ościennego województwa warmińsko-mazurskiego.

Czas na kolej

Ale port nie zamierza spoczywać na laurach.

– Potrzebujemy połączenia kolejowego. Jeśli tego za parę lat nie będzie, nie będzie żadnych wzrostów – mówi Dorota Pyć i podkreśla, że to teraz priorytet. – Zbudowaliśmy potencjał terminalowy w infrastrukturze nabrzeżowej, ale jeśli nie będziemy połączeni z kolejowym krwioobiegiem kraju i krajami ościennymi, to nie będzie tak wysokich przeładunków, w porcie nastąpi kongestia – mówi prezes. To sytuacja, w której liczba statków oczekujących na przeładunek przewyższa możliwości rozładunkowe.

Pierwszy krok wykonano już jesienią ubiegłego roku. – Podpisaliśmy porozumienie z PKP PLK na realizację pierwszego etapu inwestycji, czyli opisu przedmiotu zamówienia do przetargu na wyłonienie wykonawcy, który opracuje studium przedwykonawcze realizacji inwestycji kolejowej i drogowej. I to jest sukces – podkreśla Pyć. – Studium będzie kosztowało miliony złotych. Dokument ten da nam odpowiedź, jak i gdzie rozwijać infrastrukturę kolejową. Ma być gotowy do roku 2030.

Połączenie kolejowe otworzy nowy rozdział portu. Obecnie jego przepustowość uzależniona jest od jednego mostu.

Teraz port przygotowuje strategię działania do roku 2050. – Konkurencyjność, bezpieczeństwo, cyberbezpieczeństwo, obronność, nowe technologie i budowanie hubu energetycznego w Porcie Gdańsk. To są najważniejsze kierunki rozwoju na najbliższe 25 lat i potrzebujemy na to grubych miliardów – stwierdziła prezes Pyć. ●

eprasa.pl 80426b2470

Baltic Opera Festival

Filarami „Walkiria” i „Polskie Wesele”

Czwarta edycja Baltic Opera Festival potrwa od 2 do 7 lipca. Jej centralnymi punktami będą monumentalna „Walkiria” Richarda Wagnera oraz polska prapremiera sceniczna „Polskiego Wesela” Józefa Beera.

Katarzyna Fryc

• **„Walkiria” Opery Narodowej w Kopenhadze w reżyserii Johna Fulljamesa**
FOT. CAMILLA WINTHER

Baltic Opera Festival to unikatowy projekt artystyczny zainicjowany w 2023 roku przez Tomasza Koniecznego, światowej sławy bas-barytona i dyrektora artystycznego festiwalu, który przywrócił przedstawienia operowe na plenerowej scenie Opery Leśnej w Sopocie, stworzonej w 1909 roku jako Teatr Natury.

OPERA WRACA DO OPERY LEŚNEJ

– Bardzo wierzę w potencjał tego szczególnego i niezwykle autentycznego miejsca, jakim jest Opera Leśna w Sopocie. To obiekt, którym powinniśmy się chwalić na całym świecie. I właśnie to robię – mówił w wywiadzie dla „Wyborczej” Tomasz Konieczny.

Od pierwszej edycji Baltic Opera Festival jest czymś więcej niż przeglądem spektakli. To artystyczny manifest, który stawia pytania o sens opery we współczesnym świecie i odpowiedzialność sztuki wobec rzeczywistości. – Sztuka powinna reagować na rzeczywistość, prowadzić dialog, budować mosty ponad podziałami i stawać po stronie tolerancji – uważa Tomasz Konieczny. – Od początku było dla nas jasne, że Baltic Opera Festival ma być miejscem spotkania różnych tradycji, wrażliwości i narracji.

Od pierwszej edycji Baltic Opera Festival jest czymś więcej niż przeglądem spektakli

Odpowiedzią na tę ideę jest motto tegorocznej edycji – „Mity, gusła i zabobony. Opowieści, które budują wspólnotę” – odwołujące się do mechanizmów tworzenia tożsamości narodowej i kulturowej. Opowieści, które porządkują świat i relacje między jednostką a wspólnotą.

Tegoroczna, już czwarta edycja Baltic Opera Festival, która potrwa od 2 do 7 lipca w Sopocie i Gdańsku, skonfrontuje ze sobą dzieła, które – choć powstały w różnych kontekstach historycznych – podejmują wspólne pytania o naturę człowieka i wspólnoty. Jej centralnymi punktami będą monumentalna „Walkiria” Richarda Wagnera oraz polska prapremiera sceniczna „Polskiego Wesela” Józefa Beera.

Dyrektorem naczelnym festiwalu jest Rafał Kokot, dyrektorem organizacji produkcji i koordynacji pracy artystycznej Paweł Marzec, a organizatorem wydarzenia – Opera Bałtycka w Gdańsku, kierowana przez dyrektora Romualda Wiczę-Pokojskiego.

„WALKIRIA” NA DOBRY POCZĄTEK

Jak podkreślają organizatorzy festiwalu, w tym roku przypada 150. rocznica światowej prapremiery tetralogii „Pierścień Nibelunga”, która odbyła się w Bayreuth w sierpniu 1876 roku. Baltic Opera Festival, poprzez prezentację „Walkirii”, wpisuje się w międzynarodowe obchody tego jubileuszu. Sceniczne wykonanie drugiej części cyklu (2 i 5 lipca godz. 17.30 w Operze Leśnej w Sopocie) będzie centralnym wydarzeniem tej edycji BOF.

To jedno z najbardziej wymagających i monumentalnych dzieł w historii opery, trwające blisko pięć godzin, stawiające przed twórcami i publicznością ogromne wyzwania artystyczne i logistyczne. W Sopocie zostanie zaprezentowana głośna inscenizacja Opery Narodowej w Kopenhadze w reżyserii Johna Fulljamesa. W obsadzie znajdą się wybitni artyści światowych scen operowych: René Pape (Hunding), Regina Hangler (Brünnhilde), Izabela Matuła (Sieglinde), Stanislas de Barbeyrac (Siegmund) oraz Małgorzata Walewska (Fricka). W partii Wotana wystąpi Tomasz Konieczny.

PRAPREMIERA „POLSKIEGO WESELA”

Drugim filarem festiwalu będzie „Polskie Wesele” Józefa Beera (3 i 4 lipca godz. 19, Opera Bałtycka w Gdańsku) w reżyserii Pawła Miśkiewicza – dzieło balansujące pomiędzy operą, operetką i musicalem, które po raz pierwszy w historii doczeka się w Polsce pełnej inscenizacji scenicznej. Prapremiera odbyła się w 1937 r. w Zurychu, potem „Polskie Wesele” wystawiono na blisko czterdziestu scenach i przetłumaczono na osiem języków. Utwór, napisany w języku niemieckim, przez dekady był w Polsce nieobecny, dopiero kilka lat temu zaprezentowano go w formie koncertowej w Krakowie. Dzieło ukazuje miłosną historię i weselną intrygę, w niezwykle oryginalnej szacie brzmieniowej. Beer łączy elementy folkloru, jazzu i pieśni romantycznej.

– Choć Beer bywa określany mianem „polskiego Gershwina”, to jednak bliżej mu do Lehára – mówi Łukasz Borowicz, dyrygent i kierownik muzyczny przedsięwzięcia. I dodaje, że zestawienie „Polskiego Wesela” Beera z Wagnerowską „Walkirią” w ramach festiwalu to ważny gest. – To pokazanie obok siebie muzyki kompozytora, który przeżył Zagładę, oraz arcydzieła Wagnera, które to przed i w czasie wojny zostało zawłaszczone przez ideologię nazistowską. Takie zestawienia skłaniają do refleksji nad historią, nad rolą muzyki i nad jej znaczeniem w świecie.

„Polskie Wesele” przygotowuje Opera Wrocławska, a spektakl po premierze wejdzie do jej stałego repertuaru.

Program tegorocznej edycji Baltic Opera Festival uzupełnią także koncert „Muzeum człowieka – Penderecki in memoriam”, w wykonaniu Sinfonietty Cracovii pod dyrekcją Michała Klauzy, poświęcony twórczości Krzysztofa Pendereckiego (6 lipca godz. 19, Opera Bałtycka w Gdańsku), recital wybitnej sopranistki Anett Fritsch z programem pieśni inspirowanych poezją Heinricha Heinego (7 lipca godz. 19, Europejskie Centrum Solidarności w Gdańsku) oraz familijna wersja „Złota Renu” dla dzieci, otwierająca operę na najmłodszą publiczność (1 lipca godz. 18 i 2 lipca godz. 12, Opera Leśna w Sopocie). ●

• **Więcej informacji o wydarzeniach festiwalu, a także sprzedaż biletów na www.balticoperafestival.pl**

OGŁOSZENIE Wrocław/34424939

SUPER MIASTA REGIONY
DŁUGOWIECZNI | wyborcza.pl

PLEBISCYT

Wybieramy najlepsze pomysły i praktyki, które wspierają seniorów!

Głosuj na

Wyborcza.pl/Supermiasta

REKLAMA

PARTNERZY GŁÓWNI

DOLNY ŚLĄSK
Warszawa

PARTNERZY

Mazowsze. serce Polski
WARMIA MAZURY
BB 2026 Bielsko-Biała Polska Stolica Kultury
KATOWICE dla odmiany
Kraków
PRZEBOJOWE OPOLE
Sopot
WAŁBRZYCH

1 GD

eprasa.pl 80426b2470

PIERWSZA ELEKTROWNIA JĄDROWA NA POMORZU CORAZ BLIŻEJ

PEJ przyspieszają kluczowy etap

Projekt budowy pierwszej elektrowni jądrowej na Pomorzu wchodzi na kolejny poziom zaawansowania. 31 marca Polskie Elektrownie Jądrowe złożyły wniosek o zezwolenie na budowę elektrowni jądrowej Lubiatowo-Kopalino na ręce Prezesa Państwowej Agencji Atomistyki.

To jeden z najważniejszych etapów procesu inwestycyjnego i kluczowe pozwolenie niezbędne do rozpoczęcia prac budowalnych w projekcie, który jest jednym z filarów transformacji energetycznej naszego kraju.

Dokumenty trafiły do dozoru jądrowego aż kilka miesięcy wcześniej, niż przewidywał harmonogram projektu, w efekcie intensywnej i konsekwentnej pracy zespołów eksperckich. To pierwszy tego typu wniosek po 1989 roku.

Dokumentacja obejmuje m.in. program zapewnienia jakości, klasyfikację bezpieczeństwa oraz projekt systemu ochrony fizycznej obiektu jądrowego i materiałów jądrowych. Zawiera także podstawowe informacje dotyczące systemu zarządzania zdarzeniami radiacyjnymi, a także dokumentację organizacyjną potwierdzającą, że inwestor dysponuje odpowiednim zapleczem technicznym, kadrowym i organizacyjnym niezbędnym do realizacji projektu.

Złożenie wniosku to jeden z najważniejszych kamieni milowych w całym przedsięwzięciu, który ma kluczowe znaczenie dla bezpieczeństwa, jakości i kosztów realizacji inwestycji na Pomorzu.

Cała dokumentacja to ponad 40 tysięcy stron, a nad jej przygotowaniem pracowało ponad 200 specjalistów z różnych dziedzin. Sam wniosek ma ponad 30 załączników, przede wszystkim z obszaru bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej.

Ogrom dokumentacji pokazuje, że projekt budowy pierwszej polskiej elektrowni jądrowej realizowany jest z zachowaniem najwyższych standardów bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej.

Jednym z zasadniczych elementów złożonego wniosku jest Wstępny Raport Bezpieczeństwa (ang. PSAR – Preliminary Safety Analysis Report). To jeden z najważniejszych załączników, szczegółowo opisujący projekt elektrowni wraz z jego lokalizacją. Zawarte w nim są kompleksowe analizy czynników technicznych i środowiskowych wykazujące, że projektowane rozwiązania spełniają wszystkie wymagania dotyczące bezpieczeństwa jądrowego, ochrony fizycznej, ochrony radiologicznej oraz zabezpieczeń materiałów jądrowych przewidziane dla tego typu obiektów.

PEJ z inicjatywą i planem

Rola Polskich Elektrowni Jądrowych nie ogranicza się do formalnego składania wniosków. Spółka od lat prowadzi aktywne działania przygotowując projekt, koordynując prace eksperckie i dialog z administracją oraz procesy niezbędne do realizacji inwestycji w lokalizacji Lubiatowo-Kopalino w gminie Choczewo. Na terenie planowanej elektrowni trwają prace przygotowawcze, a inwestycja posiada już kluczowe decyzje administracyjne, w tym lokalizacyjną i środowiskową.

Skala projektu jest bezprecedensowa w historii współczesnej Polski. Dlatego już od dłuższego inwestor – spółka Polskie Elektrownie Jądrowe prowadzi intensywny dialog przedlicencyjny z Państwową Agencją Atomistyki

To właśnie ta współpraca umożliwiła przygotowanie kompletnego i obszernego wniosku w tak krótkim czasie.

Decyzja w rękach PAA

Po złożeniu dokumentów rozpoczął się formalny proces ich oceny przez Państwową Agencję Atomistyki. Eksperci dozoru jądrowego krok po kroku sprawdzą, czy projekt elektrowni spełnia wszystkie rygorystyczne wymagania dotyczące bezpieczeństwa ludzi, środowiska i samego obiektu. Analizowana będzie m.in. konstrukcja elektrowni, zastosowane zabezpieczenia, systemy reagowania na sytuacje awaryjne oraz przygotowanie inwestora do prowadzenia tak złożonego przedsięwzięcia. Po potwierdzeniu, że wniosek jest kompletny pod względem formalnym, zgodnie z przepisami Prezes PAA będzie miał 24 miesiące na wydanie decyzji, przy czym czas ten nie obejmuje ewentualnych uzupełnień dokumentacji.

Dla Pomorza oznacza to, że projekt, o którym mówiło się od lat, wchodzi w decydującą fazę procesu inwestycyjnego. Planowana elektrownia, oparta na trzech nowoczesnych reaktorach AP1000, ma docelowo zapewniać bezpieczne i stabilne dostawy energii stając się jednym z filarów krajowego systemu elektroenergetycznego

Kolejne kroki po uzyskaniu zezwolenia

Po złożeniu wniosku o zezwolenie na budowę do Prezesa PAA spółka PEJ planuje złożenie wniosku o pozwolenie na budowę do Wojewody Pomorskiego – ten etap przewidziany jest na 2027 rok. Równolegle inwestor będzie kontynuować prace przygotowawcze w terenie oraz działania organizacyjne i techniczne, tak aby zaplanowane zgodnie z harmonogramem zasadnicze prace budowlane rozpocząć w 2028 roku. To właśnie wtedy ma zostać wylany pierwszy „beton jądrowy", otwierając nowy rozdział w historii pomorskiej i polskiej energetyki jądrowej, która jako niskoemisyjne i czyste źródło energii, zwiększy bezpieczeństwo energetyczne kraju.

eprasa.pl 80426b2470

Były zięć Lecha Kaczyńskiego zatrzymany

Przyciąga kłopoty i wielkie pieniądze

Karierę zaczynał na salonach u boku Marty Kaczyńskiej, potem został oskarżony w procesie o kierowanie grupą przestępczą dokonującą wielkich oszustw. Teraz znów jest zatrzymany w innej sprawie o podobnym charakterze.

• **Marcin D. w sądzie w Szczecinie, 18 grudnia 2019 r.** FOT. CEZARY ASZKIEŁOWICZ / AGENCJA WYBORCZA.PL

Krzysztof Katka

Adwokat Marcin D., były mąż Marty Kaczyńskiej, 14 kwietnia został ponownie zatrzymany na polecenie prokuratury. Także w tym wypadku sprawa dotyczy wielomilionowych oszustw i prania brudnych pieniędzy. Najnowsze kłopoty adwokata mają związek ze sprawą Doroty R., która jest podejrzewana o oszustwa na ok. 40 mln zł.

ŚLUB Z MARTĄ KACZYŃSKĄ

O Marcinie D. usłyszeliśmy po raz pierwszy w kwietniu 2007 r., kiedy wziął ślub z Martą Kaczyńską, córką prezydenta RP. Państwo młodzi mieli wówczas po 27 lat, znali się ze studiów prawniczych na Uniwersytecie Gdańskim. Media podkreślały, że D. był działaczem SLD i synem przewodniczącego regionalnego sądu tej partii. Jego ojciec, także prawnik, pracował w czasach PRL w Wojewódzkim Urzędzie Spraw Wewnętrznych.

Ślubu udzielił go prezydent Gdyni Wojciech Szczurek, doradca prezydenta Lecha Kaczyńskiego ds. samorządu. – Byli oboje rodzice młodych i zaproszeni goście – mówił ojciec Marcina.

Dla Marty Kaczyńskiej było to drugie małżeństwo. Z czasów pierwszego miała dziecko, którego ojcem biologicznym – jak się później okazało – był Marcin D. Drugie dziecko było w drodze, gdy brała ślub przed prezydentem w Gdyni.

Zamieszkali w 130-metrowym mieszkaniu Kaczyńskich w Sopocie. W wywiadach Marcin D. opowiadał o swoim szczęśliwym życiu i dobrym traktowaniu przez teścia.

„Pamiętam, to było 10 grudnia 2006 roku. W ośrodku w Juracie Marta przedstawiła mnie rodzicom. Powiedzieli, że jeżeli jesteśmy szczęśliwi, to oni też. Siedzieliśmy po kolacji. Dochodziła godz. 21. Było miło. I wtedy powiedziałem: »Jest jeszcze coś, panie prezydencie, co chciałbym panu zakomunikować. Pana córka jest w ciąży«. Dobrze, że prezydent trzymał wtedy w ręku szklankę z wodą, bo przez chwilę nie mógł powietrza złapać. Po chwili powiedział: »Skończ z tym prezydentem. Jesteś naszym synem«. Wszystkie święta, które spędzaliśmy razem z dwiema rodzinami, upływały w bardzo przyjaznej atmosferze. Nie było żadnych zgrzytów między moim ojcem a ojcem Marty, czy moim ojcem a stryjem Jarosławem" – mówił w wywiadzie, który ukazał się w „Gali".

Na pytanie, czy Lech Kaczyński nie ma problemu z tym, że ojciec Marcina D. był w służbach specjalnych PRL, odpowiedział: „Powiedziałem panu prezydentowi od razu w czasie pierwszej rozmowy, że tata był w służbach. On się tylko upewnił: »Ojciec nie był w SB? To pewnie był w MSW, w inspektoracie II. To jest kontrwywiad. Poza tym pan nie ponosi odpowiedzialności za decyzje pana ojca«".

SZYBKA KARIERA I ZAMIŁOWANIE DO LUKSUSU

Młody i ustosunkowany politycznie prawnik deklarował, że jest gotów działać w PiS-ie. Zawodowo angażował się w ryzykowne sprawy, dające nadzieje na duży zarobek.

Już w 2010 r. wrocławska prokuratura zajęła dokumenty z kancelarii ojca D., w której pracował także Marcin. Chodziło o śledztwo związane z wyłudzeniem 12 mln zł z kasy SKOK. Marcin Kącki opisał w „Wyborczej" współpracę z kancelarią ojca i syna D. osób, które sfingowały umowy ze SKOK i na ich podstawie dostały w sądzie nakazy zapłaty ze SKOK. Jeden z podejrzanych o wyłudzenia założył spółkę-krzak, która została zarejestrowana w Kwidzynie, w domu przyjaciela Marcina D. Adwokat tłumaczył, że świadczył usługi prawne i był jedynie świadkiem w sprawie. Z jednej transakcji na konto kancelarii D. miało wpłynąć 750 tys. zł.

Na jaw wyszło też, że w 2009 r. D. przygotował wniosek o ułaskawienie dla osadzonego w więzieniu w Kwidzynie Krzysztofa S. Prof. Piotr Kruszyński, wybitny obrońca i ekspert w dziedzinie prawa karnego, oceniał, że przygotowanie wniosku w sytuacji, gdy osobą decydującą o ułaskawieniu jest prezydent – teść D., jest „ewidentnie sprzeczne z etyką".

„D. od lat wykazywał niezwykłe zamiłowanie do luksusów. Bywalec eleganckich knajp i posiadacz drogich samochodów w ciągu zaledwie kilku lat dorobił się ogromnych pieniędzy" – zauważył „Fakt". Dziennikarze wyliczali drogie auta i mieszkania. „Jak doszedł do takiego majątku? Prowadzi kilkanaście firm w Polsce, a także na Cyprze w bardzo wielu branżach: od nieruchomości poprzez handel samochodami, doradztwo finansowe i ubezpieczeniowe, aż po branżę paliwową. Oprócz tego prowadzi jeszcze własną kancelarią prawną w Kwidzynie" – komentowali.

KONIEC KARIERY W PIS-IE

Marcin D. mocno rozpychał się w pomorskim PiS-ie. Był gotów kandydować do parlamentu. Otwarcie wystąpił przeciwko Jolancie Szczypińskiej, szefowej okręgu gdyńsko-słupskiego tej partii: „Nie chcę, jako wyborca, aby reprezentował mnie w Sejmie ktoś, kto nie rozumie podstawowych pojęć z zakresu gospodarki, a jedynie potrafi mącić we własnej partii, którą doprowadza na skraj upadku". I wezwał Szczypińską do złożenia dymisji z funkcji szefowej w okręgu, bo „polityka nie składa się tylko z tego, że zna pani prezesa Jarosława Kaczyńskiego i powołuje się na niego".

Ten gest zakończył karierę Marcina D. w PiS-ie nie tylko dlatego, że Jolanta Szczypińska była wieloletnią przyjaciółką Jarosława Kaczyńskiego. Prezes był oburzony publiczną krytyką oraz sposobem, w jaki D. potraktował szanowaną działaczkę.

– Dlaczego on mnie tak nienawidzi? Moja mama się rozchorowała przez jego ataki na mnie – mówiła Szczypińska.

UŁASKAWIENIA, ZWIĄZKI Z PRZESTĘPCAMI, NAGANA

Rok 2011. „Wyborcza" donosiła, że Marcin D. zarejestrował na siebie spółkę MD Invest Group, która faktycznie należy do skazanego za kierowanie grupą przestępczą Tomasza M. ps. „Matucha"

„31-letni Marcin D. ubiera się elegancko i drogo. W pracy i w studiach telewizyjnych preferuje modne pantofle, stalowe garnitury i białe albo błękitne koszule. W Trójmieście widuje się go czasem na sportowo, ale zawsze w markowych ciuchach. Uwadze tabloidów nie uszło, że wymienił luksusowego SUV-a BMW X6 (za niespełna pół miliona zł) na ekstrawaganckie porsche 911 carrera (grubo ponad pół miliona). Wcześniej jeździł terenowym subaru. Według naszego informatora, właśnie przy okazji zakupów samochodowych poznał Tomasza M. zwanego „Matuchą", właściciela sieci sprzedaży luksusowych aut" – pisali Piotr Głuchowski i Marcin Kowalski.

Kolejny wątek – skazany za oszustwa Adam S. został ułaskawiony przez Lecha Kaczyńskiego. Od tego czasu robi interesy z Marcinem D. i byłym prezydenckim ministrem. Trzy tygodnie po zarejestrowaniu przez D. i Adama S. spółki, Lech Kaczyński ułaskawił tego drugiego w nadzwyczajnym trybie prezydenckim.

Gdy reporter „Dziennika Bałtyckiego" zadzwonił do D. z prośbą o komentarz na temat jednego z jego wspólników, usłyszał od mecenasa: „Jakby pan do mnie przyszedł do kancelarii i poprosił o komentarz, to dostałby pan w dziób za takie pytanie i za czelność, że pan do mnie dzwoni. Niech pan się ode mnie odpier...". Rozmowa została nagrana i opublikowana.

1 GD

eprasa.pl 80426b2470

Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Rady Adwokackiej w Gdańsku udzielił Marcinowi D. za to nagany.

Związek z Martą Kaczyńską zaczął się rozpadać. D. wyprowadził się do Warszawy, gdzie otworzył nową kancelarię. Pod koniec 2013 roku złożył do sądu pozew rozwodowy i związał się z Katarzyną M., byłą żoną Artura Boruca. Reprezentował ją w sprawie rozwodowej z piłkarzem.

INTERWENCJA JAROSŁAWA KACZYŃSKIEGO

W 2015 r. Marcin D. został zatrzymany przez CBA. Kierowana przez niego grupa miała wyłudzić 14,5 mln zł z PFRON. Agenci zatrzymali jeszcze cztery osoby związane z firmą Abud Consulting – wśród nich Katarzynę M., która wraz z nim zarządzała spółką.

Marcin D. wyszedł z aresztu po czternastu miesiącach. Warunkiem zwolnienia była kaucja w wysokości 3 mln zł, z czego 2 mln to zabezpieczenie pod hipotekę. Oprócz tego prokuratura zabezpieczyła wcześniej majątek adwokata, którego wartość szacowana była na 10 mln zł.

Podejrzany adwokat działania prokuratury nazywał „hucpą", którą powinna się zająć sejmowa komisja śledcza. Twierdził, że padł ofiarą działania służb i zależnej od polityków prokuratury, która ścigała go za czasów rządów Platformy Obywatelskiej. – Platformie było wygodnie mnie zamknąć w areszcie i przedstawić zarzuty. Teraz PiS-owi umorzenie się nie opłaca, bo zaraz by się pojawiły komentarze, że to nepotyzm – mówił D. w wywiadzie dla Gazeta.pl.

W styczniu 2017 r. Jarosław Kaczyński interweniował u ministra sprawiedliwości Zbigniewa Ziobry w sprawie Marcina D. Dołączył dziewięć pytań od obrońcy Marcina D. Kaczyński chciał wiedzieć m.in.:

- dlaczego D. (wówczas wciąż mąż Marty, bratanicy Kaczyńskiego) zatrzymano w czasie kampanii parlamentarnej w sierpniu 2015 r.;
- w jakim celu „wytwarzano dokumenty", mogące obciążać jego najbliższych (chodziło o grafikę CBA, na której między podejrzanymi widniała Marta Kaczyńska, ponieważ miała dostać 50 tys. zł od cypryjskiej firmy D.);
- jak to możliwe, że jego sprawy aresztowe rozpatrywała wielokrotnie ta sama sędzia.

Po czterech tygodniach Jarosławowi Kaczyńskiemu odpisał Bogdan Święczkowski, zastępca Ziobry.

W rozmowie z Wirtualną Polską Marcin D. przekonywał jednak, że Jarosław Kaczyński nie kontaktował się z jego adwokatem i nie pomagał mu w prokuraturze. W odpowiedzi „Newsweek" ujawnił dokumenty dowodzące, że było inaczej.

Marcin D. został ponownie zatrzymany 14 kwietnia. Także w tym wypadku sprawa dotyczy wielomilionowych oszustw i prania brudnych pieniędzy

– Po raz pierwszy spotkałem się z sytuacją, że obrońca zwrócił się do posła z prośbą o interwencję w sprawie swojego klienta – komentował Dariusz Strzelecki, dziekan Pomorskiej Izby Adwokackiej. – To działanie niecodzienne. Gdy toczy się postępowanie, poruszamy się w ramach przepisów i kodeksów. Nie znam przepisów, które wskazywałyby, że jeśli – załóżmy – łamane są prawa klienta albo podejmowane są decyzje błędne lub krzywdzące, należy szukać pomocy u posła czy u szeregowego posła, jak lubi się nazywać pan prezes. Moje osobiste zdanie jest takie, że polityka nie powinna się mieszać do sądów i postępowań prokuratorskich. W tej sprawie jest jeszcze dosyć specyficzny układ personalny. Chciałbym, żeby to nie rodziło podejrzeń, że klient wyszedł z aresztu, bo coś załatwiono, bo stryj się wstawił.

Po kilkuletnim śledztwie sprawa o wyłudzenie z PFRON poszła do sądu w 2018 r. Proces trwa. Marcin D. zapewnia, że jest niewinny. W sądzie nie przyznał się do stawianych zarzutów i odmówił składania wyjaśnień.

We wrześniu 2015 r., decyzją Okręgowej Rady Adwokackiej w Gdańsku, został zawieszony w czynnościach zawodowych.

BIZNESOWE KŁOPOTY

W styczniu opisaliśmy historię ekskluzywnego osiedla w Sopocie, które przygotowywał już Ryszard Krauze. Kolejnym śmiałkiem był Marcin D. Skończyło się na tym, że komornik licytuje grunt za 20 mln zł, zaś roszczenia wierzycieli sięgają 70 mln zł.

W 2017 r. spółka o nazwie Zamkowa Góra kupiła od Prokom Investment SA działki w Sopocie w kwartale ulic Zamkowa Góra i Sępia. Było to możliwe dzięki współpracy kilku udziałowców i inwestorów.

Jednym z nich był pewien architekt. – Pożyczaliśmy pieniądze na projekt Zamkowa Góra, a działki przy Sępiej były zabezpieczeniem spłaty. Gdy zaczynał się ten temat, sprawy załatwialiśmy z udziałem Ryszarda Krauze. Działki zostały uwolnione od hipotek. Po pewnym czasie pojawił się Marcin D. I zaczęły dziać się dziwne rzeczy – mówił nam architekt, który jest teraz jednym z wierzycieli starających się o odzyskanie ok. 3 mln zł.

Z polskich rejestrów sądowych wynika, że Marcin D. był zaangażowany w 34 spółki jako udziałowiec albo członek władz. Obecnie jest prezesem pięciu firm i członkiem zarządu szóstej, które należą do jego matki lub fundacji rodzinnej.

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34431684

NOWOŚĆ
Słówko
Literówka
Quizy
Sudoku
Krzyżówki
Szukaj w APLIKACJI WYBORCZEJ

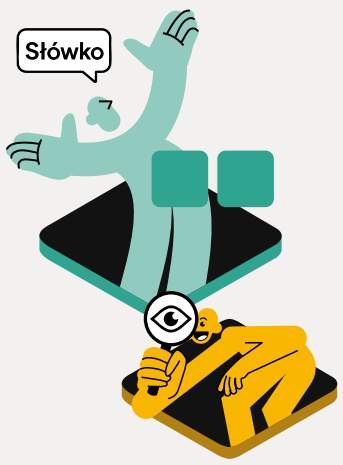

Zeskanuj QR kod
i pobierz aplikację
POBIERZ Z Google Play
Pobierz w App Store

1 GD

OGŁOSZENIE PŁATNE Gdańsk/34431478

OGŁOSZENIE

Na podstawie art. 35 ust.1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r.
o gospodarce nieruchomościami (Dz.U.2026.399)

Prezydent Miasta Gdańska

informuje, iż w siedzibie **Urzędu Miejskiego w Gdańsku ul. Nowe Ogrody 8/12, od dnia 17 kwietnia 2026 r. na okres 21 dni, wywieszone zostały wykazy nieruchomości Skarbu Państwa objętych niżej wymienionymi zarządzeniami wydanymi przez Prezydenta Miasta Gdańska w dniu 15 kwietnia 2026 r.**

ZARZĄDZENIE Nr 620/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA
w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości, stanowiącej własność Skarbu Państwa, przeznaczonej do oddania w dzierżawę.

ZARZĄDZENIE Nr 621/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA
w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości stanowiącej własność Skarbu Państwa, przeznaczonej do użyczenia.

ZARZĄDZENIE Nr 622/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA
w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości stanowiącej własność Skarbu Państwa, przeznaczonej do użyczenia.

ZARZĄDZENIE Nr 623/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA
w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości stanowiącej własność Skarbu Państwa, przeznaczonej do użyczenia.

ZARZĄDZENIE Nr 624/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA
w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości stanowiącej własność Skarbu Państwa, przeznaczonej do użyczenia.

ZARZĄDZENIE Nr 625/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA
w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości, stanowiącej własność Skarbu Państwa, przeznaczonej do oddania w dzierżawę.

ZARZĄDZENIE Nr 633/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA
w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu zawierającego nieruchomość stanowiącą własność Skarbu Państwa, przeznaczoną do sprzedaży w trybie bezprzetargowym w celu poprawienia warunków zagospodarowania nieruchomości przyległej.

NEC TEMERE NEC TIMIDE

GDAŃSK

ul. Nowe Ogrody 8/12, 80-803 Gdańsk,
tel. 58 323 63 79, e-mail: ws@gdansk.gda.pl,
www.gdansk.pl

OGŁOSZENIE Gdańsk/34430287

„WYBORCZA" ZAPRASZA

XIV Turniej o Puchar Gazety Wyborczej Trójmiasto

9 MAJA, OD GODZ. 9, STADION MOSIR SOPOT

Wspieramy dzieło ks. Kaczkowskiego
Gramy dla Puckiego Hospicjum

ORGANIZATOR:
wyborcza.pl TRÓJMIASTO

REKLAMA

SPONSORZY GŁÓWNI:
GDANSK LECH WALESA AIRPORT
ERGO HESTIA

SPONSORZY:
Gdańskie Autobusy i Tramwaje
GRUPA ZDUNEK
ALLCON

eprasa.pl 80426b2470

„Kobiety Wiedzą, co Robią”

Teraz po prostu są ludzie

– Przed każdą walką, gdy wchodziłam do ringu, bałam się jak cholera. Nie lubiłam tego strachu, ale bez tego nie weszłabym na wyżyny swych umiejętności – mówiła Iwona Guzowska na spotkaniu „Kobiety Wiedzą, co Robią w Gdańsku”.

Agnieszka Urazińska

• **„Kobiety Wiedzą, co Robią” w Gdańsku. Od lewej: Urszula Kreft, Iwona Guzowska i Magdalena Żadkowska** FOT. MICHAŁ RYNIAK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Takiej energii, takich emocji nie da się opisać. Na wydarzeniu „Kobiety Wiedzą, co Robią” – autorskim projekcie „Wysokich Obcasów”, organizowanym wraz z trójmiejskim oddziałem „Gazety Wyborczej” – tłum czytelników i czytelniczek mógł się o tym przekonać na żywo. Spotkaliśmy się w słoneczną sobotę, 18 kwietnia w Hotelu Hilton nad Motławą, żeby spędzić wspólnie kilka godzin w doskonałym towarzystwie i porozmawiać na ważne dla nas tematy.

EMOCJE, UŚMIECHY I WSPARCIE

Wydarzenie „Kobiety Wiedzą, co Robią” to okazja do spotkania na żywo w świetnym towarzystwie. Projekt został stworzony dlatego, że w „Wysokich Obcasach” wiemy doskonale: nic nie zastąpi kontaktu twarzą w twarz. Emocje, uśmiechy, wsparcie i wymiana doświadczeń – to charakteryzuje nasze wydarzenie, które organizujemy w różnych miastach w kraju.

Rozmawiamy o tym, co najistotniejsze – z czym się zmagamy, czym cieszymy, nad czym chcemy popracować. Za każdym razem zapraszamy do udziału bohaterki i bohaterów, których czytelniczki i czytelnicy znają z naszych tekstów. W Gdańsku, tradycyjnie już, spotkaliśmy się na żywo, bez biletów, za to z udziałem ciekawych gości. I jak zwykle były trzy panele.

MAMY W SOBIE MOC

Zaczęliśmy od spotkania „Nieustraszona w pracy, nieustraszona w życiu. Bo mamy w sobie moc”. Zaproszenie do panelu przyjęły Iwona Guzowska, mistrzyni boksu, trenerka biznesowa, Urszula Kreft, kierowniczka budowy Miasto GDY (Invest Komfort) oraz prof. Magdalena Żadkowska, socjolożka z Uniwersytetu Gdańskiego.

Wydarzenie „Kobiety Wiedzą, co Robią” to okazja do spotkania na żywo w świetnym towarzystwie

Agnieszka Urazińska, dziennikarka i redaktorka „Wysokich Obcasów”, miała okazję spytać, gdzie warto szukać siły i jak odnaleźć się w zawodach zdominowanych przez mężczyzn.

– Mój zawód kojarzy się z męskim, ale tylko kojarzy, bo kobiety też mogą go z powodzeniem wykonywać – mówiła Urszula Kreft. I zdradziła, jak radzi sobie z podwładnymi. – Pamiętam, że jestem kobietą, nie rywalizuję z mężczyznami, tylko jestem sobą i tym się bronię – wyjaśniała. Nie ma też wątpliwości, że kobiety są silne. – Radzę wszystkim, żeby uwierzyły w siebie, dążyły do celu. Niech zrobią ten pierwszy krok, a ich kompetencje się obronią – mówiła.

Prof. Magdalena Żadkowska opowiadała o kobietach na uczelni, o tym, że choć mają doskonałe umiejętności, z większą niż mężczyźni niepewnością upominają się o siebie. – Z badań wynika też, że profesorami zostają średnio o dwa lata później niż mężczyźni – mówiła.

Iwona Guzowska podkreślała natomiast, że nie musimy być nieustraszone. – Mamy prawo się bać, uznawać ten swój strach i działać. Strach pozwala nam odczuć, że stoimy u progu czegoś ważnego dla nas. Ta nowość, niepewność jest kwintesencją życia. A ono jest wspaniałe – mówiła. – Przed każdą walką, gdy wchodziłam do ringu, bałam się jak cholera. Nie lubiłam tego strachu, ale bez tego nie weszłabym na wyżyny swych umiejętności.

SILNA, STANOWCZA, PRZEDSIĘBIORCZA, KOBIECA

W drugim panelu „To ja – silna, stanowcza, przedsiębiorcza, kobieca. Tu nic się nie wyklucza”, który poprowadziła Karolina Jaroszewicz, dziennikarka i redaktorka „Wysokich Obcasów”, w fotelach panelistek zasiadły Grażyna Plebanek, pisarka i felietonistka oraz Agnieszka Czajkowska-Wendorff, psycholożka i psychoterapeutka.

– Silna kobieta to taka, która siebie lubi, która spełnia swoje marzenia – mówiła Grażyna Plebanek. – Ja na przykład, już jako matka podrośniętych dzieci, zapisałam się na boks i muay thai, co było moim dziewczęcym marzeniem. I to zostało ze mną na lata. Jak się pójdzie za tym głosem serca, człowiek staje się silniejszy.

Z kolei Agnieszka Czajkowska-Wendorff podpowiadała, jak wychowywać dziewczynki na zadowolone z siebie kobiety.

– Towarzyszyć im w poznawaniu siebie, w tym, by mogły doświadczyć, jakie są, co lubią, czego potrzebują. Wtedy czują się bezpiecznie – podkreślała. – Nie mówmy „jesteś dziewczynką, nie krzycz, nie szalej”. Takie etykietowanie jest blokowaniem rozwoju i wyrażania siebie. Trzeba pozwolić dziewczynkom na popełnianie błędów. Zresztą chłopcom też.

WRAŻLIWY JAK CHŁOPIEC, CZUŁY JAK MĘŻCZYZNA

W ubiegłym roku, w czasie wydarzenia „Kobiety Wiedzą, co Robią”, rozmawialiśmy, że kobietom nie jest łatwo w świecie, gdzie spotykają mężczyzn zagubionych między patriarchatem a partnerstwem. Z publiczności popłynęły wtedy głosy, że trzeba zadbać o jakość wychowania chłopców, bo wtedy wszystkim nam będzie łatwiej.

Odpowiedzią na zeszłoroczne potrzeby był tegoroczny panel „Wrażliwy jak chłopiec, czuły jak mężczyzna – jak wychować chłopca na szczęśliwego mężczyznę”. Zaproszenie do dyskusji przyjęli Marcin Dybuk, autor książki „Chłopaki nie płaczą, chłopaki z okien skaczą”, twórca podcastu „Podróż do męskości” oraz Jarosław Kret, dziennikarz i podróżnik. Panel poprowadziła Anna Woźniak, dziennikarka i redaktorka „Wysokich Obcasów”.

Jarosław Kret przyznał, że nie cierpi definiowania. – Jak mi ktoś mówi „to jest przyjaźń”, „to jest miłość”, to się buntuję. Nie ma definicji. To są indywidualne odczucia. A zatem takie pojęcie, jak „prawdziwy mężczyzna” nie powinno istnieć w naszej świadomości. Ono zostało stworzone w innych czasach, może było potrzebne. Teraz? Teraz są po prostu ludzie: mężczyzna, kobieta, osoba niebinarna. Mężczyzna nie musi być silny, kobieta też nie. Mogą, ale to ich wybór. Każdy ma znaleźć swoją drogę w życiu. Czasem, gdy spotykamy w życiu przeszkody, przydaje się siła. Najbardziej przydaje się siła intelektu, siła emocji. Każdy ma w sobie jakąś wartość.

Z kolei zdaniem Marcina Dybuka współczesny mężczyzna powinien siebie poznać i odpowiedzieć sobie na pytania: kim jest, jaki jest i co nim w życiu kieruje.

– Ja w sobie cenię determinację w dążeniu do celu i umiejętność płakania – mówił. – Czasem to są łzy dumy, czasem łzy bólu. Nie wstydzę się łez. I jestem dumny, że przebiegłem jeden czy drugi maraton. To jest moje. Każdy mężczyzna może wypracować swój wzorzec.

Po spotkaniach i rozmowach była okazja do relaksu. Chętni wzięli udział w treningu jogi, przeprowadzonym w pięknej hotelowej scenerii plenerowej przez Kamillę Sierocką, dziennikarkę i trenerkę jogi.

Sponsorami wydarzenia były Hotel Hilton Gdańsk, Invest Komfort, Ziaja

OGŁOSZENIE Gdańsk/34431404

1 GD

eprasa.pl 80426b2470

REKLAMA

ziaja med

kuracja
PEPTYDowa
+ antyoksydacja
SAP

#ziajapewnośćsiebie

INNOWACYJNA PIELĘGNACJA STYMULUJĄCA ODBUDOWĘ SKÓRY
DLA SILNYCH, AKTYWNYCH, DOROSŁYCH KOBIET

eprasa.pl 80426b2470

Jak każdy, kto zna

Katarzynę Piątkowską

nie wierzymy, że odeszła.

Kasiu, byłaś zawsze blisko ludzi, żyłaś z całych sił,
chciałaś bardziej i więcej, pomagałaś całym sercem.
Część Twojej historii i Twojej rodziny jest historią Fundacji.
Dziękujemy za wolontariat.

Składamy najszczersze kondolencje

Mateuszowi, Najbliższym
i całemu Zespołowi HAVI Logistics.

Rada, Zarząd, wszyscy ludzie Fundacji Ronalda McDonalda

www.nekrologi.wyborcza.pl/34430956

ODESZLI.pl
Dziel się wspomnieniami o bliskich
Wejdź na serwis **odeszli.pl**

Sopot

Prezydent Miasta Sopotu
ul. Kościuszki 25/27
81-704 Sopot

OGŁOSZENIE

Na podstawie art. 35 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r.
o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2026 r., poz. 399 t.j.)

PREZYDENT MIASTA SOPOTU
informuje,

że w siedzibie Urzędu Miasta Sopotu, ul. Kościuszki 25/27
oraz w Biuletynie Informacji Publicznej, www.bip.sopot.pl,
zamieszczone zostały wykazy nieruchomości przeznaczonych do:

I. Oddania w dzierżawę na okres 1 roku w trybie bezprzetargowym:
1) części działek nr 7/5, 11/22, 11/37, obr. 27, ul. 1 Maja, pow. ca 2739 m^2, KW GD1S/00004577/7;
2) część działki nr 30/1, obr. 27, ul. Abrahama 24b, pow. ca 200 m^2, KW GD1S/00001435/9;

II. Oddania w dzierżawę na okres 3 lat w trybie bezprzetargowym:
1) część działki nr 27/13, obr. 17, ul. 23 Marca, pow. ca 93 m^2, KW GD1S/00001578/3;

III. Oddania w dzierżawę na czas nieoznaczony w trybie bezprzetargowym:
1) części działki nr 73/2, obr. 25, ul. Fiszera, pow. 6 m^2, KW GD1S/00000442/4;

Gdańsk/34431619

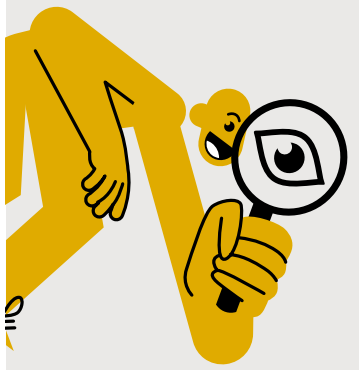
NOWOŚĆ
Słówko
Literówka
Quizy
Sudoku
Krzyżówki

Szukaj w APLIKACJ WYBORCZEJ

Zeskanuj QR kod
i pobierz aplikację
POBIERZ Z Google Play
Pobierz w App Store

OGŁOSZENIE

Na podstawie art. 35 ust.1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r.
o gospodarce nieruchomościami (Dz.U.2026.399)

Prezydent Miasta Gdańska

informuje, iż w siedzibie **Urzędu Miejskiego w Gdańsku ul. Nowe Ogrody 8/12, od dnia 17 kwietnia 2026 r. na okres 21 dni, wywieszone zostały wykazy nieruchomości objętych niżej wymienionymi zarządzeniami wydanymi przez Prezydenta Miasta Gdańska w dniu 15 kwietnia 2026 r.**

ZARZĄDZENIE Nr 626/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA
w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości stanowiącej własność Gminy Miasta Gdańska, przeznaczonej do użyczenia.

ZARZĄDZENIE Nr 627/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA
w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości stanowiących własność Gminy Miasta Gdańska, przeznaczonych do użyczenia.

ZARZĄDZENIE Nr 628/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA
w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości stanowiących własność Gminy Miasta Gdańska, przeznaczonych do użyczenia.

ZARZĄDZENIE Nr 629/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA
w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości stanowiących własność Gminy Miasta Gdańska, przeznaczonych do użyczenia.

ZARZĄDZENIE Nr 630/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA
w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości stanowiących własność Gminy Miasta Gdańska, przeznaczonych do oddania w dzierżawę.

ZARZĄDZENIE Nr 631/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA
w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości stanowiącej własność Gminy Miasta Gdańska, przeznaczonej do oddania w dzierżawę.

ZARZĄDZENIE Nr 632/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA
w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości stanowiącej własność Gminy Miasta Gdańska, przeznaczonej do oddania w dzierżawę.

ZARZĄDZENIE Nr 634/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA
w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu lokali mieszkalnych, stanowiących własność Gminy Miasta Gdańska, przeznaczonych do sprzedaży wraz z ułamkową częścią gruntu w trybie bezprzetargowym na rzecz najemców tych lokali.

ZARZĄDZENIE Nr 635/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA
w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu zawierającego nieruchomość gruntową stanowiącą własność Gminy Miasta Gdańska, przeznaczoną do sprzedaży w drodze przetargu ustnego nieograniczonego.

++ NEC TEMERE NEC TIMIDE ++

GDAŃSK

ul. Nowe Ogrody 8/12, 80-803 Gdańsk,
tel. 58 323 63 79, e-mail: ws@gdansk.gda.pl,
www.gdansk.pl

Gdańsk/34431477

Gdańskie Nieruchomości

OGŁOSZENIE

Na podstawie art. 35 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2026 r. poz. 399) **Gdańskie Nieruchomości Samorządowy Zakład Budżetowy** informują, że na tablicach ogłoszeń: w siedzibie przy ul. Partyzantów 74, Działu Nieruchomości i Lokali Użytkowych przy ul. Dyrekcyjnej 5, właściwych terytorialnie Obszarach Administracyjnych, Urzędu Miejskiego w Gdańsku przy ul. Nowe Ogrody 8/12, a także na stronach internetowych www.gdansk.pl, www.nieruchomoscigda.pl, zostało wywieszone na okres 21 dni **zmieniające zarządzenie Nr 684/26 Prezydenta Miasta Gdańska z dnia 22 kwietnia 2026 roku** w sprawie użyczenia oraz zatwierdzenia i podania do publicznej wiadomości wykazu zawierającego opis lokalu użytkowego przy ul. Miszewskiego 17 (pok. 100, 100a, 100all) w Gdańsku przeznaczonego do oddania w użyczenie.

Gdańsk/34431628

ODESZLI.pl
Stwórz Miejsce Pamięci

Wejdź na serwis **odeszli.pl**

Dziel się wspomnieniami o bliskich,
których już z nami nie ma

pomoc@odeszli.pl
tel. 22 55 55 383, 22 55 55 399
22 55 55 555

GAZETA wyborcza **DLA FIRM, URZĘDÓW I INSTYTUCJI**

- **Przetargi,** licytacje, zamówienia publiczne
- **Ogłoszenia** sądowe i rekrutacyjne
- **Nekrologi,** kondolencje, wspomnienia

KONTAKT: | **kontakt_komunikaty@wyborcza.pl, tel. 507 094 232 | nekrologi@wyborcza.pl, tel. 22 555 55 55**
Komunikaty.pl
nekrologi.wyborcza.pl

eprasa.pl 80426b2470

wyborcza
ŁÓDŹ
TYGODNIK

Piątek, 24 kwietnia 2026 | Redaktorka prowadząca **Małgorzata Szlachetka**

lodz.wyborcza.pl | Kontakt z redakcją: lodz@wyborcza.pl

FOT. SHUTTERSTOCK

Reportaż

Nie tylko nasz ból sprawiał mu przyjemność

▶ 4-5

1 LO

eprasa.pl 80426b2470

Afera w łódzkim szpitalu obnaża chory system

Terminu brak, chyba że...

Na endoprotezę kolana Helena miała czekać dwa lata. Bała się, że do tego czasu przestanie chodzić. Umówiła się więc prywatnie do ortopedy, który pracował też w szpitalu. I już jest po zabiegu.

Alicja Zboińska, Piotr Brzózka

Ta informacja spadła na łódzkie środowisko lekarskie jak bomba. Według prokuratury lekarz, zajmujący się zmniejszaniem żołądków w szpitalu im. Kopernika, miał przez kilka lat przyjmować wielotysięczne łapówki.

Lekarz został zwolniony z pracy, ale sprawa się rozkręca.

ZARZUTY DLA LEKARZA

Śledczy dysponują listą 342 pacjentów, którzy z dużym prawdopodobieństwem korzystali z „usług" lekarza.

– We wszystkich przypadkach powtarzał się tożsamy schemat – podaje prokuratura. I tłumaczy: – Osoby te były w pierwszej kolejności przyjmowane w prywatnej klinice, gdzie uzgadniano z nimi szczegóły zabiegu i kryteria jego przeprowadzenia. Lekarz informował ich, że przeprowadzenie operacji wymagać będzie stosownej rekompensaty za podejmowane przez niego ryzyko. Następnie pacjenci byli zapisywani do placówki publicznej (szpitala im. Kopernika), gdzie podejrzany również świadczył pracę. Tam byli oni przesuwani w kolejce oczekujących na zabieg – tak, aby mógł on być wykonany znacznie wcześniej (tj. niezgodnie z kolejnością zgłoszeń). Po przeprowadzeniu operacji sfinansowanej ze środków publicznych pacjent zgłaszał się ponownie do podejrzanego na prywatną wizytę. Podczas tego spotkania dochodziło do przekazania pieniędzy w kwotach od 5 tys. do 15 tys. złotych umieszczanych w specjalnych kopertach.

Czy konsekwencje grożą również pacjentom?

Paweł Jasiak z Prokuratury Okręgowej w Łodzi odpowiada enigmatycznie: – Na razie są przesłuchiwani w charakterze świadków.

Prawo jest jednak w tej materii jednoznaczne. Jeśli ktoś brał pieniądze, ktoś inny musiał je dawać, a obie czynności – łapownictwo bierne i czynne – są surowo karane.

BEZPŁATNIE TYLKO NA PAPIERZE

Afera w łódzkim szpitalu obnaża chory system, a konkretnie doskonale znany pacjentom mechanizm, w którym – by dostać się na szybką ścieżkę szpitalnego leczenia – nie zostawia się koperty, lecz płaci za konsultację w prywatnym gabinecie lekarza, który równocześnie pracuje w lecznicy.

O utrwalonej polskiej tradycji wizyt w prywatnych gabinetach mówi „Wyborczej" Marek Balicki, były minister zdrowia w gabinetach Leszka Millera i Marka Belki (SLD): – W czasach PRL-u, by prowadzić prywatną praktykę, trzeba było pracować w państwowej służbie zdrowia. Gdy ktoś chciał dotrzeć do konkretnego lekarza, szedł do jego gabinetu. W tamtych czasach w Polsce, na tle innych krajów socjalistycznych, było ich naprawdę dużo.

Po transformacji ustrojowej „system" nie zniknął. Przeciwnie – ma się bardzo dobrze.

42-letnia Dorota dowiedziała się od swojej ginekolożki, do której chodzi prywatnie, że będzie musiała przejść operację. Lekarka podpowiedziała jej, że najlepiej będzie, jak zgłosi się do prywatnego gabinetu innej ginekolożki, która jest zarazem chirurżką i zastępczynią ordynatora w dużym łódzkim szpitalu.

Umówienie się do niej nie było łatwe. Ale potem wszystko poszło z górki. Lekarka zbadała Dorotę i potwierdziła, że konieczny jest zabieg, a w zasadzie dwie wizyty w szpitalu. Najpierw pobranie wycinka, a potem operacja.

Za wizytę Dorota zapłaciła jej 300 zł. W tej cenie otrzymała skierowanie, numer telefonu do szpitala i radę, by powołać się na lekarkę, gdy będzie umawiać termin.

Zadzwoniła. System działał.

– Najpierw usłyszałam, że nie ma wolnych miejsc i trzeba będzie poczekać kilka miesięcy. Kiedy powiedziałam, czyją jestem pacjentką, termin się znalazł. Miesiąc później poszłam do szpitala – opowiada.

Z wynikami wróciła do prywatnego gabinetu, za kolejne 300 zł dostała skierowanie na właściwy zabieg. Operowana była jako pierwsza wyznaczonego dnia. Po kilku dniach był wypis, poprzedzony obchodem, w którym uczestniczyła jej lekarka. Gdy personel opuszczał salę, lekarka wróciła i powiedziała Dorocie, by umówiła się za miesiąc na kontrolę. W gabinecie.

Dorota: – W wypisie była informacja, że kontrola odbywa się w poradni przyszpitalnej. U mnie jednak było inaczej. Zanim wróciłam do pracy, jeszcze trzykrotnie odwiedzałam lekarkę prywatnie. Tak to działa, operacja została wykonana perfekcyjnie, a to było najważniejsze. W tym kraju leczenie jest bezpłatne tylko z nazwy.

FOT. ISTOCK/GETTY IMAGES

By dostać się na szybką ścieżkę szpitalnego leczenia nie zostawia się koperty, lecz płaci za konsultację w prywatnym gabinecie lekarza, który równocześnie pracuje w lecznicy

NA KOLEJKI GABINETY PRYWATNE

Kilka liczb za 2024 rok:

- 64 mld zł wydali Polacy na prywatną opiekę medyczną, w tym wizyty w gabinetach specjalistów;
- 2/3 Polaków skorzystało z prywatnego leczenia, zapłaciło za przynajmniej jedną wizytę;
- 65,2 proc. badanych zdecydowało się na to ze względu na długie kolejki w NFZ.

Dr Sławomir Dudek, ekonomista z Instytutu Rozwoju Gospodarczego Szkoły Głównej Handlowej i współautor analizy: – Badanie jednoznacznie potwierdza, że dostępność niektórych usług medycznych w systemie publicznym jest ograniczona. Koszty świadczeń przewyższają wpływy ze składek, rośnie luka finansowa w NFZ. W rezultacie kolejki do niektórych usług medycznych w publicznym systemie są długie. Dlatego jest wielu pacjentów, którzy wybierają sektor prywatny, a w niektórych przypadkach są do tego zmuszeni, chcąc przyspieszyć diagnozę i leczenie.

Tyle raport Związku Przedsiębiorstw Finansowych z marca 2025. Ponownie oddajmy głos pacjentom.

DWA LATA? NO TO CZTERY MIESIĄCE

72-letnia Helena od lat skarży się na ból lewego kolana; przejście kilometra staje się niemożliwe. Lekarka z rejonu wysłała ją do ortopedy, uprzedzając, że konieczna będzie endoproteza stawu. Córka i syn Heleny sprawdzili w internecie: na zabieg czeka się od półtora roku do dwóch lat. Bali się, że do tego czasu mama przestanie chodzić.

Ustalili, że ordynator oddziału szpitala w Łodzi, na którym regularnie wykonuje się takie zabiegi, ma w Łodzi prywatny gabinet. I złożyli się na wizytę. Koszt niemały, bo 450 zł, ale lekarz zakwalifikował Helenę do zabiegu na swoim oddziale. Termin? Za cztery miesiące.

Helena: – Wiem, że to nie jest do końca uczciwe w stosunku do osób, których nie stać na dotarcie do lekarza prywatnie, ale tak działa ten system. Naczekałam się za to na rehabilitację, bo nie miałam dojścia do nikogo decyzyjnego na oddziale szpitalnym. Dopiero potem dowiedziałam się, że znajoma chodziła jeszcze przed zabiegiem na wizyty w prywatnym gabinecie ordynatora, który przygotowywał ją do zabiegu. Zapłaciła ponad 2 tys. zł, ale rehabilitację miała zaraz po wyjściu ze szpitala.

DWIE KOLEJKI

Magdalena też skorzystała z przyspieszonej ścieżki, Walczyła o życie matki – choroba onkologiczna w zaawansowanym stadium. Priorytetem było szybkie przyjęcie do szpitala w jednym z dużych miast wojewódzkich. Szczęśliwie zatrudniona w nim lekarka, na której bardzo im zależało, przyjmowała też w Łodzi.

– U pani profesor działało to tak, że w czasie wizyty w prywatnej poradni otwierała kalendarz i mówiła, kiedy trzeba przyjechać – wspomina Magdalena.

– Ale – przyznaje – to nie powinno tak działać. Przecież ludzie czekają w kolejkach.

W szpitalnej kolejce stał Mariusz. Ale tej krótszej.

– Miałem problemy neurologiczne. W czasie pierwszej wizyty w prywatnym gabinecie lekarz zlecił wykonanie badań i zaproponował kolejną konsultację, tym razem już szpitalnej poradni, na NFZ. Nie powiem, ucieszyłem się, bo to był bardzo drogi specjalista – mówi. I dodaje: – Na miejscu okazało się, że korytarzu czekają dwie kolejki. W pierwszej, czyli tej, w której miałem się ustawić, były jeszcze dwie panie, na oko „bogato" ubrane. W drugiej, dużo dłuższej i obsługiwanej w następnej kolejności, pacjenci w szpitalnych piżamach. Miałem przeświadczenie, że jestem w jakiś sposób uprzywilejowany i było mi głupio wobec tych ludzi.

Ale nie oponował. Skorzystał, jak wiele innych osób. ●

REKLAMA Łódź/34426574

1LO

eprasa.pl 80426b2470

Fundusze Europejskie

Fundusze Europejskie z ludzkiej perspektywy

Od poindustrialnych murów do tętniącego serca kultury.

Trwa remont w Fabryce Sztuki

Fabryka Sztuki w Łodzi, miejsce znane z inspirujących wydarzeń artystycznych i społecznych, przechodzi kolejny etap rozwoju. Trwa remont budynku D w kompleksie przy ul. Tymienieckiego 3. Dzięki inwestycji przestrzenie, które od lat były użytkowane, m.in. na cele warsztatowe, ale ze względu na stan techniczny wymagały modernizacji, zyskają nową jakość i nowe możliwości działania.

Nowe życie w historycznych budynkach

Przez lata część budynków Fabryki Sztuki czekała na swoją kolej w procesie modernizacji. Choć były wykorzystywane, ich stan techniczny nie pozwalał w pełni rozwinąć potencjału tego miejsca. Obecna inwestycja obejmuje gruntowny remont budynku D oraz zakup nowoczesnego wyposażenia. To kolejny krok w przywracaniu historycznej infrastrukturze nowych funkcji i dostosowywaniu jej do współczesnych potrzeb.

Dwie strefy dla twórczej Łodzi

Po zakończeniu prac budynek D Fabryki Sztuki zyska dwie strefy, które będą się wzajemnie wspierać. Pierwsza z nich to zaplecze biurowe. Zapewni ono komfortowe warunki pracy. Druga to Twórcza Przestrzeń, która będzie sercem działań edukacyjnych i artystycznych. W tej drugiej strefie znajdą się małe sale warsztatowe. Powstanie też duża sala przeznaczona na szerokie działania artystyczne. Będą biura dla partnerów Fabryki Sztuki, zaplecze techniczne i socjalne oraz magazyny. Całość dopełni przestronny hol wejściowy z salą wielofunkcyjną. Każdy znajdzie tu coś dla siebie – od profesjonalnego malarza po pasjonata sztuki.

Fabryka Sztuki: przestrzeń, która łączy i inspiruje

Fabryka Sztuki działa od stycznia 2007 roku. Od początku jej celem było ożywianie życia kulturalnego miasta oraz wspieranie działalności twórców. Istotnym obszarem jej działań jest również stopniowe przywracanie do życia pofabrycznych przestrzeni przy ul. Tymienieckiego.

To właśnie tu odbywają się wystawy, wernisaże, koncerty, festiwale i działania społeczne. Z Fabryką Sztuki związane są także ważne wydarzenia kulturalne organizowane w Łodzi, m.in. Fotofestiwal i Łódź Design Festival. W 2012 roku rozpoczęto remont trzech budynków, w których powstał Art_Inkubator – przestrzeń, która przez lata wspierała młodych artystów i przedsiębiorców. Obecna inwestycja jest kolejnym etapem rozwoju tego miejsca.

Łódź stawia na przyszłość kultury

Twórcza Przestrzeń to przedsięwzięcie o charakterze niekomercyjnym. Ma wspierać inicjatywy artystyczne, edukacyjne i społeczne, a także zwiększać dostępność oferty kulturalnej dla różnych grup odbioroców. Całkowita wartość inwestycji wynosi ponad 18,8 mln zł. Z tej sumy ponad 10,2 mln zł to dofinansowanie z Funduszy Europejskich. Dzięki tej inwestycji Łódź zyska miejsce jeszcze lepiej dostosowane do współczesnych działań kulturalnych, edukacyjnych i społecznych – otwarte, funkcjonalne i gotowe na nowe formy twórczej aktywności. Zakończenie wszystkich prac zaplanowano na koniec 2027 roku.

Obserwuj nasze kanały w social mediach i bądź na bieżąco z Funduszami Europejskimi dla Łódzkiego!

Fundusze Europejskie dla Łódzkiego

Fundusze Europejskie dla Łódzkiego | Rzeczpospolita Polska | Dofinansowane przez Unię Europejską | ŁÓDZKIE

funduszeUE.lodzkie.pl

Łódź/34431129

eprasa.pl 80426b2470

Był prezydentem, ich ojczymem

Nie tylko nasz ból sprawiał mu przyjemność

FOT. SHUTTERSTOCK

Austeja: „Pomiędzy biciem, molestowaniem i awanturami jeździliśmy w gości i na wakacje, grając cudowną, chrześcijańską rodzinę”. **Zenon: „Szaleństwo. To się nie wydarzyło”.**

Piotr Brzózka

„Wychowywałyśmy się w małym litewskim raju, wśród lasów i jezior, nie znając przemocy ani zmartwień. Wszystko zmieniło się w 2004 roku, gdy do naszego miasteczka przyjechała delegacja z Polski, ze Zduńskiej Woli, a wraz z nią ówczesny prezydent Zenon Rzeźniczak. Upatrzył na scenie naszą mamę”.

Potem był wyjazd z Litwy, nowy dom u ojczyma.

Austeja Laurikenaite 20 lat później mówi w rozmowie z „Wyborczą”: – Najgorszy moment? Kiedy miałam dostać od Zenona lanie pasem ze spuszczonymi gaciami i kiedy wołałam mamę wniebogłosy, a ona stanęła w drzwiach i powiedziała, że trzeba było go nie denerwować. Wtedy poczułam się najbardziej odrzucona i osamotniona.

DUMNA, ŻE BĘDZIE MIAŁA NOWEGO TATĘ

Zenon Rzeźniczak ma dziś 69 lat. Do władzy w rodzinnej Zduńskiej Woli (woj. łódzkie) doszedł po czterdziestce, w 2002 roku. Startował wtedy z ugrupowania Forum „Praca-Rodzina-Sprawiedliwość”, później wywalczył reelekcję jako kandydat lokalnego komitetu „Mała Ojczyzna”. Cieszył się poparciem PiS-u i Samoobrony, do partii Leppera nawet się zapisał. Był w niej trzy miesiące.

Obyczajową story z wyprawą na Litwę miejscowi wspominają do dziś. Wtedy było o niej głośno na całą Polskę. W roku 2006 tygodnik „Polityka” tymi słowy pisał o wielkiej miłości w małym mieście: „Cztery lata temu ludzie wybrali na prezydenta Zduńskiej Woli Zenona Rzeźniczaka, bo miał piątkę dzieci. Teraz ma szóste, ale z nową żoną”.

Dobiegająca trzydziestki Austeja i jej starsza o trzy lata siostra Dominyka mieszkają teraz w Łodzi, prowadzą własne biznesy. Wtedy były dziećmi i niewiele wiedziały o polityce, uczuciach oraz życiu rodzinnym.

– Kiedy jeszcze byłyśmy na Litwie, Zenon przyjeżdżał do nas raz na miesiąc. Wtedy był kochanym Zenonkiem. Mówiłam do niego „Zeniu” i byłam dumna, że będę miała nowego tatę. Po przyjeździe do Polski wyszło szydło z worka, zaczęły się te historie, ale nie było już odwrotu. Byłyśmy zakleszczone – wspomina Austeja.

„Te historie” zebrała w wielkanocny weekend. Siedziała przez pięć godzin w totalnej ciszy i słowa same zaczęły płynąć. 6 kwietnia wypłynęły w serwisach społecznościowych: „Po ponad 20 latach przerywamy z siostrą milczenie [...]. Jak możecie nam pomóc? Udostępnić naszą historię, tak po prostu. Niech świat pozna twarz tego zwyrodnialca”.

Pod wpisem zdjęcie ojczyma – już byłego, bo z jej matką, swoją drugą żoną, rozwiódł się w 2016 roku. Potem morze tekstu spisanego białą czcionką na 20 czarnych kafelkach.

„W sierpniu urodziła się nasza młodsza siostra. Zenon oświadczył, że on potrzebuje mleka bardziej niż niemowlak i kazał jej podawać mleko w proszku, a sam wypijał matczyne prosto z piersi. To były pierwsze oznaki odchyłu od normy, które matka postanowiła zbagatelizować”.

Tak się to zaczyna. Potem jest więcej. Na Instagramie i Facebooku.

„TRZEBA GO BYŁO POCAŁOWAĆ W ZŁOTY SYGNET LUB OPUSZKI PALCÓW”

„Raz, gdy moja starsza siostra siedziała mu na kolanach, wsadził jej rękę w majtki, gdy matka się odwróciła, szybko ją zabrał. Siostra potem jej o tym powiedziała, a ona usprawiedliwiała go tym, że przecież tak jest łatwiej trzymać rękę, jak się trzyma kogoś na kolanach. Po czasie złapał siostrę za rosnące jej już wtedy piersi. Uciekła i powiedziała mamie. Zrugała ją, żeby nie opowiadała takich głupot, bo Zenon wyrzuci nas z domu”.

„Języka uczyła nas pani od polskiego z pobliskiej szkoły, dwa razy w tygodniu, ale głównie uczyłyśmy się z telewizora, oglądając seriale i programy. Jednym z naszych ulubionych był Taniec z gwiazdami. Przy którymś odcinku [Zenon] powiedział, że jeśli chcemy go obejrzeć, to każda z nas musi mu dać w usta tyle buziaków, ile miał wtedy lat (48). Odmówiłyśmy i poszłyśmy spać”.

„Były takie dni, że matki nie było w domu i o pozwolenie na wyjście na dwór trzeba było prosić Zenona. Zgadzał się, ale nic za darmo – aby wyjść na plac zabaw, trzeba było go pocałować w jego złoty sygnet na palcu lub w każdy opuszek palców dłoni. Wielokrotnie zdarzało się, że gdy była u mnie koleżanka i chciałyśmy wyjść razem, to całować musiała także ona – w sygnet lub dokładnie 5 razy w czoło”.

„Za małe przewinienia, typu zostawiona skórka od szynki na blacie, przysługiwało po kilkanaście ciosów pasem. Trzeba było pójść do jego szafki, wybrać pas, którym miało się potem dostać, a potem stać z tym pasem w kącie i na niego czekać, czasem nawet 40 minut [...] Gdy przychodził, trzeba było opuścić spodnie i majtki, położyć się na krześle tak, żeby się wypiąć i przyjmować ciosy. Bolało niemiłosiernie, a po latach zrozumiałam, że nie tylko nasz ból sprawiał mu przyjemność, ale także widok naszych opuszczonych majtek”.

„Raz nie pozmywałam po sobie talerza. Akurat wychodziłam do kuchni, kiedy on ten talerz zauważył. Złapał za niego i roztrzaskał mi go na głowie”.

„Pamiętam, jak obudziło mnie gmeranie w majtkach. Otworzyłam oczy, w pokoju było ciemno, a nade mną stał nagi on, próbując gmerać tak, bym się nie obudziła [...]. Poruszyłam się niespokojnie, a on szybko zabrał ręce, wziął na nie moją trzyletnią, śpiącą siostrę i wrócił na górę. Miałam 11 lat. Do dziś nie wiem, ile było takich nocy, podczas których się nie obudziłam”.

„Gdy miałam 14/15 lat, zainteresowałam się makijażem [...]. Matka oddawała mi swoje starsze tusze i szminki. Raz oddała mi kończącą się czerwoną kredkę. Przed wyjściem na dwór pomalowałam nią usta, w drzwiach wyjściowych spotkałam się z Zenonem. Zamachnął się i dostałam takiego liścia na twarz, że całą tą siłą starł mi kredkę z ust. Więcej się nią nie malowałam”.

BYŁY PREZYDENT ZDUŃSKIEJ WOLI: TO JUŻ JEST SZALEŃSTWO. 48 POCAŁUNKÓW...

Tak było? Pytamy wprost. Zenon Rzeźniczak stanowczo przeczy.

– Czy bił pan byłą pasierbicę pasem w nagie pośladki?

– Nie, nigdy.

– Czy uderzył pan byłą pasierbicę w twarz?

eprasa.pl 80426b2470

– Nigdy. Ja człowieka w twarz uderzyłem może dwa razy, kiedy się biłem z chłopakami w szkole podstawowej.

– Czy uderzył pan byłą pasierbicę talerzem w głowę?

– Nie.

– Czy „gmerał" pan w jej majtkach?

– No co pan...

– Czy włożył pan siostrze byłej pasierbicy rękę w majtki, chwycił za pierś?

– Nie.

– Czy byłe pasierbice miały całować pana w sygnet lub opuszki palców?

– Sygnet na sto procent nie. Pamiętam, że kiedyś była taka sytuacja z tymi opuszkami. Coś chciały, a ja: OK, ale... To mogło być jeden raz i nigdy więcej.

– Czy uzależnił pan możliwość oglądania przez byłe pasierbice telewizji od złożenia 48 pocałunków w usta, czyli tylu, ile miał pan wówczas lat?

– Nie. To już jest szaleństwo. 48 pocałunków... w którą stronę ta sugestia idzie? Że całowałem się z nimi? Matka była, inni byli i ja coś takiego robiłem? No, nie.

Jeden z wątków były prezydent rozwija dłużej: – Wystarczy spojrzeć na wpis Austei. Przyszedłem po młodszą córkę, a kiedy się obudziła, to gmerałem jej w majtkach i stałem nagi. A kiedy się obudziła, zabrałem rękę z majtek, wziąłem na ręce młodszą córkę i poszedłem z nią nago na górę. Na górze czekała ich matka na młodszą córkę. A ja nagi idę z dzieckiem...

Zapewnia, że „to się nie wydarzyło". Da sobie obciąć rękę, że kobieta napisała nieprawdę?

– Oczywiście, że tak. Nigdy nie ma tak, że w rodzinie nie występują napięcia, ale nie przyznaję się do żadnego z agresywnych działań, które mi zarzucają. Do tego bicia, już nie mówiąc o wkładaniu ręki w majtki.

PROKURATOR TEŻ PRZECZYTAŁ POSTY

Wpis Austei uruchomił falę. Po tygodniu na Instagramie pękła bariera 10 tysięcy polubień. Do tego 885 komentarzy i przeszło 1600 repostów. Plus Facebook.

Wpisy przeczytał też prokurator. Po dwóch dniach Austeja miała już w skrzynce wezwanie. 20 kwietnia stawiła się w komendzie policji w Zduńskiej Woli i złożyła zeznania.

Jolanta Szkilnik, rzeczniczka Prokuratury Okręgowej w Sieradzu: – Policja sprawdza dane opublikowane drogą internetową, a dotyczące przemocy domowej i przestępczych zachowań od 2005 roku w Zduńskiej Woli na szkodę ówcześnie małoletnich dzieci. Przede wszystkim konieczne jest ustalenie, czy dana osoba dokonała wpisów na ustalonym koncie oraz przyjęcie protokolarnego zawiadomienia o przestępstwie. Te czynności umożliwią podjęcie dalszych kroków w postępowaniu.

Zenon Rzeźniczak przekonuje, że z ruchu prokuratury się cieszy, bo „może siostry się zorientują, że czas na niszczenie jego reputacji się skończył". Czuje się czysty; aktywność dawnych pasierbic nazywa „zmową totalną". A sprawa będzie „słowo przeciw słowu".

W poście, który opublikował w mediach społecznościowych, napisał: „Dominyko i Austejo. Nie znam przyczyny, dla której postanowiłyście mi zepsuć opinię na masową skalę. W zasadzie zabiłyście mnie wizerunkowo, wyłączyłyście ze społeczeństwa, oczerniając w najgorszy możliwy sposób. Podane przez Was informacje są nieprawdziwe bądź skonfabulowane. I jeśli nie zatrzymacie tej lawiny hejtu, zaprowadzą nas one do sądu".

Sprawa cywilna? Rzeźniczak: – Miałem taki zamiar, byłem nawet u adwokata po pierwszej ich prezentacji, ale kiedy prokuratura się tym zajęła, to już nie ma sensu. Bo zanim skieruję pozew o naruszenie dóbr osobistych, zanim sąd prześle im odpis, to minie półtora roku. Nie ma sensu prowadzić równoległych postępowań. Jeśli sprawa będzie oceniana nie na podstawie emocji, tylko dowodów i faktów, jeśli się wybronię, wtedy pomyślę o zadośćuczynieniu.

Były prezydent jest prawnikiem. O „zarzutach" pasierbic nie potrafi rozmawiać na chłodno. Gdyby jednak miał na to patrzeć z boku i sprawa nie dotyczyła jego...?

– Niemożliwym jest, przynajmniej z tego, co piszą, przedstawienie jakiegokolwiek dowodu, żeby potwierdziły prawdziwość swoich słów – mówi.

Austeja: – Mamy naocznych świadków. Nie będziemy teraz o tym mówić, żeby nie wiedział, czego się spodziewać. Choć też wiadomo, że jeśli chodzi o samo molestowanie, takie rzeczy dzieją się za zamkniętymi drzwiami i tutaj będzie słowo przeciw słowu. Mamy nadzieję, że nasze słowo teraz będzie coś znaczyć. Bo kiedy byłyśmy dziećmi, nie znaczyło nic.

„NIE UMRĘ W SPOKOJU, WIEDZĄC, ŻE PROWADZI SWOJE SUPER ŻYCIE"

– Ludzie śmiali się, że nosi sygnet i pewnie będą musieli go całować. A my z siostrą rzeczywiście musiałyśmy to robić – stwierdza Austeja.

Dlaczego wraca do tego teraz, po 20 latach?

Kobieta mówi zdecydowanym głosem: – Głównym powodem, dla którego nie mówiłyśmy o tym wcześniej, jest to, że mamy dwie młodsze siostry. Chciałyśmy je uchronić, ale teraz dostałyśmy od nich zielone światło. Poza tym wcześniej, kiedy to wszystko się działo, nikt nam nie wierzył. Czekałyśmy, aż będziemy bardziej poważne w odbiorze. I nie miałyśmy też wewnętrznej siły, a ja wychodzę z założenia, że ofiara jest w stanie się obronić, kiedy tę siłę zbierze. Przepracowałyśmy to wszystko na terapii, mnie bardzo uświadamiał mąż. Zaczęło do mnie docierać, jak bardzo to było nienormalne.

Udostępniając post siostry, Dominyka napisała, że nie chodzi o wzbudzanie litości, bo one już to przerobiły. „Zostało jedynie poczucie wielkiej niesprawiedliwości, że wielu ludzi nadal nie zna o nim całej prawdy. Uderzamy więc w jedyną rzecz, o którą ten człowiek kiedykolwiek dbał – opinię publiczną".

„Zenonie [...]. Wiedz, że te bezbronne dziewczynki dorosły i dziś są gotowe na konfrontację z ich największym oprawcą, tobą. Nasze motywy nie są podyktowane roszczeniami finansowym" – dodała Austeja w kolejnym wpisie.

– Chcemy sprawiedliwości, ale nawet jeśli nam się uda, mamy nadzieję, że życia już nie będzie miał. Zawsze miałam przeświadczenie, że nie spocznę, nie umrę w spokoju, wiedząc, że jest bezkarny i prowadzi swoje super życie – Austeja rozwija myśl w rozmowie z „Wyborczą".

Swoją teorię co do motywacji byłych pasierbic ma też Zenon Rzeźniczak. Zgoła odmienną.

– To są dziewczyny inteligentne. Obie prowadzą biznesy, które są w stu procentach oparte na popularności facebookowo-instagramowej. Potrzebują klientów. Proszę zwrócić uwagę na film, w którym „tańczą w samochodzie", wytatuowane. Tam jest około 14 tysięcy wyświetleń. To, jaką sobie popularyzację zrobiły, jest niewiarygodne. Tylko nie wiem, dlaczego wymyśliły mnie – mówi były prezydent. – Dominyka zamieściła coś takiego: „No raczej koniec tego reality show". Ona to traktuje jako rozrywkę, dawkowanie informacji. Wrzuca 15 swoich spraw, co jakiś czas wychodzi nowa. Grzeją internet, żeby ludzie nie zapomnieli. Ich matka jest na Litwie. Oczywiste, że są sobie najbliższe, ale i ją też zaatakowały. Dziewczyny musiały to bardzo przedyskutować. Moje pytanie brzmiało: Kto wam to podpowiedział? Bo, aż nie wierzę, że same to wymyśliły. A molestowanie jest bardzo na topie, temat głośny w związku z księżmi.

OSKARŻONY I SKAZANY, ALE NIE ZA WSZYSTKO

Austeja podkreśla, że w przeszłości jej były ojczym zajmował bardzo wysokie stanowisko oraz – w jej przekonaniu – miał wpływowych znajomych. No i prawnikiem jest „całkiem dobrym". – W połowie sprawy jego adwokatka zginęła w katastrofie smoleńskiej. Szanowny pan Zenon został z tym sam, a i tak sobie poradził – mówi.

Sprawa głośna była na całą Polskę. Pisaliśmy o niej w „Dużym Formacie".

„Przez kilka lat płaciłam prezydentowi Zduńskiej Woli co miesiąc 150 zł w gotówce. Prezydent kazał mi płacić, gdy zostałam zastępcą naczelnika wydziału infrastruktury społecznej w urzędzie miasta. Wezwał mnie do gabinetu i liczył na głos, że 150 zł to około 10 proc. mojej pensji. Po podwyżce płaciłam 200 zł. Przynosiłam pieniądze luzem lub w kopercie. Nie chciał wpłat na konto. Gdy oddawałam pieniądze, prezydent wpisywał to do kalendarza. Widziałam tam też nazwiska innych pracowników. Potrzebowałam tej pracy, a prezydent miał ogromną władzę nade mną. Z nim się nigdy nie dyskutowało. Polecał i żądał" – to Agata powiedziała policji w 2007 roku.

Wpis Austei uruchomił falę. Po tygodniu na Instagramie pękła bariera 10 tysięcy polubień. Do tego 885 komentarzy i przeszło 1600 repostów. Plus Facebook. Wpisy przeczytał też prokurator

Krystyna Patora z Prokuratury Okręgowej w Sieradzu mówiła potem w „Dużym Formacie", że z początku była nieufna: – Mamy XXI wiek, a kobieta opowiada, że przez kilka lat płaciła haracze prezydentowi. Jak w średniowieczu.

Przesłuchała jednak innych pracowników urzędu miasta, po roku nabierając przekonania, że płacili dyrektorzy spółek, szeregowi pracownicy, kierowca, a nawet wiceprezydent. – Zenon Rzeźniczak stworzył wokół siebie kult władcy absolutnego. Podwładni nazywali go carem – stwierdziła.

8 września 2008 roku policjanci zatrzymali Rzeźniczaka, po czym przedstawiono mu 20 zarzutów: przyjmowanie korzyści majątkowych, przyjmowanie i zwalnianie pracowników bez względu na kompetencje, nadużywanie władzy. Groziło mu 12 lat więzienia.

Proces w Zduńskiej Woli zakończył się trzy lata później. Wyrok: dwa lata pozbawienia wolności w zawieszeniu na cztery. Rzeźniczaka skazano za niektóre ze spraw, ale zarzuty korupcyjne nie utrzymały się w świetle kodeksu karnego. Z uzasadnienia: „Zdaniem sądu Agata płaciła i inni też, bo taka była ich decyzja, system wartości i model świata, sami więc ponoszą odpowiedzialność za swoje decyzje – także dyskomfortu psychicznego i poczucia upokorzenia".

Sąd Okręgowy w Sieradzu podtrzymał wyrok I instancji, a w 2014 roku Sąd Najwyższy oddalił kasację prokuratury.

Rzeźniczak był już wtedy poza polityką. Chwilę po zarzutach w Zduńskiej Woli doszło do referendum; w 2008 roku był pierwszym prezydentem polskiego miasta, który w ten sposób stracił władzę. Jednak nie chodziło tylko o kwestie prokuratorskie. Iskrę wyzwolił projekt budowy 27 fontann i inne wydatki związane z festynem „Zduńska Wola lustrem Unii Europejskiej". Koordynatorką tego przedsięwzięcia prezydent uczynił swoją litewską żonę.

„IDĘ PO CIEBIE"

Tamte sprawy z perspektywy sióstr działy się „na zewnątrz". Wewnątrz miały swoje.

„Nienawidziłam tego domu, tego miasta, tego życia. Pomiędzy biciem, molestowaniem i awanturami, w domu trzeba było udawać, że nic się nie dzieje. Nadal jeździliśmy w gości i na wakacje, grając cudowną, chrześcijańską rodzinę" – to jeszcze jeden czarny kafelek na Instagramie.

I kolejny: „W każdą niedzielę elegancko się ubieraliśmy i szliśmy na mszę, zawsze dawał na tackę 100 zł i prywatnie przyjaźnił się z proboszczem. Po kościele obiad, a przed obiadem modlitwa. Trzeba było złapać się za ręce i zaśpiewać modlitwę, w tygodniu wystarczało ją tylko wyrecytować. A potem była coniedzielna awantura, o przeróżne rzeczy [...]. Do dzisiaj na myśl o kościele czy modlitwie zbiera mi się na wymioty. Jako małe dziecko byłam bardzo wierząca, ale on, kawałek po kawałku, odebrał mi nawet wiarę w Boga".

Austeja napisała też na Instagramie, że od bólu fizycznego gorszy był duchowy, że do dziś, kiedy wpada w płacz, pomaga jej tylko wbijanie paznokci w skórę. Że w gimnazjum polubiła się z żyletką. Że agresję z domu wyniosła do szkoły, wyżywając się na innych dzieciach, bijąc je, wyzywając. Że zamiast empatii nauczono ją zamiatania pod dywan. I że mama mówiła o „ustawach w Norwegii": nie daj Boże powiesz coś na rodzica, to od razu zabierają go do więzienia.

Wtedy bardzo się bała, że mamę zabiorą. Teraz nie utrzymuje z nią kontaktu. Nie widziały się od kilku lat. Żal ma ogromny i do niej.

– Wiem, że z perspektywy czasu łatwo jest oceniać. Dlaczego się nie powiedziało temu, tamtemu. Kiedy jest się dzieckiem i ma nad sobą archetyp matki, kiedy wierzy się, że ona obroni przed wszystkim, a jednak to się nie dzieje, wtedy traci się wiarę. Skoro własna matka nie wierzy, kto to zrobi?

Austeja dodaje, że już w dzieciństwie alarmowały biologicznego ojca. Dzwoniły do niego, pisały. On miał zbierać dowody, jechać do jakiegoś urzędu. Tam miał usłyszeć, że wszystko dzieje się za granicą, 900 kilometrów od nich, nie mają mocy prawnej. Sam nie znał nawet języka polskiego.

– Cierpiał przez to. Rozmawiałam z nim teraz. Wielokrotnie przepraszał. Nie prosił o wybaczenie, że nie pomógł, bo twierdził, iż tego się nie da wybaczyć. Był zły na matkę – relacjonuje kobieta.

Zenon Rzeźniczak mówi, że tuż przed upublicznieniem posta Austeja zaprosiła go do znajomych na Facebooku; zaakceptował. Teraz się domyśla: – Chciała, żebym to przeczytał.

Temu siostry nie przeczą. Chciały, żeby przeczytał on i „cały świat". Podkreślają, że szukają innych osób, które mogłyby chcieć coś powiedzieć o byłym prezydencie. Kobiet na przykład. Liczą też, że w ich sprawie dojdzie do procesu i że będzie on jawny.

Pytam Austeję, co dziś chciałaby powiedzieć mężczyźnie, z którym mieszkała pod jednym dachem przez 10 lat. Nie waha się nawet przez chwilę: – Że idę po niego. Idę i jestem gotowa zmierzyć się z nim. Nie jestem już tą małą dziewczynką, której mógł zaśmiać się w twarz. ●

eprasa.pl 80426b2470

Robert Grześkowiak

Pytam, dlaczego nie chcą dzieci

To dla nich normalny scenariusz

– To, że mam możliwość dać życie drugiemu człowiekowi, nie oznacza, że muszę to zrobić. Rodzisz, wychowujesz i potem żyjesz z tym, jakie to dziecko będzie. To odpowiedzialność – mówi 28-letnia Agata.

Agata zaczyna rozmowę od stwierdzenia. – Nie lubię dzieci. Potem wymienia kolejne powody. Macierzyństwo widzi przede wszystkim przez pryzmat zmian fizycznych. Wymienia: rozstępy, pęknięte krocze, połóg, rozregulowana gospodarka hormonalna. – Ogólnie katastrofa. A to dopiero początek problemów – dodaje. – Pieluchy, szkoła, ciągła odpowiedzialność. I masz być spokojna, wyrozumiała, zawsze obecna. Masz być dobrą matką. A jeśli nie jesteś, to pojawia się pytanie: „po co w ogóle się zdecydowałaś na to dziecko?". Nie po to żyjemy, żeby dokładać sobie ciężaru.

Przyznaje, że taki obraz w dużej mierze wyrasta z doświadczeń wyniesionych z jej domu. – Nie chcę powielać losu mojej mamy, która całe życie była dla kogoś. A i tak była krytykowana – mówi.

KOLEJNE WĄTPLIWOŚCI

Agata mówi też, że nie stać jej na dziecko, bo wynajem oznacza dla niej ciągłą niepewność. – Mieć dziecko i nie mieć własnego dachu nad głową to jest katorga. Ciągle zastanawiasz się, czy ktoś w ogóle wynajmie ci mieszkanie i czy za chwilę nie będziesz musiała szukać kolejnego – mówi.

Agata przywołuje też głośne historie, choćby Izabeli z Pszczyny, kiedy kobieta mimo zagrożenia życia nie została w porę uratowana, a lekarze zwlekali z decyzją o zakończeniu ciąży. – Dla nich to kwestia światopoglądowa, dla mnie przeżycia – podkreśla. I dodaje: – A co, jeżeli dziecko będzie chore na rzadką chorobę genetyczną? Wtedy nagle okazuje się, że nie mogę zdecydować, czy chcę być matką takiego dziecka, czy nie. To znaczy, że mam zrezygnować z własnego życia – z czasu dla rodziców, rodzeństwa, przyjaciół – bo z takim dzieckiem trzeba być cały czas.

BOJĄ SIĘ, ŻE NIE SPROSTAJĄ

Prof. Piotr Szukalski, demograf z Uniwersytetu Łódzkiego, zwraca uwagę, że żyjemy w czasach, gdy około jedna trzecia dorosłych kobiet nie będzie miała dzieci. Podkreśla jednak, że osoby około trzydziestego roku życia nie tworzą jednolitej grupy – różnią ich systemy wartości, które wyraźnie wpływają na stosunek do rodzicielstwa. Wciąż widoczna jest zależność: większa religijność sprzyja chęci posiadania potomstwa.

Wczesne pokolenie Z jest wychowane w rzeczywistości, w której bezdzietność lub jedno dziecko to normalny scenariusz. – To pierwsze pokolenie, które widzi wokół siebie, że wielu ludzi nie ma dzieci – mówi prof. Szukalski.

Zwraca też uwagę na rosnący ciężar oczekiwań, jakie ma się wobec rodziców. Wymaga się od nich pełnego zaangażowania, wiedzy i stałej gotowości emocjonalnej.

– Wiele osób zwyczajnie boi się, że nie sprosta – podkreśla demograf. – Ten lęk dotyczy zarówno zawierania związków, jak i decyzji o dziecku.

Równie silnie, jak wizja „idealnego" rodzica. Prof. Szukalski potwierdza, że w rozmowach z kobietami bardzo często wraca jeden motyw: – Mówią „Nie chcę, żeby u mnie było tak jak w domu rodzinnym".

Chodzi o konkretne obserwacje: przeciążenie matek, brak wsparcia, a niekiedy agresja ze strony partnera, nierówny podział obowiązków dla obu płci.

OD OJCA SŁYSZAŁ, ŻE JEST DARMOZJADEM

Piotrek ma 27 lat. Wychował się w miasteczku pod Zduńską Wolą. Od ojca najczęściej słyszał wyzwiska: „nierób, darmozjad, fajtłapa". Mówi, że matka nie reagowała.

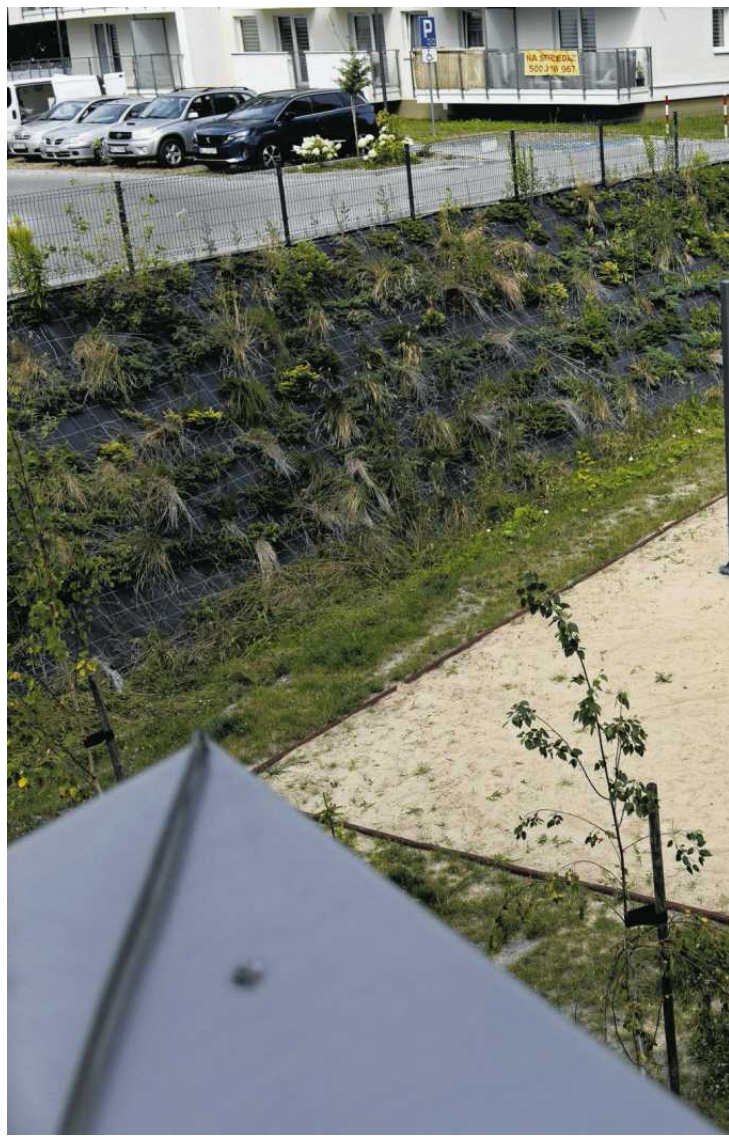

– Nie żałowali na mnie pieniędzy, ale każdy grosz był wyliczony – wspomina.

Miał 20 lat, gdy pożyczył od ojca 100 złotych na przegląd samochodu. – Przez cały tydzień, do wypłaty, codziennie słyszałem, że jestem mu dłużny i jak to jest utrzymywać darmozjada – mówi.

Pierwszą próbę wyprowadzki podjął w wieku 23 lat. Spakował się, znalazł mieszkanie z kuzynem, na odchodne usłyszał: „Nie dasz sobie rady. Wrócisz".

I wrócił – po trzech miesiącach.

Rok później spróbował ponownie, wtedy się zawziął, że tym razem musi się udać. Wyprowadził się do Łodzi, wynajął

www.nekrologi.wyborcza.pl/34430953

Z głębokim smutkiem zawiadamiam,
że w dniu 3 kwietnia 2026 roku w Akwizgranie (Aachen)
w wieku 82 lat
zmarł mój Najukochańszy Brat

Włodzisław Sier

Absolwent Liceum Sztuk Plastycznych w Łodzi
oraz Łódzkiej Akademii Sztuk Pięknych, wybitny artysta malarz,
specjalista tkaniny artystycznej, grafiki, konserwator i nauczyciel.

Uroczystość pogrzebowa odbyła się
w dniu 14 kwietnia 2026 roku w Aachen.

Bardzo mi Ciebie brakuje,

Siostra Barbara.

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34431346

ODESZLI.pl

Stwórz Miejsce Pamięci
Wejdź na serwis **odeszli.pl**

www.nekrologi.wyborcza.pl/34431145

20 kwietnia 2026 roku, w wieku 90 lat, zmarła

ŚP

Teresa Holwek

Ceremonia pogrzebowa odbędzie się
4 maja 2026 roku (poniedziałek) o godzinie 13:15
na cmentarzu pw. św. Józefa, ulica Ogrodowa 39 w Łodzi

O czym zawiadamia pogrążona w smutku

Rodzina

www.nekrologi.wyborcza.pl/34431505

Rodzinie

Małgosi Janczyk

wyrazy głębokiego współczucia

składają

Ela i Jurek Puzio z Anią i Tomkiem

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34431506

ODESZLI.pl

Dziel się wspomnieniami o bliskich

Wejdź na serwis
odeszli.pl

1 LO

eprasa.pl 80426b2470

FOT. PATRYK OGORZAŁEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

wyborcza.pl

• **Więcej czytaj na Wyborcza.pl/lodz**

mieszkanie na Bałutach. Znalazł pracę. Poznał dziewczynę.

– To był najpiękniejszy okres w moim życiu. Zero marudzenia, pouczania, krytykowania – wspomina.

NIE CHCE MIEĆ DZIECKA NA SUMIENIU

– W pierwszym miesiącu powiedziałem jej: „nie chcę mieć dzieci, zastanów się, czy się na to piszesz" – mówi. – Dziecko to ogromna odpowiedzialność. Jak zawalisz, fundujesz mu terapię i problemy społeczne – tłumaczy.

Wiele osób zwyczajnie boi się, że nie sprosta

PROF. PIOTR SZUKALSKI
demograf z Uniwersytetu Łódzkiego

Piotrek sam od dwóch lat jest w terapii. – Mam problem z empatią. Nawet śmierć babci niespecjalnie mnie ruszyła. Często czuję się odłączony. Jak miałbym zajmować się dzieckiem? – pyta retorycznie.

Nie chce też powielać rodzinnych wzorców. – Ponad połowa par wzięła rozwody. Co drugi wujek jest sam, a ci, którzy zostali razem, mieszkają w osobnych pokojach – mówi. W tym także jego rodzice.

Gdy rodzice mówią mu, że bycie matką i ojcem „to najpiękniejsza rola w życiu", reaguje śmiechem. – Chyba na starość mają demencję – stwierdza z ironią.

Piotrek nazywa siebie egoistą. – Jak ktoś zakłóca moje plany, to aż mnie skręca – przyznaje.

Cały dzień układa pod sport: siłownię, kalistenikę, boks. – To daje satysfakcję, ale wszystko jest chwilowe – zaznacza. – Dopóki nie ogarnę siebie i nie znajdę jednej rzeczy, która naprawdę mnie ustawi, całą frustrację przeleję na dziecko. A nie chcę mieć go potem na sumieniu – tłumaczy. I dodaje: – Kocham moją dziewczynę, ale miłość to nie wszystko. Muszę mieć pewność, że to się nie skończy jak u moich rodziców. Bez tego nie wyobrażam sobie mieć dziecka.

Prof. Szukalski zaznacza, że doświadczenie rozpadu związków w rodzinie nie tyle zniechęca do posiadania dzieci, ile osłabia gotowość do wejścia w trwały związek.

– Do tego tanga trzeba dwojga. I trzeba wierzyć, że będziemy je tańczyć długo – mówi.

Słabsza wiara w trwałość relacji przekłada się na mniejszą gotowość do myślenia o rodzicielstwie.

Naukowiec zwraca też uwagę na zjawisko skupienia uwagi całej rodziny na jednym dziecku, gdy jest ono jedynakiem. Jego zdaniem taki sposób wychowania może utrudniać budowanie relacji opartej na kompromisie, a tym bardziej wejście w rodzicielstwo, które wymaga podporządkowania części życia innym.

WIE, ŻE CHCE BYĆ MATKĄ

28-letnia Karolina z Warszawy: – Odkąd pamiętam, zawsze chciałam być mamą. Będąc nastolatką zastanawiałam się, jak moje dzieci będą miały na imię.

Wychowywała się bez realnej relacji z ojcem. Miłość i opiekę dostała od mamy i babci, ale – jak mówi – jednego rodzica nie da się zastąpić drugim. – Może chciałam dać komuś tę miłość, której sama nie dostałam? – zastanawia się.

Dla niej bycie matką oznacza odpowiedzialność, poświęcenie i gotowość do obdarzenia drugiego człowieka bezwarunkową miłością. Macierzyństwa nie traktuje ani jak obowiązku, ani jak zachcianki. Im dłużej stara się o dziecko, tym mocniej jest przekonana, że to decyzja na całe życie.

– Dziecko to nie pies, nie kot, nie chomik. Nie powinno być kaprysem – mówi.

Problemy ze zdrowiem zaczęły się dużo wcześniej niż starania o ciążę. Karolina pierwszą miesiączkę miała w wieku 12 lat, od początku były one bardzo bolesne. Na diagnozę endometriozy czekała niemal dekadę. Chodziła od lekarza do lekarza, bez efektu.

Dwa lata temu, razem z narzeczonym Michałem, zaczęli starać się o dziecko. Dała organizmowi czas, ale kolejne miesiące nie przynosiły efektu.

Doszło do poronienia.

Endometrioza to nie wszystko. Jest też podejrzenie zespołu policystycznych jajników, który może blokować owulację. Teraz Karolina przechodzi stymulację hormonalną. Jeśli to nie pomoże, kolejnym krokiem będzie in vitro.

Najtrudniejsze jest poczucie bezsilności. Coraz częściej zderza się z myślą, że nie wszystko da się naprawić. – Ludzie mówią: masz wpływ na swoje życie. Nie, nie zawsze – podkreśla. – Po takiej walce, jeśli dalej chcesz dziecko, to znaczy, że to jest świadoma decyzja.

Bolą ją opowieści o dzieciach, które traktuje się jak ciężar. – Im dłużej się starasz, tym bardziej rozumiesz, że dziecko to nie jest coś, co można sobie „zrobić" dla urozmaicenia życia – podkreśla. – Ja chcę mieć dziecko. I nie mogę.

DALEKO IDĄCE UPROSZCZENIE

Prof. Piotr Szukalski zwraca uwagę, że rozmowa o bezdzietności zbyt często sprowadza się do prostego założenia, że to wyłącznie kwestia wyboru. Tymczasem trzeba odróżniać bezdzietność dobrowolną, wymuszoną i sytuacyjną, gdy ktoś nie znajduje partnera albo warunków do trwałej relacji.

Demograf zaznacza, że nie da się tej kwestii zamknąć w prostym schemacie. – Mówienie, że jest jedna przyczyna i jedna motywacja, to daleko idące uproszczenie – podkreśla. ●

OGŁOSZENIE

Wrocław/34424939

SUPER MIASTA REGIONY
DŁUGOWIECZNI | wyborcza.pl

PLEBISCYT

Wybieramy najlepsze pomysły i praktyki, które wspierają seniorów!

Głosuj na

Wyborcza.pl/Supermiasta

REKLAMA

PARTNERZY GŁÓWNI

DOLNY ŚLĄSK
Warszawa

PARTNERZY

Mazowsze. serce Polski
WARMIA MAZURY
BB 2026 Bielsko-Biała Polska Stolica Kultury
KATOWICE dla odmiany
Kraków
PRZEBOJOWE OPOLE
Sopot
WAŁBRZYCH

1LO

eprasa.pl 80426b2470

Supermiasta

Traktować się z sercem

Kto wygra łódzką odsłonę plebiscytu Supermiasta? O tym przekonamy się 8 maja, a na razie przedstawiamy kolejne miejsce na mapie regionu, gdzie seniorzy i seniorki spędzają wspólnie czas.

Małgorzata Szlachetka

• **Jakie potrzeby mają seniorzy? O to pytamy w tegorocznej odsłonie Supermiast** FOT. GETTY IMAGES

Dom Dziennego Pobytu przy ul. Niskiej w Tomaszowie Mazowieckim. Pokaz tańca – jest rytm i dużo radości. W trzecim rzędzie widać osobę przy chodziku. Pani Zofia na 92 lata, mieszka niedaleko.

– Jestem przeszczęśliwa, że tutaj przychodzę, bo dużo się dzieje i wszyscy są dla siebie mili. Nic lepszego nie mogło mi się trafić – mówi z przekonaniem. Nie jest jedyna. Moi rozmówcy mówią, że przychodzą, żeby nie siedzieć w czterech ścianach samemu przez cały dzień.

– Jestem codziennie – przyznaje pan Antoni.

– Mamy nawet 89-latkę, która przyjeżdża na rowerze! – dodaje pani Krystyna. – Wszyscy się tu traktujmy z sercem.

Dom Dziennego Pobytu przy Niskiej, jako trzeci taki punkt w mieście, został uruchomiony dzięki unijnej dotacji wysokości 18 milionów złotych. Na miejscu są nie tylko zajęcia np. plastyczne, ale też ćwiczenia z fizjoterapeutą oraz posiłki. Pod tym adresem działa też Klub Seniora.

Głosowanie na inicjatywy warte docenienia

Do 3 maja głosujemy na stronie lodz.wyborcza.pl na plebiscyt Supermiasta i Superregiony. Tym razem jest to 12 inicjatyw skierowanych do seniorów i seniorek. O tym, kto dostał najwięcej głosów, przekonamy się 8 maja. Na razie prowadzą następujące inicjatywy: Seniorzy zwiedzają Łódź, Senior ćwiczy, nie tylko jogę oraz Yoł Yoł Seniorzy, czyli grupa tańcząca hip hop. Czy na ostatniej prostej rozkład głosów się zmieni? Wszystko w Waszych rękach! Pamiętajmy jednak, że głosowanie jest formą zabawy, bo każda we wskazanych w plebiscycie inicjatyw zasługuje na docenienie. ●

Supermiasta i Superregiony 2026
Długowieczni

Starzejemy się w szybkim tempie – już co czwarty Polak przekroczył sześćdziesiątkę, a jednocześnie rodzi się coraz mniej dzieci. To stawia przed nami ważne pytania: jak zmienią się rynek pracy i system opieki społecznej, czy będzie nas stać na utrzymanie obecnie obowiązującego wieku przejścia na emeryturę?

W „Wyborczej", w ramach projektu „Długowieczni", dyskutujemy o tym od lat. Wyzwaniom związanym ze starzejącym się społeczeństwem dedykujemy tegoroczną edycję akcji Supermiasta i Superregiony. Na łamach „Wyborczej" będziemy się zastanawiać, czy jesteśmy przygotowani do zmiany demograficznej. Przed jakimi wyzwaniami stoją duże miasta, a z czym muszą się mierzyć małe miasteczka i wsie? Co zrobić, żeby system opieki zdrowotnej był wydolny, a seniorzy jak najdłużej zachowywali sprawność? Sprawdzimy, jak zmieni się nasze otoczenie i jaki wpływ zmiana demograficzna odciśnie na polityce miast. Jaki wpływ na decyzje samorządowców będą mieli coraz starsi wyborcy?

Pamiętajmy, że starość to nie koniec życia, to często czas na realizację swoich pasji. Zastanowimy się, jak można wykorzystać wiedzę i doświadczenie osób starszych? Jak ich zachęcać, by nie spędzali życia na kanapie przed telewizorem, jak skłonić do działania? Jak sprawić, by osoby starsze mogły czuć się potrzebne i spełnione? Gdzie mają szukać wsparcia, nowych znajomości, grup rówieśniczych? Jak dotrzeć do nich z zachętą i informacją? ●

OGŁOSZENIE PŁATNE Łódź/34431501

OGŁOSZENIE

o przyjęciu dokumentu - miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru miasta Łodzi położonej w rejonie alei Rodziny Grohmanów oraz ulic: Wysokiej, Juliana Tuwima i Wodnej.

Na podstawie art. 43 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.)

podaję do publicznej wiadomości informację

o przyjęciu uchwały Nr XXVII/773/26 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 25 lutego 2026 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru miasta Łodzi położonej w rejonie alei Rodziny Grohmanów oraz ulic: Wysokiej, Juliana Tuwima i Wodnej.

Z ustaleniami ww. miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz z uzasadnieniem, o którym mowa w art. 42 pkt 2 i podsumowaniem, o którym mowa w art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, można zapoznać się w siedzibie Miejskiej Pracowni Urbanistycznej w Łodzi przy al. Tadeusza Kościuszki 19 oraz na stronie internetowej: www.mpu.lodz.pl.

PIERWSZY WICEPREZYDENT MIASTA ŁODZI
Adam PUSTELNIK

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34431508

Słówko · Literówka
Quizy · Sudoku
Krzyżówki

Zeskanuj QR kod i pobierz aplikację

Szukaj w APLIKACJI WYBORCZEJ

POBIERZ Z Google Play
Pobierz w App Store

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34431562

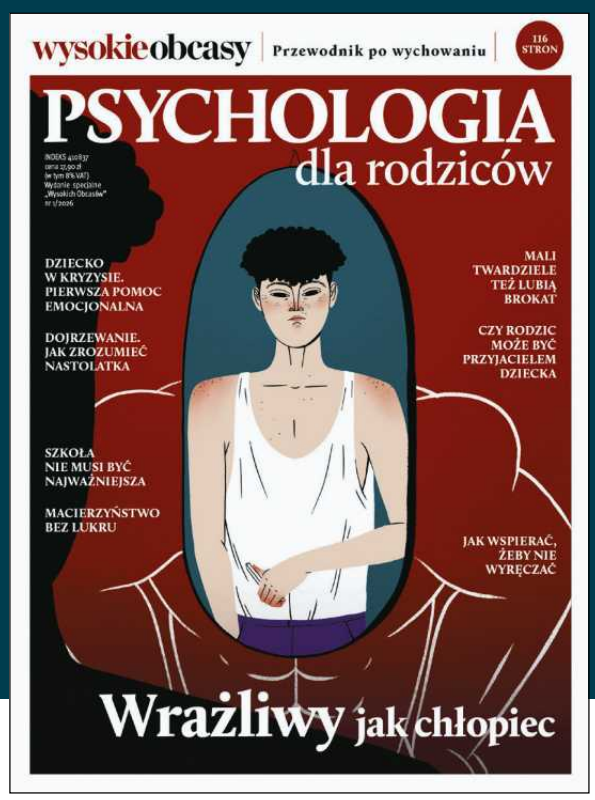

W sprzedaży!

TEMAT NUMERU:
WRAŻLIWY JAK CHŁOPIEC

oraz:
- **Jak pomóc dziecku w kryzysie**
- **Dojrzewanie. Jak zrozumieć nastolatka**
- **Szkoła nie musi być najważniejsza**
- **Rodzic przyjacielem**

żyć lepiej psychologia codziennie

Więcej o psychologii czytaj na **wysokieobcasy.pl/zyclepiej**

1LO

eprasa.pl 80426b2470

wyborcza
POZNAŃ
TYGODNIK

Piątek, 24 kwietnia 2026 | Redaktorka prowadząca **Monika Pasławska** poznan.wyborcza.pl | Kontakt z redakcją: poznan@wyborcza.pl

Pasaż na Piątkowie

Sklepy działają, a deweloper wyburza

W samym środku weekendu deweloper, który chce stawiać osiedle mieszkaniowe na Osiedlu Batorego, rozpoczął burzenie kompleksu po dawnym Tesco. Mieszkańcy osiedla, którzy walczyli o pozostawienie pasażu na Piątkowie, w akcie rozpaczy na pomoc wezwali policję.

Maria Bielicka

Wielu mieszkańców Batorego cały czas nie może się pogodzić z likwidacją pasażu, choć jego przyszłość wydaje się przesądzona, bo wiadomo, że w lutym deweloper dostał pozwolenie na wyburzenie obiektu i jest już prawomocne.

Nikt się jednak nie spodziewał, że buldożery wjadą w czasie, gdy w pasażu działają jeszcze sklepy. Dlatego na osiedlu zapanowało poruszenie.

Wszędzie kurz i pył

Prace rozpoczęto od burzenia rampy dla samochodów wjeżdżających na parking, zlokalizowany na dachu budynku. Część mieszkańców uważa, że w tym czasie galeria była jeszcze otwarta. – Czegoś takiego absolutnie się nie spodziewałam. Kilka godzin wcześniej byłam w Kauflandzie i nic się nie działo – mówi Anna, która mieszka w budynku sąsiadującym z dawnym Tesco. – Zresztą, czy zaczynanie prac w sobotę wieczorem nie jest dziwne? – zastanawia się głośno.

Rozbiórce dziwi się też radna Ewa Jemielity. Przede wszystkim jednak denerwują ją tumany pyłu unoszące się po okolicy. Czuć go w nosie i w ustach, widać na butach, a jeszcze wyraźniej na karoseriach samochodów. – I samochodów zaparkowanych po drugiej stronie budynku – zwraca uwagę radna.

Nie kryje też, że ma obawy, że może to być też szkodliwy pył z azbestu. Ewa Jemielity uważa również, że rozpoczynanie prac w sobotę wieczorem nie jest czymś normalnym, zwłaszcza w sytuacji, gdy inwestor nie ma jeszcze pozwolenia na budowę.

Z kolei Jacek Walczak, przewodniczący rady Osiedla Chrobrego, przyznaje, że decyzja o rozbiórce jest prawomocna, ale spółdzielnia mieszkaniowa złożyła do wojewody wniosek o wznowienie postępowania.

– Moim zdaniem powinna zaskarżyć decyzję o rozbiórce, ale tego nie zrobiła – ocenia osiedlowy radny.

• **Na terenie po zlikwidowanym pawilonie Tesco ma powstać osiedle na 900 mieszkań**
FOT. PIOTR SKÓRNICKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

I dodaje: – Obawiam się, że przyspieszenie prac rozbiórkowych może oznaczać zamiar złożenia wniosku o budowę, zanim zostanie uchwalony plan miejscowy. Wówczas grozi nam bardziej intensywna zabudowa, niż ostatnie propozycje Miejskiej Pracowni Urbanistycznej – przewiduje.

– Zamiar rozbiórki Pasażu Opieńskiego deklarowaliśmy już od dłuższego czasu. Wszystkie prowadzone prace na terenie pasażu odbywają się na podstawie prawomocnego pozwolenia na rozbiórkę całego obiektu – informuje Radosław Górecki, rzecznik spółki Archicom, która należy do grupy Echo Investment (Echo jest większościowym akcjonariuszem Archicomu).

Górecki zapewnia, że obecnie realizowane prace nie zaczęły się w sobotę wieczorem, ale już w czwartek, 16 kwietnia: „Część prac planowaliśmy wykonać w sobotę (18.04), po godzinie 22.00. Było to podyktowane ograniczeniem uciążliwości dla klientów i pracowników działającego obiektu handlowego. Prace te były uzgodnione z działającym w pasażu sklepem wielkopowierzchniowym, który jest otwarty właśnie do 22.00. Dodatkowo wszyscy najemcy centrum handlowego byli o tych pracach poinformowani".

Zdaniem radnej Ewy Jemielity rozpoczynanie prac w sobotę wieczorem nie jest czymś normalnym, zwłaszcza w sytuacji, gdy inwestor nie ma jeszcze pozwolenia na budowę

Górecki potwierdza, że na razie rozbierane są rampy wjazdowe, prowadzące na nieużytkowany od lat parking na dachu centrum handlowego i zapewnia, że prace te nie stwarzają zagrożenia dla konstrukcji całego budynku. Ten etap wyburzeń ma zakończyć się już w najbliższych dniach. Następny etap rozbiórki planowany jest na lipiec, bo w czerwcu wygasną umowy z najemcami dobudowanej, bocznej części pasażu – wtedy i ona obróci się w gruzy. Sam Kaufland natomiast będzie otwarty dla klientów do końca 2026 roku. Zatem wyburzanie głównej hali nastąpi dopiero w 2027 roku.

„Rozumiemy, że wygaszenie działalności centrum handlowego i jego rozbiórka budzą emocje. Zapewniamy, że cały proces i dalsze działania prowadzone są i będą zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz przy zachowaniu najwyższych standardów bezpieczeństwa" – podsumowuje rzecznik.

Nie chcieli sąsiadów

Chodzi o teren o powierzchni 4,4 ha pomiędzy torami kolejowymi, ul. Opieńskiego, Umultowską i Szeligowskiego. Deweloper Echo Investment kupił go od Tesco już kilka lat temu i zaplanował w tym miejscu nowe osiedla na prawie tysiąc mieszkań. W studium teren ten wówczas był przeznaczony pod usługi, ale w nowym studium już zostało to zmienione na usługi połączone z zabudową mieszkaniową wielorodzinną.

Gdy Echo zaprezentowało swoją pierwszą wizję nowego osiedla, z bardzo gęstą zabudową i wieżowcami o 17 kondygnacjach, protesty dotychczasowych mieszkańców Piątkowa zaczęły się na dobre. Protestują przede wszystkim mieszkańcy Osiedla Batorego, którzy wolą sklepy niż nowe bloki przed oknami.

Podnoszą, że wieżowce zasłonią im okna, a nowi sąsiedzi zastawią swoimi samochodami ich miejsca parkingowe. Uważają też, że nowe osiedle pogorszy komfort życia również mieszkańcom innych części Piątkowa, bo spowoduje jeszcze większe korki na ulicach i większy tłok w tramwajach, „które już teraz ledwo radzą sobie z obsługą" tego rejonu miasta.

Prace nad tym projektem planu dla tego terenu trwają już od 2022 roku. W spotkaniu online 3 kwietnia 2025 r., podczas którego po raz pierwszy Miejska Pracownia Urbanistyczna prezentowała swoje pomysły na ten obszar, chciało wziąć udział tyle osób, że system przestał wpuszczać kolejnych zainteresowanych. „Okazało się, że licencja, którą dysponuje Miejska Pracownia Urbanistyczna, pozwala na udział w spotkaniach maksymalnie 100 osób." W tej sytuacji spotkanie zostało powtórzone.

Od tamtego czasu projekt przeszedł formalną procedurę ustawowego opiniowania i uzgodnień.

– Jesteśmy na końcowym etapie przygotowania projektu planu. Na razie trudno dokładnie określić, kiedy te prace się zakończą. W każdym razie najpierw zaprezentujemy poprawiony projekt prezydentowi i gdy dostanie on jego akceptację, zostanie wyłożony do publicznego wglądu. Wówczas będzie też dyskusja publiczna i będą zbierane uwagi do projektu – mówi Łukasz Olędzki, rzecznik Miejskiej Pracowni Urbanistycznej. O szczegółach wprowadzanych zmian mówić nie chce.

Wiadomo jednak, że MPU już na etapie wstępnych propozycji powściągnęło plany dewelopera, szukając kompromisu między oczekiwaniami mieszkańców i inwestora. Pracownia przewidziała np. obligatoryjną lokalizację sklepu wielkopowierzchniowego, usługi w parterach części budynków, obiekt o funkcji publicznej i strefę zieleni. MPU dopuściła też zabudowę maksymalnie 50 proc. powierzchni i obniżyła wysokość budynków z 17 kondygnacjami do 12 kondygnacji, pozostałe zaś mają mieć od 5 do 7 pięter. W tym wariancie inwestor mógłby wybudować 700 mieszkań, a początkowo chciał ok. 980.

Olędzki zapewnia również, że nie ma możliwości, aby deweloper dostał pozwolenie na budowę, zanim uchwalony zostanie plan miejscowy. Uzasadnia to tak: – Na tym obszarze nie obowiązuje plan miejscowy, nie została wydana też decyzja o warunkach zabudowy, dodatkowo w planie ogólnym miasta nie został tam wskazany tzw. obszar uzupełnienia zabudowy. Zatem nie ma żadnych przesłanek, które pozwoliłyby wydać inwestorowi pozwolenie na budowę przed uchwaleniem planu miejscowego. ●

eprasa.pl 80426b2470

Polityczne poruszenie wokół Toru Poznań

Minister broni, mieszkańcy narzekają na hałas

Na spotkaniu, które zapowiedział na środę minister sportu i turystyki Jakub Ruciński, będą samorządowcy, przedstawiciele rządu i zarządcy toru. Mieszkańców Przeźmierowa nie zaproszono.

Wśród polityków Koalicji Obywatelskiej pojawiły się głosy, że należy wyrównać limity hałasu w Przeźmierowie i ustalić wyższy dla wszystkich ulic

Maria Bielicka

Okrągły stół to efekt czwartkowej decyzji generalnego inspektora ochrony środowiska o zamknięciu Toru Poznań z powodu nadmiernego hałasu. Tor szybko udało się odblokować, zapewne pod presją opinii środowiska oraz dzięki zaangażowaniu resortu sportu. Ale tylko do momentu rozpatrzenia kasacji przez WSA i NSA. Dzięki temu w ostatni weekend tor, na którym odbywają się wyścigi samochodowe i motocyklowe, mógł zainaugurować nowy sezon, i to przy udziale tłumu fanów.

Ostatecznie jednak skarga kasacyjna – przy obecnych przepisach – nie ma szans odmienić losu toru, jeśli nie zostanie on wyciszony. Automobilklub Wielkopolski twierdzi, że na to nie ma szans. Taka sytuacja wywołała wzmożenie wśród polityków i na szczeblu lokalnym, i krajowym. Zaczęli się przerzucać pomysłami, deklaracjami i zapewnieniami o swoim zaangażowaniu w ratowanie jedynego takiego obiektu w Polsce, po którym jeździł m.in. Michael Schumacher i Robert Kubica. Widmo jego zamknięcia to szok dla fanów motosportu.

Prezydent Jacek Jaśkowiak np. stanął np. przed kamerą ze starostą Janem Grabkowskim i oświadczył: „Nie możemy pozwolić, by grupa niewielka, protestująca przeciwko tym zawodom, doprowadziła do tego, że zamykamy tak ważne miejsce".

Przeciwnikami toru jest grupa mieszkańców, która narzeka na hałas. „Każdy podmiot zanieczyszczający środowisko zobowiązany jest dokonać oceny oddziaływania swojej działalności i przyjąć taki wariant tej działalności, który nie będzie skutkował naruszeniem obowiązujących przepisów prawa" – napisali w wydanym oświadczeniu.

WÓJT PUBLIKUJE OŚWIADCZENIE

Jaśkowiak stanął jeszcze raz przed kamerą m.in. z Małgorzatą Dudzic-Biskupską, przewodniczącą Klubu KO w Radzie Miasta, która przekonywała, że plan ratowania toru jest gotowy, ale potrzeba „pomocy wójta Tarnowa Podgórnego i odważnych decyzji ministerstwa".

Chodzi o limit hałasu, określony decyzjami prezydenta Poznania z 2005 i 2009 r. (formalnie wydał je poprzednik Jaśkowiaka Ryszard Grobelny) na podstawie ustawy o ochronie środowiska. W tych decyzjach są ustalone strefy: mieszkalno-usługowa i mieszkalna. Odpowiadają im limity hałasu na poziomie odpowiednio 55 dB i 50 dB. Tak wynika z obowiązujących przepisów. Ten niższy limit mają praktycznie tylko dwie ulice Przeźmierowa – ul. Magazynowa i Krańcowa.

Jacek Jaśkowiak rozpatruje kolejny wniosek Automobilklubu Wielkopolski o zmianę decyzji dla strefy zabudowy mieszkaniowej, bo hałas emitowany przez pędzące po torze samochody i motory przekracza 50 dB. Jednak ten limit da się podwyższyć tylko poprzez zmianę kwalifikacji sposobu zagospodarowania terenu. Druga opcja to wprowadzenie zmiany przy pomocy planu miejscowego, którego w tej części Przeźmierowa na razie nie ma.

W lutym miasto zwróciło się więc do wójta gminy Tarnowo Podgórne Tadeusza Czajki „o jednoznaczną kwalifikację akustyczną terenów sąsiadujących z Torem Poznań". Odpowiedź przyszła w marcu, ale miasto uznało, że jest zbyt ogólna i poprosiło o uszczegółowienie. Jednocześnie Szymon Prymas, dyr. wydziału klimatu i środowiska, potwierdził, że odpowiedź wójta „wskazywała na to, że tereny (przy tych dwóch ulicach) należy zaliczyć do zabudowy mieszkaniowej".

Tadeusz Czajka poczuł, że miasto chce zrzucić na niego winę za kłopoty toru i opublikował oświadczenie, w którym napisał: „Zabudowa mieszkaniowa tej części Przeźmierowa (w sąsiedztwie Toru Poznań) powstała w latach 70. i 80. ubiegłego wieku. Ten obszar nie posiada planu miejscowego, więc nie ma dla niego kwalifikacji planistycznej, lecz stan faktyczny świadczy o dominacji funkcji mieszkaniowej". W dalszej części wójt napisał, że w przypadku Toru Poznań „należałoby zainwestować w nowoczesne i skuteczne bariery dźwięku, które pozwolą zmieścić się w obowiązujących normach".

W rozmowie z „Wyborczą" Tadeusz Czajka mówi wprost: – Miasto oczekiwało ode mnie poświadczenia nieprawdy. Ja

OGŁOSZENIE Wrocław/34424939

SUPER MIASTA REGIONY
DŁUGOWIECZNI | wyborcza.pl

PLEBISCYT

Wybieramy najlepsze pomysły i praktyki, które wspierają seniorów!

Głosuj na

Wyborcza.pl/Supermiasta

REKLAMA

PARTNERZY GŁÓWNI

DOLNY ŚLĄSK
Warszawa

PARTNERZY

Mazowsze. serce Polski
WARMIA MAZURY
BB 2026 Bielsko-Biała Polska Stolica Kultury
KATOWICE dla odmiany
Kraków
PRZEBOJOWE OPOLE
Sopot
WAŁBRZYCH

1 PO

eprasa.pl 80426b2470

• **Na Torze Poznań odbywają się wyścigi samochodowe i motocyklowe. Okoliczni mieszkańcy narzekają na samochody bez tłumików**
FOT. TOMASZ KAMIŃSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

innej odpowiedzi dać nie mogę, bo inna kwalifikacja tych terenów byłaby sprzeczna z faktami. Zresztą mamy dokument z 1970 r., zatwierdzony przez Narodową Radę gminy Tarnowo Podgórne, który przeznacza działki przy ul. Magazynowej i Krańcowej na cele mieszkaniowe.

Wójt podkreślił, że jest już przygotowany projekt planu miejscowego, który jednak również nie zawiera oczekiwanej przez władze Poznania zmiany. – Natomiast prezydent Poznania ma uprawnienia, by arbitralnie zmienić kwalifikację terenu przyległego do toru, jeśli uważa to za stosowne – dodaje Czajka.

Szymon Prymas potwierdza, że w tej sytuacji „oceny, czy teren podlega normom hałasu nałożonym przez ministerstwo, dokonuje prezydent miasta na podstawie faktycznego zagospodarowania". I zdradza, że wobec tego miasto zamierza podjąć decyzję w oparciu o analizę biegłego ds. urbanistyki, „która ma status dowodu w postępowaniu administracyjnym i stanowi gwarancję, że ocena merytoryczna jest obiektywna".

CZY 5 DB TO DUŻO CZY MAŁO?

Tymczasem wśród polityków Koalicji Obywatelskiej pojawiły się głosy, że należy wyrównać limity hałasu w Przeźmierowie i ustalić ten wyższy dla wszystkich ulic. Najpewniej to też miała na myśli Małgorzata Dudzic-Biskupska, ale nie odpowiedziała na maila, w którym zapytałam ją o konkrety. Podobnego zdania jest również radny Przemysław Plewiński, były kandydat na prezydenta Poznania:

Na rzecz Toru Poznań aktywnie działa Jakub Rutnicki, Minister Sportu i Turystyki, który zwołał w tej sprawie na środę okrągły stół. Na spotkaniu ma być wójt Czajka, przedstawiciele władz Poznania oraz przedstawiciele Ministerstwa Klimatu i Środowiska. Wygląda na to, że i te rozmowy też mają zmierzać w kierunku ujednolicenia limitów hałasu.

Zapytałam więc Mikołaja Kirpluka, akustyka zajmującego się hałasem i biegłego sądowego, czy różnica między 55 dB a 50 dB to dużo czy mało. – 55 dB to ponad trzy razy głośniej niż 50 dB, więc ta różnica jest ogromna – wyjaśnia akustyk.

Swoje propozycje w sprawie Toru Poznań zgłosili też politycy PSL. W poniedziałek, podczas spotkania z dziennikarzami, posłowie Krzysztof Paszyk i Jacek Tomczak zaproponowali projekt zmian w ustawie o sporcie. Chcą, by wszystko to, co dzieje się na boiskach, kortach, bieżniach, lodowiskach, siłowniach, pumptrackach, ale i na torach wyścigowych, uznać za sport i wyjąć spod regulacji ustawy o ochronie środowiska.

W tej sprawie o komentarz poprosiłam również Mikołaja Kirpluka. Podsumował: – Proponowałbym jeszcze dodać jeden zapis do tego projektu ustawy: że obowiązkowo posłowie z PSL przez rok będą mieszkać koło takich obiektów i potem dopiero przegłosują swoją propozycję. A tak poważnie: Tak głupie pomysły, bo nie wiem, jak je inaczej nazwać, naprawdę rzadko się spotyka – komentuje ostro ekspert.

Dodaje: – Jeżeli wszystkie takie obiekty będą planowane bez żadnych wymagań akustycznych, to koło przedszkola stanie strzelnica, a filharmonia koło toru wyścigowego. Już teraz wyłączone spod ustawy o ochronie środowiska zostały boiska sportowe, a uzasadnienie ministerstwa było takie, że dzięki temu będzie mniej spraw sądowych. To jest po prostu aberracja – ocenia Kirpluk.

MIESZKAŃCY: MY BYLIŚMY PRZED TOREM POZNAŃ

Mieszkańcy Przeźmierowa nie zostali zaproszeni na środowe spotkanie. Ale wydali oświadczenie: „Z zaniepokojeniem przyjmujemy wypowiedzi władz miasta Poznania, radnych, posłów i przedstawicieli rządu, aby zmienić obowiązujące przepisy prawa w sposób, który umożliwi działalność konkretnego podmiotu, albowiem państwo prawa nie powinno dostosowywać przepisów pod działanie szkodzące danego podmiotu, lecz działanie danego podmiotu powinno być dostosowane do przepisów prawa" – napisali. I dodali: „Medialny atak na nas jest naszym zdaniem szukaniem kozła ofiarnego".

W wielu publicznych wypowiedziach i komentarzach pojawiają się argumenty, że mieszkańcy sami wprowadzili się w sąsiedztwo toru i teraz narzekają.

Ten argument podniósł też znany rajdowiec Krzysztof Hołowczyc, w wypowiedzi dla strony sportowefakty.wp.pl: „Ten tor powstał ponad 40 lat temu, kiedy okolice były pustkowiem. Ktoś kupił tanie działki i wybudował domostwa, mając świadomość, że buduje się wokół toru".

– To jest kompletna bzdura. Nasze domy powstały w latach 60 i 70. Przeźmierowo miało już wtedy 2700 mieszkańców – mówi Leszek Wardeński, prezes Stowarzyszenia Przyjaciół Przeźmierowa i Baranowa. – Teraz mieszkają tu głównie osoby starsze, wielu pamięta jeszcze czasy, gdy toru nie było. Natomiast w ostatnich latach nic się tu nie zmienia, nawet nie ma wolnych działek, które można by jeszcze zabudować.

– To, co się teraz dzieje, to taki typowy populizm. Radni i politycy zabierają głos, że trzeba ratować Tor Poznań, ale przecież wystarczy odpowiednio ograniczyć oddziaływanie tej instalacji, czy też przestać wynajmować tor autoturystom z Niemiec, którzy jeżdżą bez tłumików, bo tu nikt tego nie kontroluje, a w Niemczech nie ma takiej opcji. Normalne zawody ani szkolenia nie są problemem. Łatwo obarcza się winą mieszkańców, podczas gdy w całej sprawie chodzi o to, że Tor Poznań po prostu nie przestrzega obowiązujących przepisów i nie robi nic, by tą sytuację zmienić – komentuje Radosław Howaniec, pełnomocnik Stowarzyszenia. ●

REKLAMA

Poznań/34430481

Fundusze Europejskie

Nowoczesne przestrzenie edukacyjne dla młodzieży.

Ale skorzystają również dorośli

W centrum Poznania rodzi się dzielnica o charakterze edukacyjno-społecznym. Jako pierwsza została wyremontowana ponad 100-letnia willa, gdzie młodzi ludzie mogą liczyć na fachową poradę dotyczącą swojego kształcenia.

W rejonie ulic Nowowiejskiego i Cichej w centrum Poznania przez kilkadziesiąt lat mieściła się jedna z siedzib szpitala dziecięcego. Najmłodsi pacjenci leczyli się tu w trudnych warunkach, bo w starych budynkach brakowało przestrzeni. Na szczęście w połowie 2022 roku z funduszy europejskich wybudowano nowoczesną siedzibę tak długo wyczekiwanej lecznicy przy ul. Wrzoska. Dzięki temu kilka starych lokalizacji w śródmieściu przeszło do historii.

Niektóre budynki przy Nowowiejskiego i Cichej już rozebrano, a część zaplanowano do remontu. Na początek nowe oblicze zyskała willa z 1915 roku, gdzie jeszcze niedawno znajdowały się szpitalne biura. Budynek, którego własnością jest Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego, odnowiono, ale co ważne - elewację i kolorystykę przywrócono do historycznego wyglądu. Dodatkowo obiekt rozbudowano o dwupiętrową część w przeszklonej formie.
Ekologiczną ciekawostką jest to, że na ścianach nowej części znalazły się pionowe ogrody z własnym systemem nawadniania. Na uwagę zasługują też zielone dachy ekstensywne. Znajdziemy na nich roślinność sucholubną, która nie wymaga specjalnej pielęgnacji.

Nowa przestrzeń dla młodzieży
Do takich właśnie przestrzeni pod koniec lutego 2026 roku przeprowadziło się Centrum Wsparcia Rzemiosła, Kształcenia Dualnego i Zawodowego w Poznaniu (CWRKDiZ). Wcześniej mieściło się ono na jednym piętrze starego biurowca przy ul. Piekary. Taka przeprowadzka to zupełnie nowa jakość. W nowej przestrzeni są idealne warunki do prowadzenia zajęć grupowych z doradztwa zawodowego dla uczniów, a także organizacji indywidualnych spotkań z młodzieżą, rodzicami czy osobami dorosłymi, które planują zmianę lub podniesienie swoich kwalifikacji zawodowych.

Choć głównym zadaniem działającej od prawie 10 lat instytucji jest promowanie wśród uczniów szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych kształcenia branżowego, technicznego i zawodowego. Młodzi mogą liczyć tu na fachowe wsparcie zespołu wykwalifikowanych doradczyń.
- *Placówka będzie dobrze służyła młodym ludziom w wyborze swojej drogi życia w oparciu o doradztwo zawodowe. To wysokiej klasy realizacja, sprzyjająca świadczeniu usług publicznych* – mówił podczas otwarcia marszałek Marek Woźniak.
Poza Poznaniem podobne ośrodki znajdują się w byłych miastach wojewódzkich - w Kaliszu, Koninie, Pile i Lesznie, gdzie placówka jest także rozbudowywana z Funduszy Europejskich dla Wielkopolski. W stolicy regionu dyrektorem Centrum jest Mariusz Kubiak.
- *Wierzę, że to miejsce będzie tętnić energią, inicjatywami, dobrymi praktykami oraz pomysłami. Stanie się centrum dialogu oraz wymiany doświadczeń i inspiracji dla całego środowiska edukacji zawodowej* – mówił dyrektor, prezentując nową siedzibę.

Powstaje dzielnica edukacyjno-społeczna
Centrum jest pierwszym ośrodkiem, które ma w tym miejscu swoją nową siedzibę. Tereny po dawnym szpitalu dziecięcym będą dalej zagospodarowywane. Powstaje tu zupełnie nowa dzielnica o charakterze edukacyjno-społecznym.

- *Zostanie wybudowana nowa siedziba Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej, a także Publicznej Biblioteki Pedagogicznej oraz Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli wraz z salą koncertowo-konferencyjną* – wyliczała Katarzyna Kretkowska, członkini zarządu województwa wielkopolskiego. Wszystkie te instytucje zmagają się teraz z podobnymi trudnościami lokalowymi, jak Centrum przed przeprowadzką.

Remont willi i jej rozbudowa kosztowała ok. 8,5 mln zł z czego blisko 5 mln zł stanowiło dofinansowanie z Funduszy Europejskich dla Wielkopolski. Pozostała część pochodziła z budżetu samorządu wojewódzkiego.

Więcej informacji o naborach znajdziesz na stronie:
www.funduszeue.wielkopolskie.pl

Obserwuj nasze profile w social mediach i zobacz, jak Fundusze Europejskie zmieniają Poznań i okolice!
Fundusze Europejskie dla Wielkopolski

Fundusze Europejskie dla Wielkopolski | Rzeczpospolita Polska | Dofinansowane przez Unię Europejską | SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

1PO

eprasa.pl 80426b2470

Jesień 1918 w Wielkopolsce

Polacy prą do przodu

Nie było komu powstrzymać Polaków. Wraz z rewolucją wkroczyła na scenę logika demokratyzacji, a my to potrafiliśmy wykorzystać.

Sławomir Szymański

• **Grupa żołnierzy niemieckich przed zamkiem w Poznaniu w listopadzie 1918 roku**
FOT. NARODOWE ARCHIWUM CYFROWE

Po zakończeniu I wojny światowej Wielkopolska stała się elementem wielkiej gry geopolitycznej. Ale Polacy już jesienią 1918 zaczęli stopniowo przejmować władzę w regionie. Do własnych celów wykorzystali falę niemieckiej rewolucji.

ROZMOWA Z
PROF. PRZEMYSŁAWEM MATUSIKIEM
dziekanem Wydziału Historycznego Uniwersytetu Adama Mickiewicza

SŁAWOMIR SZYMAŃSKI: Intryguje mnie Republika Ostrowska, która zaistniała na dwa tygodnie w listopadzie 1918 r. Czy to była zapowiedź powstania wielkopolskiego, które wybuchło 27 grudnia? Można powiązać te wydarzenia?
DR HAB. PRZEMYSŁAW MATUSIK: Określenie „Republika Ostrowska" sugeruje, że doszło wtedy do jakiejś lokalnej proklamacji niezależności. To jednak przesada, zdaje się, że i Ostrowianie mówią dziś o tym z większą ostrożnością.

Nie działo się wtedy nic nadzwyczajnego?
– Ostrów był częścią szerszego kompleksu nadzwyczajnych zdarzeń: w pierwszych dniach listopada 1918 r. w Niemczech wybuchła rewolucja, w sobotę 9 listopada Kaiser Wilhelm II abdykował i tego samego dnia rewolucyjna fala dotarła do Wielkopolski. Najpierw w Jarocinie i Poznaniu, a potem wszędzie, gdzie były jednostki wojskowe, powstają rady żołnierskie, zrywa się epolety oficerom, wywiesza czerwone flagi, wydaje się przepustki pozwalające żołnierzom na powrót do domu.

Ten powodujący wiele zamieszania ruch Polacy zręcznie wykorzystują do własnych celów narodowych niemających nic wspólnego z celami niemieckiej rewolucji, tworząc własne struktury i wkraczając do jednolicie niemieckich dotąd instytucji.

W tym kontekście trzeba widzieć również wydarzenia w Ostrowie Wielkopolskim. Szczególne było to, że zaczęto tam tworzyć zalążki osobnego polskiego pułku.

Czy ta rewolucyjna fala to preludium powstania?
– Najbardziej radykalni przedstawiciele ruchu polskiego tak to postrzegali, ale poznańskie elity polityczne oficjalnie głosiły, że czekają na rozstrzygnięcia traktatu pokojowego i zaspokojenie polskich dążeń narodowych zgodnie z ogłoszonym w styczniu 1918 r. programem pokojowym prezydenta Wilsona.

Czy polskie elity polityczne już podczas wojny miały jasny program działania?
– Miały problem. Niekwestionowaną polską reprezentacją polityczną byli posłowie do parlamentu Rzeszy skupieni w Kole Polskim. Tymczasem ich sympatie polityczne sytuowały się po stronie ententy, z którą państwo, którego byli obywatelami, prowadziło wojnę. Musieli zachowywać się lojalnie wobec Niemiec, ale swoje nadzieje polityczne wiązali z tym, że Niemcy tę wojnę przegrają, bo tylko to dawało szansę na pomyślne rozwiązanie sprawy polskiej uwzględniające zabór pruski.

Nikt nie chciał odbudować Polski w porozumieniu z Niemcami?
– Polityka niemiecka była dla Polaków tak odstręczająca, że nikt nie wierzył, że Niemcy są w stanie coś dobrego dla nas zrobić. Zdawano sobie sprawę, że dobrowolnie nie oddadzą ani skrawka polskiej ziemi.

Nikt nie wierzył, że Niemcy są w stanie coś dobrego dla nas zrobić. Zdawano sobie sprawę, że dobrowolnie nie oddadzą ani skrawka polskiej ziemi

Jak został odebrany w Wielkopolsce akt 5 listopada z 1916 r.? Wilhelm II razem z Franciszkiem Józefem I obiecali w nim stworzenie Królestwa Polskiego z ziem odebranych Rosji.
– Tworzące się za Prosną pod egidą Niemiec struktury państwa polskiego Wielkopolanie obserwują z dużym sceptycyzmem, ale pojawia się poczucie, że coś w sprawie polskiej się przełamało.

W czasie obchodów stulecia śmierci Kościuszki jesienią 1917 r. kaznodzieja w poznańskiej farze mówi wprost o niepodległości Polski, co budzi euforię, wszyscy idą pod pomnik Mickiewicza. To jest jednak w sferze marzeń, w sferze realiów musi się najpierw wydarzyć to, co miało miejsce latem 1918 r.

Czyli już bardzo wyraźna klęska Niemiec na froncie zachodnim.
– Latem 1918 r. w Wielkopolsce tworzą się polskie komitety obywatelskie, zagęszcza się sieć kontaktów, odradzają się przygaszone w czasie wojny struktury organizacyjne. To wstęp do przyszłych wydarzeń. Później mamy listopadową rewolucję, kiedy korzystając z chaosu w państwie niemieckim Polacy jawnie budują sieć swej narodowej organizacji, opanowując też przyczółki w niemieckich dotąd instytucjach państwowych. Następna faza to już koniec 1918 r. i wybuch walk 27 grudnia.

Na początku grudnia 1918 zebrał się w Poznaniu Polski Sejm Dzielnicowy i obradował trzy dni. Czym właściwie było to zgromadzenie?
– Przyjechało wtedy do Poznania ponad tysiąc przedstawicieli polskich środowisk z całych Niemiec, z Poznańskiego, Pomorza, Mazur, Śląska ale i np. z Westfalii. To miało być silne uderzenie pięścią w stół, demonstracja woli wobec państw zwycięskiej koalicji, że Polacy chcą przyłączenia ziem polskich będących w granicach Niemiec do nowego państwa polskiego. Chodziło o to, by w traktacie pokojowym znalazły się korzystne dla nas decyzje.

Dlaczego to zgromadzenie nie ogłosiło po prostu: przyłączamy się do Polski?
– Bo nie miało takiej mocy, a poza tym podobna deklaracja wkraczałaby w kompetencje koalicji mającej zadecydować o losie tych ziem, co mogłoby nam ostatecznie zaszkodzić.

To była bardziej złożona gra?
– Rząd w Warszawie nie był wtedy uznawany przez państwa zwycięskiej Koalicji, uznawali go za to... Niemcy. Pamiętajmy, że powstająca od 1916 do 1917 r. Polska „warszawska" była przecież niemiecko-austriackim protektoratem. Natomiast Polski Sejm Dzielnicowy w Poznaniu reprezentował siły będące po stronie ententy.

Dlatego tak doniosła była misja Paderewskiego – miała doprowadzić do pogodzenia tych dwóch ośrodków i stworzenia sytuacji, w której państwa koalicji byłyby w stanie uznać rząd w Warszawie jako reprezentujący polskie społeczeństwo.

Dlaczego Niemcy pozwolili na obrady Polskiego Sejmu Dzielnicowego i taką demonstrację woli narodowej?
– Klęska wojenna i rewolucja listopadowa były dla nich jak trzęsienie ziemi, państwo znalazło się w stanie poważnej dezorganizacji. Nie było komu powstrzymać prących do przodu i świadomych swoich celów Polaków. Pamiętajmy też, że wraz z rewolucją wkroczyła wówczas na scenę logika demokratyzacji, retoryka równych praw, a my to doskonale potrafiliśmy wykorzystać.

Jak rozumiem, nie było mowy o tym, by pod koniec 1918 r. Niemcy byli w stanie opanować sytuację w Wielkopolsce działaniem militarnym?
– Spójrzmy na sytuację: w garnizonie poznańskim rządzi rada żołnierska, dowództwo nie ma wpływu na wojsko. Znamienne jest, jak Polacy 13 listopada wymuszają wprowadzenie do niej swoich przedstawicieli. Podczas zamachu na ratusz wybucha strzelanina, na klatce schodowej ktoś detonuje granat i wszystko zostaje załatwione po naszej myśli. Berlin zaabsorbowany własnymi kłopotami nie bardzo się orientuje, co się w istocie dzieje w Prowincji Poznańskiej.

W specyficznej sytuacji znajdują się Niemcy poznańscy, nastawieni wcześniej patriotycznie: abdykacja cesarza, klęska w wojnie i objęcie rządów przez socjalistów to dla nich polityczna i życiowa katastrofa. Są całkowicie zdemobilizowani.

Pasywni, wycofani, bezsilni Niemcy zderzają się więc z dynamicznymi, ekspansywnymi, pewnymi siebie Polakami, którzy stawiają żądania, potrafią wymuszać określone decyzje, doskonale żonglują nową retoryką rewolucyjną.

Tydzień po Polskim Sejmie Dzielnicowym, a więc jeszcze przed wybuchem powstania, odbył się konkurencyjny zjazd niemieckich rad ludowych z Poznańskiego. Choć celem była mobilizacja, to jednak dominowała postawa obronna. Znacząca sprawa: zastanawiali się nawet, jak urządzić sobie życie w państwie polskim, przekonani, że w przyszłym traktacie pokojowym duża część Wielkopolski znajdzie się w granicach Polski.

Czy w takiej sytuacji powstanie mogło się nie udać?
– Gdyby państwo niemieckie zmobilizowało swoje zasoby przeciw nam wiosną 1919 r., pewnie byśmy nie wygrali. Powstanie było obarczone dużym ryzykiem, ale udało nam się wykorzystać wszystkie sprzyjające okoliczności. ●

OGŁOSZENIE Poznań/34427507

1 PO

eprasa.pl 80426b2470

DOM ANTYKÓW – KUP I SPRZEDAJ BEZ RYZYKA!

TWOJE SKARBYW CENTRUM UWAGI – DNI WYCENY I OSZACOWANIA.
W tym czasie oferujemy Państwu wyższe ceny za wszystko. Prosimy nie zwlekać do końca miesiąca, ponieważ akcja może zostać zakończona wcześniej.

NIEZOBOWIĄZUJĄCE KONSULTACJE, TRANSPARENTNA REALIZACJA, RZETELNY SKUP, NATYCHMIASTOWA WYPŁATA GOTÓWKI

Skorzystaj już teraz na sprzedaży złota, którego wartość w ostatnim czasie niesamowicie wzrosła. Natychmiastowa wypłata gotówki – zamień swoje złoto na pieniądze!

SKUPUJEMY ZŁOTO:
- stare złoto
- złom złota
- monety
- sztabki
- pierścionki, broszki, łańcuszki, bransoletki (preferowane szerokie bransoletki, za które płacimy do 15% więcej), kolie, medaliony itd. – biżuterię wyceniamy według wykonania, kamienie szlachetne są wyceniane osobno.
- złote zegarki (również uszkodzone)
- białe złoto
- złoto dentystyczne (za które płacimy do 20% więcej)

ZŁOTĄ MARKOWĄ BIŻUTERIĘ, ZA KTÓRĄ WYPŁACAMY DO 650 ZŁ ZA GRAM

Pilnie poszukujemy prawdziwego srebra. Skupujemy m.in. sztućce, monety, miski, świeczniki, sztabki wykonane z tego kruszcu. Kupujemy srebro we wszystkich formach.

Skupujemy cynę i platynę.

MASZ INNE WARTOŚCIOWE RZECZY W DOMU?
Chętnie to odkupimy – zadzwoń!

Masz futro, które nieużywane wisi w szafie? Dobrze trafiłeś. Oferujemy Państwu możliwość sprzedaży wysokiej jakości futer, skórzanych kurtek i płaszczy, gwarantując jednocześnie maksymalny zysk z ich sprzedaży:

• płacimy do 21 tys. zł za futro
SPECJALNY SKUP FUTER WSZELKIEGO RODZAJU

• płacimy do 5 tys. zł za galanterię skórzaną
SPECJALNY SKUP GALANTERII SKÓRZANEJ WSZELKIEGO RODZAJU

Prowadzimy skup futer i galanterii skórzanej tylko w połączeniu ze skupem złota.

Kupujemy całe kolekcje monet po uczciwych i przejrzystych cenach oraz pieniądze wycofane z obiegu w Polsce i Niemczech.

Prowadzimy skup luksusowych torebek każdego rodzaju, takich marek jak: Louis Vuitton, Chanel, Hermes, Gucci, Christian Louboutin, YSL.

Skupujemy luksusowe zegarki (marki: Rolex, Tissot, Breitling, Patek Philippe, Omega, Longines, Bulgari, Cartier, Glashütte, TAG Heuer, Hublot, IWC, Panerai, Tudor).

Zapewniamy rzetelne podejście do każdego klienta oraz fachową, dyskretną wycenę. Naszym celem jest przedstawienie Państwu transakcji w sposób przejrzysty.

Wyceniamy przedmioty uczciwie i z wiedzą ekspercką, którą zdobyliśmy dzięki wieloletniemu doświadczeniu w handlu. Bierzemy pod uwagę nie tylko wartość materialną przedmiotu, ale także jego historię i kunszt wykonania, które czynią go wyjątkowym.

Nasi eksperci są do Państwa dyspozycji przez cały miesiąc. Możliwy dojazd eksperta do klienta (do 80 km), bądź w przypadku dojazdu do nas zobowiązujemy się do pokrycia do 100 zł poniesionych przez Państwa kosztów podróży (paliwa, przyjazdu dowolnym środkiem transportu).

Skontaktuj się z nami w celu uzyskania niezobowiązującej wyceny!

DOM ANTYKÓW
ul. Wierzbięcice 13, 61-569 Poznań
tel. + 48 452 818 164
Zapraszamy:
pn. – pt.: 10–18, sob.: 10–14

Poznań/34431292

1 POL

eprasa.pl 80426b2470

Elektrovnia Garbary

W centrum i nad rzeką

Są w Poznaniu przestrzenie, które przez lata funkcjonowały jako obecne w panoramie, ale nieobecne w codziennym życiu. Mała Wyspa na Ostrowie Tumskim należała do tej kategorii. W miejscu dawnej elektrociepłowni firma ROBYG tworzy nową dzielnicę.

Agnieszka Jaworska-Goździewska

Tekst powstał w ramach komercyjnej współpracy z firmą ROBYG SA

To, co dzieje się na Małej Wyspie, nie jest odosobnionym eksperymentem, lecz częścią szerszego procesu, który przekształca europejskie miasta. Dawne tereny przemysłowe, takie jak elektrownie, fabryki, koszary czy magazyny coraz rzadziej się wyburza, a coraz częściej adaptuje i włącza w nową strukturę miejską jako wielofunkcyjne przestrzenie.

W Londynie elektrownia Bankside dziś funkcjonuje jako Tate Modern. Zachowała swoją monumentalną halę turbin, która stała się jedną z najbardziej rozpoznawalnych przestrzeni publicznych miasta, łącząc funkcję kulturową z miejskim życiem. W Kopenhadze dawny silos zbożowy przekształcono w apartamentowiec, w którym surowa, została zachowana industrialna forma, a nowe funkcje mieszkalne wpisano w istniejącą strukturę.

Wspólnym mianownikiem tych realizacji nie jest jedynie estetyka, lecz sposób działania zachowujący elementy dawnej infrastruktury, które nie pełnią roli dekoracji, lecz budują tożsamość miejsca. Nowe funkcje mieszkalne, usługowe i społeczne zapewniają jego codzienną aktywność. W efekcie powstają obiekty czy nawet dzielnice, które nie tylko wykorzystują istniejącą tkankę miasta, ale przywracają do życia przestrzenie wcześniej wyłączone z miejskiego obiegu i nadają im nową funkcję.

• **Widok na przyrodę i architekturę ma się stać elementem codzienności mieszkańców Elektrovni Garbary, podobnie jak obecność zieleni i dostęp do terenów spacerowych wzdłuż rzeki**
FOT. MATERIAŁY PROMOCYJNE

WODA ELEMENTEM PROJEKTU

Elektrovnia Garbary powstaje na terenie o wyjątkowej strukturze przestrzennej ukształtowanej przez wodę, historię i infrastrukturę techniczną. Rzeczny cypel otoczony Wartą i Cybiną przez dekady pozostawał wyłączony z miejskiego obiegu, choć znajdował się w jego ścisłym centrum. Bliskość Starego Miasta, Cytadeli i Ostrowa Tumskiego nie przekładała się na dostępność, ponieważ przestrzeń ta funkcjonowała jako zaplecze przemysłowe, podporządkowane produkcji energii.

Dziś woda, która wcześniej izolowała, staje się pełnoprawnym elementem całego projektu. Zabudowa otwiera się w jej stronę poprzez szerokie przeszklenia, tarasy i loggie, które nie pełnią jedynie funkcji estetycznej, lecz są realnym przedłużeniem przestrzeni mieszkalnej. Widok na przyrodę i architekturę ma się stać elementem codzienności, podobnie jak obecność zieleni i dostęp do terenów spacerowych wzdłuż rzeki.

W centrum kompozycji pozostaje historyczny budynek elektrowni, monumentalna realizacja modernizmu przemysłowego, której skala wyznacza punkt odniesienia dla całej inwestycji

Jak zapowiadają twórcy tego miejsca, od strony historycznej elektrowni oraz nowych ciągów komunikacyjnych budynki stworzą uporządkowaną pierzeję, która wprowadzi rytm i skalę właściwą dla śródmieścia. To napięcie między otwarciem na krajobraz a dyscypliną urbanistyczną ma zbudować charakter całego założenia.

ZABUDOWA UTRZYMANA W RYTMIE MIASTA

Projekt urbanistyczny opiera się nie na jednorodnej zabudowie, lecz na sekwencji budynków o zróżnicowanej wysokości i wyraźnie artykułowanych bryłach, które tworzą półotwarte kwartały i wewnętrzne dziedzińce. Taki układ pozwala zachować kameralność, a jednocześnie zapewnia czytelność przestrzeni i naturalne powiązania między jej fragmentami.

W centrum kompozycji pozostaje historyczny budynek elektrowni, monumentalna realizacja modernizmu przemysłowego, której skala wyznacza punkt odniesienia dla całej inwestycji. Nowa zabudowa nie próbuje jej dominować, lecz świadomie buduje tło, wykorzystując materiały, proporcje i rytm elewacji, które nawiązują do industrialnego dziedzictwa miejsca bez jego dosłownego powielania.

Istotną rolę odgrywać będą także przestrzenie pomiędzy budynkami, które nie sprowadzają się do funkcji komunikacyjnej. Dawny plac węglowy przekształcony zostanie w przestrzeń publiczną o charakterze społecznym, zaprojektowaną jako miejsce spotkań, wydarzeń i codziennych interakcji. To tam zmaterializuje się proces odzyskiwania miasta, ponieważ przestrzeń pracy i produkcji zostaje przepisana na przestrzeń relacji.

WNĘTRZA JAKO KONTYNUACJA PRZESTRZENI WOKÓŁ

Założenia urbanistyczne Elektrovni Garbary znajdą swoje przedłużenie w skali pojedynczego mieszkania. Apartamenty zaprojektowano w taki sposób, aby maksymalnie wykorzystać relację z otoczeniem oraz dostęp do światła dziennego. Wysokość pomieszczeń sięgająca nawet 310 cm, panoramiczne okna o wysokiej izolacyjności oraz duże balkony, loggie i tarasy mają sprawić, że przestrzeń mieszkalna nie będzie kończyć się na ścianach.

Wysoki standard wykończenia nie ograniczy się do materiałów, lecz obejmuje również rozwiązania techniczne, które będą wpływać na jakość codziennego funkcjonowania. Wentylacja mechaniczna zapewni stabilną cyrkulację powietrza i odpowiedni poziom wilgotności, instalacja światłowodowa umożliwi pełne wykorzystanie współczesnych technologii, a systemy inteligentnego zarządzania mieszkaniem pozwolą kontrolować zużycie energii i zwiększą bezpieczeństwo.

Uzupełnieniem tej warstwy będą rozwiązania funkcjonalne, takie jak możliwość zakupu komórek lokatorskich czy infrastruktura dla rowerów, które uporządkują codzienność i ograniczą potrzebę nadmiarowej przestrzeni w samym mieszkaniu. To projektowanie, które ma wychodzić poza estetykę i dotknąć realnych potrzeb użytkowników.

NOWA DEFINICJA LUKSUSU

Projekt Elektrovni Garbary ma wpisać się w szerszy proces zmiany myślenia o mieście, w którym komfort nie jest utożsamiany wyłącznie z przestrzenią prywatną. Obecność zieleni, bioróżnorodne nasadzenia, miejsca dla dzieci i przestrzenie rekreacyjne będą tutaj współistnieć z rozwiązaniami proekologicznymi, takimi jak panele fotowoltaiczne zasilające części wspólne, stacje ładowania samochodów elektrycznych czy energooszczędne oświetlenie sterowane czujnikami ruchu.

Inwestycja na Małej Wyspie jest częścią prestiżowej linii ROBYG Grand Selection. Położenie na cyplu, otoczenie wodą, dostęp do terenów spacerowych i nowych bulwarów, a jednocześnie bliskość centrum mają sprawić, że powstanie tu przestrzeń wysokiej jakości.

REKLAMA

Poznań/34428571

MAŁA WYSPA
NOWE SERCE POZNANIA

• Jak Mała Wyspa wraca do tkanki Poznania?
• Co zyskają mieszkańcy i odwiedzający?
• Jak działa tu idea miasta 15-minutowego?

Czytaj na poznan.wyborcza.pl

Organizator:
GAZETA wyborcza

Sponsor strategiczny:
ROBYG GRAND SELECTION
ELEKTROVNIA GARBARY

1 PO

eprasa.pl 80426b2470

REKLAMA

eprasa.pl 80426b2470

Z żalem i smutkiem zawiadamiamy, że dnia 18 kwietnia 2026 roku, w wieku 48 lat, odszedł z naszego grona, po ciężkiej chorobie, Serdeczny Przyjaciel, Architekt, Wspólnik

ŚP

Marcin Mleczak

Nabożeństwo żałobne odbędzie się 27 kwietnia 2026 roku o godzinie 14.30

w kościele Św. Jadwigi i Jakuba Apostoła w Lusowie,

po którym nastąpi ceremonia pogrzebowa na miejscowym cmentarzu.

Zarząd i pracownicy Lab 3 Architekci

www.nekrologi.wyborcza.pl/34431706

ODESZLI.pl

Stwórz Miejsce Pamięci
Wejdź na serwis **odeszli.pl**

czerwonak zobacz więcej

WÓJT GMINY CZERWONAK

działając na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2026 r. poz. 399) informuję, że dnia 24.04.2026 r. w siedzibie Urzędu Gminy Czerwonak, ul. Źródlana 39, został wywieszony na tablicy ogłoszeń oraz opublikowany na stronie internetowej Gminy Czerwonak ***Wykaz*** nieruchomości będącej własnością Gminy Czerwonak, przeznaczonej Zarządzeniem Nr 106/2026 Wójta Gminy Czerwonak z dnia 17.04.2026 r. do oddania w użyczenie: część działki nr 107/110 oraz nr 107/116, obręb Koziegłowy, o łącznej pow. 0,0820 ha.

Szczegółowe informacje można uzyskać w siedzibie Urzędu Gminy Czerwonak - pok. 215, tel. 61/ 65 44 253.

Poznań/34431128

POZnań

Prezydent Miasta Poznania

informuje, że w dniu 24.04.2026 r. w siedzibie Urzędu Miasta Poznania, Pl. Kolegiacki 17, został wywieszony na okres 21 dni wykaz nieruchomości stanowiącej własność Skarbu Państwa, położonej w Poznaniu przy ul. Mariackiej 7 (obręb Główna, ark. mapy 09, działki nr 20/6, 20/7, 20/8, 20/9, 20/10, 20/11), przeznaczonej do sprzedaży na rzecz jej użytkownika wieczystego. Wykaz zamieszczony został także na stronie internetowej Urzędu Miasta Poznania, w Biuletynie Informacji Publicznej.

Poznań/34431314

ODESZLI.pl

Dziel się wspomnieniami o bliskich

Żyją, póki pamiętamy

Wejdź na serwis **odeszli.pl**

NEWSLETTERY WYBORCZEJ

Wszystkie piszą ludzie, nie maszyny
Nasi najlepsi redaktorzy.
Możesz wybrać z bogatej oferty ponad **40** różnych newsletterów.
Zapisz się na:
wyborcza.pl/newslettery

wyborcza.pl

W sprzedaży!

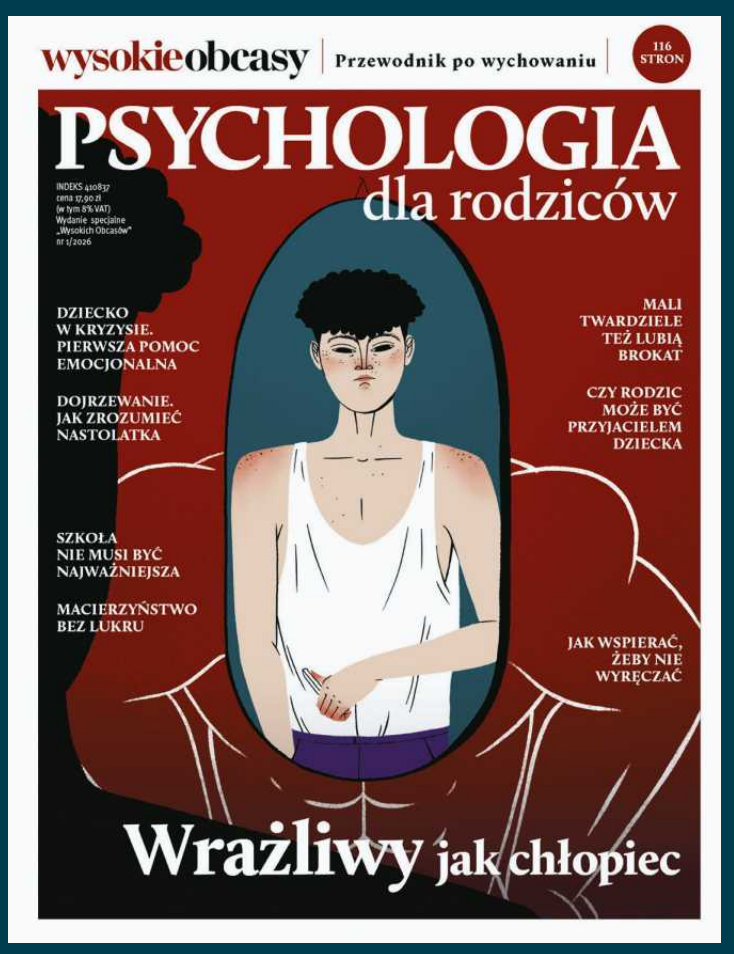

TEMAT NUMERU:
WRAŻLIWY JAK CHŁOPIEC

oraz:

- **Jak pomóc dziecku w kryzysie**
- **Dojrzewanie. Jak zrozumieć nastolatka**
- **Szkoła nie musi być najważniejsza**
- **Rodzic przyjacielem**

żyć lepiej psychologia codziennie

Więcej o psychologii czytaj na **wysokieobcasy.pl/zyclepiej**

POL 1

eprasa.pl 80426b2470

wyborcza

ŁÓDZKIE ZAPRASZA

Piątek, 24 kwietnia 2026 | Redaktorka prowadząca **Małgorzata Szlachetka**

Wyborcza.pl

Nie tylko na weekend

Odnajdź ślady wielkiej historii i inne atrakcje

▶ 4-5, 6 -7

FOT. MARCIN STĘPIEŃ / AGENCJA WYBORCZA.PL

eprasa.pl 80426b2470

Najciekawsze wydarzenia kulturalne w Łodzi

Będzie się działo!

Spektakl o Arkadiusie, „Czarnoksiężnik z krainy Oz" Leny Frankiewicz, jubileuszowy Fotofestiwal, Ravekjavik w starych fabrykach i wielka przekrojowa wystawa polskiej mody.

• **Marta Bogdańska, In Space we Trust Cloven-hoofed, z projektu Vive la résistance!, 2024**
FOT. MATERIAŁY PRASOWE FOTOFESTIWALU

Izabella Adamczewska

Hitem końcówki sezonu może być spektakl o Arkadiusie – bohater to złoto, a fantazja Marcina Libera (reżyser) i Michała Kmiecika (tekst) nieograniczona.

Teatry: Arkadius, Niziurski i Machulski

Urodzony w Parczewie Arkadiusz Weremczuk zrobił niesamowitą karierę. W jego strojach paradowali Björk, Brad Pitt i Christina Aguilera. Arkadius ubierał milionerów. Miał kontrakt na kostiumy dla Los Angeles Opera, a w 2001 roku „The Independent" wymienił go na liście dziesięciu najlepszych brytyjskich projektantów mody. Jego prace kupiło londyńskie Victoria & Albert Museum, wystawiano je w Mode Museum w Hasselt, Mode Museum w Antwerpii, Goethe-Institut w Nowym Jorku i Centre Georges Pompidou w Paryżu. – Byłem Polakiem tak sławnym jak papież i Roman Polański. To było więcej niż spełnienie marzeń – opowiadał Karolinie Sulej i Julii Strużyckiej w wywiadzie dla „Wysokich Obcasów".

A potem zbankrutował, ogłosił swoją śmierć i odrodzenie jako AFKAA (Artist Formerly Known As Arkadius). Mieszka w brazylijskim Salvadorze i stroni od branży mody.

Spektakl Kmiecika i Libera będzie biograficzną fantazją o chłopaku uniesionym i wyplutym przez agresywny kapitalizm. Wielkie marzenia zderzą się z rzeczywistością wyzysku. Z jakim efektem? Okaże się 30 maja.

Wystawa Arkadiusa w Centralnym Muzeum Włókiennictwa była hitem, czy na spektakle do Teatru Jaracza w Łodzi też przyjdą tłumy?

Teatr Nowy w Łodzi sięga po klasykę PRL-owskiej literatury dla młodzieży: „Siódme wtajemniczenie" Edmunda Niziurskiego. Perypetie trzynastoletniego Cykorza wciągniętego w porachunki między dwiema bandami – bierze na warsztat Katarzyna Dudzic-Grabińska. Twórcy zapowiadają podróż w świat wyobraźni, w którym granica między zabawą a rywalizacją, walką a niewinnym przekomarzaniem, jest cienka. Muzycznie temat opracuje Tymoteusz Witczak, który inspiruje się m.in. twórczością Pink Freud i Terry'ego Scotta Taylora.

Premiera – 24 kwietnia na Dużej Scenie.

Teatr Powszechny w Łodzi na finał Festiwalu Sztuk Przyjemnych i Nieprzyjemnych proponuje nową rodzinną komedię Juliusza Machulskiego. „Meczycho" reżyseruje Tomasz Karolak. Spotkanie trzech pokoleń będzie okazją do skonfrontowania światopoglądów.

– Nie pamiętam polskiej teatralnej sztuki która próbuje zasypać historyczne traumy i ksenofobiczme uprzedzenia za pomocą komedii – mówi Machulski.

Pierwsze pokazy – 26 i 27 czerwca w Pieter Smit Theater Rock Polska.

Życie ze stukilową świnią

18 czerwca w Łodzi rozpocznie się 25. Fotofestiwal. Hasłem jubileuszowej edycji jest „Sztuka. Współpraca. Społeczność".

– Zmierzymy się z najważniejszymi wyzwaniami współczesności: od kryzysu demokracji i katastrof klimatycznych, przez wpływ sztucznej inteligencji na obraz, po złożoną relację człowieka ze światem zwierząt – zapowiada Krzysztof Candrowicz z kolektywu programowego.

Główne centrum festiwalowe przeniesie się w tym roku do Pałacu Biedermanna przy ul. Franciszkańskiej 1/5, gdzie ulokowana zostanie wystawa Augustina Rebeteza.

W Ośrodku Propagandy Sztuki przy ul. Sienkiewicza 44 pokazane zostaną słynne „Cykle Ameryki" Philipa Montgomery'ego: Minneapolis po zabójstwie George Floyda, pierwsza populistyczna kampania Donalda Trumpa, protesty Black Lives Matter czy skutki huraganu Irma.

Z kolei w Fabryce Sztuki Art_Inkubatorze przy ul. Tymienieckiego 3 będzie można zobaczyć efekty dwuletniego projektu Heritage Lens – artyści z Włoch, Niemiec, Francji, Łotwy, Hiszpanii, Finlandii, Wenezueli i Polski pokazują konsekwencje zmian klimatycznych.

Ważnym tematem tegorocznego Fotofestiwalu są ludzko-zwierzęce kolektywy. Chiński fotograf Feng Li opowie o tym, jak dzieli życie ze stukilogramową świnią o imieniu Pig Feng JR. Urodzony w roku Świni, od 2017 roku mieszka w wieżowcu z inteligentnym, społecznym i pedantycznym zwierzęciem – żona Li uratowała prosię porzucone na lotnisku. Na zdjęciach widzimy fotografa w kostiumie świni, „juniora" ze złotym balonem w kształcie prosiaka, albo wylegującego się na balkonie z kotem na plecach.

Nikita Teryoshin portretuje podwórkowe koty, Carlos Alba dokumentuje miejskie życie londyńskich lisów, a Maii Tammi dzieli się refleksjami o macierzyństwie – swoim oraz ośmiornicy Octomom, która przez 53 miesiące wysiadywała jaja w kanionie Monterey na Oceanie Spokojnym.

Z kolei w Pasażu Schillera stanie „Niepełny leksykon ptaków wystawowych" Luke'a Stephensona.

Muzyka – filharmonia i Marylin Manson

W Filharmonii Łódzkiej 22 maja wystąpi południowokoreańska skrzypaczka Soyoung Yoon, nagrodzona na XIV Międzynarodowym Konkursie Skrzypcowym im. Henryka Wieniawskiego. W programie mniej znana polska muzyka, m.in. Concertino na skrzypce i orkiestrę Mieczysława Wajnberga oraz Poemat na skrzypce i orkiestrę Szymona Laksa.

29 maja na finał rezydencji w Filharmonii Łódzkiej koncert „Życie bohatera" zagra Jakub Jakowicz. Artysta wykona Koncert skrzypcowy a-moll Antonína Dvoráka oraz tytułowy poemat symfoniczny Richarda Straussa.

Wystawa Arkadiusa w Centralnym Muzeum Włókiennictwa była hitem, czy na spektakle do Teatru Jaracza w Łodzi też przyjdą tłumy?

Sezon w Filharmonii Łódzkiej zakończy koncert poświęcony pamięci Elżbiety Pendereckiej. Zabrzmią I Koncert fortepianowy e-moll op. 11 Fryderyka Chopina oraz VIII Symfonia „Pieśń przemijania" Krzysztofa Pendereckiego. Na fortepianie zagra Shiori Kuwahara, laureatka czwartej nagrody na XIX Konkursie Chopinowskim.

W czerwcu dziesiąta edycja festiwalu muzyki i sztuk wizualnych Ravekjavík. W Elektrowni w kompleksie Fuzja oraz w dawnych magazynach tekstyliów przy ul. Niciarnianej będzie można usłyszeć alt-rap, jazz, elektronikę, ambient i muzykę eksperymentalną. Na scenie klubowej zagości m.in. trance, house, breakbeat, hyperpop i latinx.

Co jeszcze, jeśli chodzi o koncerty? 18 lipca w Atlas Arenie wystąpi Marilyn Manson. A 24 lipca rozpoczyna się Łódź Summer Festival, na który zaproszono m.in. Happysad, Justynę Steczkowską, Chivasa, Bedoesa i TEDE. Gwiazdą imprezy odbywającej się na Łódzkich Błoniach będzie Timbaland.

Nowa polska moda i dary przyjaźni

Muzeum Sztuki w Łodzi zaprosi w połowie maja do obu swoich oddziałów na prezentację „Darów przyjaźni". Wyeksponowane zostaną prace artystek i artystów związanych z instytucją od lat (m.in. Liama Gillicka, Sharon Lockhart, R.H. Quaytman) i współpracujących z nią w ostatnim czasie (m.in. Veroniki Hapchenko, Agaty Ingarden, Nikity Kadana, Marysi Lewandowskiej, Antje Majewski, Wendelien van Oldenborgh, Mykoly Ridnyiego, Aury Rosenberg, Wilhelma Sasnala). Najnowsze dzieła podarowane zostały przez amerykańską performerkę Andreę Fraser, holenderskiego artystę Willema de Rooija czy Gabriele Stötzer z Niemiec.

13 czerwca w Centralnym Muzeum Włókiennictwa w Łodzi otworzy się wystawa „Nowa moda polska. Kronika głębokich uczuć". W jakie relacje w XX wieku wchodził ubiór? Co zmienia się dziś?

„Sarmatyzm, wyobrażenia o mitologii słowiańskiej, kultura wiejska, przesiedlania po konferencji jałtańskiej, prześladowania polityczne, czy wątki maryjne skonfrontowane zostaną m.in. z queerem, sztuką dragu, muzyką techno i najnowszymi technologiami" – zapowiada kurator Marcin Różyc.

Pokazane zostaną kolekcje m.in. Arkadiusa, Gosi Baczyńskiej, Rafała Świądra, Kasi Kucharskiej, Paprockiego i Brzozowskiego oraz Jacka Gleby. O odradzaniu dawnych polskich rzemiosł lokalnych opowiedzą prace Zofii Chylak. Będzie można zobaczyć również pierwszy cyfrowy ubiór w kolekcji muzeum, autorstwa Marcina Kossakowskiego.

Dla dzieci

Od 23 maja w Teatrze Pinokio grane będą „Mity" w reżyserii Jakuba Porcariego. Realizatorzy zapraszają dzieci w podróż do świata bogów i herosów. Za inspirację posłużyły nie tylko różne wersje greckich mitów, ale też epos Hezjoda „Teogonia".

Łódzki Teatr Lalek Arlekin zaprosił do współpracy Lenę Frankiewicz, która na 30 maja przygotowuje premierę „Czarnoksiężnika z krainy Oz". Za adaptację kultowej powieści Lymana Franka Bauma zabrała się Sandra Szwarc, która zapowiada, że przeczyta powieść przez pryzmat współczesnej Ameryki.

„Świat Dorotki stanie się tu rodzajem kulturowej mapy mitów, ikon, lęków i marzeń, zakodowanych w popkulturze, która ma ogromny wpływ na kulturę europejską, w tym także polską. W warstwie dramaturgicznej pojawią się odniesienia do estetyki kina drogi, kina superbohaterów, seriali młodzieżowych oraz współczesnego kina familijnego, które przepracowuje temat dojrzewania, inności oraz poszukiwania własnej tożsamości" – czytamy na stronie teatru.

Z kolei 30 marca w malarni Teatru Wielkiego w Łodzi premierę będzie mieć „Turkusowy potwór", opera Tomasza J. Opałki i Marii Peryt, inspirowana teatrem Carla Gozziego i komedią dell'arte. ●

1 RP

eprasa.pl 80426b2470

BLISKO, PIĘKNIE, Z HISTORIĄ W TLE

Łódzkie poleca się na majówkę

ŁÓDZKIE
URZĄD MARSZAŁKOWSKI

Kto chociaż raz odwiedził centrum Polski, wie, że znaleźć tu można miejsca, które mają swój charakter i zapadają w pamięć. Od zrewitalizowanych łódzkich fabryk, przez leśne azyle, malownicze rzeki zachęcające do spływów kajakowych, po małe miejscowości kuszące zabytkami i folklorem. Wiele z nich zachwyci nawet podczas krótkiego pobytu, również przejazdem.

Piękno województwa łódzkiego bierze się z bogactwa przyrodniczego oraz stąd, że tworzą je historycznie różnorodne ziemie połączone szybko wzrastającym przemysłem przed stu pięćdziesięciu laty, który pozostawił w spuściźnie znakomite pofabrykanckie arcydzieła architektury. Wiele z nich odzyskało blask dzięki wsparciu z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego.

Ziemia obiecana

Narodowe Centrum Kultury Filmowej to serce filmowej Łodzi ulokowane w zrewitalizowanym, nowoczesnym kompleksie po dawnej elektrociepłowni EC1. Dzięki unijnemu wsparciu z Urzędu Marszałkowskiego powstała tu profesjonalna infrastruktura służąca edukacji kulturalnej. Odwiedzający mogą podziwiać interaktywną wystawę stałą „Materia Kina", która w niezwykły sposób odkrywa kulisy produkcji filmowej. Inną ważną ekspozycją jest „Kino Polonia", opowiadająca historię polskiej kinematografii. W kompleksie EC1 jest też Centrum Nauki i Techniki dające unikatową możliwość zdobywania wiedzy m.in. na temat przetwarzania energii. To budynek w stylu industrialnym z początku XX w., z zachowanymi elementami maszyny parowej i ceglaną elewacją. Jest tu m.in. Planetarium i Ulica Żywiołów, czyli centrum techniki dla najmłodszych oraz Centrum Komiksu.

EC1

Z EC1 spacerujemy na ul. Piotrkowską, która jest częścią rewitalizowanych – również ze środków unijnych – kwartałów centrum Łodzi. Kolejne zabytkowe kamienice odzyskują blask tworząc przepiękny szpaler niepowtarzalnych budowli.

Trwałe ślady naszej historii

Miejsce „z duszą" we wschodniej części regionu to XII-wieczne Opactwo Cystersów w Sulejowie. Jeden z najlepiej zachowanych skarbów architektury romańskiej w Polsce. Ze względu na historyczny charakter, miejsce to owiane jest wieloma legendami. Według jednej z nich, przed portalem znajdującym się w kościele, rycerze Władysława Jagiełły ostrzyli miecze przed wyprawą pod Grunwald.

Klasztor Cystersów w Sulejowie

Pałac Saski w Kutnie

Na północy województwa warto zajrzeć do dwóch leżących blisko siebie obiektów z przebogatą historią. To Pałac Saski w Kutnie i Zamek w Oporowie. Pałac Saski – zbudowany za 6 tysięcy talarów i dziś odnowiony za 36 milionów złotych – jest najcenniejszym symbolem Kutna i jego przeszłości. Ten drewniany budynek z charakterystyczną konstrukcją szkieletową, to jedyny w Polsce zachowany pałac pocztowy wzniesiony z polecenia Augusta III w czasach unii polsko-saskiej. Cesarz Napoleon Bonaparte zatrzymał się w tu 11 grudnia 1812 roku podczas odwrotu z tragicznej wyprawy na Rosję. Z kolei Zamek w Oporowie to gotycka perełka Łódzkiego. Jest najlepiej zachowaną rezydencją rycerską w Polsce, z historią sięgającą XV wieku. Wzniesiony został ok. 1440 roku na sztucznie usypanej wyspie, otoczonej głęboką fosą. Od 1949 roku w murach zamku mieści się Muzeum. Wokół zamku rozpościera się piękny park.

Reset w Tomaszowie Mazowieckim i okolicach

Rezerwat przyrody Niebieskie Źródła to jedno z najbardziej malowniczych miejsc w Łódzkiem. Woda wypływająca z podziemnych pokładów wapieni jurajskich przybiera charakterystyczną niebiesko-błękitno-zieloną barwę. To efekt unikalnych procesów fizycznych i chemicznych. Dzięki unijnemu wsparciu z Urzędu Marszałkowskiego w byłej kopalni piasku otwarta została podziemna trasa turystyczna. Rezerwat położony jest w granicach administracyjnych Tomaszowa Mazowieckiego, naprzeciwko Skansenu Rzeki Pilicy. A trasa wzdłuż Pilicy prowadzi przez malownicze zakątki, w tym Smardzewice, skąd można przejść się obok tamy na Zalewie Sulejowskim. Plaża w Smardzewicach również została zrewitalizowana dzięki środkom unijnym.

Plażing w Poddębicach i Uniejowie

Zachodnia część województwa łódzkiego to Zalew Jeziorsko utworzony na Warcie. Jego północna część pełni funkcję rekreacyjną i można tam popływać łodziami motorowymi, żaglówkami, natomiast południowa to strefa ciszy z rezerwatem ornitologicznym „Jeziorsko". Tym, co przyciąga turystów w te rejony są kąpieliska na bazie wód geotermalnych. Termy Poddębice tworzy siedem basenów zewnętrznych i wewnętrznych oraz strefa saun i SPA. Poddębice szykują się też do zagospodarowania nabrzeża Neru. Przy dofinansowaniu unijnym powstaną bulwary nadrzeczne. Będą dodatkową atrakcją dla turystów, którzy odwiedzają Termy, Park dworski z Pałacem Grudzińskich i ZOO Safari w Borysewie. Turyści mogą też odpocząć korzystając z leczniczych wód geotermalnych w Termach Uniejów. Miasteczko posiada status uzdrowiska termalnego. Warto wybrać się tu do zespołu muzealno-noclegowego – Zagrody Młynarskiej. W sąsiedztwie kompleksu znajduje się tężnia solankowa, uzupełniająca infrastrukturę Uniejowa o nowe urządzenie lecznictwa zdrojowego.

Park Arkadia i Pałac w Nieborowie – romantyczny zakątek Łódzkiego

Park Arkadia

Ogrody w Arkadii koło Nieborowa to jedno z najpiękniejszych i najbardziej niezwykłych miejsc na północy województwa łódzkiego. Zostały założone w końcu XVIII wieku i stanowią przykład sentymentalnego ogrodu krajobrazowego inspirowanego romantyzmem. W ogrodzie znajdziemy wiele zabytków. Jest antyczna Świątynia Diany, Domek Gotycki, Dom Murgrabiego. Jedną z najbardziej charakterystycznych budowli jest Akwedukt. Przepiękny, barokowy pałac w Nieborowie to dawna rezydencja rodziny Radziwiłłów. W bogato zdobionych wnętrzach pałacu można zobaczyć unikalne kolekcje dzieł sztuki, mebli oraz przedmiotów codziennego użytku z XVIII i XIX wieku. Otaczający pałac park stanowi piękne tło do spacerów. Zarówno Park Arkadia, jak i Pałac w Nieborowie zachwycają dzięki wsparciu unijnemu.

Pałac w Nieborowie

Skansen w Kwiatkówku i grodzisko

Gratką dla miłośników historii i przyrody będzie Skansen w Kwiatkówku i grodzisko pod Tumem. Skansen to unikatowe miejsce, w którym można zobaczyć, jak wyglądało życie na dawnej wsi. Grodzisko w Tumie to z kolei fascynująca podróż do przeszłości, do czasów średniowiecznej Łęczycy, gdy ziemie te zamieszkiwane były przez pierwszych Piastów. Nieopodal wyłania się Archikolegiata w Tumie – jeden z najcenniejszych polskich zabytków architektury romańskiej. I wreszcie Zamek Królewski w Łęczycy, który gościł wielu polskich królów, a nawet… diabła Borutę. Dziś jest gospodarzem corocznych europejskich turniejów rycerskich. Wzniesiony w XIV wieku z inicjatywy króla Kazimierza III Wielkiego pełnił funkcję obronną i administracyjną.

34430757

eprasa.pl 80426b2470

Nie tylko na weekend

Kajakiem dopłynąć do perły architektury romańskiej

Jak zwiedzać region łódzki? Szukając śladów średniowiecznej historii, młynów, a może miejsc z życia słynnego pisarza? Jedno jest pewne – atrakcji nie zabraknie.

Małgorzata Szlachetka

Szybki wypad na weekend, a może tygodniowy lub dłuższy wyjazd w czasie wakacji? W województwie łódzkim nie brakuje miejsc wartych odwiedzenia. Co więcej, czasami kilka atrakcji jest w stosunkowo niewielkiej odległości, więc warto z tego skorzystać.

Dla fanów średniowiecznej historii

Zaczynamy od odkrywania tajemnic Opactwa Cystersów w Sulejowie, które jest perłą architektury romańskiej, nie tylko w skali Polski. Cystersi zbudowali swój klasztor na wzgórzu, nad brzegiem Pilicy, w XII wieku rzeka płynęła bliżej klasztornych murów. Dziś do Sulejowa możemy dojechać samochodem, ale jest też możliwość wypożyczenia kajaków, żeby poznać okolicę z nieco innej perspektywy. Przystań kajakowa jest kilkaset metrów od historycznych zabudowań klasztornych.

Cystersów do Sulejowa sprowadził książę Kazimierz II Sprawiedliwy. Zakonnicy przybyli nad Pilicę na początku sierpnia 1177 roku. Cystersi zajmowali się rolnictwem i ogrodnictwem, ale można powiedzieć, że byli pionierami w wielu dziedzinach.

Budowa kościoła w stylu romańskim trwała ponad 50 lat. Budulcem świątyni był szydłowiecki piaskowiec. Do dziś zachwyca portal zdobiący główne wejście do kościoła, który został konsekrowany 23 listopada 1232 roku. Co ciekawe, wyposażenie kościoła jest barokowe, ale w czasie renowacji świątyni odkrywano nie tylko gotycką cegłę, ale i freski. Można je podziwiać w prezbiterium, przy ołtarzu głównym. Pozostałe ściany świątyni są nadal otynkowane – kto wie, jakie skarby czekają jeszcze na odkrycie?

Wrażenie robią podwójne stalle – bogato zdobione, malowane na zielono oraz na złoto.

Opaci sulejowscy wielokrotnie przyjmowali możnych gości, na czele z królem Władysławem Jagiełłą w czasie, gdy rycerstwo przygotowywało się do bitwy pod Grunwaldem.

Cysterskich zabudowań nie ominęły zawirowania historii, począwszy od decyzji o kasacie klasztoru. W czasie zaborów Rosjanie wywieźli księgi z biblioteki klasztornej.

Wokół kościelnych zabudowań widać ślady dawnej świetności. W formie ruiny zachowała się ściana dawnego refektarza, w którego piwnicach były niegdyś pełne spiżarnie. W czasie badań archeologicznych zostały odkryte również relikty pieców, które służyły do ogrzewania pomieszczeń. Można sobie wyobrazić, jak pięknie musiał wyglądać po sąsiedzku pałac opata z wyjściem na ogród.

Będą w Sulejowie nie można zrezygnować z wizyty w tamtejszym muzeum – kameralnym, ale z wieloma interesującymi zabytkami. W środku prezentowane jest m.in. ciekawe lapidarium z fragmentami odkrytych w czasie prac archeologicznych kafli piecowych, naczyń i kamiennych detali.

Dzieci na pewno zainteresuje drewniana rzeźba lwa, datowana na połowę XVII wieku. Taką samą można zobaczyć w kościele.

Jeśli chcą Państwo spędzić noc w tym historycznym kompleksie, to dawne zabudowania gospodarcze cystersów pełnią obecnie nową rolę – mieści się w nich Hotel Podklasztorze ze spa oraz restauracją. To dobry adres! W klimat przeszłości miejsca wprowadzają nie tylko łacińskie sentencje, umieszczone w pokojach, ale też dźwiękowy detal – na korytarzach słychać momentami gregoriańskie chorały.

• **2022 r. Rekonstrukcja fragmentu grodu w Tumie pod Łęczycą. Dzień otwarcia nowej atrakcji turystycznej**
FOT. MARCIN STĘPIEŃ / AGENCJA WYBORCZA.PL

• **Skansen etnograficzny w Kwiatkówku** FOT. MARCIN STĘPIEŃ / AGENCJA WYBORCZA.PL (2)

Dla fanów grodów

Fani historii na pewno znajdą coś dla siebie w Tumie. Wizyta w słynnej Archikolegiacie Tumskiej to punkt obowiązkowy, ale w odległości spaceru od tego zabytku są jeszcze dwie inne atrakcje.

Od 2022 roku można zwiedzać częściową rekonstrukcję fragmentu średniowiecznego grodu w Tumie. Do współczesnej budowy zużyto zużyto 1 tys. m sześc. drewna. To inwestycja za prawie 12 mln zł, w tym 7,5 mln dotacji z UE.

Największym odkryciem z trzech sezonów poprzedzających rekonstrukcję w Tumie jest srebrny dziewięcioboczny pierścień z inskrypcją po łacinie – „Obyś żył szczęśliwy, ile czasu żyje feniks". Został znaleziony w warstwie ziemi datowanej na drugą połowę XI w. i początek XII stulecia. Pierwszy gród w tym miejscu założył prawdopodobnie Bolesław Chrobry.

– To rekonstrukcja zgodna z realiami historycznymi – mówił w rozmowie z „Wyborczą" w dniu otwarcia atrakcji Stanisław Muszyński, prezes Bractwa Rycerskiego Ziemi Sieradzkiej. – Jako rekonstruktorzy często zderzamy się z mitami, bo ludzie wyobrażenia o historii budują na podstawie filmów z Hollywoodu. A historia jest dziesięć razy ciekawsza! Rozwiązania naszych przodków ciągle zaskakują. Nie mieli Tik Toka, ale nie byli od nas głupsi – dodawał.

Będąc w tym miejscu, zajrzyjmy również do niewielkiego skansenu, który jest rzut beretem. Kierujcie się w stronę wiatraka!

Dla fanów przyrody

Inny sposób na zwiedzanie odkrywania łódzkiego? Na przykład wybierając ścieżkę parków krajobrazowych oraz rezerwatów, a tych w regionie nie brakuje. Tylko na terenie obecnej Puszczy Bolimowskiej żyje ponad 200 gatunków zwierząt chronionych. Cenne przyrodniczo tereny zostały objęte ochroną w granicach Bolimowskiego Parku Krajobrazowego z około 160 pomnikami przyrody, a także podmokłymi łąkami.

Przyrodniczą atrakcją są również Niebieskie Źródła w Tomaszowie Mazowieckim. Nazwa pochodzi od barwy wody. Podobno ich widokiem zachwycał się już car Mikołaj II w 1901 roku. Nie inaczej jest dzisiaj, chociaż do źródeł idzie się lasem od ruchliwej drogi. W ciepłe weekendy przygotujcie się na tłumy.

1 RP

eprasa.pl 80426b2470

– Niebieski kolor jest w tym przypadku iluzją świetlną – mówi Krzysztof Olkusz, znany łódzki przewodnik. I dodaje: – Łódzkie generalnie ma niesamowite walory przyrodnicze i piękne lesiste tereny. Jestem zachwycony zespołem parków nad Pilicą, bo to ciągle jest to dzika rzeka – świetna do spływów kajakowych. Świetne spływy są też na Rawce i Grabi. Jest gdzie wypoczywać.

Dla fanów młynów

Krzysztof Olkusz zwraca również uwagę, że Łódzkie jest zagłębiem młynów pochodzących z przełomu XIX i XX wieku. Często są one jeszcze drewniane. – Niektóre z nich zamieniły się w punkty gastronomiczne i dzięki temu ciągle żyją. To na przykład Osada Dwa Młyny nad Grabią – mówi przewodnik. Gospodarze tego miejsca piszą tak: „Na terenie Osady funkcjonuje Muzeum oraz Bar. W sprawie sesji zdjęciowych, planów filmowych oraz artystycznego wykorzystania Osady Dwa Młyny, prosimy o bezpośredni kontakt telefoniczny". Lokalizacja: gmina Dobroń, niedaleko Pabianic.

– Fryszerka nad Pilicą tuż za Inowłodzem, gdzie obok siebie są dwa młyny. Jeden jest smażalnią ryb, drugi nieco ukryty w lesie. Malowniczo położony. W Konstantynowie Łódzkim nawet zachował się ostatni młyn nad rzeką Łódką. Piękne młyny przetrwały się nad Nerem, na przykład w Wilkowicach. Jest też młyn Jamborek koło Zelowa – wylicza Olkusz. Dodając, na zasadzie ciekawostki, że niektóre młyny miały metalowe elementy wyposażenia pochodzące z łódzkich fabryk.

Jestem zachwycony zespołem parków nad Pilicą, to ciągle dzika rzeka

KRZYSZTOF OLKUSZ
przewodnik

Oznakowany przez PTTK jest Szlak Młynów nad Grabią w powiecie łaskim. Długość – 46 kilometrów.

Dla fanów literatury

Oglądanie Niebieskich Źródeł warto połączyć ze zwiedzaniem Skansenu Rzeki Pilicy. Kameralnego, ale interesującego. Można tu wejść do niewielkiego wnętrza stacji Kolei Warszawsko-Wiedeńskiej, w której bywał Władysław Reymont.

Reymont nie tylko napisał „Ziemię obiecaną", powieść, w której unieśmiertelnił Łódź, ale też był związany z regionem łódzkim, co stało się inspiracją dla jego twórczości. Nobliście zawdzięczmy nie tylko „Ziemię obiecaną", ale też „Chłopów". Oba dzieła wpisały się w historię światowej literatury, ale też doczekały się fantastycznych ekranizacji!

„Gdy miał mniej więcej 18 lat zaciągnął się do wędrownej trupy teatralnej, która przemierzała nasze województwo, występując m.in. w Ozorkowie, Łęczycy, Skierniewicach. W końcu ojciec wystarał się dla niego o posadę niższego funkcjonariusza Kolei Warszawsko-Wiedeńskiej. Pracował na małych stacyjkach w Rogowie, Krosnowej, Lipcach. Pomieszkiwał w okolicznych wsiach" – czytamy na stronie lodzkie.pl.

• **Skansen Rzeki Pilicy** FOT. MAŁGORZATA SZLACHETKA

• **Kościół zbudowany w Sulejowie przez cystersów, w tle dawne zabudowania gospodarcze – obecnie Hotel Podklasztorze** FOT. MAŁGORZATA SZLACHETKA

Lipce dziś noszą miano Reymontowskich.

Obserwowanie życia wiejskiego stało się inspiracją do napisania powieści „Chłopi". „Mimo że literacki opis miejscowości nie pokrywa się z rzeczywistym wyglądem ówczesnych Lipiec, stały się one chyba najbardziej rozsławioną z polskich wsi. Mało tego, wiele z przedstawionych w książce historii, jak również nazwiska ich bohaterów – były w pełni autentyczne – zapewne pochodziły z zasłyszanych przez pisarza w karczmie opowieści" – tak o Lipcach Reymontowskich pisze Mirek Osip-Pokrywka w przewodniku „Łódzkie między Bzurą, Pilicą i Wartą".

Lipce pamiętają o nobliście na wiele sposobów. Będąc w okolicy, można odnaleźć również tzw. Domek Reymonta, w pobliżu linii kolejowej, w którym mieszkał. To dawny budynek dróżnika kolejowego.

Dla fanów miast

W tym kontekście Krzysztof Olkusz wymienia Kutno, jako miasto, które „wymyśliło się na nowo". I zbudowało swoją markę wokół uprawy róż i corocznego Święta Róży. Podobny pomysł na siebie, zdaniem przewodnika, miał Zgierz.

– Miasto Tkaczy to może nie do końca wykorzystana szansa, ale jednocześnie jest tam coś tak cudownego, jak Centrum Konserwacji Drewna, które dostaje zamówienia z całej Europy – mówi Krzysztof Olkusz.

REKLAMA 34431295

1 RP

eprasa.pl 80426b2470

Termy Uniejów kończą 18 lat

Nowa inwestycja i atrakcje w prezencie na urodziny

Gdy zaczynaliśmy w 2008 roku, klienci mieli do dyspozycji mały obiekt z trzema nieckami basenowymi i dwiema saunami – wspomina Marcin Pamfil, prezes Term Uniejów.

Alicja Zboińska

Na 16 maja zaplanowano obchody pierwszych „dorosłych" urodzin kompleksu basenowo-saunowego w Uniejowie połączone z otwarciem nowej strefy atrakcji, która zajmie obszar prawie hektara. Chodzi o teren położony w kierunku mostu, na którym znajdzie się letnia strefa rozrywki, nie tylko wodnej. – Ta strefa ma być czynna od maja do września, choć wiele będzie zależało od pogody – mówi Marcin Pamfil. – Nie będą to tylko atrakcje związane z wodą, choć zaplanowaliśmy flume ride, czyli kolejkę wodną, która dostarczy niezapomnianych wrażeń. To rodzaj atrakcji w parkach rozrywki, gdzie łódki poruszają się po torze z wodą, rozpędzając się grawitacyjnie, pokonują zjazdy i zakręty, kończąc zjazd wpadnięciem do wody.

Atrakcje w letniej strefie rozrywki

W nowej strefie działać będzie także kilka nowych zjeżdżalni o takich nazwach jak: „Spiralne Tornado", „Wyścigowe Duo", „Adrenalina Max" oraz „Family Fun".

Właściciele term pomyśleli również o części edukacyjnej. Powstał ogród wody, czyli laboratorium zabawy i nauki. W tym miejscu będzie można się dowiedzieć, czym jest wir wodny, jak działa siła wody, jaka jest nasza waga w wodzie czy też jak powstaje siła oceanu.

Dzieci będą mogły skorzystać też z nauki jazdy elektrycznymi mini jeepami – przygotowano 25 takich pojazdów. Będą się poruszać po torze zakrętami i rondem. Ma to przypominać prawdziwe miasteczko ruchu i być przystosowane dla dzieci w wieku cztery – 11 lat.

Właściciele Term Uniejów wykorzystali także mały zbiornik wodny, który znajduje się na tym terenie. Został przekształcony w „miniaturowy port, po którym pływać będą ekologiczne łódki elektryczne". Goście będą mogli podziwiać krajobraz z perspektywy wody lub korzystać z pomostu. W ramach inwestycji powstała także duża strefa relaksu z plażą trawiastą wyposażoną w leżaki. Jest i zielony labirynt – żywopłoty w dwóch wysokościach, z mineralnymi ścieżkami w kolorze złoto-beżowym. Dla miłośników gier edukacyjnych przygotowano szachy terenowe.

Koncerty na 18. urodziny

W nowej strefie zaplanowano również atrakcje dla dorosłych: zewnętrzny klub fitness z profesjonalnym sprzętem. Na świeżym powietrzu w tej części będzie można zadbać o zdrowe plecy, wykonać ćwiczenia kardio. Powstają tu także strefy funkcjonalna oraz wolnych ciężarów.

Prace nad powstaniem tej strefy rozpoczęły się we wrześniu 2025 roku. O tym, jak wygląda nowe miejsce, będzie można się przekonać od soboty 16 maja od godz. 10. Zaplanowano wówczas obchody 18. urodzin Term Uniejów.

W ramach zakupionego biletu goście mogą korzystać z oferty basenów, strefy saun, nowej letniej części oraz wziąć udział w koncercie, w trakcie którego wystąpią Patrycja Markowska, Julia Żugaj oraz zespół Zakopower.

Organizatorzy zapowiadają, że muzycy będą występować od godz. 17 do późnych godzin nocnych. Imprezę, która zakończy się o północy, poprowadzi Agnieszka Hyży.

Bilet normalny kosztuje 199 zł, ulgowy (dla dzieci i młodzieży do 16 lat) jest o 30 zł tańszy.

Na dzień 16 maja dostępne będą również bilety dwu- i czterogodzinne. Będzie można je kupować od godz. 10 w kasach. Nie obejmują udziału w imprezie, a osoby, które się na nie zdecydują, mogą korzystać ze wszystkich atrakcji kompleksu, w tym letniej strefy do godz. 15.

Od tego się zaczęło

To kolejna rozbudowa Term Uniejów, które zostały otwarte w lipcu 2008 roku. Klienci mieli wówczas do dyspozycji trzy baseny: 25-metrowy pływacki, nieckę ze słoną wodą oraz brodzik dla dzieci. Otwarte zostały także dwie sauny oraz niewielka strefa odpoczynku przy nich. Powstała również restauracja.

REKLAMA 34431156

1 RP

eprasa.pl 80426b2470

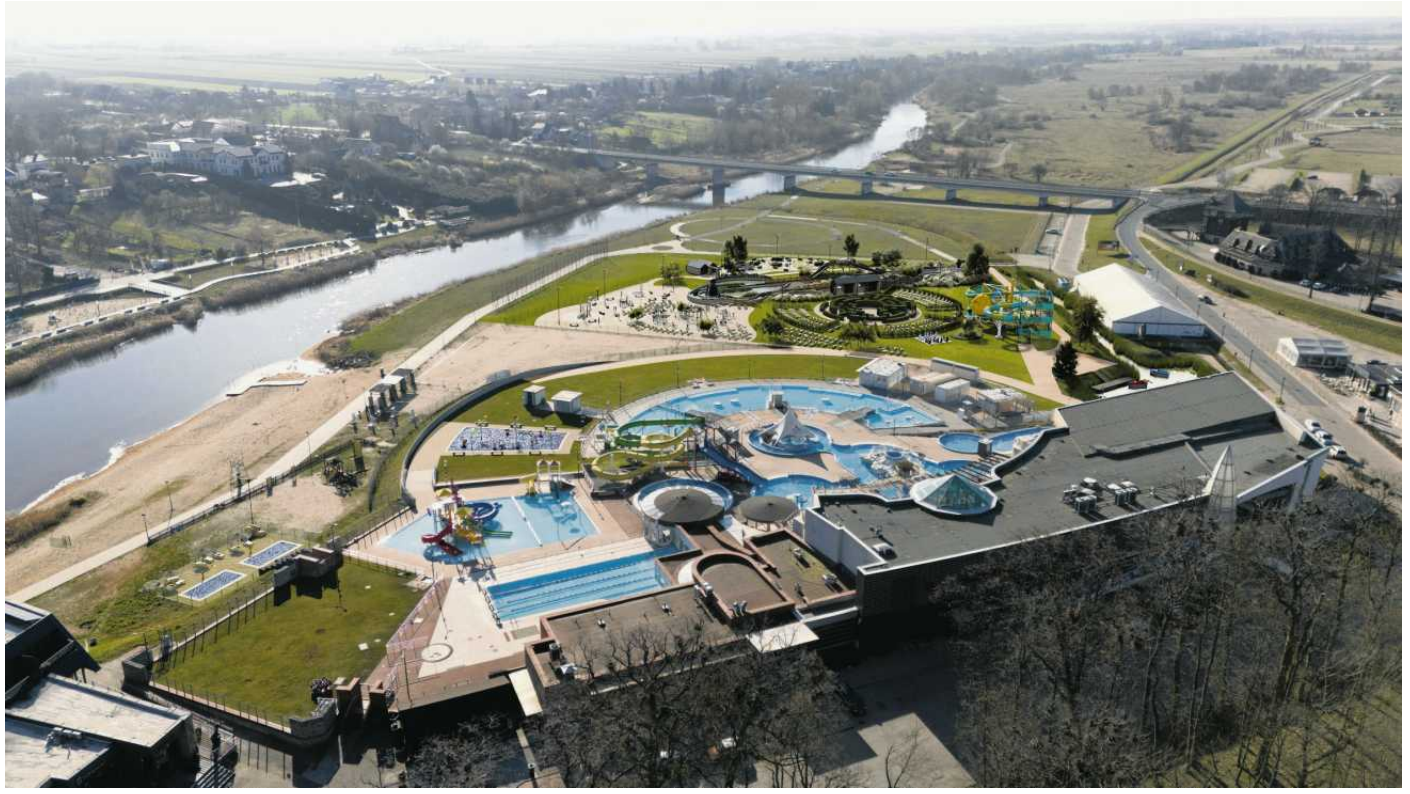

Frekwencja

OKOŁO

8

MLN

• **Tyle osób odwiedziło do tej pory Termy Uniejów**

• **Nowa inwestycja Term Uniejów**

FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Od tego czasu Termy Uniejów były kilka razy rozbudowywane.

– Początkowo był to mały obiekt, który rocznie odwiedzało ok. 250 tys. osób – mówi Marcin Pamfil. – W roku 2012 liczba gości wzrosła do pół miliona rocznie. Odwiedzających systematycznie przybywało, w 2019 roku było ich ok. 750 tys. i – gdy wydawało się, że będzie już tylko lepiej – przyszła pandemia koronawirusa.

Po pandemii goście wrócili, choć jest ich nieco mniej – ok. 600 tys. rocznie. Jak wylicza prezes Term Uniejów są to nie tylko województwa łódzkiego, ale także Wielkopolski czy Kujaw. Mniej jest natomiast mieszkańców Mazowsza, którzy zyskali dwa duże obiekty basenowe w swoim województwie.

Poprzednia rozbudowa obiektu miała miejsce w 2019 roku, a wcześniejsza w 2012 roku.

W 2019 roku zmienił się brodzik dla dzieci: powstał tu zamek wodny z kilkoma mniejszymi zjeżdżalniami oraz siatka wspinaczkowa z pływającymi atrakcjami dla najmłodszych. Do użytku został oddany również wielofunkcyjny basen rekreacyjny wypełniony wodą solankową, wyposażony w leżanki i ławeczki rurowe z masażem powietrznym. Powstały również stanowiska do masażu ściennego z zasysaniem powietrza, gejzery i kaskada wodna.

Powierzchnia wody zwiększyła się z 1600 do 2700 m kw.

Także w 2019 roku został oddany do użytku czterogwiazdkowy Apart-hotel Termy Uniejów, który mieści część hotelową i konferencyjną.

Miliony gości

Do tej pory Termy Uniejów odwiedziło ok. 8 mln osób. Najwięcej gości jest w letnie weekendy – nawet pięć – sześć tysięcy osób dziennie, natomiast zimą ta liczba spada do trzech – czterech tysięcy osób. Zimą w tygodniu obiekt odwiedza między dwa a trzy tysiące osób dziennie, latem między trzy a cztery tysiące.

Mimo dodawania kolejnych atrakcji nie zmienia się jedno: nadal obowiązuje opcja czas stop. Klienci, którzy wychodzą z basenu albo sauny, mogą zatrzymać czas, a posiłek nie jest wliczany do pobytu na obiekcie. Jak podkreśla Marcin Pamfil, Termy Uniejów były pierwszym obiektem saunowo-basenowym w Polsce, który wprowadził taką możliwość.

Sauna z widokiem na Wartę

Następna będzie strefa saun, która obecnie składa się z kilku rodzajów: na podczerwień, bani, łaźni aromatycznej, tureckiej, sanarium. Do dyspozycji gości są także basen lodowy z temperaturą wody wynoszącą 10 stopni Celsjusza, komora śnieżna z temperaturą od minus 5 do minus 13 stopni oraz „słoneczna łąka".

– Kolejnym etapem rozbudowy będzie właśnie saunarium – mówi Marcin Pamfil. – Chcemy podwoić tę strefę. Największą atrakcją będzie zapewne sauna z widokiem na Wartę, w której będą organizowane ceremonie saunowe. Jednocześnie będzie mgło wziąć w nich udział nawet 120 osób, czyli dwa razy tyle, ile obecnie korzysta z takich możliwości w bani.

Prezes Term Uniejów obserwuje, że rośnie zainteresowanie pobytem w saunach, a ceremonie przyciągają więcej osób, niż jest w stanie pomieścić obecna sauna służąca do tego.

Rozbudowa tej strefy to plan na najbliższe lata, niebawem zostanie opracowany szczegółowy projekt. Marcin Pamfil: – Marzy mi się, by to miejsce powstało w 2028 roku, ale nie składam konkretnych deklaracji. ●

REKLAMA 34431191

DOUBLETREE by Hilton LODZ

Plan na event doskonały

5000 mkw. powierzchni konferencyjno-eventowej
201 pokoi gościnnych
Dawne hale Wytwórni Filmów Fabularnych
Sala kinowa (160 miejsc)
Powitanie ciepłym ciasteczkiem
Parking na 300 aut
Doskonała lokalizacja w centrum kraju

www.doubletreelodz.pl

ul. Łąkowa 29, 90-554 Łódź
T: +48 42 208 80 80 / E: lcjdl.ds@hilton.com

1 RP

eprasa.pl 80426b2470

REKLAMA

Ogrody do zwiedzania w samym centrum Polski.

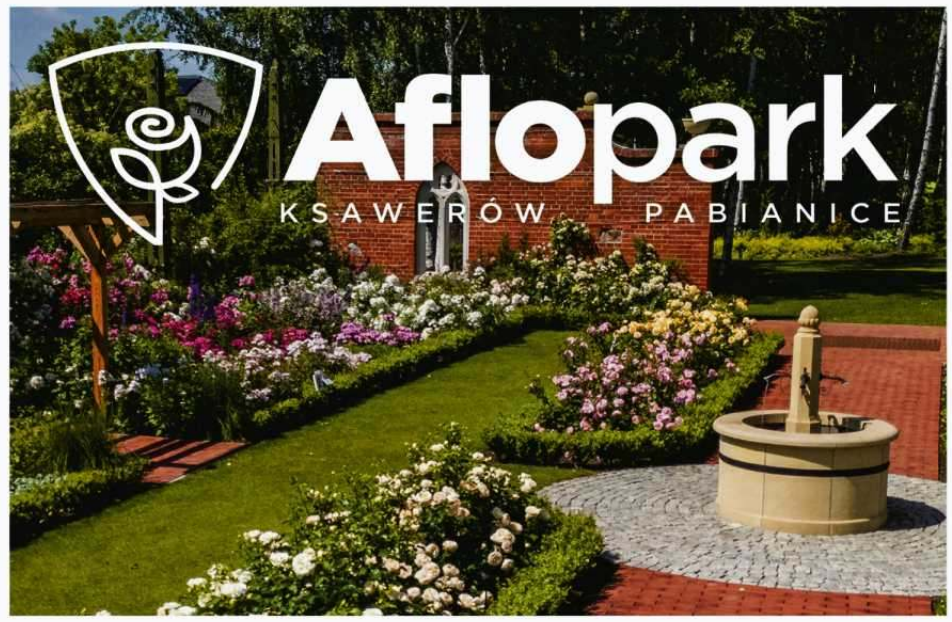

Ogrody Grażyny i Andrzeja Furmanów, znane jako Aflopark, to największe prywatne ogrody w centralnej części kraju. Mieszczące się na granicy dwóch miast: Pabianic oraz Ksawerowa, stały się prawdziwą perłą regionu i obowiązkowym punktem na mapie każdego miłośnika natury.

Tym, co wyróżnia Aflopark, są zdobiące go setki gatunków roślin, m.in. piwonii, liliowców, powojników czy hortensji. Bezsprzecznie królują w nim jednak róże. To właśnie one zostały docenione podczas ubiegłorocznego, XX Światowego Kongresu Różanego w japońskiej Fukuyamie, gdzie Afloparkowi przyznano tytuł: „Award of Garden Excellence" – najbardziej prestiżowe miano klasyfikujące pabianicki ogród różany do grona tych najpiękniejszych na świecie.

Ogród żyjący rytmem pór roku

Od 2020 roku Aflopark jest sukcesywnie rozbudowywany i w chwili obecnej zajmuje ponad 8 hektarów starannie zaprojektowanej przestrzeni, która zachwyca o każdej porze roku. Nie tylko sezonowością, czy różnorodnością kwiatów, ale też wyjątkową, ogrodową architekturą i perfekcyjnie utrzymanymi trawnikami, po których można – a nawet powinno się – chodzić boso.

W Afloparku odnaleźć można, m.in. 550 odmian róż, 470 odmian liliowców, a także 200 rodzajów mięty. Na jego terenie znajdują się również liczne krzewy oraz drzewa ozdobne i owocowe, w tym ponad 100-letnie jabłonie. Cały obiekt podzielony został na różne obszary tematyczne zaaranżowane tak, by jak najlepiej wykorzystać sezonowość pór roku oraz naturalne walory ukształtowania terenu. W ten sposób powstały, np. angielski ogród różany, wrzosowiska, ogród wodny, brzozowy zagajnik, wąwóz, ogród warzywny, czy ogród cienia.

Nowości na rok 2026

Aflopark jest miejscem, w którym stawia się na ciągły rozwój i wzbogacanie oferty skierowanej do odwiedzających – zarówno w zakresie eventów, jak i samego parku. Efektem czego jest rozbudowa jego powierzchni o kolejne 1,5 hektara. Nowy obszar, którego otwarcie nastąpi tej wiosny, przeznaczony zostanie przede wszystkim na ogród o charakterze naturalistycznym, gdzie decydujący głos w zakresie kształtu krajobrazu będzie miała właśnie przyroda.

Również wiosną będzie miało miejsce inne wydarzenie, które bardzo mocno odznaczy się w historii Afloparku. 23 maja w ogrodach zainaugurowana zostanie wystawa rzeźb wybitnych polskich artystów, a wśród nich – Igor Mitoraj, Magdalena Abakanowicz, Bronisław Chromy i Zdzisław Beksiński. Dzieła tych artystów ozdobią ogrodowe zakątki i cieszyć będą oczy wszystkich gości odwiedzających Aflopark aż do 30 września br.

Zaplanuj swoją wizytę

Dla gości odwiedzających Aflopark przygotowano liczne miejsca do indywidualnego wypoczynku na łonie natury, kawiarnię, obszerny i darmowy parking, zaś dla najmłodszych - rozbudowany plac zabaw w ogrodowym stylu.

Istotną zaletą miejsca jest jego lokalizacja – samo centrum Polski, a także jego dostępność przez 6 dni w tygodniu w godz. 10:00-18:00, w tym również w weekendy i święta, co czyni Aflopark świetną destynacją do spędzania rodzinnych chwil.

Więcej informacji: www.aflopark.pl

Zapraszamy do miejsca stworzonego z miłości do natury!

eprasa.pl 80426b2470

Choroby odkleszczowe

Na kleszczowe zapalenie mózgu jest szczepionka

Kojarzymy kleszcze z wycieczką do lasu, jednak 90 proc. ukłuć zdarza się w okolicy domu. Ryzyko choroby odkleszczowej rośnie, gdy masz psa albo kota, który wychodzi z domu.

FOT. SHUTTERSTOCK

Katarzyna Staszak

Niemal wszyscy badani Polacy (99 proc.) wiedzą, że kleszcze przenoszą choroby. Najlepiej znana jest borelioza (95, proc.), o kleszczowym zapaleniu mózgu słyszało 70 proc. z nas, natomiast o babeszjozie 18, proc. – wynika z raportu przygotowanego przez Ośrodek Badań Socjomedycznych Uniwersytetu Warszawskiego.

Boreliozę leczy się antybiotykami, a na kleszczowe zapalenie mózgu (KZM) lekarstwa nie ma. Skutki tej choroby mogą mieć długotrwały wpływ na życie. KZM może doprowadzić do paraliżu – rąk, nóg, w najcięższych przypadkach także dróg oddechowych, co oznacza podłączenie pod respirator. Leczenie polega na długotrwałej rehabilitacji. Skutkiem choroby może być padaczka, a u dzieci – trudności z nauką.

Dobra wiadomość jest taka, że przeciwko KZM jest szczepionka. Tylko trzeba z niej skorzystać.

Lekarze nie informują o szczepionce

Z badania dotyczącego naszej wiedzy o KZM wynika, że:

- tylko 6 proc. badanych Polaków usłyszało od lekarza, że warto się zaszczepić przeciwko KZM;
- 41 proc. Polaków w ogóle nie wie, że taka szczepionka istnieje;
- zaledwie 10 proc. z nas jest zaszczepionych (prawie 12 proc. kobiet i 8,6 proc. mężczyzn).

– Lekarze to najsłabsze ogniwo systemu szczepień przeciwko KZM. Gdyby częściej informowali pacjentów o możliwości szczepienia, wynik byłby zdecydowanie lepszy. Przez brak informacji od lekarzy, wielu Polaków traktuje tę chorobę jako mało prawdopodobne zagrożenie. A przecież liczba chorych na KZM rośnie – mówi prof. Tomasz Sobierajski, kierownik wspomnianego Ośrodka Badań Socjomedycznych UW, autor raportu o wiedzy Polaków na temat KZM.

W 2024 r. odnotowano w Polsce 793 przypadki KZM, pięć lat wcześniej zgłoszonych zachorowań było 265.

A i tak nie wykrywamy wszystkich przypadków, bo wiele szpitali nie robi pogłębionych badań. Uznają, że nie jest konieczne, bo na tego wirusa i tak nie ma leku. Lekarze reagują na konkretne objawy, które u każdej osoby mogą być inne. A w karty pacjentów wpisują, że zapalenie mózgu ma niewiadome pochodzenie.

To nie las jest winny

– Wielu ludzi myśli, że skoro nie chodzą do lasu, to problem ich nie dotyczy podczas gdy większość ukłuć ma miejsce w pobliżu miejsca zamieszkania: w ogrodach, parkach i na działkach rekreacyjnych – podkreśla prof. Sobierajski.

Z ankiet przeprowadzonych wśród osób, które z powodu kleszcza leżały w szpitalu, wynika, że 90 proc. z nich w tygodniach poprzedzających zachorowanie nie było w lesie. Kleszcza spotkały koło domu.

Na ukłucie kleszcza bardziej narażone są osoby, które mają psa lub wychodzącego z domu kota. Zwierzęta przynoszą kleszcze na grzbiecie. Wśród opiekunów zwierząt ukłuć przez kleszcza jest po prostu więcej.

Właściciele zwierząt są bardziej świadomi zagrożenia i częściej niż reszta Polaków rozważają szczepienie. Prawie 39 proc. osób z tej grupy myśli o szczepionce, w porównaniu z 29 proc. ogółu Polaków.

Te rozważania nie przekładają się jednak znacząco na liczbę zaszczepionych. Jest wyższa tylko o niecałe dwa punkty procentowe w porównaniu z ogółem Polaków. Powszechne jest za to zabezpieczanie psów przed ukłuciem kleszczy – tabletkami i specjalnymi obrożami.

Jak pasożytuje kleszcz

1 Spacerując po ofierze, kleszcz szuka bezpiecznego miejsca.

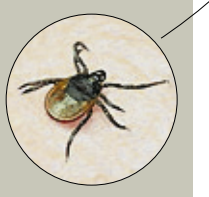

2 Wkłuwa się rurką z haczykami, które utrzymują go w skórze ofiary.

3 Syty kleszcz opuszcza żywiciela, niosąc odwłok wypełniony krwią.

INFOGRAFIKA: ŁUKASZ RUDNIKOWSKI / WYBORCZA.PL/BIQDATA
FOT. SHUTTERSTOCK

Czy szczepionka jest skuteczna?

Wiele osób tłumaczy, że nie skorzystało ze szczepienia, bo to skomplikowany proces – trzeba się zarejestrować w przychodni, w umówiony dzień samodzielne kupić szczepionkę w aptece i iść z nią do lekarza.

To już nie jest konieczne. Możemy szczepić się w aptekach, szczepionkę podają farmaceuci.

– Ze szczepionki od lat korzystają leśnicy i nie mieliśmy żadnego przypadku zachorowań w tej grupie zawodowej – mówi prof. Joanna Zajkowska, specjalistka chorób zakaźnych z Kliniki Chorób Zakaźnych i Neuroinfekcji Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku.

Jedna dawka szczepionki kosztuje ok. 100 zł. Drugą możemy przyjąć już po dwóch tygodniach. Szybko zyskujemy więc ochronę przed chorobą, która może odebrać nam sprawność. Możemy zaszczepić się w dowolnym momencie.

Szczepić można także dzieci. Szczepionka przeciwko KZM jest jak dodatkowe ubezpieczenie na wakacyjny wyjazd.

– Nie da się przewidzieć przebiegu choroby. Znaczenie może mieć ilość wirusa, jaką przenosił i zdążył przekazać człowiekowi kleszcz – mówi prof. Zajkowska. Organizm może zwalczyć wirusa i nigdy się nie dowiemy, że nam zagrażał. Nie ma na skórze rumienia, który towarzyszy boreliozie.

Najczęściej choroba przebiega dwufazowo: zaczyna się od objawów podobnych do grypy, potem jest poprawa i pojawiają się objawy neurologiczne. Może pojawić się gorączka, bóle głowy, nudności, sztywność karku. Z takimi objawami trzeba jak najszybciej jechać do szpitala. ●

wyborcza.pl

• **Więcej czytaj na Wyborcza.pl/TylkoZdrowie**

eprasa.pl 80426b2470

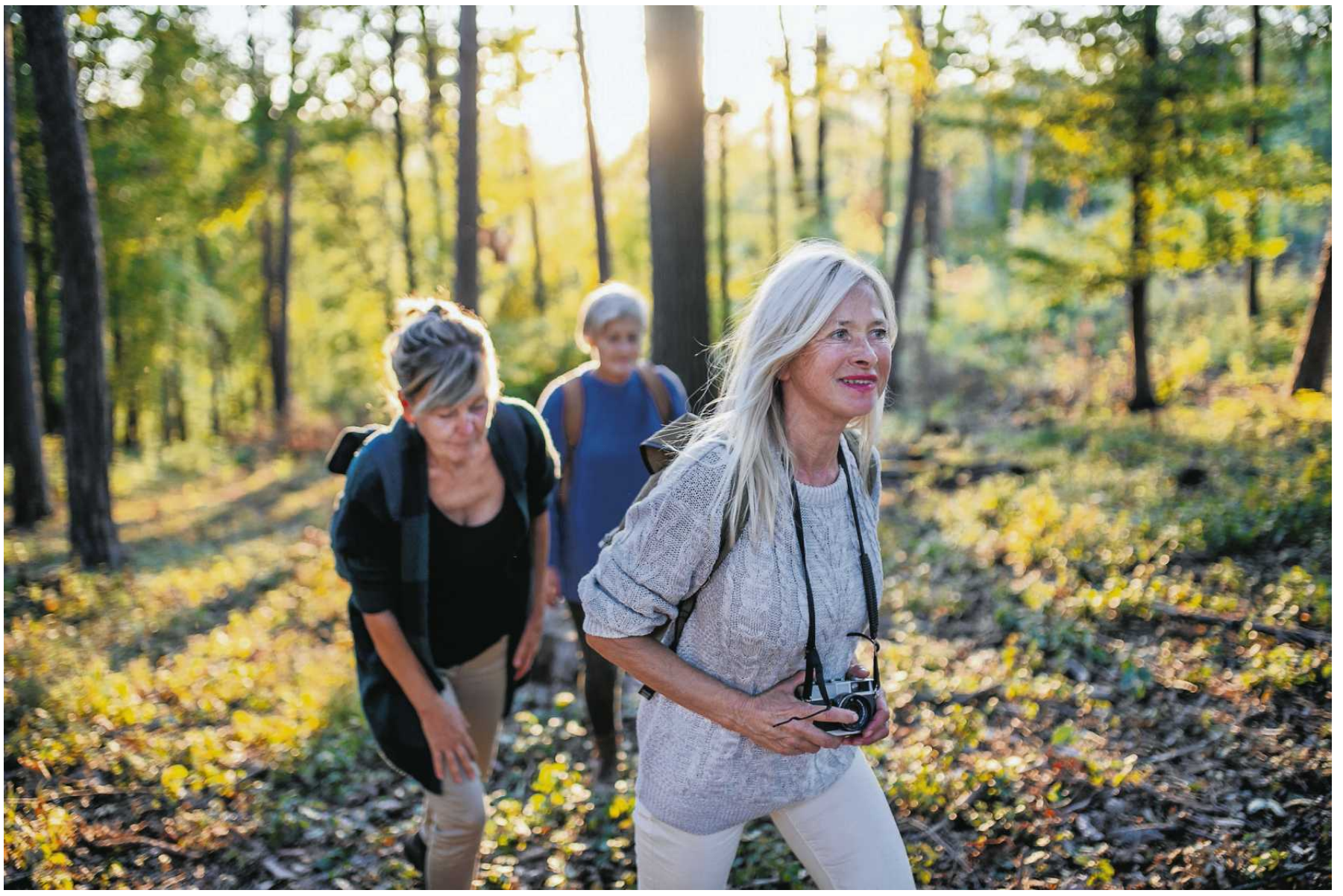

• **W lesie najłatwiej zostać ukłutym przez kleszcza, gdy się nie ruszamy, np. w czasie zbierania jagód**
FOT. SHUTTERSTOCK

Kleszcze w domu? To możliwe

Siedem faktów o naszych wrogach

Czy przed usunięciem warto posmarować kleszcza masłem? Co zrobić, gdy fragment kleszcza zostanie w naszej skórze? Czy kleszcze mogą mieszkać w domach?

Katarzyna Staszak

Jeśli chcemy chronić się przed kleszczami i chorobami, które roznoszą, musimy dużo o nich wiedzieć. Zgodnie z zasadą, że swojego wroga należy poznać. Jak sobie radzić z kleszczami, zapytaliśmy ekspertkę, która bada zwyczaje tych pajęczaków.

Czy kleszcze skaczą na nas z drzew?

1 – Nie, kleszcze nie fruwają, nie skaczą, nie spadają z drzew, tylko chodzą – wyjaśnia dr inż. Anna Wierzbicka, biolożka, zoolożka z Wydziału Leśnego i Technologii Drewna Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. – Kleszcze siedzą w zaroślach i wyczuwają, że się zbliżamy, więc przygotowują się do zejścia z rośliny na nas. Kleszcze czują nasz zapach, ciepło naszego ciała i jesteśmy na tyle duzi, że wyczuwają także drżenie ziemi, gdy nadchodzimy – opisuje dr Wierzbicka.

Ze swoim zespołem powtórzyła eksperyment przeprowadzony w USA: ubrane na biało osoby chodziły po lesie, a naukowcy sprawdzali, jakie zachowania najbardziej sprzyjają atakom kleszczy. Białe postacie opierały się o drzewa, udawały, że zbierają grzyby, idą ścieżką itd. – Okazało się, że gdy biegniemy, kleszcze spadają. Gdy idziemy wydeptaną ścieżka, ryzyko też jest małe. Największe ryzyko wiąże się ze zbieraniem grzybów czy jagód – mówi biolożka.

W eksperymencie przeprowadzonym w Kalifornii największe ryzyko ataku kleszcza wiązało się z siedzeniem na pniu drzewa. – W ciepłej Kalifornii kleszcze dobrze czuły się tam, gdzie było wilgotniej, czyli na rozkładającym się drewnie – tłumaczy biolożka.

Powinniśmy mówić, że kleszcz nas ukąsił, ugryzł czy ukłuł?

2 – Należy mówić, że kleszcz wbija się lub kłuje. Segmenty jego głowy są zrośnięte i tworzą rurkę z ząbkami, takimi, jakie ma piła do drewna. Tę rurkę kleszcz wbija w naszą skórę. Komar robi podobnie, ale jego kłujka jest gładka i może łatwo wyjść ze skóry. Ząbki na ryjku kleszcza (hypostomie) działają jak haczyki, sprawiają, że kleszcz może długi czas mocno trzymać się w skórze. Możemy się ubierać, myć, a kleszcz wciąż będzie wbity – mówi dr Wierzbicka.

FOT. 123RF

Dodaje, że ślina kleszcza działa jak cement, który wylewa się wokół ranki. – Dlatego jeleń może biec 50 km na godz., a kleszcz nie odpada z jego ciała. Ptaki wędrowne mogą z kleszczem przelecieć z Afryki do Europy w czasie wiatru i deszczu – opisuje biolożka.

Jak usunąć kleszcza?

3 W aptece kupić można różne sprzęty do usuwania kleszczy – lassa, haczyki, zasyczacze i szczypawki. – Wystarczy najzwyklejsza pęseta, jaką zapewne każdy ma w łazience. Łapiemy nią kleszcza jak najbliżej skóry i wyrywamy jednym prostym ruchem, bez kręcenia. Po usunięciu kleszcza, dezynfekujemy skórę. Kleszcza można spuścić w toalecie – podpowiada dr Wierzbicka.Przypomina, że kleszcza przed wyciągnięciem ze skóry niczym nie drażnimy, nie przypalamy papierosem, nie smarujemy kremem, olejem czy masłem. – W ten sposób uniemożliwiamy kleszczowi oddychanie. W takiej sytuacji zwymiotuje i jeśli dotychczas nie przekazał nam wirusa czy bakterii, to z wymiotami zapewne to zrobi. Ryzyko zakażenia jest tym większe, im dłużej kleszcz jest wczepiony w skórę – mówi biolożka.

Gdy wyciągając kleszcza, rozerwiemy go, płyny z jego ciała mogą łatwo wniknąć w nasz organizm, a wraz z nimi bakterie, wirusy czy pierwotniaki.

Co zrobić, gdy kawałek kleszcza utknie w skórze?

4 – Najnowsze zalecenia są takie, żeby ewentualny oderwany fragment kleszcza, jego ryjek, zostawić. Rankę dezynfekujemy i czekamy aż ciało samo usunie fragment pajęczaka. Taka strategia jest bezpieczniejsza niż próby usunięcia fragmentu kleszcza, które oznaczałyby powiększenie rany i wiązałyby się z ryzykiem infekcji – tłumaczy dr Wierzbicka.

Czy gołębie mogą przynieść kleszcze do domu?

5 Gołębie oraz inne ptaki atakują tzw. ptasie kleszcze, czyli obrzeżki gołębie. Są powszechne w gołębnikach, kurnikach, wieżach kościołów, a także na strychach i poddaszach. Tędy mogą dostać się do domów.

Obrzeżki gołębie zazwyczaj atakują nocą, a ślady ich działań widać rano. Gdy obrzeżki napiją się krwi, odpadają od skóry i wracają, żeby ukryć się w gniazdach lub szczelinach podłogi czy ścian. Ich ślina jest silnie uczulająca.

W skrajnych przypadkach pogryzienie przez obrzeżki może doprowadzić do wstrząsu anafilaktycznego, a nawet do śmierci – ostrzega Ministerstwo Zdrowia.

– Gdy ptasim kleszczom brakuje żywicieli lub gdy populacja w danym miejscu bardzo się rozrośnie, mogą wchodzić do mieszkań. Walka z obrzeżkami może oznaczać konieczność zrywania tapet, boazerii, czy paneli i użycie silnych środków chemicznych. W kamienicach trzeba monitorować kratki wentylacyjne i likwidować

eprasa.pl 80426b2470

Kleszcze nie fruwają, nie skaczą, nie spadają z drzew, tylko chodzą. Siedzą w zaroślach i wyczuwają, że się zbliżamy, więc przygotowują się do zejścia z rośliny na nas. Czują nasz zapach, ciepło naszego ciała i wyczuwają także drżenie ziemi, gdy nadchodzimy

dr inż. ANNA WIERZBICKA
biolożka z Wydziału Leśnego i Technologii Drewna Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu

gniazda gołębi w przewodach wentylacyjnych – wyjaśnia dr Wierzbicka.

Ukłucie obrzeżka przekształca się w swędzący pęcherzyk, może doprowadzić do obrzęku, a także zapalenia naczyń limfatycznych.

Czy spodnie chronią przed kleszczami?

6 Kleszcze są wszędzie, gdzie jest zieleń i możliwi żywiciele – jeże albo myszy. – W miastach jest moda na kieszonkowe ogrody. Mamy dzięki temu większy kontakt z zielenią, możemy usiąść wśród traw czy krzewów. Z drugiej strony, to oznacza większe ryzyko spotkania kleszcza. Osobom w miastach brakuje świadomości, że kleszcza roznoszącego groźne choroby można złapać w miejskim parku, a nawet na osiedlowym placu zabaw. Powinniśmy każdego dnia sprawdzać, czy nie chodzi po nas kleszcz. A gdy wychodzimy na dłuższy spacer wśród zieleni, warto odpowiednio się ubrać – radzi dr Wierzbicka.

Do lasu czy parku – jeśli chcemy się ochronić przed kleszczami – konieczne są długie spodnie. Do tego skarpety i pełne buty. – Dla lepszej ochrony skarpety można naciągnąć nawet na spodnie, tak robią leśnicy w Austrii czy w Niemczech – mówi dr Wierzbicka.

Po przyjściu do domu ściągamy leśne ubranie, strzepujemy z niego kleszcze, które na szczęście poruszają się wolno, więc nie od razu dostaną się do zakrytej spodniami skóry.

Czy można chemicznie usunąć kleszcze z trawnika lub łąki koło domu?

7 – Chemiczne opryski działają tylko przez około cztery tygodnie, po tym czasie kleszcze wrócą wraz z jeżami czy myszami. Poza tym taki oprysk na kleszcze, to oprysk na wszystkie stawonogi, więc zaszkodzimy także motylom, pszczołom, pająkom. A tego zdecydowanie nie chcemy, chcemy zachować różnorodność gatunków, nie chcemy przecież widzieć dookoła tylko pól kukurydzy, ale kwiaty i inne rośliny. Opryski nie są więc rozwiązaniem – tłumaczy biolożka.

Pocieszające, że większość gatunków kleszczy żyje w norach i wcale nie chce spotkać człowieka. A te kleszcze, które spotykają człowieka, zapewne i tak wolałyby przyczepić się do sarny czy jelenia, bo to spokojniejsze życie niż na człowieku. ●

FOT. SHUTTERSTOCK

Sparaliżowana przez kleszcza

Jedna wyprawa do lasu odebrała jej sprawność

Kiedyś lubiła jeździć rowerem. Teraz z powodu kleszczowego zapalenia mózgu siedzi w wózku, który stabilizuje jej głowę i nogi.

Katarzyna Staszak

W lipcu 2022 r. rodzina Lenkiewiczów pojechała na spacer do lasu. Katarzyna, Adam i ich dwie córki: 7-letnia Iga i 4-letnia Ada.

Po wycieczce Katarzyna zauważyła dwa kleszcze, które wbiły się jej w brzuch. Adam szybko je usunął i zapomnieli o tym zdarzeniu.

Tydzień później pojechali w góry. Zdjęcia z tych wakacji zatrzymały ostatnie chwile, w których mogła objąć córki ramionami.

W piątek wracali do domu do Białegostoku. Mówiła, że boli ją głowa.

– Następnego dnia żona nie mogła już wstać z łóżka, leżała z wysoką temperaturą. Wieczorem doszły do tego wymioty. W niedzielę była już w szpitalu – wspomina Adam Lenkiewicz.

Stan Katarzyny szybko się pogarszał. Nie mogła ruszać rękami i nogami. Lekarze zdiagnozowali kleszczowe zapalenie mózgu.

Wirus sparaliżował drogi oddechowe. Zaczęła się walka o życie – podłączenie pod respirator na oddziale intensywnej terapii. Konieczne było zrobienie otworu w tchawicy i założenie rurki tracheostomijnej. Katarzyna ma ją do dzisiaj. – Próba jej usunięcia zakończyła się kolejną niewydolnością oddechową – mówi Adam.

– Gdy obudziłam się ze śpiączki nie ruszałam żadną częścią ciała – wspomina kobieta. Siedzi w wózku, który stabilizuje jej głowę i nogi.

Gdy zachorowała miała 36 lat. Obecnie potrzebuje całodobowej opieki i pomocy przy każdej czynności. Nie może sama jeść, nie może zająć się swoją higieną. Gdy leży, nie jest w stanie sama zmienić pozycji.

Może już ruszać palcami rąk i podnosi nogi. Na nowo uczyła się stać, może to zrobić, gdy jest oparta o rehabilitanta. Z jego pomocą próbuje chodzić – w specjalnych butach usztywniających nogi aż do kolan.

– Postęp jest minimalny, ale jednak jest – mówi Katarzyna.

Gdy jej mąż pracuje, opiekuje się nią jej siostra. Inne siostry też pomagają. Każdy w rodzinie musiał nauczyć się nowych rzeczy np. odsysania rurki tracheostomijnej.

Każdy dzień Katarzyny wypełnia rehabilitacja.

– Staramy się, żeby rehabilitant przychodził na dwie godziny dziennie. Do tego masaż dwa-trzy razy w tygodniu. Przez zaciśnięte mięśnie żona ma problemy ze szczęką, więc staramy się też zapewniać rehabilitację stomatologiczną. Potrzebna jest również praca z neurologopedą. Razem to pięć-sześć godzin zajęć dziennie. A dzienny koszt takiej rehabilitacji wynosi ok. 500 zł, miesięcznie daje to ok. 10 tys. zł. Ze swojej wypłaty nie jestem w stanie pokryć tych kosztów. Żona dostała niedużą rentę. Udało nam się pozyskać pieniądze przez zrzutki – wylicza Adam Lenkiewicz.

Dlaczego Katarzyna zachorowała?

– Wczesne wyjęcie kleszcza zabezpiecza nas przed zakażeniem boreliozą, natomiast nie zabezpiecza przed zachorowaniem na kleszczowe zapalenie mózgu. Wirus jest wprowadzany w momencie wkłucia, gdy kleszcz wprowadza ślinę do skóry – tłumaczy prof. Joanna Zajkowska, specjalistka chorób zakaźnych z Kliniki Chorób Zakaźnych i Neuroinfekcji Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku.

O boreliozie słyszymy częściej. To choroba wywoływana przez bakterie i na nią mamy antybiotyki. A rumień, który pojawia się na skórze, jest sygnałem alarmowym, że trzeba zgłosić się do lekarza, nawet jeśli nie zanotowaliśmy samego ukłucia przez kleszcza.

Z kleszczowym zapaleniem mózgu (KZM) jest trudniej – nie ma leków, które zatrzymają wirusa. Skutki tej choroby mogą mieć długotrwały wpływ na życie. Jedyną ochroną jest szczepionka.

U każdej osoby zakażenie KZM może mieć inny przebieg. Organizm czasem potrafi zwalczyć wirusa bezobjawowo. Nie możemy jednak zakładać, że dzięki dobrej odporności na pewno nie zachorujemy, bo wśród chorych z ciężkimi objawami są też osoby młode i dotychczas zupełnie zdrowe. Jak Katarzyna Lenkiewicz, która dojeżdżała do pracy na rowerze i lubiła chodzić po górach.

Stan Katarzyny szybko się pogarszał. Nie mogła ruszać rękami i nogami. Lekarze zdiagnozowali kleszczowe zapalenie mózgu

– Zakażenie to rywalizacja między wirusem KZM a naszym układem immunologicznym. Nie da się przewidzieć przebiegu choroby. Znaczenie może mieć ilość wirusa, jaką przenosił i zdążył przekazać człowiekowi kleszcz – mówi prof. Zajkowska.

Tłumaczy, że najczęściej choroba przebiega dwufazowo: zaczyna się od objawów podobnych do grypy, potem jest poprawa i pojawiają się objawy neurologiczne.

– Bólowi głowy mogą towarzyszyć nudności, sztywność karku i inne objawy świadczące o zajęciu układu nerwowego. Jeżeli lekarz podejrzewa zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych czy zapalenie mózgu i nie ma przeciwwskazań do punkcji lędźwiowej, pobiera się płyn mózgowo-rdzeniowy. Jeśli widać w nim cechy zapalenia, mamy już wstępne rozpoznanie – wyjaśnia prof. Zajkowska.

W wielu szpitalach na tym etapie badania się kończą, bo nie wszędzie jest możliwość wykonania badań specjalistycznych w kierunku KZM. W takich przypadkach w dokumentację medyczną lekarze wpisują zapalenie mózgu nieznanego pochodzenia (idiopatyczne).

W 2024 r. odnotowano w Polsce 793 przypadki KZM, pięć lat wcześniej zgłoszonych zachorowań było 265.

Chorzy są w różnym stanie – częste jest porażenie splotów barkowych, które uniemożliwia swobodne podniesienie ręki. Zdarza się też porażenie nóg, kłopoty z równowagą. Osoby te wymagają długotrwałej rehabilitacji.

Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego jako możliwe powikłania KZM wymienia również: zaniki mięśni, padaczkę, depresję, zaburzenia koncentracji i pamięci. U dzieci skutkiem zakażenia mogą być trudności z nauką.

Prof. Zajkowska opowiada też o pacjentach, którzy nie zapamiętali samego zakażenia, ale widzą jego skutki: – Ktoś zgłasza się do lekarza, bo zauważył osłabienie ręki albo np. mniejszy obwód uda i mówi, że schudła mu jedna noga. Po badaniach okazuje się, że ma w organizmie przeciwciała przeciwko KZM.

Wiele osób myśli, że skoro nie chodzą do lasu, to problem chorób odkleszczowych ich nie dotyczy. Jednak z ankiet przeprowadzonych wśród osób, które z powodu kleszcza leżały w szpitalu, wiemy, że 90 proc. z nich w tygodniach poprzedzających zachorowanie nie było w lesie. Kleszcza spotkały koło domu. ●

• **Katarzyna Lenkiewicz z córkami kilka dni przed paraliżem**
FOT. ARCHIWUM PRYWATNE

eprasa.pl 80426b2470

Diagnostyka

Czy warto oddawać kleszcza do badania

Wyniki badania kleszcza, który wbił się nam w skórę, nie mają znaczenia dla lekarza. – Oferty laboratoriów są nieetyczne – mówi ekspertka od kleszczy.

FOT. SHUTTERSTOCK

Katarzyna Staszak

Diagnostykę kleszcza usuniętego ze skóry oferuje wiele laboratoriów. Przyjmują kleszcze osobiście lub dostarczone przez kuriera, w paczce. Punkty diagnostyczne radzą zamknąć złapanego kleszcza w jałowym opakowaniu, np. pojemniku na mocz kupionym w aptece.

Najczęstsze są oferty badania w kierunku boreliozy. Punkty diagnostyczne obiecują, że potwierdzą lub wykluczą obecność krętka *Borrelia burgdorferi*, czyli bakterii odpowiedzialnej za zakażenia. W internecie można znaleźć także oferty szerokiej diagnostyki jednego kleszcza – oprócz boreliozy, sprawdzany ma być też m.in. wirus odpowiedzialny za kleszczowe zapalenie mózgu.

Czy takie badanie może się przydać w naszym leczeniu?

Kleszcz z bakterią to nie dowód zakażenia

Krajowa Izba Diagnostów Laboratoryjnych zdecydowanie odradza oddawanie kleszcza do badania.

– Takie badanie, zgodnie z przepisami, nie może być uznane za badanie diagnostyczne. Co więcej, nie jest także rekomendowane przez gremia naukowców oraz specjalistów w dziedzinie chorób zakaźnych – informuje Monika Pintal-Ślimak, prezes Krajowej Rady Diagnostów Laboratoryjnych.

Jeśli badanie wyjętego z naszej skóry kleszcza potwierdzi, że jest on nosicielem krętków *Borrelia*, nie znaczy to wcale, że bakterie znalazły się też w naszym organizmie. „Nie można zatem na podstawie badania kleszcza potwierdzić, że doszło do zarażenia u człowieka" – wyjaśnia Narodowy Fundusz Zdrowia.

Wynik badania kleszcza nie może być więc dla lekarza podstawą wypisania recepty na antybiotyki.

„W aktualnie obowiązujących standardach dotyczących leczenia boreliozy z Lyme profilaktyczne leczenie antybiotykami po ukłuciu przez kleszcza nie jest zalecane jako rutynowe postępowanie. Lekarz rozważy je w indywidualnych, wyjątkowych przypadkach. Podawanie antybiotyków jest na pewno konieczne w przypadku klinicznie jawnej postaci boreliozy" – tłumaczą Powiatowe Stacje Sanitarno-Epidemiologiczne.

Ryzyko zakażenia zależy m.in. od tego, jak długo kleszcz był wbity w skórę człowieka. „Jeśli kleszcz zostanie w całości usunięty przed upływem 24-48 godzin od ukłucia, ryzyko rozwoju choroby jest mniejsze" – przypomina NFZ.

Jak naukowcy badają kleszcze

Sprawdzanie, czy kleszcz jest nosicielem bakterii, wirusa czy pierwotniaków, to złożony proces, bo każdego patogenu szuka się inaczej, stosując inne techniki – tłumaczyła nam w podcaście Wyborczej „Zdrowa Rozmowa" dr inż. Anna Wierzbicka, biolożka i zoolożka z Wydziału Leśnego Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu.

– Na przykład, gdy chcę sprawdzić, czy w kleszczu, którego wyciągnęłam z sarny jest borelioza, to wkładam go w 70-procentowy roztwór czystego spirytusu i zamrażam do temperatury minus 30 st. C. W takiej zamrożonej formie transportuję go do laboratorium na Akademii Medycznej. Gdybym chciała sprawdzić ryzyko kleszczowego zapalenie mózgu, to muszę kleszcza do tego laboratorium dostarczyć żywego. Dla mnie nieetyczne jest to, że wiele prywatnych zakładów diagnostycznych przyjmuje kleszcze do badania i bierze za to po kilkaset złotych – mówi dr Wierzbicka.

Usuniętego ze skóry kleszcza nie trzeba też przynosić do przychodni czy do szpitalnego oddziału ratunkowego, bo laboratoria diagnostyczne działające w ramach Narodowego Funduszu Zdrowia nie badają kleszczy. ●

Borelioza

Jeśli kleszcz już wbił się w skórę, to na pewno zachoruję?

To mit! Od takiej sytuacji do choroby droga daleka.

Po pierwsze, istnieje wiele różnych rodzajów kleszczy, z których tylko niektóre mogą przenosić infekcje, takie jak borelioza czy kleszczowe zapalenie mózgu.

To oznacza, że nie każdy kleszcz nosi w sobie bakterie boreliozy!

Tak naprawdę większość wcale ich nie ma i nie może nam ich przekazać.

Kleszcze do usunięcia po spacerze

Ryzyko wywołania boreliozy przez kleszcza jest dość niskie, nawet jeśli jest on już do nas przyczepiony, nakarmiony i faktycznie jest nosicielem czynnika zakaźnego.

Przyjmuje się, że aby doszło do zakażania boreliozą, kleszcz musi tkwić w skórze człowieka przez co najmniej 24, a zwykle nawet 72 godziny. Tyle czasu potrzebują bakterie, aby przygotować się do ataku na ludzki organizm i do niego przeniknąć. To zaś oznacza, że jeśli dokładnie obejrzymy się po powrocie z lasu czy parku i znajdziemy na sobie wgryzionego w skórę kleszcza, którego tam wczoraj nie było, a potem szybko go usuniemy, ryzyko, że złapiemy chorobę jest bliskie zeru. Z amerykańskich badań wynika, że jeśli zareagujemy odpowiednio szybko, ryzyko zachorowania na boreliozę wynosi tylko od 1,2 do 1,4 proc.

Inaczej jest, niestety, w przypadku kleszczowego zapalenia mózgu. Tu zakażony kleszcz infekuje nas od razu po ukłuciu.

Jednak przeciwko kleszczowemu zapaleniu mózgu można się zaszczepić, a przeciwko boreliozie nie, stąd „okienko" w postaci dwóch-trzech dni bardzo się przydaje, dając nam czas na reakcję.

Długa wędrówka z jelit do gruczołów ślinowych

Dlaczego bakterie boreliozy potrzebują tyle czasu, by przeniknąć od kleszcza do naszej krwi? Ponieważ w chwili ukłucia są one uśpione w jego jelicie. Stają się aktywne dopiero po ekspozycji na ciepłą krew, którą ten pajęczak z nas wysysa. Ale mikroby nie tylko muszą się obudzić, jeszcze czeka je wędrówka z jelit kleszcza do jego gruczołów ślinowych. To wszystko trwa.

Po trzecie, nawet jeśli bakterie boreliozy przedostały się do naszej krwi, to nie oznacza, że zachorujemy! Nie zawsze zakażenie wiąże się z chorobą, dlatego że nasz układ immunologiczny w znacznej części przypadków sam radzi sobie z tymi bakteriami.

Jeśli dojdzie do zakażenia, lecz nie pojawią się żadne objawy, to nie można wtedy w ogóle mówić o chorobie.

W przypadku kleszczy należy zachować trzeźwą głowę. Nie bagatelizować zagrożenia i odpowiednio się ubierać, idąc do lasu, a po powrocie wytrzepać np. na balkonie wierzchnie ubranie. Potem wystarczy oglądać się podczas wieczornej toalety i usunąć kleszcza, jeśli jakiś się do nas przyczepił. Można też sobie zanotować, że takie zdarzenie miało miejsce i jeśli z czasem pojawią się u nas objawy boreliozy (np. rumień), zgłosić się do lekarza. ●

Margit Kossobudzka

1 RP

eprasa.pl 80426b2470

wyborcza.pl

wyborcza TV

24-29 KWIETNIA 2026

VOD: Netflix | Disney+ | HBO Max | Prime Video
CANAL+ | SkyShowtime | Player | Apple TV+

„MUSZKIETEROWIE". IDEALNY SERIAL DLA CAŁEJ RODZINY
S. 4-5

„MADE IN KOREA". DOBRY, ZŁY I SKORUMPOWANY
S. 5

FRANZ KAFKA

Niewinny urok męczennika

S. 2-3

eprasa.pl 80426b2470

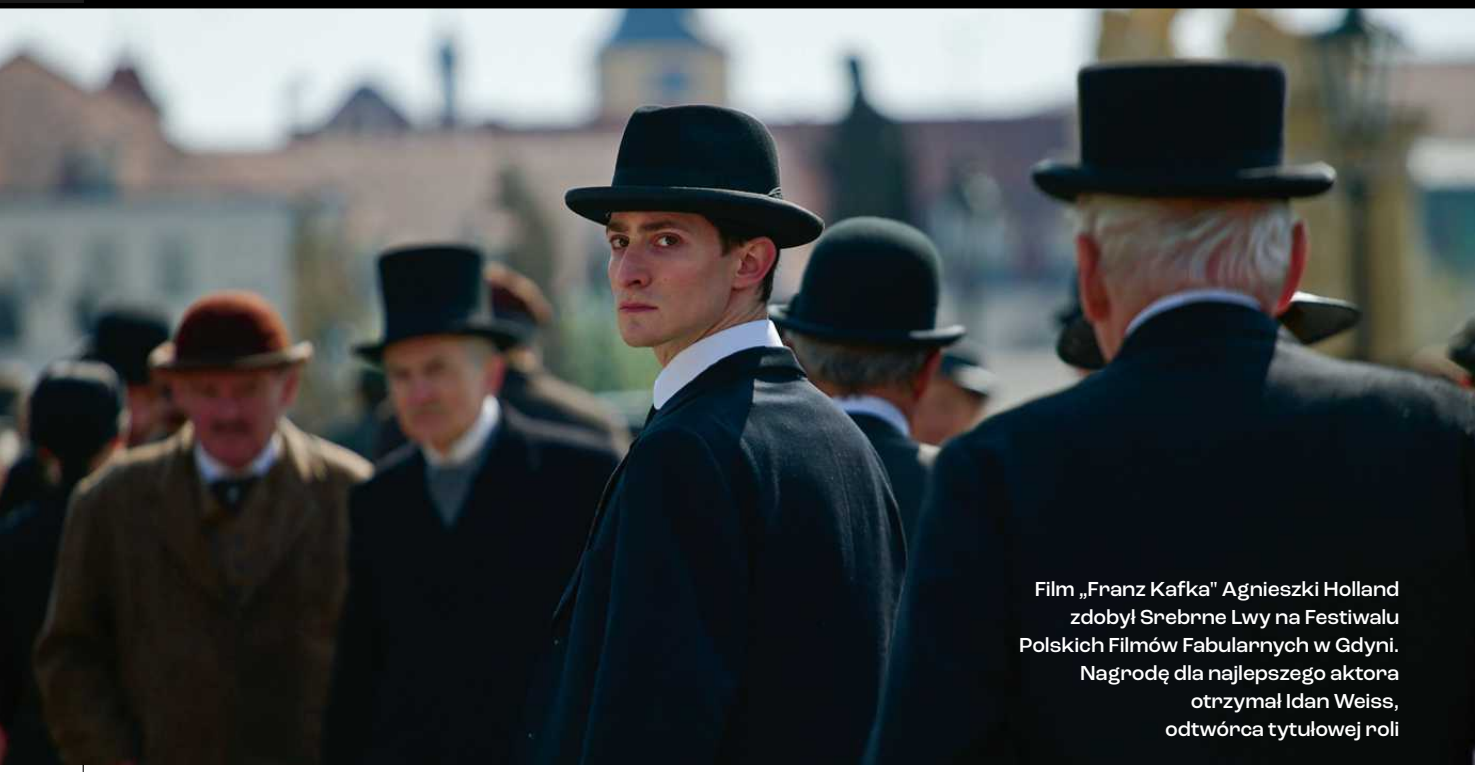

Film „Franz Kafka" Agnieszki Holland zdobył Srebrne Lwy na Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni. Nagrodę dla najlepszego aktora otrzymał Idan Weiss, odtwórca tytułowej roli

TV / VOD

Paradoksy KAFKI

Agnieszka Holland w pogoni za Franzem Kafką. Przepraszam, że tak pędzę, ale próbuję nadążyć za reżyserką.

W ten film trzeba wskoczyć jak do pociągu, który ruszył z peronu i nabiera prędkości. Próbujesz złapać oddech w biegu. Na szczęście przez otwarte drzwiczki ktoś wyciąga rękę, chwytasz się jej i po chwili jesteś w środku. Zajmujesz pierwsze wolne miejsce, ale nie możesz jeszcze odetchnąć, bo nie wiesz, w jakim kierunku zmierzasz.

To poczucie nie wzięło się znikąd.

We „Franzu Kafce" Agnieszka Holland rzuca się w pogoń za tytułowym bohaterem uliczkami Pragi, a rytm opowieści raz po raz się zmienia. Marek Epstein poskładał scenariusz z epizodów porozrzucanych na przestrzeni czterech dekad życia pisarza. Jeśli opowieść wpada na dłużej w koleiny klasycznej biografii, to tylko po to, żeby na kolejnym zakręcie z nich wylecieć.

Widz zostaje pozbawiony komfortu podróży – jak rozumiem, o to właśnie chodzi: żeby wytrącić go z równowagi i zmusić do skupienia.

„Franz Kafka" został polskim kandydatem do Oscara.

Bohater pozostaje tajemnicą

Kafka przypomina u Holland projekt w budowie, obserwujemy go w procesie tworzenia. W przenośni oraz dosłownie – pochylonego nad kartką papieru, którą zapisuje linijkami utworów i listów do bliskich. Nie bez przyczyny leitmotivem filmu staje się scena, w której Kafka wlecze przez miasto swoje biurko. Potężny mebel towarzyszy mu przy każdej przeprowadzce, jakby Franz bez niego nie istniał. Tak też się zresztą czuł. W jednym z listów do Maxa Broda pisał wprost: „Wiem, to żałosne, chociaż uzasadnione – życie pisarza w rzeczywistości zależne jest od jego własnego biurka; i jeśli ten pragnie uniknąć obłędu, to nie wolno mu odejść, musi się trzymać tego biurka zębami"*.

Do tworzenia potrzebny jest również spokój, którego Kafka bezskutecznie szuka. W rodzinnym domu ma biurko w przechodnim pokoju, gdzie dochodzą gwar rozmów i inne uciążliwe dźwięki. Ale nawet gdy wydaje się, że pisarz wreszcie zazna ciszy, nachodzą go intruzi – turyści odwiedzający muzeum. Wraz z nimi do świata Kafki bezpardonowo wdziera się współ-

eprasa.pl 80426b2470

czesność, przytłacza, odbiera poczucie prywatności.

Czy to właśnie konsekwencje zdradzonego testamentu? Przecież Kafka polecił, żeby po jego śmierci spalić nieopublikowane rękopisy. Gdyby Brod posłuchał przyjaciela, stracilibyśmy bezpowrotnie „Proces" i inne utwory. Ale może w ten sposób on uniknąłby ciekawskich spojrzeń, tysięcy interpretacji swojej twórczości i prześwietlania życiorysu. A jego nazwisko nie stałoby się marką, którą można sprzedać każdy gadżet i tandetę.

Holland i Epstein wydają się nie mieć złudzeń: rozgryzienie Kafki to wyzwanie skazane z góry na niepowodzenie, niespełnione – w każdym razie, jeśli ma prowadzić do definitywnych, rozstrzygających interpretacji. Bohater tej opowieści pozostanie więc tajemnicą. Być może jednak sam wysiłek związany z podjęciem próby ma w sobie wystarczającą wartość?

A może Kafka nie istniał?

Nie czuł się ani Żydem, ani Niemcem, ani Czechem, chociaż pozostawał pod wpływem każdej z tych kultur. Inny, nieprzystający do schematu, obcy, niezrozumiany. Ale on także nie rozumiał innych. – Oczy ma sprawne, ale na swój sposób jest ślepy – stwierdza jeden z przyjaciół, Oskar Baum, który sam w dzieciństwie stracił wzrok. Kafka porusza się wśród ludzi po omacku. Jak w tej zabawie w ciuciubabkę, kiedy szukając sióstr, dotyka ręką gorącego pieca. Nic dziwnego, że ucieka do świata wyobraźni i autoironii, którą broni się przed codziennością.

Kamera Tomasza Naumiuka próbuje zajrzeć do tego świata przez oczy odtwórcy głównej roli. Idan Weiss jest podobny do Franza Kafki i z fizyczności wywodzi swoją kreację. Ale to postać zbudowana z wielu spojrzeń. Pomocą służą również osoby z najbliższego otoczenia pisarza, dzieląc się obserwacjami i wspomnieniami. Mówią wprost do kamery, choć wszystko przywodzi na myśl raczej mockument o fikcyjnej postaci. W głowie widza rodzi się pytanie: „Chwila, a może Kafka w ogóle nie istniał?". Drobny, wychudzony, blady, z odstającymi uszami przywodzi na myśl postać ze świata fantastyki, brata Nosferatu. Innym razem przypomina dziecko, niezdolne do skupienia czy powstrzymania śmiechu wobec komicznego zgrzytu w powadze sytuacji.

Dorosły, ale traktowany jak dziecko – to jeden z wielu paradoksów Franza. Matka, Julie Kafka, tłumaczy w filmie, że nadopiekuńczość wobec syna wynikała z pochowania dwóch jego braci. Kruchy, ale silny – kolejny paradoks. Poważny, ale z poczuciem humoru. Romantyczny, ale cyniczny. Odważny, ale przerażony życiową stabilizacją u boku narzeczonej, przyziemnymi wyborami mebli i tapet do mieszkania. Woli żyć ideałem miłości z listów, śnić o rzeczywistości.

FOT. MARLENE FILM PRODUCTION (2)

Wreszcie nonkonformistyczny, ale bez wiary w bunt, uległy ojcu, przez co tkwi w wyjaławiającej go pracy w towarzystwie ubezpieczeń.

Niewinny urok męczennika

Herman Kafka wykpiwał pisarskie aspiracje syna, hołdował zupełnie innym wartościom. Jego zaciśnięta pięść uderzająca w stół staje się symbolem opresji i władzy. Franz godzi się na upokorzenie. Trudno ocenić, czy jest tak spętany i podporządkowany, czy po prostu uznaje, że ojciec ma do tego prawo. Spuszcza głowę, poddając się brutalnej ocenie. Stąd „niewinny urok męczennika", o którym wspomina Baum.

Za bratem wstawiają się młodsze siostry, w których mógł znaleźć oparcie. Holland stara się ukazać także ich perspektywę i losy. W końcu w rozmowie z „Wyborczą" reżyserka przyznała. – Miałam do Kafki bardzo osobisty stosunek, taki rodzaj czułości, jaki się ma wobec brata. Myślałam, że jestem trochę jak jego siostra Otla; podziwiałam go, a jednocześnie obawiałam się o niego i chciałam go chronić, także przed nim samym.

Kafka czuje, że zawiódł jako syn, a później także w innych rolach. Piętno lęku, rozczarowania i bezsilności noszą też jego bohaterowie: ludzie poddawani osądowi, którego kryteria są niejasne. Towarzyszy im przytłaczający ciężar bliżej nieokreślonego zagrożenia, poczucie wyobcowania i wstydu.

Losy Franza rymują się na ekranie z jego twórczością. W trakcie jednego z odczytów ożywają sceny z „Kolonii karnej", a korytarze instytucji wypełniają stukot maszyn do pisania i absurdy biurokracji.

Przepraszam, że tak pędzę, ale próbuję nadążyć za Agnieszką Holland i Markiem Epsteinem. Nawet jeśli ten ruch bywa pozorny, bo przecież w jakimś sensie kręcimy się w miejscu, nieprawdaż? Roman Karst w przedmowie wydania „Nowel i miniatur" pisał: „Kafka należy do osobliwego typu pisarzy, których wysiłek skupia się na formułowaniu i komplikowaniu problemu, a nie na jego rozwiązaniu. Wszystkie jego dzieła reprodukują w gruncie rzeczy w przeróżnych odmianach jednakową sytuację zasadniczą, ich fabuła, zresztą bardzo nikła, nie posuwa się naprzód, lecz krąży w miejscu i stale powraca do punktu wyjścia – jej treścią są bowiem niekończące się rozważania ludzi, którzy medytują nad tym, jak osiągnąć cel dla człowieka nieosiągalny".

Film Agnieszki Holland powtarza w pewnym sensie ten paradoks. A może to po prostu zapis myśli reżyserki, która – jak słyszymy w finale – wciąż czeka na linii, próbując się do Kafki dodzwonić?

Piotr Guszkowski

*Cytat z listu Kafki do Broda w tłumaczeniu Artura Szlosarka za Dwutygodnik.com

FRANZ KAFKA

dramat biograficzny, Czechy, Polska, Niemcy, Francja 2025, tw. Agnieszka Holland, wyk. Idan Weiss, Peter Kurth, Katharina Stark, Sebastian Schwarz, Carol Schuler, Jenovéfa Boková

sobota | 21:00 | CANAL+ PREMIUM i w serwisie Canal+

„WYBORCZĄ TV" redaguje zespół działu Kultura; **Projekt makiety „Wyborczej TV":** Dorota Jezierska i Tomasz Lebioda; **Grafik:** Magdalena Birska; **Wydawca:** Wyborcza Sp. z o.o., ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa, tel. 22 555 66 00, **e-mail:** kultura@wyborcza.pl, **Licencje na treści:** licencje@wyborcza.pl **Naświetlanie i druk:** Quad/Graphics Europe Sp. z o.o.; **Okładka:** Marlene Film Production; **Serwis telewizyjny przygotowuje media-press.tv.**
Za zmiany w programie wprowadzone przez stacje po wysłaniu numeru gazety do drukarni redakcja nie odpowiada.

eprasa.pl 80426b2470

VOD

FOT. DUSAN MARTINCEK / BBC 2015

Trzej muszkieterowie mają prezencję. Każdy jest inny, ale wszyscy przystojni. Łatwo można znaleźć swojego ulubieńca

Jeden za wszystkich

Muszkieterowie mieli już wiele wcieleń, ale to ma wyjątkowy charme.

Co wspólnego mają bohaterowie powieści Aleksandra Dumasa z młodymi mężczyznami, występującymi razem na scenie w lekkim zazwyczaj repertuarze?

Jak zauważyła moja redakcyjna koleżanka, ta nieduża grupka została napisana tak, jak komponowane są boysbandy – żeby każdy znalazł swojego ulubieńca. Kogoś, z kim się identyfikuje i komu kibicuje najmocniej. A po latach wracał z nostalgią i ciepełkiem w sercu, może też z odrobiną nieszkodliwego zażenowania.

Ja wybieram Atosa, a wy?

Już fani Beatlesów dzielili się na wielbicieli Johna, Paula i Ringo (no bo przecież nie George'a). Fanki Take That wybierały między Robbiem Williamsem, Garym Barlowem i Markiem Owenem, fanki One Direction – między Harrym Stylesem, Zaynem Malikiem i Liamem Paynem.

Podobnie jest z muszkieterami. Atos, arystokrata z przeszłością, uwodzicielski Aramis, siłacz Portos czy narwany młokos D'Artagnan? Każdy mógł wybrać swojego ulubieńca. Ja, czytając „Trzech muszkieterów" w dzieciństwie, wybrałam Atosa i jemu pozostaję wierna.

Także w wersji z serialu BBC „Muszkieterowie", który trafił właśnie do serwisu Canal+, dzięki czemu mogłam się wybrać w sentymentalną podróż.

Idealny serial dla całej rodziny

Nie tylko do czasów, gdy poznałam bohaterów Dumasa, ale też do czasów sprzed pandemii, bo serial miał premierę w 2014 roku. Później, już w lockdownie, oglądaliśmy go całą rodziną. Ze swoim oldskulowym stylem zaskakująco dobrze sprawdza się jako kino familijne.

„Muszkieterowie" nie są ekranizacją „Trzech muszkieterów" Dumasa, w ogóle nie są zbyt wierni powieści ani historii Francji z pierwszej połowy XVII wieku. To serial inspirowany bardziej bohaterami niż intrygą z książki. Do tego nakręcony za niewielkie pieniądze i bardzo prosty, ale nie prostacki.

Jego najmocniejszym punktem są czterej główni aktorzy, którzy potraktowali zadanie wcielenia się w muszkieterów poważnie. Nie tylko przygotowali się do pojedynków na rapiery i konnych galopad, ale też świetnie zagrali.

Aktorzy w skórach i z piórami

Trzej muszkieterowie mają prezencję, a D'Artagnan szybko do nich dołącza, stając się z gaskońskiego wiejskiego chłopca żołnierzem. W skórzanych kostiumach, które tylko krojem nawiązują do strojów z epoki, z zadbanym (zwłaszcza Aramis) zarostem, w wysokich butach i kapeluszach z piórami wyglądają doskonale. Do tego każdy jest inny, ale wszyscy przystojni. Łatwo można znaleźć swojego ulubieńca.

Tom Burke jako Atos jest odpowiednio chmurny i wycofany, doskonale włada rapierem. Santiago Cabrera jako Aramis jest odpowiednio uroczy i uwodzicielski, a do tego jest strzelcem wyborowym. Portos Howarda Charlesa jest zabawny i silny, a jego ciemna skóra ma nie tylko uzasadnienie w fabule, ale też jest nawiązaniem do historii samego Dumasa, którego babka była czarną niewol-

eprasa.pl 80426b2470

nicą. Zaś Luke Pasqualino jako D'Artagnan jest młody, piekielnie sprawny i w gorącej wodzie kąpany. Tworzą kwartet idealny.

A w serialu jest to, co najważniejsze – awanturnicza opowieść płaszcza i szpady o czterech mężczyznach, których poza służbą dla króla i ojczyzny łączy przyjaźń i poczucie sprawiedliwości. Nie traktują siebie zbyt serio. Ochrona króla, królowej, służba Francji – to już zupełnie inna sprawa. Gdy w grę wchodzą ich obowiązki, trzej muszkieterowie, D'Artagnan i kapitan Treville gotowi są położyć na szali życie.

Mają różne pochodzenie i różne talenty, ale też – co nie jest oczywiste – różne poczucie humoru. Gdy na początku serialu wpadają w kłopoty, jeden z nich wykrzykuje „pamiętajcie o haśle muszkieterów!", na co inny odpowiada „każdy troszczy się o siebie!". Ale bez obaw: „Jeden za wszystkich, wszyscy za jednego!" mają wyryte w sercach.

W każdym z trzech sezonów mają innego arcywroga. W pierwszym jest to kardynał Richelieu, grany wybornie przez Petera Capaldiego. Pojawiają się oczywiście Milady de Winter i Konstancja Bonacieux ze swoim okropnym mężem, a także król Ludwik XIII i jego żona Anna Austriaczka. Królowa odgrywa w serialu dużo ważniejszą rolę niż w powieści. I nie jej diamentowe spinki przyprawiają muszkieterów o ból głowy.

BBC kręci Francję w Czechach

Serial powstał w Czechach i to widać. Ale mnie zupełnie to nie przeszkadza. Więcej – zorientowałam się, jak mało wiem o kraju naszych sąsiadów i nabrałam ochoty na odwiedzenie miejsc pokazanych na ekranie: imponującej biblioteki praskiego klasztoru na Strahowie, ale też zamku w Dobříšu czy Pałacu Arcybiskupiego w Kromieryżu na Morawach.

Pierwszy sezon jest zdecydowanie najlepszy. Nie da się ukryć, że kardynał Richelieu jest najbardziej godnym muszkieterów przeciwnikiem. Ale i w dwóch kolejnych nie brakuje bardzo dobrych odcinków, a cały serial nie schodzi nigdy poniżej przyzwoitego poziomu. Zresztą wszelkie braki rekompensują aktorzy-muszkieterowie.

Maja Staniszewska

MUSZKIETEROWIE
serial przygodowy, Wielka Brytania 2014-16, tw. Adrian Hodges, wyk. Luke Pasqualino, Santiago Cabrera, Tom Burke, Howard Charles, Ryan Gage, Hugo Speer, Tamla Kari, Alexandra Dowling, Maimie McCoy, Rupert Everett

3 sezony, Canal+

VOD

Dobry, zły i skorumpowany

Czy to najlepszy południowokoreański serial minionego roku?

W Korei Południowej faktyczną władzę sprawuje Koreańska Centralna Agencja Wywiadowcza (KCIA), gwardia prezydenta Park Chung Hee, stworzona po przewrocie wojskowym, na wzór amerykańskiej CIA.

Jest rok 1970. Bohatera szpiegowskiego serialu „Made in Korea", tajemniczego biznesmana Baeka Ki-tae (Hyun Bin) poznajemy, kiedy wsiada do Boeinga 727-89. Samolot zostaje porwany przez członków japońskiej Frakcji Armii Czerwonej. To porwanie wydarzyło się naprawdę.

Baek Ki-tae mówi, że jest „tylko biznesmenem", szybko jednak okazuje się, że nie obawia się śmierci. Jak wytknie mu jeden z bohaterów: barbarzyńca w świetnie skrojonym garniturze. A więc idealny agent KCIA.

Nieidealni bohaterowie

„Made in Korea" to opowieść o tym, jak robi wszystko, by utrzymać się na powierzchni. Ten, kto jest chorobliwie ambitny, a przy tym pełen uroku, wszędzie się wciśnie, każdego przekabaci, a kogo nie przekona – zabije.

W tle tej opowieści jest metamfetamina, która zalała Koreę Południową po II wojnie światowej i wojnie koreańskiej. Udział w tym mieli także amerykańscy żołnierze, pokazani jako skorumpowani, niechętni sojusznicy.

Worki z narkotykiem Baek Ki-tae ma w neseserze, który wnosi na pokład samolotu. Czy robi pod szyldem swojej agencji lewe interesy, a może połakomił się na własny zysk?

To nie jest serial dla kogoś, kto rzuca właśnie palenie albo o tym myśli

FOT. DISNEY+

MADE IN KOREA
serial kryminalny, Korea Południowa 2025, wyk. Hyun Bin, Jung Woo-sung, Won Ji-an, Seo Eun-soo, Cho Yeo-jeong, Jung Sung-il, Woo Do-hwan

Disney+

Akcja nabiera rumieńców, kiedy na scenę wchodzi Jang Geon-young (Jung Woo-sung), ekscentryczny prokurator z odpychającym, szaleńczym śmiechem. Jang Geon-young, ku rozpaczy Baeka Ki-tae ma solidny kręgosłup moralny. Nie zamierza przymykać oka na handel narkotykami. Pozornie nieszkodliwy, staje się godnym dla Baek Ki-tae adwersarzem. Postanawia odkryć wszystkie sekrety agenta KCIA, zdemaskować go i postawić przed wymiarem sprawiedliwości.

„Made in Korea" to opowieść noir, serial kostiumowy. Sporo akcji rozgrywa się tu w ponurych wnętrzach, pustostanach, piwnicach. To opowieść, pokazywana oczami bohaterów, którym daleko do ideałów. Tworzenie problematycznych, złożonych postaci to przecież specjalność południowokoreańskich realizatorów.

Najlepsza k-drama 2025?

„Made in Korea" ogląda się jednym tchem. Dzięki charyzmie Hyun Bina wsiąkamy w tę historię od razu, od pierwszych zdań prowadzonej przez niego nieco ironicznie opowieści. Jego spokój i dezynwoltura zaskakująco pasują do scen akcji, których nie ma wiele, a kiedy już są, mają klasę bez efekciarstwa.

W wielu recenzjach powtarza się stwierdzenie, że „Made in Korea" to najlepsza k-drama minionego roku. Bez wątpienia jest to świetny serial szpiegowski, produkcja imponująca pod każdym względem.

Nie jest to jednak serial dla kogoś, kto rzuca właśnie palenie albo o tym myśli. Bohaterowie dmuchają sobie dymem w twarz, palą dla relaksu, a poważne rozmowy prowadzą we wstążkach papierosowego dymu. Jak to w kinie noir. W tym przypadku niezwykle atrakcyjnego wizualnie. Idę zapalić.

Marta Górna

eprasa.pl 80426b2470

PIĄTEK 24.04

KOLARSTWO

• WYŚCIG DOOKOŁA ALP
UCI ProSeries – 5. etap
13:35 | EUROSPORT 2

PIŁKA NOŻNA

• BETCLIC 1. LIGA
Wisła Kraków – Puszcza Niepołomice
20:25 | TVP SPORT

• BUNDESLIGA
RB Lipsk – 1. FC Union Berlin
20:20 | ELEVEN SPORTS 3

• LALIGA EA SPORTS
Real Betis – Real Madryt
20:55 | ELEVEN SPORTS 1

• PKO BP EKSTRAKLASA
KGHM Zagłębie Lubin – Bruk-Bet Termalica Nieciecza
17:55 | CANAL+ SPORT 3 HD
Jagiellonia Białystok – Górnik Zabrze
20:25 | CANAL+ SPORT 3 HD, CANAL+ SPORT 4 HD

• PREMIER LEAGUE
Sunderland AFC – Nottingham Forest
20:55 | CANAL+ EXTRA 1

• SERIE A ENILIVE
SSC Napoli – US Cremonese
20:40 | ELEVEN SPORTS 2

TENIS

• ATP TOUR MASTERS 1000 – MUTUA MADRID OPEN
11:00 | 13:00 | 15:00 | 17:00 | POLSAT SPORT 1

• WTA 1000 – MUTUA MADRID OPEN
11:00 | 13:00 | 15:00 | 19:00 | 21:00 | CANAL+ SPORT2 HD

SOBOTA 25.04

KOSZYKÓWKA

• ORLEN BASKET LIGA
Anwil Włocławek – WKS Śląsk Wrocław
17:25 | POLSAT SPORT 3

PIŁKA NOŻNA

• BETCLIC 2. LIGA
Śląsk II Wrocław – Sandecja Nowy Sącz
13:10 | TVP SPORT

• BUNDESLIGA
1. FC Köln – Bayer 04 Leverkusen
15:20 | ELEVEN SPORTS 2
1. FSV Mainz 05 – Bayern Monachium
15:20 | ELEVEN SPORTS 1
Hamburger SV – TSG 1899 Hoffenheim
18:20 | ELEVEN SPORTS 2

• LALIGA EA SPORTS
Atlético Madryt – Athletic Club
20:55 | ELEVEN SPORTS 1

• PKO BP EKSTRAKLASA
Korona Kielce – GKS Katowice
14:40 | CANAL+ SPORT 3 HD
Lechia Gdańsk – Raków Częstochowa
17:25 | CANAL+ SPORT 3 HD
Cracovia – Pogoń Szczecin
20:10 | CANAL+ SPORT 3 HD

• PREMIER LEAGUE
Fulham FC – Aston Villa
13:25 | CANAL+ EXTRA 1
Liverpool FC – Crystal Palace
15:55 | CANAL+ EXTRA 1
West Ham United – Everton FC
15:55 | CANAL+ EXTRA 3
Arsenal FC – Newcastle United
18:25 | CANAL+ EXTRA 1

• SERIE A ENILIVE
Parma Calcio 1913 – Pisa SC
14:55 | ELEVEN SPORTS 4
Bologna FC 1909 – AS Roma
17:55 | ELEVEN SPORTS 1
Hellas Werona – US Lecce
20:40 | ELEVEN SPORTS 2

SIATKÓWKA

• PLUSLIGA
Finał – 1. mecz
14:45 | POLSAT SPORT 1
Mecz o 3. miejsce – 1. mecz
17:30 | POLSAT SPORT 1

• TAURON LIGA
Mecz o 3. miejsce – ewentualny 4. mecz: BKS BOSTIK ZGO Bielsko-Biała – UNI Opole
12:30 | POLSAT SPORT 1
19:30 | EUROSPORT 1

TENIS

• ATP TOUR MASTERS 1000 – MUTUA MADRID OPEN
11:00 | 13:00 | 15:00 | 17:00 | POLSAT SPORT 2

• WTA 1000 – MUTUA MADRID OPEN
11:00 | 13:00 | 15:00 | 20:00 | CANAL+ SPORT2 HD

NIEDZIELA 26.04

KOLARSTWO

• LIÈGE-BASTOGNE-LIÈGE
UCI World Tour
13:30 | EUROSPORT 2

KOSZYKÓWKA

• NBA
1. runda
21:30 | TVP SPORT

• ORLEN BASKET LIGA
Legia Warszawa – AMW Arka Gdynia
12:30 | POLSAT SPORT 1

KOLARSTWO. Prestiżowy wyścig dookoła Romandii to kluczowy sprawdzian formy przed Giro d'Italia. Transmisje od wtorku w Eurosporcie 2 · FOT. U. J. ALEXANDER/SHUTTERSTOCK

PGE Start Lublin – Tauron GTK Gliwice
17:25 | POLSAT SPORT 3

PIŁKA NOŻNA

• BUNDESLIGA
VfB Stuttgart – SV Werder Brema
15:20 | ELEVEN SPORTS 3
Borussia Dortmund – SC Freiburg
17:20 | ELEVEN SPORTS 2

• LALIGA EA SPORTS
Rayo Vallecano – Real Sociedad
13:55 | ELEVEN SPORTS 2
Real Oviedo – Elche CF
16:10 | CANAL+ SPORT 4 HD
CA Osasuna – Sevilla FC
18:25 | ELEVEN SPORTS 3
Villarreal CF – RC Celta
20:55 | CANAL+ SPORT 4 HD

• PKO BP EKSTRAKLASA
Wisła Płock – Radomiak Radom
12:10 | CANAL+ SPORT 3 HD
Widzew Łódź – Motor Lublin
14:40 | CANAL+ SPORT 3 HD
Lech Poznań – Legia Warszawa
17:25 | TVP 2
17:25 | CANAL+ PREMIUM, CANAL+ SPORT 3 HD

• SERIE A ENILIVE
ACF Fiorentina – US Sassuolo Calcio
12:25 | ELEVEN SPORTS 1
Genoa CFC – Como 1907
14:55 | ELEVEN SPORTS 1
Torino FC – Inter Mediolan
17:55 | ELEVEN SPORTS 1
AC Milan – Juventus FC
20:40 | ELEVEN SPORTS 1

PIŁKA RĘCZNA

• ORLEN SUPERLIGA
12:30 | POLSAT SPORT 3

SIATKÓWKA

• TAURON LIGA
Finał – ewentualny 4. mecz: PGE Budowlani Łódź – KS DevelopRes Rzeszów
14:45 | POLSAT SPORT 1

TENIS

• ATP TOUR MASTERS 1000 – MUTUA MADRID OPEN
11:00 | 13:00 | 15:00 | 17:00 | POLSAT SPORT 2

• WTA 1000 – MUTUA MADRID OPEN
11:00 | 13:00 | 15:00 | 20:00 | CANAL+ SPORT2 HD

PONIEDZIAŁEK 27.04

PIŁKA NOŻNA

• BETCLIC 1. LIGA
30. kolejka: Ruch Chorzów – Pogoń Grodzisk Mazowiecki
17:55 | TVP SPORT

• PKO BP EKSTRAKLASA
Piast Gliwice – Arka Gdynia
18:55 | CANAL+ SPORT 3 HD

• PREMIER LEAGUE
Manchester United – Brentford FC
20:55 | CANAL+ EXTRA 1

• SERIE A ENILIVE
20:40 | ELEVEN SPORTS 1

TENIS

• ATP TOUR MASTERS 1000 – MUTUA MADRID OPEN
11:00 | 13:00 | 15:00 | 17:00 | POLSAT SPORT 1

• WTA 1000 – MUTUA MADRID OPEN
11:00 | 13:30 | 16:00 | 19:00 | 21:00 | CANAL+ SPORT2 HD

WTOREK 28.04

KOLARSTWO

• WYŚCIG DOOKOŁA ROMANDII
UCI World Tour – prolog
15:30 | EUROSPORT 2

PIŁKA NOŻNA

• LIGA MISTRZÓW UEFA
Półfinał – 1. mecz
20:55 | CANAL+ EXTRA 1

• SERIE A ENILIVE
20:40 | ELEVEN SPORTS 1

SIATKÓWKA

• TAURON LIGA
Mecz o 3. miejsce – ewentualny 5. mecz: UNI Opole – BKS BOSTIK ZGO Bielsko-Biała
17:30 | POLSAT SPORT 1

TENIS

• ATP TOUR MASTERS 1000 – MUTUA MADRID OPEN
11:00 | 13:00 | 15:00 | POLSAT SPORT 1

• WTA 1000 – MUTUA MADRID OPEN
13:00 | 20:00 | CANAL+ SPORT2 HD

ŚRODA 29.04

KOLARSTWO

• WYŚCIG DOOKOŁA ROMANDII
UCI World Tour – 1. etap
15:30 | EUROSPORT 2

PIŁKA NOŻNA

• LIGA MISTRZÓW UEFA
Półfinał – 1. mecz
20:50 | CANAL+ EXTRA 1
20:55 | TVP SPORT

SIATKÓWKA

• PLUSLIGA
Finał – 2. mecz
17:30 | POLSAT SPORT 1
Mecz o 3. miejsce – 2. mecz
20:00 | POLSAT SPORT 1

TENIS

• ATP TOUR MASTERS 1000 – MUTUA MADRID OPEN
Ćwierćfinały
16:00 | 21:30 | POLSAT SPORT 2

• WTA 1000 – MUTUA MADRID OPEN
13:00 | 20:00 | CANAL+ SPORT2 HD

CZWARTEK 30.04

KOLARSTWO

• WYŚCIG DOOKOŁA ROMANDII
UCI World Tour – 2. etap
15:30 | EUROSPORT 2

KOSZYKÓWKA

• NBA
1. runda
02:00 | TVP SPORT

• ORLEN BASKET LIGA
Górnik Zamek Książ Wałbrzych – Energa Czarni Słupsk
20:10 | POLSAT SPORT 2

TENIS

• ATP TOUR MASTERS 1000 – MUTUA MADRID OPEN
Ćwierćfinały
13:00 | 20:00 | POLSAT SPORT 1

• WTA 1000 – MUTUA MADRID OPEN
16:00 | 22:00 | CANAL+ SPORT2 HD

eprasa.pl 80426b2470

PROMOCJA

Hipokrates miał rację....

Hipokrates twierdził, że śmierć zaczyna się w jelitach, a układ pokarmowy to „korzenie zdrowia" ludzkiego organizmu. Jak się dziś okazuje od stanu zdrowia jelit, a ściślej mówiąc od zaburzeń mikrobioty, zależy nie tylko stan naszego ciała, ale również umysłu.

W ostatnich latach jesteśmy świadkami rosnącej epidemii chorób zapalnych jelit, otyłości insulinooporności oraz NAFLD (niealkoholowej choroby stłuszczeniowej wątroby). Jak dowodzą badania, wspólną przyczyną tych oraz wielu innych dolegliwości są poważne zaburzenia mikrobioty jelitowej, spowodowane niewłaściwą dietą, brakiem snu, stresem oraz nadmierną konsumpcją wysoko przetworzonej żywności, leków i antybiotyków.

Okazuje się także, że wiele innych chorób pozornie nie związanych z problemami jelitowymi jak np. depresja, Hashimoto czy nerwica, mogą rozpoczynać się także od dysbiozy układu pokarmowego. I choć do niedawna nie łączono stanu naszych jelit z ogólnym samopoczuciem czy odpornością – dziś wiadomo, że aby być zdrowym należy przede wszystkim zadbać o kondycję jelit i przywrócić równowagę mikrobioty.

Eric Nilsen – duński ekolog i doradca Ministra ds. Ochrony Środowiska, był jednym z pierwszych badaczy w Europie, który stwierdził, że przywrócenie równowagi mikrobiomu jelit może stanowić ważny krok w leczeniu szeregu schorzeń cywilizacyjnych. Opracował on autorską formułę płynnego probiotyku, który okazał się być skutecznym remedium stosowanym obecnie w ponad 50 krajach na całym świecie. Vita Biosa czyli produkt, o którym mowa, powstaje w wieloetapowym procesie fermentacji ziół z upraw ekologicznych oraz kilkunastu szczepów żywych mikroorganizmów. Dzięki efektowi synergii odbudowuje on mikrobiotę jelit, skutecznie przeciwdziałając dysbiozie.

Ponad dwudziestoletnie doświadczenie potwierdza skuteczność tego naturalnego probiotyku, zalecanego przez lekarzy, dietetyków oraz naturoterapeutów. Naturalne żywe organizmy zawarte w Vita Biosa powodują regenerację mikrobiomu, poprawę funkcjonowania układu trawiennego, wzrost odporności oraz poprawę przyswajalności substancji odżywczych zawartych w spożywanych produktach.

Za sprawą naturalnej metody fermentacji kaskadowej, wysokiemu stężeniu żywych mikroorganizmów (10^8 cfu/ml), wzbogaconych 19 organicznymi ziołami Vita Biosę cechuje bardzo wysoka bioprzyswajalność. Obniżone p.H produktu powoduje, że bakterie probiotyczne są w stanie w żywej postaci dotrzeć do jelit, gdzie mogą rozpocząć ich kolonizację. Jedna porcja probiotyku (15 ml) zawiera aż $15x10^8$ bakterii probiotycznych, co odpowiada kilkudziesięciu opakowaniom najlepszych składowo jogurtów probiotycznych.

Ponieważ Vita Biosa nie zawiera ani laktozy ani kazeiny, można ją polecić także osobom z problemem nietolerancji tych substancji.

Ponadto, jak wiadomo, wg naturoterapeutów, jogurtów nie należy spożywać w okresach zimowych, gdyż mają one właściwości wychładzające organizm. Wówczas Vita Biosa stanowi doskonałą alternatywę, z uwagi nie tylko na znacznie wyższą koncentrację mikroorganizmów, ale także z powodu bogactwa minerałów, mikroelementów oraz ziół wspomagających procesy trawienne.

Wskazania do stosowania żywych mikroorganizmów:

- Dysbioza
- Cukrzyca i inulinooporność
- Stłuszczenie wątroby
- Nietolerancje pokarmowe (zwłaszcza nietolerancja laktozy)
- Zaparcia, biegunki oraz zaburzenia perystaltyki jelit
- Refluks, Hashimoto
- Przerost Helicobacter pylori
- Częste przeziębienia i stany grypowe
- Zespół jelita drażliwego IBS
- Wspomaganie diet redukcyjnych, oczyszczających i ketogenicznych
- Zapobieganie przedwczesnemu starzeniu
- Podwyższony cholesterol, otyłość
- Inne problemy związane ze stanem zapalnym jelit
- Jako osłona przy antybiotykoterapii
- Dla wzmocnienia organizmu po chorobach

***VITA BIOSA** składniki: ekologiczne zioła: anyż, korzeń lukrecji, koper włoski, bazylia, rumianek, trybula, koper ogrodowy, bez czarny, kozieradka, korzeń imbiru, arcydzięgiel, jałowiec, pokrzywa, oregano, pietruszka, mięta, rozmaryn, szałwia, tymianek; żywe kultury bakterii: Bifidobacterium lactis, Bifidobacterium longum, Lactobacillus acidophilus, Lactobacillus casei, Lactobacillus rhamnosus, Lactobacillus salivarius, Lactococcus lactis, Streptococcus thermophilus.*

suplement diety

Zamówienia

22 436 45 11
22 409 77 92
pon. - pt.
w godz. 9-16
www.sklepdobry.pl

PROMOCJA
TERAZ 20% RABATU

eprasa.pl 80426b2470

PIĄTEK 24.04

Od A do Z

CIVIL WAR ★★★★
film sens., USA/Wlk. Brytania/Finlandia 2024, reż. Alex Garland, wyk. Kirsten Dunst, Wagner Moura, Cailee Spaeny
22:10 | tvn
W obliczu wojny domowej, jaka toczy się w USA przyszłości, grupa dziennikarzy przedziera się z Nowego Jorku do Waszyngtonu, by zdążyć przeprowadzić wywiad z prezydentem, zanim zostanie obalony.

EILEEN ★★★
thriller, USA/Wlk. Brytania/Australia 2023, reż. William Oldroyd, wyk. Thomasin McKenzie, Anne Hathaway, Shea Whigham
20:00 | hbo
Skromna sekretarka, pracująca w latach 60. XX wieku w poprawczaku dla chłopców w Bostonie, rozkwita pod wpływem nowej psycholożki w zakładzie. Zważywszy czas i miejsce konsekwencje będą niepokojące.

FREELANCE ★★
komedia, USA/Kolumbia/Wlk. Brytania 2023, reż. Pierre Morel, wyk. John Cena, Alison Brie, Juan Pablo Raba
22:00 | tv puls
W trakcie wywiadu niezależnej dziennikarki z krwawym dyktatorem dochodzi do zamachu stanu, więc losy dziewczyny zależą tylko od sprawności jej ochroniarza o aparycji Johna Ceny. Wyłącznie dla fanów Johna C.

HOLLAND ★★
thriller, USA 2025, reż. Mimi Cave, wyk. Nicole Kidman, Matthew Macfadyen, Jude Hill
21:35 | hbo
Nicole Kidman jako przykładna pani domu, zona i matka, która zaczyna podejrzewać męża o zdradę. Przyjaciel, z którym dzieli się tym podejrzeniem, i odkrywa znacznie bardziej poruszająca prawdę.

JEDEN STRZAŁ ★★
thriller, USA/Wlk. Brytania 2021, reż. James Nunn, wyk. Scott Adkins, Ashley Greene, Ryan Phillippe
20:00 | tv puls
Scott Adkins na czele oddziału komandosów, który ma eskortować niebezpiecznego terrorystę z tajnego więzienia CIA – w chwili, gdy więzienie zostaje zaatakowane przez innych terrorystów.

Shrek Forever

20:00 | tvn
★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Zielony ogr po raz czwarty: z nostalgii za kawalerskimi czasami Shrek daje się przenieść do równoległej rzeczywistości, gdzie nadal jest postrachem wieśniaków, ale nigdy nie pozna Fiony.

MYZ

FILM ANIM.
USA/FRANCJA 2010, REŻ. MIKE MITCHELL

LARRY CROWNE: UŚMIECH LOSU ★★★
komediodramat, USA/Francja 2011, reż. Tom Hanks, wyk. Tom Hanks, Julia Roberts, Cedric The Entertainer
20:00 | tvn 7
Mężczyzna dojrzały traci pracę, więc podejmuje studia, by poprawić swoje kwalifikacje, a w college'u odkrywa, że jedna z prowadzących zajęcia może się okazać kobietą jego życia. Podnosi na duchu.

LOKATORKA ★★
dramat krym., Polska 2021, reż. Michał Otłowski, wyk. Irena Melcer, Sławomira Łozińska, Barbara Jonak
22:40 | kino polska
Obraz dzikiej prywatyzacji w Warszawie z początku XXI wieku: przejmowania tysięcy lokali komunalnych z lokatorami. Plus nagrodzona w Gdyni Sławomira Łozińska w roli inspirowanej losem Jolanty Brzeskiej.

MINISTERSTWO NIEBEZPIECZNYCH DRANI ★★★
komediodramat, USA/Wlk. Brytania/Turcja 2024, reż. Guy Ritchie, wyk. Henry Cavill, Eiza González, Alan Ritchson
21:35 | cinemax
Guy Ritchie bawi się w Tarantino i w stylu „Bękartów wojny" szuka genezy Jamesa Bonda w brawurowej akcji brytyjskich komandosów, mających zakłócić logistykę wsparcia dla hitlerowskich U-bootów.

NA ZŁEJ DRODZE ★★★
thriller, USA 2022, reż. John Patton Ford, wyk. Aubrey Plaza, Theo Rossi, Jonathan Avigdori
20:00 | cinemax
Uwikłana w spiralę długów dziewczyna nie może znaleźć pracy, kiedy zostaje wciągnięta w kradzieże za pośrednictwem sklonowanych kart kredytowych. Czy potrafi uwolnić się od tego procederu?

NIE MÓW ZŁA ★★★
horror, USA/Chorwacja/Kanada 2024, reż. James Watkins, wyk. James McAvoy, Mackenzie Davis, Aisling Franciosi
21:55 | canal+ premium
Z duńskiego na hollywoodzki: rodzina przyjmuje zaproszenie od świeżych znajomych do domu na odludziu. Początkowo miła atmosfera gęstnieje, a na jaw wychodzą krwawe skłonności gospodarzy.

STAN ZAGROŻENIA ★★
film sens., USA/Meksyk 1994, reż. Phillip Noyce, wyk. Harrison Ford, Willem Dafoe, Anne Archer
22:25 | stopklatka
Analityk CIA na tropie korupcji w najwyższych kręgach władzy: jeszcze raz Harrison Ford jako Jack Ryan, bohater cyklu powieści Toma Clancy'ego, plus akcja zgodna z regułami gatunku.

SZPIEDZY TACY JAK MY ★★★★
komedia, USA 1985, reż. John Landis, wyk. Chevy Chase, Dan Aykroyd, Steve Forrest
20:00 | warner tv
Hollywood odpowiada na pierestrojkę: Chevy Chase i Dan Aykroyd jako agenci CIA wysłani do Afganistanu w celu przechwycenia najtajniejszej z tajnych radzieckich broni. Świetna zabawa.

ZULU ★★★
dramat krym., Francja/RPA 2013, reż. Jérôme Salle, wyk. Orlando Bloom, Forest Whitaker, Conrad Kemp
23:35 | cinemax
Policjanci z Kapsztadu szukając morderców dwóch białych kobiet, walcząc jednocześnie z gangiem narkotykowym, działającym w slumsach: intrygujące spojrzenie na RPA i jej problemy po upadku apartheidu.

ŹRÓDŁO NADZIEI ★★★
dramat wojenny, Australia/USA 2014, reż. Russell Crowe, wyk. Russell Crowe, Jai Courtney, Isabel Lucas
20:10 | ale kino+ hd
Russell Crowe debiutuje jako reżyser, opowiadając o zdeterminowanym australijskim farmerze, który po I wojnie wyrusza do Europy, by odnaleźć trzech synów zaginionych w sławnej bitwie o Gallipoli.

KONRAD J. ZARĘBSKI

eprasa.pl 80426b2470

TVP1

08:00 Serwis Info - magazyn
08:20 Zaraz wracam (26)
08:45 Ranczo (12/13)
09:45 Komisarz Alex II (8)
10:40 Ojciec Mateusz X (4/13)
11:30 Okrasa łamie przepisy
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes
12:40 To się opłaca (227)
12:55 Przybysze wśród zwierząt - film dok. Niemcy 2024
14:00 Złoty chłopak
15:00 Serwis Info - magazyn
15:15 Reporterzy (512)
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5904)
18:00 Klan (160) - telenowela
18:20 Zaraz wracam (27)
18:55 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia

20:30 Powrót (1) - serial dramatyczny Polska 21
21:35 Sekielski wieczorową porą (34) - magazyn
22:40 Zimna wojna - dramat ***** obycz. Polska/Wlk. Bryt./Francja/Belgia/Indie 2018, reż. Paweł Pawlikowski (100 min)
00:20 Wojna zastępcza - serial sens. Polska 26
01:20 Nieobliczalny *** **(Unhinged)** - film sens. USA 2020, reż. Derrick Borte, wyk. Russell Crowe (100 min)

TVP2

05:30 M jak miłość
06:20 Anna Dymna – spotkajmy się (440) - dyskusja
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7533) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie
11:40 Operacja zdrowie (78)
12:15 Kolekcja (9) - mag.
12:20 WTEM (7)
12:30 Koło fortuny (2199)
13:15 Panna młoda (44)
14:05 Va banque (1058)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
16:00 Koło fortuny (2200)
16:35 Familiada (3081)
17:20 Panna młoda II (45)
18:15 Va banque (1059)
18:50 Jeden z dziesięciu (14)
19:25 Barwy szczęścia
19:50 Domowe patenty (9)

20:05 Barwy szczęścia - serial obycz. Polska 2025
20:45 Kocham Cię, Polsko! (7) - quiz Polska 2026
22:20 Postaw na milion (384) - teleturniej
23:20 To jest grane (88)
23:50 Sprzymierzeni *** **(Allied)** - thriller USA 2016, reż. Robert Zemeckis, wyk. Brad Pitt (135 min)
02:05 A psa biorę ja (Who ** **Gets the Dog?)** - komedia USA 2016, reż. Huck Botko (110 min)

POLSAT

05:40 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień - mag.
08:00 Halo tu Polsat (2799)
11:30 Gliniarze XIII (34,35,36) - serial fab.-dok. Polska 2022
14:40 Dlaczego ja? 33 (37) - serial fab.-dok. Polska 2026
15:50 Wydarzenia
16:20 Interwencja (5885)
16:30 Na ratunek 112 XVIII (38) - serial fabularno-dok.
17:00 Gliniarze XX (39) - serial fabularno-dok. Polska 2026
18:00 Pierwsza miłość 50 (33) - serial obycz. Polska 2026, wyk. Aneta Zając, Mateusz Kościukiewicz, Dąbrówka Kruk, Aleksandra Zienkiewicz
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:20 Gość „Wydarzeń" (424)
19:25 Sport - Polska 2026
19:40 Pogoda - Polska 2026

19:55 Farma (200) - reality show Polska 2025
21:00 Must Be The Music (133) - show Polska 25
23:05 Stan oblężenia (The ** **Siege)** - thriller USA 1999, reż. Edward Zwick, wyk. Denzel Washington, Annette Bening (145 min)
01:30 Elizjum (Elysium) *** - film s.f. USA 2013, reż. Neill Blomkamp, wyk. Matt Damon, Jodie Foster, Sharlto Copley (150 min)

TVN

05:05 Kto was tak urządził?
05:40 Uwaga! (7977) - mag.
05:55 Ukryta prawda (34/40)
06:50 Kuchenne rewolucje: Borysławice 30 (1)
07:45 Dzień Dobry TVN (5695)
11:25 Kuchenne rewolucje: Restauracja „James Bombalina", Białystok XVIII (8)
12:35 Kuchenne rewolucje: Kępno – „Kulinarna Warszawka" XXV (14)
13:40 Ukryta prawda (52,53/60) - serial fab.-dok.
15:45 Młode gliny (50/50)
16:50 Szpital św. Anny III (38) - serial obycz. Polska 2026
17:55 Detektywi VI (38) - serial fab.-dok. Polska 2026
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:25 Galacticos Show – Pojedynek Legend (1)
19:50 Uwaga! (7978) - mag.

20:00 Shrek Forever (Shrek *** **Forever After)** - film animowany USA/Francja 2010, reż. Mike Mitchell (130 min)
22:10 Civil War - film sens. **** USA/Wlk. Brytania/Finlandia 2024, reż. Alex Garland, wyk. Kirsten Dunst, Wagner Moura (130 min)
00:20 Kuba Wojewódzki (8)
01:40 Książę Andrzej i seksafera Epsteina
02:30 Szpital św. Anny (50/50) - serial obycz.

TV PULS

06:00 Nash Bridges VI (21,22/22) - serial sens. USA 2001, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XIX (13,10/14)
10:00 Triumf miłości
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie II (38) - serial obycz. Turcja 2013
14:00 Przepis na zbrodnię (24)
15:00 Lombard. Życie pod zastaw XIII (40) - serial obycz.
16:00 Ranczo X - serial komediowy Polska 2016
17:00 Dzielnica strachu X (22)
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (38,39) - serial obyczajowy Polska 2025
20:00 Jeden strzał (One ** **Shot)** - thriller USA/Wlk. Brytania 2021, reż. James Nunn, wyk. Scott Adkins (120 min)
22:00 Freelance - komedia ** USA/Kolumbia/Wlk. Brytania 2023, reż. Pierre Morel, wyk. John Cena (125 min)
00:05 Huragan (The ** **Hurricane Heist)** - film sens. Wlk. Brytania/USA 2018, reż. Rob Cohen (115 min)
02:00 Lombard XVIII (34)

TVN7

05:25 Ten moment - serial fabularno-dok. Polska 2021
05:55 Szkoła (43,26,27/72) - serial fab.-dok. Polska 2018
08:45 Ukryta prawda (1,50,51/71) - serial fab.-dok.
11:55 W-11 Wydział Śledczy - serial fabularno-dok.
14:00 Detektywi II (11/40) - serial fab.-dok. Polska 2024
15:00 Szpital św. Anny III (29) - serial obycz. Polska 2026
16:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
18:00 Sekrety życia (5/40) - serial fabularno-dok.
19:00 Ukryta prawda (13/60) - serial fab.-dok. Polska 2023, wyk. Agnieszka Czekańska
20:00 Larry Crowne: *** **Uśmiech losu** - komediodramat USA/Francja 2011, reż. Tom Hanks, wyk. Tom Hanks, Julia Roberts (130 min)
22:10 Królowa przetrwania (8) - reality show
23:30 Mroczny rycerz (The **** **Dark Knight)** - film sens. USA/Wlk. Bryt. 2008, reż. Christopher Nolan, wyk. Christian Bale (180 min)
02:30 Hotel Paradise (32)

MEZZO

10:25 Pyotr Ilyich Tchaikovsky, Alfred Shnitke, Cat Stevens: Anna Karenina - balet Niemcy 2022
13:05 Intermezzo
13:30 Georg Friedrich Händel: Jefte - balet Polska 25
16:05 Brahms: Sonata skrzypcowa nr 3 i Trio na skrzypce, fortepian i róg – Perlman, Barenboim, Clevenger
17:05 Intermezzo
17:40 Richard Bona – Jazzopen Stuttgart 2024
18:50 Pianomania w paryskim Bouffes du Nord
20:30 Sinfonia Varsovia, Jacek Kaspszyk: Mahler, Krauze – Wratislavia Cantans
21:55 Martha Argerich i Lahav Shani na dwa fortepiany
23:25 Leos Janácek: Katia Kabanowa - opera Austria 22

PULS 2

10:00 Spidey i superkumple II
11:00 Gigantozaur II (3/26)
11:25 Dinopociąg II (24/26)
11:55 Smerfy - serial anim.
13:00 Gumisie IV (4,3/10)
14:00 Kacze opowieści
15:00 Miraculous II (16,15/26)
16:00 Superthings: Kazoom Power (14,15/26)
16:15 Fineasz i Ferb (15/26)
16:50 Marta mówi! II
17:10 Superkoty
17:45 Świnka Peppa II (46/52)
17:55 Bing (6/78)
18:10 Masza i niedźwiedź VIII
18:25 Myszka Miki (13/26)
18:55 Don Matteo: Boski detektyw XIII
20:00 Last Vegas - komedia USA 2013, reż. Jon Turteltaub
22:05 Przepis na zbrodnię (24,26) - serial kryminalny
01:05 Przepis na zbrodnię (27)

TV4

07:55 Bogaty dom – biedny dom X (7) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci VIII (40,41/65) - serial obycz.
10:55 Na ratunek 112 XVIII (39,31) - serial fabularno-dok.
11:55 Dlaczego ja? 33 (39) - serial fabularno-dok.
12:55 Trudne sprawy XXI (61,62,63) - serial fab.-dok.
15:55 Łowcy skarbów. Kto da więcej (71, 72)
18:00 Policjantki i policjanci XXIV (39,40) - serial obycz.
20:00 A na deser... (9) - mag. kulinarny Polska 2026
20:05 Wielki błękit - dramat obyczajowy Francja/Włochy/USA 1988, reż. Luc Besson, wyk. Jean-Marc Barr
23:35 Gwiazdy kabaretu (175, 174) - kabaret i satyra
01:35 STOP Drogówka (369)

METRO

07:45 Anatomia piękna II (2)
08:40 Szpital (8,9/69)
10:40 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:40 Anatomia piękna II (3)
13:40 Przepis na życie III (11)
14:40 Zapukaj do moich drzwi
15:40 The Floor (1, 2)
17:00 Ciężarówką przez Indonezję (6) - serial dok.
18:00 Prawo Agaty III
19:00 Kartoteka VIII (30) - serial fabularno-dok.
20:00 36 Quai des Orfevres (36) - film sensacyjny Francja 2004, reż. Olivier Marchal, wyk. Daniel Auteuil
22:15 The Traitors. Zdrajcy (9) - reality show Polska 2026
00:00 Annabelle: Narodziny zła - horror USA 2017, reż. David F. Sandberg
02:15 Szpital (6/69)

eprasa.pl 80426b2470

PIĄTEK 24.04

STOPKLATKA DVB-T

08:35 Wojciech Cejrowski – boso przez świat (29)
09:00 Robert Makłowicz (129, 152) - magazyn
10:50 Wojny magazynowe: Kanada II (1,2/12)
11:55 Wojny kontenerowe II (5,6/13) - serial dok.
13:00 Katastrofy w przestworzach XXIII (8,9,11/10) - serial dok.
16:00 MacGyver (20,21/22)
18:00 Wojny magazynowe: Kanada (5,6/12)
19:05 Wojny kontenerowe II (12,1/13) - serial dok.
20:00 Nawiedzony (The Haunting) - horror USA/Wlk. Brytania 1999, reż. Jan de Bont, wyk. Liam Neeson, Catherine Zeta-Jones, Owen Wilson, Lili Taylor (145 min) **
22:25 Stan zagrożenia (Clear and Present Danger) - film sens. USA/Meksyk 1994, reż. Phillip Noyce, wyk. Harrison Ford, Willem Dafoe (180 min) **
01:25 Melduję posłusznie! - komedia Czechosłowacja 1957, reż. Karel Steklý, wyk. Rudolf Hrušínský, Jaroslav Marvan (125 min) ***

ALE KINO+

09:45 Astra - film krótkometrażowy Polska/Meksyk 2022 (30 min)
10:15 Grantchester VIII (1,2/6) - serial krym.
12:20 Vera VII (1/4)
14:10 Zła nie ma - dramat obycz. Japonia 2023, reż. Ryūsuke Hamaguchi, wyk. Hitoshi Omika, Ryō Nishikawa (125 min) ****
16:15 Marokańskie wakacje (Ocho apellidos marroquís) - komedia Hiszpania 2023, reż. Álvaro Fernández Armero (125 min) **
18:20 Vera VII (2/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2017
20:10 Źródło nadziei (The Water Diviner) - dramat wojenny Australia/USA 2014, reż. Russell Crowe, wyk. Russell Crowe (135 min) ***
22:25 Walden - thriller USA 2023, reż. Mick Davis, wyk. Kelli Garner, Mick Davis, Shane West, Emile Hirsch (125 min) ***
00:30 Sezon na zabijanie (Killing Season) - thriller USA/Belgia/Bułgaria 2013, reż. Mark Steven Johnson (105 min) **

TVP KULTURA DVB-T

08:30 Wydarzenie aktualne
09:05 Kulturalni (14)
10:00 Pan wzywał, Milordzie? IV (3/6)
11:05 Kradzież - film obycz. Polska 1975, reż. Piotr Andrejew (70 min) **
12:15 John Wayne – więcej niż mit - film dok.
13:25 Pustelnia parmeńska - dramat Francja/Włochy 1948, reż. Christian-Jaque (180 min) ***
16:25 Czas Komedy - film dok. Polska 1994
17:35 Śpiewnik Komedy
18:30 Kolekcja (4) - mag.
18:50 Dzień, w którym umarła gwiazda rocka
19:25 Video Killed the Radio Star - serial dok.
20:00 Wstęp do filmu (580)
20:05 Boccaccio '70 - komedia Włochy/Francja 1962, reż. Federico Fellini, Mario Monicelli, Luchino Visconti, Vittorio De Sica (115 min) ***
22:00 Tygodnik kulturalny
22:50 Przygody Sherlocka Holmesa (8/13)
23:55 Wstęp do filmu (583)
00:00 Popioły, cz. 1 - film hist. Polska 1965, reż. Andrzej Wajda (120 min) ***

HBO

08:00 Po prostu uwierz - film obycz. USA 2024, reż. Ty Roberts (105 min) **
09:45 Saga »Zmierzch«: Przed świtem, cz. 2 - film fantasy USA 2011, reż. Bill Condon (115 min) **
11:40 Na planie (17) - mag.
12:10 Oszukana przez męża: Historia Morgan Metzer - dramat obycz. USA 2024 (90 min) ***
13:40 Władca Pierścieni: Dwie wieże - film fantasy USA/Nowa Zelandia 2002 (175 min) *****
16:35 Sanctuary - thriller USA/Francja/Rosja 2023, reż. Zachary Wigon, wyk. Margaret Qualley (95 min) ***
18:10 Makbet - dramat wojenny Wlk. Brytania/Francja 2015 (110 min) ***
20:00 Eileen - thriller USA/Wlk. Brytania/Australia 2023 (95 min) ***
21:35 Holland - thriller USA 2025, reż. Mimi Cave (105 min) **
23:20 Mroczny fajter - film sens. USA 2023 (115 min) **
01:15 Kneecap. Hip-hopowa rewolucja - film obyczajowy Irlandia/Wlk. Brytania 2024 (105 min) ****

CANAL+ PREMIUM

09:00 LARP. Miłość, trolle i inne questy - komedia Polska 2025 (95 min) ***
10:35 Naturalna dzikość serca - film dok.
12:00 Masz ci los! - komedia Polska 2023, reż. Mateusz Głowacki (90 min) ***
13:30 Łapu-Capu
13:35 The Office PL III (5,6/12) - serial kom.
14:30 Szpieg, który współczuł - film dok.
16:15 Czarna woda - film krótkom. PL 23 (20 min)
16:35 Battleship: Bitwa o Ziemię - film przyg. USA/Japonia 2012, reż. Peter Berg (130 min) **
18:45 Łapu-Capu
18:50 Saga »Zmierzch« – Księżyc w nowiu - melodramat USA 2009, reż. Chris Weitz (130 min) **
21:00 Emigracja XD III (1) - serial obycz. Polska 26
21:55 Nie mów zła - horror USA/Chorwacja/Kanada 2024, reż. James Watkins (110 min) ***
23:45 Barry Seal: Król przemytu - film sensacyjny USA/Japonia/Kolumbia 2017 (110 min) ***
01:35 Efekt Youtube'a

KINO POLSKA

08:05 Zwierzęta Wajraka III (4)
08:40 Polska Kronika Filmowa 14A/61 - film dok. Polska 1961
08:50 Krzyż Walecznych - dramat wojenny Polska 1959, reż. Kazimierz Kutz
10:25 Komedia małżeńska - komedia Polska 1993, reż. Roman Załuski, wyk. Ewa Kasprzyk, Jan Englert
12:50 Podróż za jeden uśmiech - film przyg. Polska 1972, reż. Stanisław Jędryka, wyk. Henryk Gołębiewski
14:50 Mała matura 1947 - dramat obycz. Polska 2010, reż. Janusz Majewski, wyk. Adam Wróblewski, Antoni Królikowski, Marek Kondrat
17:15 Pogranicze w ogniu (23,24) - serial sens. Polska 91
20:00 Mistrz - film biograficzny Polska 2020, reż. Maciej Barczewski, wyk. Piotr Głowacki, Jan Szydłowski, Marcin Bosak, Marcin Czarnik
22:40 Lokatorka - dramat krym. Polska 2021, reż. Michał Otłowski, wyk. Irena Melcer, Sławomira Łozińska, Barbara Jonak, Krzysztof Stroiński
01:00 Ziarno prawdy - thriller Polska 2015, reż. Borys Lankosz, wyk. Robert Więckiewicz, Jerzy Trela, Magdalena Walach

POLSAT FILM

07:30 Doktor Martin VIII (8/8)
08:30 Przyjaciółki XIX (3,4)
10:25 Świat według Kiepskich
15:20 Shrek II - film animowany USA 2004
17:05 Imperium robotów. Bunt człowieka - film sens. Wlk. Brytania/Kanada 2014
18:55 Niepowstrzymany - film sensacyjny USA 2010
21:00 Królowa wojownik - dramat historyczny USA/RPA/Irlandia 2022
23:45 Transporter II - film ns. USA/Francja/Niemcy 2005
01:35 Ślad II (28/36)

WARNER TV

09:20 Bajer z Bel-Air (3,4/25)
10:20 Za głosem serca
11:25 Pełna chata IV (7,8/26)
12:25 J.A.G. VII (18,19/24)
14:20 Bajer z Bel-Air
16:20 Pełna chata IV
18:20 Głupi i głupszy II: Kiedy Harry poznał Lloyda - komedia USA 2003, reż. Troy Miller
20:00 Szpiedzy tacy jak my - komedia USA 1985
21:55 Licencja na miłość - komedia romantyczna USA/Australia 2007
23:40 Taxi III - komedia sensacyjna Francja 2003

CINEMAX

14:45 Wszystkie piosenki, których nigdy nie śpiewaliśmy - dramat obycz. Japonia 2023
16:40 Łacina dla wszystkich - komedia Francja/Włochy 24
18:10 Imię - komedia Francja/Belgia 2012, wyk. Patrick Bruel
20:00 Na złej drodze - thriller USA 2022, reż. John Patton Ford, wyk. Aubrey Plaza
21:35 Ministerstwo Niebezpiecznych Drani - komediodramat USA/Wlk. Brytania/Turcja 2024
23:35 Zulu - dramat kryminalny Francja/RPA 2013

TVN FABUŁA

08:45 Detektywi - serial dok.
09:50 Przepis na życie III (13)
10:50 Szpital św. Anny (13/50)
11:50 Magda M. IV (5,6)
13:55 Teraz albo nigdy! IV (7)
14:55 Detektywi - serial dok.
15:55 Seriaale: Rozmowy (5)
16:40 Najpiękniejsza muzyka filmowa (4) - mag. muzyczny
16:55 Dom nad jeziorem - melodramat USA 2006
19:00 Szpital św. Anny (19/26)
20:00 Wyspa - film sens. USA 2005, reż. Michael Bay
22:55 To - horror USA/Kanada 2017, reż. Andy Muschietti

KINO TV

08:35 Zagadki kryminalne panny Fisher (7,8/13)
11:00 Panna Scarlet i komisarz II (1,2/6) - serial krym.
13:10 Poirot XII (2/4)
15:15 Zagadki kryminalne panny Fisher (9,10/13)
17:50 Panna Scarlet i komisarz II (3,4/6) - serial krym.
20:00 Wichry namiętności - dramat obycz. USA 1994, reż. Edward Zwick, wyk. Brad Pitt
22:50 Dziedzictwo. Hereditary - thriller USA 2018
01:30 Pachnidło: Historia mordercy - thriller Niemcy/Francja/Hiszp./USA/Belgia 06

PARAMOUNT

11:00 Wredne dziewczyny II - komedia USA 2011
13:05 Ostatnie wakacje - komedia USA 2006
15:30 Jeszcze bardziej zgryźliwi tetrycy - komedia USA 1995
17:35 Lara Croft Tomb Raider: Kolebka życia - film przygodowy USA/Niemcy/Japonia/Wlk. Brytania/Hongkong 2003
20:00 Sonic. Szybki jak błyskawica - film przyg. USA/Japonia/Kanada 2020
22:00 Adrenalina - film sens. USA 2006, wyk. Jason Statham
23:50 Mechanik: Prawo zemsty - film sens. USA 2011

ROMANCE TV

12:25 Wiza do miłości - komedia USA 24, reż. Brian Brough
14:15 Inga Lindström: Motyle w brzuchu - dramat obycz. Niemcy/Szwecja 2022
16:05 Familie Bundschuh: Jesteście oczywiście zaproszeni - film obycz. Niemcy 18
18:00 Śledztwo prowadzi Watzmann (4/8) - serial krym.
19:00 Górski lekarz (1/7)
20:00 Statek marzeń - serial obyczajowy Niemcy 2023
21:55 Katie Fforde: Milczenie mężczyzn - dramat obyczajowy Niemcy 2016
23:50 Górski lekarz (1/7)

AMC

10:40 Dziewczyny z farmy - film obycz. Wlk. Brytania/Francja 1998, reż. David Leland
12:55 Nowy świat (1,2,3,4/4)
15:55 Lara Croft: Tomb Raider - film przyg. USA/Wlk. Brytania/Japonia/Niemcy 2001
17:50 Ip Man III - film biograf. Chiny/Hongkong 2015, reż. Wilson Yip, wyk. Donnie Yen
20:00 Equilibrium - film s.f. USA 2002, reż. Kurt Wimmer, wyk. Christian Bale
22:00 W mgnieniu oka - film s.f. Wlk. Brytania 1992
23:50 Niebezpieczny związek - thriller Kanada/USA 2000

eprasa.pl 80426b2470

AXN

08:25 Dr House II (8/24)
09:25 Castle V (21,22/24)
11:20 Detektyw Monk II (12,13/16) - serial krym.
13:15 Dr House II (9,10/24)
15:10 Agenci NCIS XIII (9,10/24) - serial krym.
17:10 Castle V (23,24/24)
19:10 FBI IV (18,19/21) - serial sensacyjny USA 2022
21:05 Faceci w czerni III - film s.f. USA 2012
23:15 Snajper II - film sens. USA/Węgry 2002
00:55 FBI IV (18/21)

EPIC DRAMA

09:05 Lekarze na start
10:35 Agenci NCIS XVI (7,8/24)
12:20 Wszystkie stworzenia duże i małe (3/6) - serial obycz.
13:20 Panna Austen (1/4)
14:30 Panna Marple III (4/4)
16:30 Agenci NCIS XVI (9,10/24) - serial krym.
18:20 Panna Scarlet VI
19:30 Lekarze na start - serial obyczajowy Polska 2017
21:00 Kobiety na wojnie (6/8) - serial obycz. Francja 2022
22:10 Sherlock i córka
23:10 Robin Hood
00:30 Lekarze na start
01:10 Agenci NCIS XVI (5/24)

TVN STYLE

08:35 Zgłoś remont (5)
09:40 I nie opuszczę Cię aż do ślubu (4) - reality show
10:25 Bez kompleksów (6)
11:25 Ugotowani (7, 8)
13:30 Kuchenne rewolucje (12, 11) - reality show Polska 21
15:35 Babski biznes II (3/8)
16:40 Jestem z Polski XVI (27)
17:45 Kuchenne rewolucje (8, 9, 10) - reality show
20:50 Bitwa o gości (6)
21:50 Jestem z Polski XVI
23:45 Niezwykłe Stany Prokopa VI (7/8) - serial dok.
00:45 Skąd pochodzę?

TVN TURBO

08:20 Nic do ukrycia (4/12)
09:15 Fani czterech kółek XVI
10:15 Złomowisko PL VIII (16)
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować IV
18:00 Raport Turbo (4967)
18:15 Jeździć, obserwować VII
19:00 Prawko na świecie. Jazda bez zasad (5) - mag.
19:45 Moto kombat (8) - mag.
20:30 Mobilni mechanicy (12)
21:15 Duda kontra Szafrański X (3/10) - serial dok.
22:00 Raport Turbo (4967)
22:20 Z drugiej ręki (12) - mag.

BBC FIRST

08:30 Lewis VI (6/8)
09:35 Ojciec Brown VIII
10:35 Śmierć pod palmami VI
11:40 Zagadki doktora Blake'a
12:50 Detektyw z Chelsea III
14:50 Ojciec Brown III (4/15)
15:50 Lewis VI (6/8)
16:55 My Life is Murder (6/10)
17:50 Morderstwa w Midsomer
19:55 Śmierć pod palmami VII (1/8) - serial kryminalny
21:00 Ojciec Brown XIII (2/10)
22:00 Śmierć pod palmami XV
23:05 Detektyw z Chelsea III
01:10 Śmierć pod palmami VII

FX

11:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIV (16/22)
11:55 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VII (3,4/22)
13:45 Agenci NCIS VIII (6,7/24)
15:35 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIV (17/22)
16:30 CSI: Kryminalne zagadki Miami IV (9,10/25)
18:20 FBI III (10,11/15)
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VII (5,6/22)
22:00 Grey's Anatomy: Chirurdzy XXII (8/18)
22:55 Bad Boys - komedia sensacyjna USA 1995
01:20 Zabójcze umysły

HGTV

08:10 Kupujemy dom na plaży XXI (6,7/13) - serial dok.
09:05 Remontujemy dom na plaży II - serial dok. USA 2017
10:00 Letnia chata na lata XIII
11:00 Zarobić na remoncie VIII
12:00 Uratuj swój ogród (4, 3)
14:00 House Hunters (5, 6)
15:05 Mieszkanie na miarę IV
17:05 Polowanie na ogród
18:15 Weekendowa metamorfoza (4, 5) - reality show
20:10 Zróbmy sobie dom (8)
21:15 Zgłoś remont (5)
22:10 House Hunters (5—8)
00:20 Sprzątaczki (2, 3)

BBC LIFESTYLE

08:45 Mistrzowie szycia (2)
09:50 Zapraszam do stołu
12:20 Wielkie australijskie wypieki VI - serial dok.
13:25 Bajecznie bogaci agenci
14:40 Winnice Australii i Gary Barlow - serial dok.
15:35 Zapraszam do stołu
17:30 Bajecznie bogaci agenci
18:40 Mistrzowie szycia (3)
19:50 Wielkie australijskie wypieki VI (10/10) - serial dok.
21:00 Miłosne przekręty (1/4)
22:00 Życie w Monako (3/3)
23:05 Wstydliwe choroby V
00:05 Ratunek dla skóry IV
01:05 Bajecznie bogaci agenci

COMEDY CENTRAL

08:00 Dwóch i pół VII (16,17/22)
08:55 Przyjaciele III (23—25,1—3/25) - serial kom.
11:55 Teoria wielkiego podrywu V (8—13/24)
14:30 Dwóch i pół VII (18—21/22) - serial kom.
16:30 Przyjaciele IV (4—9/24)
19:30 Teoria wielkiego podrywu V (14—19/24) - serial kom. USA 2011, wyk. Johnny Galecki
22:00 The Office PL (10,11/12)
23:05 Comedy Club (3, 4)
00:05 Miasteczko South Park
01:00 Pracoholicy II (1/10)

TVP SERIALE

08:30 Komisarz Alex XXII
09:20 Rodzinka.pl II (24)
09:55 Klan - telenowela
10:25 Ranczo IV (10/13)
11:20 Rodzinka.pl XVIII (7,8)
12:20 Pan Mama (14)
13:00 Zaraz wracam (24)
13:35 Ojciec Mateusz XXVI (3,4) - serial krym. Polska 2021
15:30 Komisarz Alex XXII
16:20 Na sygnale (51,52)
17:30 Ranczo IV (11,12/13)
19:35 Ojciec Mateusz XXVI (5,8) - serial krym. Polska 2021
21:30 Ranczo IV (13,1/13)
23:30 Ojciec Mateusz XXVI (6)
00:25 Miś - komedia Polska 81

CANAL+ KUCHNIA

14:25 Zgrillowani (4)
14:50 Nie bój ryby! (2, 3)
15:45 Tajemnice indyjskich smaków (2, 3)
16:40 Jamie: dania na każdą kieszeń - serial dok.
17:35 Hongkong od kuchni z Jeremym Pangiem (3)
18:30 Nie bój ryby! (8)
18:55 Zgrillowani (8)
19:25 m jak mięso (1, 2)
20:20 Eva Longoria w poszukiwaniu meksykańskich smaków
21:15 Anthony Bourdain VII (
00:45 David Rocco w zaciszu domowej kuchni (16, 17)

CANAL+ DOMO

11:45 Mały metraż w wielkim stylu II (9) - serial dok.
12:15 Po pierwsze lokalizacja! Nowa Zelandia - serial dok.
14:05 Cudotwórcy VII (3)
15:00 Wakacyjne domy na wynajem (10) - lifestyle
16:00 Porządek musi być
16:50 Gardeners' World (18)
18:00 Ucieczka na wieś XXV
19:00 Wielkie projekty: Australia X - serial dok.
20:00 Daleko od miasta XII (6)
21:00 Cudotwórcy VII (4)
22:00 Wielkie projekty: Australia XI (4,5/10)
00:10 Pogromcy bałaganu (9)

PLANETE+

13:45 Luksusowe podróże brytyjską koleją (4) - turystyka
14:50 Aborygeni (4/4)
15:50 Niezwykłe podróże koleją XIV (3/5) - serial dok.
16:55 Premiera: Dokąd dzisiaj? IV (109—112)
18:15 Świat z góry IX (11/14)
18:45 Rolnictwo przyszłości
19:45 Śmieci na orbicie
20:50 Niezwykłe podróże koleją XI - serial dok.
22:00 Premiera: Jimmy Sommerville. \I Feel Love\
23:10 Morderca i jego pisarz

DISCOVERY CHANNEL

09:00 Gorączka złota: rzeka skarbów IV (2/15) - serial dok.
10:00 Klan z Alaski IV (2/19)
11:00 Ed Stafford: inicjacja (3)
12:00 Fani czterech kółek XIV
13:00 Nagi instynkt przetrwania VIII (1,2/17) - serial dok.
15:00 Złomowisko PL VIII (14)
16:00 Złoto drwali II (2/8)
17:00 Porty: Hiszpania
18:00 Truckerki (3) - serial dok.
19:00 Złomowisko PL V
21:00 Specjalistki - serial dok.
22:00 Bimbrownicy XIV (8/16)
23:00 Nagi instynkt przetrwania XII - serial dok. USA 2026
01:00 Zoom na architekturę VI

TVP HISTORIA

09:45 Saga prastarej puszczy
10:50 Historia kuchni polskiej
11:45 Rezydencje królewskie
12:40 Tutanchamon (2/3)
14:00 Królowie (1)
14:35 Czterej pancerni i pies
15:50 Sensacje XX wieku
17:45 Czas honoru
18:40 Encyklopedia II wojny światowej (66, 67)
19:45 Królowie (40)
20:25 Mecz w piekle - dramat historyczny Węgry 1963
22:35 Historia w postaciach zapisana XIV - serial dok.
00:30 Sensacje XX wieku (75)

HISTORY

11:15 Wykute w ogniu (3)
12:10 Gwiazdy lombardu XXV
13:05 Starożytni kosmici XVI
14:00 Wyjaśnić niewyjaśnione
14:55 Niewyjaśnione tajemnice świata III (3/7)
15:50 Gwiazdy lombardu XIII
16:15 Pogromca tajemnic III
17:10 Tajemnice, które miały trwać wiecznie II (5/11)
18:10 Straż graniczna: USA II
19:05 Starożytni kosmici XIV
22:00 Seksualne obsesje dyktatorów (3) - serial dok.
23:00 Jak to wyjaśnić: tajemnice armii (5) - serial dok.
23:55 Jak to wyjaśnić IV (18/20)

NATIONAL GEOGRAPHIC

15:00 Morski patrol: Hiszpania II (3) - serial dok.
16:00 Egipt: miejsce pełne tajemnic V (10/10) - serial dok.
17:00 Imperium Mongołów: historia Czyngis-chana (5/6)
18:00 Czarnobyl: świadkowie tragedii - serial dokumentalny
19:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy — best of - serial dok.
20:00 Ikony lotnictwa (5)
21:00 Premiera: II wojna światowa: historia przed trybunałem - serial dok. Kanada 26
22:00 Hitler i okultyzm

FOCUS TV

08:00 Byli sobie podróżnicy
08:50 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici II
10:00 Gwiazdy lombardu XVI
12:00 Niezwykłe osiągnięcia starożytności (5/10)
13:00 Poszukiwacze historii
14:00 Ostatni bastion Hitlera IV (3,4/6) - serial dok.
16:00 Dorwać tuńczyka III
18:00 Rolnicy. Podlasie VIII
20:00 Starożytni kosmici: ostateczny dowód (4/8)
21:00 Niezwykłe osiągnięcia starożytności (5/10)
22:00 Polowanie na nazistów
00:00 Miłość i seks w Rosji

BBC EARTH

11:15 Skarby przeszłości i ich tajemnice V (2/6) - serial dok.
12:20 Planeta Ziemia (4/5)
13:25 James Webb: teleskop kosmiczny za miliardy
14:30 W okowach mrozu XII (9)
15:30 Życie na pustkowiu X
16:35 Wyspy. Laboratoria natury (3/6) - cykl reportaży
17:35 Skarby przeszłości i ich tajemnice V (2/6) - serial dok.
18:40 Planeta Ziemia II II (4/6)
19:45 Alaska z Sue Perkins
20:55 Życie na pustkowiu X
21:55 W okowach mrozu XII
22:55 Zabójcza pogoda VI

POLSAT VIASAT HISTORY

08:45 W poszukiwaniu biblijnej prawdy - serial dok.
11:05 Wiolonczelistka z Auschwitz - film dok.
12:55 Jeden dzień w Auschwitz - film dok.
14:10 Tajemnice templariuszy
15:15 W poszukiwaniu biblijnej prawdy - serial dokumentalny
17:35 II wojna światowa: końcówka - serial dok.
19:50 Świta Hitlera (5/6)
21:00 Historia sprawiedliwości - serial dok. Kanada 2025
22:00 W poszukiwaniu zaginionych wikingów (1/8)
22:55 Królowie-zabójcy (4/6)

eprasa.pl 80426b2470

SOBOTA 25.04

Od A do Z

BLUE MOON ★★★
film biograficzny, USA/Irlandia 2025, reż. Richard Linklater, wyk. Ethan Hawke, Margaret Qualley, Bobby Cannavale
21:50 | hbo
Richard Linklater na tropie tajemnic Lorenza Harta, współtwórcy musicali Richarda Rodgersa, odsuniętego od współpracy z powodu alkoholizmu. Tymczasem Rodgers z Oscarem Hammersteinem wystawia „Oklahomę!".

BO WE MNIE JEST SEKS ★★★
film biograficzny, Polska 2021, reż. Katarzyna Klimkiewicz, wyk. Maria Dębska, Leszek Lichota, Krzysztof Zalewski
20:00 | kino polska
Szara polska rzeczywistość lat 60. XX wieku a na jej tle barwny fenomen Kaliny Jędrusik – aktorki, piosenkarki, żony Stanisława Dygata i ikony tamtych lat - w kreacji nagrodzonej w Gdyni Marii Dębskiej.

BOCCACCIO '70 ★★★
film obycz., Francja/Włochy 1962, reż. Vittorio De Sica, Federico Fellini, Mario Monicelli, Luchino Visconti, wyk. Marisa Solinas, Germano Gilioli
23:40 | tvp kultura
Czterej mistrzowie – w tym Fellini i Visconti – opowiadają o miłości i jej meandrach. A do tego korzystają z pomocy najwspanialszych gwiazd tamtego okresu.

BOSS ★★★
film krym., Wlk. Brytania/USA 2016, reż. Brad Furman, wyk. Bryan Cranston, Leanne Best, Daniel Mays
20:10 | ale kino+ hd
Oparte na faktach(?): ekranizacja książki, gdzie funkcjonariusz amerykańskiego urzędu celnego zdradza kulisy afery, w wyniku której udało się pojmać Pablo Escobara, legendarnego króla narkotyków.

CICHE MIEJSCE 2 ★★★
horror, USA 2020, reż. John Krasinski, wyk. Emily Blunt, John Krasinski, Cillian Murphy
22:15 | tvn 7
Ocalona przed atakiem monstrów, które prowokuje każdy dźwięk, rodzina wychodzi na zewnątrz, by szybko przekonać się, że owe potwory stanowią niejedyne zagrożenie, a zachowanie ciszy nie zawsze pomaga.

Sok z żuka

20:20 | warner tv
★★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Para duchów pragnie ocalić swój dom przed najściem nowych lokatorów i zwraca się z tym do ducha egzorcysty. Wielkie pole dla wyobraźni Tima Burtona plus brawurowy Michael Keaton jako egzorcysta.

MYZ

KOMEDIA
USA 1988, REŻ. TIM BURTON, WYK. MICHAEL KEATON, ALEC BALDWIN, GEENA DAVIS

CO WIECIE O SWOICH DZIADKACH ★★
komedia, USA 2017, reż. Sean Anders, wyk. Will Ferrell, Mark Wahlberg, Mel Gibson
22:25 | tvn
Kontynuacja filmu „Tata kontra tata". Kiedy ojczym i ojciec malca uporządkowali wzajemne relacje i zapragnęli zafundować chłopcu prawdziwe święta, czeka ich szok – jednoczesna wizyta ich ojców.

FRANZ KAFKA ★★★
film biograficzny, Czechy/Polska/Niemcy/Turcja/Francja 2025, reż. Agnieszka Holland, wyk. Idan Weiss, Peter Kurth, Jenovéfa Boková
21:00 | canal+ premium
Kilka prawd o Franzu Kafce, ikonie literatury XX wieku, jako o wrażliwym człowieku żyjącym w Pradze początku stulecia, przenikliwym pisarzu i bohaterze swoich powieści wobec nieprzyjaznego świata.
Więcej – **2-3**

FUKS II ★★
komedia kryminalna, Polska 2024, reż. Maciej Dutkiewicz, wyk. Maciej Musiał, Paulina Gałązka, Katarzyna Sawczuk
22:00 | polsat
Domniemany sequel kultowego filmu sprzed 25 lat. Syn bohatera oryginału dziedziczy po ojcu skłonność do wpadania w tarapaty i w pełni z niej korzysta, podpadając „ludziom z miasta". Niekoniecznie.

LICZBA DOSKONAŁA ★★
dramat obycz., Polska/Izrael/Włochy 2002, reż. Krzysztof Zanussi, wyk. Andrzej Seweryn, Jan Marczewski, Julia Latosińska
20:45 | tvp kultura
Krzysztof Zanussi wraca do ulubionej tematyki, każąc rozważać młodemu geniuszowi matematycznemu, co nadaje życiu sens – sukces czy miłość? Ale, niestety, nie da się wejść dwa razy do tej samej rzeki.

MECZ W PIEKLE ★★★
dramat historyczny, Węgry 1963, reż. Zoltán Fábri, wyk. Sinkovits Imre, Garas Dezső, Szendrő József
23:00 | tvp historia
Z okazji urodzin Hitlera władze obozu jenieckiego organizują mecz piłkarski między jeńcami i strażnikami, co dla jeńców może być okazją do ucieczki. Ale piłkarski zapał nie przysłoni grozy sytuacji.

MILLEROWIE ★★★
komedia, USA/Wlk. Brytania 2013, reż. Rawson Marshall Thurber, wyk. Jennifer Aniston, Jason Sudeikis, Emma Roberts
20:00 | hbo
Okradziony z towaru diler musi sprowadzić z Meksyku nową partię marihuany, więc dla kamuflażu wraz ze znajomą striptizerką i dwójką wyrostków tworzy fałszywą rodzinę, aby uniknąć kłopotów na granicy.

MURARZ. NA GRANICY SPISKU ★★
film sens., USA/Bułgaria/Grecja 2023, reż. Renny Harlin, wyk. Aaron Eckhart, Nina Dobrev, Clifton Collins Jr.
20:00 | tv puls
Były agent zostaje ściągnięty z emerytury, by stawić czoło niebezpiecznemu szantażyście i zapobiec spiskowi, mającemu na celu unicestwienie CIA. Brzmi groźnie, ale w rzeczywistości to bolesna rutyna.

NIE CZAS UMIERAĆ ★★★
film sens., Wlk. Brytania/USA 2021, reż. Cary Joji Fukunaga, wyk. Daniel Craig, Ana de Armas, Rami Malek
21:25 | tvp 1
Bond nr 25: 007 wraca z emerytury, by wędrując niemal dookoła świata, rozprawić się ze zbrodniarzem stosującym zabójcze nanotechnologie. Plus pożegnanie z Danielem Craigiem (ale czy tylko z nim?).

PEGGY SUE WYSZŁA ZA MĄŻ ★★★
komedia, USA 1986, reż. Francis Ford Coppola, wyk. Kathleen Turner, Nicolas Cage, Barry Miller
21:10 | tvp historia
Kathleen Turner jako pani pod czterdziestkę, która odkrywa, że wbrew pozorom nie tylko nie straciła młodości, ale i ma dość udane życie. Perełka z dorobku Francisa Coppoli.

KONRAD J. ZARĘBSKI

eprasa.pl 80426b2470

SOBOTA 25.04

TVP1

05:50 Oko na świat (733)
06:20 Balans bieli (133)
07:00 Msza święta
07:40 Rok w ogrodzie (1162)
08:05 Rok w ogrodzie extra
08:20 Pełnosprawni
08:55 Ranczo (13/13)
09:55 Komisarz Alex II (9/13)
10:55 Ojciec Mateusz X (5/13)
11:55 Nevada Smith - western USA 1966, reż. Henry Hathaway
14:15 Domowe patenty (9)
14:25 Okrasa łamie przepisy
15:00 Sanatorium miłości (80)
16:05 Dziedzictwo - serial obyczajowy Turcja 2020
17:00 Teleexpress
17:35 Omnibus – szybcy i mądrzy (21) - teleturniej
18:40 Jaka to melodia? (5905)
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia

20:25 **Komisarz Alex XXV** (7) - serial kryminalny Polska 2025
21:25 ★★★ **Nie czas umierać (No Time to Die)** - film sens. Wlk. Brytania/USA 2021 (175 min)
00:20 ★★ **Mechanik: Czas zemsty (The Mechanik)** - film sens. Niemcy/USA 2005 (105 min)
02:05 ★★★★★ **Zimna wojna** - dramat obycz. Polska/Wlk. Bryt./Francja/Belgia/Indie 2018, reż. Paweł Pawlikowski (95 min)

TVP2

05:10 Barwy szczęścia
06:25 M jak miłość
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7534) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7534) - mag. Polska 2026
11:35 Super Gary. Gotuj z Bosacką! (8) - mag. kulinarny
12:15 Andrzej Seweryn – skazany na scenę - reportaż
13:05 Panna młoda (45)
14:00 Familiada (3124)
14:35 Koło fortuny (2201)
15:15 Program rozrywkowy
16:20 Na dobre i na złe
17:20 Panna młoda (46) - serial obycz. Turcja 2024
18:15 Va banque (1060)
18:45 Słowo na niedzielę
19:00 Informacje kulturalne
19:25 Rodzinka.pl XVIII (8,9) - serial kom. Polska 2026, wyk. Małgorzata Kożuchowska

20:30 **The Voice Kids** (14) - program rozrywkowy Polska 2026
22:50 **Gabi Drzewiecka zaprasza** (8) - talk-show Polska 2026
23:45 ★★★ **Szpieg, który mnie rzucił (The Spy Who Dumped Me)** - komedia sens. Kanada/USA/Niemcy 2018 (130 min)
01:55 ★★★ **Sprzymierzeni (Allied)** - thriller USA 2016, reż. Robert Zemeckis, wyk. Brad Pitt (125 min)

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień - magazyn
08:00 Halo tu Polsat (2806)
11:55 Ewa gotuje (569) - mag. kulinarny Polska 2026
12:35 Kung Fu Panda: Sekrety Potężnej Piątki (Kung Fu Panda: Secrets of the Furious Five) - film anim. USA 08 (25 min)
13:00 Kung Fu Panda III - film anim. USA/Chiny 2016, reż. Alessandro Carloni, Jennifer Yuh Nelson (135 min)
15:15 Zanim się pojawiłeś (Me Before You) - dramat obycz. Wlk. Brytania/USA 2016, reż. Thea Sharrock (135 min)
17:30 Awantura o kasę (286)
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Prezydenci i premierzy (448) - program publicyst.
19:30 Sport - Polska 2026

19:55 **Kabaret na żywo. Chyba Czesuaf** (171) - kabaret i satyra Polska 2026
22:00 ★★ **Fuks II** - komedia kryminalna Polska 2024, reż. Maciej Dutkiewicz (125 min)
00:05 ★★★ **Wanted. Ścigani (Wanted)** - film sensacyjny USA/Niemcy 2008 (155 min)
02:40 ★★★ **Cicha noc (Silent Night)** - komedia USA/Wlk. Brytania 2021 (120 min)

TVN

05:40 Uwaga! (7978) - mag.
05:55 Ukryta prawda (35)
06:50 Kuchenne rewolucje: Świdnica – Restauracja Baszta 30 (2) - reality show
07:45 Dzień Dobry TVN (5696)
11:25 Na Wspólnej
13:15 Shrek Forever (Shrek Forever After) - film anim. USA/Francja 2010, reż. Mike Mitchell (120 min)
15:15 Galacticos Show – Pojedynek Legend (2)
15:20 Kuchenne rewolucje: Koszalin – karczma Tymianek 32 (7) - reality show Polska 26
16:30 Studio Galacticos Show – Pojedynku Legend (na żywo)
16:50 Galacticos Show – Pojedynek Legend (na żywo)
18:50 Studio Galacticos Show – Pojedynku Legend (na żywo)
19:00 Fakty, sport, pogoda

19:45 **Mam Talent!** (10) - program rozrywkowy Polska 2026
22:25 ★★ **Co wiecie o swoich dziadkach (Daddy's Home 2)** - komedia USA 2017, reż. Sean Anders, wyk. Will Ferrell (120 min)
00:25 ★★ **Galaktyczny wojownik (Soldier)** - film s.f. USA/Wlk. Brytania 1998, reż. Paul W.S. Anderson, wyk. Kurt Russell (125 min)
02:30 **Szpital św. Anny III** (1)

TV PULS

06:00 Kobra – oddział specjalny XIX (9,11,12/14) - serial sensacyjny Niemcy 2014
09:00 Taki jest świat (17) - magazyn informacyjny
09:25 Wojciech Cejrowski. Boso – Etiopia (4)
10:00 Lombard. Życie pod zastaw XIII (36,37,38,39)
14:00 Lombard. Życie pod zastaw XIII (40,35,36,37)
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (38,39) - serial obyczajowy Polska 2025, wyk. Zbigniew Buczkowski, Jerzy Górski. By ocalić pracownię po zmarłym ojcu, Jan wchodzi w układ z gangsterem sprzedającym fałszywe złoto.
20:00 ★★ **Murarz. Na granicy spisku (The Bricklayer)** - film sensacyjny USA/Bułgaria/Grecja 2023 (125 min)
22:05 ★★★ **Świat w ogniu (Angel Has Fallen)** - thriller USA/Wlk. Brytania/Portugalia/Kanada/Bułgaria 2019 (135 min)
00:20 ★★★ **Lwie serce** - film sensacyjny USA 1990, reż. Sheldon Lettich, wyk. Jean-Claude Van Damme (125 min)
02:25 **Taki jest świat** (17)

MEZZO

14:15 Andy Sheppard & Michel Benita na festiwalu Jazz à Junas
15:05 Amina Figarova Sextet – Festival Internacional Jazz Plaza - koncert Kuba 2025
16:10 Brahms: Trio fortepianowe C-dur nr 2
16:40 Mozart: XXXV symfonia – Filharmonicy Berlińscy, Claudio Abbado
17:25 Jeux – Ensemble Intercontemporain, Orchestre National de Jazz
18:40 Renaud Capuçon, Martha Argerich, Orkiestra kameralna z Lozanny - muzyka klasyczna Szwajcaria 2022
20:30 Wolfgang Amadeus Mozart: Don Giovanni - opera Niemcy 2022
23:30 Czeska Orkiestra Symfoniczna, Jakub Hrůša, Daniił Trifonow: Scriabine, Suk

PULS 2

08:40 Uprowadzona księżniczka - film anim. Ukr. 2018
10:30 Balerina - film anim. Francja/Kanada 2016
12:05 Wojciech Cejrowski. Boso: Meksyk/Paragwaj (11)
12:40 Wojciech Cejrowski. Boso – Etiopia (1, 2)
13:50 Gwiazdy Mazurskiej Nocy Kabaretowej (2, 3)
15:50 Księżniczka i gąski - film fantasy Niemcy 2022
17:20 O trzech złotych dukatach - film fantasy Słowacja/Czechy 2023
19:00 Niezgaszalni - film anim. F/Kanada/Wlk. Bryt. 22
20:55 Co ty wiesz o swoim dziadku? - komedia USA/Wlk. Brytania 2016, reż. Dan Mazer
23:00 Polowanie na »Czerwony Październik« - film sensacyjny USA 1989

TV4

07:00 Galileo - pr. popularn.
09:05 #JesteśmyDlaDzieci (326) - mag. Polska 2026
09:30 A na deser... (9) - mag. kulinarny Polska 2026
09:35 Galileo - program popularnonaukowy Polska 24
12:45 Królową być - komedia Francja 2005, reż. Valérie Lemercier, wyk. Valérie Lemercier, Lambert Wilson, Catherine Deneuve
14:55 Policjantki i policjanci XXIV (26—30) - serial obycz. Polska 2026, wyk. Mariusz Węgłowski, Paweł Kowalczyk
20:00 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XX (29—32) - serial krym. Polska 2026, wyk. Marek Włodarczyk, Michał Mrozek
00:00 Gwiazdy kabaretu (174, 172) - kabaret i satyra
02:05 STOP Drogówka (343)

METRO

07:50 Klan z Alaski VII (3,4/11)
09:50 The Floor (7, 8) - teleturniej Polska 2025
11:00 Złomowisko PL IV
13:00 Gwiazdy lumpeksów (9/12) - serial dok. Polska 2024
13:50 Kryminalni IV - serial kryminalny Polska 2006
16:00 Niezwykłe Stany Prokopa V (5/8) - serial dok.
17:00 Mam Talent! (9)
19:25 Magda gotuje Internet (3) - talk-show Polska 2026
20:00 Dusza towarzystwa - komedia USA 2018, reż. Ben Falcone, wyk. Melissa McCarthy, Gillian Jacobs
22:10 Zabójcza broń III - komedia sensacyjna USA 1992, reż. Richard Donner
00:25 Kuba Wojewódzki (8)
01:35 Szpital (7/69)
02:30 Pani Gadżet (7)

TVN7

05:20 Szkoła (28/68)
06:10 Wiza na miłość: pierwsze spotkanie II (4/11)
07:05 Bugs Bunny Builders
07:50 Goonies - film przyg. USA 1985, reż. Richard Donner, wyk. Sean Astin
10:15 Ukryta prawda (43/68) - serial fabularno-dok.
11:20 Mówię Wam (11)
12:30 Ukryta prawda (51,44,45/68) - serial fab.-dok.
15:35 Detektywi VI (21) - serial fabularno-dok.
16:35 The Floor (19)
17:45 Nowe przygody Aladyna - komedia Francja/Belgia 2015, reż. Arthur Benzaquen (135 min)
20:00 ★★ **Lara Croft: Tomb Raider** - film przyg. USA/Wlk. Brytania/Japonia/Niemcy 2001, reż. Simon West (135 min)
22:15 ★★★ **Ciche miejsce 2 (A Quiet Place Part 2)** - horror USA 2020, reż. John Krasinski, wyk. Emily Blunt (115 min)
00:10 ★★★ **Super 8** - film s.f. USA 2011, reż. J.J. Abrams, wyk. Joel Courtney, Elle Fanning (135 min)
02:25 **Żyjąc z potworem VI** (3/13) - serial dok.

eprasa.pl 80426b2470

SOBOTA 25.04

STOPKLATKA DVB-T

08:00 Komisarz Rex XII (5,6/12) - serial krym.
10:00 Hudson i Rex V (15,16/20) - serial krym.
12:00 Niekończąca się ★★★★ **opowieść (Die unendliche Geschichte)** - film fantasy Niemcy/USA 1984 (120 min)
14:00 Co mi zrobisz, ★★★★ **jak mnie złapiesz** - komedia Polska 1978, reż. Stanisław Bareja (130 min)
16:10 Rodzina Flintstonów ★★★ - komedia USA 1994, reż. Brian Levant (110 min)
18:00 Brunet wieczorową ★★★ **porą** - komedia Polska 1976, reż. Stanisław Bareja (120 min)
20:00 Złap mnie, jeśli potra- ★★★★ **fisz (Catch Me If You Can)** - film biograficzny USA/Kanada 2002, reż. Steven Spielberg, Jeff Tomsic (180 min)
23:00 Dzień świra - kome- ★★★★ diodramat Polska 2002, reż. Marek Koterski, wyk. Marek Kondrat (115 min)
00:55 Papierowe małżeń- ★★ **stwo** - komedia romantyczna Polska/Wlk. Brytania 1991 (120 min)

ALE KINO+

09:20 Marokańskie waka- ★★ **cje (Ocho apellidos marroquís)** - komedia Hiszpania 2023, reż. Álvaro Fernández Armero (125 min)
11:25 The Office PL II (7,8,9)
13:10 Pod Starym Dębem ★★★ **(The Old Oak)** - dramat obycz. Wlk. Brytania/Francja/Belgia 2023, reż. Ken Loach (135 min)
15:25 Sprawa nierozwiązana (1,2,3,4/10) - serial krym.
17:50 Czwarta władza (The ★★★★ **Post)** - film biograficzny USA 2017, reż. Steven Spielberg, wyk. Meryl Streep (140 min)
20:10 Boss (The Infiltrator) ★★★ - film kryminalny Wlk. Brytania/USA 2016, reż. Brad Furman, wyk. Bryan Cranston (150 min)
22:40 Prawnik z lincolna ★★★ **(The Lincoln Lawyer)** - film sens. USA 2011, reż. Brad Furman, wyk. Matthew McConaughey, Marisa Tomei (145 min)
01:05 Dig - thriller USA 2022, ★★ reż. K. Asher Levin, wyk. Thomas Jane, Liana Liberato, Harlow Jane, Emile Hirsch (100 min)

TVP KULTURA DVB-T

09:00 Co nam w duszy gra
10:05 Kolekcja (4) - mag.
10:25 Niepokorny Alain Resnais - film dok.
11:30 Droga - serial obycz.
12:45 Dzień z życia artysty
13:25 Giacomo Puccini: Turandot - opera Włochy 2022
15:25 Wydarzenie aktualne
16:05 Stolica muzyki, Nowy Orlean - film dok.
18:05 Andrzej Seweryn – skazany na scenę
19:00 Fryderyki 2026 – Gala Muzyki Klasycznej - program rozrywkowy
20:45 Liczba doskonała ★★ - dramat obycz. Polska/Izrael/Włochy 2002, reż. Krzysztof Zanussi, wyk. Andrzej Seweryn, Jan Marczewski (95 min)
22:20 Klub Jazzowy (8)
23:35 Wstęp do filmu (580)
23:40 Boccaccio '70 - film ★★★ obycz. Francja/Włochy 1962, reż. Vittorio De Sica, Federico Fellini, Mario Monicelli, Luchino Visconti (115 min)
01:35 Tato - dramat obycza- ★★★ jowy Polska 1995, reż. Maciej Ślesicki, wyk. Bogusław Linda (115 min)

HBO

08:00 Spider-Man ★★★★ **Uniwersum** - film anim. USA 2018 (115 min)
09:55 Scott Pilgrim kontra ★★★ **świat** - komedia USA/Wlk. Brytania/Kanada/Japonia 2010 (110 min)
11:45 Wciąż tu jestem - dra- ★★★★ mat obycz. Brazylia/Francja 2024 (135 min)
14:00 Władca Pierścieni: ★★★★★ **Powrót króla** - film fantasy USA/Nowa Zelandia 2003 (195 min)
17:15 Oliwia i niewidzialne ★★★ **trzęsienie ziemi** - film anim. Hiszp./F/B/Chile/Szwajcaria 2025 (70 min)
18:25 Happy Feet: Tupot ★★★ **małych stóp II** - film anim. Australia/USA/Nowa Zelandia 11 (95 min)
20:00 Millerowie - komedia ★★★ USA/Wlk. Brytania 2013, reż. Rawson Marshall Thurber (110 min)
21:50 Blue Moon - film ★★★ biograficzny USA/Irlandia 2025 (100 min)
23:30 Ostatni pojedynek ★★★ - thriller USA/Wlk. Brytania 2021 (150 min)
02:00 Challengers - komedia ★★★ USA 2024, reż. Luca Guadagnino (130 min)

CANAL+ PREMIUM

08:00 W pamięci - film krót-kom. Polska 23 (15 min)
08:15 Ocean, nasz dom
09:50 Łapu-Capu
10:05 Kung Fu Panda III ★★★★ - film animowany USA/Chiny 2016 (95 min)
11:40 Azyl - film biograficzny ★★ USA/Wlk. Brytania/Czechy 2017 (125 min)
13:45 Warcraft: ★★★ **początek** - film fantasy USA 2016 (120 min)
15:45 Zmierzch - film ★★ fantasy USA/Wlk. Brytania 2008 (120 min)
17:45 Inwazja - film sens. ★★ Holandia 24, reż. Bobby Boermans (90 min)
19:15 Krucjata Bourne'a ★★★ - thriller USA/Niemcy 2004, reż. Paul Greengrass (105 min)
21:00 Franz Kafka - film ★★★ biograficzny Czechy/Polska/Niemcy/Turcja/Francja 2025 (125 min)
23:05 The Beast Within ★★ - horror Wlk. Brytania 2024, reż. Alexander J. Farrell (95 min)
00:40 Królestwo - thriller ★★★ USA/Niemcy/Emiraty Arabskie 2007, reż. Peter Berg (110 min)

KINO POLSKA

07:35 Syn szczęścia - film krótkometrażowy Polska 2024
07:55 Polska Kronika Filmowa 48B/66 - film dok. Polska 1966
08:05 Polska Kronika Filmowa 45A/72 - reportaż Polska 1972
08:20 Miś Kudłatek (1,2)
08:55 Przygody Myszki
09:15 Ranking Naj Polskiego Kina: Seksbomby (1)
09:55 Trędowata - melodramat Polska 1976, reż. Jerzy Hoffman, wyk. Elżbieta Starostecka
12:00 Wierna rzeka - melodramat Polska 1983, reż. Tadeusz Chmielewski
15:10 Stara baśń. Kiedy słońce było Bogiem - film hist. Polska 2003, reż. Jerzy Hoffman
17:40 Mała wielka miłość - komedia romant. Polska/USA 2008, reż. Łukasz Karwowski, wyk. Agnieszka Grochowska
20:00 Bo we mnie jest seks - film biograficzny Polska 21, reż. Katarzyna Klimkiewicz, wyk. Maria Dębska
22:10 Skrzydlate świnie - film obycz. Polska 2010, reż. Anna Kazejak, wyk. Paweł Małaszyński, Piotr Rogucki
00:10 Konsul - komedia sensacyjna Polska 1989, reż. Mirosław Bork, wyk. Piotr Fronczewski, Maria Pakulnis

POLSAT FILM

10:30 Garfield - film anim. USA/Wlk. Bryt./Hongkong 24
12:35 Podróże Guliwera - film przygodowy USA 2010
14:10 Zanim się pojawiłeś - dramat obycz. Wlk. Brytania/USA 2016, reż. Thea Sharrock
16:35 Pingwiny z Madagaskaru - film animowany USA 2014
18:30 Niepamięć - film s.f. USA 2013, reż. Joseph Kosinski
21:00 Bez litości 3. Ostatni rozdział - film sens. USA/Włochy/Australia 2023
23:10 Lista dźwięków - film obyczajowy USA 2021

KINO TV

10:55 Francuski pocałunek - komedia romantyczna Wlk. Brytania/USA 1995
13:05 Następny (Next) - film sensacyjny USA 2007
15:10 Ze śmiercią jej do twarzy - komedia USA 1992
17:35 Kokon II - komedia USA 1988, reż. Daniel Petrie
20:00 Jestem najlepsza. Ja, Tonya - film biograficzny USA/Wlk. Brytania/Katar 2017
22:35 Predator II: Starcie w miejskiej dżungli - film s.f. USA 1990, reż. S. Hopkins
00:45 K-Pax - film s.f. USA/Niemcy 2001, reż. Iain Softley

WARNER TV

11:00 Siostra panny młodej - komedia romant. USA 2019
12:40 Superman III - film fantasy USA/Wlk. Brytania 1983
15:10 Godziny szczytu - film sensacyjny USA 1998
17:00 Godziny szczytu II - film sens. USA/Hongkong 2001
18:40 Godziny szczytu III - komedia USA/Niemcy 2007
20:20 Sok z żuka - komedia USA 1988, reż. Tim Burton, wyk. Michael Keaton
22:00 Wrogie niebo III (6,7/10)
23:45 Batman Forever - film fantasy USA/Wlk. Bryt. 1995

PARAMOUNT

12:05 Krowy na wypasie - film anim. USA/Niemcy/Hol. 2006
14:00 Baranek Shaun - film anim. Wlk. Brytania/Francja 15
15:55 Lara Croft: Tomb Raider - film przyg. USA/Wlk. Brytania/Japonia/Niemcy 2001
18:00 Sonic. Szybki jak błyskawica - film przyg. USA/Japonia/Kanada 2020
20:00 Londyn w ogniu - film sens. USA/Wlk. Bryt./Bułgaria 2016, reż. Babak Najafi
22:00 Adrenalina II. Pod napięciem - film sens. USA 2009
23:45 Adrenalina - film sens. USA 2006, wyk. Jason Statham

CINEMAX

12:10 Zabić wspomnienia - dramat obycz. USA 2007
14:15 Ciche życie - dramat obycz. F/Grecja/Niemcy/Estonia/Szwecja/Finlandia 24
15:55 Wyścig z czasem - film s.f. USA 11, reż. Andrew Niccol
17:40 Apollo 13 - film katas. USA/Wlk. Bryt./Kanada/Jap. 95
20:00 Piksele - komedia USA/Chiny 15, wyk. Adam Sandler
21:45 Helikopter w ogniu - dramat woj. USA/Wlk. Bryt.2001, reż. Ridley Scott
00:10 Patriota - dramat historyczny USA/Niemcy 2000

ROMANCE TV

08:15 Śledztwo prowadzi Watzmann (1,2,3,4/8)
12:25 Karla, Rosalie i dziura w ścianie - komedia Niemcy 21
14:20 Rejs ku szczęściu
16:15 Lato nad jeziorem Garda - romans Niemcy 2022
18:05 Rosamunde Pilcher: Zakochana w kamerdynerze - film obycz. Niemcy 2024
20:00 Kryminalne zagadki Mazur - serial krym. Niemcy 24
21:50 Krawcowa z Madrytu (7,8/17) - serial obyczajowy
23:50 Rzeka życia: Ponowne spotkanie nad Dunajem - dramat obycz. Niemcy 2014

TVN FABUŁA

08:05 Kryminalni II (11)
10:10 Igrając z ogniem - komedia USA 2019
12:15 Bella i Sebastian II - film przygodowy Francja 2015
14:25 Książę w Nowym Jorku - komedia USA 1988
16:55 Wonder Woman 1984 - film fantasy USA 2020
20:00 Starcie tytanów - serial dok. Wlk. Bryt./Australia/USA 10
22:25 Coś jest nie tak z dzieciakami - horror USA 2023, reż. Roxanne Benjamin
00:20 Smętarz dla zwierzaków - horror USA/Kanada 2019

AMC

10:35 Kopalnie króla Salomona, cz. 1 - film przyg. Niemcy/USA/RPA 2004
12:15 Kopalnie króla Salomona, cz. 2 - film przyg. Niemcy/USA/RPA 2004
14:10 Strażnik - thriller USA 06
16:15 Nasza niania jest agentem - komedia USA 2010
18:00 Sekcja 8. - film sens. USA/Niemcy 2003
20:00 Mistrz Z: W cieniu Ip mana - film sens. Hongkong/Chiny 18, reż. Woo-Ping Yuen
22:15 Nieśmiertelny IV: Ostatnia rozgrywka - film fantasy USA/Wlk. Bryt./Luks. 00

eprasa.pl 80426b2470

AXN

08:15 FBI: International IV (1/22) - serial akcji USA 2024
09:15 FBI: Most Wanted IV (4/22) - serial krym. USA 2022
10:10 Detektyw Monk II (4—8/16) - serial krym.
15:10 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas VIII (7—11/17)
20:00 Men in Black: International - film s.f. USA/Chiny 2019, reż. F. Gary Gray
22:25 Zabójca - film sensacyjny USA/Kanada 2007
00:20 Snajper: Kolejne starcie - film sens. USA/Niemcy/RPA 10

EPIC DRAMA

08:50 Wszystkie stworzenia duże i małe VI (5/7)
09:50 Panna Austen (1/4)
11:00 Jane Eyre (1/4)
12:10 Panna Scarlet VI
13:15 Detektyw Murdoch XVIII
14:10 Marlow: klub zbrodni II
15:10 Morderstwo w małym mieście II (5) - serial krym.
16:05 Sprawy pana Booka (5/6)
17:15 Sherlock i córka (5)
18:10 Agenci NCIS XVI (1,2/24)
20:00 Grantchester IV (5/6)
21:00 Wiedeńska krew III (2/3)
23:00 Niebezpieczne związki (6/8) - serial obycz. USA 2022
00:15 Panna Marple II (4/4)

TVN STYLE

11:25 Dzieci świata II (4/8)
12:00 Jestem z Polski XI (11,1,3) - serial dok.
15:05 Babski biznes II (3/8)
16:05 Ostre cięcie (5)
17:05 Zgłoś remont (6)
18:05 Bitwa o gości (6) - reality show Polska 2026
19:05 Kuchenne rewolucje (3, 11) - reality show Polska 21
21:05 Królowa przetrwania (8) - reality show Polska 2026
22:25 Skok na głęboką wodę (7) - reality show Polska 2026
23:30 Ślub od pierwszego wejrzenia (5, 6) - real tv

TVN TURBO

08:45 Samochód marzeń: Kup i zrób (1) - mag. motoryzacyjny
09:45 Naprawy nie do naprawy (3) - mag. motoryzacyjny
10:30 Moto kombat (8)
11:15 Ciężarówką przez Chile (3/8) - serial dok. Polska 2026
12:15 Moto Fachury (8)
13:00 Z drugiej ręki (4, 5, 6, 7)
16:00 Wojny samochodowe (1, 3) - program rozrywkowy
18:00 Ciężarówką przez Malezję (1,2/9) - serial dok.
20:00 Ciężarówką przez Malezję (3,4,5) - serial dok.
23:00 Jeździć, obserwować VI
01:15 Zawodowi handlarze (7)

BBC FIRST

08:30 Duchy III (7,1,2)
10:30 Morderstwa w Midsomer
12:25 Ojciec Brown III (3,4,5/15) - serial krym.
15:25 Powrót do raju (3,4/6)
17:45 Z pamiętnika położnej XIV (5/8) - serial obycz.
18:50 Śmierć pod palmami XV (6,2/8) - serial kryminalny
21:00 Dyplomatki (2/6) - miniserial Wlk. Brytania 2023
22:00 Milczący świadek 28 (5,6/10) - serial kryminalny
00:10 Ojciec Brown XIII (2/10)
01:15 Śmierć pod palmami VII

FX

08:30 CSI: Kryminalne zagadki Miami IV (1,2,3/25)
11:15 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VI (20,21,22/23)
14:00 Agenci NCIS VIII (3,4/24)
15:50 Tropiciel III (10)
16:45 Matlock (3/19)
17:40 Karmazynowy przypływ - film sens. USA 95, reż. Tony Scott, wyk. Gene Hackman
20:05 W pogoni za zemstą - film sensacyjny USA 2010, reż. George Tillman Jr.
22:05 Pociąg z forsą - komedia sensacyjna USA 1995
00:25 Rambo II - film sensacyjny USA/Meksyk 1985

HGTV

08:40 Życie w ogrodzie III (3,4/6) - serial dok. USA 2023
09:45 Z miłości do ogrodu III (3, 4/10) - cykl reportaży
11:00 Zróbmy sobie dom (8)
12:00 Odlotowy ogród (2, 3, 4)
13:40 Patent na dom (1, 2, 3)
16:35 House Hunters (6, 7, 8, 1) - reality show
18:50 Zgłoś remont (5) - reality show Polska 2026
19:50 Weekendowa metamorfoza (6, 8) - reality show
21:40 Mieszkanie na miarę IV (4) - serial dok. Polska 2023
23:35 Letnia chata na lata XIII

BBC LIFESTYLE

09:00 Mistrzowie szycia (4)
10:05 Zamiana luksusowymi domami (3) - serial dok.
12:05 Wielkie australijskie wypieki VI (6) - serial dok.
15:30 Wielkie amerykańskie wypieki (4) - program rozrywk.
16:35 Zapraszam do stołu (25—28) - mag. kulinarny
18:40 Hiszpański remont Amandy i Alana (5, 6)
19:55 Wielkie kanadyjskie wypieki (5, 6) - real tv
21:50 Irlandia: wspaniała podróż (1/4) - serial dok.
22:50 Efekt TikToka - film dok.
23:55 Wstydliwe choroby V (2)

COMEDY CENTRAL

08:05 Teoria wielkiego podrywu IV (17—24,1,2/24)
12:33 Teoria wielkiego podrywu V (3,4/24)
13:30 Przyjaciele III (5—14/25)
18:30 Przyjaciele III (15/25) - serial kom. USA 1996
19:00 Duchy (1,2,3,4/18) - serial kom. USA 2021
21:00 Jeszcze bardziej zgryźliwi tetrycy - komedia USA 1995
23:05 Colin od rachunków II
00:25 Comedy Club (5)
01:00 Miasteczko South Park XVI (6/14)

TVP SERIALE

08:00 Na sygnale
10:20 Na dobre i na złe
11:20 Komisarz Alex XXV (6)
12:10 Rodzinka.pl XVIII (7,8)
13:20 Ojciec Mateusz XXV
15:10 U Pana Boga w Królowym Moście (6/12)
16:10 Ranczo IV (8)
17:15 Czterdziestolatek (6)
18:10 Na sygnale
19:40 U Pana Boga w Królowym Moście (7/12)
20:40 Ojciec Mateusz XXV (1,1) - serial krym. Polska 2021
22:35 Ranczo IV (9,10/13)
00:35 Glina. Nowy rozdział (6)
01:25 Gra z Cieniem (1)

CANAL+ KUCHNIA

13:50 Bosacka daje radę (5, 6)
14:45 Dzień dobry, obiad (1, 2)
15:40 Zgrillowani (4)
16:05 m jak mięso (5, 6)
16:55 Gotuj taniej z Jamiem (6)
17:55 Jakubiak rozgryza Tajlandię i Kambodżę (1, 2)
18:50 Włoska kuchnia Gino: piękno tradycji (3,4/6)
19:50 Kulinarna mapa Wielkiej Brytanii (6, 7) - mag. kulinarny
20:45 Ziemia, ogień i smak (1)
21:40 Poza utartym szlakiem: Colin i Manu (4) - serial dok.
22:35 Kulinarne szlaki: Południowa Afryka (8, 9)

CANAL+ DOMO

12:20 Cudotwórcy VII (7,8)
14:05 Cuda z drewna (8/12)
15:05 Wielkie projekty: nasza ulica III (2) - serial dok.
16:00 Przekopiemy Ci ogródek
16:30 Tomasz Pągowski. Remont u ciebie (7) - mag.
17:05 Meblokreacje (4) - mag.
17:35 Dom w miesiąc (5)
18:00 Daleko od miasta X (7,8)
19:00 Podzielić M2 (3, 4)
20:00 Projekty marzeń – Nowa Zelandia (7/12)
21:00 Wielkie Projekty: Szwecja IV (6/6) - serial dok.
22:00 Kupiliśmy sobie zamek – damy radę (2) - reality show

PLANETE+

10:20 360° – świat bez granic
12:30 Świat z góry IX
13:40 Najmniejsze cuda świata (1/2) - serial dok.
14:40 Motyle. Superbohaterowie przyrody (2/3)
15:50 Portugalia na dziko (6/7)
16:55 Planeta Kalifornia (1/2)
18:00 Świat z góry XI (7/14)
18:40 Polska z góry II
19:45 Céline Dion - film dok.
20:50 Premiera: Jimmy Sommerville. \I Feel Love\
22:00 Tajemnice Picassa
22:55 Catherine Denevue

DISCOVERY CHANNEL

08:00 Bimbrownicy XIV (8/16)
09:00 Gorączka złota (22/25)
10:00 Łowcy opali VIII (11/20)
11:00 Od samochodu do domu
12:00 Celnicy na straży Turcji
13:00 Złomowisko PL XI
15:00 Nic do zgłoszenia IV
16:00 Lotnisko II (3/8)
17:00 Nagi instynkt przetrwania XI (10/12) - serial dok.
18:55 Celnicy na straży Turcji
20:00 Bimbrownicy XIV (8/16)
21:00 Mike Brewer: przerobić i sprzedać (3/6) - serial dok.
22:00 Łowcy opali VIII (11/20)
23:00 Morze złota XIII (9)
00:00 Skok na Luwr - film dok.

TVP HISTORIA

11:45 Wszystkie kolory świata
12:50 Skarby przeszłości i ich tajemnice VII (4/6)
14:00 Ex libris - mag. Polska 26
14:30 Miś - komedia Polska 1981, reż. Stanisław Bareja
16:30 Święte miejsca pięciu religii (3/4) - serial dok.
17:35 Lalka (9) - serial obycz.
19:05 Starożytne mocarstwa
20:05 Największe tajemnice monarchii - serial dok.
21:10 Peggy Sue wyszła za mąż - komedia USA 1986
23:00 Mecz w piekle - dramat historyczny Węgry 1963

HISTORY

09:15 Straż graniczna: USA II
10:10 Wojny magazynowe XVI
11:11 Tajemnice, które miały trwać wiecznie II (5/11)
12:05 Starożytni kosmici XIV
13:05 Tajemnice ukryte w piasku II (4) - serial dok.
14:00 Wyjaśnić niewyjaśnione
14:55 Gwiazdy lombardu XXV
16:15 Piątka z historii (2,1)
17:10 Ściśle tajne samoloty wojskowe - film dok.
19:05 Starożytni kosmici XVI
21:00 Starożytni kosmici: geneza II - serial dok. USA 25
23:00 Niewyjaśnione tajemnice świata III (12,13/22)

NATIONAL GEOGRAPHIC

09:00 Inżynieryjne tragedie
10:10 Katastrofa w przestworzach XXV (6,2) - serial dok.
12:00 Czarnobyl: świadkowie tragedii (1,2,3) - serial dok.
16:00 Euroinżynieria
18:00 Złapać przemytnika VIII (7,2/8) - serial dok. USA 2024
20:00 Megametro II
21:05 Bitwa o Księżyc: od Sputnika po Apollo (1, 2)
23:15 Państwa Osi: droga ku porażce (3/5) - serial dok.
00:20 Strzegąc granic VIII
01:15 Alarm na lotnisku II (8/8)

FOCUS TV

08:00 Rolnicy. Podlasie V
09:00 Niezwykłe pociągi IV
11:00 Świat z góry. Jedwabny Szlak - serial dokumentalny
13:00 Rolnicy. Podlasie VII
16:00 Wioski wioseczki
17:00 Wielkie wycieczkowce
18:00 Najbardziej niebezpieczne drogi do szkoły III (3/5)
19:00 Jak to wyjaśnić II (8/28)
19:25 TOP 10 Największe tajemnice świata - serial dok.
20:00 Sekrety Biblii
21:00 Ściśle tajne akta UFO
23:00 Poza kontrolą (22)
00:00 Przestępcze podziemie
01:00 Rolnicy. Podlasie III

BBC EARTH

12:00 W okowach mrozu XII
13:00 Pewnego razu w kosmosie (1/4) - serial dok.
14:10 Attenborough i jurajski potwór morski - film dok.
15:15 Imperium brytyjskie
16:30 David Attenborough i cuda natury IV (4/6)
16:55 Alaska z Sue Perkins
17:55 Planeta doskonała
19:55 Planeta doskonała: kulisy - serial dok. Wlk. Brytania
21:00 Pewnego razu w kosmosie (1/4) - serial dok.
22:15 W okowach mrozu XII
23:15 Wyspy (3/6)

POLSAT VIASAT HISTORY

10:20 Linie frontu
11:30 Czołg: najważniejsza broń II wojny światowej
12:35 Auschwitz: zapomniana muzyka - film dokumentalny
14:05 Wiolonczelistka z Auschwitz - film dok.
15:55 DNA Hitlera: geny dyktatora (1,2) - serial dok.
18:00 Naziści: korzenie zła
19:00 Najgroźniejsi ludzie Hitlera - serial dok.
19:55 Naziści: ściśle tajna nauka (8/8) - serial dok.
21:00 Czołg: najważniejsza broń II wojny światowej
22:05 Linie frontu - serial dok.

eprasa.pl 80426b2470

Od A do Z

ANAKONDA ★★
horror, USA 2025, reż. Tom Gormican, wyk. Paul Rudd, Jack Black, Steve Zahn
20:00 | hbo
Czwórka kinomaniaków jedzie do Amazonii z zamiarem nakręcenia remakę'u tandetnego (mimo udziału Jona Voighta i Jennifer Lopez) horroru z 1997 roku. I – jak się zdaje – nic ich przed tym nie powstrzyma.

BRACIA ZE STALI ★★★★
film biograficzny, USA/Wlk. Brytania 2023, reż. Sean Durkin, wyk. Zac Efron, Harris Dickinson, Jeremy Allen White
22:10 | ale kino+ hd
Oparta na faktach opowieść o rodzinie Von Erich, do której należała jedna z federacji wrestlingu, a która – mimo ciążącej na rodzie klątwy – w latach 80. XX wieku odcisnęła piętno na historii zapasów.

KILL BILL ★★★★
film sens., USA 2003, reż. Quentin Tarantino, wyk. Uma Thurman, David Carradine, Lucy Liu
23:20 | canal+ premium
Quentin Tarantino wzorem Sergia Leone majstruje przy kinie sensacyjnym na wzorcach azjatyckich: zawodowa morderczyni budzi się ze śpiączki, by dokonać zemsty na swoim szefie. Majstersztyk.

MIŚ ★★★★
komedia, Polska 1981, reż. Stanisław Bareja, wyk. Stanisław Tym, Barbara Burska, Christine Paul-Podlasky
23:50 | tvp historia
Polska schyłku gierkowskich lat 70. XX wieku w obiektywie Stanisława Barei według scenariusza Stanisława Tyma. Gryząca ironia, ale prawdziwe aż do bólu. Wręcz obiekt kultu – wstyd nie znać.

MÓJ PRZYJACIEL SZPIEG – WIECZNE MIASTO ★★
komedia sensacyjna, USA 2024, reż. Peter Segal, wyk. Dave Bautista, Chloe Coleman, Kristen Schaal
20:00 | cinemax
Dziewczyna wybiera się na wycieczkę do Włoch, więc prosi swego wujka, agenta CIA, o opiekę nad grupą. I słusznie, bowiem terroryści szykują zamach na Watykan, a przy okazji na szefa CIA, ojca jej kolegi.

Hit Man

22:25 | tvp 2
★★★★

· FOT. BRIAN ROEDEL

Richard Linklater bawi się: emerytowany wykładowca filozofii dorabia, współpracując z policją, także jako płatny zabójca. Kiedy spotyka kobietę, chcącą pozbyć się męża, obiecuje pomoc. Podobno na faktach.

MYZ

KOMEDIA SENSACYJNA
USA 2023, REŻ. RICHARD LINKLATER, WYK. GLEN POWELL, ADRIA ARJONA, AUSTIN AMELIO

NAJPIERW STRZELAJ, POTEM ZWIEDZAJ ★★★★
komedia sensacyjna, Wlk. Brytania/USA 2008, reż. Martin McDonagh, wyk. Colin Farrell, Brendan Gleeson, Elizabeth Berrington
21:30 | canal+ premium
Dwaj płatni mordercy po wypadku przy pracy zostają wysłani przez szefa – dla wyciszenia – do belgijskiej Brugii, gdzie mają czas na refleksję nad życiem. Niby ograne, ale tu odzyskuje świeżość.

RODZAJE ŻYCZLIWOŚCI ★★★
komedia, Irlandia/Wlk. Brytania /USA/Grecja 2024, reż. Yorgos Lanthimos, wyk. Jesse Plemons, Emma Stone, Willem Dafoe
21:40 | hbo
Yorgos Lanthimos w wersji niskobudżetowej, jakkolwiek z międzynarodową gwiazdorską obsadą, bawi się absurdem, podglądając – w trzech nowelach – ludzi, którym przyszło zmagać się z przeznaczeniem.

SMUGA CIENIA ★★
dramat psychologiczny, Polska/Wlk. Brytania 1976, reż. Andrzej Wajda, wyk. Marek Kondrat, Graham Lines, Tom Wilkinson
21:55 | tvp historia
Andrzej Wajda czyta Conrada, ale bez wyczucia. Plus Marek Kondrat zaraz po „Zaklętych rewirach".

SUMA WSZYSTKICH STRACHÓW ★★★
film sens., USA/Niemcy/Kanada 2002, reż. Phil Alden Robinson, wyk. Ben Affleck, Morgan Freeman, James Cromwell
20:00 | stopklatka
Ben Affleck zastępuje Harrisona Forda w roli analityka CIA Jacka Ryana, którego przenikliwość umysłu po raz czwarty w cyklu ekranizacji prozy Toma Clancy'ego ma zapobiec wojnie światowej. Rutyna.

TENET ★★★
film akcji, USA/Wlk. Brytania 2020, reż. Christopher Nolan, wyk. John David Washington, Robert Pattinson, Elizabeth Debicki
20:00 | tvn 7
Christopher Nolan ponownie igra z czasem: uzbrojony w słowo klucz bohater, agent CIA, musi zrobić wszystko, by powstrzymać rosyjskiego oligarchę przed rozpętaniem III wojny światowej.

TRANSFORMERS: WIEK ZAGŁADY ★★
film s.f., USA/Chiny/Hongkong 2014, reż. Michael Bay, wyk. Mark Wahlberg, Nicola Peltz, Stanley Tucci
21:50 | cinemax
Efektowna odsłona cyklu: tylko niewydarzony mechanik-wynalazca (i naprawiane przez niego transformery) mogą ocalić ludzkość przed skutkami nielegalnego paktu o współpracy z kosmicznymi bandytami.

TRZEJ MUSZKIETEROWIE: D'ARTAGNAN ★★★
film przyg., Francja/Niemcy/Hiszpania/Belgia 2023, reż. Martin Bourboulon, wyk. François Civil, Vincent Cassel, Romain Duris
20:00 | tvp kultura
Co najmniej trzydziesta, ze zrealizowanych tylko w XXI wieku, ekranizacja słynnej powieści Aleksandra Dumasa: młody gaskoński szlachcic zaprzyjaźnia się ze sławnymi muszkieterami króla Ludwika XIII.

WZGÓRZE ROZDARTYCH SERC ★★★
film sens., USA 1986, reż. Clint Eastwood, wyk. Clint Eastwood, Marsha Mason, Everett McGill
22:00 | warner tv
U sierżanta Clinta Eastwooda jak u mamy – o ile będzie się miało właściwy stosunek do służby wojskowej. Film werbunkowy z odniesieniami do reaganowskiej interwencji na Grenadzie. Mocne męskie kino.

ZABAWA, ZABAWA ★★★
dramat obycz., Polska 2018, reż. Kinga Dębska, wyk. Agata Kulesza, Maria Dębska, Dorota Kolak
22:45 | kino polska
Kinga Dębska o alkoholizmie kobiet: trzy panie w różnym wieku przekraczają granice samokontroli, co niesie za sobą gorzkie konsekwencje. Świetnie zagrane przez aktorskie tuzy: ku przestrodze.

KONRAD J. ZARĘBSKI

eprasa.pl 80426b2470

NIEDZIELA 26.04

TVP1

06:20 Słownik polsko@polski
06:55 Słowo na niedzielę
07:00 Msza święta
08:00 Tydzień (1078)
08:30 Życie po „Sanatorium miłości" (7) - cykl reportaży
08:55 Alternatywy 4 (3/9)
10:00 Ojciec Mateusz 34 (13)
10:55 Komisarz Alex XXV (7)
11:55 Między ziemią a niebem
12:00 Regina Coeli
12:15 Między ziemią a niebem
12:45 Nowe życie (6)
13:05 Ssaki (5/6) - serial dok.
14:35 Dom (13) - serial obycz.
16:05 Dziedzictwo - serial obyczajowy Turcja 2020
17:00 Teleexpress
17:35 Daję słowo – Maciej Orłoś (39) - talk-show
18:40 Jaka to melodia? (5906)
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:25 Wojna zastępcza - serial sens. Polska 26
21:25 Sanatorium miłości
22:15 „Sanatorium miłości" – kulisy programu VIII (8)
22:25 Życie po „Sanatorium miłości" (8)
22:50 Tulipanowa gorączka (Tulip Fever) - melodramat Wlk. Brytania/USA 2017 (115 min)
00:45 Nie czas umierać (No Time to Die) - film sens. Wlk. Brytania/USA 2021 (165 min)

TVP2

05:10 Barwy szczęścia
06:25 M jak miłość
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7535) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7535) - mag. Polska 2026
11:10 Domowe patenty (9)
11:15 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka
11:50 The Voice Kids (14, 14)
14:00 Familiada (3125)
14:35 Koło fortuny (2202)
15:15 Szansa na sukces. Opole 2026 (9, 9) - show
17:05 Wstęp do meczu
17:25 Piłka nożna: PKO BP Ekstraklasa: 30. kolejka: Lech Poznań – Legia Warszawa (na żywo)
19:25 Studio po meczu
19:50 Pan Mama - serial kom. Polska 2026, wyk. Paweł Domagała, Piotr Głowacki

20:20 Postaw na milion (385) - teleturniej Polska 2026
21:20 Kwiatki polskie duże (7) - mag. Polska 2026
22:25 Hit Man - komedia sens. USA 2023, reż. Richard Linklater, wyk. Glen Powell (125 min)
00:30 Krucjata. Prawo serii II (6/13) - serial krym.
01:30 Szpieg, który mnie rzucił (The Spy Who Dumped Me) - komedia sens. Kanada/USA/Niemcy 2018 (130 min)

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień - mag. informacyjny Polska 2026
08:00 Halo tu Polsat (2814)
11:45 Księga smoków - film animowany USA 2011, reż. Steve Hickner
12:10 Shrek - film anim. USA 2001, reż. Andrew Adamson, Vicky Jenson (110 min)
14:00 Must Be The Music (133) - show Polska 2025
16:10 Nasz nowy dom (367) - reality show Polska 2026
17:30 Awantura o kasę (287) - teleturniej Polska 2026
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:22 Pogoda - Polska 2026
19:35 Państwo w państwie (610) - program publicystyczny Polska 2026, program prowadzi Przemysław Talkowski

19:55 Dancing with the Stars. Taniec z gwiazdami (181) - program rozrywkowy Polska 2026
22:45 Jeszcze dłuższe zaręczyny - komedia romantyczna USA/Japonia 2013, reż. Nicholas Stoller, wyk. Emily Blunt (155 min)
01:20 Sąsiedzi (Neighbors) - komedia USA 2014, reż. Nicholas Stoller, wyk. Seth Rogen, Zac Efron (135 min)

TVN

05:15 Jak to jest zrobione? XI
05:40 Uwaga! (7710)
05:55 Ukryta prawda (36)
06:50 Kuchenne rewolucje: Koronowo – Nasze smaki 30 (3) - reality show Polska 2025
07:45 Dzień Dobry TVN (5697) - magazyn Polska 2026
11:30 Niezwykłe Stany Prokopa VI (8/8) - serial dok.
12:35 Co za tydzień (1240) - magazyn Polska 2026
13:15 Mam Talent! (10) - program rozrywkowy Polska 26
15:45 Bitwa o gości (7) - reality show Polska 2026
16:50 Galimatias, czyli kogel–mogel II - komedia Polska 1988, reż. Roman Załuski, wyk. Grażyna Błęcka-Kolska, Dariusz Siatkowski, Katarzyna Łaniewska (130 min)
19:00 Fakty, sport, pogoda

19:45 The Traitors. Zdrajcy (10) - reality show Polska 2026
21:25 Koniec świata, czyli Kogel Mogel 4 - komedia Polska 2022, reż. Anna Wieczur-Bluszcz, wyk. Grażyna Błęcka-Kolska (125 min)
23:30 John Wick 2 - thriller USA 2017, reż. Chad Stahelski, wyk. Keanu Reeves, Riccardo Scamarcio, Ian McShane (150 min)
02:00 Superwizjer (1343)

TV PULS

06:05 Taki jest świat (17)
06:40 Nash Bridges VI (19,20/22) - serial sens.
08:30 Don Matteo: Boski detektyw XIII
11:45 Ranczo X - serial kom.
13:50 Robin Hood – faceci w rajtuzach (Robin Hood: Men in Tights) - komedia USA/Francja 1993 (150 min)
16:20 Pies i kot (Chien & chat) - komedia Francja/Kanada 2024, reż. Reem Kherici, wyk. Franck Dubosc, Reem Kherici, Philippe Lacheau (100 min)
18:00 Pies (Dog) - komedia USA 2022, reż. Reid Carolin, Channing Tatum, wyk. Channing Tatum (120 min)
20:00 Człowiek w ogniu (Man on Fire) - thriller Szwajcaria/Wlk. Brytania/USA/Meksyk 2004, reż. Tony Scott (185 min)
23:05 Mob Land - film sens. USA/Kanada 2023, reż. Nicholas Maggio, wyk. Shiloh Fernandez, John Travolta (135 min)
01:20 Agent MR-9 (MR-9: Do or Die) - film sens. USA/Bangladesz 2023, reż. Asif Akbar, wyk. Frank Grillo (150 min)

TVN7

05:10 Szkoła (29/68)
06:00 Wiza na miłość: pierwsze spotkanie II (5/11) - serial dok. USA 2018
06:55 Bugs Bunny Builders - serial animowany USA 2023
07:40 Pimi z Krainy Tygrysów - film przyg. Włochy 2022, reż. Brando Quilici, wyk. Sunny Pawar, Claudia Gerini
09:35 Ukryta prawda (50,46,47,48,49/68) - serial fabularno-dok. Polska 2020
14:50 Detektywi VI (22,23,24)
17:50 Lara Croft: Tomb Raider - film przygodowy USA/Wlk. Brytania/Japonia/Niemcy 2001, reż. Simon West, wyk. Angelina Jolie (130 min)
20:00 Tenet - film akcji USA/Wlk. Brytania 2020, reż. Christopher Nolan, wyk. John David Washington, Robert Pattinson (195 min)
23:15 Zabójcza broń IV (Lethal Weapon 4) - komedia sensacyjna USA 1998, reż. Richard Donner (160 min)
01:55 Małe rzeczy (The Little Things) - thriller USA 2021, reż. John Lee Hancock, wyk. Denzel Washington (130 min)

MEZZO

12:00 José del Tomate na Festiwalu w Grenadzie
12:50 Intermezzo
13:30 Eugène-Auguste Ysaÿe: Wypadek: portret rodzinny - balet Czechy/Norwegia 2021
14:00 Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny w Leeds
16:55 Brahms: Sonata skrzypcowa G-dur, opus 78, nr 1 – Itzhak Perlman, Daniel Barenboim - muzyka klas.
17:25 Intermezzo
17:55 Francesco Cilea: Adriana Lecouvreur - opera Belgia 2023, reż. Yan Proefrock
20:30 Jakub Hrůša, Augustin Hadelich, Filharmonia Czeska
22:00 Cleveland Orchestra, Marc-André Hamelin: Copland, Gershwin, Ellington
23:25 Wielcy muzyczni rywale: Furtwängler vs Toscanini

PULS 2

08:00 Aukcja w ciemno II (26,1/24) - serial dok. USA 13
08:55 Wojciech Cejrowski. Boso – Etiopia (3, 4, 5)
10:45 Żandarm się żeni - komedia Francja/Włochy 68
12:40 Żandarm na emeryturze - komedia Francja/Włochy 1970, reż. Jean Girault
14:45 Zaklęte jabłko - film fantasy Słowacja/Czechy 2024
16:45 Zaczarowany nos - film fantasy Niemcy/Czechy 2021
18:45 Dwie siostry i pies - film fantasy Niemcy 2022, reż. Luise Brinkmann
20:00 Towarzysze broni - dramat wojenny USA 2022, reż. J.D. Dillard, wyk. Jonathan Majors, Glen Powell
22:55 Dzielnica strachu X (24,25) - serial kryminalny
00:55 Dzielnica strachu X (26)

TV4

07:05 Kataklizmy, które wstrząsnęły światem (2/8)
08:15 Ewa gotuje (470)
08:50 Galileo
10:50 Wielki błękit - dramat obycz. Francja/Włochy/USA 1988, reż. Luc Besson
14:15 Dywizjon 303: Historia prawdziwa - dramat wojenny Polska/Wlk. Brytania 2018, reż. Denis Delić
16:35 U–571 - dramat wojenny USA/Francja/Włochy 2000, reż. Jonathan Mostow, wyk. Matthew McConaughey
18:55 Uroczysko V (29,30)
20:00 Sprawiedliwi. Trójmiasto III (29—32) - serial kryminalny Polska 2026, wyk. Jerzy Zelnik, Artur Dziurman
00:00 STOP Drogówka (344)
01:05 Naziści na prochach. Hitler i blitzkrieg - film dok.

METRO

07:50 Klan z Alaski VII (5,6/11)
09:55 The Floor (9, 10)
11:20 Goonies - film przyg. USA 1985, reż. Richard Donner, wyk. Sean Astin, Josh Brolin
13:45 Magda gotuje Internet (3) - talk-show Polska 2026
14:20 Milionerzy (778, 779)
15:30 Kryminalni IV (6) - serial krym. Polska 2006
18:55 Milionerzy (780, 781)
20:00 Nowy Jork, 4 rano - komedia Polska 1988, reż. Krzysztof Krauze, wyk. Anna Wojton, Janusz Józefowicz
21:55 Spartakus: Zemsta II (2,3/10) - serial sens. USA 2012
00:00 Zbrodnie z pierwszych stron gazet V (4/12) - serial dokumentalny USA 2021
01:05 Szpital (8/69)
02:00 Pani Gadżet (8)
02:25 Dieta czy cud? (6)

eprasa.pl 80426b2470

NIEDZIELA 26.04

STOPKLATKA DVB-T

08:00 Komisarz Rex XII (8,9/12) - serial krym.
10:00 Hudson i Rex V (17—19/20) - serial krym.
13:00 Flintstonowie: Niech żyje Rock Vegas * - komedia USA 2000, reż. Brian Levant (115 min)
14:55 Jutro będziemy szczęśliwi (Demain tout commence) *** - komediodramat Francja/Wlk. Brytania 2016. (155 min)
17:30 Seksmisja - komedia **** Polska 1984, reż. Juliusz Machulski, wyk. Olgierd Łukaszewicz, Jerzy Stuhr (150 min)
20:00 Suma wszystkich strachów (The Sum of All Fears) *** - film sens. USA/Niemcy/Kanada 2002, reż. Phil Alden Robinson (160 min)
22:40 Gliniarz z metropolii (Metro) ** - film akcji USA 1997, reż. Thomas Carter, wyk. Eddie Murphy (140 min)
01:00 Kamienie na szaniec ** - dramat wojenny Polska 2014, reż. Robert Gliński, wyk. Tomasz Ziętek, Marcel Sabat (160 min)

ALE KINO+

09:25 Houria - dramat obycz. *** Francja/Belgia 2022, reż. Mounia Meddour, wyk. Lyna Khoudri (120 min)
11:25 The Office PL II (10,11,12) - serial kom.
13:15 W 80 dni dookoła świata (Around the World in 80 Days) ** - film przyg. USA/Niemcy/Irlandia/Wlk. Brytania 2004 (140 min)
15:35 Sprawa nierozwiązana - serial kryminalny
18:00 Sekret Madeleine Collins *** - thriller Francja/Belgia/Szwajcaria 2021, reż. Antoine Barraud, wyk. Virginie Efira (130 min)
20:10 Nora Sand: Fatalna pomyłka II - serial krym. Norwegia/Dania 2025, wyk. Marie Sandø Jondal
22:10 Bracia ze stali (The Iron Claw) **** - film biograficzny USA/Wlk. Brytania 2023, reż. Sean Durkin, wyk. Zac Efron, Harris Dickinson (150 min)
00:40 Wszystkie imiona Boga (Todos los nombres de Dios) ** - film sensacyjny Hiszpania 2023 (115 min)

TVP KULTURA DVB-T

08:00 Liturgia prawosławna
09:00 Przystań nad Biblią (8)
09:15 Wspólny dom (36)
09:50 Krawiec Niteczka - film animowany Polska 1958 (80 min)
11:10 Pan wzywał, Milordzie? IV (3/6)
12:10 Niepokorny Alain Resnais - film dok.
13:20 W poszukiwaniu dobrego filmu (42)
14:00 Respekt – Królowa soul (Respect) *** - film biograficzny USA/Kanada 2021 (150 min)
16:30 Dobry tytuł (45)
17:15 Studio Kultura (700)
18:05 Deprawator - spektakl teatralny Polska 2024
20:00 Trzej muszkieterowie: D'Artagnan (Les trois mousquetaires: D'Artagnan) *** - film przyg. Francja/Niemcy/Hiszpania/Belgia 23, reż. Martin Bourboulon, wyk. François Civil (130 min)
22:10 Kulturalni (15) - mag.
23:05 Jurassic Punk - film dok.
00:40 I coś jeszcze - film anim. PL 2020 (5 min)
00:45 Uderzenie - film krótkom. PL 2020 (35 min)
01:20 Klub Jazzowy (8)

HBO

09:25 Potwory kontra Obcy: Dynie-mutanty z kosmosu - film anim. USA 2009 (30 min)
09:55 Żegnaj Christopher Robin **** - film biograficzny Wlk. Brytania/USA 2017 (105 min)
11:40 Eddie zwany Orłem *** - film biograficzny Wlk. Brytania/Niemcy/USA 2016 (105 min)
13:25 W ogniu pasji *** - film biograficzny USA 2025, reż. Sean McNamara (110 min)
15:15 Królowa ringu - film *** biograf. USA 2024, reż. Ash Avildsen (125 min)
17:20 Diuna: Część druga **** - film przyg. USA/Kanada 2024, reż. Denis Villeneuve (160 min)
20:00 Anakonda - horror ** USA 2025, reż. Tom Gormican, wyk. Paul Rudd (100 min)
21:40 Rodzaje życzliwości *** - komedia Irlandia/Wlk. Brytania/USA/Grecja 2024 (165 min)
00:25 Le Mans '66 - film **** biograficzny USA 2019, reż. James Mangold, wyk. Matt Damon (155 min)

CANAL+ PREMIUM

08:25 Making of C+
08:30 Trolle - film anim. USA/*** Indie/Wlk. Brytania/Niemcy 2016 (90 min)
10:00 Mikołaj i ekipa - film ** animowany Hiszpania/Kanada 2024 (90 min)
11:30 Bałtyk - film dok.
12:35 Mamma Mia! Here We Go Again! *** - musical Wlk. Brytania/USA 2018 (110 min)
14:25 Premierowa jazda
14:40 Kaskader - film *** sens. USA/Kanada/Australia 2024 (125 min)
16:45 Making of C+: Klangor 2 - film dok.
16:55 Wstęp do meczu
17:25 Piłka nożna: PKO BP Ekstraklasa: Lech Poznań – Legia Warszawa (na żywo)
19:35 Liga+ Extra (na żywo)
21:30 Najpierw strzelaj, potem zwiedzaj **** - komedia sensacyjna Wlk. Brytania/USA 2008, reż. Martin McDonagh (110 min)
23:20 Kill Bill - film sens. **** USA 2003, reż. Quentin Tarantino, wyk. Uma Thurman (110 min)
01:10 Akta Bibi - film dok.

KINO POLSKA

07:40 Polska Kronika Filmowa 09/47 - reportaż Polska 1947
07:50 Polska Kronika Filmowa 10A/71 - film dok. Polska 1971
08:05 Miś Kudłatek (3,4)
08:25 Przygody Myszki
09:00 Tego się nie robi kotu - film krótkom. Polska 2022
09:10 Ranking Naj Polskiego Kina - serial dok. Polska 2024
09:55 Złoty pociąg, cz. 1 - film sens. Polska/Rumunia 1986
11:50 Złoty pociąg, cz. 2 - film sens. Polska/Rumunia 1986
13:15 Rozmowy kontrolowane - komedia Polska 1991, reż. Sylwester Chęciński
15:35 Hallo Szpicbródka, czyli ostatni występ króla kasiarzy - komedia muz. Polska 1978
17:45 1920. Bitwa Warszawska - dramat hist. Polska 2011
20:00 Wałęsa. Człowiek z nadziei - film biograf. Polska 2013, reż. Andrzej Wajda, wyk. Robert Więckiewicz
22:45 Zabawa, zabawa - dramat obycz. Polska 18, reż. Kinga Dębska, wyk. Agata Kulesza
00:20 Kroll - film sens. Polska 1991, reż. Władysław Pasikowski, wyk. Olaf Lubaszenko, Bogusław Linda
02:50 Skazany na bluesa - film biograficzny Polska 2005, reż. Jan Kidawa-Błoński

POLSAT FILM

08:05 Byli sobie odkrywcy
09:45 Była sobie Ziemia (1/26)
10:20 Jeźdźcy smoków
11:20 Pingwiny z Madagaskaru - film animowany USA 2014
13:15 Gruby Albert - komedia USA 2004, reż. Joel Zwick
15:00 Rodzina na wakacjach - komedia USA 2004
17:05 Niepowstrzymany - film sensacyjny USA 2010
19:15 Jurassic Park III - film s.f. USA 2001, reż. Joe Johnston
21:00 Transporter II - film sens. USA/Francja/Niemcy 05
22:50 Ted - komedia USA 2012

KINO TV

09:00 Ze śmiercią jej do twarzy - komedia USA 1992
11:10 Kokon II - komedia USA 1988, reż. Daniel Petrie
13:45 I znowu zgrzeszyliśmy, dobry Boże! - komedio-dramat Francja 2019
15:50 Pierwsza liga - komedia USA 1989, reż. David S. Ward
18:05 Ści(ą)gany - komedia sensacyjna USA/Niemcy 1998
20:00 Snowpiercer: Arka przyszłości - film s.f. Korea Południowa/Czechy 2013
22:40 Patriota - film akcji USA 1998, reż. Dean Semler, wyk. Steven Seagal, Gailard Sartain

WARNER TV

10:50 Superman III - film fantasy USA/Wlk. Brytania 1983
13:25 Akademia Policyjna V – Misja w Miami Beach - komedia USA 1988
15:10 Akademia policyjna VI: Operacja Chaos - komedia USA 1989, reż. Peter Bonerz
16:50 Sok z żuka - komedia USA 1988, reż. Tim Burton
18:35 Taxi III - komedia sensacyjna Francja 2003
20:15 Taxi IV - komedia sensacyjna Francja 2007
22:00 Wzgórze rozdartych serc - film sens. USA 1986

PARAMOUNT

08:00 Słodkie zmartwienia - komedia USA 1995
10:20 G.I. Joe: Czas Kobry - film sens. USA/Czechy 2009
12:50 Snake Eyes: Geneza G.I. Joe - film akcji USA 2021
15:25 Lara Croft Tomb Raider: Kolebka życia - film przyg. USA/Niemcy/Japonia/Wlk. Brytania/Hongkong 2003
17:50 xXx: Reaktywacja - film sensacyjny USA 2017
20:00 Uprowadzona III - film sens. USA/Hiszpania/Francja 2014, reż. Olivier Megaton
22:25 Lodowy szlak - film sens. USA/Kanada 2021

CINEMAX

11:15 Piksele - komedia USA/Chiny 15, wyk. Adam Sandler
13:05 Trzy rodziny (1,2/2)
15:10 Trudny zakład (Zakład) - komedia Francja 1997
16:45 Złodziejska sztuka - kom. krym. USA/Kanada 13
18:15 Dwóch gniewnych ludzi - komedia USA 2003
20:00 Mój przyjaciel szpieg – Wieczne miasto - komedia sensacyjna USA 2024
21:50 Transformers: Wiek zagłady - film s.f. USA/Chiny/Hongkong 2014
00:30 Fargo (5,6/10)

ROMANCE TV

07:45 Górski lekarz (5,6,6,1/6)
12:25 Bella Casa - komedia romantyczna Niemcy 2014
14:20 Lost w Fusecie – Ślad cieni - film krym. Niemcy 2024
16:15 Inga Lindström: Szalone czasy - film obyczajowy Niemcy/Szwecja 2021
18:05 Rejs ku szczęściu - serial obycz. Niemcy 2021
20:00 Szkoła nad morzem: Zakaz całowania - dramat obyczajowy Niemcy 2025
21:55 Człowiek robi, co może - komedia Niemcy 2012
00:05 Pokój ze stajnią: Co za cyrk! - komedia Niemcy 2022

TVN FABUŁA

08:25 Kryminalni II (13/13)
10:35 Absolwenci (5)
11:10 Akademia policyjna III – Ponowne szkolenie - komedia USA/Kanada 1986
13:00 Głupi i głupszy - komedia USA 1994
15:25 Córka prezydenta - komedia romant. USA/Wlk. Bryt./Czechy/Włochy 2004
17:45 Super 8 - film s.f. USA 2011, reż. J.J. Abrams
20:00 Gniew tytanów - film przyg. USA/Hiszpania 2012
22:10 Człowiek demolka - film sensacyjny USA 1993

AMC

10:25 Nowy świat (1,2,3,4/4)
13:35 Mistrz Z: W cieniu Ip mana - film sens. Hongkong/Chiny 18, reż. Woo-Ping Yuen
15:40 Star Trek: W nieznane - film s.f. USA/Chiny/Emiraty Arabskie/Kanada 2016
17:55 Lara Croft: Tomb Raider - film przygodowy USA/Wlk. Bryt./Japonia/Niemcy 2001
19:50 Włoska robota - film sens. USA/Francja/Włochy/Wlk. Brytania/Niemcy 2003
22:00 Protektor - film sens. USA/Hongkong 1985
23:55 Savage Hunt - film przygodowy USA 2025

eprasa.pl 80426b2470

AXN

08:05 Zabójcza broń II (14,15/22) - serial krym. USA 2018, wyk. Damon Wayans
10:05 Detektyw Monk II (9—13/16) - serial krym. USA 2003, wyk. Tony Shalhoub
15:05 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas VIII (12—16/17) - serial krym. USA/Kanada 08
20:00 John Wick 4 - film sens. USA/Niemcy 2023, reż. Chad Stahelski, wyk. Keanu Reeves
23:30 W 80 dni dookoła świata - film przyg. USA/Niemcy/Irlandia/Wlk. Brytania 2004

EPIC DRAMA

08:30 Sprawy pana Booka (5/6) - serial kryminalny
09:35 Sherlock i córka (5)
10:35 Księżycowy klejnot
11:30 Tess D'Urbervilles (1/4)
12:45 Rodzina Hardacre'ów (5/6) - serial obyczajowy
13:40 Wszystkie stworzenia duże i małe VI (5/7)
14:40 Panna Austen (1/4)
15:50 Jane Eyre (1/4)
16:55 Lekarze na start
20:00 Grantchester IV (6/6)
21:00 Świadek oskarżenia
22:00 Panna Marple III (1/4)
00:00 Grantchester IV (6/6)
01:00 Panna Marple III (2/4)

TVN STYLE

11:30 Ostre cięcie (6)
12:30 Babski biznes II (4/8)
13:30 Jestem z Polski XVI (28,29,5) - serial dok.
16:35 Do zobaczenia II (8/11)
17:10 Bitwa o gości (7)
18:10 Niezwykłe Stany Prokopa VI (7/8) - serial dok.
19:10 Kuchenne rewolucje (12, 13) - reality show Polska 22
21:05 Ostre cięcie (6) - reality show Polska 2026
22:05 Skąd pochodzę?
23:15 Jestem z Polski XV (1)
00:15 Polacy z wyboru (3)
01:20 Jak siostry - serial dok.

TVN TURBO

11:45 Z drugiej ręki (13) - mag.
12:30 Jeździć, obserwować VII
13:15 Moto kombat (9) - mag.
14:00 Zawodowi handlarze
14:45 Duda kontra Szafrański X (4/10) - serial dok.
15:30 Naprawy nie do naprawy
16:15 Prawko na świecie. Jazda bez zasad (6) - magazyn
17:00 Ciężarówką przez Chile
18:00 Mobilni mechanicy (1)
18:45 Raport końcowy (815)
19:15 Nic do ukrycia (5, 6/12)
21:15 Jeździć, obserwować VII
22:00 Moto kombat (9) - mag.
22:45 Uwaga! Oszust: Ściema z ogłoszenia (7/16) - serial dok.

BBC FIRST

08:40 Śmierć pod palmami XV.
09:45 Lewis VI (5,6/8)
11:45 Co ludzie powiedzą? III
13:45 Śmierć pod palmami VII (2/8) - serial kryminalny
14:55 Ojciec Brown XIII (2/10)
15:50 Tajemnice Brokenwood
17:50 Z pamiętnika położnej XIV (6/8) - serial obycz.
18:55 Zabójcze arcydzieła
19:55 Śmierć pod palmami VII (3/8) - serial kryminalny
21:00 Tajemnice Brokenwood
22:55 Dyplomatki (2/6)
23:55 Milczący świadek (5/10)

FX

08:00 CSI: Kryminalne zagadki Miami IV (4,5,6/25)
10:45 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VI (23,1,2/23)
13:30 Agenci NCIS VIII (5,6,7/24) - serial kryminalny
16:15 Grey's Anatomy: Chirurdzy XXII (8/18)
17:10 9-1-1 IX (7)
18:05 Spider—Man - film s.f. USA 2002, reż. Sam Raimi
20:25 Anakonda - thriller USA/Brazylia/Peru 1997
22:05 Uciec, ale dokąd? - film sensacyjny USA 1993
00:15 Rambo III - film sens. USA 88, reż. Peter MacDonald

HGTV

08:25 Życie w ogrodzie III (4/6)
09:00 Nowa Maja w ogrodzie (27, 28) - mag. poradnikowy
10:05 Polowanie na ogród IX
11:40 Letnia chata na lata XIII
13:40 Zróbmy sobie dom (8)
14:40 Zgłoś remont (5)
15:35 Weekendowa metamorfoza (3) - reality show
16:35 House Hunters (2—5)
18:50 Dorota inspiruje (7, 8)
20:45 Patent na dom (1, 2, 3)
23:35 Design w australijskim stylu (1/8) - serial dok. USA 23
00:35 Remontujemy dom na plaży IX - serial dok. USA 2024

BBC LIFESTYLE

08:40 Mistrzowie szycia (6)
09:45 Zamiana luksusowymi domami - serial dok.
11:45 Wielkie australijskie wypieki VI - serial dok.
15:20 Wielkie amerykańskie wypieki (5) - program rozrywk.
16:20 W 80 kilo dookoła świata (4) - serial dokumentalny
17:30 Życie w Monako (3/3)
18:40 Hiszpański remont Amandy i Alana (6, 7, 8)
20:30 Wielkie amerykańskie wypieki (5) - program rozrywk.
21:35 Miłosne przekręty (1/4)
22:50 Cena idealnego ciała z Olivią Attwood (1,2/5)

COMEDY CENTRAL

08:05 Teoria wielkiego podrywu V (8—17/24) - serial kom.
12:40 Teoria wielkiego podrywu V (18/24) - serial kom.
13:05 Tata ma plan II (3,4,5/21)
14:30 Duchy (1,2/18)
15:25 Baywatch: Słoneczny patrol - komedia sensacyjna USA/Wlk. Brytania/Chiny 2017
17:55 Jeszcze bardziej zgryźliwi tetrycy - komedia USA 1995
20:00 Starsza pani musi zniknąć - komedia USA/Niemcy 03
22:00 Colin od rachunków II
23:15 Comedy Club (7, 8)

TVP SERIALE

08:00 Janosik (9/13)
10:00 Ranczo IV (10/13)
11:05 Miś - komedia Polska 1981, reż. Stanisław Bareja, wyk. Stanisław Tym
13:10 Ojciec Mateusz XXV (1,1) - serial krym. Polska 2021
15:10 Komisarz Alex XXV (7)
16:10 Ranczo IV (11/13)
17:15 Janosik (11/13) - serial przygodowy Polska 1973
18:05 Na sygnale
19:40 Ojciec Mateusz 34 (13,2,3) - serial krym. Polska 26
22:30 Ranczo IV (12,13/13) - serial kom. Polska 2009
00:30 Rodzinka.pl XVIII (8,9)

CANAL+ KUCHNIA

13:50 Sekrety świata przypraw II (2) - serial dok.
14:45 Ziemia, ogień i smak (1)
15:40 Gotuj taniej z Jamiem (6)
16:35 Bosacka daje radę (6, 7)
17:35 Dzień dobry, obiad (2, 3)
18:25 Jakubiak rozgryza Chorwację (3, 4, 5) - mag.
19:45 Zgrillowani (6, 7)
20:35 m jak mięso (5, 6)
21:25 Nie tylko kimchi (2)
21:50 Podróż przez smaki Chin
23:45 Sekrety świata przypraw II (3) - serial dok.
00:40 David Rocco w zaciszu domowej kuchni (1, 2)

CANAL+ DOMO

11:25 Projekty marzeń — Nowa Zelandia (7/12) - serial dok.
12:25 Ucieczka na wieś XXIV
14:15 Wielkie Projekty: Szwecja IV (6/6) - serial dok.
15:15 Kupiliśmy sobie zamek — damy radę (2) - reality show
16:10 W mieście czy na wsi
17:05 Wiejskie domy do liftingu (6) - reality show
17:55 Tomasz Pągowski. Remont u ciebie (7)
18:25 Daleko od miasta XV (10)
19:00 Ucieczka na wieś XXII
21:00 Wielkie projekty: nasza ulica III (4) - serial dok.
22:50 Cudotwórcy VII (7,8)

PLANETE+

12:30 Zielony lód biegunów
13:35 Najmniejsze cuda świata
14:40 Motyle. Superbohaterowie przyrody (3/3)
15:50 Portugalia na dziko (7/7)
16:55 Planeta Kalifornia
18:00 Świat z góry XI (8/14)
18:40 Polska z góry. Zamki, dworki, pałace II (12,1/12)
19:45 Catherine Denevue. W centrum kadru - film dok.
20:50 Tajemnice Picassa
22:00 Życia i śmierci Christophera Lee - film dok.
00:00 Morderca zostawia kartę

DISCOVERY CHANNEL

09:00 Złomowisko PL XI
11:00 Czarnobyl — wstęp wzbroniony - film dok.
12:15 Powrót do Czarnobyla
13:30 Porty: Hiszpania
14:00 Gorączka złota (22/25)
15:00 Łowcy opali VIII (11/20)
16:00 Specjalistki - serial dok.
17:00 Nic do zgłoszenia IV
18:00 Od samochodu do domu
19:00 Brudne skarby
20:00 Morze złota XIII (9)
21:00 Gorączka złota (22/25)
22:00 Czarnobyl: dni, które wstrząsnęły światem (1,2)
00:00 Nagi instynkt przetrwania XII - serial dok. USA 2026

TVP HISTORIA

13:05 Góry: życie nad chmurami - serial dok.
14:05 Flesz historii (758)
14:30 Peggy Sue wyszła za mąż - komedia USA 1986
16:20 Tutanchamon (2/3)
17:15 Rodzina Połanieckich
19:00 Kroniki Hitlera (8/13)
20:00 II wojna światowa w kolorze (8/10) - serial dok.
20:55 35 dni w Czarnobylu
21:55 Smuga cienia - dramat psychologiczny Polska/Wlk. Brytania 1976
23:50 Miś - komedia Polska 1981, reż. Stanisław Bareja

HISTORY

14:00 Piątka z historii (2)
14:25 Wyjaśnić niewyjaśnione
15:20 Tajemnice starożytności: śmierć (5,6/6) - serial dok.
17:10 Kevin Costner: jak zdobywano Dziki Zachód (7/8)
18:10 Koniec świata na 10 sposobów (4/10)
19:05 Starożytni kosmici XIV
20:00 Czarnobyl 1986: Wydarzenia, które zmieniły świat (1) - film dok.
21:00 Najbardziej zabójcze historie świata (8) - serial dok.
22:00 Tajemnice, które miały trwać wiecznie II (6/11)
23:00 Starożytni kosmici XVI

NATIONAL GEOGRAPHIC

10:00 Pogodowe anomalie
11:00 Porzucone konstrukcje
12:00 Ikony lotnictwa (5)
13:00 Megametro II
14:00 Premiera: Kosmiczne horyzonty - serial dok.
15:00 Premiera: Zaginione skarby Biblii (1) - serial dok.
16:00 Koloseum - serial dok.
17:00 Zakazana historia IV
18:00 Czarnobyl: świadkowie tragedii (1,2,3) - serial dok.
22:00 Logistyka na wielką skalę - serial dok. Niemcy 24
23:00 Kosmiczne horyzonty

FOCUS TV

08:00 Rolnicy. Podlasie VI (2)
09:00 Wioski wioseczki
10:00 Podglądacze przyrody
11:00 Z klimatem i z pasją (21)
11:30 Wojny magazynowe III
14:00 Gwiazdy lombardu XXV
15:00 Megakonstrukcje przeszłości (3/4) - serial dok.
16:00 Architektura z odzysku
17:00 Rolnicy. Podlasie VIII
21:00 Wioski wioseczki
21:30 Górale IX (7) - serial dok.
22:00 Miłość i seks w Ameryce
23:00 Największe śledztwa CBŚP (3) - serial dok. Polska 24
00:00 Pogromcy mafii (3)
01:00 Rolnicy. Podlasie III

BBC EARTH

13:25 Alaska z Sue Perkins
14:25 Wielka kanadyjska przygoda (5/6) - serial dok.
15:25 Fenomeny współczesnego życia III (1/5) - serial dok.
16:30 Pewnego razu w kosmosie (1/4) - serial dok.
17:50 W okowach mrozu: Kanada II (6/8) - serial dok.
18:50 Malownicze trasy kolejowe (1/6) - serial dok.
19:55 Wyspy Atlantyku (2/3)
21:00 Wyspy. Laboratoria natury (4/6) - cykl reportaży
22:00 W okowach mrozu XII
23:00 Planeta zmian II (1/2)

POLSAT VIASAT HISTORY

12:30 Aleksander Wielki: legendarny zdobywca (1/3)
13:25 Wojny faraonów (1)
14:40 Tajemnice templariuszy
15:50 W poszukiwaniu biblijnej prawdy - serial dokumentalny
18:10 Historia sprawiedliwości - serial dok. Kanada 2025
19:05 W poszukiwaniu zaginionych wikingów (1/8)
20:00 Królowie-zabójcy (4/6)
21:00 Czarnobyl: chronologia katastrofy - film dok. F 2024
22:10 Najgroźniejsi ludzie Hitlera - serial dokumentalny
23:00 Naziści: ściśle tajna nauka (8/8) - serial dok.

eprasa.pl 80426b2470

PONIEDZIAŁEK 27.04

Od A do Z

BEZ SERCA ★★★
dramat obycz., Brazylia/Francja/Włochy 2023, reż. Nara Normande, Tião, wyk. Maya de Vicq, Eduarda Samara, Alaylson Emanuel
21:50 | cinemax
Rok 1996. Nastolatka spędza ostatnie wakacje nad morzem przed wyjazdem na studia w Brasilii, zafascynowana rówieśnicą z blizną po operacji serca. Tymczasem niedaleko wzbiera polityczna burza.

DESIRÉ ★★★
dramat obycz., Włochy 2023, reż. Mario Vezza, wyk. Nassiratou Zanre, Enrico Lo Verso, Antonella Stefanucci
23:25 | cinemax
Szesnastolatka z Senegalu trafia w Neapolu w niewłaściwe towarzystwo i w efekcie ląduje w poprawczaku. Pobyt tam jest dla dziewczyny nieoczekiwaną szansą – o ile zdoła uwolnić się od przeszłości.

DŁUGI POCAŁUNEK NA DOBRANOC ★★
thriller, USA 1996, reż. Renny Harlin, wyk. Geena Davis, Samuel L. Jackson, Yvonne Zima
23:55 | warner tv
Młoda kobieta budzi się z letargu spowodowanego amnezją – jako tajna agentka, przed którą dokończenie wyjątkowo parszywego zadania. Ciąg dalszy wyłącznie dla smakoszy kina akcji.

JOHN WICK 3 ★★★
film sens., USA 2019, reż. Chad Stahelski, wyk. Keanu Reeves, Halle Berry, Ian McShane
22:40 | tvn
Keanu Reeves powraca jako najlepszy z najlepszych płatnych zabójców, który po zabiciu jednego z przywódców Gildii Zabójców ma przeciwko sobie wszystkich kilerów świata, motywowanych ogromną premią.

KAMDESH. AFGAŃSKIE PIEKŁO ★★★
film sens., USA/Bułgaria 2019, reż. Rod Lurie, wyk. Scott Eastwood, Caleb Landry Jones, Orlando Bloom
20:10 | ale kino+ hd
Amerykański odpowiednik polskiej „Karbali": w 2009 roku amerykański posterunek przy granicy z Pakistanem, mający kontrolować ruchy talibów, zostaje zaatakowany przez kilkusetosobowy oddział.

Mroczny Rycerz powstaje

21:00 | tvn 7
★★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Christopher Nolan i Christian Bale efektownie zamykają swoją trylogię Batmana: po kilkuletnim milczeniu owiany złą sławą Batman powraca, by bronić mieszkańców Gotham przed niebezpiecznym psychopatą.

MYZ

FILM SENS
WLK. BRYTANIA/USA 2012, REŻ. CHRISTOPHER NOLAN, WYK. CHRISTIAN BALE, TOM HARDY, GARY OLDMAN

KOCHANICA KRÓLA JEANNE DU BARRY ★★★
film biograficzny, Francja/Wlk. Brytania/Belgia/USA/Rosja/Arabia Saudyjska 2023, reż. Maïwenn, wyk. Maïwenn, Johnny Depp, Benjamin Lavernhe
22:40 | ale kino+ hd
Opowieść o sławnej, choć wywodzącej się z ludu, kurtyzanie i zarazem ostatniej oficjalnej faworycie Ludwika XV, która swoją pozycję na dworze przypłaciła gilotyną. Plus wracający na ekran Johnny Depp.

MOONRAKER ★★★
film sens., Wlk. Brytania/Francja 1979, reż. Lewis Gilbert, wyk. Roger Moore, Lois Chiles, Michael Lonsdale
20:00 | tvp kultura
Roger Moore wciela się w superagenta 007 w kosmosie: jako odpowiedź na „Gwiezdne wojny" nieprzekonujący, ale w swojej klasie notowany dosyć wysoko.

OSACZONY ★★★
film akcji, USA/Niemcy 2005, reż. Florent-Emilio Siri, wyk. Bruce Willis, Kevin Pollak, Jimmy Bennett
20:00 | tv puls
Bruce Willis jako policjant po przejściach, który zyskuje szansę rehabilitacji, gdy rabusie biorą za zakładników rodzinę księgowego mafii, a inni – dla gwarancji – porywają rodzinę gliniarza.

POLOWANIE ★★
film sens., USA 2025, reż. Raja Collins, wyk. Mel Gibson, Shelley Hennig, Sofia Hublitz
22:30 | canal+ premium
Mel Gibson jako mistrz survivalu, który wraz z córką ratuje z rzeki ranną kobietę, by wkrótce dowiedzieć się, że jest ścigana przez psychotycznego gangstera i jego ludzi. Rutyna aż piszczy.

PRAWO DO ZEMSTY ★★
film sens., USA 2019, reż. Daniel Zirilli, wyk. Luke Goss, Dilan Jay, Juju Chan
20:00 | stopklatka
Prawnik wyciąga z więzienia mężczyznę, który próbował pomścić śmierć swojej rodziny i w rezultacie trafił za kraty, a następnie przyłącza się do niego w dziele naprawy wadliwego systemu prawnego.

PREDATOR II: STARCIE W MIEJSKIEJ DŻUNGLI ★★
film s.f., USA 1990, reż. Stephen Hopkins, wyk. Danny Glover, Kevin Peter Hall, Gary Busey
23:40 | stopklatka
Powtórka z nieskomplikowanej, choć efektownej rozrywki: krwiożerczy obcy z kosmosu w Los Angeles i policjant Danny Glover. Tym razem jednak przerost formy nad treścią. Dla wytrwałych.

TRZEJ MUSZKIETEROWIE: D'ARTAGNAN ★★★
film przyg., Francja/Niemcy/Hiszpania/Belgia 2023, reż. Martin Bourboulon, wyk. François Civil, Vincent Cassel, Romain Duris
22:55 | tvp kultura
Co najmniej trzydziesta, ze zrealizowanych tylko w XXI wieku, ekranizacja słynnej powieści Aleksandra Dumasa: młody gaskoński szlachcic zaprzyjaźnia się ze sławnymi muszkieterami króla Ludwika XIII.

VINCI 2 ★★★
komedia kryminalna, Polska 2025, reż. Juliusz Machulski, wyk. Robert Więckiewicz, Borys Szyc, Kamilla Baar-Kochańska
22:15 | hbo
Włamywacz, który przed laty dokonał zuchwałej kradzieży „Damy z łasiczką", wraca do kraju, by zmierzyć się ze swoimi samozwańczymi następcami, a przy okazji zdobyć równie cenny artefakt.

W NICH CAŁA NADZIEJA ★★★
film s.f., Polska 2023, reż. Piotr Biedroń, wyk. Magdalena Wieczorek, Jacek Beler,
22:25 | kino polska
Ciekawe (bo polskie?): po serii wojen klimatycznych na Ziemi pozostaje samotna kobieta i strzegący jej obozowiska robot. Pewnego dnia kobieta zapomina o sprawdzić zaktualizowane hasło-przepustkę do obozu.

KONRAD J. ZARĘBSKI

eprasa.pl 80426b2470

PONIEDZIAŁEK 27.04

TVP1 DVB-T

07:00 Msza święta
07:30 Studio Raban (429)
08:00 Serwis Info - magazyn
08:25 Zaraz wracam (27)
09:00 Ranczo II (1/13)
10:05 Komisarz Alex II (10/13)
11:00 Ojciec Mateusz X (6/13)
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:35 Rok w ogrodzie extra
12:50 Ssaki (5/6) - serial dok.
14:00 Złoty chłopak
15:00 Serwis Info - magazyn
15:15 Reporterzy (513)
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5907)
17:55 Klan (161) - telenowela
18:20 Zaraz wracam (28)
18:55 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia

20:30 Herbatka u Stalina - spektakl teatralny Polska 1999, reż. Janusz Morgenstern
22:05 Życie i śmierci Maxa Lindera - film dok.
23:55 Balans bieli (134)
00:40 Cudak - dramat Polska 2021, reż. Anna Kazejak, wyk. Kazimierz Mazur (105 min) ★★★
02:25 Tulipanowa gorączka (Tulip Fever) - melodramat Wlk. Brytania/USA 2017, reż. Justin Chadwick (115 min) ★★★

TVP2 DVB-T

05:30 M jak miłość
06:25 Rodzina (nie od) święta
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7536) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7536) - mag. Polska 2026
11:40 Okrasa łamie przepisy
12:15 Kolekcja (4) - magazyn
12:30 Koło fortuny (2202)
13:15 Panna młoda (46)
14:05 Va banque (1060)
14:35 Na sygnale
15:00 Koło fortuny – extra
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
16:00 Koło fortuny (2203)
16:35 Familiada (3082)
17:20 Panna młoda (47)
18:15 Va banque (1061)
18:50 Jeden z dziesięciu (15)
19:25 Barwy szczęścia
19:55 Domowe patenty (10)

20:05 Barwy szczęścia - serial obycz. Polska 2026
20:40 Kulisy serialu „M jak miłość" (1661)
20:55 M jak miłość
21:55 Na sygnale
22:55 Na przekór losowi (8/8) - serial obycz.
00:05 Komedianci debiutanci (Un triomphe) - komediodramat Francja 21, reż. Emmanuel Courcol (115 min) ★★★
02:00 Cztery pory roku w Hawanie (3/8) - serial kryminalny

POLSAT DVB-T

05:40 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień - mag.
08:30 Malanowski i Partnerzy V (58,59/64)
09:30 Trudne sprawy XXI (55,56) - serial fab.-dok.
11:35 Gliniarze XIII (37—39/60) - serial fab.-dok.
14:40 Dlaczego ja? 33 (38) - serial fab.-dok. Polska 2026
15:50 Wydarzenia
16:20 Interwencja (5886)
16:30 Na ratunek 112 XVIII (39) - serial fabularno-dok.
17:00 Gliniarze XX (40)
18:00 Pierwsza miłość 50 (34) - serial obyczajowy Polska 2026, wyk. Aneta Zając
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń" (427)
19:30 Sport - Polska 2026
19:55 Milionerzy (93)

20:30 Farma (201) - reality show Polska 2025
21:40 Psy 3: W imię zasad - film sens. Polska 2019, reż. Władysław Pasikowski, wyk. Bogusław Linda (155 min) ★★
00:15 Góra Dantego (Dante's Peak) - film katastroficzny USA 1996, reż. Roger Donaldson (135 min) ★★
02:30 Escape Room - horror USA/RPA 2019, reż. Adam Robitel, Will Wernick (145 min) ★★★

TVN DVB-T

05:05 Kto was tak urządził?
05:40 Uwaga! (7711) - mag. reporterów Polska 2025
05:55 Ukryta prawda (37/40)
06:50 Kuchenne rewolucje: Sierpów – Bistro Zalewajka 30 (4) - reality show Polska 2025
07:45 Dzień Dobry TVN (5698)
11:20 Doradca smaku (20)
11:25 Kuchenne rewolucje: Koszalin – karczma Tymianek 32 (7) - reality show Polska 26
12:35 Kuchenne rewolucje XXVI (1) - reality show
13:40 Ukryta prawda (54,55,1/60) - serial fab.-dok.
16:50 Szpital św. Anny III (39) - serial obycz. Polska 2026, wyk. Jolanta Fraszyńska
17:55 Detektywi VI (39) - serial fab.-dok. Polska 2026
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:55 Uwaga! (7979) - mag.

20:15 Na Wspólnej XXIV - serial obyczajowy Polska 2026
20:50 The Floor (4) - teleturniej Polska 2026
21:30 Bitwa o gości (8)
22:40 John Wick 3 (John Wick: Chapter 3 – Parabellum) - film sens. USA 19, reż. Chad Stahelski (155 min) ★★★
01:15 Civil War - film sens. USA/Wlk. Brytania/Finlandia 2024, reż. Alex Garland, wyk. Kirsten Dunst (125 min) ★★★★

TV PULS DVB-T

06:00 Nash Bridges VI (22/22) - serial sens. USA 2001
07:00 Policjanci z Miami (1/23) - serial krym. USA 1984
08:00 Kobra – oddział specjalny XIX (10,14/14)
10:00 Triumf miłości - telenowela Meksyk 2011
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie II - serial obycz. Turcja 2013
14:00 Przepis na zbrodnię
15:00 Lombard. Życie pod zastaw XIII (40) - serial obycz.
17:00 Dzielnica strachu X (23)
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (39,40) - serial obyczajowy Polska 2025
20:00 Osaczony (Hostage) - film akcji USA/Niemcy 2005, reż. Florent-Emilio Siri, wyk. Bruce Willis (140 min) ★★★
22:20 Jeden strzał (One Shot) - thriller USA/Wlk. Brytania 2021, reż. James Nunn, wyk. Scott Adkins (135 min) ★★
00:35 Król zabójców (King of Killers) - film sens. USA/Kanada 23, reż. Kevin Grevioux (105 min) ★★
02:20 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (35)

TVN7 DVB-T

05:20 Ten moment (1/20) - serial fab.-dok. Polska 2015
05:55 Szkoła (30,31,32/68) - serial fab.-dok. Polska 2018
08:45 Ukryta prawda (2,52,53/71) - serial fab.-dok.
11:55 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2012
14:00 Detektywi II (12/40) - serial fab.-dok. Polska 2024
15:00 Szpital św. Anny III (30) - serial obycz. Polska 2026
16:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
18:00 Sekrety życia (6/40) - serial fabularno-dok.
19:00 Ukryta prawda (14/60) - serial fab.-dok. Polska 2023, wyk. Agnieszka Czekańska
20:00 Hotel Paradise (33) - real tv Polska 2026
21:00 Mroczny Rycerz powstaje (The Dark Knight Rises) - film sens. Wlk. Brytania/USA 2012, reż. Christopher Nolan, wyk. Christian Bale (205 min) ★★★★
00:25 Ciche miejsce 2 (A Quiet Place Part 2) - horror USA 2020, reż. John Krasinski, wyk. Emily Blunt (120 min) ★★★
02:25 Skok na głęboką wodę (7) - reality show

MEZZO

13:25 Intermezzo
13:45 Pyotr Ilyich Tchaikovsky: Eugeniusz Oniegin - opera Belgia 2023
16:10 Intermezzo
17:00 Brahms: Sekstet smyczkowy B-dur, op. 18, nr 1 – Wiener Streichsextett
17:35 Brahms: Sekstet smyczkowy G-dur, opus 36, nr 2 – Wiener Streichsextett
18:15 Mozart: XXXVI symfonia – English Chamber Orchestra, Jeffrey Tate
18:50 Brahms: Niemieckie requiem - muzyka klasyczna
20:30 György Ligeti: Koncert fortepianowy - muzyka klas.
21:25 Orkiestra Paryska, Klaus Mäkelä, Alexandre Kantorow - muzyka klasyczna
22:40 Rodin - balet Francja 2023, reż. Patrick Lauze

PULS 2

11:00 Gigantozaur II (7/26)
11:25 Dinopociąg II
11:55 Smerfy - serial anim.
13:00 Gumisie IV (5,4/10)
14:00 Kacze opowieści
15:00 Miraculous II (14,13/26)
16:00 Superthings: Kazoom Power (16,17/26) - serial anim.
16:15 Fineasz i Ferb (13/26)
16:50 Marta mówi! II
17:10 Superkoty
17:45 Świnka Peppa II (47/52)
17:50 Bing (7,8/78)
18:20 Masza i niedźwiedź VIII
18:35 Myszka Miki: Frajdomek (16) - serial anim.
19:00 Don Matteo: Boski detektyw XIII
20:00 Przepis na zbrodnię (28)
21:00 Dzielnica strachu X (27,28) - serial krym. Polska 25
23:00 Wstydliwe choroby: XXL
01:00 Dzielnica strachu X (25)

TV4

07:55 Bogaty dom – biedny dom X - serial dok. Polska 2023
08:55 Policjantki i policjanci VIII (42,43/65) - serial obycz.
10:55 Na ratunek 112 XVIII (40,32) - serial fabularno-dok.
11:55 Dlaczego ja? 33 (40)
12:55 Trudne sprawy XXI (64,65,66) - serial fab.-dok.
15:55 Łowcy skarbów. Kto da więcej (72, 34)
18:00 Policjantki i policjanci XXIV (40,41) - serial obycz.
20:00 Uroczysko V (33) - serial kryminalny Polska 2026
20:30 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XX (33)
21:30 Sprawiedliwi. Trójmiasto III (33) - serial krym.
22:40 Artur i Merlin: rycerze Kamelotu - film przyg. Wlk. Bryt. 2020, reż. Giles Alderson
00:25 Love Island III

METRO DVB-T

07:45 Sekrety życia (23/40)
08:40 Szpital (10,11/69)
10:40 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
11:40 Magda gotuje Internet (7, 3) - talk-show Polska 2025
12:40 Szkoła (32/67)
13:41 Anatomia piękna II (3) - serial dok. Polska 2025
14:40 Zapukaj do moich drzwi
15:40 The Floor (3, 4)
17:00 Ciężarówką przez Indonezję (7) - serial dok.
18:00 Prawo Agaty III
19:00 Kartoteka IX (1,2) - serial fabularno-dok.
21:05 Kryminalni IV - serial kryminalny Polska 2006
23:15 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XII (21/22)
00:15 The Traitors. UK (10)
01:35 Szpital (9/69)
02:30 Pani Gadżet (1)

eprasa.pl 80426b2470

PONIEDZIAŁEK 27.04

STOPKLATKA DVB-T

08:35 Wojciech Cejrowski – boso przez świat (30)
09:00 Robert Makłowicz (138, 120) - magazyn
10:50 Wojny magazynowe: Kanada II (2,3/12)
11:55 Wojny kontenerowe II (6,7/13) - serial dok.
13:00 Katastrofy w przestworzach XXIII (9,10,12/10) - serial dok.
16:00 MacGyver (21,22/22)
18:00 Wojny magazynowe: Kanada (6,7/12)
19:15 Wojny kontenerowe (1,2/16) - serial dok.
20:00 Prawo do zemsty ** **(Hollow Point)** - film sensacyjny USA 2019, reż. Daniel Zirilli, wyk. Luke Goss, Dilan Jay, Juju Chan (110 min)
21:50 Bez litości (3) - serial sens. Kanada/USA 2011
23:40 Predator II: Starcie ** **w miejskiej dżungli (Predator II)** - film s.f. USA 1990, reż. Stephen Hopkins, wyk. Danny Glover (135 min)
01:55 Zamknąć za sobą ** **drzwi** - film krym. Polska 87, reż. Krzysztof Szmagier, wyk. Bronisław Cieślak (115 min)

ALE KINO+

09:40 Wyraj - film krótkom. Polska 2020 (35 min)
10:15 Grantchester VIII (3,4/6) - serial krym.
12:20 Vera VII (2/4)
14:10 Porwanie Heinekena *** - film sens. Holandia/Belgia/Wlk. Brytania/USA 2015 (115 min)
16:05 Czwarta władza **** **(The Post)** - film biograficzny USA 2017, reż. Steven Spielberg, wyk. Meryl Streep (135 min)
18:20 Vera VII (3/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2017
20:10 Kamdesh. Afgańskie *** **piekło (The Outpost)** - film sens. USA/Bułgaria 2019, reż. Rod Lurie, wyk. Scott Eastwood, Caleb Landry Jones, Orlando Bloom (150 min)
22:40 Kochanica króla *** **Jeanne du Barry** - film biograficzny Francja/Wlk. Brytania/Belgia/USA/Rosja/Arabia Saudyjska 2023 (135 min)
00:55 Na własnych warun- *** **kach (La Réparation)** - dramat obyczajowy Francja/Tajwan 2025, reż. Régis Wargnier, wyk. Julia de Nunez (115 min)

TVP KULTURA DVB-T

08:25 W poszukiwaniu dobrego filmu (42)
08:55 Dobre strony (10)
09:20 Tamte lata, tamte dni
09:55 Na kłopoty Bednarski
10:55 Pustelnia Parmeńska *** **(La certosa di Parma – Amanti senza speranza)** - dramat obyczajowy Francja/Włochy 1948 (180 min)
13:55 Stolica muzyki, Nowy Orlean - film dok.
15:50 Kwiaty i jaszczury. Historia majoliki nieborowskiej - film dok.
16:20 Dlaczego nie Evans? (1/4) - miniserial
17:20 Na kłopoty Bednarski
18:25 Tygodnik kulturalny
19:20 Poszukiwacze zaginionych arcydzieł
20:00 Moonraker - film sens. *** Wlk. Brytania/Francja 1979, reż. Lewis Gilbert, wyk. Roger Moore, Lois Chiles (135 min)
22:15 Porozmawiajmy szczerze (16)
22:55 Trzej muszkieterowie: *** **D'Artagnan** - film przygodowy Francja/Niemcy/Hiszpania/Belgia 2023 (130 min)
01:05 Dzień z życia artysty

HBO

09:20 Noc przed świętami *** **w Krainie Czarów** - film anim. Wlk. Brytania 2024 (85 min)
10:45 Księga życia - film *** anim. USA/Meksyk/Kanada 2014 (95 min)
12:20 Alita: Battle Angel **** - film sens. USA/Japonia/Kanada 2019 (120 min)
14:20 Lista - komedia USA ** 2023, reż. Melissa Miller Costanzo (95 min)
15:55 Spider-Man: **** **Homecoming** - film s.f. USA 2017, reż. Jon Watts (130 min)
18:05 Na rauszu - komedio- **** dramat Dania 2020, reż. Thomas Vinterberg, wyk. Mads Mikkelsen (115 min)
20:00 Euforia III (3/8) - serial obycz. USA 26, wyk. Zendaya, Hunter Schafer
21:05 Rooster (8/10)
21:40 Wielki powrót III (6/8)
22:15 Vinci 2 - komedia *** kryminalna Polska 2025, reż. Juliusz Machulski, wyk. Robert Więckiewicz (120 min)
00:15 Kneecap. Hip-hopowa **** **rewolucja** - film obyczajowy Irlandia/Wlk. Brytania 2024 (110 min)

CANAL+ PREMIUM

08:50 Kiler - komedia Polska **** 1997, reż. Juliusz Machulski (105 min)
10:35 Balony - film krótkom. Polska 2024 (30 min)
11:05 Riefenstahl - film dok.
13:00 Making of C+
13:10 W kogo ja się wrodzi- ** **łem** - film obycz. Polska 2001 (60 min)
14:10 The Office PL III (6,7/12) - serial kom.
15:05 Hannah Arendt: Myślenie jest niebezpieczne - film dok.
16:25 Ida - dramat obycz. ***** Polska/Dania/Francja/Wlk. Bryt. 2013 (80 min)
17:45 Łapu-Capu
17:50 Saga »Zmierzch« ** **– Księżyc w nowiu** - melodramat USA 2009, reż. Chris Weitz (130 min)
20:00 Emigracja XD (1) - serial obyczajowy Polska 2026
20:55 Making of C+
21:00 Czarownice Mayfair II (5,6/8) - serial grozy
22:30 Polowanie - film sens. ** USA 2025, reż. Raja Collins (95 min)
00:05 Problemista - komedia *** USA 2023, reż. Julio Torres (105 min)
01:50 Paweł z Ursynowa

KINO POLSKA

08:05 Zwierzęta Wajraka III (5)
08:45 Polska Kronika Filmowa 52AB/68 - reportaż Polska 68
09:05 Podróż za jeden uśmiech - film przyg. Polska 1972, reż. Stanisław Jędryka
11:00 Basia sama w domu - komedia Polska 2021
13:00 Komedia małżeńska - komedia Polska 1993, reż. Roman Załuski, wyk. Ewa Kasprzyk, Jan Englert
15:10 Paragon, gola! - komedia Polska 1969, reż. Stanisław Jędryka, wyk. Józef Nalberczak
17:20 Pogranicze w ogniu (24)
18:50 Czterej pancerni i pies (1) - serial wojenny Polska 66
20:00 Kamienie na szaniec - dramat wojenny Polska 2014, reż. Robert Gliński, wyk. Tomasz Ziętek, Marcel Sabat, Kamil Szeptycki
22:25 W nich cała nadzieja - film s.f. Polska 2023, reż. Piotr Biedroń, wyk. Magdalena Wieczorek, Jacek Beler
00:00 Drogówka - film kryminalny Polska 2013, reż. Wojciech Smarzowski, wyk. Bartłomiej Topa, Marian Dziędziel, Arkadiusz Jakubik
02:40 W ukryciu - dramat obyczajowy Polska 2013, reż. Jan Kidawa-Błoński, wyk. Magdalena Boczarska

POLSAT FILM

07:30 Doktor Martin IX (1/8)
08:30 Przyjaciółki XIX (5,6/12)
10:25 Świat według Kiepskich
14:25 Rodzina na wakacjach - komedia USA 2004
16:30 Niepamięć - film s.f. USA 2013, reż. Joseph Kosinski
19:00 Mroczna wieża - film fantasy USA 2017, reż. Nikolaj Arcel, wyk. Idris Elba
21:00 Lista dźwięków - film obycz. USA 2021, reż. Bennett Lasseter, wyk. Keean Johnson
23:05 Wszystkie stare noże - thriller USA/Kanada 2022
01:10 Gliniarze VI (37/60)

KINO TV

08:35 Zagadki kryminalne panny Fisher (9,10/13)
11:00 Panna Scarlet i komisarz II (3,4/6) - serial krym.
13:10 Poirot XII (3/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2011
15:15 Zagadki kryminalne panny Fisher (11,12/13)
17:50 Panna Scarlet i komisarz II (5,6/6) - serial krym.
20:00 Surogaci - thriller USA 09, reż. Jonathan Mostow, wyk. Bruce Willis, Radha Mitchell
22:00 Nienawistna ósemka - film kryminalny USA 2015
01:15 Lektor - melodramat USA/Niemcy 2008

WARNER TV

09:30 Bajer z Bel-Air (5,6/25)
10:30 Za głosem serca (69/90)
11:35 Pełna chata IV (9,10/26)
12:35 J.A.G. VII (19,20/24)
14:30 Bajer z Bel-Air
16:30 Pełna chata IV
18:35 Sok z żuka - komedia USA 1988, reż. Tim Burton
20:20 Akademia policyjna VII: Misja w Moskwie - komedia USA 1994, reż. Alan Metter
22:00 Transporter III - film sensacyjny Francja/USA/Ukraina/Wlk. Brytania 2008
23:55 Długi pocałunek na dobranoc - thriller USA 1996

PARAMOUNT

07:30 Elementary (11,12/24)
09:25 Policyjna grupa pościgowa XXII - serial dok.
10:25 Ostatnie wakacje - komedia USA 2006
12:50 Dwaj zgryźliwi tetrycy - komedia USA 1993
15:00 Kontakt - film s.f. USA 1997, reż. Robert Zemeckis
18:05 Naga broń - komedia USA 1988, reż. David Zucker
20:00 Zakładnik - film sens. USA 2004, reż. Michael Mann
22:30 World War Z - horror USA 2013, reż. Marc Forster
00:50 Carrie - horror USA 2013, wyk. Julianne Moore

CINEMAX

14:25 Teoria wszystkiego - film biograficzny Wlk. Brytania/USA/Japonia 2014
16:25 Magia uczuć - film przygodowy USA/RPA/Indie/Wlk. Brytania 2006
18:25 Polne drogi mają smak soli - dramat obycz. USA 2023
20:00 Miasto kłamstw - dramat krym. Wlk. Brytania/USA 2018, reż. Brad Furman
21:50 Bez serca - dramat obycz. Brazylia/Francja/Włochy 23, wyk. Maya de Vicq
23:25 Desiré - dramat obycz. Włochy 2023, reż. Mario Vezza

ROMANCE TV

12:25 Rosamunde Pilcher: Letnie marzenie - romans Austria/Niemcy 2004
14:15 Szkoła nad morzem: Pod jednym dachem - dramat obyczajowy Niemcy 2025
16:05 Rosamunde Pilcher: Ścieżki miłości - romans Austria/Niemcy 2004
18:00 Śledztwo prowadzi Watzmann (5/8) - serial krym.
19:00 Górski lekarz (2/7)
20:00 Dwa osły na Sardynii - komedia Niemcy 2015
21:50 Kto nakarmi królika? - komedia Niemcy 2023
23:45 Górski lekarz (2/7)

TVN FABUŁA

08:45 Detektywi - serial dok.
09:50 Przepis na życie V (1)
10:50 Szpital św. Anny (14/50)
11:50 Magda M. IV (7,8)
13:55 Układ warszawski (1/13)
14:55 Detektywi - serial dok.
15:55 Seriaale: Rozmowy (6)
16:45 Magia kina (4)
17:20 Akademia policyjna III – Ponowne szkolenie - komedia USA/Kanada 1986
19:00 Szpital św. Anny (20/26)
20:00 Droga powrotna - film sportowy USA/Kanada 2020
22:30 Gran Torino - dramat obyczajowy USA 2008

AMC

12:15 Palący problem - komedia krym. Wlk. Brytania 2011
14:15 Kopalnie króla Salomona, cz. 1 - film przyg. Niemcy/USA/RPA 2004
16:00 Kopalnie króla Salomona, cz. 2 - film przyg. Niemcy/USA/RPA 2004
17:45 Equilibrium - film s.f. USA 2002, reż. Kurt Wimmer
19:50 Lara Croft Tomb Raider: Kolebka życia - film przyg. USA/Niemcy/Jap./Wlk. Bryt. 03
22:00 Gorączka - film sens. USA 1995, reż. Michael Mann
01:25 W mgnieniu oka - film s.f. Wlk. Brytania 1992

eprasa.pl 80426b2470

AXN

08:25 Dr House II (10/24)
09:25 Castle V (23,24/24)
11:20 Detektyw Monk II (14,15/16) - serial krym. USA 04
13:20 Dr House II (11,12/24)
15:20 Agenci NCIS XIII (11,12/24) - serial krym.
17:20 Castle VI (1,2/23)
19:10 FBI IV (20,21/21)
21:05 FBI: International IV (2/22) - serial akcji USA 2024
21:55 FBI: Most Wanted IV (5/22) - serial krym. USA 2022
22:55 Castle VI (1,2/23)
00:40 FBI IV (20/21)

EPIC DRAMA

09:25 Lekarze na start
11:00 Agenci NCIS XVI (9,10/24) - serial krym. USA 18
12:50 Wszystkie stworzenia duże i małe (4/6)
13:50 Księżycowy klejnot
14:50 Panna Marple IV (1/4)
16:50 Agenci NCIS XVI (11,12/24) - serial krym. USA 18
18:30 Sherlock i córka - serial krym. USA/Wlk. Brytania 2025
19:30 Lekarze na start
21:00 Robin Hood: Złodzieje i ich cele - serial przyg. USA 25
22:20 Świadek oskarżenia
23:20 Panna Marple III (2/4)
01:15 Lekarze na start

TVN STYLE

08:45 Gwiazdy lumpeksów II (6/10) - serial dok. Polska 2025
09:50 I nie opuszczę Cię aż do ślubu (5, 6) - reality show
11:25 Ugotowani (9, 10)
13:30 Kuchenne rewolucje (1, 2) - reality show Polska 22
15:35 Jestem z Polski XI (11,12)
17:45 Kuchenne rewolucje (9, 1, 2) - reality show
20:50 Babski biznes II (4/8) - serial dok. Polska 2026
21:50 Jestem z Polski XII (7,8) - serial dok. Polska 2023
23:45 Hotel Paradise (33)
00:45 40 kontra 20 (1)

TVN TURBO

08:20 DeFacto (7, 8)
09:15 Fani czterech kółek XVI
10:15 Złomowisko PL IX
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować IV
18:00 Raport Turbo (4968)
18:15 Wojny samochodowe
19:15 Gadżet 4.0 (5) - mag.
19:45 Ciężarówką przez Chile
20:45 Naprawy nie do naprawy (4) - mag. motoryzacyjny
21:30 Uwaga! Oszust: Ściema z ogłoszenia (7/16) - serial dok.
22:00 Raport Turbo (4968)
22:20 Zawodowi handlarze (5)

BBC FIRST

08:40 Lewis VI (7/8)
09:40 Ojciec Brown IX (1/10)
10:40 Śmierć pod palmami XV
11:45 Zagadki doktora Blake'a
12:55 Koroner II (1,2/10)
14:55 Ojciec Brown III (5/15)
15:50 Lewis VI (7/8)
16:55 My Life is Murder (7/10)
17:50 Morderstwa w Midsomer
19:50 Śmierć pod palmami VII (4,7/8) - serial kryminalny
22:05 Komisarz Maigret II (1/2)
00:00 Zabójcze arcydzieła (6/6) - serial krym. Irlandia 25
01:05 Śmierć pod palmami VII

FX

11:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIV (17/22)
11:55 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VII (5,6/22)
13:45 Agenci NCIS VIII (7,8/24)
15:35 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIV (18/22)
16:30 CSI: Kryminalne zagadki Miami IV (11,12/25)
18:20 FBI III (11,12/15)
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VII (7,8/22)
22:00 Tropiciel III (11)
22:55 Londyn w ogniu - film sens. USA/Wlk. Bryt./Bułgaria 2016, reż. Babak Najafi
00:55 9-1-1 IX (7)

HGTV

08:10 Kupujemy dom na plaży
09:05 Remontujemy dom na plaży II - serial dok.
11:00 Zarobić na remoncie VIII
13:00 Zbudujemy fajny dom II
13:55 House Hunters (3, 4)
15:05 Mieszkanie na miarę
17:00 Zróbmy sobie dom (8)
18:00 Weekendowa metamorfoza (5, 6) - reality show
19:55 Zgłoś remont (5)
20:55 Dorota was urządzi III (3,4/13) - serial dok. Polska 15
22:30 House Hunters
00:40 Kupujemy dom na plaży XXV - serial dok. USA 19

BBC LIFESTYLE

09:00 Mistrzowie szycia (3)
10:05 Zapraszam do stołu
12:00 Wielkie australijskie wypieki VI - serial dok.
13:15 Bajecznie bogaci agenci
14:25 Hotel Four Seasons przy Park Lane (5/5) - serial dok.
15:25 Zapraszam do stołu: wielka porcja (1) - reality show
17:20 Bajecznie bogaci agenci
18:30 Mistrzowie szycia (4)
19:35 Wielkie nowozelandzkie wypieki (1) - show
21:00 Życie w Dubaju (1/3)
22:05 Kensington i Chelsea: królewskie dzielnice (4)
23:05 Wstydliwe choroby VI

COMEDY CENTRAL

08:00 Dwóch i pół VII (20,21/22)
08:55 Przyjaciele IV (4—9/24)
11:55 Teoria wielkiego podrywu V (14—19/24) - serial kom.
14:30 Dwóch i pół VII (22,1,2,3/22) - serial kom.
16:30 Przyjaciele IV (10—15/24) - serial kom.
19:30 Duchy (5,6/18)
20:30 Tata ma plan II (6,7,8/21) - serial komediowy USA
22:00 The Office PL II (1,2)
23:05 Comedy Club (1, 2)
00:05 Miasteczko South Park
01:00 Pracoholicy II (3/10)

TVP SERIALE

08:30 Komisarz Alex XXII
09:20 Rodzinka.pl II (25)
09:55 Klan - telenowela
10:30 Ranczo IV (11/13)
11:25 M jak miłość
12:25 Komisarz Alex XXV (7)
13:25 Kulisy serialu „Ojciec Mateusz" (8) - felieton
13:35 Ojciec Mateusz XXVI (4,5)
15:30 Komisarz Alex XXII (13)
16:15 Na sygnale (52)
17:25 Ranczo IV (12,13/13)
19:30 Ojciec Mateusz XXVI (6,9) - serial krym. Polska 2021
21:30 Ranczo V (1,2/13)
23:25 Ojciec Mateusz XXVI (7)
00:20 Na sygnale

CANAL+ KUCHNIA

12:30 Jamie Oliver (8, 9)
13:25 m jak mięso (1, 2)
14:25 Zgrillowani (5)
14:50 Nie bój ryby! (3, 4)
15:45 Tajemnice indyjskich smaków (3, 4)
16:40 Jamie: dania na każdą kieszeń - serial dokumentalny
18:30 Nie bój ryby! (9)
18:55 Zgrillowani (1)
19:25 m jak mięso (2, 3)
20:15 Kulinarna mapa Wielkiej Brytanii (6, 7) - mag. kulinarny
21:15 Anthony Bourdain IX
00:45 David Rocco w zaciszu domowej kuchni (17, 18)

CANAL+ DOMO

11:50 Mały metraż w wielkim stylu II (10) - serial dok.
12:15 Po pierwsze lokalizacja! Nowa Zelandia - serial dok.
14:05 Cudotwórcy VII (4)
15:00 Wakacyjne domy na wynajem (11) - lifestyle
15:55 Tomasz Pągowski. Remont u ciebie (6, 7)
16:50 Gardeners' World (19)
18:00 Ucieczka na wieś XXV
19:00 Wielkie projekty X
20:00 Daleko od miasta XII
21:00 Cudotwórcy VII (5/13)
22:00 Wielkie Projekty: Szwecja IV (6/6) - serial dok.
22:55 Cuda z drewna (9/12)

PLANETE+

14:50 Stormborn — Zrodzone w burzy (1/3) - serial dok.
15:50 Niezwykłe podróże koleją XIV (4/5) - serial dok.
16:55 Premiera: Dokąd dzisiaj? IV (113—116)
18:15 Mam zamek III (7)
18:45 Premiera: Mam zamek III (8) - serial dok.
19:10 Na targach świata II
19:45 Prywatne życie nazistów
20:50 Niezwykłe podróże koleją XI - serial dok.
22:00 Komensky. Edukacja tworzy człowieka - film dok.

DISCOVERY CHANNEL

09:00 Gorączka złota: rzeka skarbów IV (3/15) - serial dok.
10:00 Klan z Alaski IV (3/19)
11:00 Ed Stafford: inicjacja
12:00 Od samochodu do domu
13:00 Nagi instynkt przetrwania VIII (3,5/18) - serial dok.
15:00 Złomowisko PL VIII (15)
16:00 Złoto drwali II (3/8)
17:00 Włoska kontrola celna
18:00 Truckerki (4) - serial dok.
19:00 Złomowisko PL V
21:00 Nic do zgłoszenia IV
22:00 Od samochodu do domu II (6) - serial dok.
23:00 Celnicy na straży Turcji
00:00 Gorączka złota (22/25)

TVP HISTORIA

09:45 Jaszowiec. Zapomniana nowoczesność - film dok.
10:45 Fake czy historia?
11:30 Skarby przeszłości i ich tajemnice VII (4/6)
12:25 Starożytne mocarstwa
13:25 Królowie (2)
14:00 Polskie drogi (1/11)
15:40 Sensacje XX wieku
17:30 Czas honoru
18:30 Kapitan Myszkowski
19:40 Królowie (41)
20:20 Zatoka szpiegów II (2)
21:15 Upadek nazizmu — obława (3/3) - serial dok.
22:15 Kroniki Hitlera (8/13)

HISTORY

11:15 Tajemnice, które miały trwać wiecznie II (6/11)
12:10 Gwiazdy lombardu XXV
13:05 Starożytni kosmici XVI
14:00 Wyjaśnić niewyjaśnione
14:55 Niewyjaśnione tajemnice świata III (4/7)
15:50 Gwiazdy lombardu XIII
17:10 II wojna światowa: planeta w ogniu (1)
18:10 Tajemnice ukryte w piasku II (5) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XIV
22:00 Największe tajemnice świata VII - serial dok.
23:00 Czarnobyl 1986: Wydarzenia, które zmieniły świat

NATIONAL GEOGRAPHIC

15:00 Morski patrol: Hiszpania II (4) - serial dok.
16:00 Egipt VI (1/8) - serial dok.
17:00 Imperium Mongołów: historia Czyngis-chana (6/6)
18:00 Żelazna kurtyna: życie pod radziecką okupacją (2/3)
19:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy — best of - serial dok.
20:00 Katastrofa w przestworzach XX (5/10) - serial dok.
21:00 Premiera: Katastrofa w przestworzach XXV (9)
22:00 Katastrofa w przestworzach XV (7,9/10) - serial dok.

FOCUS TV

08:00 Byli sobie podróżnicy
08:50 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici II
10:00 Gwiazdy lombardu XVI
12:00 Niezwykłe osiągnięcia starożytności (8/10)
13:00 Poszukiwacze historii
14:00 Ostatni bastion Hitlera IV (6,5/6) - serial dok.
16:00 Dorwać tuńczyka III
18:00 Rolnicy. Podlasie VIII
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Maszyny bojowe (1/8)
22:00 Polowanie na Hitlera II (4,5/8) - serial dok. USA 2016
00:00 Starożytni kosmici XVI
01:00 Rolnicy. Podlasie IV

BBC EARTH

09:20 W okowach mrozu VIII
11:15 Skarby przeszłości i ich tajemnice V (4/6) - serial dok.
12:20 Planeta Ziemia (6/6)
13:25 Układ Słoneczny (1/5)
14:30 W okowach mrozu XII
15:30 Życie na pustkowiu X
16:35 Alaska z Sue Perkins
17:35 Skarby przeszłości i ich tajemnice V (4/6) - serial dok.
18:35 Planeta Ziemia II II (5/6)
19:45 Pewnego razu w kosmosie (2/4) - serial dok.
20:55 Życie na pustkowiu XI
21:55 W okowach mrozu XII
22:55 Amerykańskie Południe

POLSAT VIASAT HISTORY

10:55 W poszukiwaniu zaginionych wikingów (1/8)
11:50 Hitler: odliczanie
14:50 Historia sprawiedliwości - serial dok. Kanada 2025
15:40 Konkwistadorzy: powstanie i upadek (6/6)
16:40 W poszukiwaniu zaginionych wikingów (1/8)
17:40 Zapomniane taśmy wideo z nazistowskich Niemiec (1,2/2) - serial dok.
19:55 Świta Hitlera (6/6)
21:00 Naziści: korzenie zła
22:00 Najgroźniejsi ludzie Hitlera - serial dokumentalny
22:55 Wszystko, co zobaczyli

eprasa.pl 80426b2470

Od A do Z

BABYGIRL ★★★
thriller, USA/Holandia 2024, reż. Halina Reijn, wyk. Nicole Kidman, Harris Dickinson, Antonio Banderas
22:45 | hbo
Nagrodzona w Wenecji Nicole Kidman jako szefowa wielkiej firmy, która daje się wciągnąć w romans ze znacznie młodszym stażystą. Z czasem chłopak ucieka się do manipulacji i szantażu.

BADH ★★
film sens., Francja 2025, reż. Guillaume de Fontenay, wyk. Marine Vacth, Emmanuelle Bercot, Niels Schneider
20:00 | tv puls
Agentka skutecznie poluje na handlarzy bronią, operujących w Syrii. Kiedy kontrwywiad zgłasza wątpliwości co do jej osoby, znika bez śladu – do czasu, kiedy ktoś nie zacznie szukać haków na jej męża.

DIRTY DANCING ★★★
film muzyczny, USA 1987, reż. Emile Ardolino, wyk. Patrick Swayze, Jennifer Grey, Jerry Orbach
22:40 | canal+ premium
Obyczajowe przebudzenie na wakacjach 1963 roku: amerykańska nastolatka decyduje się na „zakazany" taniec ze starszym od siebie partnerem. Jest Patrick Swayze i Oscar za piosenkę. Bardzo zmysłowe.

ENEN ★★
thriller, Polska 2009, reż. Feliks Falk, wyk. Borys Szyc, Grzegorz Wolf, Magdalena Walach
23:40 | kino polska
Młody psychiatra postanawia określić tożsamość pacjenta, którego danych zabrakło w szpitalnym archiwum, co oznacza konieczność wyprawy w mroczną przeszłość PRL-u. Do refleksji.

EVEREST ★★★★
thriller, USA/Islandia/Wlk. Brytania 2015, reż. Baltasar Kormákur, wyk. Jason Clarke, Josh Brolin, Jake Gyllenhaal
23:30 | polsat
Poruszająca kronika komercyjnej wyprawy na Mount Everest w maju 1996 roku, która – mimo udziału profesjonalnych przewodników i doświadczonych opiekunów – zakończyła się śmiercią 8 osób.

Szef roku

21:10 | tvp kultura
★★★★

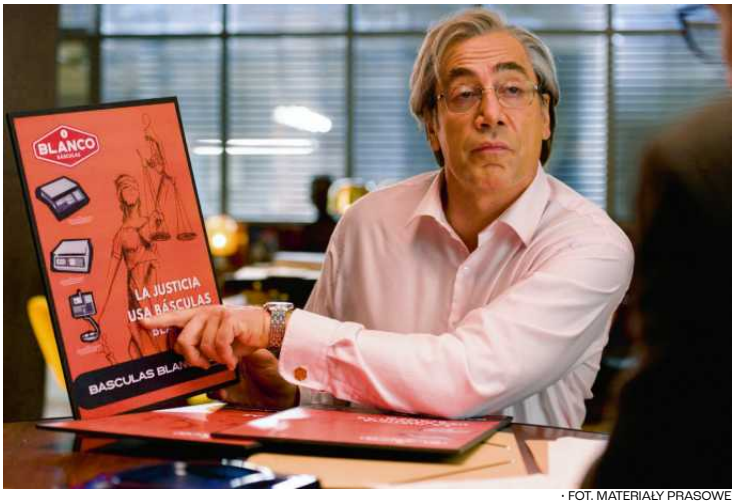

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Producent wag zabiega o prestiżową nagrodę, kiedy w dniu wizytacji branżowego jury przed bramą fabryki pojawia się niedawno zwolniony pracownik. Plus Javier Bardem jako niekoniecznie godny szacunku szef.

MYZ

KOMEDIA
HISZPANIA 2021, REŻ. FERNANDO LEÓN DE ARANOA, WYK. JAVIER BARDEM, MANOLO SOLO, ALMUDENA AMOR

GODZINA PRAWDY ★★
thriller, USA 2020, reż. Peter Facinelli, wyk. Anne Heche, Thomas Jane, Jason Patric
20:10 | ale kino+ hd
Z zaparkowanej nad jeziorem wśród lasów przyczepy znika 10-letnia dziewczynka, szeryf wszczyna poszukiwania, zwłaszcza że w lesie ukrywa się zbieg, a zdesperowani rodzice są gotowi na wszystko.

KOCHANIE, CHYBA CIĘ ZABIŁEM ★★
film akcji, Polska 2014, reż. Jakub Nieścierow, wyk. Zbigniew Zamachowski, Arkadiusz Jakubik, Ireneusz Czop
21:50 | kino polska
Zbigniew Zamachowski jako warszawski księgowy i morderca z przypadku ścigany przez niezwykły tandem policjantów. I Arkadiusz Jakubik, który bezczelnie kradnie show w każdej swojej scenie.

MÓJ PRZYJACIEL SZPIEG – WIECZNE MIASTO ★★
komedia sensacyjna, USA 2024, reż. Peter Segal, wyk. Dave Bautista, Chloe Coleman, Kristen Schaal
20:00 | cinemax
Dziewczyna wybiera się na wycieczkę do Włoch, więc prosi swego wujka, agenta CIA, o opiekę nad grupą. I słusznie, bowiem terroryści szykują zamach na Watykan, a przy okazji na szefa CIA, ojca jej kolegi.

NIESŁUSZNIE OSKARŻONA ★★★
dramat obycz., USA 2013, reż. Karen Moncrieff, wyk. Kate Beckinsale, Nick Nolte, James Cromwell
22:35 | ale kino+ hd
Borykająca się z licznymi problemami osobistymi, utalentowana prawniczka podejmuje się ryzyka reprezentowania kobiety, która twierdzi, że została omyłkowo skazana w procesie o morderstwo.

ODDZIAŁ DELTA ★★★
film akcji, USA/Izrael 1986, reż. Menahem Golan, wyk. Chuck Norris, Lee Marvin, Martin Balsam
23:50 | tvp 1
Brawurowa akcja komandosów z jednostki antyterrorystycznej uwalnia zakładników z porwanego na Bliskim Wschodzie samolotu. Niemal klasyk z Chuckiem Norrisem i Lee Marvinem.

SĘDZIA DREDD ★★
film s.f., USA/Holandia/Wlk. Brytania 1995, reż. Danny Cannon, wyk. Sylvester Stallone, Armand Assante, Rob Schneider
20:00 | stopklatka
Sly Stallone jako sędzia i kat w społeczeństwie przyszłości, wyniszczonym wojną jądrową. Luksusowa obsada jak na film dla zwolenników czystego łubu–du.

STILLER ★★★
dramat obycz., Szwajcaria/Niemcy 2025, reż. Stefan Haupt, wyk. Albrecht Schuch, Paula Beer, Marie Leuenberger
21:00 | canal+ premium
Czytając Maxa Frischa: wzięty za zaginionego rzeźbiarza Amerykanin zostaje zatrzymany i osadzony w areszcie. Prokurator podejmuje starania udowodnienia, że aresztant jest w istocie poszukiwanym artystą.

TRAFFIC ★★★
dramat krym., USA/Niemcy/Meksyk 2000, reż. Steven Soderbergh, wyk. Benicio del Toro, Jacob Vargas, Andrew Chavez
21:50 | cinemax
Wieloaspektowe, ujęte z różnych punktów widzenia – od znanych polityków po szeregowych dilerów – spojrzenie na wojnę Stanów Zjednoczonych z przemysłem narkotykowym. Cztery Oscary i parada gwiazd.

ZABÓJCZA BROŃ IV ★★★
komedia sensacyjna, USA 1998, reż. Richard Donner, wyk. Mel Gibson, Danny Glover, Joe Pesci
21:00 | tvn 7
Jeszcze raz to samo: nadgorliwi policjanci wikłają się w najbardziej szalone dochodzenia, co inspiruje działanie speców od efektów specjalnych i układów kaskaderskich najwyższej klasy.

KONRAD J. ZARĘBSKI

eprasa.pl 80426b2470

TVP1

07:00 Msza święta
07:30 Kościół z bliska (715)
08:00 Serwis Info, pogoda
08:25 Zaraz wracam (28)
09:00 Ranczo II (2/13)
10:05 Komisarz Alex II (11/13)
11:05 Ojciec Mateusz X (7/13)
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:40 Program rolny
12:55 Dzika Argentyna (1/3)
14:00 Złoty chłopak
15:00 Serwis Info - magazyn
15:15 Reporterzy (514)
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5908)
17:55 Klan (162) - telenowela
18:20 Zaraz wracam (29)
18:55 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia

20:30 Omnibus – szybcy i mądrzy (22) - teleturniej Polska 2026
21:20 Film fabularny
23:50 Oddział Delta (The Delta Force) - film akcji USA/Izrael 1986, reż. Menahem Golan, wyk. Chuck Norris, Lee Marvin (135 min) ***
02:05 Cudak - dramat Polska 2021, reż. Anna Kazejak, wyk. Kazimierz Mazur, Andrzej Kłak, Diana Zamojska (105 min) ***

TVP2

05:30 M jak miłość
06:20 Przystań nad Biblią
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7537) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7537) - mag. Polska 2026
11:40 Rosół polski (33)
12:15 Którędy po sztukę
12:30 Koło fortuny (2203)
13:15 Panna młoda (47)
14:05 Va banque (1061)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
16:00 Koło fortuny (2204)
16:35 Familiada (3086)
17:20 Panna młoda (48) - serial obycz. Turcja 2024
18:15 Va banque (1062)
18:50 Jeden z dziesięciu (16)
19:25 Barwy szczęścia
19:55 Domowe patenty (10)

20:05 Barwy szczęścia - serial obycz. Polska 2026
20:40 Kulisy serialu „M jak miłość" (1662)
20:55 M jak miłość
21:55 Na sygnale
22:25 Magazyn Ekspresu Reporterów
23:25 Fucking Bornholm - dramat obyczajowy Polska 2022, reż. Anna Kazejak (110 min) ***
01:15 Hit Man - komedia sens. USA 2023, reż. Richard Linklater, wyk. Glen Powell (125 min) ****

POLSAT

05:40 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień - mag.
08:30 Malanowski i Partnerzy V (60,61/64)
09:30 Trudne sprawy XXI (57,58) - serial fab.-dok.
11:35 Gliniarze XIII (40—42/60) - serial fab.-dok.
14:40 Dlaczego ja? 33 (39)
15:50 Wydarzenia
16:20 Interwencja (5887)
16:30 Na ratunek 112 XVIII (40) - serial fabularno-dok.
17:00 Gliniarze XX (41) - serial fabularno-dok. Polska 2026
18:00 Pierwsza miłość 50 (35) - serial obyczajowy Polska 2026, wyk. Aneta Zając
18:50 Wydarzenia, sport
19:15 Gość „Wydarzeń" (428)
19:30 Sport - Polska 2026
19:55 Milionerzy (94) - teleturniej Polska 2026

20:30 Farma (202) - reality show Polska 2025
21:30 Ninja vs Ninja (87) - show Polska 2025
23:30 Everest - thriller USA/Islandia/Wlk. Brytania 2015, reż. Baltasar Kormákur, wyk. Jason Clarke, Josh Brolin, Jake Gyllenhaal (160 min) ****
02:10 Plan lotu (Flightplan) - thriller USA 05, reż. Robert Schwentke, wyk. Jodie Foster, Peter Sarsgaard, Sean Bean (150 min) ***

TVN

05:40 Uwaga! (7979) - mag.
05:55 Ukryta prawda (38/40)
06:50 Kuchenne rewolucje: Gdynia – Worek mąki 30 (5) - reality show Polska 2025
07:45 Dzień Dobry TVN (5699)
11:20 Doradca smaku (21) - mag. kulinarny Polska 2026
11:25 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Karuzela smaku", Warszawa XVIII (9) - reality show Polska 2018
12:35 Kuchenne rewolucje XXVI (2) - reality show
13:40 Ukryta prawda (56,57,2/60) - serial fab.-dok.
16:50 Szpital św. Anny III (40) - serial obycz. Polska 2026, wyk. Jolanta Fraszyńska
17:55 Detektywi VI (40) - serial fab.-dok. Polska 2026
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:55 Uwaga! (7980) - mag.

20:15 Na Wspólnej XXIV - serial obyczajowy Polska 2026
20:50 The Floor (5) - teleturniej Polska 2026
21:30 Skok na głęboką wodę (8) - reality show
22:40 Kuba Wojewódzki (9) - talk-show Polska 25
23:40 Superwizjer (1344)
00:20 Operacja „Deszcz" (Occupation: Rainfall) - film s.f. Australia 2020, reż. Luke Sparke, wyk. Dan Ewing, Temuera Morrison (155 min) **

TV PULS

06:00 Policjanci z Miami (1,1/23) - serial krym. USA 1984, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XIX (14,1/14)
10:00 Triumf miłości - telenowela Meksyk 2011
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie II (40) - serial obycz. Turcja 2013
14:00 Przepis na zbrodnię (26) - serial krym. Polska 2025
15:00 Lombard. Życie pod zastaw XIII - serial obycz.
17:00 Dzielnica strachu X (24)
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (40,41) - serial obyczajowy Polska 2025

20:00 Badh - film sens. Francja 25, reż. Guillaume de Fontenay, wyk. Marine Vacth, Niels Schneider (115 min) **
21:55 Bronx - film sens. Francja 2020, reż. Olivier Marchal, wyk. Lannick Gautry, Stanislas Merhar (135 min) ***
00:10 Płonąca pułapka (Ladder 49) - dramat obycz. USA 2004, reż. Jay Russell (135 min) **
02:25 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (36)

TVN7

05:20 Ten moment (2/20) - serial fabularno-dok.
05:55 Szkoła (33,34,35/68) - serial fab.-dok. Polska 2018
08:45 Ukryta prawda (3,54,55/71) - serial fab.-dok.
11:55 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2012
14:00 Detektywi II (13/40) - serial fab.-dok. Polska 2024
15:00 Szpital św. Anny III (31) - serial obycz. Polska 2026
16:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
18:00 Sekrety życia (7/40) - serial fabularno-dok.
19:00 Ukryta prawda (15/60) - serial fab.-dok. Polska 2023, wyk. Agnieszka Czekańska

20:00 Hotel Paradise (34) - real tv Polska 2026
21:00 Zabójcza broń IV (Lethal Weapon 4) - komedia sensacyjna USA 1998, reż. Richard Donner, wyk. Mel Gibson, Danny Glover, Joe Pesci (160 min) ***
23:40 Tenet - film akcji USA/Wlk. Brytania 2020, reż. Christopher Nolan, wyk. John David Washington, Robert Pattinson (180 min) ***
02:40 Hotel Paradise (33)

MEZZO

13:30 Czeska Orkiestra Symfoniczna, Jakub Hrůša, Daniił Trifonow: Scriabine, Suk
15:20 Juan Pérez Floristán, Izraelska Orkiestra Filharmoniczna i Lahav Shani
16:45 Intermezzo
17:05 Bruckner: IX Symfonia – Sergiu Celibidache, Orkiestra Filharmonii Monachijskiej
18:05 Filharmonia Monachijska, Sergiu Celibidache: Debussy, Iberia / Ravel, Boléro / Debussy, Preludium do „Popołudnia fauna"
19:25 Przełomy w muzyce: Sergiu Celibidache i Filharmonicy Berlińscy
20:30 Sigur Rós: The Feeling of Going - balet Szwecja 2018
21:45 Yoav Levanon
23:20 Georg Friedrich Händel: Jefte - balet Polska 25

PULS 2

10:00 Spidey i superkumple II
11:00 Gigantozaur II (4/26)
11:25 Dinopociąg II
11:55 Smerfy - serial anim.
13:00 Gumisie IV (6,5/10)
14:00 Kacze opowieści
15:00 Miraculous II (12,22/26)
16:00 Superthings (18,19/26)
16:15 Fineasz i Ferb (26/26)
16:50 Marta mówi! II
17:10 Superkoty (16)
17:45 Świnka Peppa II (48/52)
17:55 Bing (10/78)
18:10 Masza i niedźwiedź VIII
18:25 Myszka Miki: Frajdomek (15/26) - serial anim. USA 2022
18:55 Don Matteo XIII
20:00 Przepis na zbrodnię (29)
21:00 Dzielnica strachu X (28,29) - serial kryminalny
23:00 Intruz - film sensacyjny Kanada/USA 2010
01:00 Dzielnica strachu X (26)

TV4

07:00 Strażnik Teksasu III (8/26) - serial sens. USA 1995
07:55 Bogaty dom – biedny dom X - serial dok. Polska 2023
08:55 Policjantki i policjanci
10:55 Na ratunek 112 XVIII (41,33) - serial fabularno-dok.
11:55 Dlaczego ja? 33 (41)
12:55 Trudne sprawy XXI (67,68,69) - serial fab.-dok.
15:55 Łowcy skarbów. Kto da więcej (34, 35)
18:00 Policjantki i policjanci
20:00 Uroczysko V (34) - serial kryminalny Polska 2026
20:30 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XX (34)
21:30 Sprawiedliwi. Trójmiasto III (34) - serial krym.
22:40 Nieśmiertelny - film fantasy Wlk. Brytania/USA 1986, reż. Russell Mulcahy
01:00 Love Island III

METRO

07:45 Sekrety życia (24/40)
08:40 Szpital (13,14/69)
10:40 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:40 Szkoła (33/67)
13:40 Przepis na życie III (12)
14:40 Zapukaj do moich drzwi (126/143) - telenowela
15:40 The Floor (5, 6)
17:00 Ciężarówką przez Indonezję (8) - serial dok.
18:00 Prawo Agaty III - serial obyczajowy Polska 2013
19:00 Kartoteka IX (3,4) - serial fab.-dok. Polska 2015
21:05 Kryminalni IV - serial kryminalny Polska 2006
23:15 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XII (22/22) - serial krym. USA/Kanada 12
00:10 The Traitors. UK (11)
01:30 Szpital (10/69)
02:25 Pani Gadżet (2) - mag.

eprasa.pl 80426b2470

WTOREK 28.04

STOPKLATKA DVB-T

08:35 Wojciech Cejrowski – boso przez świat (31)
09:00 Robert Makłowicz (161, 151) - magazyn
10:50 Wojny magazynowe: Kanada II (3,4/12)
11:55 Wojny kontenerowe II (7,8/13) - serial dok.
13:00 Katastrofy w przestworzach XXIII (10,1,13/10) - serial dok.
16:00 MacGyver (22,1/22)
18:00 Wojny magazynowe: Kanada (7,8/12)
19:05 Wojny kontenerowe (2,3/16) - serial dok.
20:00 Sędzia Dredd (Judge Dredd) - film s.f. USA/Holandia/Wlk. Brytania 1995, reż. Danny Cannon, wyk. Sylvester Stallone (115 min) **
21:55 Więzień Brubaker (Brubaker) - dramat USA 1980, reż. Stuart Rosenberg, wyk. Robert Redford, Yaphet Kotto, Morgan Freeman, Jane Alexander (165 min) ****
00:40 Kret - thriller Polska/Francja 2010, reż. Rafael Lewandowski, wyk. Borys Szyc, Marian Dziędziel, Magdalena Czerwińska (140 min) ****

ALE KINO+

09:45 Problem - film krótkom. Polska 2020 (30 min)
10:15 Grantchester VIII (5,6/6) - serial krym.
12:20 Vera VII (3/4)
14:10 Moi synowie (Jouer avec le feu) - dramat obyczajowy Francja/Belgia 2024, reż. Delphine Coulin, Muriel Coulin (140 min) ***
16:30 Storm - dramat obycz. Norwegia 2022, reż. Erika Calmeyer, wyk. Tamina Ali, Bernhard Arnø (110 min) ***
18:20 Vera VII (4/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2017
20:10 Godzina prawdy (The Vanished) - thriller USA 2020, reż. Peter Facinelli, wyk. Anne Heche, Thomas Jane, Jason Patric (145 min) **
22:35 Niesłusznie oskarżona (The Trials of Cate McCall) - dramat obycz. USA 2013, reż. Karen Moncrieff, wyk. Kate Beckinsale (110 min) ***
00:25 Porwany (Rapito) - film historyczny Włochy/Francja/Niemcy 2023, reż. Marco Bellocchio (145 min) ***

TVP KULTURA DVB-T

08:15 WTEM (12, 17)
08:25 Dobry tytuł (45)
09:00 Hala odlotów (58)
10:00 Na kłopoty Bednarski
11:05 Złote Koło - film krym. Polska 1971, reż. Stanisław Wohl (100 min) **
12:45 Żeniac - komedia Polska 1983, reż. Janusz Kidawa (80 min) **
14:05 Poszukiwacze zaginionych arcydzieł
14:45 Dom moich synów - dramat obyczajowy Polska 1975, reż. Gerard Zalewski (65 min) ***
15:50 Dlaczego nie Evans? (2/4) - miniserial
16:40 Na kłopoty Bednarski
17:50 Mody Polskie (9)
18:35 Pastor. Cztery akty
20:00 „Symfonia tańca/Ssss..." - spektakl teatralny Polska 2026
20:25 Rozmowa po teatrze
21:10 Szef roku - komedia Hiszpania 2021, reż. Fernando León de Aranoa (130 min) ****
23:20 Film noir - serial dok.
00:20 W poszukiwaniu dobrego filmu (42)
01:00 Moonraker - film sens. Wlk. Brytania/Francja 1979 (125 min) ***

HBO

09:30 Emotki. Film - film anim. USA 2017 (85 min) *
10:55 Okiem Oscara - dramat obycz. USA 2024, reż. Jay Silverman, wyk. Beau Bridges (110 min) ***
12:45 Przegląd tygodnia: Wieczór z Johnem Oliverem (8)
13:50 Czarne bractwo. BlacKkKlansman - film biograficzny USA/Chiny 2018 (135 min) ****
16:05 Spider-Man: Daleko od domu - film sensacyjny USA 2019, reż. Jon Watts (130 min) ****
18:15 Focus - komedia kryminalna USA/Argentyna 2015, reż. Glenn Ficarra, John Requa (105 min) ***
20:00 Gorąca rywalizacja (5/6) - serial obycz.
20:55 Półbrat (1) - serial obycz. Wlk. Brytania 26
21:45 Ród smoka II (1/8)
22:45 Babygirl - thriller USA/Holandia 2024, reż. Halina Reijn, wyk. Nicole Kidman (110 min) ***
00:35 The Order: Ciche braterstwo - thriller USA/Wlk. Brytania/Kanada 2024, reż. Justin Kurzel, wyk. Jude Law (115 min) ***

CANAL+ PREMIUM

09:15 Nadzieja - dramat obyczajowy Niemcy/Polska 2007 (100 min) **
10:55 Łapu-Capu
11:00 Pieśni wielorybów
12:20 Hollywood Buzz (47)
12:50 Larp - film krótkom. Polska 2014 (95 min)
14:25 The Office PL III (7,8/12) - serial kom.
15:20 Ostatni bój. Legenda 300 Spartan - film dok.
16:15 Premierowa jazda
16:20 Peacock - dramat obycz. USA 2010, reż. Michael Lander (90 min) ***
17:50 Łapu-Capu
18:00 Saga »Zmierzch« – Zaćmienie - film fantasy USA 2010, reż. David Slade (120 min) **
20:00 Spartakus: Dom Aszura (5/10) - miniserial USA 2025
21:00 Stiller - dramat obyczajowy Szwajcaria/Niemcy 2025, reż. Stefan Haupt (100 min) ***
22:40 Dirty Dancing - film muzyczny USA 1987, reż. Emile Ardolino (100 min) ***
00:20 Hellboy: Wzgórza nawiedzonych - horror USA/Wlk. Bryt./Niemcy/Bułgaria 24 (95 min) **

KINO POLSKA

08:05 Zwierzęta Wajraka III (6)
08:40 Polska Kronika Filmowa 22B/60 - reportaż Polska 1960
08:50 7 słów o przemijaniu
09:00 Syn szczęścia - film krótkom. Polska 2024
09:35 W pustyni i w puszczy - film przyg. Polska 2001, reż. Gavin Hood, wyk. Adam Fidusiewicz, Karolina Sawka
12:00 Mała wielka miłość - komedia romantyczna Polska/USA 2008
14:40 Janosik - film przyg. Polska 1974, reż. Jerzy Passendorfer, wyk. Marek Perepeczko, Ewa Lemańska
17:20 Czterej pancerni i pies (1,2) - serial wojenny Polska 66
20:00 Na układy nie ma rady - komedia Polska 2017, reż. Christoph Rurka, wyk. Grzegorz Małecki, Katarzyna Glinka, Jan Wieczorkowski
21:50 Kochanie, chyba cię zabiłem - film akcji Polska 2014, reż. Jakub Nieścierow, wyk. Zbigniew Zamachowski
23:40 Enen - thriller Polska 2009, reż. Feliks Falk, wyk. Borys Szyc, Grzegorz Wolf, Magdalena Walach
01:50 Game Over - dramat obycz. Polska 2024, reż. Paweł Powolny, Nicolas Durand, wyk. Mikołaj Chroboczek

POLSAT FILM

07:30 Doktor Martin IX (2/8)
08:30 Przyjaciółki XIX (7,8/12)
10:25 Świat według Kiepskich
14:25 Wygrać marzenia - dramat obycz. Polska/Węgry 2022
17:00 Jurassic Park III - film s.f. USA 2001, reż. Joe Johnston
18:55 Jeszcze większe dzieci - komedia USA 2013
21:00 Ted - komedia USA 2012, reż. Seth MacFarlane, wyk. Mark Wahlberg
23:05 Wyjdź za mnie - komedia romantyczna USA/Chiny/Japonia 2022, reż. Kat Coiro
01:30 Fala zbrodni III (6/31)

KINO TV

08:35 Zagadki kryminalne panny Fisher (11,12/13)
11:00 Panna Scarlet i komisarz II (5,6/6) - serial krym.
13:10 Poirot – Morderstwo w Orient Expressie XII (3) - thriller Wlk. Brytania/USA/Malta 2010, reż. Philip Martin
15:15 Zagadki kryminalne panny Fisher (13,1/13)
17:50 Panna Scarlet i komisarz III (1,2/6) - serial krym.
20:00 Kod Merkury - film sens. USA 1998, reż. Harold Becker, wyk. Bruce Willis
22:30 Opór - film wojenny USA 2008, reż. Edward Zwick

WARNER TV

08:20 J.A.G VII (19/24)
09:20 Bajer z Bel-Air (7,8/25)
10:20 Za głosem serca (70/90)
11:20 Pełna chata IV (11,12/26)
12:15 J.A.G. VII (20,23/24)
14:10 Bajer z Bel-Air
16:10 Pełna chata IV (11,12,13,14/26) - serial kom.
18:15 Taxi IV - komedia sensacyjna Francja 2007
20:00 Superman IV - film s.f. Wlk. Brytania/USA 1987
21:40 Batman i Robin - film fantasy USA/Wlk. Bryt. 1997
00:10 Szpiedzy tacy jak my - komedia USA 1985

PARAMOUNT

09:50 Słodkie zmartwienia - komedia USA 1995
12:00 Austin Powers – agent specjalnej troski - komedia kryminalna USA/Niemcy 1997
14:00 Jeszcze bardziej zgryźliwi tetrycy - komedia USA 1995
16:10 Naga broń - komedia USA 1988, reż. David Zucker
18:05 Naga broń 2 1/2 - komedia USA 91, reż. David Zucker
20:00 Ad Astra - film s.f. USA/Chiny/Brazylia 2019
22:00 Uprowadzona III - film sens. USA/Hiszp./Francja 2014
00:00 Prawo zemsty - thriller USA 2009, reż. F. Gary Gray

CINEMAX

12:10 Miasto kłamstw - dramat krym. Wlk. Brytania/USA 2018, reż. Brad Furman
14:00 Hulk - film sens. USA 03
16:15 Happyend - film s.f. Japonia/USA/Singapur/Wlk. Brytania 2024
18:05 Hamlet - dramat obycz. Wlk. Brytania 2024
20:00 Mój przyjaciel szpieg – Wieczne miasto - komedia sensacyjna USA 2024
21:50 Traffic - dramat krym. USA/Niemcy/Meksyk 2000
00:15 Peggy Sue wyszła za mąż - komedia USA 1986

ROMANCE TV

10:25 Lato w Amalfi - film obyczajowy Niemcy 2013
12:20 Tajne komando „Rodzina" - komedia Niemcy 22
14:15 Wiele krów i czarna owca - komedia Niemcy 2019
16:05 Rodzina Andersów (3/4)
18:00 Śledztwo prowadzi Watzmann (6/8) - serial krym.
19:00 Górski lekarz (2/7)
20:00 Rosamunde Pilcher: Kimkolwiek jesteś - film obyczajowy Niemcy 2025
21:55 Rosamunde Pilcher: Decyzja z miłości - film obyczajowy Niemcy 2010
23:50 Górski lekarz (2/7)

TVN FABUŁA

06:30 Po pierwsze kino (7)
07:35 Kryminalni IV
08:45 Detektywi - serial dok.
09:50 Przepis na życie V (2)
10:50 Szpital św. Anny (15/50)
11:50 Magda M. IV (9,10)
13:55 Układ warszawski (2/13)
14:55 Detektywi - serial dok.
15:55 Artystki (5)
16:55 Igrając z ogniem - komedia USA 2019
19:00 Szpital św. Anny (21/26)
20:00 Strażnicy - film akcji USA 2009, reż. Zack Snyder
23:25 Ocaleni - film sens. Tajlandia/Irlandia 2019

AMC

09:20 Mead - komedia 2022
11:20 Globalna zagłada - film sens. Kanada 2017
13:05 Mistrz Z: W cieniu Ip mana - film sens. Hongkong/Chiny 18, reż. Woo-Ping Yuen
15:00 Nowy świat (1,2,3,4/4)
18:05 I uderzył grom - film sensacyjny USA/Czechy/Wlk. Brytania/Niemcy 2005
20:00 Policja - film krym. Wlk. Brytania/Niemcy/USA 2002
22:20 Pod presją - thriller USA/Kanada 1997
00:15 Tragedia na Przełęczy Diatłowa - horror Rosja/Finlandia/Wlk. Bryt./USA 2013

eprasa.pl 80426b2470

AXN

08:25 Dr House II (12/24)
09:25 Castle VI (1,2/23)
11:20 Detektyw Monk II (16,1/16) - serial kryminalny
13:15 Dr House II (13,14/24)
15:10 Agenci NCIS XIII (13,14/24) - serial kryminalny
17:05 Castle VI (3,4/23)
19:05 FBI IV (3,1/23)
21:05 Rekrut VIII (1/18) - serial kryminalny USA 2026
22:05 Walker: Strażnik Teksasu III (12/13) - serial krym.
23:00 Castle VI (3,4/23)
00:45 FBI IV (3/23)

EPIC DRAMA

09:00 Lekarze na start
10:35 Agenci NCIS XVI (11,12/24) - serial krym. USA 18
12:15 Wszystkie stworzenia duże i małe (5/6) - serial obycz.
13:15 Tess D'Urbervilles (2/4)
14:30 Panna Marple IV (2/4)
16:30 Agenci NCIS XVI (13,14/24) - serial krym. USA 18
18:15 Sprawy pana Booka (6/6) - serial kryminalny
19:30 Lekarze na start
21:00 W końcu cię zabiję (1/4) - serial krym. Wlk. Bryt. 2024
22:00 Niebezpieczne związki
23:20 Nędznicy (2/6)
00:40 Kobiety na wojnie (6/8)

TVN STYLE

08:45 Gwiazdy lumpeksów II (7/10) - serial dok. Polska 2025
09:50 I nie opuszczę Cię aż do ślubu (7, 8) - reality show
11:25 Ugotowani (11, 12)
13:30 Kuchenne rewolucje (3, 2) - reality show Polska 22
15:35 Jestem z Polski XII (1,2)
17:45 Kuchenne rewolucje (10, 3, 4) - reality show
20:50 Ostre cięcie (6) - reality show Polska 2026
21:50 Jestem z Polski XII (9) - serial dok. Polska 2023
23:45 Hotel Paradise (34)
00:45 40 kontra 20 (3)

TVN TURBO

09:15 Fani czterech kółek XVI
10:15 Złomowisko PL IX
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować IV
18:00 Raport Turbo (4969)
18:15 Z drugiej ręki (13) - mag.
19:00 Duda kontra Szafrański X (4/10) - serial dok.
19:45 Moto Fachury (9) - mag.
20:30 Prawko na świecie. Jazda bez zasad (6) - mag. motoryzacyjny Polska 2026
21:15 Jeździć, obserwować VII
22:00 Raport Turbo (4969)
22:20 Zawodowi handlarze (6)

BBC FIRST

08:40 Lewis VI (8/8)
09:40 Ojciec Brown IX (2/10)
10:40 Śmierć pod palmami VII
11:45 Zagadki doktora Blake'a
12:55 Koroner II (3,4/10)
14:55 Ojciec Brown III (6/15)
15:55 Lewis VI (8/8)
16:55 My Life is Murder (8/10)
17:50 Morderstwa w Midsomer
19:55 Śmierć pod palmami VII (5/8) - serial kryminalny
21:00 Ludwig (1/6)
22:10 Komisarz Maigret II (2/2)
00:00 My Life is Murder III
00:55 Śmierć pod palmami VII

FX

09:10 CSI: Kryminalne zagadki Miami IV (11,12/25)
11:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIV (18/22)
11:55 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VII (7,8/22)
13:45 Agenci NCIS VIII (8,9/24)
15:35 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIV (19/22)
16:30 CSI: Kryminalne zagadki Miami IV (13,14/25)
18:20 FBI III (12,13/15)
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VII (9,10/22)
22:00 9-1-1 IX (8)
22:55 Rambo III - film sens. USA 88, reż. Peter MacDonald

HGTV

08:10 Kupujemy dom na plaży
09:05 Remontujemy dom na plaży III (8) - serial dok.
11:00 Zarobić na remoncie VIII (14,15,4,5/18) - serial dok.
13:00 Zbudujemy fajny dom II
13:55 House Hunters (5, 6)
15:00 Mieszkanie na miarę (1)
17:00 Polowanie na ogród
18:10 Zróbmy sobie dom (8)
19:05 Zgłoś remont (5)
20:05 Dorota inspiruje (1)
21:00 Dorota was urządzi III (5,6/13) - serial dok. Polska 15
22:30 House Hunters (3—6)
00:40 Kupujemy dom na plaży

BBC LIFESTYLE

08:55 Mistrzowie szycia (4)
10:00 Zapraszam do stołu
11:55 Wielkie nowozelandzkie wypieki (1) - show
13:15 Bajecznie bogaci agenci
14:25 Wielkie amerykańskie wypieki (4) - program rozrywk.
15:30 Zapraszam do stołu
17:10 Bajecznie bogaci agenci
18:30 Mistrzowie szycia (5)
19:40 Wielkie nowozelandzkie wypieki (2) - show
21:00 Irlandia: wspaniała podróż (2/4) - serial dok.
22:00 Prawicowe Amerykanki
23:15 Wstydliwe choroby VI
00:20 Ratunek dla skóry IV

COMEDY CENTRAL

08:00 Dwóch i pół VIII (2,3/16)
08:55 Przyjaciele IV (10—15/24) - serial kom.
11:55 Teoria wielkiego podrywu V (20—24,1/24)
14:30 Dwóch i pół VIII (4—7/16) - serial kom. USA 10
16:30 Przyjaciele IV (16—21/24) - serial kom.
19:30 Teoria wielkiego podrywu VI (2—7/24) - serial kom.
22:00 The Office PL II (3,4)
23:05 Comedy Club (3, 4)
00:05 Miasteczko South Park
01:00 Pracoholicy II (5/10)

TVP SERIALE

08:35 Komisarz Alex XXII (13)
09:25 Rodzinka.pl II (26)
10:00 Klan - telenowela
10:35 Ranczo IV (12/13)
11:25 M jak miłość
12:20 Pan Mama (15)
13:00 Zaraz wracam (25)
13:35 Ojciec Mateusz XXVI (5,6) - serial krym. Polska 2021
15:30 Komisarz Alex XXIII (1)
16:20 Na sygnale (54)
17:30 Ranczo IV (13,1/13)
19:30 Ojciec Mateusz XXVI (7,10) - serial krym. Polska 21
21:30 Ranczo V (2,3/13)
23:30 Ojciec Mateusz XXVI (8)
00:25 Na dobre i na złe

CANAL+ KUCHNIA

12:30 Jamie Oliver (9, 10)
13:25 m jak mięso (3, 4)
14:25 Zgrillowani (6)
14:50 Nie bój ryby! (4, 5)
15:45 Tajemnice indyjskich smaków (4, 5)
16:40 Jamie: dania na każdą kieszeń - serial dokumentalny
18:30 Nie bój ryby! (10)
18:55 Zgrillowani (2)
19:25 m jak mięso (3, 4)
20:15 Poza utartym szlakiem: Colin i Manu (4) - serial dok.
21:15 Anthony Bourdain IX
00:45 David Rocco w zaciszu domowej kuchni (18, 19) - mag.

CANAL+ DOMO

11:55 Po pierwsze lokalizacja! Nowa Zelandia - serial dok.
12:50 Gardeners' World (17)
14:00 Cudotwórcy VII (5/13)
15:00 Wakacyjne domy na wynajem (12) - lifestyle
15:55 Przekopiemy Ci ogródek
16:50 Gardeners' World (20)
18:00 Ucieczka na wieś XXV
19:00 Wielkie projekty: Australia X - serial dok.
20:00 Daleko od miasta XII (9)
21:00 Cudotwórcy VII (6/13)
21:55 Pokochaj lub sprzedaj – Wielka Brytania (2)
22:50 Wiejskie domy do liftingu (3) - reality show

PLANETE+

13:40 Materiały przyszłości
14:50 Stormborn – Zrodzone w burzy (2/3) - serial dok.
15:50 Niezwykłe podróże koleją XIV (5) - serial dok.
16:55 Premiera: Dokąd dzisiaj? IV (117—120)
18:15 Świat z góry IX (12/14)
18:50 Czego nam nie mówią o odchudzaniu - film dok.
20:50 Niezwykłe podróże koleją XI - serial dok.
22:00 Premiera: CERN. Podróż w głąb atomu - film dok.
23:10 TikTok - film dok.

DISCOVERY CHANNEL

09:00 Gorączka złota: rzeka skarbów IV (4/15) - serial dok.
10:00 Klan z Alaski IV (4/19)
11:00 Ed Stafford: inicjacja (6)
12:00 Fani czterech kółek XIV
13:00 Nagi instynkt przetrwania VIII (6,7/18) - serial dok.
15:00 Złomowisko PL VIII (16)
16:00 Złoto drwali II (4/8)
17:00 Porty: Hiszpania
18:00 Truckerki (5)
19:00 Złomowisko PL V
20:00 Czarnobyl: dni, które wstrząsnęły światem (1,2) - serial dok. Wlk. Brytania 26
22:00 Brudne skarby - real tv
23:00 Bimbrownicy XIV (9/16)

TVP HISTORIA

12:55 Upadek nazizmu – obława (3/3) - serial dok.
13:55 Królowie (3)
14:25 Polskie drogi (2)
16:00 Sensacje XX wieku
18:05 Czas honoru (3/13)
19:00 W cieniu Czarnobyla
19:30 Czerep - reportaż
20:00 Królowie (42)
20:40 Zatoka szpiegów II (3)
21:35 II wojna światowa w kolorze: Droga do zwycięstwa (8/10) - serial dok.
22:40 Nieznana wojna na Północy (6/6) - serial dok.
23:40 Sensacje XX wieku

HISTORY

13:05 Starożytni kosmici XVI
14:00 Wyjaśnić niewyjaśnione
14:55 Niewyjaśnione tajemnice świata III (5/7)
15:50 Gwiazdy lombardu XIII
17:10 II wojna światowa: planeta w ogniu (2) - serial dok.
18:10 Tajemnice ukryte w piasku II (6) - serial dok.
19:05 Największe tajemnice świata VII - serial dok.
20:00 Starożytni kosmici XIV
21:00 Piątka z historii (3)
21:30 Tajemnice Dolnego Śląska II (3) - serial dok.
22:00 Klątwa Wyspy Dębów XIII (16) - serial dok.

NATIONAL GEOGRAPHIC

14:00 Złapać przemytnika VI
15:00 Morski patrol: Hiszpania II - serial dok.
16:00 Egipt VI (2/8)
17:00 Rzym: początki imperium - serial dok. USA 2024
18:00 Żelazna kurtyna: życie pod radziecką okupacją (3/3)
19:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy – best of - serial dok.
20:00 Katastrofa w przestworzach XX (3/10) - serial dok.
21:00 Kosmiczne horyzonty
22:00 Czarnobyl: świadkowie tragedii (3) - serial dok.

FOCUS TV

08:00 Byli sobie podróżnicy
08:50 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici II
10:00 Gwiazdy lombardu XVI
12:00 Niezwykłe osiągnięcia starożytności (6/10)
13:00 Poszukiwacze historii IX
14:00 Ostatni bastion Hitlera V (2,3/6) - serial dok.
16:00 Dorwać tuńczyka III
18:00 Rolnicy. Podlasie VIII
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Maszyny bojowe (2/8)
22:00 Polowanie na Hitlera II (6,7/8) - serial dok. USA 2016
00:00 Starożytni kosmici XVI
01:00 Rolnicy. Podlasie IV

BBC EARTH

09:00 W okowach mrozu VIII
10:55 Skarby przeszłości i ich tajemnice V (4/6) - serial dok.
12:00 Planeta Ziemia II II
13:10 Układ Słoneczny (2/5)
14:15 W okowach mrozu XII
15:15 Życie na pustkowiu XI
16:15 Imperium brytyjskie
17:30 Skarby przeszłości i ich tajemnice V (4/6) - serial dok.
18:30 Planeta Ziemia II II
19:45 Wyspy. Laboratoria natury (4/6) - cykl reportaży
20:55 Życie na pustkowiu XI
21:55 W okowach mrozu XII
22:55 Chirurdzy II - serial dok.

POLSAT VIASAT HISTORY

11:40 II wojna światowa – wielkie bitwy w Europie (1/8)
12:50 1945: dni, które zmieniły świat (1,2) - serial dok.
14:55 Naziści: korzenie zła
15:55 Najgroźniejsi ludzie Hitlera - serial dokumentalny
16:50 Jeden dzień w Auschwitz - film dok.
17:55 II wojna światowa – wielkie bitwy w Europie (1/8)
19:10 Zakazana historia VII
20:05 Najgroźniejsi ludzie Hitlera - serial dok.
21:00 II wojna światowa: bombowce (1) - film dok.
22:05 Linie frontu - serial dok.

eprasa.pl 80426b2470

ŚRODA 29.04

Od A do Z

AFTERBURN ★★
komedia, USA 2025, reż. J.J. Perry, wyk. Dave Bautista, Samuel L. Jackson, Olga Kurylenko
21:50 | canal+ premium
Kiedy połowa Ziemi ulega dewastacji, łowca skarbów zostaje wysłany w poszukiwaniu Mony Lisy, która okazuje się bombą atomową, pożądaną zarówno przez zleceniodawcę, jak i władcę zniszczonego terytorium.

ANAKONDA ★★
horror, USA 2025, reż. Tom Gormican, wyk. Paul Rudd, Jack Black, Steve Zahn
20:00 | hbo
Czwórka kinomaniaków jedzie do Amazonii z zamiarem nakręcenia remakę'u tandetnego (mimo udziału Jona Voighta i Jennifer Lopez) horroru z 1997 roku. I – jak się zdaje – nic ich przed tym nie powstrzyma.

BEZ ZNIECZULENIA ★★★★
dramat psychologiczny, Francja/Polska 1978, reż. Andrzej Wajda, wyk. Zbigniew Zapasiewicz, Ewa Dałkowska, Andrzej Seweryn
23:50 | tvp 1
Wybitny Zbigniew Zapasiewicz jako znany dziennikarz, który staje się obiektem gry urzędniczej, mającej – z nieznanych powodów – utrącić jego karierę w PRL–u. Przerażające, bo wiarygodne.

FILIP ★★★★
dramat wojenny, Polska 2021, reż. Michał Kwieciński, wyk. Eryk Kulm, Victor Meutelet, Caroline Hartig
20:00 | tvp kultura
Czytając prozę Tyrmanda: Eryk Kulm (Nagroda Cybulskiego 2022) jako uciekinier z warszawskiego getta, ukrywający się wśród obsługi hitlerowskiego hotelu. Srebrne Lwy i nagroda za zdjęcia w Gdyni.

JAK BOSS ★★
komedia, USA 2020, reż. Miguel Arteta, wyk. Tiffany Haddish, Rose Byrne, Salma Hayek
22:55 | tvn
Dwie przyjaciółki mimo różnych charakterów odnoszą sukces w branży kosmetycznej. Znajdują inwestorkę, która zamiast pomóc próbuje wrogiego przejęcia. Trzeba zapomnieć o urazach i przejść do kontrataku.

Lobster

21:30 | cinemax
★★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Ponura wizja przyszłości: w utopijnym społeczeństwie samotnicy dostają siedem tygodni na znalezienie partnera, inaczej czeka ich niepewny los zwierzyny łownej, żyjącej w lesie. Ku przestrodze.

MYZ

KOMEDIODRAMAT IRLANDIA/WLK. BRYTANIA/GRECJA/FRANCJA/HOLANDIA/USA/BELGIA 2015, REŻ. YORGOS LANTHIMOS, WYK. COLIN FARRELL, RACHEL WEISZ, LÉA SEYDOUX

MAŁE RZECZY ★★★
thriller, USA 2021, reż. John Lee Hancock, wyk. Denzel Washington, Rami Malek, Jared Leto
23:25 | tvn 7
Denzel Washington jako szeryf z prowincji odwiedzający służbowo Los Angeles i dołączający do śledztwa w sprawie morderstwa dokonanego, jak sądzi, przez maniaka, którego przed laty nie zdołał schwytać.

OSTATNI PRZYSTANEK W HRABSTWIE YUMA ★★★★
thriller, USA 2023, reż. Francis Galluppi, wyk. Jim Cummings, Jocelin Donahue, Sierra McCormick
20:00 | cinemax
Podróżujący przez Arizonę sprzedawca noży zatrzymuje się w przydrożnej jadłodajni. Wkrótce pojawia się dwóch bankowych rabusiów, gotowych za wszelką cenę bronić swego okupionego krwią łupu.

ROZMOWY KONTROLOWANE ★★★★
komedia, Polska 1991, reż. Sylwester Chęciński, wyk. Stanisław Tym, Irena Kwiatkowska, Alina Janowska
20:00 | kino polska
Sylwester Chęciński przejmuje schedę po Stanisławie Barei, by w jego stylu stworzyć dalszy ciąg perypetii peerelowskiego notabla z „Misia" – w śmiesznostrasznych realiach stanu wojennego.

RZEKA TAJEMNIC ★★★★
dramat krym., USA/Australia 2003, reż. Clint Eastwood, wyk. Sean Penn, Tim Robbins, Kevin Bacon
23:00 | tv puls
Clint Eastwood za kamerą: przyjaciele z dzieciństwa spotykają się po latach w tragicznych okolicznościach – córka jednego została zamordowana, drugi prowadzi śledztwo, trzeci jest głównym podejrzanym.

SEKCJA RYTMICZNA ★★★
thriller, Wlk. Brytania/Hiszpania/Irlandia/USA 2019, reż. Reed Morano, wyk. Blake Lively, Jude Law, Sterling K. Brown
21:00 | tvn 7
Załamana utratą rodziny kobieta dowiaduje się, że katastrofa samolotu była skrywanym przez rząd aktem terrorystycznym. Pchana pragnieniem zemsty zanurza się w mroczny świat brudnej polityki.

SKANDALISTA LARRY FLYNT ★★★★
film biograficzny, USA 1996, reż. Miloš Forman, wyk. Woody Harrelson, Courtney Love, Edward Norton
23:25 | cinemax
Milos Forman o istocie amerykańskiej demokracji: pokrętna biografia „króla pornografii", Larry'ego Flynta, który walcząc o wolność wypowiedzi dotarł aż do Sądu Najwyższego USA. Pouczające.

SYN PRZEZNACZENIA ★★
horror, Wlk. Brytania/Francja 2025, reż. Lotfy Nathan, wyk. Nicolas Cage, Noah Jupe, Isla Johnston
23:35 | canal+ premium
Inspirowana koptyjskim apokryfem „Ewangelia Tomasza" opowieść o nastoletnim Chrystusie, który próbuje przekonać swojego ojczyma (Nicholas Cage!), że jest Mesjaszem. Co najmniej ryzykowne.

WAŁĘSA. CZŁOWIEK Z NADZIEI ★★★★
film biograficzny, Polska 2013, reż. Andrzej Wajda, wyk. Robert Więckiewicz, Agnieszka Grochowska, Iwona Bielska
23:50 | kino polska
Nakreślona przez Andrzeja Wajdę biografia polityczna i rodzinna Lecha Wałęsy od grudnia '70: może i niejednoznaczna, ale za to z wielkimi kreacjami Roberta Więckiewicza i Agnieszki Grochowskiej.

ZGORSZENIE PUBLICZNE ★★★
komedia romantyczna, Polska 2009, reż. Maciej Prykowski, wyk. Krzysztof Czeczot, Marian Dziędziel, Dorota Pomykała
22:00 | kino polska
Nostalgiczne pożegnanie z tradycyjnym widzeniem Śląska: mieszkańcy starego familoka szukają swojej szansy w nowej rzeczywistości. Autentycznie zabawne, a miejscami wręcz ujmujące.

KONRAD J. ZARĘBSKI

eprasa.pl 80426b2470

ŚRODA 29.04

TVP1 DVB-T

07:00 Msza święta
07:30 Rodzina (nie od) święta
08:00 Serwis Info - magazyn
08:25 Zaraz wracam (29)
09:05 Ranczo II (3/13)
10:05 Komisarz Alex II (12/13)
11:05 Ojciec Mateusz X (8/13)
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:40 Magazyn rolniczy (753)
12:55 Dzika Argentyna (2/3)
14:00 Złoty chłopak
15:00 Serwis Info - magazyn
15:15 Reporterzy (515)
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5909)
17:55 Klan (163) - telenowela
18:20 Zaraz wracam (30)
18:55 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia

20:30 Omnibus – szybcy i mądrzy (23) - teleturniej Polska 2026
21:20 System (Child 44) ★★★ - film krym. USA/Wlk. Brytania/Czechy/Rumunia 2015 (150 min)
23:50 Bez znieczulenia ★★★★ - dramat psychologiczny Francja/Polska 1978, reż. Andrzej Wajda (125 min)
01:55 Oddział Delta (The Delta Force) ★★★ - film akcji USA/Izrael 1986 (130 min)

TVP2 DVB-T

05:30 M jak miłość
06:25 Pożyteczni.pl (378)
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7538) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7538) - mag. Polska 2026
11:40 Gwiazdorska kuchnia Ani (42) - mag. kulinarny
12:10 Rzecz Polska (9)
12:30 Koło fortuny (2204)
13:15 Panna młoda (48)
14:05 Va banque (1062)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
15:50 Domowe patenty (10)
16:00 Koło fortuny (2205)
16:35 Familiada (3087)
17:20 Panna młoda (49)
18:15 Va banque (1063)
18:50 Jeden z dziesięciu (17)
19:25 Barwy szczęścia

20:05 Barwy szczęścia - serial obycz. Polska 2026
20:40 Przepis dnia
20:55 Na dobre i na złe - serial obycz. Polska 2026
21:55 Na sygnale - serial obycz. Polska 2026
22:55 Lina (3/3) - miniserial
23:55 Szansa na miłość (Falling for the Competition) ★★ - komedia romantyczna USA 2023, reż. Brittany Goodwin (100 min)
01:35 Na przekór losowi (8/8) - serial obycz.

POLSAT DVB-T

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień
08:30 Malanowski i Partnerzy V (62,63/64)
09:30 Trudne sprawy XXI (59,60) - serial fab.-dok.
11:35 Gliniarze XIII (43—45/60) - serial fab.-dok.
14:40 Dlaczego ja? 33 (40) - serial fabularno-dok.
15:50 Wydarzenia
16:20 Interwencja (5888) - mag. reporterów Polska 26
16:30 Na ratunek 112 XVIII (41) - serial fabularno-dok.
17:00 Gliniarze XX (42)
18:00 Pierwsza miłość 50 (36) - serial obycz. Polska 2026
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń" (429)
19:30 Sport - Polska 2026
19:55 Milionerzy (95)

20:30 Farma (203) - reality show Polska 2025
21:30 Bez pudru, czyli Kabaret plus... (8) - program rozrywkowy
22:50 Nie zadzieraj z fryzjerem (You Don't Mess with the Zohan) ★★ - komedia USA 08, reż. Dennis Dugan, wyk. Adam Sandler (140 min)
01:10 Ostrożnie z dziewczynami (The Sweetest Thing) ★ - komedia romantyczna USA 2002 (110 min)

TVN DVB-T

05:15 Jak to jest zrobione? XII
05:40 Uwaga! (7980) - mag. reporterów Polska 2026
05:55 Ukryta prawda (39/40)
06:50 Kuchenne rewolucje: Magnuszew – Stara Kuźnia 30 (6) - reality show Polska 2025
07:45 Dzień Dobry TVN (5700)
11:20 Doradca smaku (22)
11:25 Kuchenne rewolucje XVIII (10) - reality show
12:35 Kuchenne rewolucje XXVI (3) - reality show
13:40 Ukryta prawda (58,59,3/60) - serial fabularno-dok. Polska 2025
16:50 Szpital św. Anny III (41) - serial obycz. Polska 2026, wyk. Jolanta Fraszyńska
17:55 Detektywi VI (41) - serial fab.-dok. Polska 2026
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:55 Uwaga! (7981) - mag.

20:15 Na Wspólnej XXIV - serial obyczajowy Polska 2026
20:50 The Floor (6) - teleturniej Polska 2026
21:30 Królowa przetrwania (9) - reality show
22:55 Jak boss (Like a Boss) ★★ - komedia USA 2020, reż. Miguel Arteta, wyk. Rose Byrne (100 min)
00:35 Co wiecie o swoich dziadkach (Daddy's Home 2) ★★ - komedia USA 2017, reż. Sean Anders (120 min)

TV PULS DVB-T

06:00 Policjanci z Miami (1,2/23) - serial krym. USA 1984, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XIX (1,1/15) - serial sensacyjny Niemcy 2014
10:00 Triumf miłości - telenowela Meksyk 2011
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie II - serial obycz. Turcja 2013
14:00 Przepis na zbrodnię (27)
15:00 Lombard. Życie pod zastaw XIII - serial obycz.
17:00 Dzielnica strachu X (25)
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (41,42) - serial obyczajowy Polska 2025
20:00 Raport Pelikana (The Pelican Brief) ★★ - thriller USA 1993, reż. Alan J. Pakula, wyk. Denzel Washington, Julia Roberts, Sam Shepard (180 min)
23:00 Rzeka tajemnic (Mystic River) ★★★★ - dramat krym. USA/Australia 2003, reż. Clint Eastwood, wyk. Sean Penn, Tim Robbins, Kevin Bacon (170 min)
01:50 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (37)

MEZZO

12:50 Intermezzo
13:30 Wielcy muzyczni rywale: Callas vs Tebaldi
14:10 Yunchan Lim w Fondation Louis Vuitton: Dowland, Bach, Beethoven
15:55 Mozart: XXVI koncert fortepianowy – Homero Francesch - muzyka klasyczna
16:45 Mitten Wir Im Leben Sind – Anne Teresa De Keersmaeker - taniec B 2022
18:35 Orkiestra Filharmonii Monachijskiej, Andrés Orozco-Estrada, Lang Lang: Wagner, Grieg, Strauss, Czajkowski - muzyka klasyczna Niemcy 23
20:30 Orchestra del Maggio Musicale Fiorentino, Zubin Mehta: Beethoven – Ljubljana Festival - muzyka klasyczna
22:10 Giuseppe Verdi: Trubadur - opera Włochy 2022

PULS 2

10:00 Spidey i superkumple II
11:00 Gigantozaur II (10/26)
11:25 Dinopociąg II
11:55 Smerfy - serial anim.
13:00 Gumisie IV (7,6/10)
14:00 Kacze opowieści
15:00 Miraculous II
16:00 Superthings (20,21/26)
16:15 Fineasz i Ferb (16/26)
16:50 Marta mówi! II
17:10 Superkoty (17)
17:45 Świnka Peppa II (49/52)
17:55 Bing (12/78)
18:10 Masza i niedźwiedź VIII
18:25 Myszka Miki: Frajdomek
18:55 Don Matteo XIII
20:00 Przepis na zbrodnię (30) - serial krym. Polska 2025
21:00 Dzielnica strachu X (29,30) - serial krym. Polska 25
23:00 Różowa Pantera II - komedia kryminalna USA 09
01:00 Dzielnica strachu X (27)

TV4

07:00 Strażnik Teksasu III (10/26) - serial sens. USA 1995
08:00 Bogaty dom – biedny dom X - serial dok. Polska 2023
08:55 Policjantki i policjanci
10:55 Na ratunek 112 XVIII (42,34) - serial fabularno-dok.
11:55 Dlaczego ja? 33 (42)
12:55 Trudne sprawy XXI (70,71,72/40) - serial fab.-dok.
15:55 Łowcy skarbów. Kto da więcej (35, 36)
18:00 Policjantki i policjanci
20:00 Uroczysko V (35) - serial kryminalny Polska 2026
20:30 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XX (35)
21:30 Sprawiedliwi. Trójmiasto III (35) - serial krym.
22:40 Babylon A.D. - film s.f. Wlk. Brytania/Francja/USA 2008, reż. Mathieu Kassovitz
00:45 Interwencja (5884)

METRO DVB-T

07:45 Sekrety życia (25/40)
08:40 Szpital (15,16/69)
10:40 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:40 Szkoła (34/67)
13:40 Przepis na życie III (13)
14:40 Zapukaj do moich drzwi
15:40 The Floor (7, 8)
17:00 Ciężarówką przez Indonezję (9) - serial dok.
18:00 Prawo Agaty III - serial obyczajowy Polska 2013
19:00 Kartoteka IX (5,6) - serial fabularno-dok.
21:05 Kryminalni IV - serial kryminalny Polska 2006
23:15 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas X (1/23) - serial krym. USA/Kanada 2009, wyk. Laurence Fishburne
00:10 The Traitors. UK (12)
01:35 Szpital (11/69)
02:25 Dieta czy cud? (9)

TVN7 DVB-T

05:20 Ten moment (3/20) - serial fabularno-dok.
05:55 Szkoła (36,37,38/68) - serial fab.-dok. Polska 2018
08:45 Ukryta prawda (4,56,57/71) - serial fab.-dok.
11:55 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2012
14:00 Detektywi II (14/40) - serial fab.-dok. Polska 2024
15:00 Szpital św. Anny III (32) - serial obycz. Polska 2026
16:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
18:00 Sekrety życia (8/40) - serial fabularno-dok.
19:00 Ukryta prawda (16/60) - serial fab.-dok. Polska 2023, wyk. Agnieszka Czekańska
20:00 Hotel Paradise (35) - real tv Polska 2026
21:00 Sekcja rytmiczna (The Rhythm Section) ★★★ - thriller Wlk. Brytania/Hiszpania/Irlandia/USA 2019, reż. Reed Morano, wyk. Blake Lively (145 min)
23:25 Małe rzeczy (The Little Things) ★★★ - thriller USA 2021, reż. John Lee Hancock, wyk. Denzel Washington, Rami Malek (160 min)
02:05 Hotel Paradise (34)

eprasa.pl 80426b2470

ŚRODA 29.04

STOPKLATKA DVB-T

08:35 Wojciech Cejrowski – boso przez świat (32)
09:00 Robert Makłowicz (147, 146) - magazyn
10:50 Wojny magazynowe: Kanada II (4,5/12)
11:55 Wojny kontenerowe II (8,9/13) - serial dok.
13:00 Katastrofy w przestworzach XXIV (2,2,1/10) - serial dok.
16:00 MacGyver II (1,2/22)
18:00 Wojny magazynowe: Kanada (8,9/12)
19:05 Wojny kontenerowe (3,4/16) - serial dok.
20:00 Alex Cross - thriller ** USA/Francja 2012, reż. Rob Cohen, wyk. Tyler Perry, Matthew Fox, Edward Burns, Rachel Nichols (125 min)
22:05 Nawiedzony (The Haunting) - horror USA/Wlk. Brytania 1999, reż. Jan de Bont, wyk. Liam Neeson, Catherine Zeta-Jones, Owen Wilson, Lili Taylor (145 min)
00:30 Lokatorka - dramat kryminalny Polska 2021, reż. Michał Otłowski, wyk. Irena Melcer, Sławomira Łozińska, Barbara Jonak (145 min)

ALE KINO+

09:35 The Hero - film krótkom. PL 2021 (40 min)
10:15 Grantchester IX (1,1/8)
12:20 Vera VII (4/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2017
14:00 W imię dziecka (The Children Act) - dramat obycz. USA/Wlk. Brytania 2017, reż. Richard Eyre, wyk. Emma Thompson, Stanley Tucci (130 min)
16:10 Zła nie ma - dramat obyczajowy Japonia 2023, reż. Ryūsuke Hamaguchi, wyk. Hitoshi Omika, Ryō Nishikawa, Ryūji Kosaka (130 min)
18:20 Vera VIII (1/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2018
20:10 Crossfire (3) - miniserial Wlk. Brytania 2022, wyk. Vikash Bhai, Marta Fuenar, Keeley Hawes, Noah Leggott, Pol Toro
22:10 Nora Sand: Fatalna pomyłka - serial krym. Norwegia/Dania 2025, wyk. Marie Sandø Jondal, Jesper Hagelskær Paasch
00:00 Icebreaker. Każdy ma swój sekret - serial obycz. Finlandia 2024
02:00 Kryptonim Polska (1) - serial kom. Polska 2022

TVP KULTURA DVB-T

08:10 WTEM (12, 17)
08:20 Porozmawiajmy szczerze (16)
08:55 Tygodnik kulturalny
09:50 Na kłopoty Bednarski
11:00 Dom moich synów - dramat obyczajowy Polska 1975 (70 min)
12:10 Zawrócony - film obycz. Polska 1994, reż. Kazimierz Kutz (95 min)
13:45 Pastor. Cztery akty
15:05 Emil Karewicz – portret aktora - film dok.
16:00 Dlaczego nie Evans? (3) - serial dok.
17:00 Na kłopoty Bednarski
18:00 Dobre strony (9)
18:30 Informacje kulturalne
18:50 Reżyserzy VI (6/10)
19:35 WTEM (16, 14)
19:42 Andrzej Wajda – Notatki (8)
20:00 Filip - dramat wojenny Polska 2021, reż. Michał Kwieciński, wyk. Eryk Kulm (135 min)
22:15 Przygody Sherlocka Holmesa (9/13)
23:20 Hala odlotów (58)
00:25 Scena muzyczna (38)
01:20 Szef roku (El buen patrón) - komedia Hiszpania 2021, wyk. Javier Bardem (125 min)

HBO

09:40 Kung Fu Panda: Święta, święta i Po - film animowany USA 2010 (25 min)
10:05 Felek i Tola ratują las - film anim. Holandia/Belgia/Luks. 24 (70 min)
11:15 Spider-Man Uniwersum - film anim. USA 2018 (115 min)
13:10 Człowiek z bieguna - komediodramat USA 2014 (90 min)
14:40 Letnia szkoła, 2001 - dramat obycz. Czechy/Wietnam 2025 (105 min)
16:25 W skrócie - komediodramat Niemcy 2024, reż. David Dietl (105 min)
18:10 Wielka odważna piękna podróż - film przyg. USA/Irlandia 2025, reż. Kogonada (110 min)
20:00 Anakonda - horror USA 2025, reż. Tom Gormican, wyk. Paul Rudd (100 min)
21:40 Euforia III (3/8)
22:45 Peacemaker II (5/8)
23:25 Twój potwór - komedia Wlk. Brytania/USA 2024 (100 min)
01:05 To już jest koniec - komedia USA 13, wyk. James Franco (105 min)

CANAL+ PREMIUM

08:35 Dahomej - film dok.
09:45 Moje pieczone kurczaki - film obycz. Polska 2002, reż. Iwona Siekierzyńska (65 min)
10:50 Jutro będzie nasze - komediodramat Włochy 2023, reż. Paola Cortellesi (115 min)
12:45 Benek - komediodramat Polska/Austria 2007 (100 min)
14:25 The Office PL III (8,9/12) - serial kom.
15:20 Joseph i jego dzieci
16:15 Dalajlama. Przez mądrość do szczęścia
17:50 Łapu-Capu
17:55 Franz Kafka - film biograficzny Czechy/Polska/Niemcy/Turcja/Francja 2025 (125 min)
20:00 Para z sąsiedztwa II (1/6) - serial sensacyjny
20:50 Making of C+
21:00 Projekt Fighter - serial dokumentalny 2026
21:50 Afterburn - komedia USA 2025, reż. J.J. Perry (105 min)
23:35 Syn przeznaczenia - horror Wlk. Brytania/Francja 2025 (95 min)
01:10 Nie chcemy innej ziemi - film dok.

KINO POLSKA

08:05 Zwierzęta Wajraka III (7)
08:40 Polska Kronika Filmowa 02A/68 - film dok. Polska 1968
08:50 Falenicka Atlantyda
10:00 Stara baśń. Kiedy słońce było Bogiem - film historyczny Polska 2003, reż. Jerzy Hoffman
12:25 Potop, cz. 1 - film historyczny Polska 1974, reż. Jerzy Hoffman, wyk. Daniel Olbrychski, Tadeusz Łomnicki
15:50 Pan Anatol szuka miliona - komedia Polska 1959, reż. Jan Rybkowski, wyk. Tadeusz Fijewski, Barbara Lass
17:20 Czterej pancerni i pies (2,3) - serial wojenny Polska 66
20:00 Rozmowy kontrolowane - komedia Polska 1991, reż. Sylwester Chęciński, wyk. Stanisław Tym, Irena Kwiatkowska, Alina Janowska
22:00 Zgorszenie publiczne - komedia romantyczna Polska 2009, reż. Maciej Prykowski, wyk. Krzysztof Czeczot
23:50 Wałęsa. Człowiek z nadziei - film biograf. Polska 2013, reż. Andrzej Wajda, wyk. Robert Więckiewicz, Agnieszka Grochowska
02:50 Mistrz - film biograficzny Polska 2020, reż. Maciej Barczewski, wyk. Piotr Głowacki, Jan Szydłowski

POLSAT FILM

07:30 Doktor Martin IX (3/8)
08:30 Przyjaciółki XIX
10:25 Świat według Kiepskich
13:20 Niepamięć - film s.f. USA 2013, reż. Joseph Kosinski
15:55 Mroczna wieża - film fantasy USA 2017
17:55 Spider-Man: Bez drogi do domu - film s.f. USA 2021
21:00 Wszystkie stare noże - thriller USA/Kanada 22, reż. Janus Metz, wyk. Chris Pine
23:15 Pitbull. Niebezpieczne kobiety - film sens. Polska 2016, reż. Patryk Vega
01:55 Fala zbrodni III (9)

KINO TV

08:35 Zagadki kryminalne panny Fisher (13,1/13)
11:00 Panna Scarlet i komisarz III (1,2/6) - serial krym.
13:10 Poirot XII (1/4)
15:15 Zagadki kryminalne panny Fisher II (2,3/13)
17:50 Panna Scarlet i komisarz III (3,4/6) - serial krym.
20:00 Z archiwum X - thriller USA 1998, reż. Rob Bowman, wyk. David Duchovny
22:40 Patriota - film akcji USA 1998, reż. Dean Semler, wyk. Steven Seagal, Gailard Sartain
00:30 Surogaci - thriller USA 2009, reż. Jonathan Mostow

WARNER TV

08:05 J.A.G. VII (20/24)
09:05 Bajer z Bel-Air (9,10/25)
10:05 Za głosem serca (71/90)
11:05 Pełna chata IV
12:05 J.A.G. VII (23,24/24)
14:00 Bajer z Bel-Air
16:00 Pełna chata IV (13,14,15,16/26) - serial kom.
19:55 Miłość jak narkotyk - komedia romantyczna USA 1997, reż. Griffin Dunne
22:00 Uznany za niewinnego - film sens. USA 1990, reż. Alan J. Pakula, wyk. Harrison Ford
00:30 Wzgórze rozdartych serc - film sens. USA 1986

PARAMOUNT

10:00 Wolny dzień pana Ferrisa Buellera - komedia USA 1986, reż. John Hughes
12:20 Narzeczona dla geniusza - komedia romant. USA 94
14:25 Starsky i Hutch - film sensacyjny USA 2004
16:30 Naga broń 2 1/2 - komedia USA 1991, reż. D. Zucker
18:20 Naga broń 33 1/3 - komedia USA 1994
20:00 Mexican - komedia sensacyjna USA/Meksyk 2001
22:35 Stygmaty - horror USA/Meksyk 99, reż. R. Wainwright
00:30 Suburra - dramat krym. Włochy/Francja 2015

CINEMAX

13:45 Wietrzne podróże - dramat obycz. Kolumbia/Niemcy/Argentyna/Holandia 2009
15:45 Nauczyciel, który obiecał nam morze - film biograficzny Hiszpania 2023
17:30 Transfomers: Ostatni Rycerz - film s.f. USA/Chiny/Kan. 17
20:00 Ostatni przystanek w hrabstwie Yuma - thriller USA 2023, reż. Francis Galluppi
21:30 Lobster - komediodramat Irl./Wlk. Bryt./Grecja/Francja/Hol./USA/Belgia 2015
23:25 Skandalista Larry Flynt - film biograficzny USA 1996

ROMANCE TV

09:25 Górski lekarz (2/7)
10:20 Jak wygrać wojnę rozwodową - film obycz. Niemcy 15
12:15 Rejs ku szczęściu
14:15 Rosamunde Pilcher: Niechciana miłość - film obyczajowy Niemcy 2025
16:05 Rodzina Andersów (4/4)
18:00 Śledztwo prowadzi Watzmann (7/8) - serial krym.
19:00 Górski lekarz (3/7)
20:00 Terapia pod palmami - romans USA 2020, reż. Brian Brough, wyk. Melanie Stone
21:50 Ojcowskie radości - komedia Niemcy 2022
23:45 Górski lekarz (3/7)

TVN FABUŁA

09:50 Przepis na życie V (3)
10:50 Szpital św. Anny (16/50)
11:50 Druga szansa
13:55 Układ warszawski (3/13)
14:55 Detektywi - serial dok.
15:55 Superbohaterowie (1)
16:30 Motywy filmowe (10)
16:45 Głupi i głupszy - komedia USA 1994, wyk. Jim Carrey
19:00 Szpital św. Anny (22/26)
20:00 Dom nad jeziorem - melodramat USA 2006
22:15 Starcie tytanów - serial dok. Wlk. Bryt./Australia/USA 10
00:20 Droga powrotna - film sportowy USA/Kanada 2020

AMC

11:50 Kopalnie króla Salomona, cz. 1 - film przyg. Niemcy/USA/RPA 2004
13:40 Kopalnie króla Salomona, cz. 2 - film przyg. Niemcy/USA/RPA 2004
15:25 Lara Croft Tomb Raider: Kolebka życia - film przyg. USA/Niemcy/Japonia/Wlk. Brytania/Hongkong 2003
17:40 Star Trek: W nieznane - film s.f. USA/Chiny/Emiraty Arabskie/Kanada 2016
20:00 Miasto śmierci - thriller Meksyk/USA 2006
22:10 Sekslista 101 - komedia USA 2007, reż. Daniel Waters

eprasa.pl 80426b2470

AXN

08:25 Dr House II (14/24)
09:25 Castle VI (3,4/23)
11:20 Detektyw Monk III (2,3/16) - serial krym. USA 05
13:20 Dr House II (15,16/24)
15:20 Agenci NCIS XIII (15,16/24) - serial krym. USA 16
17:10 Castle VI (5,6/23) - serial kryminalny USA 2013
19:10 FBI V (2,4/23) - serial sensacyjny USA 2022
21:05 Zabójcza broń II (16,17/22) - serial krym. USA 18
23:00 Castle VI (5,6/23)
00:45 FBI V (2/23)

BBC FIRST

08:35 Lewis VII (1/6)
09:35 Ojciec Brown IX (3/10)
10:35 Śmierć pod palmami VII
11:45 Zagadki doktora Blake'a
12:55 Koroner II (5,6/10)
14:55 Ojciec Brown III (7/15)
15:55 Lewis VII (1/6)
16:55 My Life is Murder (9/10)
17:50 Morderstwa w Midsomer
19:50 Śmierć pod palmami VII (6/8) - serial kryminalny
21:00 My Life is Murder III
22:00 Milczący świadek 28
00:10 Koroner II (5/10)
01:10 Śmierć pod palmami VII

COMEDY CENTRAL

08:00 Dwóch i pół VIII (6,7/16)
08:55 Przyjaciele IV (16—21/24) - serial kom.
11:55 Teoria wielkiego podrywu VI (2—7/24) - serial kom.
14:30 Dwóch i pół VIII (8—11/16) - serial kom. USA 10
16:30 Przyjaciele IV (22—24,1,2,3/24) - serial kom.
19:30 Teoria wielkiego podrywu VI (8—13/24) - serial kom.
22:00 The Office PL II (5,6)
23:05 Comedy Club (5, 6)
00:05 Miasteczko South Park
01:00 Pracoholicy II (7/10)

PLANETE+

14:50 Stormborn (3/3)
15:50 Niezwykłe podróże koleją XIV (6) - serial dok.
16:55 Premiera: Dokąd dzisiaj? IV (121—124)
18:15 Świat z góry IX (13/14)
18:50 Eksplozja w Lac Megantic (4/4) - serial dok.
19:45 Ernst Degner
20:50 Niezwykłe podróże koleją XI - serial dok.
22:00 Seks chrzęszczący chityną - film dok.
23:10 Sterylizacja po amerykańsku - film dok. USA 2020

NATIONAL GEOGRAPHIC

14:00 Złapać przemytnika VI
15:00 Morski patrol: Hiszpania II (5) - serial dok.
16:00 Egipt VI (3) - serial dok.
17:00 Rzym: początki imperium (2) - serial dokumentalny
18:00 II wojna światowa: ukryta prawda (1/6) - serial dok.
19:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy — best of - serial dok.
20:00 Katastrofa w przestworzach XX (6/10) - serial dok.
21:00 Premiera: Uwaga, katastrofa! III - serial dokumentalny
22:00 Porzucone konstrukcje

EPIC DRAMA

09:25 Lekarze na start
11:00 Agenci NCIS XVI (13,14/24) - serial krym. USA 18
12:45 Wszystkie stworzenia duże i małe (6/6) - serial obycz.
13:45 Rodzina Hardacre'ów
14:45 Panna Marple IV (3/4)
16:45 Agenci NCIS XVI (15,16/24) - serial krym.
18:35 Morderstwo w małym mieście II - serial krym.
19:30 Lekarze na start
21:00 Sherlock i córka - serial krym. USA/Wlk. Brytania 2025
22:00 Robin Hood
23:15 Wiedeńska krew III (2/3)
01:10 Lekarze na start

FX

09:10 CSI: Kryminalne zagadki Miami IV (13,14/25)
11:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIV (19/22)
11:55 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VII (9,10/22)
13:45 Agenci NCIS VIII (9,10/24)
15:35 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIV (20/22)
16:30 CSI: Kryminalne zagadki Miami IV (15,16/25)
18:20 FBI III (13,14/15)
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VII (11,12/22)
22:00 Matlock (4/19)
22:55 Rambo II - film sensacyjny USA/Meksyk 1985

TVP SERIALE

08:30 Komisarz Alex XXIII (1)
09:25 Rodzinka.pl III
09:55 Klan - telenowela
10:30 Ranczo IV (13/13)
11:25 Na dobre i na złe
12:25 Pan Mama (16)
13:00 Zaraz wracam (26)
13:35 Ojciec Mateusz XXVI (6,7) - serial krym. Polska 2021
15:35 Komisarz Alex XXIII (2)
16:25 Na sygnale (54,55)
17:35 Ranczo V (1,2/13)
19:30 Ojciec Mateusz XXVI (8,11) - serial krym. Polska 21
21:30 Ranczo V (3,4/13)
23:25 Ojciec Mateusz XXVI (9)
00:20 Pan Mama

DISCOVERY CHANNEL

09:00 Gorączka złota: rzeka skarbów IV (5/15) - serial dok.
10:00 Klan z Alaski IV (5/19)
11:00 Złoto drwali (1/9)
12:00 Fani czterech kółek XIV
13:00 Nagi instynkt przetrwania VIII (11/18) - serial dok.
14:30 Strażacy - serial dok.
15:00 Złomowisko PL (1)
16:00 Złoto drwali II (5/8)
17:00 Porty: Hiszpania
18:00 Truckerki (6)
19:00 Złomowisko PL XII
22:00 Nagi instynkt przetrwania XII - serial dok. USA 2026
00:00 Czarnobyl: dni, które wstrząsnęły światem (1,2)

FOCUS TV

08:00 Byli sobie podróżnicy
08:50 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici II
10:00 Gwiazdy lombardu XVI
12:00 Niezwykłe osiągnięcia starożytności (4/10)
13:00 Poszukiwacze historii IX
14:00 Ostatni bastion Hitlera V (4,6/6) - serial dok.
16:00 Dorwać tuńczyka III
18:00 Rolnicy. Podlasie VIII
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Maszyny bojowe (3/8)
22:00 Polowanie na Hitlera II (8,1/8) - serial dok. USA 2017
00:00 Starożytni kosmici XVI
01:00 Rolnicy. Podlasie IV

TVN STYLE

08:45 Gwiazdy lumpeksów II (8/10) - serial dok. Polska 2025
09:50 I nie opuszczę Cię aż do ślubu (1, 2) - reality show
11:25 Ugotowani (1, 2)
13:30 Kuchenne rewolucje (4, 5) - reality show Polska 22
15:35 Jestem z Polski XII (5,4)
17:45 Kuchenne rewolucje (11, 5, 6) - reality show
20:50 Do zobaczenia II (4, 8/11) - cykl reportaży Polska 25
21:50 Jestem z Polski XII (11,12) - serial dok. Polska 23
23:45 Hotel Paradise (35)
00:45 40 kontra 20 (5)

HGTV

08:10 Kupujemy dom na plaży
09:05 Remontujemy dom na plaży III - serial dok.
10:00 Design w australijskim stylu (2/8) - serial dok.
11:00 Zarobić na remoncie VIII
13:00 Zbudujemy fajny dom II
13:55 House Hunters (10, 1)
15:05 Mieszkanie na miarę II
17:00 Polowanie na ogród II
18:10 Zgłoś remont (5)
19:05 Weekendowa metamorfoza (7) - reality show
20:05 Dorota inspiruje (2)
21:00 Dorota was urządzi III
22:30 House Hunters (1—4)

CANAL+ KUCHNIA

11:35 Luksusowa ucieczka
12:35 Jamie Oliver (10, 11)
13:25 m jak mięso (5, 6)
14:25 Zgrillowani (7) - mag.
14:50 Nie bój ryby! (5, 6)
15:45 Tajemnice indyjskich smaków (5, 6)
16:40 Jamie: dania na każdą kieszeń - serial dokumentalny
18:30 Nie bój ryby! (11)
18:55 Zgrillowani (3) - mag.
19:25 m jak mięso (4, 5)
20:15 Dzień dobry, obiad (2, 3)
21:15 Anthony Bourdain IX
00:45 David Rocco w zaciszu domowej kuchni (19, 20)

TVP HISTORIA

12:15 Nieznana wojna na Północy (6/6) - serial dok.
13:15 Królowie (4)
13:50 Polskie drogi (3)
15:30 Sensacje XX wieku (5, 6)
17:30 Czas honoru (4/13)
18:25 Encyklopedia II wojny światowej (84)
19:00 Fake czy historia?
19:40 Królowie (43)
20:15 Zatoka szpiegów II (4)
21:10 Islandia: na granicy zimnej wojny (1) - film dok.
22:10 Pakistan, nasz najlepszy wróg (2) - film dok. Francja 23
23:15 Sensacje XX wieku (7, 8)

BBC EARTH

08:10 Planeta Ziemia II II (3/6)
09:15 W okowach mrozu IX
11:15 Skarby przeszłości i ich tajemnice V (6/6) - serial dok.
12:15 Planeta Ziemia II II (3/6)
13:20 Układ Słoneczny (3/5)
14:25 W okowach mrozu XII
15:25 Życie na pustkowiu XI
16:25 Brytyjskie fabryki IX
17:30 Skarby przeszłości i ich tajemnice V (6/6) - serial dok.
18:30 Planeta Ziemia III III
19:45 Imperium brytyjskie
20:55 Życie na pustkowiu XI
21:55 W okowach mrozu XII
22:55 Brytyjskie fabryki X (2)

TVN TURBO

08:15 Farma Clarksona III (1/8)
09:15 Fani czterech kółek XVI
10:15 Złomowisko PL IX
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować IV
18:00 Raport Turbo (4970)
18:15 Zawodowi handlarze
19:00 Naprawy nie do naprawy (4) - mag. motoryzacyjny
19:45 Uwaga! Oszust: Ściema z ogłoszenia (7/16) - serial dok.
20:15 Jeździć, obserwować VII
21:00 Wojny samochodowe
22:00 Raport Turbo (4970)
22:20 Zawodowi handlarze (7)

BBC LIFESTYLE

09:55 Zapraszam do stołu: wielka porcja (1) - reality show
11:55 Wielkie nowozelandzkie wypieki (2) - show
13:15 Bajecznie bogaci agenci
14:30 Wielkie amerykańskie wypieki (5) - program rozrywk.
15:35 Zapraszam do stołu
17:40 Domy gwiazd z Abbey Clancy (1) - reality show
18:35 Mistrzowie szycia (6)
19:45 Wielkie nowozelandzkie wypieki (3) - show
21:00 Wielkie amerykańskie wypieki (6) - program rozrywk.
22:00 Sarah Beeny: moja walka z rakiem piersi - film dok.

CANAL+ DOMO

09:00 Ucieczka na wieś XXV
10:55 Wielkie projekty: Australia X - serial dok.
11:55 Mały metraż w wielkim stylu II (1,2) - serial dok.
12:50 Gardeners' World (18)
14:00 Cudotwórcy VII (6/13)
15:00 Wakacyjne domy na wynajem (13) - lifestyle
15:55 Meblokreacje (8, 9)
16:50 Gardeners' World (21)
18:00 Ucieczka na wieś XXV
19:00 Wielkie projekty X
20:00 Daleko od miasta XIII
21:00 Cudotwórcy VII (7)
22:00 Tomasz Pągowski. Remont u ciebie (7) - mag.

HISTORY

11:15 Klątwa Wyspy Dębów XIII (16) - serial dok.
12:10 Gwiazdy lombardu XXV
13:05 Starożytni kosmici XVI
14:00 Wyjaśnić niewyjaśnione
14:55 Niewyjaśnione tajemnice świata III (6/7)
15:50 Gwiazdy lombardu XIII
17:10 Piątka z historii (3,2)
18:10 Tajemnice ukryte w piasku II (7) - serial dok. Kanada 25
19:05 Starożytni kosmici XIV
20:00 Starożytni kosmici: geneza (1/12) - serial dok.
22:00 Pogromca tajemnic III
23:00 Seksualne obsesje dyktatorów (3) - serial dok.

POLSAT VIASAT HISTORY

12:30 Zakazana historia VII
13:30 Najgroźniejsi ludzie Hitlera - serial dok.
14:20 II wojna światowa: końcówka (1) - serial dok.
15:25 Linie frontu - serial dok.
16:40 Tajne bronie II wojny światowej (6/6) - serial dok.
17:50 II wojna światowa — wielkie bitwy w Europie (2/8)
18:55 Tajemnica Włóczni Przeznaczenia - film dok.
20:05 Najgroźniejsi ludzie Hitlera - serial dok.
21:00 Ramzes: władca Egiptu
22:00 Aleksander Wielki: legendarny zdobywca (2/3)

eprasa.pl 80426b2470

CZWARTEK 30.04

Od A do Z

BAŁKAŃSKA VENDETTA II ★★
film sens., USA/Włochy 2024, reż. Valeri Milev, wyk. Jean-Claude Van Damme, Jacqueline Fernandez, Peter Stormare
21:00 | canal+ premium
Jean-Claude Van Damme zamiast emerytury wraca do filmu sprzed 7 lat, by zaproponować powtórkę z rozrywki: brat pokonanego gangstera szuka zemsty. Ale Van Damme nie pozwala dmuchać sobie w kaszę.

BEZ PRZEBACZENIA ★★★
thriller, Irlandia/Wlk. Brytania/Belgia 2024, reż. Chris Andrews, wyk. Christopher Abbott, Barry Keoghan, Colm Meaney
21:40 | cinemax
Konflikt miedzy dwoma pasterskimi rodzinami, żyjącymi wśród gór z dala od innych, pod wpływem surowych okoliczności eskaluje, doprowadzając do krwawych rozstrzygnięć.

BOSKA SARAH BERNHARDT ★★★
film biograficzny, Francja/Belgia 2024, reż. Guillaume Nicloux, wyk. Sandrine Kiberlain, Laurent Lafitte, Amira Casar
20:00 | hbo
Przed amputacją nogi Sarah Bernhardt przyjmuje Sachę Guitry'ego, syna swej wielkiej miłości Luciena, wybitnego aktora, by przypomnieć mu benefis z 1896 roku i uświadomić go, że poślubił kochankę ojca.

DZIEWCZYNA, KTÓRA UCIEKŁA: HISTORIA KARY ROBINSON ★★★
thriller, USA 2023, reż. Simone Stock, wyk. Katie Douglas, Cara Buono, Kristian Bruun
20:00 | warner tv
Na faktach: przed laty dzielna piętnastolatka została uprowadzona przez seryjnego mordercę, ale wykorzystała okazję, by uciec swemu oprawcy i doprowadzić do jego schwytania mimo bezczynności policji.

GRUNT TO RODZINKA ★★
komedia, Francja 2004, reż. Alain Berbérian, wyk. Christian Clavier, Jean Reno, Caterina Murino
21:00 | tvn 7
Niezapomniany duet z „Gości" w turystycznym folderze: prywatny detektyw Jean Reno przybywa na Korsykę, by odnaleźć Christiana Claviera – ukrywającego się separatystę.

Perfect Days

20:10 | ale kino+ hd
★★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Wim Wenders powraca do szczytowej formy: opowieść o czyścicielu toalet w Tokio, znajdującym radość w najprostszych czynnościach, wykonywanych z oddaniem właściwym uroczystym rytuałom.
MYZ

KOMEDIA
NIEMCY/JAPONIA 2023, REŻ. WIM WENDERS, WYK. KÔJI YAKUSHO, TOKIO EMOTO, ARISA NAKANO

LARRY CROWNE: UŚMIECH LOSU ★★★
komediodramat, USA/Francja 2011, reż. Tom Hanks, wyk. Tom Hanks, Julia Roberts, Cedric The Entertainer
23:00 | tvn 7
Mężczyzna dojrzały traci pracę, więc podejmuje studia, by poprawić swoje kwalifikacje, a w college'u odkrywa, że jedna z prowadzących zajęcia może się okazać kobietą jego życia. Podnosi na duchu.

LOKATORKA ★★
dramat krym., Polska 2021, reż. Michał Otłowski, wyk. Irena Melcer, Sławomira Łozińska, Barbara Jonak
20:00 | kino polska
Obraz dzikiej prywatyzacji w Warszawie z początku XXI wieku: przejmowania tysięcy lokali komunalnych z lokatorami. Plus nagrodzona w Gdyni Sławomira Łozińska w roli inspirowanej losem Jolanty Brzeskiej.

MIASTO ANIOŁÓW ★★
dramat obycz., USA/Niemcy 1998, reż. Brad Silberling, wyk. Nicolas Cage, Meg Ryan, Dennis Franz
22:55 | polsat
Hollywood przerabia „Niebo nad Berlinem" Wima Wendersa: anioł Nicolas Cage przechadzając się po Los Angeles zakochuje się w pani kardiochirurg Meg Ryan. A gdzie poezja oryginału?!

OCEAN'S 8 ★★★
komedia sensacyjna, USA 2018, reż. Gary Ross, wyk. Sandra Bullock, Cate Blanchett, Anne Hathaway
22:40 | tvn
Sandra Bullock jako siostra legendarnego włamywacza, która kompletuje damską ekipę, by dokonać spektakularnej kradzieży cennego naszyjnika podczas prestiżowej gali w nowojorskiej Metropolitan Opera.

RODZAJE ŻYCZLIWOŚCI ★★★
komedia, Irlandia/Wlk. Brytania/USA/Grecja 2024, reż. Yorgos Lanthimos, wyk. Jesse Plemons, Emma Stone, Willem Dafoe
22:40 | hbo
Yorgos Lanthimos w wersji niskobudżetowej, jakkolwiek z międzynarodową gwiazdorską obsadą, bawi się absurdem, podglądając – w trzech nowelach – ludzi, którym przyszło zmagać się z przeznaczeniem.

SEKSMISJA ★★★★
komedia, Polska 1984, reż. Juliusz Machulski, wyk. Olgierd Łukaszewicz, Jerzy Stuhr, Bożena Stryjkówna
20:00 | stopklatka
Poddani hibernacji mężczyźni budzą się w następnym stuleciu - w postapokaliptycznym świecie kobiet, pozbawionym pierwiastka męskiego. Wielki przebój od czasów kinowej premiery: nie starzeje się.

SKRZYDLATE ŚWINIE ★★★
film obycz., Polska 2010, reż. Anna Kazejak, wyk. Paweł Małaszyński, Piotr Rogucki, Olga Bołądź
22:20 | kino polska
Nie tylko o kibicach: gdy ukochana drużyna spada z ligi, stojący dotąd na straży honorowego kodeksu kibic – wobec wyzwań wieku dojrzałego – zgadza się organizować doping drużynie odwiecznego rywala.

TAXI IV ★★
komedia sensacyjna, Francja 2007, reż. Gérard Krawczyk, wyk. Samy Naceri, Frédéric Diefenthal, Emma Wiklund
21:40 | warner tv
Znowu to samo: marsylski taksówkarz ze skłonnością do szybkiej jazdy i niewydarzony policjant na tropie terrorystów. Już monotonne, choć wymyślone przez samego Luca Bessona.

ZŁAP MNIE, JEŚLI POTRAFISZ ★★★★
film biograficzny, USA/Kanada 2002, reż. Steven Spielberg, Jeff Tomsic, wyk. Leonardo DiCaprio, Tom Hanks, Christopher Walken
22:35 | stopklatka
Na faktach: opowieść o hochsztaplerze, który podając się za kilkanaście osób różnych zawodów, puścił w obieg fałszywe czeki na 2 mln dolarów. Plus Steven Spielberg brawurowo podrabiający kino lat 60.

KONRAD J. ZARĘBSKI

eprasa.pl 80426b2470

CZWARTEK 30.04

TVP1

07:00 Msza święta
07:30 Dobre historie (193)
08:00 Serwis Info - magazyn
08:25 Zaraz wracam (30)
09:05 Ranczo II (4/13)
10:05 Komisarz Alex II (13/13)
11:00 Ojciec Mateusz X (9/13)
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:40 Magazyn rolniczy (766)
12:55 Dzika Argentyna (3/3)
14:00 Złoty chłopak
15:00 Serwis Info - magazyn
15:15 Reporterzy (516)
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5910)
17:55 Klan (164) - telenowela
18:20 Zaraz wracam (31)
18:55 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia

20:30 Omnibus – szybcy i mądrzy (24) - teleturniej Polska 2026
21:20 Ojciec Mateusz 35 (1) - serial krym. Polska 26
22:20 Sprawa dla reportera (1574) - cykl reportaży
23:20 Książę William. Życie w fotografiach
00:20 Powrót (1) - serial dramatyczny Polska 2021
01:25 System (Child 44) *** - film krym. USA/Wlk. Brytania/Czechy/Rumunia 2015, reż. Daniel Espinosa (145 min)

TVP2

05:30 M jak miłość
06:20 Operacja zdrowie (78)
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7539) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7539) - mag. Polska 2026
11:40 Dzień z życia artysty (9)
12:15 Którędy po sztukę
12:30 Koło fortuny (2205)
13:15 Panna młoda (49)
14:05 Va banque (1063)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
16:00 Koło fortuny (2206)
16:35 Familiada (3088)
17:20 Panna młoda (50) - serial obycz. Turcja 2024
18:15 Va banque (1064)
18:50 Jeden z dziesięciu (18)
19:25 Barwy szczęścia
19:55 Domowe patenty (10)

20:05 Barwy szczęścia - serial obycz. Polska 2026
20:40 Tak to leciało! (78)
21:40 Niepewne sytuacje (30) - program rozrywkowy Polska 2026
22:15 Syn II (7,8/10) - serial
23:55 Rodzinka.pl XVIII (9) - serial kom. Polska 26
00:30 Fucking Bornholm *** - dramat obycz. Polska 2022, reż. Anna Kazejak, wyk. Agnieszka Grochowska (110 min)
02:20 Akacjowa 38 - serial obyczajowy Hiszpania

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień
08:30 Malanowski i Partnerzy V (64,65/64)
09:30 Trudne sprawy XXI (61,62) - serial fab.-dok.
11:35 Gliniarze XIII (46—48/60) - serial fab.-dok.
14:40 Dlaczego ja? 33 (41)
15:50 Wydarzenia
16:20 Interwencja (5889)
16:30 Na ratunek 112 XVIII (42) - serial fabularno-dok.
17:00 Gliniarze XX (43) - serial fabularno-dok. Polska 2026
18:00 Pierwsza miłość 50 (37) - serial obycz. Polska 2026
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń" (430) - program publicystyczny
19:30 Sport - Polska 2026
19:55 Milionerzy (96)

20:30 Farma (204) - reality show Polska 2025
21:30 Nasz nowy dom (368) - reality show Polska 26
22:55 Miasto aniołów ** **(City of Angels)** - dramat obycz. USA/Niemcy 1998, reż. Brad Silberling (150 min)
01:25 Sortownia (8) - serial krym. Polska 2023
02:30 Zostań, jeśli kochasz *** **(If I Stay)** - melodramat USA 2014, reż. R.J. Cutler, wyk. Chloë Grace Moretz (140 min)

TVN

05:40 Uwaga! (7981) - mag. reporterów Polska 2026
05:55 Ukryta prawda (40/40)
06:50 Kuchenne rewolucje: Turek – Piwnica Smaku 30 (7) - reality show Polska 2025
07:45 Dzień Dobry TVN (5701) - magazyn Polska 2026
11:20 Doradca smaku (23) - mag. kulinarny Polska 2026
11:25 Kuchenne rewolucje XVIII (11) - reality show
12:35 Kuchenne rewolucje XXVI (4) - reality show
13:40 Ukryta prawda (60,1,4/60) - serial fab.-dok.
16:50 Szpital św. Anny III (42) - serial obyczajowy Polska 2026, wyk. Jolanta Fraszyńska, Joanna Liszowska
17:55 Detektywi VI (42)
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:55 Uwaga! (7982) - mag.

20:15 Na Wspólnej XXIV - serial obyczajowy Polska 2026
20:50 The Floor (7) - teleturniej Polska 2026
21:30 Kuchenne rewolucje: Poznań – Bistro Brejk 32 (8) - reality show
22:40 Ocean's 8 - komedia *** sensacyjna USA 2018, reż. Gary Ross, wyk. Sandra Bullock, Cate Blanchett (130 min)
00:50 Skok na głęboką wodę (8) - reality show
01:55 Szpital św. Anny III (3)

TV PULS

06:00 Policjanci z Miami (2,3/23) - serial krym. USA 1984, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XIX (1,2/15)
10:00 Triumf miłości - telenowela Meksyk 2011
12:00 Nie igraj z aniołem
13:00 Wspaniałe stulecie II - serial obycz. Turcja 2013
14:00 Przepis na zbrodnię (28) - serial krym. Polska 2025
15:00 Lombard. Życie pod zastaw XIII - serial obycz.
17:00 Dzielnica strachu X (26) - serial krym. Polska 2025
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (42,43) - serial obyczajowy Polska 2025
20:00 Planeta singli 3 *** - komedia romantyczna Polska 2019, reż. Sam Akina, Michał Chaciński (125 min)
22:05 Ślub doskonały - komedia * Polska 2023, reż. Nick Moran, wyk. Adam Woronowicz, Ewa Kasprzyk (115 min)
00:00 Nasze małe wielkie ** **wesele** - komedia Francja 23, reż. Frédéric Quiring (105 min)
01:45 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (38)

TVN7

05:20 Ten moment (4/20) - serial fabularno-dok.
05:55 Szkoła (39,40,41/68) - serial fab.-dok. Polska 2018
08:45 Ukryta prawda (5,58,59/73) - serial fab.-dok.
11:55 W-1 1 Wydział Śledczy - serial fabularno-dok.
14:00 Detektywi II (15/40) - serial fab.-dok. Polska 2024
15:00 Szpital św. Anny III (33) - serial obycz. Polska 2026
16:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
18:00 Sekrety życia (9/40) - serial fabularno-dok.
19:00 Ukryta prawda (17/60) - serial fab.-dok. Polska 2023, wyk. Agnieszka Czekańska
20:00 Hotel Paradise (36) - real tv Polska 2026
21:00 Grunt to rodzinka ** **(L'enquête corse)** - komedia Francja 2004, reż. Alain Berbérian, wyk. Christian Clavier (120 min)
23:00 Larry Crowne: *** **Uśmiech losu** - komediodramat USA/Francja 2011, reż. Tom Hanks, wyk. Julia Roberts (135 min)
01:15 Hotel Paradise (35)
02:10 Żyjąc z potworem VI

MEZZO

12:30 Brahms: Kwintet fortepianowy f-moll, opus 34 – Takács Quartet, Zoltán Kocsis
13:15 Intermezzo
13:30 Konkurs młodych choreografów w Biarritz - taniec Francja 2022
14:55 Filharmonicy Berlińscy, Pierre Boulez: Ravel, Mozart, Bartók, Debussy - muz. klas.
16:35 Filharmonia Monachijska, Sergiu Celibidache: Debussy, Iberia / Ravel, Boléro / Debussy, Preludium do „Popołudnia fauna"
17:50 Antonio Vivaldi: Farnace - opera Włochy 2021
20:30 Angélique Kidjo – Jazzopen Stuttgart 2024
21:55 Jazz w La Villette: Ana Carla Maza - koncert F 2022
22:35 Mel Lewis Jazz Orchestra - koncert Szwajc. 85

PULS 2

11:00 Gigantozaur II (8/26)
11:25 Dinopociąg II (16/26)
11:55 Smerfy - serial anim.
13:00 Gumisie IV (8,7/10)
14:00 Kacze opowieści
15:00 Miraculous II (18,24/26)
16:00 Superthings: Kazoom Power (22,23/26) - serial anim.
16:15 Fineasz i Ferb
16:50 Marta mówi! II (8/15)
17:10 Superkoty
17:45 Świnka Peppa II (50/52)
17:50 Bing (13,14/78)
18:20 Masza i niedźwiedź VI
18:35 Myszka Miki: Frajdomek (17/26)
19:00 Don Matteo XIII
20:00 Przepis na zbrodnię (31)
21:00 Dzielnica strachu X (30,31) - serial krym. Polska 25
23:00 Zawód gangster 4 - thriller Wlk. Brytania 2019
01:00 Dzielnica strachu X (28)

TV4

07:55 Bogaty dom – biedny dom X - serial dok. Polska 2023
08:55 Policjantki i policjanci VIII (48,49/65) - serial obycz.
10:55 Na ratunek 112 XVIII (43,35) - serial fabularno-dok.
11:55 Dlaczego ja? 33 (43)
12:55 Trudne sprawy XXI (73,74,75) - serial fab.-dok.
15:55 Łowcy skarbów. Kto da więcej (36, 37) - reality show
18:00 Policjantki i policjanci XXIV (43,44) - serial obycz.
20:00 Uroczysko V (36) - serial kryminalny Polska 2026
20:30 Sprawiedliwi – wydział krym. XX (36)
21:30 Sprawiedliwi. Trójmiasto III (36) - serial krym.
22:40 Purpurowe rzeki II: Aniołowie apokalipsy - thriller Francja/Włochy/Wlk. Bryt. 04
00:45 Interwencja

METRO

07:45 Sekrety życia (26/40)
08:40 Szpital (17,18/69)
10:40 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:40 Anatomia piękna II (4)
13:40 Przepis na życie IV
14:40 Zapukaj do moich drzwi
15:40 The Floor (9, 10)
17:00 Ciężarówką przez Afrykę (1) - serial dok.
18:00 Prawo Agaty III - serial obyczajowy Polska 2013
19:00 Kartoteka IX (7,8) - serial fab.-dok. Polska 2015
21:05 Kryminalni V (3) - serial kryminalny Polska 2006, wyk. Marek Włodarczyk
23:15 Kuba Wojewódzki (9) - talk-show Polska 2025
00:30 Zbrodnie z pierwszych stron gazet V (8/12)
01:30 Szpital (13/69)
02:25 Dieta czy cud? (10)

eprasa.pl 80426b2470

CZWARTEK 30.04

STOPKLATKA DVB-T

08:35 Wojciech Cejrowski – boso przez świat (33)
09:00 Robert Makłowicz (152, 149) - magazyn
10:50 Wojny magazynowe: Kanada II (5,6/12)
11:55 Wojny kontenerowe II (9,10/13) - serial dok.
13:00 Katastrofy w przestworzach XXIV (7,3,2/10) - serial dok.
16:00 MacGyver II (2,3/22)
18:00 Wojny magazynowe: Kanada (9,10/12)
19:05 Wojny kontenerowe (4,5/16) - serial dok.
20:00 Seksmisja - komedia Polska 1984, reż. Juliusz Machulski, wyk. Olgierd Łukaszewicz, Jerzy Stuhr, Bożena Stryjkówna (155 min) ****
22:35 Złap mnie, jeśli potrafisz (Catch Me If You Can) - film biograficzny USA/Kanada 2002, reż. Steven Spielberg, Jeff Tomsic (180 min) ****
01:35 Ostatnia rodzina - film biograficzny Polska 2016, reż. Jan P. Matuszyński, wyk. Andrzej Seweryn, Dawid Ogrodnik, Aleksandra Konieczna (170 min) *****

ALE KINO+

09:35 The Hero - film krótkom. PL 2021 (40 min)
10:15 Grantchester IX (3,4/8)
12:20 Vera VIII (1/4)
14:10 Szare śniegi Syberii (Ashes in the Snow) - dramat hist. USA/Litwa 2018, reż. Marius A. Markevicius, wyk. Sophie Cookson (120 min) ***
16:10 Strefa interesów (The Zone of Interest) - dramat wojenny Wlk. Brytania/Polska/USA 2023, reż. Jonathan Glazer (130 min) *****
18:20 Vera VIII (2/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2018
20:10 Perfect Days - komedia Niemcy/Japonia 2023, reż. Wim Wenders, wyk. Kōji Yakusho, Tokio Emoto, Arisa Nakano, Aoi Yamada (145 min) ****
22:35 Na fali ryzyka (Breakwater) - thriller USA 2023, reż. James Rowe, wyk. Dermot Mulroney, Darren Mann, Alyssa Goss (125 min) **
00:40 Morderstwo na basenie (The Girl in the Pool) - thriller USA 2024, reż. Dakota Gorman (100 min) **

TVP KULTURA DVB-T

08:20 Przystań nad Biblią (8)
08:35 Informacje kulturalne
09:00 Kolekcja (5) - mag.
09:15 Studio Kultura – niedziela z... (700) - mag.
10:10 Na kłopoty Bednarski
11:10 Respekt – Królowa soul - film biograficzny USA/Kanada 2021, reż. Liesl Tommy (150 min) ***
13:40 Reżyserzy VI (6/10)
14:35 Klucznik - film obycz. Polska 81, reż. Wojciech Marczewski, wyk. Wirgiliusz Gryń (95 min) ****
16:10 Dlaczego nie Evans?
17:05 Na kłopoty Bednarski
18:10 Wydarzenie aktualne
18:40 Którędy po sztukę (8)
18:50 Enzo Ferrari. Czerwony i czarny
20:00 Wstęp do filmu (584)
20:10 Popioły: cz. II - dramat wojenny Polska 1965, reż. Andrzej Wajda, wyk. Daniel Olbrychski, Pola Raksa (135 min) ****
22:25 Hala odlotów (59)
23:25 Dzień, w którym umarła gwiazda rocka
00:00 Video Killed the Radio Star (4) - serial dok.
00:40 Filip - dramat wojenny Polska 2021, reż. Michał Kwieciński (120 min) ****

HBO

09:30 Hutnik szkła - dramat obyczajowy Pakistan/USA 2023 (100 min) ****
11:10 Eddie zwany Orłem - film biograficzny Wlk. Brytania/Niemcy/USA 2016 (105 min) ***
12:55 Tripped Up - komedia USA 2023 (95 min) **
14:30 Twój potwór - komedia Wlk. Brytania/USA 2024 (100 min) ***
16:10 Lato w grudniu - dramat obyczajowy Hiszpania 2024 (95 min) **
17:45 Wciąż tu jestem - dramat obycz. Brazylia/Francja 2024, reż. Walter Salles (135 min) ****
20:00 Boska Sarah Bernhardt - film biograficzny Francja/Belgia 2024, reż. Guillaume Nicloux (95 min) ***
21:35 Między mrokiem a geniuszem (2)
22:40 Rodzaje życzliwości - komedia Irlandia/Wlk. Brytania/USA/Grecja 2024, reż. Yorgos Lanthimos (160 min) ***
01:20 Elizjum - film s.f. USA 2013, reż. Neill Blomkamp, wyk. Matt Damon (110 min) ***

CANAL+ PREMIUM

08:55 Pieniądze to nie wszystko - komedia Polska 2000 (105 min) ***
10:40 Maria Callas
12:25 Kiler-ów 2-óch - komedia kryminalna Polska 1998 (115 min) ***
14:20 The Office PL III (9,10/12) - serial kom.
15:20 Iran: Pokolenie Z – między wolnością a represją - film dok.
16:15 Hollywood Buzz (48)
16:40 Mamma Mia! Here We Go Again! - musical Wlk. Brytania/USA 2018 (110 min) ***
18:30 Łapu-Capu
18:35 Morderstwo w ambasadzie - film sens. Wlk. Brytania 2025 (85 min) **
20:00 Król i zdobywca (4/8) - serial obycz. Wlk. Brytania/Islandia/USA 25
20:50 Making of C+
21:00 Bałkańska vendetta II - film sensacyjny USA/Włochy 2024, reż. Valeri Milev (85 min) **
22:25 Skarbek - film sens. Polska/Wlk. Brytania/USA 2024 (105 min) **
00:10 Strefa - film s.f. USA 2024, reż. George Nolfi (90 min) **

KINO POLSKA

08:05 Zwierzęta Wajraka III (8)
08:40 Polska Kronika Filmowa 01/55 - reportaż Polska 1955
09:00 Paragon, gola! - komedia Polska 1969
11:05 Ranking Naj Polskiego Kina - serial dok. Polska 2024
11:55 Diabeł - film krótkometrażowy Polska 2022
12:30 Potop, cz. 2 - film historyczny Polska 1974, reż. Jerzy Hoffman, wyk. Daniel Olbrychski, Tadeusz Łomnicki
15:35 Krzyż Walecznych - dramat wojenny Polska 1959, reż. Kazimierz Kutz, wyk. Zbigniew Cybulski
17:15 Czterej pancerni i pies (3,4) - serial wojenny Polska 66
20:00 Lokatorka - dramat krym. Polska 2021, reż. Michał Otłowski, wyk. Irena Melcer, Sławomira Łozińska, Barbara Jonak, Krzysztof Stroiński
22:20 Skrzydlate świnie - film obycz. Polska 2010, reż. Anna Kazejak, wyk. Paweł Małaszyński, Piotr Rogucki
00:40 IO - film przyg. Polska/Włochy 2022, reż. Jerzy Skolimowski, wyk. Sandra Drzymalska, Tomasz Organek
02:20 Atrakcyjny pozna panią... - komedia Polska 2004, reż. Marek Rębacz, wyk. Roman Kłosowski

POLSAT FILM

07:30 Doktor Martin IX (4/8)
08:30 Przyjaciółki XIX
10:25 Świat według Kiepskich
14:45 Jurassic Park III - film s.f. USA 2001, reż. Joe Johnston
16:40 Jeszcze większe dzieci - komedia USA 13, reż. Dennis Dugan, wyk. Adam Sandler
18:45 Zanim się pojawiłeś - dramat obycz. Wlk. Brytania/USA 2016, reż. Thea Sharrock
21:00 Wyjdź za mnie - komedia romantyczna USA/Chiny/Japonia 2022, reż. Kat Coiro
23:25 Znachor - melodramat Polska 2023, reż. Michał Gazda

KINO TV

08:35 Zagadki kryminalne panny Fisher II (2,3/13)
11:00 Panna Scarlet i komisarz III (3,4/6) - serial krym.
13:10 Poirot XIII (1/5) - serial krym. Wlk. Brytania 2013
15:15 Zagadki kryminalne panny Fisher II (4,5/13)
17:50 Panna Scarlet i komisarz III (5,6/6) - serial krym.
20:00 Jeden gniewny człowiek - thriller Wlk. Brytania/USA 2021, reż. Guy Ritchie
22:40 Dziedzictwo. Hereditary - thriller USA 2018
01:05 3000 mil do Graceland - komedia krym. USA 2001

WARNER TV

09:20 Bajer z Bel-Air
10:25 Za głosem serca (72/90)
11:25 Pełna chata IV (15,16/26)
12:25 J.A.G. VII (24,2/24)
14:20 Bajer z Bel-Air
16:20 Pełna chata IV
18:20 Akademia policyjna VII: Misja w Moskwie - komedia USA 1994, reż. Alan Metter
20:00 Dziewczyna, która uciekła: Historia Kary Robinson - thriller USA 2023
21:40 Taxi IV - komedia sensacyjna Francja 2007
23:25 Kryminalni: Misja śląska - film krym. Polska 2006

PARAMOUNT

09:25 Policyjna grupa pościgowa XXII - serial dok.
10:25 Buntownik z wyboru - dramat obycz. USA 1992
13:05 Kontakt - film s.f. USA 1997, reż. Robert Zemeckis
16:25 Naga broń 33 1/3 - komedia USA 1994
18:00 Choć goni nas czas - komediodramat USA 2007
20:00 Pan i pani Smith - komedia sens. USA 2005
22:30 Londyn w ogniu - film sensacyjny USA/Wlk. Brytania/Bułgaria 2016
00:25 John Rambo - film sens. Niemcy/USA/Tajlandia 2008

CINEMAX

12:40 Jak zostałam perliczką - komedia Wlk. Brytania/Zambia/Irlandia/USA 2024
14:20 Dni szczęścia - dramat obyczajowy Kanada 2023
16:15 Niewidzialna walka - komedia Estonia/Grecja/Finlandia/Łotwa 2023
18:10 Tuesday - dramat obycz. Wlk. Brytania/USA 2023
20:00 Fargo (7,8/10)
21:40 Bez przebaczenia - thriller Irlandia/Wlk. Brytania/Belgia 2024
23:25 Przetrzymać tę miłość - thriller Wlk. Brytania 2004

ROMANCE TV

10:20 Statek marzeń
12:20 Pulchna jak ja - komedia romantyczna Niemcy 2007
14:15 Piękna i miliarder - komediodramat USA/Kan. 22
16:05 Dora Heldt: Ani słowa tacie! - komedia Niemcy 2012
18:00 Śledztwo prowadzi Watzmann (8/8) - serial krym.
19:00 Górski lekarz (3/7)
20:00 Inga Lindström: Emma Svensson i miłość - film obycz. Niemcy 2007, reż. K. Meeder
21:55 Lilly Schönauer: Na zawsze i jeden dzień - dramat obycz. Austria/Niemcy 2008
23:50 Górski lekarz (3/7)

TVN FABUŁA

10:50 Szpital św. Anny (17/50)
11:50 Druga szansa (3/13)
13:55 Układ warszawski (4)
14:55 Detektywi - serial dok.
15:55 Absolwenci (5)
16:35 Seriaale Top 5 (6)
16:45 Córka prezydenta - komedia romant. USA/Wlk. Bryt./Czechy/Włochy 2004
19:00 Szpital św. Anny (23/26)
20:00 xXx: Reaktywacja - film sens. USA 2017, reż. D.J. Caruso
22:25 Gniew tytanów - film przyg. USA/Hiszpania 2012
00:30 Strażnicy - film akcji USA 2009, reż. Zack Snyder

AMC

09:10 Kobieta muszkieter (2) - film przygodowy Niemcy/USA/Chorwacja 2004
10:50 I uderzył grom - film sensacyjny USA/Czechy/Wlk. Brytania/Niemcy 2005
12:45 Nowy świat (1,2,3,4/4)
15:50 Equilibrium - film s.f. USA 2002, reż. Kurt Wimmer
17:50 Włoska robota - film sens. USA/Francja/Włochy/Wlk. Brytania/Niemcy 2003
20:00 Transformers III - film s.f. USA 2011, reż. Michael Bay
23:00 Resident Evil: Witajcie w Raccoon City - horror USA/Kanada/Niemcy 2021

eprasa.pl 80426b2470

AXN

08:25 Dr House II (16/24)
09:25 Castle VI (5,6/23)
11:20 Detektyw Monk III (4,5/16) - serial krym. USA 05
13:20 Dr House II (17,18/24)
15:15 Agenci NCIS XIII (17,18/24) - serial krym. USA 16
17:10 Castle VI (7,8/23)
19:10 FBI V (5,6/23)
21:05 Agenci NCIS XX (11/22) - serial krym. USA 2023
22:05 Agenci NCIS: Hawaje (22/22) - serial krym. USA 2021
23:00 Castle VI (7,8/23)
00:45 FBI V (5/23) - serial sens.

EPIC DRAMA

08:50 Lekarze na start
10:20 Agenci NCIS XVI (15,16/24) - serial krym.
12:05 Wszystkie stworzenia duże i małe - serial obycz.
13:20 Jane Eyre (2/4)
14:30 Panna Marple IV (4/4)
16:35 Agenci NCIS XVI (17,18/24) - serial krym.
18:20 Marlow: klub zbrodni II (6/6) - serial kryminalny
19:30 Lekarze na start
21:00 Nędznicy (3/6) - serial obycz. Wlk. Brytania/USA 2018
22:20 Świadek oskarżenia (3)
23:10 Panna Marple III (3/4)
01:10 Lekarze na start

TVN STYLE

08:45 Gwiazdy lumpeksów II (9/10) - serial dok. Polska 2025
09:50 I nie opuszczę Cię aż do ślubu (3, 4) - reality show
11:25 Ugotowani (3, 4)
13:30 Kuchenne rewolucje (8, 7) - reality show
15:35 Jestem z Polski XVI (28,6) - serial dok. Polska 2025
17:45 Kuchenne rewolucje (12, 7, 9) - reality show
20:50 Zgłoś remont (6) - reality show Polska 2026
21:50 Jestem z Polski XII (13,14)
23:45 Hotel Paradise (36)
00:45 40 kontra 20 (7)

TVN TURBO

08:15 Nic do ukrycia (5/12)
09:15 Fani czterech kółek XVI
10:15 Złomowisko PL IX
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować IV
18:00 Raport Turbo (4971)
18:15 Duda kontra Szafrański X (4/10) - serial dok.
19:00 Mobilni mechanicy (1)
19:45 Prawko na świecie. Jazda bez zasad (6) - mag.
20:30 Zawodowi handlarze
21:15 Z drugiej ręki (13)
22:00 Raport Turbo (4971)
22:20 Zawodowi handlarze (8)

BBC FIRST

08:35 Lewis VII (2/6)
09:35 Ojciec Brown IX (4/10)
10:35 Śmierć pod palmami VII
11:45 Zagadki doktora Blake'a
12:55 Koroner II (7,8/10)
14:50 Ojciec Brown III (8/15)
15:50 Lewis VII (2/6)
16:50 My Life is Murder
17:50 Morderstwa w Midsomer
19:50 Śmierć pod palmami VII
21:00 Milczący świadek 28 - serial krym. Wlk. Bryt. 2025
23:10 Ojciec Brown XIII (2/10)
00:15 Koroner II (7/10)
01:15 Śmierć pod palmami VII

FX

09:10 CSI: Kryminalne zagadki Miami IV (15,16/25)
11:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIV (20/22)
11:55 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VII (11,12/22)
13:45 Agenci NCIS VIII
15:35 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIV (21/22)
16:30 CSI: Kryminalne zagadki Miami IV (17,18/25)
18:20 FBI III (14,15/15)
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VII (13,14/22)
22:00 Kolekcjoner kości - thriller USA/Kanada 1999
00:25 Tropiciel III (11)

HGTV

08:10 Kupujemy dom na plaży
09:05 Remontujemy dom na plaży III (4/13) - serial dok.
10:00 Letnia chata na lata XIII
11:00 Zarobić na remoncie VIII
13:00 Zbudujemy fajny dom II
13:55 House Hunters (5, 6)
15:05 Mieszkanie na miarę II
17:05 Polowanie na ogród II
18:15 Weekendowa metamorfoza (8, 1) - reality show
20:05 Dorota was urządzi III (9,10/13) - serial dok. Polska 15
21:35 Zróbmy sobie dom (9)
22:35 House Hunters (5—8)
00:50 Kupujemy dom na plaży

BBC LIFESTYLE

08:40 Mistrzowie szycia (6)
09:55 Zapraszam do stołu
12:10 Wielkie nowozelandzkie wypieki (3) - show
13:25 Domy gwiazd z Abbey Clancy (1) - reality show
14:30 Jak mądrze schudnąć? III (1/5) - serial dok.
15:30 Zapraszam do stołu (
17:35 Domy gwiazd z Abbey Clancy (2) - reality show
18:35 Mistrzowie szycia (7)
19:40 Wielkie nowozelandzkie wypieki (4) - show
21:00 Cena idealnego ciała z Olivią Attwood (3,4/5)
23:00 Wstydliwe choroby

COMEDY CENTRAL

08:00 Dwóch i pół VIII (10,11/16)
08:55 Przyjaciele IV (22—24,1,2,3/24) - serial kom.
11:55 Teoria wielkiego podrywu VI (8—13/24) - serial kom.
14:30 Dwóch i pół VIII (12—15/16) - serial kom.
16:30 Przyjaciele V (4—9/24) - serial kom. USA 1998
19:30 Teoria wielkiego podrywu VI (14—19/24) - serial kom.
22:00 The Office PL II (7,8)
23:05 Comedy Club (7, 8)
00:05 Miasteczko South Park
01:00 Pracoholicy II (9/10)

TVP SERIALE

08:35 Komisarz Alex XXIII (2)
09:25 Rodzinka.pl III
09:55 Klan - telenowela
10:30 Ranczo V (1/13)
11:20 Ojciec Mateusz 34 (13)
12:15 Pan Mama (17)
12:55 Zaraz wracam (27)
13:30 Ojciec Mateusz (7,8)
15:25 Komisarz Alex XXIII (3)
16:20 Na sygnale (55,56)
17:25 Ranczo V (2,3/13)
19:25 Ojciec Mateusz XXVI (9)
20:25 Komisarz Alex XXV (7)
21:25 Ranczo V (4,5/13)
23:20 Ojciec Mateusz XXVI (11)
00:15 Wojna zastępcza
01:00 Pitbull - serial sens.

CANAL+ KUCHNIA

11:35 Luksusowa ucieczka
12:35 Jamie Oliver (11, 12)
13:25 m jak mięso (7, 8)
14:25 Zgrillowani (8)
14:50 Nie bój ryby! (6, 7)
15:45 Tajemnice indyjskich smaków (6, 7)
16:40 Jamie: dania na każdą kieszeń - serial dokumentalny
18:30 Nie bój ryby! (12)
18:55 Zgrillowani (4)
19:25 m jak mięso (5, 6)
20:15 Bosacka daje radę (6, 7)
21:15 Anthony Bourdain IX
00:45 David Rocco w zaciszu domowej kuchni (20, 21)

CANAL+ DOMO

10:55 Wielkie projekty: Australia X - serial dok.
11:55 Mały metraż w wielkim stylu II (2) - serial dok.
12:50 Gardeners' World (19)
14:00 Cudotwórcy VII (7)
15:00 Wakacyjne domy na wynajem (14) - lifestyle
15:55 Daleko od miasta XII
16:50 Gardeners' World (22)
18:00 Ucieczka na wieś XXV
19:00 Wielkie projekty: Australia X - serial dok.
20:00 Daleko od miasta XIII
21:00 Cudotwórcy VII (8)
22:00 Przekopiemy Ci ogródek
22:55 Gardeners' World (9)

PLANETE+

12:35 Czego nam nie mówią o odchudzaniu - film dok.
14:35 Czy warto pościć?
15:50 Niezwykłe podróże koleją XIV (7) - serial dok.
16:55 Premiera: Dokąd dzisiaj? IV (125—128)
18:15 Świat z góry IX (14/14)
19:00 Nelly i Nadine
20:50 Niezwykłe podróże koleją XI (7/8) - serial dok.
22:00 Ludwik XIV, król tajnych agentów - serial dok.
00:20 Niezwykłe podróże koleją XIV (8) - serial dok.

DISCOVERY CHANNEL

09:00 Gorączka złota: rzeka skarbów IV (6/15)
10:00 Klan z Alaski IV (6/19)
11:00 Złoto drwali (2/9)
12:00 Fani czterech kółek XIV
13:00 Nagi instynkt przetrwania VIII (9/18) - serial dok.
14:30 Strażacy - serial dok.
15:00 Złomowisko PL (2)
16:00 Złoto drwali II (6/8)
17:00 Porty: Hiszpania
18:00 Truckerki (7)
19:00 Złomowisko PL V
21:00 Gorączka złota XVI (23/24) - serial dok. USA 2025
22:00 Łowcy opali VIII (12/20)
23:00 Morze złota XIII (9)

TVP HISTORIA

11:40 Islandia: na granicy zimnej wojny (1) - film dok.
12:40 Amerigo Vespucci, zapomniany odkrywca
13:40 Królowie (5)
14:15 Polskie drogi (4)
15:40 Sensacje XX wieku
17:35 Czas honoru (5/13)
18:30 Encyklopedia II wojny światowej (85)
19:10 Flesz historii (759)
19:35 Królowie (44)
20:10 Zatoka szpiegów II (5)
21:00 Lucy Worsley i zagadki historii (1) - serial dok.
22:05 Białe Autobusy

HISTORY

12:10 Gwiazdy lombardu XXV
13:05 Starożytni kosmici XVI
14:00 Wyjaśnić niewyjaśnione
14:55 Niewyjaśnione tajemnice świata III (7/7)
15:50 Gwiazdy lombardu XII
16:15 Gwiazdy lombardu: skarby Ameryki II (1/8)
17:10 II wojna światowa: planeta w ogniu (4) - serial dok.
18:10 Starożytni kosmici
20:00 Starożytni kosmici XIV
21:00 Gwiazdy lombardu XXV
22:00 Skarby Hitlera: ostatnia wyprawa - serial dok.
23:00 Piątka z historii (3,2)
23:55 Jak to wyjaśnić IV (5/20)

NATIONAL GEOGRAPHIC

15:00 Morski patrol: Hiszpania II (7/16) - serial dok.
16:00 Egipt: miejsce pełne tajemnic VI (4)
17:00 Rzym: początki imperium - serial dok. USA 2024
18:00 II wojna światowa: ukryta prawda (2/6) - serial dok.
19:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy IV (2/6) - serial dok.
20:00 Katastrofa w przestworzach XX (5/10) - serial dok.
21:00 Premiera: Euroinżynieria - serial dok. USA 2026
22:00 Premiera: Megametro II

FOCUS TV

08:00 Byli sobie podróżnicy
08:50 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici II
10:00 Gwiazdy lombardu XVI
12:00 Niezwykłe osiągnięcia starożytności (9/10)
13:00 Poszukiwacze historii
14:00 Ostatni bastion Hitlera V (5,1/6) - serial dok.
16:00 Dorwać tuńczyka III (1)
18:00 Rolnicy. Podlasie VIII
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Poszukiwacze historii
23:00 Bitwa o Okinawę
00:00 Starożytni kosmici XVI (10/20) - serial dok. USA 2024
01:00 Rolnicy. Podlasie IV

BBC EARTH

11:20 Skarby przeszłości i ich tajemnice V (6/6) - serial dok.
12:20 Planeta Ziemia II II (3/6)
13:25 Układ Słoneczny (4/5)
14:30 W okowach mrozu XII
15:25 Życie na pustkowiu XI
16:25 Pewnego razu w kosmosie (2/4) - serial dokumentalny
17:40 Skarby przeszłości i ich tajemnice V (6/6) - serial dok.
18:35 Planeta Ziemia III III
19:45 Planeta zmian II (2/2)
20:55 Życie na pustkowiu XI
21:55 W okowach mrozu XII
22:55 Bezsenność: australijska rewolucja Michaela Mosleya

POLSAT VIASAT HISTORY

12:35 Punkty zwrotne II wojny światowej (1/6) - serial dok.
13:40 Najgroźniejsi ludzie Hitlera - serial dokumentalny
14:35 Ramzes: władca Egiptu
15:35 Aleksander Wielki: legendarny zdobywca (2/3)
16:35 Wojny faraonów (4/4)
17:50 II wojna światowa — wielkie bitwy w Europie (3/8)
18:55 Punkty zwrotne II wojny światowej (1/6) - serial dok.
20:00 Najgroźniejsi ludzie Hitlera - serial dok.
21:00 Tajemnice Jezusa
22:05 Zaginione miasta Biblii (1,2/2) - serial dok. Wlk. Bryt. 22

eprasa.pl 80426b2470

szyfropanorama

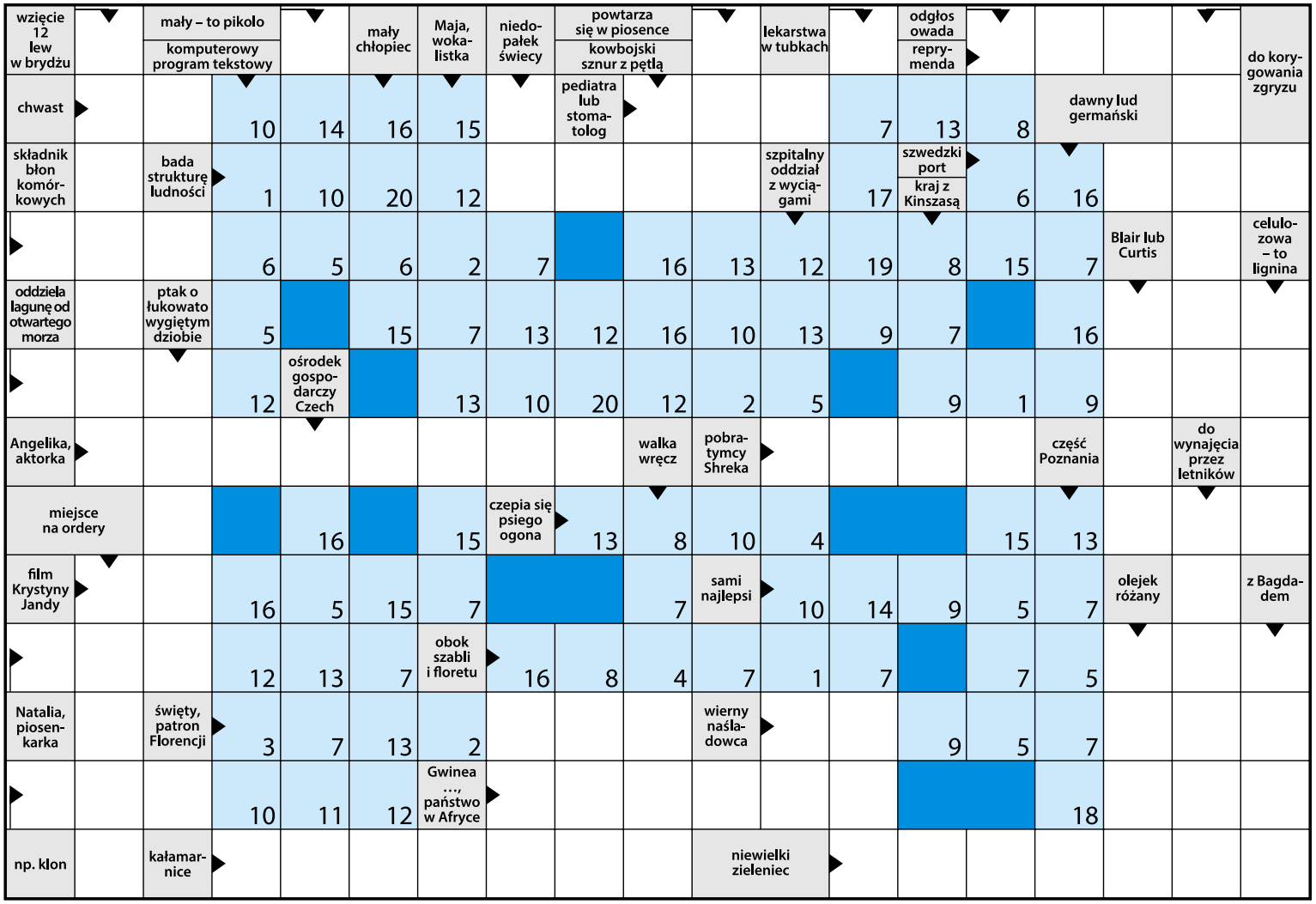

Tu wpisz litery z pól oznaczonych cyframi

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20

Rozwiązanie krzyżówki

1	6	2	7	20	12		
13	12	11	10	13	12	11	10

JAK ROZWIĄZAĆ SZYFROPANORAMĘ?

Część „panoramiczną" należy rozwiązać jak zwykłą krzyżówkę panoramiczną. Przy okazji część liter z wpisywanych haseł wypełni niektóre pola zaznaczone kolorem, czyli te należące do szyfrokrzyżówki. W niej każdej liczbie odpowiada inna litera. „Rozkodowane" litery można wpisywać do pustych pól pod diagramem (pola 1-20).

Aby odczytać hasło trzeba przepisać je do właściwych kratek w polu „rozwiązanie krzyżówki".

Rozwiązanie z wydania 17 kwietnia: BAZAR SZEMBEKA

Rozrywka w „Wyborczej"

Codzienna porcja łamigłówek od poniedziałku do soboty na ostatniej stronie „Gazety Wyborczej"

APLIKACJA WYBORCZEJ

Jeszcze więcej rozrywki w aplikacji i na ostatniej stronie „Gazety Wyborczej"

wyborcza

PROSTO Z POLSKI
TYGODNIK

Piątek, 24 kwietnia 2026 | Redaktor prowadzący Dariusz Kortko

Tańsza majówka w Zakopanem

Górale wprowadzają kartę turysty ze zniżkami

Zakopiańska Karta Turysty zacznie działać od majowego weekendu. To zestaw profitów obejmujących m.in. tańsze bilety do atrakcji turystycznych, miejsc rozrywki, stref rekreacji czy restauracji – zapowiadają urzędnicy.

Bartłomiej Kuraś

Wprowadzenie Karty Turysty zapowiedział burmistrz Zakopanego Łukasz Filipowicz, który dwa lata temu wygrał wybory samorządowe, odsuwając od władzy ekipę Prawa i Sprawiedliwości.

– Chciałbym, by Zakopane było kojarzone przede wszystkim z turystyką – mówił burmistrz.

Majówka z Kartą Turysty

Karta zacznie obowiązywać od 1 maja. „Uwielbiasz zwiedzać? Interesuje Cię historia, kultura Zakopanego i całego Podhala? A może planujesz aktywny wypoczynek, rodzinny pobyt albo chcesz odkrywać lokalne smaki – od tradycyjnej kuchni po bardziej wykwintne propozycje restauracji? Karta Turysty została stworzona właśnie dla Ciebie" – przekonuje urząd miasta.

Karta Turysty to system benefitów, który umożliwia korzystanie z ponad 100 atrakcji turystycznych, kulturalnych i rekreacyjnych w Zakopanem. Obejmuje m.in. tańsze bilety do atrakcji turystycznych, miejsc rozrywki, stref rekreacji czy restauracji partnerskich – dopasowanych do różnych potrzeb i stylu podróżowania.

To także przewodnik po mieście. W jednym miejscu turysta znajdzie ważne informacje: opisy szlaków i atrakcji, dane o instytucjach kultury, rozkłady jazdy komunikacji oraz informacje o punktach użyteczności publicznej.

Z karty można korzystać już na etapie planowania podróży. Wystarczy rejestracja online, aby zapoznać się z pełną ofertą Zakopanego. Po przyjeździe do miasta, podczas zameldowania w obiekcie noclegowym, należy zapłacić opłatę miejscową, która otwiera dostęp do benefitów.

Projekt współtworzą z samorządem lokalne firmy, instytucje i obiekty.

Jak zdobyć Kartę Turysty? Na podany przy zameldowaniu adres e-mail turysta otrzymuje indywidualny kod, który umożliwia korzystanie ze zniżek. Karta działa przez cały pobyt w Zakopanem, a wygasa automatycznie ostatniego dnia o godzinie 23:59.

Zakopane wciąż popularne

17,36

PROCENT

• **Tyle głosów zdobyło Zakopane w tegorocznym rankingu magazynu Travelist na najpopularniejszą górską miejscowość w Polsce**

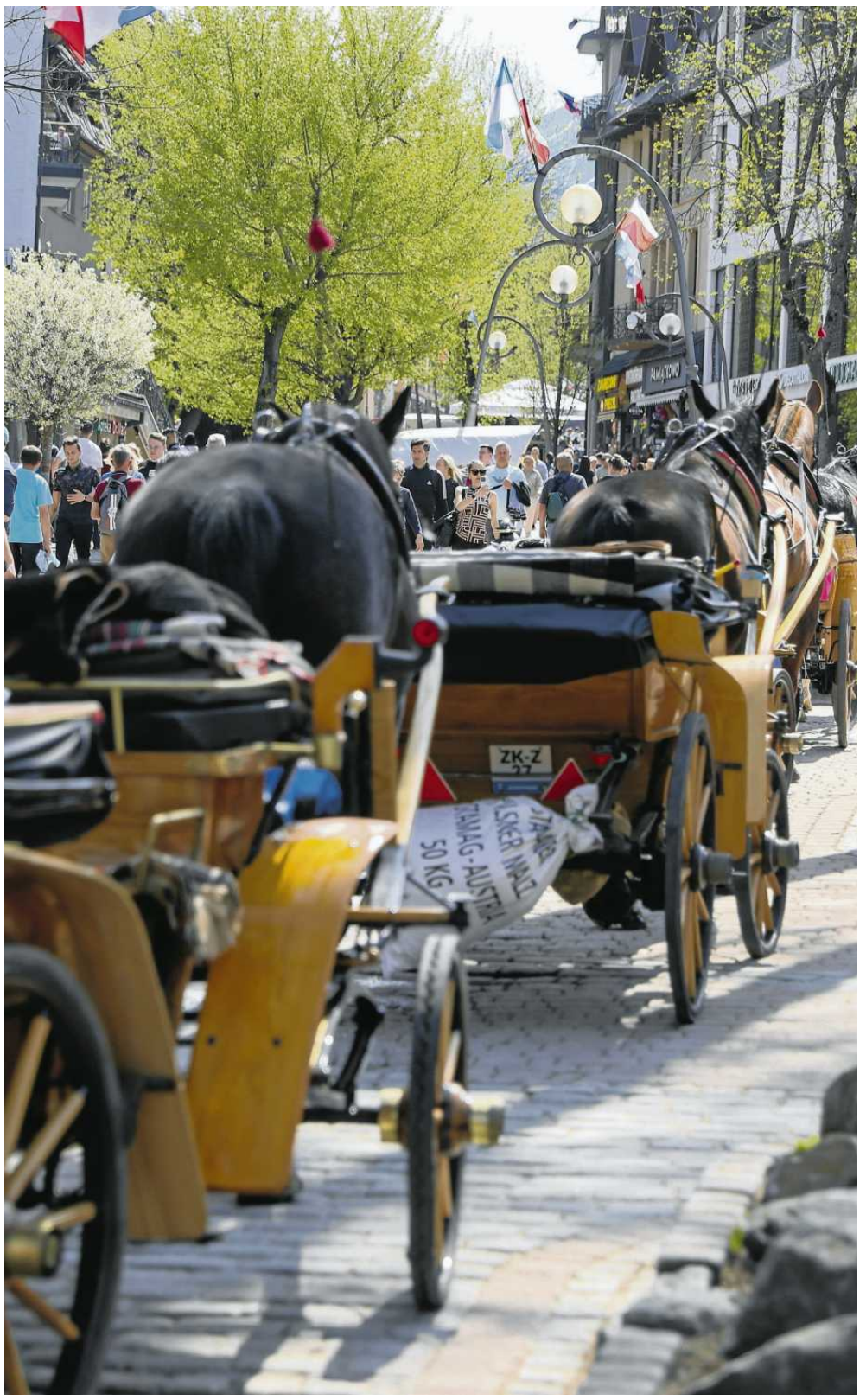

• **Od wielu lat Zakopane jest jednym z najpopularniejszych miejsc wypoczynku zarówno dla Polaków, jak i turystów z zagranicy** FOT. MAREK PODMOKŁY / AGENCJA WYBORCZA.PL

Zakopane wciąż polską stolicą gór

Zakopane, mimo wielu narzekań turystów, wciąż cieszy się popularnością. Wygrało tegoroczny ranking magazynu Travelist, przeprowadzony pod patronatem Polskiej Organizacji Turystycznej, na najpopularniejszą górską miejscowość w Polsce. Uzyskało 17,36 proc. głosów. Drugie miejsce zajęła Krynica-Zdrój (13,61 proc.), a trzecie – Karpacz (13,53 proc.). Z kolei w kategorii „miejscowość nad morzem" głosujący najchętniej wskazywali Kołobrzeg, który uzyskał 22,74 proc. głosów. Na podium znaleźli się również reprezentanci Trójmiasta: Gdańsk (19,87 proc.) oraz Sopot (12,06 proc.).

Z wyników rankingu zadowolony jest burmistrz Filipowicz: – To już trzecia edycja tego prestiżowego plebiscytu i po raz trzeci Zakopane zwycięża w swojej kategorii. Dla nas to niezwykle ważny sygnał, potwierdzenie, że od wielu, wielu lat Zakopane pozostaje ulubioną destynacją zimową zarówno dla Polaków, jak i turystów z zagranicy.

Dodaje, że ranking to dla niego „zobowiązanie, by Zakopane pozostawało liderem, najpopularniejszą miejscowością w górach również w kolejnych sezonach".

Jak to się ma do powszechnych narzekań na Zakopane?

– Wszyscy jeżdżą do Zakopanego, więc każdy chce zobaczyć, jak tu jest, bo to jedyne takie miejsce w kraju, miasto pod Tatrami. Tego, w sensie geograficznym, już nie zmienimy, Zakopane jest naszą polską Mekką – twierdzi Maciej Pinkwart, autor książki „Mit Zakopanego i mity zakopiańskie", pierwszy kustosz Muzeum „Atma".

Z kolei Maciej Nowak, recenzent kulinarny i wicedyrektor Teatru Polskiego w Poznaniu, ma taką obserwację: – Narzekanie na Zakopane stało się tanie i łatwe. To eleganckie towarzystwo, narzekające na Zakopane, już nie ma kłopotu z tłumami i jedzeniem ze sztancy, gdy jedzie w Alpy, do górskich miejscowości we Włoszech czy Austrii. Mechanizmy masowej turystyki są nieubłagane, to wszędzie wygląda bardzo podobnie. A Zakopane dla nas, Polaków, jest wzruszające przez tradycję i kulturę. I dlatego budzi moją sympatię.

eprasa.pl 80426b2470

Bartłomiej Kuraś

Zbigniew Ziobro mógłby zostać Madziarem

Królestwo Węgier obejmowało niegdyś ziemie, któe dzisiaj są częścią Słowacji, Ukrainy, Serbii, Rumunii, Słowenii, Chorwacji, Austrii i Polski. Po przegranej pierwszej wojnie światowej i traktacie zawartym w Trianon w 1920 roku królestwo utraciło ponad 70 proc. terytorium.

Politycy na Węgrzech często grają na resentymentach, wspominają nawet dawny graniczny spór ich kraju o Morskie Oko w Tatrach. Zresztą w herbie Węgier, przywróconym w 1989 roku, do dzisiaj symbolicznie przedstawione są Tatry.

Podczas rządów Viktora Orbana parlament węgierski przyjął ustawę, która pozwala mieszkańcom dawnego Królestwa Węgier uzyskać węgierskie obywatelstwo. Przeciwko ustawie nie zaprotestował żaden sąsiad Węgier, z wyjątkiem Bratysławy, która zarzuciła Budapesztowi dążenie do przywrócenia granic dawnego Królestwa Węgier (Słowacja była sporą jego częścią, jako tzw. zwane Górne Węgry).

W Polsce ustawa przeszła bez echa, choć Królestwo Węgier obejmowało też niewielkie terytoria dzisiejszej Polski – na Spiszu, Orawie i w Beskidzie Sądeckim.

Za czasów zwierzchnictwa Budapesztu nad tymi regionami językiem wykładowym w szkołach był węgierski, a przodkowie wielu żyjących tam do dzisiaj rodzin uważali się za Madziarów. W sąsiedniej Słowacji zainteresowanie węgierskimi paszportami wyraziło około 10 procent społeczeństwa.

Sprawa dotyczy Polski w marginalnym stopniu, jednak uchwalone przez rząd Orbana prawo wciąż obowiązuje. Mieszkańcy Spiszu z zamkiem w Niedzicy, Orawy i Beskidu Sądeckiego mogą się doszukiwać węgierskich korzeni i wnioskować o paszporty z Budapesztu. W myśl węgierskiego prawa o przyznanie obywatelstwa można się starać w uproszczonym trybie, jeśli jest się niekaranym potomkiem obywateli Węgier (którymi byli także mieszkańcy Królestwa Węgier) i zna się język węgierski.

Krynica-Zdrój, rodzinna miejscowość Zbigniewa Ziobry, należała niegdyś do Węgier

Na terenie Beskidu Sądeckiego do Królestwa Węgierskiego należało Państwo Muszyńskie. Obejmowało Muszynę z zamkiem nad rzeką Poprad i Tylicz

oraz wsie: Andrzejówka, Banica, Berest, Brunary Niżne, Brunary Wyżne, Byliczna, Czarna, Czerna, Czertyżne, Dubne, Florynka, Izby, Jastrzębik, Jaśkowa, Kamianna, Krynica, Leluchów, Milik, Mochnaczka Niżna, Mochnaczka Wyżna, Muszynka, Piorunka, Polany, Powroźnik, Słotwiny, Stawisza, Szczawnik, Śnietnica, Wawrzka, Wierchomla Mała, Wierchomla Wielka, Wojkowa, Złockie, Zubrzyk i Żegiestów.

W 1770 r. Królestwo Węgier przejęło dobra muszyńskie i znaczną część Sądecczyzny po wsie Dąbrowę, Mogilno i Boguszę pod Nowym Sączem. Mieszkańcy tych terenów stali się obywatelami Węgier.

Czy Zbigniew Ziobro, który wychowywał się w Krynicy i skąd pochodzi jego rodzina, będzie wnioskował o węgierski paszport?

Były minister sprawiedliwości, ścigany przez polski wymiar sprawiedliwości, mieszka teraz w Budapeszcie, z azylem udzielonym przez rząd Viktora Orbana. Podobnie jak inny działacz PiS, Marcin Romanowski – choć nie ma on związków z Królestwem Węgier, bo pochodzi z województwa kujawsko-pomorskiego.

Węgierskie przepisy stanowią, że jeśli uchodźca otrzymał węgierskie obywatelstwo, sąd nie będzie go mógł wydać państwu, które go ściga. Uchodźcy mogą uzyskać obywatelstwo nie tylko jako potomkowie obywateli Królestwa Węgier.

„Węgry, podobnie jak Polska, mogą przyznać obywatelstwo cudzoziemcowi w szczególnych przypadkach, w interesie państwa. To bardzo pojemna konstrukcja prawna. Formalnie decyduje o tym prezydent Węgier, ale działa na podstawie rekomendacji rządu (ministra spraw wewnętrznych). Cudzoziemiec nie musi spełniać żadnych wymogów formalnych, czyli lat zamieszkania w kraju, znajomości języka, stabilności dochodu" – informuje „Rzeczpospolita".

Jej dziennikarze zapytali Marcina Romanowskiego, czy rozważa możliwość starania się o obywatelstwo węgierskie. Polityk nie udzielił odpowiedzi. Za to Zbigniew Ziobro wyznał: – Rozważam różne scenariusze, ale nie wystąpiłem o obywatelstwo węgierskie i nie zamierzam tego robić. Chciałbym walczyć na uczciwych zasadach w Polsce, ale rządzący dziś nie chcą mi umożliwić sporu, który chciałbym toczyć transparentnie, na oczach mediów – stwierdził.

Były minister sprawiedliwości o rychłym powrocie do rodzinnej Krynicy-Zdrój, która dawniej była częścią Królestwa Węgier, nie wspomniał słowem. ●

Trasa S8

Wrak myśliwca Luftwaffe na budowie drogi szybkiego ruchu

● **Budowa trasy S8 z Wrocławia do Kłodzka to jedna z kluczowych inwestycji drogowych na Dolnym Śląsku** FOT. MATERIAŁY GDKIA

Na budowie drogi S8 odkryto wrak niemieckiego myśliwca z czasów II wojny światowej. Konserwator sprawdza, czy były tam też szczątki ludzkie.

Jessica Krysiak

Daniel Gibski, dolnośląski wojewódzki konserwator zabytków potwierdza, że odkrycie zostało formalnie zgłoszone przez wykonawcę inwestycji. Wydobyte elementy samolotu zostały już przewiezione do magazynu nadzoru archeologicznego wykonawcy. Wkrótce wydobyto także silnik maszyny.

Wrak niemieckiego myśliwca na budowie drogi

Daniel Gibski ujawnia też, że odnaleziony wrak to najpewniej niemiecki Focke-Wulf Fw 190.

– To jeden z podstawowych myśliwców Luftwaffe – mówi konserwator. Maszyny, produkowane od 1941 roku, były wykorzystywane zarówno do walki powietrznej, jak i samoloty szturmowe. Fw 190 brał udział w działaniach na wszystkich frontach europejskich, również nad terytorium dzisiejszej Polski. W rejonie Dolnego Śląska Niemcy odnotowali w czasie wojny liczne straty tego typu maszyn, głównie w wyniku awarii technicznych i walk powietrznych.

Gibski dodaje, że po wstępnym zabezpieczeniu znaleziska, szczątki samolotu zostaną przekazane do muzeum, gdzie zostaną poddane będą dalszej konserwacji i analizie przez specjalistów.

Pracownicy Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków we Wrocławiu weryfikują informacje, czy odkryte zostały także szczątki ludzkie. Sygnał o takiej możliwości miał dotrzeć do urzędu 10 kwietnia w formie maila od pracownika Fundacji POMOST, która zajmuje się poszukiwaniem i zabezpieczaniem szczątków żołnierzy.

Cmentarzysko kultury unietyckiej

To nie pierwsze odkrycie na odcinku S8 między Jordanowem Śląskim a Łagiewnikami. W sierpniu zeszłego roku odsłonięto tam m.in. cmentarzysko kultury unietyckiej. Konserwator wytypował na trasie łącznie 22 stanowiska archeologiczne.

Przypominamy, że budowa S8 z Wrocławia do Kłodzka to jedna z kluczowych inwestycji drogowych w regionie. Trasa, któa jest przedłużeniem A8 i istniejącej S8, kończącej się w rejonie Magnic, została podzielona na siedem odcinków o łącznej długości niemal 80 km. Na fragmencie Jordanów Śląski – Łagiewniki Zachód zimą prowadzono odhumusowanie terenu, wymianę gruntu, montaż stalowych przepustów oraz roboty zbrojarskie i betoniarskie przy obiektach mostowych. Przygotowano teren pod rondo na DK8, zakończono przebudowę wodociągu i gazociągu na DK39 oraz kontynuowano usuwanie kolizji z istniejącymi sieciami.

Wrak znajdował się bezpośrednio w śladzie prowadzonych robót budowlanych. Konserwator zapewnia jednak, że odnalezienie maszyny nie powinno wpłynąć na harmonogram budowy S8. – A jeśli już tak się zdarzy, to opóźnienia będą nieznaczne i wystąpią na ograniczonym odcinku – podkreśla Gibski. ●

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34430576

NEWSLETTERY WYBORCZEJ

wyborcza.pl

Wszystkie piszą ludzie, nie maszyny
Nasi najlepsi redaktorzy.
Możesz wybrać z bogatej oferty ponad **40** różnych newsletterów.

Zapisz się na:
wyborcza.pl/newslettery

1 RP

eprasa.pl 80426b2470

W sprzedaży!

TEMAT NUMERU:

WRAŻLIWY JAK CHŁOPIEC

oraz:

- **Jak pomóc dziecku w kryzysie**
- **Dojrzewanie. Jak zrozumieć nastolatka**
- **Szkoła nie musi być najważniejsza**
- **Rodzic przyjacielem**

żyć lepiej
psychologia codziennie

Więcej o psychologii czytaj na **wysokieobcasy.pl/zyclepiej**

EDEKA center Schwedt
ODER-CENTER
ZAKUPY W SCHWEDT

Oferta obowiązuje od 27 do 30.04.2026 lub do wyczerpania zapasów.

1 maja - ZAMKNIĘTE!

Żelki Trolli
różne rodzaje
1 kg = 5,27 €
n.c. = 1,09 €
opak. 150 g
28% TANIEJ
SUPER CENA 0.79

Czekolada Ritter Sport
różne rodzaje
1 kg = 11,10 €, n.c. = 1,99 €
opak. 100 g
44% TANIEJ
SUPER CENA 1.11

Kawa Mövenpick
różne rodzaje
1 kg = 11,98 €
n.c. = 9,49 €
opak. 500 g
32% TANIEJ
SUPER CENA 6.49

Cukierki Celebrations
1 kg = 16,08 €
n.c. = 4,49 €
opak. 186 g
33% TANIEJ
SUPER CENA 2.99

Chipsy Chio
różne rodzaje
1 kg = 10,09 €
n.c. = 1,99 €
opak. 110 g
44% TANIEJ
SUPER CENA 1.11

Batoniki Balisto
różne rodzaje
1 kg = 13,45 €
n.c. = 3,49 €
opak. 148 g
43% TANIEJ
SUPER CENA 1.99

Toffifee 5-pak
1 kg = 7,98 €
n.c. = 5,89 €
opak. 5 szt. = 625 g
15% TANIEJ
SUPER CENA 4.99

Wszystkie ceny w euro. n.c. = najniższa cena z ostatnich 30 dni.

INSTAGRAM

EDEKA center • Landgrabenpark 1 • 16303 Schwedt/Oder • godziny otwarcia: pon. – sob. 8:00 – 20:00

Wydawca: Dritte EDEKA-Markt Minden-Hannover GmbH, Wittelsbacherallee 61, 32427 Minden

FACEBOOK

Szczecin/34427632

eprasa.pl 80426b2470

Raków Częstochowa

Koniec współpracy z firmą Zondacrypto

W maju zeszłego roku częstochowscy radni bez dyskusji zgodzili się, aby stadion piłkarski na Rakowie nosił nazwę „Zondacrypto Arena”. Teraz klub oficjalnie potwierdza jednostronne zerwanie umowy.

Marek Mamoń

• **Reklamy giełdy Zondacrypto na stadionie Rakowa Częstochowa**
FOT. GRZEGORZ SKOWRONEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Raków był pierwszym klubem piłkarskim w Polsce, który zawarł umowę sponsorską z firmą Zondacrypto. Współpracę rozpoczęto w 2023 roku, gdy rządził PiS, a politycy tej partii zapałali miłością do klubu z ul. Limanowskiego. Logotyp Zondacrypto pojawił się m.in. na koszulkach piłkarzy, na stadionie i w mediach społecznościowych Rakowa Częstochowa.

BILETY ZA KRYPTOWALUTY

Kibice mogli kupować bilety oraz karnety na mecze Rakowa za pomocą kryptowalut, a w styczniu 2025 roku RKS Raków Częstochowa zrealizował pierwszy w Polsce transfer piłkarski kryptowalutami, sprowadzając Ibrahimę Secka. Za pośrednictwem oficjalnej strony klubu nauczano, jak inwestować w kryptowaluty. Nowi klienci rejestrujący się kodem MEDALIKI, mogli otrzymać bonus w postaci 10 dolarów w kryptowalucie.

„Zondacrypto rozpoczęła przygodę z marketingiem sportowym właśnie w Częstochowie. Jesteśmy zachwyceni otwartością klubu, ale też determinacją w chęci poznania specyfiki blockchainu i rynku kryptowalut” – mówił cytowany na oficjalnej stronie internetowej firmy Krzysztof Sikora, Sponsorship Project Coordinator zondacrypto.

Firma zaangażowała się w różne przedsięwzięcia (np. objęła mecenatem mural trenera Marka Papszuna), zapowiedziała wsparcie dla stadionu przy ul. Limanowskiego. To już przeszłość, choć umowa z klubem miała obowiązywać do końca sezonu 2027/2028.

W ostatnich tygodniach sponsor Rakowa wpadł w gigantyczne problemy. Działacze Rakowa, pytani przez dziennikarzy, czy firma wywiązuje się z umowy, długo robili dobrą minę do złej gry, zasłaniając się tajemnicą handlową. Wreszcie, w piątek 17 kwietnia, rzecznik prasowy klubu potwierdził mediom, że „od kilku dni wraz z prawnikami klub szukał odpowiedniej podstawy prawnej, by rozwiązać umowę”.

– Klub wysłał oświadczenie o rozwiązaniu umowy, analizowaliśmy możliwości formalno-prawne i zdecydowaliśmy się na rozpoczęcie procedury jednostronnego rozwiązania umowy – potwierdza oficjalnie rzecznik prasowy RKS Raków Damian Markowski.

Reklamy sponsora znikną ze stadionu przy Limanowskiego. Wkrótce rozpoczną się prace związane z usunięciem brandingu giełdy kryptowalut. Piłkarze z Częstochowy zagrają jeszcze z logotypem Zondacrypto na koszulkach w niedzielnym meczu z Cracovią.

Raków Częstochowa jest pierwszym w Polsce klubem, który podjął stanowczą decyzję. Umowy z Zondacrypto posiadają jeszcze Polski Komitet Olimpijski, Pogoń Szczecin, GKS Katowice i Lechia Gdańsk.

Przemysław Kral, prezes Zondacrypto, opublikował w swoich mediach społecznościowych prawie 20-minutowe oświadczenie. Mówi m.in. o sytuacji spółki, byłym, zaginionym prezesie Sylwestrze Suszku oraz wskazuje podmioty, które miały się – rzekomo celowo – przyczynić do tego, że firma znalazła się w nieciekawej sytuacji.

TUSK O ZONDACRYPTO

Tymczasem w piątkowym głosowaniu Sejm ponownie nie zdołał odrzucić weta prezydenta do ustawy o rynku kryptoaktywów. Ustawa zawetowana przez prezydenta wprowadzała m.in. środki nadzorcze, np. umożliwiała KNF wstrzymanie oferty publicznej kryptowalut. Według Karola Nawrockiego przepisy były zbyt restrykcyjne. Z kolei koalicja rządząca uważa, że brak ustawy tworzy luki prawne.

Przed głosowaniem Donald Tusk odniósł się do sprawy Zondacrypto. Premier powiedział, że firma powstała w „okolicznościach zasługujących na mocny film kryminalny”.

– Założyciel zaginął w nieznanych okolicznościach, według wszystkich przypuszczeń nie żyje – podkreślał.

Tusk zauważył, że „wielka kariera” Zondacrypto zaczęła się w 2022 roku. – U źródeł sukcesu finansowego tej firmy stoją nie tylko rosyjskie pieniądze powiązane z tzw. bratwą, czyli jedną z najważniejszych grup mafijnych w Rosji, ale także ze służbami rosyjskimi – powiedział. ●

OGŁOSZENIE Kraj/34424936

SUPER MIASTA REGIONY
DŁUGOWIECZNI | wyborcza.pl

PLEBISCYT

Wybieramy najlepsze pomysły i praktyki, które wspierają seniorów!

Głosuj na

Wyborcza.pl/Supermiasta

REKLAMA

PARTNERZY GŁÓWNI

DOLNY ŚLĄSK
Warszawa

PARTNERZY

Mazowsze. serce Polski
WARMIA MAZURY
BB 2026 Bielsko-Biała Polska Stolica Kultury
KATOWICE dla odmiany
Kraków
PRZEBOJOWE OPOLE
Sopot
WAŁBRZYCH

1 RP

eprasa.pl 80426b2470

Medycyna

Rozmowa pomaga leczyć

Paweł Trzciński ze szpitala w Gorzowie uczy lekarzy, jak powinni rozmawiać z pacjentami. – Dobra komunikacja zmniejsza ryzyko błędów medycznych – mówi.

ROZMOWA Z
PAWŁEM TRZCIŃSKIM,
specjalistą ds. komunikacji*

MAJA SAŁWACKA: Ogląda Pan seriale medyczne? W „Ostrym dyżurze" lekarze rzucają półsłówkami, każdy rozumie nawet spojrzenie. Taka rewolucja czeka lekarzy w Gorzowie?
PAWEŁ TRZCIŃSKI: – Nie oglądam seriali medycznych. Nie oglądają ich też lekarze, z prostego powodu – mamy to wszystko w pracy, po co przynosić pracę do domu? Nie oglądam także z powodu błędów w scenariuszach, praca w szpitalu często nie wygląda, jak na filmie. Naszą rewolucję oparliśmy o amerykańskie protokoły, doświadczenie lekarzy z USA.

Komunikacja w medycynie zaczyna być traktowana bardzo poważnie, pojawia się jako przedmiot w programach uczelni medycznych, jest jednym ze standardów w procesie akredytacyjnym szpitali.
– Bo jest kluczowa! Amerykańskie badania wykazały, że większość pacjentów oczekuje od swojego lekarza, że zostaną wysłuchani. 60 proc. – przeprowadzenia badań, a 25 proc. chce jedynie recepty. Polskie badania potwierdzają, że pacjenci mają silną potrzebę bycia wysłuchanym. Na podstawie tej relacji oceniają fachowość lekarza, tymczasem w praktyce lekarze bardzo rzadko pozwalają pacjentowi dokończyć pierwszą wypowiedź! Mówią, że są przeciążeni pracą, mają tłum oczekujących przed gabinetem i ograniczony czas na badanie.

Dlatego tak świetnie powodzi się szarlatanom! Ich podcasty trwają godzinami, odpowiadają na pytania zadane w komentarzach, pacjent czuje się dopieszczony.
– Naciągacze są zazwyczaj sprawni w komunikacji, wygrywają tym ze świetnie wykształconymi lekarzami. Badania dotyczące przestrzegania lekarskich zaleceń pokazują, że w wielu chorobach przewlekłych średnio jedna czwarta pacjentów nie stosuje się do zaleceń profilaktyki i leczenia, a w niektórych schorzeniach odsetek ten sięga nawet połowy pacjentów. Powód? Jeśli lekarz nie rozmawia z pacjentem, o 20 proc. rośnie ryzyko, że nie będzie on przyjmował leków. A komunikując się, budujemy zaufanie i tworzymy relację osobistą. Zalecenia osoby znajomej, godnej zaufania mają wyższą wagę niż spisane na recepcie i trudne do odczytania.

Jak powinni mówić lekarze?
– Precyzyjnie. Przeciętny pacjent oddziału internistycznego podczas hospitalizacji spotyka się średnio z 17 pracownikami ochrony zdrowia, w tym przeciętnie z 6 lekarzami i 11 pielęgniarkami lub ratownikami medycznymi. Każda z tych osób zdobywa i przekazuje dalej informacje o stanie zdrowia pacjenta, a przecież nie wszystkie spostrzeżenia trafiają do dokumentacji medycznej.

Co robić, żeby nie skończyło się jak w zabawie w głuchy telefon?
– Niewłaściwa komunikacja może prowadzić do śmierci pacjenta. Od 25 lat pracuję w sektorze ochrony zdrowia i niestety zbyt często spotykałem się z takimi sytuacjami. Lekarz np. nie zapoznał się wnikliwie z dokumentacją pacjenta, a kolejni patrzyli już tylko na jego ustalenia, więc ostatecznie chirurdzy na bloku nie dostali informacji, że pacjent przyjmował leki przeciwzakrzepowe. W innym przypadku pacjent na oddziale potrzebował pilnej pomocy anestezjologa, personel był przekonany, że lekarz przyjdzie do nich, a anestezjolodzy czekali na pacjenta na swoim oddziale. To rzadkie przypadki, ale się zdarzają.

• **Paweł Trzciński**
FOT. FRANCISZEK MAZUR / AGENCJA WYBORCZA.PL

Amerykanie wyliczyli, ile kosztuje zła komunikacja.
– Eksperci przejrzeli jedną z największych w USA baz danych spraw o błędy medyczne. Analizowali 23 tys. zdarzeń i stwierdzili, że ponad 7 tys. można przypisać błędom w komunikacji. Skutkiem było niemal 2 tys. zgonów pacjentów, których można było uniknąć, ponad 1,7 mld dolarów wypłaconych odszkodowań. Joint Commission, pozarządowa amerykańska organizacja zajmująca się bezpieczeństwem pacjentów, wskazała, że 80 proc. poważnych błędów medycznych w amerykańskich szpitalach to wynik złej komunikacji personelu podczas przekazywania pacjenta między zmianami lub oddziałami.

Zaczynam się bać...
– Nawet najbardziej profesjonalne środowisko może popełniać i popełnia błędy. Jeśli pacjent leży tydzień w szpitalu i ma kontakt z kilkunastoma osobami, a każda z nich musi prawidłowo ocenić jego stan, zapamiętać stosowane leki i historię choroby, to nie jest już tylko kwestia relacji z lekarzem prowadzącym, lecz złożony system komunikacyjny, który na każdym etapie może zostać zakłócony. To dlatego szpitale zarządzane w sposób świadomy, przykładają wielką wagę do komunikacji wewnętrznej.

Szkolenia, które wprowadzacie w szpitalu w Gorzowie, obejmą wszystkie oddziały?
– Tak. W medycznej standardem komunikacji profesjonalnej są protokoły komunikacyjne. Kiedy potocznie myślimy o komunikacji, jawi się nam ona jako coś nieokreślonego, mglistego. Okazuje się jednak, że komunikację w medycynie można skutecznie standaryzować, jak procedurę chirurgiczną. Po jej wdrożeniu ludzie przestają umierać z powodów, które nie mają nic wspólnego z brakiem wiedzy medycznej personelu. W pracy z zespołami medycznymi przykładamy wagę do tego, żeby odpowiednie osoby właściwie powiedziały to, co powinny przekazać i w odpowiednim czasie. I żeby zostały zrozumiane. Taka jest najprostsza definicja skutecznej komunikacji.

Jest kilka dobrych protokołów medycznych.
– Najbardziej popularny to SBAR, skrót, który po polsku brzmiałby jak STOR, czyli Sytuacja, Tło, Ocena, Rekomendacja. W trakcie rozmowy opartej o SBAR należy uporządkować komunikat dotyczący pacjenta według wskazanej kolejności. Jest to szczególnie przydatne w sytuacji kryzysowej. Gdy mamy wiele danych, targają nami emocje, a po drugiej stronie jest np. osoba stojąca wyżej w hierarchii formalnej, więc stworzenie klarownego przekazu może być problemem. Tymczasem każda sekunda wpływa na zdrowie pacjenta. Jasna struktura, własne notatki i znajomość tego samego protokołu przez nadawcę i odbiorcę są kluczowe. Przeciwieństwem komunikacji o jasnej strukturze jest model „zasugeruj i miej nadzieję, że się domyśli". Przekazanie informacji „nie wprost" to krucha nadzieja, że druga osoba odczyta prawidłowo nasze sugestie i wdroży je w życie.

Podczas szkoleń podaje pan przykłady z amerykańskich szpitali, które zakończyły się fatalnie.
– Bo przykłady uczą najlepiej.

Proszę o przykład.
– Pielęgniarka obserwuje pacjenta po operacji. Jego ciśnienie spada, jest blady, skarży się na bóle brzucha. Pielęgniarka podejrzewa krwawienie wewnętrzne. Zwraca się do lekarza: „Panie doktorze, nie chcę przeszkadzać, ale pacjent jakoś tak... nie wygląda najlepiej. Ciśnienie mu trochę spadło. Może by tak na niego rzucić okiem? Kiedy pan doktor będzie miał chwilę?". Lekarz, zajęty innym pacjentem, rejestruje taką informację jako rutynową obserwację, a nie jak alarm. Nie przychodzi od razu. Pacjent traci krew i umiera. Prawidłowy komunikat ze strony pielęgniarki postawiłby chirurga na nogi: „Doktorze, podejrzewam krwawienie wewnętrzne. Proszę o natychmiastowe badanie."

Komunikacja „na wprost" postrzegana jest jak grubiaństwo, wykraczanie poza kompetencje. Winne są kwestie kulturowe?
– W przeszłości, w tradycyjnej kulturze medycznej pielęgniarka, która powiedziałaby lekarzowi „podejrzewam krwawienie", mogłaby usłyszeć: „Wie pani, kto tu jest lekarzem?". Powiedzenie wprost wiąże się z ryzykiem publicznej kompromitacji. Aluzja, owijanie w bawełnę daje wyjście awaryjne: „Ja przecież tylko mówiłam, że coś nie wygląda dobrze". Tutaj z pomocą przychodzi protokół SBAR, który „wymusza" klarowność przekazu. Co ciekawe, system był pierwotnie wykorzystywany na amerykańskich okrętach podwodnych, potem został upowszechniony w medycynie i jako standard promuje go WHO. Stosuje go już wiele innych branż, bo jest prosty i użyteczny. ●

Rozmawiała Maja Sałwacka

Paweł Trzciński jest specjalistą ds. komunikacji, rzecznikiem prasowym Wielospecjalistycznego Szpitala Wojewódzkiego w Gorzowie. W przeszłości był rzecznikiem kilku ministrów zdrowia, m.in. Zbigniewa Religi.

OGŁOSZENIE PŁATNE
Kraj/34415988

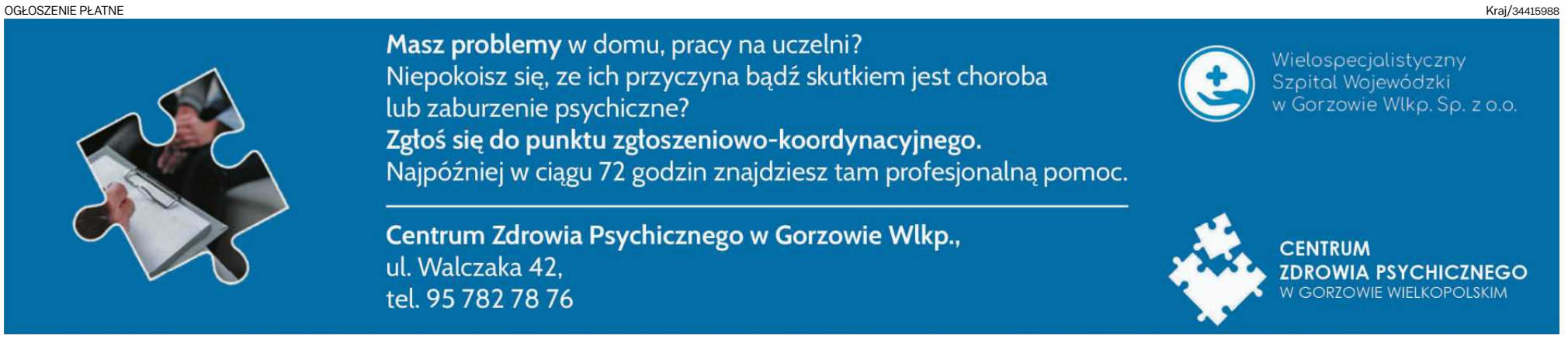

1 RP

eprasa.pl 80426b2470

Supermiasta i Superregiony

Dom kultury łączy pokolenia

Do Sklepiku ze Świętym Spokojem przychodzą „zetki", „milenialsi" i „silverzy". Miejsca mało, więc ludzie się do siebie przysiadają i rozmawiają

Robert Robaszewski

• **Sklepik ze Świętym Spokojem organizuje wiele wydarzeń i spotkań** FOT. SKLEPIK ZE ŚWIĘTYM SPOKOJEM

Przepraszam, co tu się mieści? – pyta nieśmiało Janina. – To jest zatorzańskie miejsce aktywności lokalnej. Można się u nas napić kawy, herbaty, zjeść ciasto. Można pooglądać sztukę, przyjść na szkolenie, koncert, pogadankę – wylicza Marta Markuszewska, właścicielka tego miejsca. Janinę to trochę dziwi, bo przecież przez lata był tu sklep z chemią i kosmetykami.

– Na sztaludze w oknie – podpowiada Marta – zawsze jest rozpiska tego, co się u nas dzieje. Można przyjść samemu i poczytać książkę albo zabrać koleżankę, wnuka, wnuczkę.

– To ja bym chciała prosić kawę. Czarną – wskazuje śmielej Janina, a w zamian słyszy, że nie ma cennika, każdy zostawia tyle, ile uważa.

WRÓCIĆ DO WCZORAJ

Warszawianka z urodzenia, Olsztynianka z wyboru. A skąd ten wybór? – Tak się życie potoczyło... – mówi i zapija niedopowiedzenie kawą. Janina urodziła się w zgiełku II wojny światowej. Jej mama walczyła w Powstaniu Warszawskim, zmarła dużo później, w wieku 91 lat, ponoć do samego końca nieźle się trzymała. Janina śmieje się, że geny ma właśnie po mamie, dlatego też trzyma się nienajgorzej.

Zdążyła się już rozsiąść w wygodnym fotelu, teraz ma czas, żeby się rozejrzeć: to omiecie wzrokiem lokal pełen obrazów i bibelotów sprzed dekad, to spojrzy przez panoramiczne okno z widokiem na ulicę Jagiellońską.

– Podoba mi się tutaj – mówi. – Lubię stare rzeczy, w domu też takie mam. O, to radio co tu stoi – podnosi głowę i wskazuje na radiolę pod ścianą – kojarzy mi się z radiem, które kupiłam sobie w latach 60., jak jeszcze byłam panną. Droga rzecz. Na górze miało adapter, ale jak któregoś razu oddałam je do naprawy, to mi fachowiec ten adapter wyciął.

Żal był wtedy ogromny, bo Janina uwielbiała puszczać na nim płyty gramofonowe. A może to były pocztówki dźwiękowe? Teraz już nie pamięta.

– Brakuje takich miejsc na naszym Zatorzu – wraca do rzeczywistości Janina. Może dzięki niemu teraz częściej będzie wychodzić z domu, dorzuci trochę urozmaicenia w tygodniu, a nie tylko: sklep, lekarz, apteka i tak w kółko.

Na razie postanowiła, że weźmie udział w najbliższej pogadance – spotkaniu dla osób, które doznały jakiejś straty, są w żałobie albo przeżywają trudny moment. Przyjdzie w piątek o osiemnastej.

„W PÓŁ DROGI" I „POMIĘDZY"

Sklepik jest „w pół drogi" i „pomiędzy". Balansuje na granicy galerii – gdzie co miesiąc swoje prace prezentuje inny artysta, kawiarni – ale takiej, w której nie ma lady, a także zakątka społecznej inicjatywy oraz klubu muzycznego.

Marta wyjaśnia: – Nie chciałam lady, bo to zbędna bariera. Gdy ktoś zamawia herbatę, to stoję przy czajniku jak w domu, a nie lokalu gastronomicznym. Jeśli chodzi o przestrzeń warsztatową i prolekcyjną, to jest ona otwarta dla każdego, kto chciałby zorganizować zajęcia czy spotkania. Trzeba jedynie spiąć się terminowo, tak jak to robią organizatorzy warsztatów szydełkowych, podróżniczych prelekcji czy zajęć z pieczenia chleba.

Drzwi lokalu położonego na rogu ulic Jagiellońskiej i Niedziałkowskiego otwierają się każdego dnia w samo południe, a zamykają o godz. 20, chyba że jest koncert, to wtedy później.

Markuszewscy nie mają nikogo do pomocy, osiem godzin dziennie poświęcają Sklepikowi. Nie wyglądają jednak na wycieńczonych pracą. – Bo my tu nie pracujemy, jesteśmy tu społecznie, każde z nas ma inne źródło dochodów. Sklepik to nasza pasja, nie zabiera nam energii, jest raczej „ładowarką" – przyznają.

Marta często powtarza gościom, by czuli się jak u niej w domu. Ten dom jest eklektyczny i cichy. – Mam duży sentyment do antyków, do pamiątek rodzinnych – mówi właścicielka, która nad radiolą zawiesiła monidło babci Broni i dziadka Józka – rodziców swojej mamy. Zaraz obok, dla równowagi, wiszą zdjęcia rodzinne taty.

Może dlatego emerytom tak się tu podoba. Znaleźli bezpretensjonalny przylądek, który niespodziewanie zakwitł im w środku dzielnicy. Miejsce, w którym cennik nie posortuje ich na tych, których stać i nie stać na wejście.

– Założyłam, że będzie to przystań dla osób 60 plus. Tymczasem nasi goście to grupa wielopokoleniowa, więc wyszło lepiej niż myślałam, bo mogę te wszystkie roczniki ze sobą zsieciować – zachwyca się Marta.

SZTUCZNE I WYKLUCZAJĄCE PODZIAŁY WIEKOWE

Na rogu Jagiellońskiej i Niedziałkowskiego można spotkać członków Olsztyńskiej Rady Seniorów i maturzystów przygotowujących się do egzaminów. Przychodzą „zetki", „milenialsi" i „silverzy". Im więcej osób, tym lepiej, bo wtedy, z racji gabarytów lokalu, ludzie muszą się do siebie przysiadać. – Dzięki temu rodzi się rozmowa i za chwilę okazuje się, że 60-latka i 30-latka mają wspólnego lekarza, albo że wnuczka i syn chodzą do tego samego przedszkola. Pojawiają się wspólne tematy i przeświadczenie o potrzebie międzypokoleniowego kontaktu – mówi Marta.

Więzi zacieśniają się także podczas zajęć, których z założenia nie dzielono na grupy wiekowe. Jak mówi właścicielka: taki podział jest sztuczny i wyklucza. – Przy naszym stole w tysiąca grają seniorzy, ludzie w średnim wieku i młodzież. Koncertów słuchamy wszyscy, a na warsztaty z pieczenia chleba przychodzi pani Apolonia, która ma 75 lat i studentki. Nasza stała bywalczyni – pani Krysia Arciszewska przysiadła się kiedyś do młodej dziewczyny, Marty Rutkowskiej – artystki. Marta maluje, pokazała Krysi kilka swoich prac na telefonie, a ta zaraz do nas podeszła i namawiała: „zróbcie dziewczynie wystawę". No i zrobiliśmy.

Goście Sklepiku są jak ogniwa łańcucha, których wciąż przybywa. Czasem córka czy syn przyprowadzą mamę, czasem odwrotnie. Innym razem koleżanka zaciągnie koleżankę albo dwie, sąsiadka sąsiadkę. Może tak będzie z panią Janiną? Kto wie.

– Zdarza się też, że więzi zrodzone tutaj funkcjonują poza nami. Przychodzi do nas starsza pani, która uczestniczy w zajęciach Domu Dziennego Pobytu „Świtezianka". Tam od rana coś się dzieje: gimnastyka, aktywności artystyczne, rehabilitacja, wyjścia, śpiewanie. Opowiadając o tym innym seniorkom, namówiła je na dołączenie do tamtego grona. Zaktywizowała je przy naszym stole – cieszy się Marta.

Martwi ją za to portret zbiorowy seniora, który zarysował się jej podczas sześciu miesięcy działalności Sklepiku i bacznych obserwacji swoich gości. – To nie jest radosny obraz – przyznaje.

– Jest wielu samotnych seniorów, porzuconych, zapomnianych, niepotrzebnych. Staramy się choć trochę to zmienić. ●

Plebiscyt. Najlepsze praktyki, które wspierają seniorów

• Trwa akcja Supermiasta i Superregiony 2026. W tym roku poświęcamy ją zmianie demograficznej. W tekstach i dyskusjach na łamach „Wyborczej" zastanawiamy się m.in., jak zmieni się życie naszego, coraz szybciej starzejącego się społeczeństwa, z jakimi wyzwaniami będziemy musieli się zmierzyć, jaki wpływ demografia odciśnie na naszym najbliższym otoczeniu.

• Naszej tegorocznej akcji towarzyszy plebiscyt Supermiast i Superregionów, w którym razem z Czytelnikami wybieramy najlepsze pomysły i praktyki, które wspierają seniorów, ułatwiają im życie i zapobiegają ich wykluczaniu. Głosowanie na wyborcza.pl/supermiasta trwa do 3 maja.

OGŁOSZENIE Kraj/34429729

SUPER MIASTA REGIONY
DŁUGOWIECZNI | wyborcza.pl

REKLAMA

PARTNERZY GŁÓWNI

DOLNY ŚLĄSK
Warszawa

PARTNERZY

Mazowsze. serce Polski
WARMIA MAZURY
BB 2026 Bielsko-Biała Polska Stolica Kultury
KATOWICE dla odmiany
Kraków
PRZEBOJOWE OPOLE
Sopot
WAŁBRZYCH

1 RP

eprasa.pl 80426b2470

Białostocki Teatr Lalek

Sztuka ma zdolność budowania sojuszy

– Teatr lalkowy jest znakomitym medium pozwalającym przybliżać wartości kulturowe z innych regionów świata – mówi Jacek Malinowski, dyrektor Białostockiego Teatru Lalek.

ROZMOWA Z
JACKIEM MALINOWSKIM
dyrektorem BTL-u

TOMASZ KOWALEWICZ: Kilka tygodni temu świętowaliśmy Światowy Dzień Lalkarstwa oraz Międzynarodowy Dzień Teatru.
JACEK MALINOWSKI: – Wiele się wydarzyło. Scena kameralna otrzymała imię Wojciecha Szelachowskiego, naszego kolegi, który zmarł w zeszłym roku a przepracował w BTL-u niemal całe życie. Był mocno związany z teatrem i miał ogromny wpływ na jego linię artystyczną oraz zespół. Mam nadzieję, że dzięki temu symbolicznemu zdarzeniu zostanie już z nami na zawsze i będzie patronem tej przestrzeni. Jeszcze tego samego wieczoru odbyła się też premiera „Rzadkich gatunków". To bardzo oryginalny spektakl, który na pewno będzie miał swoich wiernych fanów, zwłaszcza wśród widzów, którym blisko jest do literatury science-fiction, a los świata od strony ekologicznej, bioetycznej nie jest obojętny. Podczas tych świątecznych dni związanych z teatrem zdarzyło się też coś, co, mam nadzieję, będzie powtarzało się już cyklicznie. Z ratusza rozbrzmiała piosenka napisana przez Wojciecha Szelachowskiego i Krzysztofa Dziermę, śpiewana przez artystów związanych z BTL. Ma piękny refren: „Bądź rozważny, kochaj teatr". Taka sytuacja nie zdarzyła się nigdy wcześniej w Białymstoku, a zaryzykuję tezę, że nawet w całej Polsce. Dwukrotnie – w święto Lalkarzy i w Międzynarodowy Dzień Teatru w naszym mieście rozbrzmiewały dwa hejnały – ten oficjalny oraz ten drugi teatralny. To wszystko dało nam dużo dobrej energii na kolejne miesiące.

Jakie przesłanie przyświecało tegorocznym obchodom Światowego Dnia Lalkarstwa?
– Jak zawsze było bardzo ciekawe, a jego autorem był Yaya Coulibaly, afrykański artysta lalkarz. Znalazło się w nim mnóstwo cudownych treści, ale jedna z nich szczególnie zapadła mi w pamięć. Mówiła ona o tym, że sztuka, szczególnie ta lalkarska, może mieć wyjątkowe zdolności do budowania sojuszy i zakopywania toporów wojennych.

To zdanie idealnie wpisuje się w charakter działalności BTL-u. Od lat współpracujecie z teatrami z całego świata. Udowadniacie, że granice państw nie są barierą przy tworzeniu i propagowaniu sztuki.
– Może dlatego to zdanie tak mocno utkwiło mi w głowie. Teatr lalkowy jest znakomitym medium pozwalającym przybliżać wartości kulturowe z innych regionów świata. Artyści z Porto, z którymi stworzyliśmy „Rzadkie gatunki", mieszkają w najbardziej wysuniętym na zachód zakątku Unii Europejskiej, Białystok jest z kolei po tej wschodniej stronie. Zbudowaliśmy więc teatralny most przez cały kontynent.

A jakie granice przekracza zainaugurowana niedawno kolejna edycja programu „Przestrzenie sztuki – taniec"?
– Ten projekt ma kilka warstw. Najbardziej praktyczna dotyczy prostego faktu, że wciąż istnieje niewiele instytucji, które zatrudniają tancerzy tańca współczesnego. Ma to być więc realna pomoc przy realizowaniu, ale też prezentowaniu spektakli w tej konwencji. Wybrane tytuły pokazujemy w całej Polsce, ale też pomagamy przy ich produkcji. Zaangażowane jest w to całe nasze zaplecze teatralne. Na koniec sezonu zaprosimy na najnowszą premierę. To bardzo ciekawy projekt chociażby ze względu na możliwość spotkania się ze sobą różnych środowisk, a przecież lalkarstwu zawsze było blisko do tańca. Już sama postać sceniczna w teatrze lalek to według definicji słynnego artysty-lalkarza, prof. Jana Wilkowskiego – wyobrażenie formy i ruchu. Ruch w teatrze może stać się tańcem, więc jesteśmy blisko siebie. Wynikają z tego na pewno nowe inspiracje. Obecnie wielu tancerzy na całym świecie angażuje się bezpośrednio w teatr lalkowy, np. grupa „Duda Paiva Company".

Zbliżają się Pikniki Teatralne. Możemy już zdradzić, co się będzie na nich działo?
– Podczas pierwszego, majowego pikniku pokażemy nasze spektakle, czyli premierowego „Słowika" oraz „Robota i Motylka". Będą też warsztaty ze storytellingu oraz zajęcia plastyczne i muzyczne. Nie zabraknie akcentu teatralno-muzycznego w postaci występu zespołu „Wielbłądy" z opowieścią wywiedzioną z kultury afrykańskiej. Jeśli dopisze pogoda, koncert odbędzie się w plenerze, w naszym patio. Drugi piknik, który odbędzie się w czerwcu podczas Dni Miasta, uświetnią m.in. goście z warszawskiego teatru Baj oraz Merlin Puppet Theatre z Niemiec, z najnowszą premierą „Dziewczynka z małą walizką". Artyści gościli już u nas dwukrotnie na festiwalu „Metamorfozy Lalek", więc mamy pewność co do wysokiej jakości artystycznej. Zagramy także „Puszczańskie opowieści" w plenerze, tuż przy budynku teatru, inaugurując tym samym „nową scenę", którą nazwałem „Eko-sceną pod drzewkiem". Do tego oczywiście zaprosimy na warsztaty muzyczne, plastyczne i literackie. Całości patronują starożytne muzy, które opiekowały się poszczególnymi naukami i sztukami. Stąd „Piknik teatralny z Muzami". ●

Rozmawiał: Tomasz Kowalewicz

SPONSOR
Białystok/34430569
BTL

REKLAMA
Białystok/34430568

MAJ 2026

13 9⁰⁰ AMELKA, BÓBR I KRÓL NA DACHU
14 9⁰⁰ TRUFEL; 11¹⁵ AMELKA, BÓBR I KRÓL NA DACHU
15 9⁰⁰ TRUFEL; 11¹⁵ AMELKA, BÓBR I KRÓL NA DACHU
16 14⁰⁰ TRUFEL; 18⁰⁰ PUSTOSTANY
17 14⁰⁰ TRUFEL; 16⁰⁰ ŚLIMAK; 18⁰⁰ PUSTOSTANY
19 9⁰⁰ ŚLIMAK
20 9⁰⁰|11⁰⁰ ŚLIMAK
21 9⁰⁰ KULKI; 9⁰⁰ ONY
22 9⁰⁰ KULKI; 9⁰⁰ ONY; 19⁰⁰ HOTEL RITZ. MUSICAL
23 14³⁰ KULKI; 15⁰⁰ ONY; 19⁰⁰ HOTEL RITZ. MUSICAL
24 14⁰⁰ KULKI; 16⁰⁰ ONY
26 9⁰⁰ ONY; 18⁰⁰ HOTEL RITZ. MUSICAL
27 9⁰⁰ ONY; 9⁰⁰ ROBOT I MOTYLEK; 18⁰⁰ HOTEL RITZ. MUSICAL
28 9⁰⁰ ONY; 9⁰⁰ ROBOT I MOTYLEK; 18⁰⁰ HOTEL RITZ. MUSICAL
29 9⁰⁰ ONY; 9⁰⁰ ROBOT I MOTYLEK
30 PIKNIK TEATRALNY
31 PIKNIK TEATRALNY

2 15⁰⁰ SŁOWIK; 18⁰⁰ TRANSPORT: CONNECTING FLIGHTS
3 15⁰⁰ SŁOWIK; 18⁰⁰ TRANSPORT: CONNECTING FLIGHTS
5 9⁰⁰ SŁOWIK; 12⁰⁰ TRANSPORT: CONNECTING FLIGHTS
6 9⁰⁰ TRANSPORT: CONNECTING FLIGHTS; 9⁰⁰ HOCKI - KLOCKI; 11⁰⁰ SŁOWIK
7 9⁰⁰ TRANSPORT: CONNECTING FLIGHTS; 9⁰⁰ HOCKI - KLOCKI; 11⁰⁰ SŁOWIK
8 9⁰⁰ SŁOWIK; 12⁰⁰ TRANSPORT: CONNECTING FLIGHTS
9 16⁰⁰ AMELKA, BÓBR I KRÓL NA DACHU; 19⁰⁰ RZADKIE GATUNKI
10 16⁰⁰ AMELKA, BÓBR I KRÓL NA DACHU; 19⁰⁰ RZADKIE GATUNKI
12 9⁰⁰ AMELKA, BÓBR I KRÓL NA DACHU; 12⁰⁰ RZADKIE GATUNKI

BTL białostocki teatr lalek

BIAŁOSTOCKI TEATR LALEK
Miejska Instytucja Kultury
ul. Kalinowskiego 1, 15-875 Białystok
www.btl.bialystok.pl

KASA BILETOWA
tel. 85 742 50 31 wew. 112, 115
tel. 85 742 50 33
organizacja@btl.bialystok.pl

Białystok
Polskie Radio dzieciom
Polskie Radio Białystok

1 RP

eprasa.pl 80426b2470

Szczecin

Matecki stanie w końcu przed sądem

Na procesie oskarżeni, którzy przyznali się już do winy, mogą ujawnić kompromitujące polityków szczegóły przestępstw.

Adam Zadworny

Na 14 maja sąd wyznaczył posiedzenie organizacyjne w procesie posła PiS Dariusza Mateckiego i siedmiu innych osób oskarżonych o udział w defraudacjach pieniędzy z Funduszu Sprawiedliwości. Z powodu olbrzymiego zainteresowania mediów, sprawa będzie prowadzona najprawdopodobniej w sali 138, największej w szczecińskim sądzie, w której odbywały się najgłośniejsze procesy, przykuwające uwagę opinii publicznej.

• **Dariusz Matecki nie przyznaje się do winy i przedstawia się jako ofiara „reżimu Tuska"** FOT. CEZARY ASZKIEŁOWICZ / AGENCJA WYBORCZA.PL

Matecki na ławie oskarżonych

Prokurator z Zespołu Śledczego nr 2 Prokuratury Krajowej zarzuca ośmiu osobom udział w defraudacji pieniędzy z Funduszu Sprawiedliwości, które zamiast do ofiar przestępstw trafiały do kieszeni polityków i ich znajomych. Chodzi o 16,5 mln zł, które dostały stowarzyszenia Fidei Defensor i Przyjaciół Zdrowia (dziś Przyjaciół Mediów), powiązane z politykami dawnej partii Zbigniewa Ziobry, w tym z obecnym posłem PiS Dariuszem Mateckim oraz ich bliskimi i znajomymi. Pieniądze szły m.in. na partyjną propagandę, promocję Mateckiego, pisanie donosów do prokuratury, np. na aktywistki Strajku Kobiet, przy okazji – jak twierdzi prokuratura – część z nich była defraudowana.

Aktem oskarżenia objęto posła Dariusza Mateckiego, Adama S. (prezesa stowarzyszenia Fidei Defensor, dawniej Nowy Koliber) oraz Mateusza W. (prezesa stowarzyszenia Przyjaciół Zdrowia, byłego wicewojewodę zachodniopomorskiego z Suwerennej Polski), a także Grzegorza W., Dorotę W., Patrycję S., Ninę W. i Mikołaja W.

Na Mateckim ciąży sześć zarzutów. Trzy pierwsze dotyczą udziału – wraz z innymi osobami z Ministerstwa Sprawiedliwości, w tym ze zbiegłym z Polski wiceministrem Marcinem Romanowskim – w ustawieniu trzech konkursów na dotacje z Funduszu Sprawiedliwości. Czwarty zarzut dotyczy prania brudnych pieniędzy (447,5 tys. zł), pochodzących z wyłudzeń, a dwa kolejne są związane z synekurami szczecińskiego polityka w Lasach Państwowych, z których Matecki miał wyłudzić łącznie około 483 tys. zł.

Matecki, który był tymczasowo aresztowany, nie przyznaje się do winy i przedstawia się jako ofiara „reżimu Tuska". Jednak niektórzy z oskarżonych opowiedzieli o sposobach wyłudzania publicznych pieniędzy. Chodzi m.in. o wielokrotne zawyżanie wartości usług albo płacenie za usługi nigdy niewykonane.

Jeden z oskarżonych pracuje w sądzie

Podczas tego procesu powinny wyjść na jaw kompromitujące dla ludzi Ziobry i ich współpracowników szczegóły, dotychczas objęte tajemnicą śledztwa.

Jesienią zeszłego roku stało się jasne, że proces poprowadzi sędzia Michał Krzywulski, którego wylosowano do tej sprawy. Ma kilkunastoletnie doświadczenie orzecznicze, pracował m.in. w Łobzie i Goleniowie. We wrześniu 2025 r. został delegowany do Sądu Okręgowego w Szczecinie.

Kiedy przydzielono mu sprawę Mateckiego, złożył do Sądu Najwyższego wniosek o jej przeniesienie do innego sądu okręgowego, poza Szczecinem. Tłumaczył to tym, że jedna z osób oskarżonych jest zatrudniona w Sądzie Apelacyjnym w Szczecinie na stanowisku administracyjnym.

– Ewentualne środki odwoławcze od orzeczeń wydanych przez Sąd Okręgowy w Szczecinie rozpoznawać będzie Sąd Apelacyjny w Szczecinie i stąd ten wniosek. Chodzi o szeroko rozumiane dobro wymiaru sprawiedliwości – tłumaczył wtedy sędzia Michał Tomala, rzecznik prasowy szczecińskiego sądu okręgowego.

W styczniu Sąd Najwyższy nie zgodził się na przeniesienie sprawy Mateckiego do innego miasta.

Na majowej rozprawie organizacyjnej – takie organizuje się tylko przed dużymi procesami – sędzia, prokurator i obrońcy ustalą zasady sprawnego przeprowadzenia postępowania, w tym rozpiszą terminy kolejnych rozpraw.

– W naszej rzeczywistości nie ma jednak szans na prawomocny wyrok w tej sprawie przed wyborami parlamentarnymi w 2027 r. – mówi jeden z zaangażowanych w nią obrońców. Ma to kluczowe znaczenie dla Mateckiego, bo osoba skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo nie może być posłem ani kandydować do Sejmu. A jeśli już jest posłem, to w momencie uprawomocnienia się wyroku skazującego, traci mandat. ●

OGŁOSZENIE PŁATNE Rzeszów/34430507

1 RP

eprasa.pl 80426b2470

Maksymilianowo – Kościerzyna

Przyszłość na dobrych torach

Modernizowana stacja Maksymilianowo

zapewni lepszy dostęp do kolei oraz sprawny transport towarów

Stacja Maksymilianowo to jedno z kluczowych miejsc na kolejowej mapie Polski, gdzie krzyżują się dwie strategiczne magistrale – linia nr 201 (Nowa Wieś Wielka – Gdynia Port) oraz linia nr 131 (Chorzów Batory – Tczew). Dzięki inwestycji realizowanej przez Polskie Linie Kolejowe S.A. jeszcze bardziej zyska na znaczeniu. Trwa modernizacja, która usprawni transport towarów między południem kraju a portami w Gdyni i Gdańsku, a pasażerom zapewni wygodniejsze i bardziej dostępne podróże na trasie Bydgoszcz – Trójmiasto. Na placu budowy prace wyraźnie przyspieszyły – trwają roboty ziemne i torowe, rozpoczęła się także budowa nowego przejścia podziemnego. Projekt jest dofinansowany przez Unię Europejską z programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021 – 2027.

Stacja Maksymilianowo

Montaż grodzic stalowych na budowie przejścia podziemnego

Jednym z najbardziej wymagających elementów inwestycji będzie budowa dwupoziomowego skrzyżowania obu linii. Oznacza to, że jedna z nich zostanie poprowadzona pod drugą – w specjalnie zaprojektowanym tunelu. To rozwiązanie stosowane jest rzadko, ponieważ większość skrzyżowań kolejowych odbywa się w jednym poziomie.

W Maksymilianowie układ torowy zostanie całkowicie przebudowany. Linia nr 131 zostanie poprowadzona dołem i wyprowadzona w kierunku północnym, natomiast linia nr 201 przebiegnie górą – łagodnym łukiem w stronę północno-zachodnią. Taki układ znacząco zwiększy przepustowość i płynność ruchu kolejowego w regionie. W obrębie stacji powstanie łącznie rozbudowany układ torowy o długości 42 km. Prace na torach będą prowadzone etapami, tak aby możliwe było utrzymanie ruchu kolejowego.

Kluczowym elementem nowej infrastruktury będą rozjazdy. Zaplanowano montaż 109 nowych urządzeń, z czego około 90 proc. będzie instalowanych w gotowych blokach o długości przekraczającej 60 metrów. Inwestycja obejmuje również montaż 18 rozjazdów o promieniu 2500 metrów – największym stosowanym na liniach kolejowych. Tak duży promień oznacza łagodniejsze łuki, co pozwoli pociągom przejeżdżać przez nie szybciej i płynniej.

Dotychczas zdemontowaliśmy około 2 km starych torów, usunęliśmy ponad 9,5 tys. m^3 podsypki tłuczniowej oraz wykonaliśmy roboty ziemne obejmujące blisko 12 tys. m^3 gruntu pod nową infrastrukturę.

Modernizacja stacji to nie tylko nowe tory i rozjazdy, ale także większa wygoda dla pasażerów. Rozpoczęliśmy budowę przejścia podziemnego, które zastąpi dotychczasowe przejście w poziomie szyn. Obiekt zostanie wyposażony w windy oraz schody, dzięki czemu dostęp do kolei zyskają również osoby o ograniczonych możliwościach poruszania się.

Powstaną trzy nowe perony wyposażone w wiaty, ławki, oświetlenie LED oraz dynamiczną informację pasażerską. Na antypoślizgowych nawierzchniach zamontujemy ścieżki naprowadzające dla osób niewidomych i niedowidzących. Przygotowaliśmy już teren pod budowę pierwszego z nich.

Modernizacja stacji Maksymilianowo stanowi część większego przedsięwzięcia – przebudowy linii kolejowej nr 201 Maksymilianowo – Kościerzyna. To jeden z największych projektów realizowanych przez Polskie Linie Kolejowe S.A. na północy Polski. Inwestycja została podzielona na cztery odcinki: Maksymilianowo, Maksymilianowo – Wierzchucin, Wierzchucin – Lipowa Tucholska oraz Lipowa Tucholska – Kościerzyna. Cała trasa zostanie zmodernizowana do 2029 roku, co znacząco wzmocni rolę tego korytarza transportowego w obsłudze przewozów towarowych i pasażerskich.

Demontaż rozjazdów na stacji Maksymilianowo

Poprawiamy komfort podróży
– modernizujemy infrastrukturę pasażerską

Zwiększamy prędkość
– tworzymy warunki dla szybkich przewozów pasażerskich i towarowych

Sprzyjamy środowisku
– elektryfikujemy linię kolejową, zmniejszamy negatywny wpływ transportu na środowisko

Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko

Rzeczpospolita Polska

Dofinansowane przez Unię Europejską

PKP POLSKIE LINIE KOLEJOWE S.A.

Bydgoszcz-Toruń/34430696

eprasa.pl 80426b2470

Syndyk masy upadłości Elizy Mazur, sygnatura akt LU1S/GUp-s/724/2025, zaprasza do składania ofert na sprzedaż z wolnej ręki w trybie wyboru najkorzystniejszej oferty, za cenę nie niższą niż wycena rzeczoznawcy PZMot, składnika masy upadłości w postaci - Skuter marki PEUGEOT, model KISBEE, rok prod. 2020, nr rej. LU439W - cena wywoławcza 2.900,00zł (dwa tysiące dziewięćset złotych 00/100),
Oferty pisemne z określeniem oferenta, adresem i numerem telefonu kontaktowego, określeniem przedmiotu transakcji, oferowaną cenę (liczbowo i słownie), określeniem sposobu i terminu płatności, zobowiązanie oferenta do pokrycia wszelkich podatków i kosztów związanych z transakcją, z dopiskiem: „OFERTA w postępowaniu Elizy Mazur, sygn. akt LU1S/GUp-s/724/2025", należy przesyłać na adres Biuro Syndyka, ul. Narutowicza 55/6, 20-016 Lublin, w terminie 21 dni od dnia ukazania się obwieszczenia w Krajowym Rejestrze Zadłużonych.
Z wyceną rzeczoznawcy można zapoznać się na stronie internetowej www.kancelaria-empe.pl w zakładce *Ogłoszenia sprzedaży/Sprzedaż z wolnej ręki.*

Lublin/34431427

Prezydent Miasta Lublin

działając na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 399) podaje do publicznej wiadomości wykaz dotyczący nieruchomości Skarbu Państwa, przeznaczonych

do oddania w dzierżawę w trybie bezprzetargowym,

oznaczonej jako działka nr 37/8 (obr. 26 – Rury Brygidkowskie, ark. 4) położona w Lublinie przy Al. Racławickich /ciąg komunikacyjny/ oraz udziału do 1/2 części oznaczonej jako działka nr 7/13 (obr. 16 – Kośminek, ark. 1) położona w Lublinie przy ul. Garbarskiej /droga dojazdowa/.

Wykaz został umieszczony od dnia 24 kwietnia 2026 r. na okres 21 dni, na elektronicznej tablicy ogłoszeń w siedzibie Prezydenta Miasta Lublin – Ratusz, Plac Króla Władysława Łokietka 1 oraz na tablicy ogłoszeń w Wydziale Gospodarowania Mieniem i Energią Urzędu Miasta Lublin, ul. Wieniawska 14, VII i VIII piętro, a także na stronach internetowych Urzędu Miasta Lublin.

Wykaz jest także publikowany na stronie Wojewody Lubelskiego w Biuletynie Informacji Publicznej przez okres 21 dni.

Lublin/34431425

NOWOŚĆ

Słówko
Literówka
Quizy
Sudoku
Krzyżówki

Szukaj w APLIKACJ WYBORCZEJ

Zeskanuj QR kod i pobierz aplikację

POBIERZ Z Google Play
Pobierz w App Store

Administracja Domów Miejskich „ADM" Spółka z o. o.

z siedzibą w Bydgoszczy przy ul. Śniadeckich 1 (dalej ADM)

ogłasza przetarg pisemny nieograniczony na najem następujących lokali użytkowych:

1. **ul. Gdańska 30 (oficyna), pow. lokalu 107,48 m²**
   dane kontaktowe: ROM-3, ul. Gdańska 9, tel. (52) 34-88-920
   lokal wykorzystywany był na działalność usługowa
2. **ul. Dworcowa 45, pow. lokalu 56,65 m²**
   dane kontaktowe: ROM-3, ul. Gdańska 9, tel. (52) 34-88-920
   lokal wykorzystywany był na działalność handlową
3. **ul. Dworcowa 59, pow. lokalu 59,62 m²**
   dane kontaktowe: ROM-3, ul. Gdańska 9, tel. (52) 34-88-920
   lokal wykorzystywany był na działalność magazynową
4. **ul. Dworcowa 87, pow. lokalu 8,74 m²**
   dane kontaktowe: ROM-3, ul. Gdańska 9, tel. (52) 34-88-920
   lokal wykorzystywany był na działalność biurową
5. **ul. Dworcowa 87, pow. lokalu 14,63 m²**
   dane kontaktowe: ROM-3, ul. Gdańska 9, tel. (52) 34-88-920
   lokal wykorzystywany był na działalność biurową
6. **ul. Dworcowa 87, pow. lokalu 17,55 m²**
   dane kontaktowe: ROM-3, ul. Gdańska 9, tel. (52) 34-88-920
   lokal wykorzystywany był na działalność biurową
7. **ul. Dworcowa 87, pow. lokalu 27,56 m²**
   dane kontaktowe: ROM-3, ul. Gdańska 9, tel. (52) 34-88-920
   lokal wykorzystywany był na działalność biurową
8. **ul. Dworcowa 75, pow. lokalu 32,94 m²**
   dane kontaktowe: ROM-3, ul. Gdańska 9, tel. (52) 34-88-920
   lokal wykorzystywany był na pracownię plastyczną
9. **ul. Sienkiewicza 14 (oficyna), pow. lokalu 246,38 m²**
   dane kontaktowe: ROM-3, ul. Gdańska 9, tel. (52) 34-88-920
   lokal wykorzystywany był na działalność usługowo-magazynową
10. **ul. Warszawska 23, pow. lokalu 87,70 m²**
    dane kontaktowe: ROM-3, ul. Gdańska 9, tel. (52) 34-88-920
    lokal wykorzystywany był na dzialalność statutową
11. **ul. Dworcowa 35, pow. lokalu 81,67 m²**
    dane kontaktowe : ROM-3, ul. Gdańska 9, tel. (52) 34-88-920
    lokal wykorzystywany był na działalność handlową
12. **ul. Gdańska 37, pow. lokalu 83,61 m²**
    dane kontaktowe: ROM-3, ul. Gdańska 9, tel. (52) 34-88-920
    lokal wykorzystywany był na działalność handlową

Szczegółowe warunki przetargu zawiera ogłoszenie i Regulamin publikowany na stronie internetowej: www.adm.com.pl,

W sprawie zapoznania się ze stanem technicznym lokalu i zakresem niezbędnych prac przystosowujących lokal należy kontaktować się zgodnie z danymi podanymi powyżej.

Wszelkie prace remontowe związane z przystosowaniem lokalu do prowadzenia w nim działalności przyszły najemca przeprowadzi we własnym zakresie i na swój koszt i ryzyko, bez możliwości zwrotu poniesionych nakładów oraz uzyska wszelkie wymagane prawem pozwolenia, uzgodnienia, opinie itp. niezbędne do prowadzenia działalności w lokalu.

Najemca zobowiązany będzie rozpocząć działalność w lokalu zgodnie z umówionym użytkiem w terminie czterech miesięcy od daty podpisania umowy. Nie rozpoczęcie działalności skutkować może rozwiązaniem umowy.

Oferty sporządzone wyłącznie na formularzach pobranych ze strony internetowej www.adm.com.pl należy składać **do dnia 18.05.2026r. do godziny 10:45** w siedzibie „ADM" przy ul. Śniadeckich 1. Oferty należy umieścić w zamkniętej kopercie, z opisem „Oferta-przetarg", adres lokalu, dane oferenta.

Otwarcie ofert nastąpi **w dniu 18.05.2026r. o godzinie 11:00 w** siedzibie ADM (sala nr 14).

Warunkiem udziału w przetargu jest wpłacenie wadium w kwocie 1.000,00 zł w odniesieniu do każdego lokalu użytkowego na rachunek ADM nr **77 1020 1462 0000 7602 0349 6296 .** Potwierdzenie wniesienia wadium należy załączyć do oferty.

Umowa najmu zgodna będzie ze wzorem dostępnym na stronie internetowej www.adm.com.pl

Wynajmujący zastrzega sobie prawo: swobodnego wyboru ofert, odwołania przetargu lub zmianie jego warunków, zamknięcia przetargu bez wybrania którejkolwiek z ofert.

Bydgoszcz-Toruń/34431418

INFORMACJA

BURMISTRZ ZALEWA

zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity: Dz. U. z 2026 r., poz. 399)

informuje, iż w siedzibie Urzędu Miejskiego w Zalewie przy ul. Częstochowskiej 8, a także na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Zalewo: www.bip.zalewo.pl, został podany do publicznej wiadomości

wykaz dotyczący działek nr: 230/8 oraz 231/4, położonych w obrębie Zalewo nr 1, przeznaczonych do sprzedaży w trybie przetargu nieograniczonego.

Olsztyn/34431541

INFORMACJA

BURMISTRZ ZALEWA

zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity: Dz. U. z 2026 r., poz. 399)

informuje, iż w siedzibie Urzędu Miejskiego w Zalewie przy ul. Częstochowskiej 8, a także na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Zalewo: www.bip.zalewo.pl, został podany do publicznej wiadomości

wykaz, dotyczący nieruchomości gruntowej określonej numerem ewidencyjnym jako działka nr 232/58, położonej w obrębie Zalewo nr 1, przeznaczonej do sprzedaży w trybie przetargu ograniczonego.

Olsztyn/34431540

Burmistrz Miasta Augustowa

działając na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2026 r. poz. 399) podaje do publicznej wiadomości, iż w siedzibie Urzędu Miejskiego w Augustowie na tablicy ogłoszeń oraz w Biuletynie Informacji Publicznej: bip.um.augustow.pl i stronie internetowej Urzędu: urzad.augustow.pl, został zamieszczony na okres od 24.04.2026 r. do 15.05.2026 r.

wykaz nieruchomości położonych w Augustowie przeznaczonych do sprzedaży:

– nieruchomość oznaczona numerem geodezyjnym 1/66, o pow. 2695 m², obręb 4.

Szczegółowe informacje można uzyskać w Urzędzie Miejskim w Augustowie ul. Młyńska 35, pokój Nr 303, tel. 87 643 42 23, 532 401 967.

Burmistrz Miasta Augustowa

Białystok/34431550

AGENCJA MIENIA WOJSKOWEGO

OGŁOSZENIE OGŁOSZENIE OGŁOSZENIE OGŁOSZENIE

AGENCJA MIENIA WOJSKOWEGO ODDZIAŁ REGIONALNY w OLSZTYNIE

Oddział Regionalny Agencji Mienia Wojskowego w Olsztynie poszukuje **w Wielbarku**:
- umeblowanych lokali mieszkalnych o strukturze: 1p+k (pokój o powierzchni min. 15 m² i max. 20 m²).
- umeblowanych lokali mieszkalnych o strukturze 2p+k (każdy z pokoi o powierzchni min. 12 m² i max. 20 m², kuchnia powinna być pomieszczeniem samodzielnym).

Lokale zostaną przeznaczone na zakwaterowanie żołnierzy zawodowych.
Planowany termin wynajmu – od maja/czerwca 2026 roku na okres minimum 1 roku (z możliwością przedłużenia).
Zapraszamy do składania wstępnych ofert osoby prawne oraz osoby fizyczne.
Oferty z dopiskiem **„ Oferta wynajęcia lokalu mieszkalnego w Wielbarku "** proszę przesyłać na adres AMW OR Olsztyn, ul. Kasprowicza 1, 10-219 Olsztyn lub w formie elektronicznej na adres e-mail: olsztyn@amw.com.pl **do dnia 11.05.2026 roku** na formularzu dostępnym na stronie: https://amw.com.pl/pl/amw/komunikaty

OGŁOSZENIE OGŁOSZENIE OGŁOSZENIE OGŁOSZENIE OGŁOSZENIE OGŁOSZENIE OGŁOSZENIE OGŁOSZENIE

Olsztyn/34431285

PREZYDENT MIASTA OPOLA

z a w i a d a m i a ,

że na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Opola przy ul. płk. W. Pileckiego 1, (hol budynku Centrum Usług Publicznych) podawany jest do publicznej wiadomości na okres 21 dni:

- wykaz magazynu oraz pomieszczenia gospodarczego przeznaczonych do oddania w użyczenie na okres do 3 lat (części działki nr 10/39 obręb: Opole),
- wykaz pomieszczenia gospodarczego przeznaczonego do oddania w najem w trybie bezprzetargowym na okres do 3 lat (część działki nr 1096 obręb: Opole).

Dodatkowo pełną informację o ww. wykazie pomieszczenia gospodarczego można znaleźć na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miasta Opola, w zakładce ogłoszenia: https://www.bip.um.opole.pl

Opole/34431233

eprasa.pl 80426b2470

AGENCJA MIENIA WOJSKOWEGO

OGŁOSZENIE OGŁOSZENIE OGŁOSZENIE

AGENCJA MIENIA WOJSKOWEGO ODDZIAŁ REGIONALNY w OLSZTYNIE

Oddział Regionalny Agencji Mienia Wojskowego w Olsztynie poszukuje **w Nidzicy** :

- umeblowanych lokali mieszkalnych o strukturze 2p+k, 3p+k (każdy z pokoi o powierzchni min. 8 m^2 i max. 20 m^2, kuchnia powinna być pomieszczeniem samodzielnym).
- nieumeblowanych lokali mieszkalnych o strukturze trzy pokoje z kuchnią albo aneksem kuchennym (o powierzchni pokoi od 32 m^2 do 48 m^2).

Lokale zostaną przeznaczone na zakwaterowanie żołnierzy zawodowych.
Planowany termin wynajmu – od maja/czerwca 2026 roku na okres minimum 1 roku (z możliwością przedłużenia).
Zapraszamy do składania wstępnych ofert osoby prawne oraz osoby fizyczne.

Oferty z dopiskiem **„ Oferta wynajęcia lokalu mieszkalnego w Nidzicy "** proszę przesyłać na adres AMW OR Olsztyn, ul. Kasprowicza 1, 10-219 Olsztyn lub w formie elektronicznej na adres e-mail : olsztyn@amw.com.pl **do dnia 11.05.2026 roku** na formularzu dostępnym na stronie: https://amw.com.pl/pl/amw/komunikaty

OGŁOSZENIE OGŁOSZENIE OGŁOSZENIE OGŁOSZENIE OGŁOSZENIE OGŁOSZENIE OGŁOSZENIE OGŁOSZENIE OGŁOSZENIE OGŁOSZENIE OGŁOSZENIE

Olsztyn/34431091

W dniu 12 kwietnia 2026r zginął śmiercią lotnika

Andrzej Majewski

Doskonały pilot szybowcowy, opiekun młodzieży lotniczej i wspaniały przyjaciel.

Wyrazy współczucia

Żonie, Dzieciom i całej Rodzinie

składa

dr med. Jerzy Kolasiński

www.nekrologi.wyborcza.pl/34431319

PREZYDENT MIASTA RZESZOWA

ogłasza przetarg ustny nieograniczony na najem lokali użytkowych do działalności biurowej, handlowej i usługowej.

1. Przedmiotem przetargu jest najem lokali użytkowych, wyszczególnionych w poniższym wykazie. Przetarg ma na celu uzyskanie najwyższej stawki czynszu od 1m^2 powierzchni lokalu za 1 miesiąc.
2. Otwarcie przetargu nastąpi **14 maja 2026 r., o godz. 10^{00}** w siedzibie Centrum Innowacji Miejskich Urban Lab, ul. 3 Maja 13 (I piętro, mała sala). W przetargu mogą brać udział osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, osoby prawne, jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej lub osoby fizyczne nie prowadzące działalności gospodarczej a biorące udział w licytacji stanowiska garażowego (pkt. 5 wykazu), które wpłacą wadium do dnia **12 maja 2026 r.,** przelewem na konto Biura Gospodarki Mieniem Miasta Rzeszowa Pl. Ofiar Getta 3, PEKAO S.A nr **50 1240 1037 1111 0011 5318 0500.**
   Lokale licytowane będą w kolejności określonej w poniższym wykazie. Do licytacji dopuszczone będą osoby które stawiły się i których dokumenty zostały zweryfikowane przez Komisję Przetargową przed rozpoczęciem licytacji danego lokalu.
   Za datę wpłaty uznaje się datę wpływu środków na rachunek Biura.
3. Przystępujący do przetargu winien przedłożyć Komisji Przetargowej następujące dokumenty:
   - dowód wpłaty wadium,
   - dowód tożsamości,
   - wypis z właściwego rejestru lub ewidencji działalności gospodarczej (za wyjątkiem osób biorących udział w licytacji stanowiska garażowego),
   - pisemne pełnomocnictwo osób reprezentujących podmioty gospodarcze, osoby fizyczne bądź jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej
   - oświadczenie osoby biorącej udział w przetargu, że zapoznała się ze stanem technicznym danego lokalu i go akceptuje.
4. Do wylicytowanej stawki czynszu najmu będzie doliczone 23% podatku VAT i opłaty za centralne ogrzewanie, energię elektryczną, wodę i ścieki, wywóz śmieci itp.
5. Uczestnicy przetargu powinni zapoznać się ze stanem technicznym lokali (szczególnie pod kątem prowadzonej działalności) oraz warunkami najmu.
6. Informacje można uzyskać w godz. 8 – 15 w Biurze Gospodarki Mieniem Miasta Rzeszowa, plac Ofiar Getta 3, pokój nr 10, tel. 17 875 47 12.
7. W terminie do 22 maja 2026 r. należy wpłacić kaucję w wysokości 2 miesięcznego czynszu i zawrzeć umowę najmu lokalu z Miejskim Zarządem Budynków Mieszkalnych sp. z o.o. w Rzeszowie na podstawie skierowania wydanego przez Biuro.
8. Kaucja zostanie złożona na oprocentowanym koncie bankowym na ewentualne pokrycie należności z tytułu najmu lokalu.
9. Wadium wpłacone przez oferenta, który przetarg wygrał, zaliczone zostanie na poczet kaucji najmu lokalu.
10. W przypadku uchylenia się przez osobę, która wygrała przetarg od zawarcia umowy najmu lub braku wpłaty całości kaucji w terminie ustalonym – wadium przepada na rzecz właściciela.
11. Pozostałym uczestnikom przetargu wadium zostanie zwrócone po jego zakończeniu, nie później niż w terminie 3 dni.
12. Zastrzega się prawo odstąpienia od przetargu na dany lokal lub unieważnienia przetargu bez podania przyczyny.

Nr	Adres lokalu – ulica	Oznaczenie nieruchomości według katastru i księgi wieczystej			Opis lokalu		Pow. lokalu w m^2 (podlegająca licytacji)	Pow. piwnic nie podlegająca licytacji. Stawka czynszu 10,0 zł/m^2 /m-c/ netto	Stawka wywoławcza czynszu mies. w zł/m^2/m-c/ netto/	Wysokość wadium w zł
		Obręb	Nr działki	Nr Kw.	Położenie w budynku	Przeznaczenie lokalu				
1	Dąbrowskiego 1	207	1389/4	RZ1Z/00039679/8	przyziemie	biuro, handel, usługi	35,82		18,00	1290,00
2	Dąbrowskiego 5	207	1391/18	RZ1Z/00021908/4	parter	biuro, handel, usługi	44,38		18,00	1598,00
3	Dąbrowskiego 58	207	1690	RZ1Z/00034804/9	parter	biuro, handel, usługi	12,50		30,00	750,00
4	Dąbrowskiego 79	207	1713/1	RZ1Z/00034784/2	parter	biuro, handel, usługi	16,48		20,00	659,00
5	Bulwarowa 1 (stanowisko nr 11)	207	1483/7	RZ1Z/00028677/4	garaż	stanowisko garażowe	14,28		13,00	371,00
6	Broniewskiego 32	213	953	RZ1Z/00038398/7	parter (prześwit)	biuro, handel, usługi	12,66		25,00	633,00
7	Okulickiego 5	213	1199	RZ1Z/00040875/2	parter	biuro, handel, usługi	25,10		20,00	1004,00
8	Okulickiego 7	213	198	RZIZ/00035289/9	parter	biuro, handel, usługi	58,19		37,00	4306,00
9	Kr. Augusta 11	213	747	RZ1Z/00005106/4	parter	biuro, handel, usługi	42,00		18,00	1512,00
10	Skubisza 9	213	925/2 (w KW 925)	RZ1Z/00118186/3	budynek przychodni (I piętro)	gabinet (wraz z częściami wspólnymi)	21,28		20,00	851,00
11	Skubisza 9	213	925/2 (w KW 925)	RZ1Z/00118186/3	budynek przychodni (I piętro)	gabinet (wraz z częściami wspólnymi)	32,53	13,50	20,00	1571,00
12	Ks. Jałowego 3	207	851	RZ1Z/00067195/6	parter	biuro, handel, usługi	113,11		28,00	6334,00
13	Słowackiego 8	207	968/4	RZ1Z/00071150/0	parter	biuro, handel, usługi	28,65		50,00	2865,00
14	Jabłońskiego 3	207	521/6	RZ1Z/00063298/0	strych	magazyn	18,90		18,00	680,00
15	Zbyszewskiego 15	214	110/11	RZ1Z/00040509/6	I piętro	biuro, usługi	22,52	9,63	23,00	1229,00
16	Zbyszewskiego 15	214	110/11	RZ1Z/00040509/6	I piętro	biuro, usługi	30,45	13,02	23,00	1661,00

Rzeszów/34431512

SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA BUDOWLANI

OGŁOSZENIE

Spółdzielnia Mieszkaniowa „BUDOWLANI"
w Radomiu ul. Planty 15
tel. 36-218-10, 36-224-85, fax 36-226-19

OGŁASZA PRZETARG NIEOGRANICZONY NA WYKONANIE ROBÓT REMONTOWYCH:

Zadanie 1 – remont elewacji budynku Planty 25A
Zadanie 2 – remont elewacji budynku Planty 25B
Zadanie 3 – remont elewacji budynku Batalionów Chłopskich 6/8
Zadanie 4 – remont elewacji budynku Kosowska 32
Zadanie 5 – remont elewacji budynku Spółdzielcza 11

Wymagany termin realizacji zamówienia – 30.09.2026 r.

Specyfikację istotnych warunków zamówienia odebrać można osobiście w siedzibie zamawiającego pokój nr 3. Cena formularza – 100 zł.

Oferty należy składać w zamkniętych kopertach w siedzibie zamawiającego w terminie do dnia **14 maj 2026 r. do godz. 12^{00}**. Otwarcie ofert nastąpi w dniu **14.05.2026 r. o godzinie 15^{00}.**

Wadium w wysokości określonej w specyfikacji należy wpłacać na konto Spółdzielni nr 16 1020 4317 0000 5002 0017 2650 w PKO BP S.A. I/Oddział Centrum Radom.

Upoważnieni do kontaktu z oferentami: Leszek Klimowicz, Aleksandra Malec w godzinach 8 – 15.

Zamawiający zastrzega sobie prawo unieważnienia przetargu lub zmniejszenia zakresu robót bez podania przyczyny.

Radom/34431514

Międzyzakładowa Spółdzielnia Mieszkaniowa „Zrzeszeni"
ul. Grunwaldzka 231 w Bydgoszczy

ogłasza pisemny przetarg nieograniczony na wykonanie robót remontowych w zakresie:

DOCIEPLENIE FRAGMENTÓW ŚCIAN W BUDYNKACH PRZY UL. WALENIOWA 18 (fragment elewacji północnej – klatka II), MROTECKA 9 (elewacja południowo-zachodnia), WALENIOWA 5 (szczyty - elewacja zachodnia oraz wschodnia) NA O.M. OSOWA GÓRA W SYSTEMIE CAPATEC CLASSIC EPS FIRMY CAPAROL W ZASOBACH MSM „ZRZESZENI" W BYDGOSZCZY

Dokumentację przetargową można otrzymać w Dziale TE p. 209 od poniedziałku 27.04.2026r.
Oferty wraz z ceną należy składać w zamkniętych kopertach w terminie do **11.05.2026r. godz. 12^{00}** w sekretariacie MSM „Zrzeszeni" p.206.
Informacji w sprawach przetargu udzielają:
- Kier. Administracji Osowa Góra tel. (052) 372-27-54, 513-060-186
- dział Tech. – Eksploat. tel. 513-059-420.

Zamawiający zastrzega sobie prawo przeprowadzenia dodatkowych negocjacji z wybranymi oferentami oraz prawo swobodnego wyboru oferty, jak też uznania, że przetarg nie dał pozytywnego rezultatu bez podania przyczyny.

Bydgoszcz-Toruń/34431563

PREZYDENT MIASTA RZESZOWA

ogłasza,
że Zarządzeniem nr 281/2026
z dnia 14 kwietnia 2026 r.,
na tablicy ogłoszeń został wywieszony
w Biurze Gospodarki Mieniem Miasta
Rzeszowa, Plac Ofiar Getta 3
i zamieszczony na stronie internetowej
Biura pod adresem bip.erzeszow.pl
do publicznej wiadomości na okres 21 dni,
wykaz lokali użytkowych przeznaczonych do wynajęcia na czas nieoznaczony w trybie bezprzetargowym.

Rzeszów/34431511

Wójt Gminy Rudka

działając na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami podaje do publicznej wiadomości, że na tablicy ogłoszeń u siedzibie Urzędu Gminy Rudka, 17-123 Rudka, ul. Brańska 13 oraz na stronie internetowej https://bip-ugrudka.podlaskie.eu/ogoszenia/ został wywieszony na okres od 24.04.2026 r. do 15.05.2026 r. wykaz nieruchomości przeznaczonych do zbycia.

Białystok/34431554

GAZETA wyborcza **DLA FIRM, URZĘDÓW I INSTYTUCJI**

- **Przetargi,** licytacje, zamówienia publiczne
- **Ogłoszenia** sądowe i rekrutacyjne
- **Nekrologi,** kondolencje, wspomnienia

KONTAKT: | **kontakt_komunikaty@wyborcza.pl, tel. 507 094 232 | nekrologi@wyborcza.pl, tel. 22 555 55 55**

Komunikaty.pl nekrologi.wyborcza.pl

eprasa.pl 80426b2470

Budowa drogi S10 między Bydgoszczą a Toruniem

Największe w Polsce przejście dla zwierząt

250 metrów długości będzie liczyło przejście dla zwierząt w Puszczy Bydgoskiej nad drogą ekspresową S10. Zakończył się ważny, niełatwy etap jego budowy.

Andrzej Tyczyno

Budowa około 50-kilometrowego wycinka drogi ekspresowej S10 między Bydgoszczą a Toruniem została podzielona na cztery odcinki. Ten najdłuższy, trzeci w kolejności, liczący ponad 21 km, przypadł w udziale konsorcjum Mirbudu i Kobylarni na mocy umowy opiewającej na prawie 426 mln zł.

Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad podpisała z nimi kontrakt 6 maja 2022 roku. Później wykonawcy zmieścili się w 15-miesięcznym terminie przeznaczonym na prace projektowe i wystąpienie z wnioskiem o wydanie zezwolenia na realizację inwestycji drogowej.

• **Przejście dla zwierząt między Przyłubiem a Cierpicami. Na pierwszym planie widać konstrukcję nad linią kolejową nr 18** FOT. MACIEJ KULESZA

NOWA DATA ZAKOŃCZENIA ODCINKA NR 3

Niestety, ten etap procedury – podobnie jak w przypadku innych fragmentów – znacznie przekroczył zakładany harmonogram, między innymi z powodu powtórnej oceny oddziaływania na środowisko. Ostatecznie wojewoda Michał Sztybel sygnował wyczekiwany dokument dopiero 12 lutego ubiegłego roku, czyli z opóźnieniem przekraczającym 11 miesięcy.

Choć trwała wtedy jeszcze oficjalna przerwa zimowa, wykonawcy czekali już w blokach startowych, by ruszyć do pracy po przekazaniu placu budowy. I robota od początku paliła im się w rękach.

Odcinek od nowego węzła Solec na wysokości Solca Kujawskiego do już istniejącego Torunia Zachód, którego modernizacja spada na barki firm realizujących ostatni fragment S10, rzeczywiście jest znacznie dłuższy od pozostałych, ale też najłatwiejszy. A to dlatego, że jego lwia część przebiega przez Puszczę Bydgoską, dopiero ostatni kilometr zbiega się z obecną „dziesiątką".

Tereny leśne przecina tylko kilka mało uczęszczanych dróg gminnych i jedna powiatowa. – Nam nikt tu nie przeszkadza, my mało komu wadzimy – powiedział nam kilka miesięcy po rozpoczęciu prac dyrektor kontraktu Michał Zajączkowski.

Efekty tych „cieplarnianych" warunków widać w liczbach. Na koniec marca zaawansowanie robót sięgało 50 proc. Dla porównania – dla odcinka nr 1, który ZRID dostał z końcem października 2024 roku, było to nieco ponad 26 proc.

Sęk w tym, że zgodnie z kontraktem „trójką" powinniśmy już móc jeździć od 6 kwietnia. Poślizg w załatwianiu formalności sprawił, że Mirbud z Kobylarnią miały w garści inwestora. Wystąpiły z wnioskiem o aneks terminowy i GDDKiA bez szemrania musiała przystać na jego warunki. Nowa data zakończenia prac to 27 kwietnia przyszłego roku.

– Liczyliśmy, że w przerwie zimowej uda się coś nadrobić, ale wiemy, jak sroga była ta zima. A później ziemia długo pozostawała zmarznięta – mówi Sebastian Borowiak, dyrektor bydgoskiego oddziału GDDKiA.

NOCNA OPERACJA NA BUDOWIE S10

Na odcinku nr 3 do postawienia jest 12 obiektów inżynierskich. Jeden z nich wyjątkowy – chodzi o przejście dla zwierząt, które znajduje się między Przyłubiem a Cierpicami, niemal równo w połowie całej trasy od Torunia do Bydgoszczy.

Co w nim takiego wyjątkowego? Będzie miało aż 250 metrów długości, a po wspomnianej powtórnej ocenie środowiskowej Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Bydgoszczy nakazała powiększyć szerokość z 60 do 80 metrów. Będzie to więc największy tego typu obiekt w Polsce.

– To miejsce migracji dużych zwierząt, w tym wilków i łosi – tłumaczy kierownik budowy Bolesław Dempc.

Aż ćwierć kilometra długości wynika z faktu, że przejście przebiegać będzie nie tylko nad samą drogą S10, ale obejmuje także linię kolejową nr 18 Kutno – Piła Główna. Pasażerowie pociągów na jej bydgosko-toruńskim fragmencie mogą obserwować zza okien postęp prac.

I właśnie ten fragment nad torowiskiem jest najbardziej kłopotliwy. Podpory nad torami mają 13 metrów wysokości, żeby je postawić, trzeba było przebudować sieć trakcyjną.

Najtrudniejsza część tego zadania rozegrała się w marcu – chodzi o ułożenie 25 belek o wadze blisko 70 ton każda. W tym celu najpierw obok trzeba było rozstawić wielki dźwig marki Liebherr.

Zasadnicza część operacji była prowadzona w nocy, między godziną 1 a 3, przy wyłączonym ruchu kolejowym. Jedna taka tura wystarczyła na montaż dwóch belek. Samo ich przewiezienie na plac budowy było zresztą skomplikowanym zadaniem logistycznym.

Po przerwie zimowej prace ruszyły pełną parą na wszystkich frontach od Solca do Torunia Zachód. Między innymi kontynuowane jest układanie masy bitumicznej.

Dodajmy, że ten fragment trasy będzie gotowy jako pierwszy. GDDKiA zakłada, że odcinki nr 1 i 2, czyli od węzła Bydgoszcz Południe do Bydgoszczy Park Przemysłowy w Emilianowie oraz dalej do Solca, uda się skończyć w czerwcu-lipcu 2027 roku. Najdłużej, najpewniej minimum do maja 2028 roku, poczekamy na fragment nr 4 między węzłem Toruń Zachód a autostradą A1 – tam plac budowy dopiero 9 kwietnia został przekazany wykonawcom.

DŁUGIE CZEKANIE NA ZEZWOLENIE

Ten ostatni, „toruński" wycinek trasy na ZRID czekał do końcówki marca, czyli blisko dwa lata od złożenia wniosku. Owszem, zdarzają się tak długie terminy oczekiwania, ale w przypadku „dziesiątki" mówimy o „drodze śmierci", każdy miesiąc zwłoki może kosztować czyjeś życie.

Spójrzmy, jak poradzili sobie urzędnicy w Zachodniopomorskiem, gdzie trasa S10 też jest budowana. Oto fragment komunikatu szczecińskiego oddziału GDDKiA: „W 2024 i na początku 2025 r. podpisano umowy na realizację siedmiu odcinków S10 między Szczecinem i Wałczem (w formule Projektuj i buduj). Następnie, zgodnie z terminami kontraktowymi (10 miesięcy od podpisania umowy), wykonawcy składali wnioski o wydanie decyzji ZRID dla poszczególnych odcinków. Dla odcinków Stargard – Suchań i Suchań – Recz pozwolenia na budowę zostały wydane w grudniu 2025 r., natomiast dla odcinka Piecnik – Wałcz w styczniu 2026 r. Jako ostatni decyzję ZRID powinien otrzymać w połowie roku 2026 odcinek Szczecin Kijewo – Szczecin Zdunowo, dla którego wniosek złożony został pod koniec listopada 2025 r. Wszystko wskazuje na to, że w ciągu najbliższych miesięcy droga ekspresowa S-10 Szczecin – Wałcz zamieni się w plac budowy o długości 100 km. Zakończenie realizacji planowane jest na końcówkę roku 2028 r.".

Kiedy pierwszy raz przywołaliśmy ten przykład, Sztybel na śniadaniu prasowym zrzucił winę na ekologów. Tymczasem warto spojrzeć na sam czas projektowania i składania wniosków o zezwolenia – tam jest o pięć miesięcy krótszy niż u nas. No i wojewoda Adam Rudawski także szybciej podpisy składał. W efekcie, choć w Kujawsko-Pomorskiem trzy pierwsze umowy zostały podpisane w 2022 roku, a ostatnia na początku roku kolejnego – finał osiągniemy tylko kilka miesięcy przed drogowcami z Zachodniopomorskiego. ●

REKLAMA Bydgoszcz-Toruń/34430927

Sprawdź, co się dzieje w regionie!
Odwiedź stronę **www.kujawsko-pomorskie.pl**
oraz profile społecznościowe województwa
#LubieTuByc

Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego
KUJAWY POMORZE
Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu

eprasa.pl 80426b2470

Z życia regionu

Ochrona zabytków: dbamy o nasze dziedzictwo od lat

Od prac budowlanych poprzez remonty konserwatorskie po restaurację dzieł sztuki – samorząd województwa od 17 lat realizuje program ochrony kujawsko-pomorskich zabytków. Dotychczasowe wsparcie pozwoliło na realizację ponad 3 tysięcy projektów. Tylko w tym roku przeznaczyliśmy na ten cel ponad 15 mln złotych.

Fot. UMWKP.

– Odrestaurowane zabytki są wynikiem naszej wspólnej pracy – podkreśla marszałek Piotr Całbecki. *– Szczególne uznanie należy się właścicielom i zarządcom, którzy na co dzień dbają o ich stan, chronią je przed zniszczeniem i podejmują starania o pozyskanie środków na ich utrzymanie. Potrzeby są wciąż duże, dlatego konsekwentnie wspieramy ich działania.*

Najwyższe przekazane w tym roku wsparcie wyniosło 300 tysięcy złotych. Wśród 246 wybranych do dofinansowania zadań są prace konserwatorskie i restauratorskie w kościołach, w tym w świątyniach w niewielkich miejscowościach, kompleksach pałacowo-parkowych, kamienicach i zabytkowych gmachach instytucji.

Dotacje, na które składają się środki unijne w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza i środki budżetu województwa, umożliwią m.in.

- konserwację ołtarza bocznego św. Józefa w katedrze Bydgoskiej
- wymianę posadzki w nawie głównej i w kaplicach oraz w pomieszczeniach pod chórem w XIX-wiecznym kościele śś. Apostołów Piotra i Pawła w Łążynie (w powiecie toruńskim)
- remont konserwatorski dachów kościoła św. Mikołaja Biskupa w Kowalewie Pomorskim (powiat golubsko-dobrzyński)
- konserwację empory w kościele Narodzenia NMP w Wenecji (powiat żniński)
- prace konserwatorskie kaplicy św. Barbary w Toruniu
- remont dachu kościoła św. Jana Chrzciciela w Sadłowie (powiat rypiński)
- renowację Dworu w Steklinie (powiat toruński).

Dzięki programowi ochrony kujawsko-pomorskich zabytków odrestaurowany zostanie między innymi ołtarz boczny katedry bydgoskiej. Fot. Tomasz Czachorowski eventpphoto.com.pl dla UMWKP

Wojewódzki program ochrony zabytków

- w tym roku dotacje umożliwią realizację 246 zadań na terenie całego regionu
- najwyższa dotacja 300 tys. złotych
- łącznie dofinansowanie 15,3 mln złotych
- program realizujemy od 2009 roku
- blisko 220 mln złotych przekazaliśmy dotychczas na realizację ponad 3 tys. projektów.

Naszą aktywność w dziedzinie ochrony zabytków zauważyła Unia Europejska, która przyznała naszemu województwu prestiżowe wyróżnienie Europa Nostra.

W tym roku po raz piętnasty samorząd województwa przyzna medale Hereditas Saeculorum w konkursie „Dziedzictwo wieków" za szczególne osiągnięcia w dziedzinie konserwacji i restauracji zabytków. Zgłoszenia można składać do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego do końca kwietnia.

Z energią i pasją w klubach seniora

Zajęcia sportowe, warsztaty rękodzieła, nauka języków obcych, spotkania integracyjne, wyjazdy do kin i teatrów – na utworzenie klubów seniora i realizację projektów adresowanych do starszych mieszkańców regionu przekazujemy z marszałkowskiego budżetu obywatelskiego łącznie 85 mln złotych. Granty są przyznawane za pośrednictwem lokalnych grup działania.

PROJEKTY WSPIERAJĄCE SENIORÓW

- dotychczas podpisano 317 umów na łączną kwotę 28,6 mln złotych
- budżet na lata 2023-2029 wynosi 85 mln złotych
- granty dla 850 klubów dla osób powyżej 60. roku życia
- maksymalna wysokość grantu to 100 tys. złotych
- źródłem finansowania jest nasz program regionalny Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027

Zajęcia w klubie seniora Srebrna Energia Życia w Szubinie (powiat nakielski), fot. Tomasz Czachorowski/eventphoto.com.pl dla UMWKP

155 milionów na rozwój kujawsko-pomorskiej wsi

Trzynaście umów na łącznie 3 mln złotych otrzymali pierwsi w naszym regionie beneficjenci Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej (PS WPR) 2023-2027. Rozdysponowane właśnie przez zarząd województw środki są przeznaczone na małą infrastrukturę publiczną, w tym modernizację świetlic, budowę/modernizację placów zabaw i nowe publicznie dostępne urządzenia sportowo-rekreacyjne. W uroczystym spotkaniu z władzami trzynastu gmin – to właśnie gminy będą te projekty realizować – uczestniczyli wicemarszałek Aneta Jędrzejewska i członek zarządu województwa Dariusz Kurzawa.

– Bardzo leży nam na sercu, żeby wspierać małe ośrodki, żeby kujawsko-pomorska wieś pięknniała. Te pieniądze uzupełniają wasze budżety, [pozwalają poszerzać] wasze plany inwestycyjne. Cieszę się, że nasza współpraca układa się w sposób perfekcyjny – powiedział otwierając spotkanie członek zarządu województwa Dariusz Kurzawa. Przypomniał, że poprzednie środki, które nasze województwo miało do dyspozycji na rozwój obszarów wiejskich, rozliczyliśmy finalnie w 103 procentach dołączając do puli środki niewykorzystane przez inne regiony.

– Tym co przyświeca zarządowi województwa jest to, żeby te pieniądze były blisko was i żeby zmieniały nasze małe ojczyzny. Bardzo się cieszę, że aplikujecie [o te środki], że dzięki temu powstają lub są modernizowane wiejskie świetlice, że wychodzicie też naprzeciw potrzebom sportowym i rekreacyjnym mieszkańców małych miejscowości – podkreśliła w swoim wystąpieniu wicemarszałek Aneta Jędrzejewska.

Wśród pierwszych w naszym regionie beneficjentów PS WPR jest gmina Bytoń w powiecie radziejowskim, która za blisko 200 tys. złotych przeprowadzi termomodernizację świetlicy w Niegibalicach. – Liczymy na więcej umów i deklarujemy się, że wszystkie pieniądze, które otrzymamy, ile by ich nie było, spożytkujemy dla naszych mieszkańców. Wszystkie dotacje solidnie rozliczymy – powiedział odbierając umowę wójt gminy Artur Ruciński.

Na wdrażanie regionalnego komponentu PS WPR 2023-2027 (mechanizm Leader/Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność, RLKS) województwo kujawsko-pomorskie ma do dyspozycji 36 750 tys. euro (155 mln złotych). Możemy je przeznaczyć na:

- budowanie lokalnej tożsamości opartej o aktywizację społeczną i wykorzystanie lokalnych zasobów;
- wdrażanie lokalnych strategii rozwoju przez Lokalne Grupy Działania (LGD), czyli m.in. wpieranie działalności gospodarczej, rozwój pozarolniczych funkcji gospodarstw rolnych, poprawę dostępu do infrastruktury publicznej, kształtowanie świadomości obywatelskiej, włączenie społeczne seniorów i młodych, ochronę dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, działania prowadzące do skrócenia łańcuchów dystrybucji żywności.

Jednym z pierwszych beneficjentów PSWPR jest gmina Zbójno w powiecie golubsko-dobrzyńskim, która dzięki wsparciu zmodernizuje plac zabaw w Zbójnie. Umowę podpisały wójt gminy Katarzyna Kukielska i skarbnik Małgorzata Szewczykowska.

Więcej na www.kujawsko-pomorskie.pl

Bydgoszcz-Toruń/34430926

1 BYP

eprasa.pl 80426b2470

Zdrowie

Od lat żyje w czterech ścianach

– Mam zwyczajnie dość. Gdybym mieszkała w bloku, to dawno wyskoczyłabym z czwartego piętra – mówi Małgorzata Mendelewska po 46 latach opieki nad córką Pauliną z głębokim autyzmem. – Nasza córka nie nadaje się do telewizji śniadaniowej, gdzie słyszę, że autyzm to nic takiego.

• **Paulina z mamą Małgorzatą**
FOT. ARCHIWUM RODZINNE

Paulina Błaszkiewicz

Wrzesień 2025 r. 45-letnią Paulinę od kilku dni boli ząb. Ukruszyła się przednia jedynka, potrzebna jest pomoc dentysty. Tu zaczynają się schody, bo Paulina nie da się dotknąć lekarzowi. Jej rodzice szukają pomocy u znajomego anestezjologa, który poza procedurą wypisze receptę na dormicum. To silny lek nasenny, który sprawi, że rodzice będą w stanie przewieźć Paulinę do szpitala.

– Pierwszą dawkę leku podajemy już w domu, jedziemy do szpitala, stajemy na parkingu. Paulina nie chce wyjść z samochodu, więc trzeba pod kontrolą anestezjologa dodawać kolejne duże dawki, aby móc ją półprzytomną z niego wyciągnąć, położyć na noszach i jechać do sali zabiegowej. Córka waży ponad 100 kg. Ani Małgorzata, ani ja nie jesteśmy w stanie jej udźwignąć, więc korzystamy z pomocy sztabu ludzi – opowiada Włodzimierz Mendelewski, tata Pauliny.

Jego córka od urodzenia ma głęboki autyzm. Urodziła się w 1980 roku. W Polsce wtedy o autyzmie się nie mówiło. Paulina urodziła się duża, ważyła ponad 4 kilogramy. Jej mama była drobna.

– Poród był ciężki, wyciskany. A dziecko duże. Paulina urodziła się z niedotlenieniem. Gdy miała pół roku, pojawiły się napady epileptyczne. Każdy kolejny atak powodował degradację mózgu. Nasza córka, z dziecka, które aktywnie reaguje, stała się żywą lalką. Nie było z nią kontaktu – wspomina Małgorzata Mendelewska, mama Pauliny.

Diagnoza przyszła gdy dziewczynka miała dwa latka.

– Doktor Alina Moniuszko-Codro, neuropsychiatra, miała wiedzę na temat autyzmu i zauważyła u Pauliny podstawowe objawy. Stwierdziła autyzm wczesnodziecięcy – dodaje mama dorosłej już dziś kobiety.

ŻYCIE Z AUTYZMEM: SKOŃCZYŁA SIĘ BEZTROSKA

Gdy urodziła Paulinę, miała zaledwie 23 lata. Podobnie jak jej mąż. Oboje byli na studiach pedagogicznych.

– Skończyło się beztroskie, studenckie życie. Kiedy usłyszeliśmy diagnozę Pauliny, że to jest autyzm, to dotarło do nas, że całe życie będziemy sprawować nad nią opiekę. Człowiek się łudził, że jakoś to będzie. Wiedza o autyzmie była bardzo skromna, metody terapeutyczne ubogie i drastyczne. Nie mieliśmy podstawowej wiedzy, jak postępować z Pauliną. Lekarze postawili diagnozę i na tym się skończyło – opowiada tata kobiety.

Włodzimierz Mendelewski jest oligofrenologopedą. Gdy Paulina skończyła przedszkole, podjęto próbę włączenia jej do zespołu klasowego co z powodu silnych zaburzeń w zachowaniu skończyło się niepowodzeniem. Wprowadzono więc dla niej nauczanie indywidualne, które pod koniec przejął jej ojciec ponieważ kolejni nauczyciele nie dawali sobie rady. Dziewczynka źle się czuła w klasie, nie akceptowała koleżanek i kolegów, więc by Mendelewscy mogli pracować, musieli zatrudnić opiekunkę. Pracowali na dwa etaty. Pensje nauczycielskie w szkole specjalnej nie starczały na godne życie. Urodziła się też druga córka, Martyna.

– Łapaliśmy dodatkowe zajęcia, ile się tylko dało. Ja robiłem kurs masażu, Gośka kurs kosmetyczny. Pochodzę ze wsi. Mój ojciec miał tartak, sad, całe gospodarstwo. Gdy podupadł na zdrowie, przejąłem je. Kisiłem kapustę, ogórki, uprawiałem winogrona. Chwytaliśmy wszystko, ale po transformacji ceny winogron spadły. Nie opłacało się ich hodować – wspomina Włodzimierz Mendelewski.

W 1996 roku Małgorzata organizowała turnusy wczesnej interwencji dla rodziców i ich niepełnosprawnych dzieci. Tam poznała prawnika, rodzica niepełnosprawnego syna, który pracował w branży ubezpieczeń. Zaproponował jej pracę. Najpierw trzeba było zapłacić za kurs. 500 złotych w latach dziewięćdziesiątych to była duża kwota.

– Żona miała wątpliwości, nie wiedziała, czy to się zwróci. Powiedziałem: Próbuj, jak się nie uda, to nadrobimy te straty. Zaczęła być agentem, już na początku miała sukcesy, przede wszystkim finansowe. W ciągu miesiąca była w stanie zarobić tyle, ile my razem przez pół roku. Awansowała, a gdy w Polsce zaczęła się reforma ubezpieczeniowa, tzw. drugi filar, została jedną z liderek pod względem wyników – opowiada Włodzimierz.

W Polsce są rodzice, którzy żyją z myślą, co stanie się z ich dzieckiem, kiedy ich zabraknie. I to nie są spokojne rozważania o przyszłości. To jest lęk, który odbiera sen i nadzieję

WYRZUCAŁA PRZEZ OKNA RÓŻNE PRZEDMIOTY, WYCHYLAŁA SIĘ PRZEZ PARAPET

Rozmawiamy w dużym, pięknym domu z ogrodem na toruńskim lewobrzeżu. Mendelewscy budowali go przez wiele lat. Na początku małżeństwa mieszkali z Pauliną w kamienicy na Bydgoskim Przedmieściu. Kilka lat później, gdy urodziła się druga córka, zamienili mieszkanie na większe. Ale zaczęły się problemy z zachowaniem starszej córki.

– Nasze życie stawało się coraz bardziej uciążliwe. Paulina sprawiała duże problemy. Wyrzucała przez okna różne przedmioty, wychylała się przez parapet i wywoływała wymioty. Sąsiedzi dawali nam odczuć, że nie aprobują pewnych zachowań. Gdy parkowaliśmy na ulicy po przeciwnej stronie i trzeba było przejść na drugą, przeżywaliśmy horror. W jednej ręce zakupy, w drugiej dłoń Pauliny, która nie miała poczucia zagrożenia, mogłaby wejść pod nadjeżdżający samochód – opowiada Włodzimierz.

Mieszkając w kamienicy Mendelewscy dostawali mało przyjemne sygnały od sąsiadów. Ludzie pytali wprost, co się u nich dzieje. Gdy Paulina podskakiwała, piętro niżej bujał się żyrandol i przepalały się żarówki. Poczucie bycia uciążliwymi dla otoczenia wywoływało u rodziców dziewczyny duży dyskomfort, dlatego zaczęli szukać miejsca do życia w odosobnieniu. W 1996 roku kupili działkę, a sześć lat później rozpoczęli budowę domu, w którym mieszkają do dziś.

RODZICE PAULINY Z AUTYZMEM: DOSZLIŚMY DO ŚCIANY

Było aż tak źle? – dopytuję.

– Paulina dała się nam mocno we znaki z agresją. Pracowałem na oddziale psychiatrycznym dla dzieci i młodzieży. Pewnego dnia pani ordynator zauważyła, że coś jest nie tak i zapytała: Włodek co się dzieje?

Odpowiedziałem: Z Pauliną doszliśmy do ściany.

A ona na to: Spróbujmy ją położyć na oddziale, nie z takim przypadkami miałam do czynienia.

– W końcu się zdecydowaliśmy. Przyjechaliśmy na oddział. Pobyt Pauliny trwał kilka godzin. Dzieci miały w szafkach jedzenie. Temu wypiła sok, tamtemu zjadła ciastko, pokazała kto rządzi – wspomina tata Pauliny.

Dodaje: Życie z osobą autystyczną to pewne uwiązanie, nie wychodzimy do znajomych z Pauliną. O ile lubiła wychodzić do rodziny, to problem z jej zachowaniem na miejscu był ogromny. Nie chciała wychodzić, rzucała naczyniami albo różnymi przedmiotami w inne osoby. Jesteśmy ludźmi myślącymi i zdajemy sobie sprawę, że to duży dyskomfort, dlatego przestaliśmy z nią gdziekolwiek bywać.

Jeszcze dziesięć lat temu Mendelewscy jeździli z córką nad morze, do Poddąbia koło Ustki, ale z biegiem lat coraz trudniej było jej się poruszać po klifowym wybrzeżu. Farmakoterapia spowodowała u dziewczyny nadwagę. Życie Pauliny ogranicza się do spędzania czasu w domu. Siedzi na kanapie, ogląda telewizję, od czasu do czasu wychodzi na dwór blisko domu.

BYLIŚMY MŁODYMI LUDŹMI, CHCIELIŚMY ŻYĆ

Pytam małżonków, jak wygląda ich życie we dwoje. – Są krótkie wypady. Z biegiem lat stałem się bardziej odporny, przyzwyczaiłem się. Pierwsze lata były dość trudne, byliśmy młodymi ludźmi, pragnącymi życia towarzyskiego, zwiedzania świata, czy chodzenia do kina. To się skończyło. To było bardzo dotkliwe i bywały chwile załamania – opowiada Włodzimierz Mendelewski.

Na co dzień opiekuje się córką.

1 BY

eprasa.pl 80426b2470

– Gdy zostaję z Pauliną sam w domu, to nawet odpoczywam. Jest ze mną bardzo spokojna, daję sobie z nią świetnie radę – mówi Włodzimierz.

Życiem rodziny rządzi rutyna. O określonej godzinie odbywa się mycie Pauliny, później jest śniadanie. Dorosła córka miewa problemy z utrzymaniem moczu. W związku z tym jest nasłuchiwanie, czy pójdzie do toalety. Nie wiadomo, z czego ten problem wynika.

– Nie wiemy, co Paulinie dolega i to jest ogromny kłopot u osób w spektrum autyzmu, niemówiących. Według szwedzkich badań przeciętna długość życia takich osób wynosi 39 lat i jest skracana przez niezdiagnozowane choroby – opowiada Włodek.

Mówi wprost, że razem z żoną żyją z Pauliną „na wyczucie". Co, jeśli dozna ostrego zapalenia wyrostka robaczkowego? Rodzice mają obawy, że umrze, bo nie da się zbadać, nie powie, co jej jest. Zdarzało się, że trasa od sypialni Pauliny do łazienki była cała w fekaliach, bo miała biegunkę.

– Jest coraz trudniej. Ostatnio znaleźliśmy rozwiązanie: majtki menstruacyjne. Pomyśleliśmy, że to pomoże. Zamówiliśmy na Temu, ale tam nie ma takich rozmiarów. Doszły do połowy uda i koniec. Wszystkie fotele w domu są zabezpieczone folią, kładziemy kapy, które łatwiej wyprać – opowiada Małgorzata, mama Pauliny.

Prawie siedemdziesięcioletnia kobieta mówi wprost: – Mam zwyczajnie dość. Gdybym mieszkała w bloku, to dawno wyskoczyłabym z czwartego piętra. Nasza córka nie nadaje się do telewizji śniadaniowej, gdzie słyszę, że autyzm to nic takiego.

Kilka lat temu Małgorzata po ataku córki przeszła operację kręgosłupa. Wstawiono jej implant w odcinku szyjnym. Jedną z form agresji Pauliny jest chwytanie za głowę i ściąganie do ziemi. Dzięki masie ma przewagę nad swoją mamą. Taki chwyt spowodował u Małgorzaty uraz w odcinku szyjnym, co skutkowało bólem i drętwieniem ręki.

KONIEC ZŁUDZEŃ. AUTYZM A SPEKTRUM AUTYZMU TO NIE TO SAMO

– W spektrum autyzmu jakaś sfera psychiki jest zaburzona. To lżejsza strona. Natomiast autyzm ma trzy podstawowe cechy. To zaburzone relacje społeczne, zaburzenia w komunikacji werbalnej i zaburzone zachowania. Są wśród autystów osoby wysoko lub niskofunkcjonujące. Co z tego, że osoba niemówiąca w spektrum jest niezwykle inteligentna i skończy studia, a jest całkowicie niesamodzielna i wymaga wysokiego poziomu wsparcia? – pyta Włodzimierz Mendelewski.

Z myślą o takich ludziach i swojej niesamodzielnej córce Małgorzata i Włodzimierz dążą do utworzenia w Toruniu Ośrodka Wsparcia dla Dorosłych Osób z Autyzmem – bezpiecznego miejsca odpowiadającego na ich codzienne potrzeby i wyzwania. Ich zdaniem Paulina nie odnajdzie się w zwykłym DPS-ie.

– 45 lat łudziliśmy się nadzieją, że znajdą się jakieś systemowe rozwiązania opieki nad takimi osobami jak Paulina. Zostaliśmy tych złudzeń pozbawieni i musimy sami wziąć sprawy w swoje ręce, póki jesteśmy w pełni sił umysłowych. Dlatego powstała Autyzm Polska Fundacja Pomocy Osobom Autystycznym – mówi Włodzimierz.

Małgorzata po latach opieki nad córką pyta wprost: – Dlaczego państwo nie pomaga w opiece nad osobami z autyzmem i ceduje ciężar na barki rodziców? W świecie, który nieustannie dąży do postępu i innowacji, istnieje pewien paradoks. Często zapominamy o tych, którzy najbardziej potrzebują wsparcia. W społeczeństwie, które szczyci się swoimi osiągnięciami technologicznymi i ekonomicznymi, opieka nad osobami niepełnosprawnymi pozostaje w dużej mierze zaniedbana przez instytucje państwowe. Dlaczego tak się dzieje? I dlaczego ciężar tej odpowiedzialności spoczywa głównie na barkach rodziców? – zastanawia się kobieta.

W jej ocenie jednym z kluczowych elementów tego problemu jest brak zrozumienia i empatii ze strony decydentów. Osoby, które tworzą politykę, często nie mają osobistego doświadczenia w opiece nad osobami z niepełnosprawnościami. Dla nich to tylko liczby i statystyki, a nie codzienne wyzwania, z którymi borykają się całe rodziny.

– My dajemy radę, bo jesteśmy we dwoje. Większość opiekunów to jednak samotne matki. I to jest dramat. Ale nawet my zdajemy sobie sprawę, że nie jesteśmy wieczni. Zbliżamy się do siedemdziesiątki. Paulina była elementem scalającym nas, musieliśmy przetrwać jako małżeństwo. I do dziś jesteśmy szczęśliwi.

Jednak świadomość, że nie ma żadnych form opieki dla naszej córki, gdy odejdziemy z tego świata, spędza nam sen z powiek – dodaje Włodzimierz Mendelewski.

Małgorzata Mendelewska: Chciałabym powiedzieć jedną rzecz – bardzo prostą, ale dziś dla nas najważniejszą: Proszę, zobaczcie nas. Bo to nie jest historia „gdzieś obok". To są konkretne rodziny. Konkretni rodzice. Konkretne dorosłe dzieci, które bez wsparcia nie są w stanie samodzielnie żyć. W Polsce są rodzice, którzy żyją z myślą, co stanie się z ich dzieckiem, kiedy ich zabraknie. I to nie są spokojne rozważania o przyszłości. To jest lęk, który odbiera sen i nadzieję. Tak silny, że niektórzy zaczynają mówić rzeczy, których żaden rodzic nie powinien wypowiadać – że chcieliby umrzeć przed własnym dzieckiem... albo że to dziecko powinno umrzeć przed nimi. A jeśli nie – mają „Plan B".

Mama Pauliny wierzy, że czasem jedno udostępnienie naprawdę zmienia bardzo dużo. Klikając w poniższe linki można wesprzeć budowę domu dla dorosłych autystów w Toruniu.

Zbiórka „Niewidzialne dzieci": https://www.siepomaga.pl/niewidzialne-dzieci

Stałe wsparcie: https://patronite.pl/osrodekwsparciatorun

Więcej informacji: https://www.facebook.com/share/p/1AbJRpbFAQ/

www.apfpoa.org.pl https://www.facebook.com/apfpoa

– Nie proszę o wielkie rzeczy. Proszę o uważność. I o jeden gest. A jako mama dorosłej córki z autyzmem powiem tylko... że przychodzi moment, kiedy człowiek dochodzi do granicy. I wtedy zostaje już tylko jedno – poprosić – dodaje Małgorzata Mendelewska. ●

Turystyka

Podczas budowy mostu w Kozłowie odkryto meteoryt

Przeprawa w Kozłowie na Wdzie przypomina rzymski akwedukt. To jeden z najstarszych i najbardziej okazałych mostów kolejowych w województwie kujawsko-pomorskim

Maciej Kulesza

Efektowny most w Kozłowie na Wdzie jest częścią linii kolejowej nr 131 Chorzów Batory – Tczew, znajduje się na jej odcinku między Terespolem Pomorskim a Laskowicami Pomorskimi. Był budowany w latach 1850-52. Ma 109 metrów długości i 20 metrów wysokości.

W czasie II wojny światowej został częściowo zburzony – wysadzono trzy z pięciu łukowych sklepień. Most odbudowano w 1946 r.

Konstrukcja przypomina rzymski akwedukt przerzucony nad rzeczną doliną. Na górę prowadzą schody ukryte pośród zarośli. Znajdują się na nasypie kolejowym po jego zachodniej stronie.

Z mostu rozciąga się atrakcyjny widok na zalew powyżej Małej Elektrowni Wodnej Czarnowodzianka i Wdę. W tle widać pola i lasy.

Co ciekawe, w czasie prac budowlanych na trasie z Bydgoszczy do Tczewa wiosną 1850 r. znaleziono meteoryt o wadze 21,5 kg. Jego największy fragment znajduje się teraz w Muzeum Historii Naturalnej w Berlinie. Inne znajdziemy w planetarium w Olsztynie oraz w Muzeum Ziemi PAN w Warszawie.

Meteorytowi nadano nazwę „Schwetz" („Świecie"). W 2010 r., w 160. rocznicę znaleziska, obok mostu w Kozłowie postawiono postument z tablicą informacyjną: „Tu w 1850 r. pod filarem wiaduktu kolejowego znaleziono meteoryt żelazny o wadze 21,5 kg, który obecnie znajduje się w Muzeum Humbolta w Berlinie i nasi nazwę Schwetz-Świecie".

Jak tam dotrzeć? Z Bydgoszczy jedziemy trasą ekspresową S5 w kierunku Świecia. Na węźle w Przechowie należy skręcić w drogę krajową nr 40 ku Tucholi. Po ponad 400 m kierujemy się w prawo, zgodnie z tablicą – w stronę Kozłowa. Po przejechaniu jazu Małej Elektrowni Wodnej Czarnowodzianka za zalewem skręcamy w lewo. Na miejscu jest parking i altana idealna do zjedzenia własnego posiłku.

Jak się nieoficjalnie dowiedzieliśmy, most zostanie wyremontowane. Planowane jest m.in. czyszczenie cegieł. ●

• **Most w Kozłowie widziany z lotu ptaka** FOT. MACIEJ KULESZA

1 BY

eprasa.pl 80426b2470

Podróże

Autobusem do Eze

FOT. CURIOSOPHOTOGRAPHY/SHUTTERSTOCK

• Eze na Lazurowym Wybrzeżu

Gdy tylko kierowca otworzył drzwi, chmara ludzi rzuciła się, byleby zająć miejsca siedzące. Zanim zdaliśmy sobie z tego sprawę, byliśmy dalej aniżeli bliżej początku kolejki.

Mateusz Sułek

IX LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE W BYDGOSZCZY

Z pociągu wylała się masa jednostek ludzkich. Znaczna ich część od razu ruszyła w stronę przystanku autobusowego. Niemiłosiernie parzące słońce dokładało się do zmęczenia, jednak najsilniej zawadzały nam kilkukilogramowe plecaki, które obciążały nasze barki. Oddaliśmy klucze do pokoju godzinę temu, ale jako że do samolotu powrotnego zostało dobre pół dnia, wybraliśmy się do Jardin Exotique w Eze.

Wreszcie podjechał mały autobus. Był dwudrzwiowy, ale wsiąść do niego można było tylko przednim wejściem. Sam autobus był pusty, z wyjątkiem starszego mężczyzny w berecie, który wciśnięty w róg pojazdu z delikatnym uśmiechem obserwował zmęczony tłum. Gdy tylko kierowca otworzył drzwi, chmara ludzi rzuciła się, byleby zająć miejsca siedzące. Zanim zdaliśmy sobie z tego sprawę, byliśmy dalej aniżeli bliżej początku kolejki. Wsiedliśmy w końcu i my, i stojąc pośród nieznajomych, czekaliśmy na odjazd. Po zamknięciu drzwi okazało się jednak, że było nas więcej niż autobus mógł pomieścić – nawet licząc miejsca stojące. Część oczekujących została na przystanku.

Spoglądając przez okno, ujrzałem twarz młodej dziewczyny, Japonki, dla której wraz z jej partnerem zabrakło miejsca w autobusie. Jej twarz zapadła mi w pamięci dlatego, bo pomiędzy zirytowanymi krzykami czy pomrukiem dezaprobaty wyrażanym przez resztę turystów ona nie podzielała ich uczuć – stała tam z brakiem zrozumienia wymalowanym na twarzy, jakby nie zdawała sobie sprawy z tego, że tak mały autobus nie był w stanie pomieścić tylu ciał. Po krótkiej chwili od zamknięcia drzwi odjechaliśmy, zostawiając jej dalekowschodnią twarz na przystanku.

W przepełnionym autobusie otoczyła, a właściwie ogłuszyła nas kakofonia głosów, krzyków, cichych szmerów. Wśród nich najszybciej w ucho wpadał język polski – będący językiem rodzimym – oraz angielski, którego barwa uniesiona była do takiego pisku, że na co dzień mogłyby się posługiwać nim tylko Amerykanki. Słuch nie był jednak jedynym zmysłem przemęczonym przez brak miejsca – równie nadwyrężony był nos. Cuchnące potem ubrania mieszały się z kwiecistymi perfumami, dusząc człowieka słodko-kwaśną wonią. Gdy w poszukiwaniu mojej siostry odwróciłem się, siedzący w rogu starszy pan w berecie patrzył się wprost na mnie – z tym samym tajemniczym uśmiechem na twarzy, jak gdyby wiedział o mnie wszystko.

Autobus nagle zatrzymał się na znaku Stop. Pewna starsza Francuzka docisnęła moje ciało dużą, kwiecisto-potną sobą, doprowadzając mnie prawie do omdlenia przez ścisk, wycieńczenie nosa i uszu. Na pierwszym przystanku w Eze wysiadła tylko jedna pani, wcześniej siedząca na jedynym prostopadle ustawionym siedzeniu w busie, co pozwoliło każdemu uzyskać choć kilka centymetrów jakże upragnionej swobody. Kwiecisto-potne francuskie ciało odsunęło się o całe milimetry ode mnie. Niestety nos, w przeciwieństwie do reszty mnie, odebrał ów ruch powietrza bardzo źle – mdłości powróciły.

Radość ze zdobytej przestrzeni nie trwała długo, bo autobus podjechał pod przystanek „Eze – Village", na którym wysiedli wszyscy, oprócz starszego pana w berecie. W drzwiach odwróciłem się, chcąc po raz ostatni zerknąć na wnętrze autobusu, gdzie przed chwilą toczyła się bitwa na zapachy i milimetry przestrzeni. Starszy pan, patrząc wprost w moje oczy, poprawił beret. Po raz ostatni złożył swoje spierzchnięte wargi w uśmiech oraz skinął w moją stronę głową, a jego ręka wykonała jakiś dziwny, uchwycony kątem mojego oka gest. Autobus jednak już ruszył. Założyliśmy plecaki, wypiliśmy ostatnie łyki wody i ze zmęczonymi uśmiechami powędrowaliśmy w stronę upragnionych Jardin Exotique. ●

REKLAMA

Bydgoszcz-Toruń/34430932

2026 ROK LUDZI FILMU Z KUJAW I POMORZA

KUJAWY POMORZE

Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu

Partnerem wydania jest Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego

2026 ROKIEM NSZZ SOLIDARNOŚĆ RI I BYDGOSKIEGO MARCA 1981

1 BY

eprasa.pl 80426b2470

Społeczeństwo

Każdy człowiek jest ważny

Słucham tego, co młodzież mówi i mówię politykom, co młodzi chcą powiedzieć

ROZMOWA Z
MONIKĄ HORNĄ-CIEŚLAK
Rzeczniczką Praw Dziecka

• **Monika Horna-Cieślak jest Rzeczniczką Praw Dziecka od 2023 roku** FOT. KUBA ATYS / AGENCJA WYBORCZA.PL

MIŁOSZ BETLEJEWSKI: Czy jest coś, co młodzi ludzie czują na co dzień, a dorośli kompletnie tego nie zauważają?

MONIKA HORNA-CIEŚLAK: Myślę, że jest bardzo dużo takich sytuacji. W ogóle mam poczucie, że dorośli nie do końca chcą poznać świat tego młodego człowieka, którego wychowują czy też tego, którego uczą. I że wielu rzeczy nie zauważają, często w ogóle nie chcą nawet rozmawiać z młodymi ludźmi na temat tego, czego ci doświadczają.

W Biurze Rzecznika Praw Dziecka prowadzimy dziecięcy telefon zaufania. Kiedy dzwonią do nas młode osoby, dzieci czy też nastolatki, mówią nam o tym, że słyszą dwa pytania, które w codziennym życiu przeważnie padają ze strony dorosłych. Jedno brzmi: „Co tam w szkole?", a drugie: „Co chcesz zjeść?". I że często ta komunikacja kończy się tylko na tych dwóch pytaniach. W życiu młodego człowieka tyle się dzieje, a oni słyszą tylko te dwa.

Więc to się zaczyna od tego, że po pierwsze dorośli nie pytają, nie rozmawiają, nie są autentycznie zainteresowani tym, co się dzieje w życiu młodego człowieka. I przez to nie wiedzą tak na dobrą sprawę, co jest ważne dla ich dziecka, ucznia czy uczennicy. W ogóle dorośli często nie zauważają nie tylko problemów młodego człowieka, ale też jego sukcesów.

Z czym młodzi ludzie najczęściej zostają sami, mimo że nie powinni?

– Najczęściej z doświadczeniem odrzucenia i samotności. Czyli, że nie mają wokół siebie takiego wsparcia czy to ze strony dorosłego, czy też ze strony rówieśników. Bo to jest tak, że młody człowiek zostaje sam, ale nie tylko ze strony dorosłych, ale często też ma poczucie tej samotności ze strony rówieśników.

Bywają takie sprawy, o których w ogóle nikomu się nie śniło. W Biurze Rzecznika Praw Dziecka słyszymy od młodych ludzi, że to oni muszą gotować, robić zakupy. I że to oni odpowiadają za rodzica, który nadużywa alkoholu, to oni muszą kombinować, żeby w ogóle były jakiekolwiek pieniądze w domu.

Czasami słyszymy, że młodzi ludzie doświadczają takiej przemocy domowej, po prostu takiego ogromnego cierpienia, że to jest w ogóle poza jakimkolwiek zakresem poznawczym. Znajdują się w takich sytuacjach, w których nigdy nie powinni się znaleźć, a odpowiedzialność za to ponoszą dorośli.

Dzieciństwo, dorastanie, a więc ich codzienne życie nie sprowadza się do poznawania świata, zawierania przyjaźni, realizowania pomysłów i marzeń, tylko często to jest po prostu ogromny ciężar, który każdego dnia niesie młody człowiek, a którego nigdy nie powinien nieść, bo to są kwestie nie dla młodych ludzi, tylko dla dorosłych. Niestety, zbyt wiele dzieci w Polsce niesie ten ciężar.

Czy była taka historia w pani pracy, która szczególnie poruszyła panią jako człowieka, a nie tylko jako Rzeczniczką Praw Dziecka?

– Bardzo dużo mam takich spraw. Zawsze zostają ze mną te, w których młody człowiek poprosił o pomoc, powiedział, że dzieje się coś złego. Dla mnie te momenty są zawsze tak niesamowite – kiedy ty wiesz o tym, że ten młody człowiek tobie zaufał, że tobie o tym powiedział.

Kiedy jeszcze byłam adwokatem, nie tylko Rzeczniczką Praw Dziecka, bardzo mocno zapamiętałam sprawę, gdzie młoda, 12-letnia wtedy dziewczyna wychowywała się w rodzinie z problemem alkoholowym i to było bardzo trudne dzieciństwo. A poza tym doświadczała wykorzystania seksualnego ze strony męża swojej siostry. I to była taka historia, kiedy właśnie ta dziewczyna wręcz wykrzyczała, że ona potrzebuje wsparcia i pomocy. Pamiętam, jak powiedziała, że najlepszym momentem jej życia był ten, kiedy w końcu dorośli ją usłyszeli i pozwolili jej żyć nie z rodzicami, tylko w domu dziecka. Dzięki temu przerwała schemat, w którym funkcjonowała cała jej rodzina.

I teraz – jeżeli my, dorośli, nie odpowiemy na ten problem, nie zainteresujemy się, to młody człowiek może być do końca życia zraniony tym, że nikt mu nie pomógł, że jest samotny i utwierdzany w przekonaniu, że się nie liczy, nie jest ważny. A każdy człowiek jest ważny, każdy człowiek się liczy.

Czy młodzi ludzie w Polsce bardziej boją się reakcji dorosłych, czy tego, że nikt ich nie wysłucha?

– Poruszyłeś dwa ważne tematy – chyba tego i tego się boją. Myślę sobie, że kiedy mamy jakieś trudności, to mamy w głowie dużo lęków: czy jak powiem, to ktoś mi pomoże, czy w ogóle mi uwierzy.

Zrobiliśmy takie badania w tamtym roku – zapytaliśmy dorosłych Polaków, czy jak młody człowiek przychodzi z informacją, że ma problemy i potrzebuje pomocy, to czy traktują to poważnie. Połowa respondentów odpowiedziała, że nie wierzą do końca. 50 proc. Polaków ma taką refleksję: „Czy na pewno to się wydarzyło?".

Mamy takie podejście, że dzieci potrafią kłamać, że potrafią kombinować. A to jest nieprawda. Kiedy wykonywałam zawód adwokata, to byłam świadkiem takich sytuacji, kiedy dorośli kłamali jak z nut na sali rozpraw. A dzieci były jedynymi osobami w całym tym towarzystwie, które potrafiły powiedzieć prawdę.

A czy spotyka się pani z sytuacjami, kiedy młody człowiek ma rację, a dorośli nie chcą tego przyznać?

– Ojej, bardzo często. Mamy takie mentalne nastawienie, że właśnie ja mam rację, bo jestem dorosły, moje się liczy, moje jest na wierzchu. A to kompletnie nie o to chodzi.

Bardzo często zdarza się, że dorośli nawet wiedzą, że to dziecko, młody człowiek ma rację, a idą na przekór. „Nie". " dlaczego nie?". „Bo go wychowuję". Nie, to nie jest wychowywanie, tylko to jest podcinanie skrzydeł. Często dorośli nie zdają sobie sprawy z tego, że kiedy właśnie marginalizują zdanie młodego człowieka, wiele mu zabierają.

Czyli dorośli ludzie nie umieją przyjąć, że młody człowiek może mieć rację?

– Często nie potrafią. Młodzi ludzie nie mają nawet możliwości wypowiedzenia się.

A jakie działania podejmuje Rzecznik Praw Dziecka, żeby tym młodym ludziom jednak pokazać, że mają głos?

– Pod koniec 2025 roku zorganizowaliśmy kampanię „Głosy dziecka w roli głównej", gdzie zachęcaliśmy do tego, żeby zwrócić uwagę, że głos młodego człowieka ma niesamowitą moc i znaczenie. Przygotowaliśmy spoty, które były emitowane w telewizji i internecie. Nawiązywały do takiego powiedzenia, które niestety jeszcze dobrze ma się w Polsce, że dzieci i ryby głosu nie mają. Ta kampania miała jakieś niesamowite zasięgi – na YouTube mieliśmy chyba sześć milionów wyświetleń.

Kolejną rzeczą, którą bardzo propaguję od samego początku jest hasło: „Nic o Was bez Was". Bo Rzecznik Praw Dziecka nie jest osobą, która przychodzi i mówi o tym, jaki ma światopogląd. Ja pełni tę rolę, ale nie jako Monika Horna-Cieślak, tylko Rzecznik Praw Dziecka. I moją rolą, zgodnie z prawem, jest bycie adwokatem dzieci i młodzieży w Polsce. Słucham tego, co młodzież mówi i mówię politykom, co młodzi chcą powiedzieć. Mamy zespół badawczy, który cyklicznie przeprowadza badania, oddaje w nich głos właśnie młodym osobom. Robiliśmy takie bardzo duże badanie na temat tego, jak w ogóle wygląda przestrzeganie praw dziecka w Polsce. Organizujemy kongres dzieci i młodzieży, gdzie to właśnie młodzi zabierają głos, układają programy. Dużo konferencji, dużo wspólnego pisania projektów ustaw z młodzieżą.

Bardzo zależy mi na takim przywróceniu realnej roli Rzecznika Praw Dziecka, podkreślaniu jego apolityczności. Chciałabym, żeby tak była rozumiana ta rola: że działa na rzecz młodych osób, z młodymi osobami i uwzględniania ich głos. Myślę, że to jest właśnie kwintesencja tej pracy.

I na koniec: gdyby mogła pani powiedzieć jedną rzecz każdemu uczniowi w Polsce, to co by to było?

– Powiedziałabym, żeby zawsze kierowali się swoim sercem. Serce zawsze wie. Jeśli czują, że wewnętrznie coś do czegoś ich napędza, to żeby za tym poszli. Bo tak się rodzi pasja. Tak się rodzi radość życia. Tak się rodzi poczucie tego, że warto każdego dnia wstawać.

Ja na przykład, jak patrzę na swoje życie zawodowe, zawsze kierowałam się właśnie sercem. Nigdy nie miałam takiego poczucia, że jestem nieszczęśliwa, bo wykonuję taką pracę, jaką wykonuję. W ogóle, jak się człowiek kieruje sercem, to życie staje się o wiele łatwiejsze, o wiele piękniejsze. I daje o wiele więcej radości. Czyli warto słuchać serca, bo ono zawsze dobrze podpowie. I warto jeszcze mieć w życiu pasję. Ona może być różna. Ja swoją znalazłam dopiero, gdy miałam 19 lat. Pasjonuję się prawem. Uwielbiam prawo, kocham prawo.

Chociaż kiedy ta pasja przyszła, kompletnie w siebie nie wierzyłam, że będę prawnikiem, że będę adwokatem, Rzecznikiem Praw Dziecka. Ale to serce mówiło, więc warto tego słuchać. ●

Kiedy dzwonią do nas młode osoby, dzieci czy też nastolatki, mówią nam o tym, że słyszą dwa pytania, które w codziennym życiu przeważnie padają ze strony dorosłych: „Co tam w szkole?" i „Co chcesz zjeść?". I że często ta komunikacja kończy się tylko na tych dwóch pytaniach. W życiu młodego człowieka tyle się dzieje, a oni słyszą tylko te dwa

Rozmawiał Miłosz Betlejewski
Z VII LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO W TORUNIU

1 BY

eprasa.pl 80426b2470

Zdrowie

I jak tu przetrwać, kiedy wios zaburzenia odżywiania?

I tak oto jedzenie staje się wrogiem. Nie można na nie patrzeć bez odruchu wymiotnego, niemożliwe staje się traktowanie go normalnie

Gabriela Gesing
IX LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE W BYDGOSZCZY

FOT. VGSTOCKSTUDIO/SHUTTERSTOCK

Jeszcze tylko kilka minut, przecież dam radę... Trochę ćwiczeń jeszcze nikogo nie zabiło, a to tylko dla zdrowia! No i przy okazji powinnam schudnąć, jakoś trzeba wyglądać na to lato...
Kontynuacja wykańczania się poprzez obsesyjne ćwiczenia, które nie sprawiają ani odrobiny radości, ani nie przynoszą satysfakcji. Jedyne, co się liczy, to świadomość spalenia kalorii i zasłużenie na ten posiłek, który rodzice uparli się zjeść w gronie rodziny. Co za pech

Dajcie mi spokój! Przecież jem wystarczająco dużo. To lekka dieta. Przesadzacie. Nic nielegalnego nie robię! Mi wyjdzie na zdrowie i samoocenę, mój wybór. Nie mam zamiaru spędzić następnych miesięcy w domu w za dużych ubraniach, bo nie będę mogła bez wstydu pokazać się ludziom.
Głosy w głowie nie ustają, motywacja pozostaje niezmienna. Obowiązkiem jest wyglądać idealnie, należy wpasować się w standardy piękna. Ha! Nie tyle piękna, co norm społecznych. Jeżeli się nie wygląda, jak się przyjęło, to coś z człowiekiem jest nie tak! Zupełnie jakby każdy z nas miał być identyczny, nie zważając na biologię ani stan zdrowia czy też geny... To się nie liczy! Trudno, takie czasy.

Tak, tak, jadłam. No nie jestem głodna. Zjem później, dzięki. Po co im to tłumaczyć? Że niby by zrozumieli? Poza tym, to nie kłamstwo, tylko ochrona. Dla ich dobra, żeby się nie martwili. Ja świetnie sobie radzę. Za bardzo się tym emocjonują, od kilku posiłków mniej nic mi nie będzie. Przynajmniej szybciej schudnę.
I tak oto jedzenie staje się wrogiem. Nie można na nie patrzeć bez odruchu wymiotnego, niemożliwe staje się traktowanie go normalnie. Nie jest już naturalną, ludzką potrzebą. Jest nagrodą. Czymś zwykle niedozwolonym. Czymś niezwykłym. Zakazanym. Trzeba sobie na nie zasłużyć. Jak? Dobre pytanie. A odpowiedzi brak. Bo nigdy nie nadejdzie ten wymarzony moment, w którym już będzie można sobie powiedzieć: „Jest dobrze. Schudłam, dla zdrowia. Wyglądam całkiem okej. Koniec z głodówkami. Koniec z katowaniem siebie" (do tej chwili jeszcze długa droga).

Zamiast tego pojawi się niepokój, który będzie towarzyszyć nam za każdym razem, kiedy odczujemy głód, kiedy zobaczymy menu w restauracji. Ba, kiedy w ogóle pojawi się możliwość zjedzenia czegoś w obecności innych osób.

Zamiast tego pojawi się obsesja. Nawet kiedy będziemy chcieli, ona tak łatwo nie odpuści. Nadal będzie nam kazała podążać za harmonogramem. Trening, ćwiczenia, ważenie. Nie więcej niż 500 kalorii dziennie. Nie inaczej niż to, co już znamy. Strefa komfortu zawęzi się do minimum. Cokolwiek wychodzącego poza normę nie będzie wchodzić w grę.

Zamiast tego? Co jeszcze? No właśnie. Nic. Pustka. Relacje podupadną, pojawi się izolacja. Skupienie się tylko na swoim wyglądzie, na liczeniu kalorii, na podążaniu za tą nieludzką dietą, na kontrolowaniu każdej cyferki na wadze.

Zaufanie całkowicie zaniknie. Po obu stronach. Dla nas nic nie będzie się liczyć aż tak bardzo jak wskaźnik wagi i obwód talii, a dla naszych bliskich troska w końcu zamieni się w bezsilność. Zrozumieją, że tu chodzi o coś innego. Że to nie jest już tylko szybki i bezpieczny sposób na poprawienie sylwetki na lato. Że tego nie powinni już bagatelizować. Że komentarze typu: „A w sumie, to młodej nie zaszkodzi trochę zrzucić!, Dajcie jej spokój, każdy w jej wieku robił takie rzeczy. Wiecie, taki wiek, Nic się jej nie stanie od lekkiej diety" są co najmniej nie na miejscu. I – o zgrozo! – może nigdy wcale nie były potrzebne? No nie! I nigdy nie poprawiły sytuacji? A to odkrywcze. Bo nieważne, od czego się zaczyna.

Każda z historii jest inna. Jednak presja społeczna i ciągły trend na ulepszanie wyglądu swojego ciała nie powinny być przyczyną śmiertelnych chorób. Musimy zrozumieć, że takie zachowania nie są „normą". Tak często mamy z tym do czynienia, że zapominamy, że nie tak powinniśmy funkcjonować. Obsesja na punkcie kalorii. Jedzenia. Ta niekończąca się spirala, odtwarzająca dzienny jadłospis z planem, jak spalić tę energię, której sobie nie dostarczyliśmy.

Długofalowo nie przyniosą tych efektów, których byśmy się spodziewali. Jasne, stracimy na wadze. Ale... W rzeczywistości?

Czemu to tak boli? Nie mogę wstać z łóżka. Przewrócę się... Brak siły na podstawowe czynności. Trochę mi się kręci w głowie... To nic, minie...
Zawroty głowy. Skrajne wycieńczenie. Niedobory witamin. Wyniszczenie mięśni. Brak składników odżywczych. Cały organizm w trybie przetrwania.

Znowu te mroczki przed oczami...
Często anemia, żółtaczka. U dziewczyn po dłuższym czasie także zanik miesiączki. Fatalne samopoczucie. Blada cera. Cienka skóra. Omdlenia. Uczucie zimna. Ściśnięty żołądek. Skrajny głód lub brak odczuwania go w ogóle.

Chyba oszaleję...Czemu wszystko jest takie głośne? Niech oni się w końcu zamkną, mam dosyć!
Przebodźcowanie. Brak siły na funkcjonowanie w codziennych warunkach. Każda sytuacja wydaje się za dużą. Za głośną. Zbyt przytłaczającą. Pojawia się pragnienie świętego spokoju i izolacji. Mózg nie ma energii na przetwarzanie informacji wokół nas.

Trochę ciężko mi się ostatnio oddycha. Mam dosyć.
Duszności. Ataki paniki.

Nie dam rady zasnąć. Nie mam siły. Boję się. Dlaczego to się dzieje?

Bezsenność.

No i po co to wszystko? Dlaczego znormalizowaliśmy jedne z najbardziej śmiertelnych chorób? Dlaczego to sobie robimy?

Historia się powtarza, co roku. W okresie zimowym większość z nas jeszcze jest w stanie trochę odpocząć i się podleczyć. Nadchodzi wiosna, pierwsze ciepłe dni. Te pierwsze razy, kiedy trzeba zdjąć bluzę i spojrzeć w lustro na kilka chwil dłużej niż wcześniej. To ten moment, kiedy wszystko powraca. Kiedy wszystko zaczyna się robić zbyt ciężkie do uniesienia samodzielnie. Jednak zamiast otrzymać wsparcie, słyszymy, że jest to konieczne. Że to całkowicie normalne dla nastolatków, by martwić się swoim wyglądem. Że to nic złego. Że mamy nie przesadzać.

Że koleżanka z klasy może i schudła ostatnio bardzo dużo i wygląda na osłabioną, ale nic nie mogło się jej stać, tylko zwyczajnie o siebie dba. O siebie i swoje zdrowie.

Co za ironia! Jeszcze o zdrowiu będą gadać!

Prawda jest taka, że zaburzenia odżywiania mają podłoże psychiczne, znacznie wpływając na nasz sposób postrzegania świata. Nagle wszystko obraca się wokół kompleksów, wagi, diety, perfekcjonizmu. I zwracamy na nie uwagę dopiero, gdy zaczną odbijać się na naszym wyglądzie zewnętrznym.

Kiedy osoba ma choć odrobię wiedzy i empatii, zmartwi się. Zapyta, czy wszystko w porządku. Spróbuje poprowadzić rozmowę.

Natomiast kiedy natrafimy na pospolitego „Janusza", sytuacja pogorszy się jeszcze bardziej. „Oho! Ale młoda schudła! Patrz no, jak ona lepiej wygląda od razu! No, oby tak dalej, to może jeszcze trochę i zaczniesz wyglądać jak człowiek! Ci młodzi to tak mogą! Młode lata, lepszy metabolizm. To normalne, że biedni obsesję mają na punkcie swojego wyglądu. Takie życie.Ty, no, schudła to może chociaż sobie teraz chłopaka znajdzie! Może na nią który spojrzy.No i jak to lepiej od razu się wygląda, nie? Aleś ty schudł! Jakżeś to zrobił? Daj jakieś wskazówki, też tak chcę! No jak tyś wyładniała! Tylko tak trzymaj!".

A ten zabójczy demon w naszej głowie się sekretnie uśmiecha, słysząc takie brednie. Bo o to mu chodzi. O umniejszenie życia i zwiększenie cierpienia. Wtedy ma pełna kontrolę nad osobą, którą dopadł.

Kontrola! A to ciekawe słowo.

Kalorie. Nie więcej niż [x]. Jeżeli zjem to, to zostanie mi... Trening o 8, potem o 14, potem jak wrócę ze szkoły, następny przed snem... Nie, nie nie! Nie mogę tego zjeść! Czemu? Bo nie! Nie wyjdę. Nie, nie idę z nimi. Może będą chcieli coś jeść. I co ja zrobię? Te kalorie, cholerne kalorie... KALORIE!
Kalorie. Te przeklęte wskaźniki energii. No właśnie. Energii, która jest nam niezbędna do przeprowadzania wszystkich czynności życiowych, czyli w skrócie – żeby po prostu nie umrzeć. Tak łatwo je kontrolować, kiedy się spędza kilka godzin dziennie na ich obliczaniu. A zastanawialiście się kiedyś, jak daleko zaszła ta propaganda, jeżeli o energii potrzebnej do funkcjonowania zaczynamy myśleć jak o wrogu?

Wyrzuty sumienia po jedzeniu. Potrzeba bycia w kontroli. Potrzeba ciągłej zmiany, ciągłej poprawy wyglądu.Potrzeba ciągłego chudnięcia.Potrzeba jedzenia mniej, i jeszcze mniej, i mniej, i...

Stop! Jak daleko może to zajść? Tak poważne choroby nie objawiają się dopiero zmianami w wyglądzie. Zmieniają osobę, którą dotykają. Sposób postrzegania siebie oraz innych, całego świata, który ocenia się przez pryzmat traumy zafundowanej przez lata borykania się z obsesją. Nauczyliśmy się z tym żyć. Zała-

1 BY

eprasa.pl 80426b2470

na zwiastuje

twiamy swoje obowiązki pośród niezmiennej nagonki promującej ten niebezpieczny styl „życia" (bardziej adekwatne – umierania). Nie zwracamy uwagi na kolegów i koleżanki znacznie tracących na wadze, stających się bardziej osowiałych i przewrażliwionych. Nie obchodzi nas to, jak wszystkie kolory i chęci odpływają z ich twarzy i oczu. Nierzadko jedynie pogarszamy sytuację. Uważamy, że jedynie skrajnie wychudzone osoby mogą być dotknięte zaburzeniami odżywiania. W społeczeństwie został utrwalony jedyny uznawany obraz anorektyczki jako przerażająco chudej dziewczyny, nie jedzącej absolutnie niczego, żyjącej na samej wodzie.

Problem pojawia się wtedy, gdy choroby te nie wyglądają tak zero-jedynkowo, jak się powszechnie przyjęło. Bo co się dzieje w momencie, kiedy to chłopak nie jest w stanie zaakceptować siebie? Kiedy to osoba, nieważne jakiej płci, nie ma niedowagi? Kiedy, według BMI, jest całkowicie zdrowa lub nawet o zbyt wysokiej masie ciała? Kiedy nadal nie nosi rozmiaru XXS? Kiedy zdaje się normalnie spożywać posiłki? Kiedy wszystko zdaje się być takie, jak wcześniej?

Zaburzenia odżywiania nie mają jednej formy. Nie są przejrzystymi danymi, które można zbadać na podstawie prawdopodobieństwa, pytając o jak największą liczbę „przypadków". Nie należy pomijać w nich nikogo. Właśnie dlatego musimy być czujni. Problemy z jedzeniem nasilaja się w okresie wiosennym i letnim, kiedy to spora część z nas pragnie „ulepszyć" swoje ciało na wakacje. Z miejsca zakładamy, że coś jest z nami nie tak. Że nasze ciała istnieją po to, by je poprawiać. By się na nich skupiać. Że jedzenie nie zapewnia nam życia – jest naszym wrogiem. Że aktywność fizyczna nie jest dla nas dobra – ma być jedynie narzędziem do stracenia na wadze.

Kiedy, w rzeczywistości, nasze ciała nie są stworzone do wyglądania. Umożliwiają nam funkcjonowanie. Robienie tylu ciekawych rzeczy.

Jakby pójście na plażę bez uprzedniego katowania się było czymś zakazanym!

Zostało to głęboko zakorzenione w naszym społeczeństwie. Nie bez powodu mówi się o kulturze diety. Nikogo to nie przejmie, kiedy mama lub babcia, dziadek czy wujek, niby to w żartach, powie, że od poniedziałku przestaje jeść kolację i deser, a za to ćwiczyć co najmniej godzinę dziennie, by wyrobić „jakąś przyzwoitą" formę na lato.

I my się jeszcze dziwimy, skąd tak poważny problem u młodzieży? Dodajmy do tego jeszcze portale społecznościowe – istne siedlisko zaburzeń odżywiania. Każdy może coś dodać, każdy może przerobić swoje zdjęcia i opublikować bezwartościowy filmik z rozpiską skutecznych treningów i deficytu kalorycznego, który miałby zapewnić konieczną zmianę w sylwetce. A to wszystko do lata!

Do tego presja społeczna w relacjach, które zawieramy. Ktoś coś palnie, ktoś coś skomentuje, powie o jedno słowo za dużo.

I mamy chorobę w pełnej gotowości do zniszczenia naszego życia.

Jeżeli już wiemy, skąd mogą się wziąć zaburzenia odżywiania i czym mogą się objawiać, dobrze by było coś z całym fantem zrobić. Tylko co?

No właśnie. Czy to chodzi o to jabłko, o ten makaron, o tę kanapkę? Czy nie składa się to może na coś większego? Jedzenie samo w sobie nigdy nie było problemem. Było czymś, co mózg zaczął utożsamiać z przyczyną cierpienia, z tym, czego chcieliśmy się pozbyć – „wad" naszego ciała. Czy da się więc całkowicie uniknąć tej obsesji XXI wieku? Możemy spróbować. Ograniczyć czas spędzony na mediach społecznościowych. Wyszukiwać treści dla nas bezpieczne, te, które nas naprawdę interesują. Skupić się na sobie i swoim zdrowiu, którego odzwierciedleniem nigdy nie był widok w lustrze ani BMI. Jednak nie jesteśmy w stanie w pełni odciąć się od chorób tak powszechnych, że aż niezauważanych.

Jest to coś niewątpliwie skomplikowanego, odkąd dotyka to każdej sfery naszego życia. Modeling, aktorstwo, show business, reklamy, rozmiary ciuchów w sklepach – każda z powyższych dziedzin będąca jednym czynnikiem dodającym ognia do problemu. A co jeżeli spróbowalibyśmy zobaczyć, że nasz wygląd nie jest nadrzędną częścią naszej egzystencji? Że to, jak będziemy wyglądać na plaży nie ma najmniejszego znaczenia? Prawda jest taka, że im dłużej zatracamy się w chęci poprawy i skupiamy się na ciągłej zmianie, korekcie naszego ciała, tym bardziej utwierdzamy się w przekonaniu, że jest to najważniejsze. A co gdyby tak... przekonać się, że życie nie kończy się na liczniku kalorii, wskaźniku wagi ani tym, co widzimy w lustrze?

Pomyślcie, jak cudowne byłoby uczucie obudzić się i nie pomyśleć, choć jeden raz, jak długo jeszcze będzie trzeba się głodzić, by osiągnąć swój cel do lata – a zastanowić się, ile dobrych rzeczy możemy zrobić tego dnia. Cieszyć się swoim hobby, zaplanować spotkanie z przyjaciółmi lub rodziną. Rozwijać swoje pasje, zrobić coś dla siebie. Te opcje również istnieją. Zawsze istniały. Zostały tylko skutecznie przykryte warstwą zaburzeń odżywiania, mówiących nam, że nic poza parametrami wagi nie ma znaczenia. Podążanie za grupą i presją społeczną w tym wypadku nie da nam nic, poza praniem mózgu i wieloletnią terapią.

Możemy zacząć sami. A specjaliści są gotowi nam pomóc. Nam wszystkim. Nieważne, jaki rozmiar nosisz, ani co mówi twoje BMI. Każdy z nas ma prawo do zasięgnięcia pomocy i zwiększenia jakości swojego życia. Psycholodzy i terapeuci zawsze okażą wsparcie, gdy wszystko stanie się trudniejsze. Czekają w szkołach oraz na ogólnodostępnych stronach internetowych, mających na celu pomoc wszystkim potrzebującym. I uwierzcie mi – życie nabierze kolorów, kiedy zaczniemy zauważać inne rzeczy, poza bańką stworzoną przez kulturę, w której żyjemy. Bo może i nie mamy wpływu na cały świat, ale na pewno możemy wpłynąć na swoją własną świadomość i priorytety. A moim jest życie. Życie tak, żeby żadne lustro ani cyferka na wadze nie były w stanie zdefiniować całej mojej egzystencji. I to właśnie tego życzę wszystkim niewinnie skrzywdzonym. Bo zaburzenia odżywiania tracą swoją moc, kiedy im ją odbierzemy.

Nie musimy się ich słuchać.

Nawet w okresie wiosennym. Nawet na tej plaży w lato. ●

1 BY

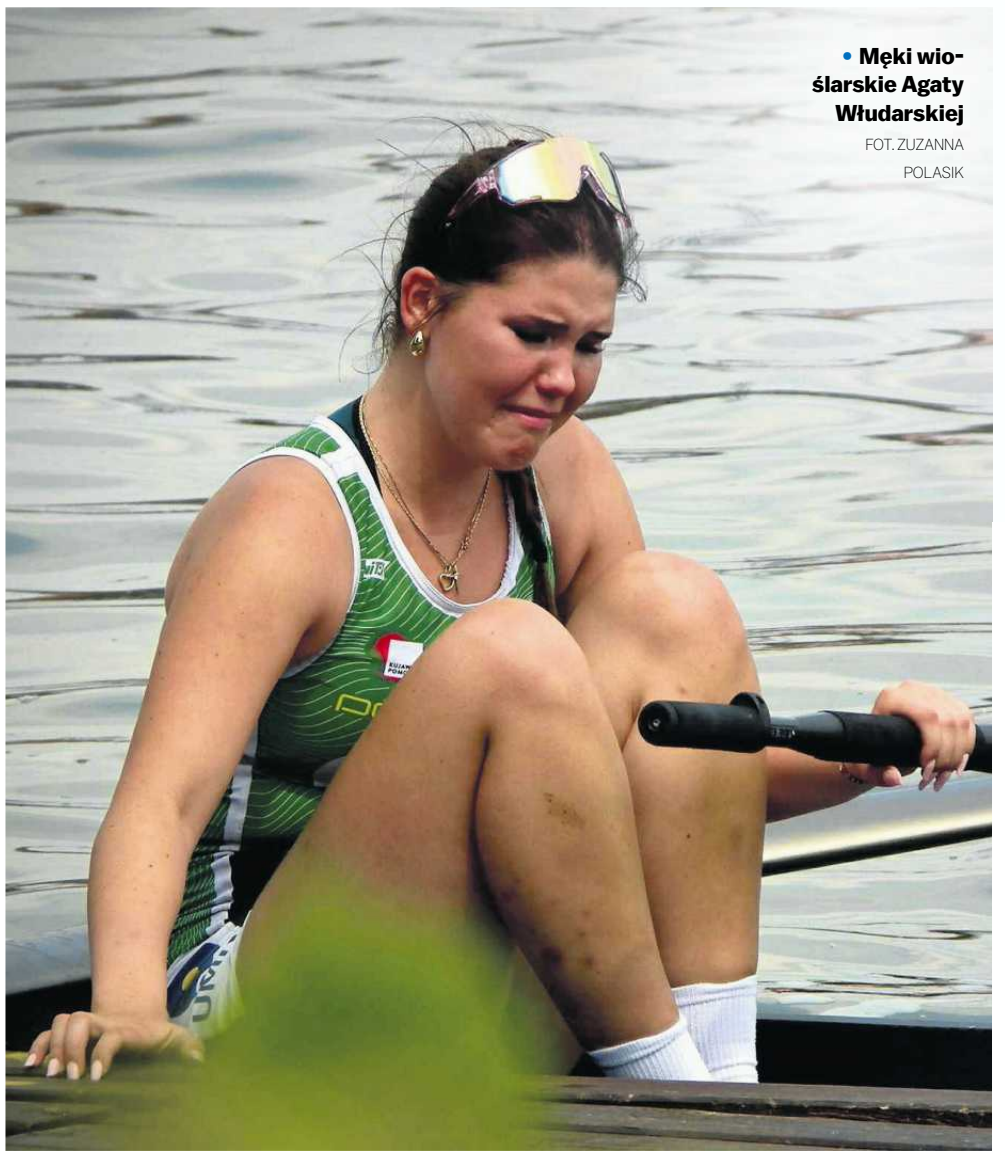

• **Męki wioślarskie Agaty Włudarskiej**
FOT. ZUZANNA POLASIK

Sport

Blaski i cienie wioślarstwa

Jestem toruńską wioślarką. Na różnych portalach społecznościowych można zobaczyć zdjęcia moich sukcesów. Ale czy to wszystko jest takie kolorowe jak na fotografiach?

Agata Włudarska
VII LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE W TORUNIU

Zacznę od tego, że trenuję już trzy lata, na swoim koncie mam trzy mistrzostwa Polski, jedno wicemistrzostwo oraz trzy brązowe medale. Reprezentowałam również polskie barwy na międzynarodowych zawodach, gdzie udało mi się zająć z moimi koleżankami z osady pierwsze oraz trzecie miejsce.

To wszystko są piękne wspomnienia, ale łączą się również z niezliczoną ilością łez, kłótni czy siniakami, odciskami, ranami do krwi.

Moje życie nigdy nie będzie już takie samo, ale było warto zaznać takiej adrenaliny. Codziennie zmagam się jednak z myślami, czy na pewno mnie to uszczęśliwia.

Wszystko zaczęło się od tego, że chciałam trenować lekkoatletykę, lecz poszłam na jeden trening wioślarski, potem drugi i tak dalej – i to mnie wciągnęło. Na pewno mogę napisać, że poznałam tam swoją nową rodzinę, stworzyłam niezapomniane relacje i wspomnienia.

Wioślarstwo nie jest popularnym sportem, ale mogę zapewnić, że nie trzeba mieć talentu, wystarczy ciężka praca i dyscyplina.

To jest sport, któremu oddałam się w stu procentach, zabiera mi dużo czasu i relacji z najbliższymi. Mój dzień codziennie jest taki sam przez cały rok szkolny: szkoła, trening, nauka i brak spotkań ze znajomymi. Nawet jak mogę wybrać wyjście z bliskimi albo odpoczynek w domu, to wybieram drugą opcję, ponieważ ten sport wyciąga ze mnie całą energię.

Lecz z drugiej strony – tylko na treningu czuję się w stu procentach wolna. Ból, który mi doskwiera podczas trenowania dodaje mi więcej siły, pozwala mi się oderwać od problemów czy szkoły.

Zdjęcia nie pokazują tylko sukcesu, który osiągnęłam, ale również moją szczerą radość, mój ból i moje rany, te widoczne i te niewidoczne. Sport zawsze wyzwala w człowieku wolnego ducha, ale tylko ci, co poznali smak wygranej i przegranej wiedzą, jaki to jest ból w środku serca, gdy nie jesteś zadowolony z siebie w stu procentach.

Właśnie to kocham w moim sporcie – że są wzloty i upadki. I jeżeli go kocham, to nie stracę nigdy tej iskry w oku. ●

eprasa.pl 80426b2470

MAJ 2026

TEATR ŻEROMSKIEGO W KIELCACH

spokojnie, to tylko awaria sezon 2025/2026

25-507 Kielce, ul. Sienkiewicza 32 / kasa +48 41 344 75 00 / kasa@teatrzeromskiego.pl / sekretariat@teatrzeromskiego.pl / www.teatrzeromskiego.pl

KOŃ NA RYCERZU

na podst. książki „Sztuka obsługi penisa" Andrzeja Gryżewskiego i Przemysława Pilarskiego, tekst Przemysław Pilarski, reż. Tadeusz Kabicz

01 MAJA / PT / g. 19:00
02 MAJA / SB / g. 19:00
03 MAJA / ND / g. 17:00
21 MAJA / CZ / g. 19:00
22 MAJA / PT / g. 19:00
23 MAJA / SB / g. 19:00
24 MAJA / ND / g. 17:00

DS

fot. Natalia Kabanow

SZALONE NOŻYCZKI

Paul Pörtner, reż. Jerzy Bończak

08 MAJA / PT / g. 19:00
09 MAJA / SB / g. 19:00
10 MAJA / ND / g. 16:00 i 19:00

DS

fot. Wojciech Habdas

POTOK. ĆWICZENIA ZE WSPÓLNOTY

Jolanta Janiczak, reż. Wiktor Rubin

28 MAJA / CZ / g. 19:00
29 MAJA / PT / g. 17:00
nagranie spektaklu, wejściówka 20 zł

DS

fot. Krzysztof Bieliński

fot. Wojciech Habdas

DS

OPOWIEŚCI Z NARNII. LEW, CZAROWNICA I STARA SZAFA C.S. Lewis

adapt. Radosław Paczocha, reż. Gabriel Gietzky

06 MAJA / ŚR / g. 11:00
07 MAJA / CZ / g. 11:00

fot. Krzysztof Bieliński

NS

ŁATWY SPOSÓB NA RZUCENIE PALENIA wg książki Allena Carra

adapt. i reż. Radosław Rychcik

16 MAJA / SB / g. 16:00
spektakl z napisami w jęz. angielskim /with English subtitles
17 MAJA / ND / g. 16:00
nagranie spektaklu, wejściówka 20 zł

fot. HaWa

NS/ DSP

PROTEST KIELECKI. DO KOGO NALEŻĄ KIELCE?

Julia Nowak i Jakub Skrzywanek, reż. Jakub Skrzywanek

26 MAJA / WT / g. 19:00
30 MAJA / SB / g. 19:00
31 MAJA / ND / g. 17:00
ostatnia niedziela miesiąca – bilet 40 zł

NS	NOWA SCENA	*DS*	DUŻA SCENA
DZ	DZIEDZINIEC	*MSP*	MAŁA SALA PRÓB
DSP	DUŻA SALA PRÓB	*FDS*	FOYER DUŻEJ SCENY

PROFESOR inspirowany książką

Grzegorza Walczaka „Profesor. Jak genialny chemik z Kielc stał się bossem narkobiznesu" tekst Anna Wakulik, reż. Jan Hussakowski

15 MAJA / PT / g. 18:00
16 MAJA / SB / g. 18:00
17 MAJA / ND / g. 18:00
nagranie spektaklu, wejściówka 20 zł

DS

projekt plakatu Aleksandra Banaś

NIKO CZYLI PROSTA ZWYCZAJNA HISTORIA

Joanna Mueller, reż. Zofia Gustowska

19 MAJA / WT / g. 09:00 i 11:00
20 MAJA / ŚR / g. 09:00 i 11:00

NS

fot. Mateusz Wolski

11 MAJA / PN / g. 16:00
wejściówka 20 zł, zapisy – tel. 41 344 75 00

18 MAJA / PN / g. 16:00
w ramach akcji Funduszowy Maj wstęp bezpłatny, zapisy – tel. 41 344 75 00 liczba miejsc ograniczona

Funduszowy Maj

25 MAJA / PN / g. 16:00
wejściówka 20 zł, zapisy – tel. 41 344 75 00

ZWIEDZANIE TEATRU

09 MAJA / SB / g. 16:00 / *NS*

CZYTAJ [żeromski]: SZATAŃSKIE TANGO

László Krasznahorkai, reż. Marta Szlasa-Rokicka
wejściówka 10 zł

31 MAJA / ND / g. 11:00 / *FDS*

POCZYTAJ MI TEATRZE:

KAPIBARA BARBARA

Eliza Piotrowska
prowadzenie Joanna Kasperek
wejściówka 5 zł

Z okazji Dnia Matki i Dnia Dziecka

Teatr im. Stefana Żeromskiego w Kielcach jest jednostką organizacyjną Samorządu Województwa Świętokrzyskiego współprowadzoną przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

WOJEWÓDZTWO ŚWIĘTOKRZYSKIE

Kielce/34431243

BYP 1

eprasa.pl 80426b2470

wyborcza

PROSTO Z POLSKI
TYGODNIK

Piątek, 24 kwietnia 2026 | Redaktor prowadzący Dariusz Kortko

Tańsza majówka w Zakopanem

Górale wprowadzają kartę turysty ze zniżkami

Zakopiańska Karta Turysty zacznie działać od majowego weekendu. To zestaw profitów obejmujących m.in. tańsze bilety do atrakcji turystycznych, miejsc rozrywki, stref rekreacji czy restauracji – zapowiadają urzędnicy.

Bartłomiej Kuraś

Wprowadzenie Karty Turysty zapowiedział burmistrz Zakopanego Łukasz Filipowicz, który dwa lata temu wygrał wybory samorządowe, odsuwając od władzy ekipę Prawa i Sprawiedliwości.

– Chciałbym, by Zakopane było kojarzone przede wszystkim z turystyką – mówił burmistrz.

Majówka z Kartą Turysty

Karta zacznie obowiązywać od 1 maja. „Uwielbiasz zwiedzać? Interesuje Cię historia, kultura Zakopanego i całego Podhala? A może planujesz aktywny wypoczynek, rodzinny pobyt albo chcesz odkrywać lokalne smaki – od tradycyjnej kuchni po bardziej wykwintne propozycje restauracji? Karta Turysty została stworzona właśnie dla Ciebie" – przekonuje urząd miasta.

Karta Turysty to system benefitów, który umożliwia korzystanie z ponad 100 atrakcji turystycznych, kulturalnych i rekreacyjnych w Zakopanem. Obejmuje m.in. tańsze bilety do atrakcji turystycznych, miejsc rozrywki, stref rekreacji czy restauracji partnerskich – dopasowanych do różnych potrzeb i stylu podróżowania.

To także przewodnik po mieście. W jednym miejscu turysta znajdzie ważne informacje: opisy szlaków i atrakcji, dane o instytucjach kultury, rozkłady jazdy komunikacji oraz informacje o punktach użyteczności publicznej.

Z karty można korzystać już na etapie planowania podróży. Wystarczy rejestracja online, aby zapoznać się z pełną ofertą Zakopanego. Po przyjeździe do miasta, podczas zameldowania w obiekcie noclegowym, należy zapłacić opłatę miejscową, która otwiera dostęp do benefitów.

Projekt współtworzą z samorządem lokalne firmy, instytucje i obiekty.

Jak zdobyć Kartę Turysty? Na podany przy zameldowaniu adres e-mail turysta otrzymuje indywidualny kod, który umożliwia korzystanie ze zniżek. Karta działa przez cały pobyt w Zakopanem, a wygasa automatycznie ostatniego dnia o godzinie 23:59.

Zakopane wciąż popularne

17,36

PROCENT

• **Tyle głosów zdobyło Zakopane w tegorocznym rankingu magazynu Travelist na najpopularniejszą górską miejscowość w Polsce**

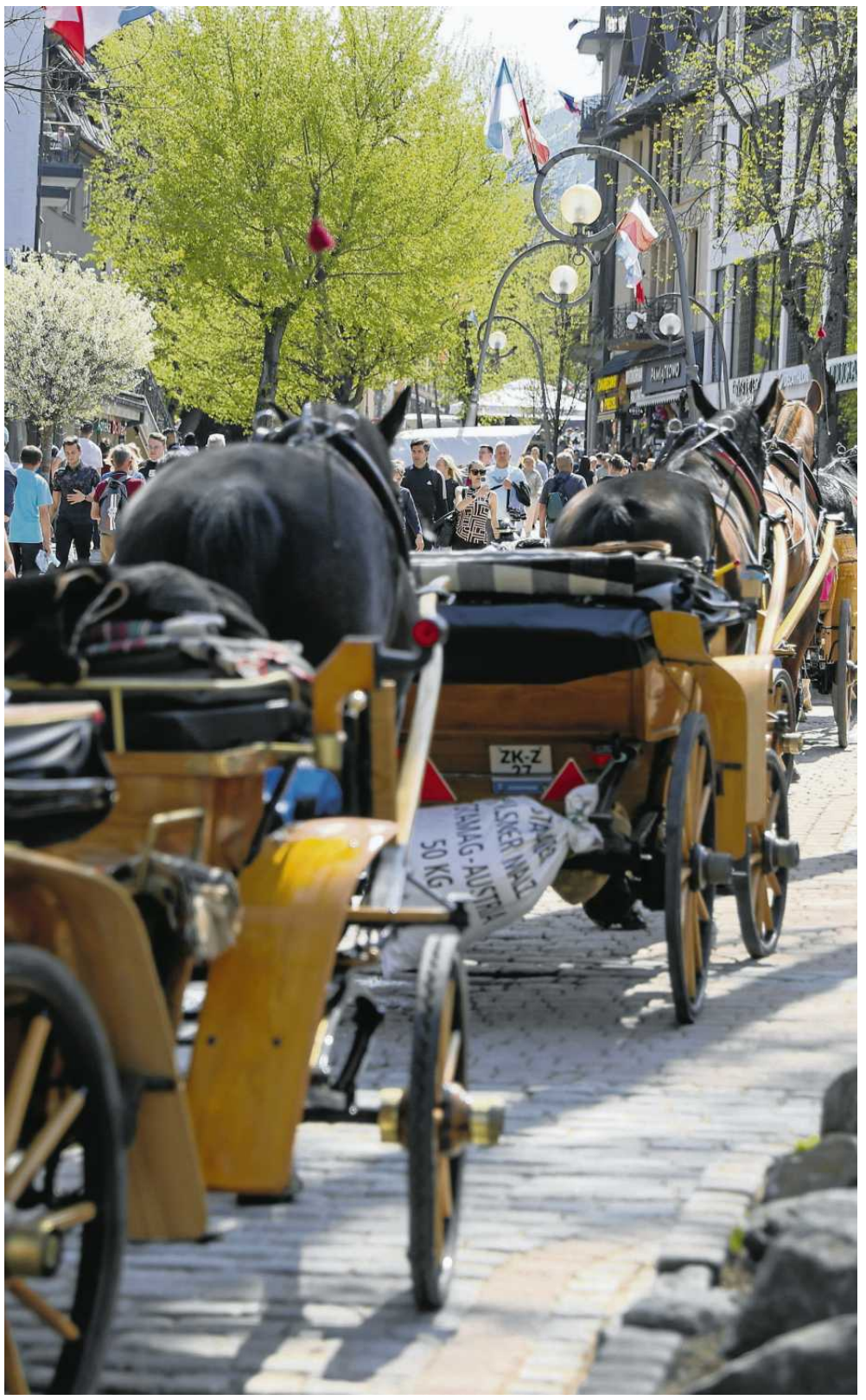

• **Od wielu lat Zakopane jest jednym z najpopularniejszych miejsc wypoczynku zarówno dla Polaków, jak i turystów z zagranicy** FOT. MAREK PODMOKŁY / AGENCJA WYBORCZA.PL

Zakopane wciąż polską stolicą gór

Zakopane, mimo wielu narzekań turystów, wciąż cieszy się popularnością. Wygrało tegoroczny ranking magazynu Travelist, przeprowadzony pod patronatem Polskiej Organizacji Turystycznej, na najpopularniejszą górską miejscowość w Polsce. Uzyskało 17,36 proc. głosów. Drugie miejsce zajęła Krynica-Zdrój (13,61 proc.), a trzecie – Karpacz (13,53 proc.). Z kolei w kategorii „miejscowość nad morzem" głosujący najchętniej wskazywali Kołobrzeg, który uzyskał 22,74 proc. głosów. Na podium znaleźli się również reprezentanci Trójmiasta: Gdańsk (19,87 proc.) oraz Sopot (12,06 proc.).

Z wyników rankingu zadowolony jest burmistrz Filipowicz: – To już trzecia edycja tego prestiżowego plebiscytu i po raz trzeci Zakopane zwycięża w swojej kategorii. Dla nas to niezwykle ważny sygnał, potwierdzenie, że od wielu, wielu lat Zakopane pozostaje ulubioną destynacją zimową zarówno dla Polaków, jak i turystów z zagranicy.

Dodaje, że ranking to dla niego „zobowiązanie, by Zakopane pozostawało liderem, najpopularniejszą miejscowością w górach również w kolejnych sezonach".

Jak to się ma do powszechnych narzekań na Zakopane?

– Wszyscy jeżdżą do Zakopanego, więc każdy chce zobaczyć, jak tu jest, bo to jedyne takie miejsce w kraju, miasto pod Tatrami. Tego, w sensie geograficznym, już nie zmienimy, Zakopane jest naszą polską Mekką – twierdzi Maciej Pinkwart, autor książki „Mit Zakopanego i mity zakopiańskie", pierwszy kustosz Muzeum „Atma".

Z kolei Maciej Nowak, recenzent kulinarny i wicedyrektor Teatru Polskiego w Poznaniu, ma taką obserwację: – Narzekanie na Zakopane stało się tanie i łatwe. To eleganckie towarzystwo, narzekające na Zakopane, już nie ma kłopotu z tłumami i jedzeniem ze sztancy, gdy jedzie w Alpy, do górskich miejscowości we Włoszech czy Austrii. Mechanizmy masowej turystyki są nieubłagane, to wszędzie wygląda bardzo podobnie. A Zakopane dla nas, Polaków, jest wzruszające przez tradycję i kulturę. I dlatego budzi moją sympatię.

eprasa.pl 80426b2470

Bartłomiej Kuraś

Zbigniew Ziobro mógłby zostać Madziarem

Królestwo Węgier obejmowało niegdyś ziemie, któe dzisiaj są częścią Słowacji, Ukrainy, Serbii, Rumunii, Słowenii, Chorwacji, Austrii i Polski. Po przegranej pierwszej wojnie światowej i traktacie zawartym w Trianon w 1920 roku królestwo utraciło ponad 70 proc. terytorium.

Politycy na Węgrzech często grają na resentymentach, wspominają nawet dawny graniczny spór ich kraju o Morskie Oko w Tatrach. Zresztą w herbie Węgier, przywróconym w 1989 roku, do dzisiaj symbolicznie przedstawione są Tatry.

Podczas rządów Viktora Orbana parlament węgierski przyjął ustawę, która pozwala mieszkańcom dawnego Królestwa Węgier uzyskać węgierskie obywatelstwo. Przeciwko ustawie nie zaprotestował żaden sąsiad Węgier, z wyjątkiem Bratysławy, która zarzuciła Budapesztowi dążenie do przywrócenia granic dawnego Królestwa Węgier (Słowacja była sporą jego częścią, jako tzw. zwane Górne Węgry).

W Polsce ustawa przeszła bez echa, choć Królestwo Węgier obejmowało też niewielkie terytoria dzisiejszej Polski – na Spiszu, Orawie i w Beskidzie Sądeckim.

Za czasów zwierzchnictwa Budapesztu nad tymi regionami językiem wykładowym w szkołach był węgierski, a przodkowie wielu żyjących tam do dzisiaj rodzin uważali się za Madziarów. W sąsiedniej Słowacji zainteresowanie węgierskimi paszportami wyraziło około 10 procent społeczeństwa.

Sprawa dotyczy Polski w marginalnym stopniu, jednak uchwalone przez rząd Orbana prawo wciąż obowiązuje. Mieszkańcy Spiszu z zamkiem w Niedzicy, Orawy i Beskidu Sądeckiego mogą się doszukiwać węgierskich korzeni i wnioskować o paszporty z Budapesztu. W myśl węgierskiego prawa o przyznanie obywatelstwa można się starać w uproszczonym trybie, jeśli jest się niekaranym potomkiem obywateli Węgier (którymi byli także mieszkańcy Królestwa Węgier) i zna się język węgierski.

Krynica-Zdrój, rodzinna miejscowość Zbigniewa Ziobry, należała niegdyś do Węgier

Na terenie Beskidu Sądeckiego do Królestwa Węgierskiego należało Państwo Muszyńskie. Obejmowało Muszynę z zamkiem nad rzeką Poprad i Tylicz

oraz wsie: Andrzejówka, Banica, Berest, Brunary Niżne, Brunary Wyżne, Byliczna, Czarna, Czerna, Czertyżne, Dubne, Florynka, Izby, Jastrzębik, Jaśkowa, Kamianna, Krynica, Leluchów, Milik, Mochnaczka Niżna, Mochnaczka Wyżna, Muszynka, Piorunka, Polany, Powroźnik, Słotwiny, Stawisza, Szczawnik, Śnietnica, Wawrzka, Wierchomla Mała, Wierchomla Wielka, Wojkowa, Złockie, Zubrzyk i Żegiestów.

W 1770 r. Królestwo Węgier przejęło dobra muszyńskie i znaczną część Sądecczyzny po wsie Dąbrowę, Mogilno i Boguszę pod Nowym Sączem. Mieszkańcy tych terenów stali się obywatelami Węgier.

Czy Zbigniew Ziobro, który wychowywał się w Krynicy i skąd pochodzi jego rodzina, będzie wnioskował o węgierski paszport?

Były minister sprawiedliwości, ścigany przez polski wymiar sprawiedliwości, mieszka teraz w Budapeszcie, z azylem udzielonym przez rząd Viktora Orbana. Podobnie jak inny działacz PiS, Marcin Romanowski – choć nie ma on związków z Królestwem Węgier, bo pochodzi z województwa kujawsko-pomorskiego.

Węgierskie przepisy stanowią, że jeśli uchodźca otrzymał węgierskie obywatelstwo, sąd nie będzie go mógł wydać państwu, które go ściga. Uchodźcy mogą uzyskać obywatelstwo nie tylko jako potomkowie obywateli Królestwa Węgier.

„Węgry, podobnie jak Polska, mogą przyznać obywatelstwo cudzoziemcowi w szczególnych przypadkach, w interesie państwa. To bardzo pojemna konstrukcja prawna. Formalnie decyduje o tym prezydent Węgier, ale działa na podstawie rekomendacji rządu (ministra spraw wewnętrznych). Cudzoziemiec nie musi spełniać żadnych wymogów formalnych, czyli lat zamieszkania w kraju, znajomości języka, stabilności dochodu" – informuje „Rzeczpospolita".

Jej dziennikarze zapytali Marcina Romanowskiego, czy rozważa możliwość starania się o obywatelstwo węgierskie. Polityk nie udzielił odpowiedzi. Za to Zbigniew Ziobro wyznał: – Rozważam różne scenariusze, ale nie wystąpiłem o obywatelstwo węgierskie i nie zamierzam tego robić. Chciałbym walczyć na uczciwych zasadach w Polsce, ale rządzący dziś nie chcą mi umożliwić sporu, który chciałbym toczyć transparentnie, na oczach mediów – stwierdził.

Były minister sprawiedliwości o rychłym powrocie do rodzinnej Krynicy-Zdrój, która dawniej była częścią Królestwa Węgier, nie wspomniał słowem. ●

Trasa S8

Wrak myśliwca Luftwaffe na budowie drogi szybkiego ruchu

● **Budowa trasy S8 z Wrocławia do Kłodzka to jedna z kluczowych inwestycji drogowych na Dolnym Śląsku** FOT. MATERIAŁY GDKIA

Na budowie drogi S8 odkryto wrak niemieckiego myśliwca z czasów II wojny światowej. Konserwator sprawdza, czy były tam też szczątki ludzkie.

Jessica Krysiak

Daniel Gibski, dolnośląski wojewódzki konserwator zabytków potwierdza, że odkrycie zostało formalnie zgłoszone przez wykonawcę inwestycji. Wydobyte elementy samolotu zostały już przewiezione do magazynu nadzoru archeologicznego wykonawcy. Wkrótce wydobyto także silnik maszyny.

Wrak niemieckiego myśliwca na budowie drogi

Daniel Gibski ujawnia też, że odnaleziony wrak to najpewniej niemiecki Focke-Wulf Fw 190.

– To jeden z podstawowych myśliwców Luftwaffe – mówi konserwator. Maszyny, produkowane od 1941 roku, były wykorzystywane zarówno do walki powietrznej, jak i samoloty szturmowe. Fw 190 brał udział w działaniach na wszystkich frontach europejskich, również nad terytorium dzisiejszej Polski. W rejonie Dolnego Śląska Niemcy odnotowali w czasie wojny liczne straty tego typu maszyn, głównie w wyniku awarii technicznych i walk powietrznych.

Gibski dodaje, że po wstępnym zabezpieczeniu znaleziska, szczątki samolotu zostaną przekazane do muzeum, gdzie zostaną poddane będą dalszej konserwacji i analizie przez specjalistów.

Pracownicy Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków we Wrocławiu weryfikują informacje, czy odkryte zostały także szczątki ludzkie. Sygnał o takiej możliwości miał dotrzeć do urzędu 10 kwietnia w formie maila od pracownika Fundacji POMOST, która zajmuje się poszukiwaniem i zabezpieczaniem szczątków żołnierzy.

Cmentarzysko kultury unietyckiej

To nie pierwsze odkrycie na odcinku S8 między Jordanowem Śląskim a Łagiewnikami. W sierpniu zeszłego roku odsłonięto tam m.in. cmentarzysko kultury unietyckiej. Konserwator wytypował na trasie łącznie 22 stanowiska archeologiczne.

Przypominamy, że budowa S8 z Wrocławia do Kłodzka to jedna z kluczowych inwestycji drogowych w regionie. Trasa, któa jest przedłużeniem A8 i istniejącej S8, kończącej się w rejonie Magnic, została podzielona na siedem odcinków o łącznej długości niemal 80 km. Na fragmencie Jordanów Śląski – Łagiewniki Zachód zimą prowadzono odhumusowanie terenu, wymianę gruntu, montaż stalowych przepustów oraz roboty zbrojarskie i betoniarskie przy obiektach mostowych. Przygotowano teren pod rondo na DK8, zakończono przebudowę wodociągu i gazociągu na DK39 oraz kontynuowano usuwanie kolizji z istniejącymi sieciami.

Wrak znajdował się bezpośrednio w śladzie prowadzonych robót budowlanych. Konserwator zapewnia jednak, że odnalezienie maszyny nie powinno wpłynąć na harmonogram budowy S8. – A jeśli już tak się zdarzy, to opóźnienia będą nieznaczne i wystąpią na ograniczonym odcinku – podkreśla Gibski. ●

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34430576

NEWSLETTERY WYBORCZEJ

wyborcza.pl

Wszystkie piszą ludzie, nie maszyny
Nasi najlepsi redaktorzy.
Możesz wybrać z bogatej oferty ponad **40** różnych newsletterów.

Zapisz się na:
wyborcza.pl/newslettery

1 RP

eprasa.pl 80426b2470

W sprzedaży!

TEMAT NUMERU:

WRAŻLIWY JAK CHŁOPIEC

oraz:

- **Jak pomóc dziecku w kryzysie**
- **Dojrzewanie. Jak zrozumieć nastolatka**
- **Szkoła nie musi być najważniejsza**
- **Rodzic przyjacielem**

żyć lepiej
psychologia codziennie

Więcej o psychologii czytaj na **wysokieobcasy.pl/zyclepiej**

EDEKA center Schwedt
ODER-CENTER
ZAKUPY W SCHWEDT

Oferta obowiązuje od 27 do 30.04.2026 lub do wyczerpania zapasów.

1 maja - ZAMKNIĘTE!

Żelki Trolli
różne rodzaje
1 kg = 5,27 €
n.c. = 1,09 €
opak. 150 g
28% TANIEJ
SUPER CENA 0.79

Czekolada Ritter Sport
różne rodzaje
1 kg = 11,10 €, n.c. = 1,99 €
opak. 100 g
44% TANIEJ
SUPER CENA 1.11

Kawa Mövenpick
różne rodzaje
1 kg = 11,98 €
n.c. = 9,49 €
opak. 500 g
32% TANIEJ
SUPER CENA 6.49

Cukierki Celebrations
1 kg = 16,08 €
n.c. = 4,49 €
opak. 186 g
33% TANIEJ
SUPER CENA 2.99

Chipsy Chio
różne rodzaje
1 kg = 10,09 €
n.c. = 1,99 €
opak. 110 g
44% TANIEJ
SUPER CENA 1.11

Batoniki Balisto
różne rodzaje
1 kg = 13,45 €
n.c. = 3,49 €
opak. 148 g
43% TANIEJ
SUPER CENA 1.99

Toffifee 5-pak
1 kg = 7,98 €
n.c. = 5,89 €
opak. 5 szt. = 625 g
15% TANIEJ
SUPER CENA 4.99

Wszystkie ceny w euro. n.c. = najniższa cena z ostatnich 30 dni.

INSTAGRAM

EDEKA center • Landgrabenpark 1 • 16303 Schwedt/Oder • godziny otwarcia: pon. – sob. 8:00 – 20:00

Wydawca: Dritte EDEKA-Markt Minden-Hannover GmbH, Wittelsbacherallee 61, 32427 Minden

FACEBOOK

Szczecin/34427632

eprasa.pl 80426b2470

Raków Częstochowa

Koniec współpracy z firmą Zondacrypto

W maju zeszłego roku częstochowscy radni bez dyskusji zgodzili się, aby stadion piłkarski na Rakowie nosił nazwę „Zondacrypto Arena”. Teraz klub oficjalnie potwierdza jednostronne zerwanie umowy.

Marek Mamoń

• **Reklamy giełdy Zondacrypto na stadionie Rakowa Częstochowa**
FOT. GRZEGORZ SKOWRONEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Raków był pierwszym klubem piłkarskim w Polsce, który zawarł umowę sponsorską z firmą Zondacrypto. Współpracę rozpoczęto w 2023 roku, gdy rządził PiS, a politycy tej partii zapałali miłością do klubu z ul. Limanowskiego. Logotyp Zondacrypto pojawił się m.in. na koszulkach piłkarzy, na stadionie i w mediach społecznościowych Rakowa Częstochowa.

BILETY ZA KRYPTOWALUTY

Kibice mogli kupować bilety oraz karnety na mecze Rakowa za pomocą kryptowalut, a w styczniu 2025 roku RKS Raków Częstochowa zrealizował pierwszy w Polsce transfer piłkarski kryptowalutami, sprowadzając Ibrahimę Secka. Za pośrednictwem oficjalnej strony klubu nauczano, jak inwestować w kryptowaluty. Nowi klienci rejestrujący się kodem MEDALIKI, mogli otrzymać bonus w postaci 10 dolarów w kryptowalucie.

„Zondacrypto rozpoczęła przygodę z marketingiem sportowym właśnie w Częstochowie. Jesteśmy zachwyceni otwartością klubu, ale też determinacją w chęci poznania specyfiki blockchainu i rynku kryptowalut” – mówił cytowany na oficjalnej stronie internetowej firmy Krzysztof Sikora, Sponsorship Project Coordinator zondacrypto.

Firma zaangażowała się w różne przedsięwzięcia (np. objęła mecenatem mural trenera Marka Papszuna), zapowiedziała wsparcie dla stadionu przy ul. Limanowskiego. To już przeszłość, choć umowa z klubem miała obowiązywać do końca sezonu 2027/2028.

W ostatnich tygodniach sponsor Rakowa wpadł w gigantyczne problemy. Działacze Rakowa, pytani przez dziennikarzy, czy firma wywiązuje się z umowy, długo robili dobrą minę do złej gry, zasłaniając się tajemnicą handlową. Wreszcie, w piątek 17 kwietnia, rzecznik prasowy klubu potwierdził mediom, że „od kilku dni wraz z prawnikami klub szukał odpowiedniej podstawy prawnej, by rozwiązać umowę”.

– Klub wysłał oświadczenie o rozwiązaniu umowy, analizowaliśmy możliwości formalno-prawne i zdecydowaliśmy się na rozpoczęcie procedury jednostronnego rozwiązania umowy – potwierdza oficjalnie rzecznik prasowy RKS Raków Damian Markowski.

Reklamy sponsora znikną ze stadionu przy Limanowskiego. Wkrótce rozpoczną się prace związane z usunięciem brandingu giełdy kryptowalut. Piłkarze z Częstochowy zagrają jeszcze z logotypem Zondacrypto na koszulkach w niedzielnym meczu z Cracovią.

Raków Częstochowa jest pierwszym w Polsce klubem, który podjął stanowczą decyzję. Umowy z Zondacrypto posiadają jeszcze Polski Komitet Olimpijski, Pogoń Szczecin, GKS Katowice i Lechia Gdańsk.

Przemysław Kral, prezes Zondacrypto, opublikował w swoich mediach społecznościowych prawie 20-minutowe oświadczenie. Mówi m.in. o sytuacji spółki, byłym, zaginionym prezesie Sylwestrze Suszku oraz wskazuje podmioty, które miały się – rzekomo celowo – przyczynić do tego, że firma znalazła się w nieciekawej sytuacji.

TUSK O ZONDACRYPTO

Tymczasem w piątkowym głosowaniu Sejm ponownie nie zdołał odrzucić weta prezydenta do ustawy o rynku kryptoaktywów. Ustawa zawetowana przez prezydenta wprowadzała m.in. środki nadzorcze, np. umożliwiała KNF wstrzymanie oferty publicznej kryptowalut. Według Karola Nawrockiego przepisy były zbyt restrykcyjne. Z kolei koalicja rządząca uważa, że brak ustawy tworzy luki prawne.

Przed głosowaniem Donald Tusk odniósł się do sprawy Zondacrypto. Premier powiedział, że firma powstała w „okolicznościach zasługujących na mocny film kryminalny”.

– Założyciel zaginął w nieznanych okolicznościach, według wszystkich przypuszczeń nie żyje – podkreślał.

Tusk zauważył, że „wielka kariera” Zondacrypto zaczęła się w 2022 roku. – U źródeł sukcesu finansowego tej firmy stoją nie tylko rosyjskie pieniądze powiązane z tzw. bratwą, czyli jedną z najważniejszych grup mafijnych w Rosji, ale także ze służbami rosyjskimi – powiedział. ●

OGŁOSZENIE Kraj/34424936

SUPER MIASTA REGIONY
DŁUGOWIECZNI | wyborcza.pl

PLEBISCYT

Wybieramy najlepsze pomysły i praktyki, które wspierają seniorów!

Głosuj na

Wyborcza.pl/Supermiasta

REKLAMA

PARTNERZY GŁÓWNI

DOLNY ŚLĄSK
Warszawa

PARTNERZY

Mazowsze. serce Polski
WARMIA MAZURY
BB 2026 Bielsko-Biała Polska Stolica Kultury
KATOWICE dla odmiany
Kraków
PRZEBOJOWE OPOLE
Sopot
WAŁBRZYCH

1 RP

eprasa.pl 80426b2470

Medycyna

Rozmowa pomaga leczyć

Paweł Trzciński ze szpitala w Gorzowie uczy lekarzy, jak powinni rozmawiać z pacjentami. – Dobra komunikacja zmniejsza ryzyko błędów medycznych – mówi.

ROZMOWA Z
PAWŁEM TRZCIŃSKIM,
specjalistą ds. komunikacji*

MAJA SAŁWACKA: Ogląda Pan seriale medyczne? W „Ostrym dyżurze" lekarze rzucają półsłówkami, każdy rozumie nawet spojrzenie. Taka rewolucja czeka lekarzy w Gorzowie?
PAWEŁ TRZCIŃSKI: – Nie oglądam seriali medycznych. Nie oglądają ich też lekarze, z prostego powodu – mamy to wszystko w pracy, po co przynosić pracę do domu? Nie oglądam także z powodu błędów w scenariuszach, praca w szpitalu często nie wygląda, jak na filmie. Naszą rewolucję oparliśmy o amerykańskie protokoły, doświadczenie lekarzy z USA.

Komunikacja w medycynie zaczyna być traktowana bardzo poważnie, pojawia się jako przedmiot w programach uczelni medycznych, jest jednym ze standardów w procesie akredytacyjnym szpitali.
– Bo jest kluczowa! Amerykańskie badania wykazały, że większość pacjentów oczekuje od swojego lekarza, że zostaną wysłuchani. 60 proc. – przeprowadzenia badań, a 25 proc. chce jedynie recepty. Polskie badania potwierdzają, że pacjenci mają silną potrzebę bycia wysłuchanym. Na podstawie tej relacji oceniają fachowość lekarza, tymczasem w praktyce lekarze bardzo rzadko pozwalają pacjentowi dokończyć pierwszą wypowiedź! Mówią, że są przeciążeni pracą, mają tłum oczekujących przed gabinetem i ograniczony czas na badanie.

Dlatego tak świetnie powodzi się szarlatanom! Ich podcasty trwają godzinami, odpowiadają na pytania zadane w komentarzach, pacjent czuje się dopieszczony.
– Naciągacze są zazwyczaj sprawni w komunikacji, wygrywają tym ze świetnie wykształconymi lekarzami. Badania dotyczące przestrzegania lekarskich zaleceń pokazują, że w wielu chorobach przewlekłych średnio jedna czwarta pacjentów nie stosuje się do zaleceń profilaktyki i leczenia, a w niektórych schorzeniach odsetek ten sięga nawet połowy pacjentów. Powód? Jeśli lekarz nie rozmawia z pacjentem, o 20 proc. rośnie ryzyko, że nie będzie on przyjmował leków. A komunikując się, budujemy zaufanie i tworzymy relację osobistą. Zalecenia osoby znajomej, godnej zaufania mają wyższą wagę niż spisane na recepcie i trudne do odczytania.

Jak powinni mówić lekarze?
– Precyzyjnie. Przeciętny pacjent oddziału internistycznego podczas hospitalizacji spotyka się średnio z 17 pracownikami ochrony zdrowia, w tym przeciętnie z 6 lekarzami i 11 pielęgniarkami lub ratownikami medycznymi. Każda z tych osób zdobywa i przekazuje dalej informacje o stanie zdrowia pacjenta, a przecież nie wszystkie spostrzeżenia trafiają do dokumentacji medycznej.

Co robić, żeby nie skończyło się jak w zabawie w głuchy telefon?
– Niewłaściwa komunikacja może prowadzić do śmierci pacjenta. Od 25 lat pracuję w sektorze ochrony zdrowia i niestety zbyt często spotykałem się z takimi sytuacjami. Lekarz np. nie zapoznał się wnikliwie z dokumentacją pacjenta, a kolejni patrzyli już tylko na jego ustalenia, więc ostatecznie chirurdzy na bloku nie dostali informacji, że pacjent przyjmował leki przeciwzakrzepowe. W innym przypadku pacjent na oddziale potrzebował pilnej pomocy anestezjologa, personel był przekonany, że lekarz przyjdzie do nich, a anestezjolodzy czekali na pacjenta na swoim oddziale. To rzadkie przypadki, ale się zdarzają.

• **Paweł Trzciński**
FOT. FRANCISZEK MAZUR / AGENCJA WYBORCZA.PL

Amerykanie wyliczyli, ile kosztuje zła komunikacja.
– Eksperci przejrzeli jedną z największych w USA baz danych spraw o błędy medyczne. Analizowali 23 tys. zdarzeń i stwierdzili, że ponad 7 tys. można przypisać błędom w komunikacji. Skutkiem było niemal 2 tys. zgonów pacjentów, których można było uniknąć, ponad 1,7 mld dolarów wypłaconych odszkodowań. Joint Commission, pozarządowa amerykańska organizacja zajmująca się bezpieczeństwem pacjentów, wskazała, że 80 proc. poważnych błędów medycznych w amerykańskich szpitalach to wynik złej komunikacji personelu podczas przekazywania pacjenta między zmianami lub oddziałami.

Zaczynam się bać...
– Nawet najbardziej profesjonalne środowisko może popełniać i popełnia błędy. Jeśli pacjent leży tydzień w szpitalu i ma kontakt z kilkunastoma osobami, a każda z nich musi prawidłowo ocenić jego stan, zapamiętać stosowane leki i historię choroby, to nie jest już tylko kwestia relacji z lekarzem prowadzącym, lecz złożony system komunikacyjny, który na każdym etapie może zostać zakłócony. To dlatego szpitale zarządzane w sposób świadomy, przykładają wielką wagę do komunikacji wewnętrznej.

Szkolenia, które wprowadzacie w szpitalu w Gorzowie, obejmą wszystkie oddziały?
– Tak. W medycznej standardem komunikacji profesjonalnej są protokoły komunikacyjne. Kiedy potocznie myślimy o komunikacji, jawi się nam ona jako coś nieokreślonego, mglistego. Okazuje się jednak, że komunikację w medycynie można skutecznie standaryzować, jak procedurę chirurgiczną. Po jej wdrożeniu ludzie przestają umierać z powodów, które nie mają nic wspólnego z brakiem wiedzy medycznej personelu. W pracy z zespołami medycznymi przykładamy wagę do tego, żeby odpowiednie osoby właściwie powiedziały to, co powinny przekazać i w odpowiednim czasie. I żeby zostały zrozumiane. Taka jest najprostsza definicja skutecznej komunikacji.

Jest kilka dobrych protokołów medycznych.
– Najbardziej popularny to SBAR, skrót, który po polsku brzmiałby jak STOR, czyli Sytuacja, Tło, Ocena, Rekomendacja. W trakcie rozmowy opartej o SBAR należy uporządkować komunikat dotyczący pacjenta według wskazanej kolejności. Jest to szczególnie przydatne w sytuacji kryzysowej. Gdy mamy wiele danych, targają nami emocje, a po drugiej stronie jest np. osoba stojąca wyżej w hierarchii formalnej, więc stworzenie klarownego przekazu może być problemem. Tymczasem każda sekunda wpływa na zdrowie pacjenta. Jasna struktura, własne notatki i znajomość tego samego protokołu przez nadawcę i odbiorcę są kluczowe. Przeciwieństwem komunikacji o jasnej strukturze jest model „zasugeruj i miej nadzieję, że się domyśli". Przekazanie informacji „nie wprost" to krucha nadzieja, że druga osoba odczyta prawidłowo nasze sugestie i wdroży je w życie.

Podczas szkoleń podaje pan przykłady z amerykańskich szpitali, które zakończyły się fatalnie.
– Bo przykłady uczą najlepiej.

Proszę o przykład.
– Pielęgniarka obserwuje pacjenta po operacji. Jego ciśnienie spada, jest blady, skarży się na bóle brzucha. Pielęgniarka podejrzewa krwawienie wewnętrzne. Zwraca się do lekarza: „Panie doktorze, nie chcę przeszkadzać, ale pacjent jakoś tak... nie wygląda najlepiej. Ciśnienie mu trochę spadło. Może by tak na niego rzucić okiem? Kiedy pan doktor będzie miał chwilę?". Lekarz, zajęty innym pacjentem, rejestruje taką informację jako rutynową obserwację, a nie jak alarm. Nie przychodzi od razu. Pacjent traci krew i umiera. Prawidłowy komunikat ze strony pielęgniarki postawiłby chirurga na nogi: „Doktorze, podejrzewam krwawienie wewnętrzne. Proszę o natychmiastowe badanie."

Komunikacja „na wprost" postrzegana jest jak grubiaństwo, wykraczanie poza kompetencje. Winne są kwestie kulturowe?
– W przeszłości, w tradycyjnej kulturze medycznej pielęgniarka, która powiedziałaby lekarzowi „podejrzewam krwawienie", mogłaby usłyszeć: „Wie pani, kto tu jest lekarzem?". Powiedzenie wprost wiąże się z ryzykiem publicznej kompromitacji. Aluzja, owijanie w bawełnę daje wyjście awaryjne: „Ja przecież tylko mówiłam, że coś nie wygląda dobrze". Tutaj z pomocą przychodzi protokół SBAR, który „wymusza" klarowność przekazu. Co ciekawe, system był pierwotnie wykorzystywany na amerykańskich okrętach podwodnych, potem został upowszechniony w medycynie i jako standard promuje go WHO. Stosuje go już wiele innych branż, bo jest prosty i użyteczny. ●

Rozmawiała Maja Sałwacka

Paweł Trzciński jest specjalistą ds. komunikacji, rzecznikiem prasowym Wielospecjalistycznego Szpitala Wojewódzkiego w Gorzowie. W przeszłości był rzecznikiem kilku ministrów zdrowia, m.in. Zbigniewa Religi.

OGŁOSZENIE PŁATNE
Kraj/34415988

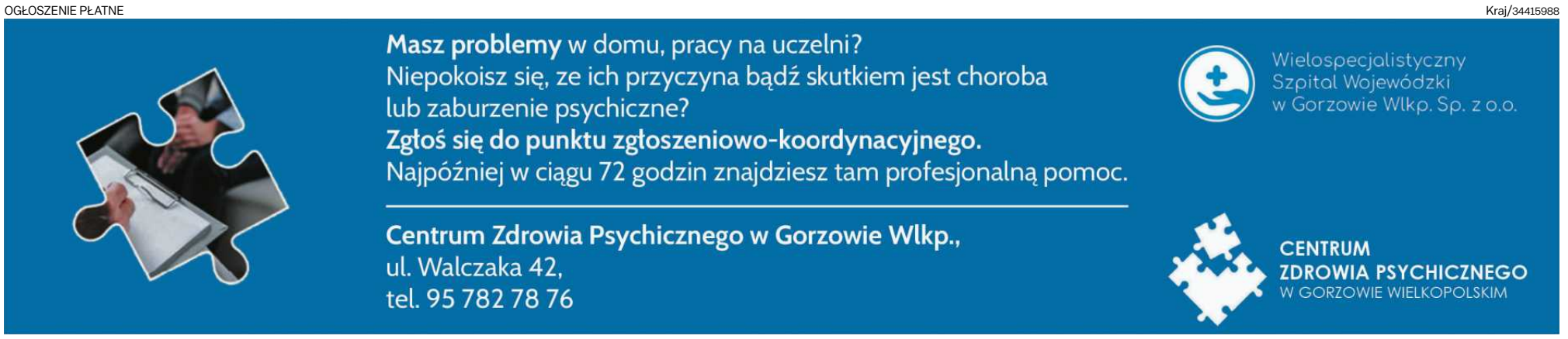

1 RP

eprasa.pl 80426b2470

Supermiasta i Superregiony

Dom kultury łączy pokolenia

Do Sklepiku ze Świętym Spokojem przychodzą „zetki", „milenialsi" i „silverzy". Miejsca mało, więc ludzie się do siebie przysiadają i rozmawiają

Robert Robaszewski

• **Sklepik ze Świętym Spokojem organizuje wiele wydarzeń i spotkań** FOT. SKLEPIK ZE ŚWIĘTYM SPOKOJEM

Przepraszam, co tu się mieści? – pyta nieśmiało Janina. – To jest zatorzańskie miejsce aktywności lokalnej. Można się u nas napić kawy, herbaty, zjeść ciasto. Można pooglądać sztukę, przyjść na szkolenie, koncert, pogadankę – wylicza Marta Markuszewska, właścicielka tego miejsca. Janinę to trochę dziwi, bo przecież przez lata był tu sklep z chemią i kosmetykami.

– Na sztaludze w oknie – podpowiada Marta – zawsze jest rozpiska tego, co się u nas dzieje. Można przyjść samemu i poczytać książkę albo zabrać koleżankę, wnuka, wnuczkę.

– To ja bym chciała prosić kawę. Czarną – wskazuje śmielej Janina, a w zamian słyszy, że nie ma cennika, każdy zostawia tyle, ile uważa.

WRÓCIĆ DO WCZORAJ

Warszawianka z urodzenia, Olsztynianka z wyboru. A skąd ten wybór? – Tak się życie potoczyło... – mówi i zapija niedopowiedzenie kawą. Janina urodziła się w zgiełku II wojny światowej. Jej mama walczyła w Powstaniu Warszawskim, zmarła dużo później, w wieku 91 lat, ponoć do samego końca nieźle się trzymała. Janina śmieje się, że geny ma właśnie po mamie, dlatego też trzyma się nienajgorzej.

Zdążyła się już rozsiąść w wygodnym fotelu, teraz ma czas, żeby się rozejrzeć: to omiecie wzrokiem lokal pełen obrazów i bibelotów sprzed dekad, to spojrzy przez panoramiczne okno z widokiem na ulicę Jagiellońską.

– Podoba mi się tutaj – mówi. – Lubię stare rzeczy, w domu też takie mam. O, to radio co tu stoi – podnosi głowę i wskazuje na radiolę pod ścianą – kojarzy mi się z radiem, które kupiłam sobie w latach 60., jak jeszcze byłam panną. Droga rzecz. Na górze miało adapter, ale jak któregoś razu oddałam je do naprawy, to mi fachowiec ten adapter wyciął.

Żal był wtedy ogromny, bo Janina uwielbiała puszczać na nim płyty gramofonowe. A może to były pocztówki dźwiękowe? Teraz już nie pamięta.

– Brakuje takich miejsc na naszym Zatorzu – wraca do rzeczywistości Janina. Może dzięki niemu teraz częściej będzie wychodzić z domu, dorzuci trochę urozmaicenia w tygodniu, a nie tylko: sklep, lekarz, apteka i tak w kółko.

Na razie postanowiła, że weźmie udział w najbliższej pogadance – spotkaniu dla osób, które doznały jakiejś straty, są w żałobie albo przeżywają trudny moment. Przyjdzie w piątek o osiemnastej.

„W PÓŁ DROGI" I „POMIĘDZY"

Sklepik jest „w pół drogi" i „pomiędzy". Balansuje na granicy galerii – gdzie co miesiąc swoje prace prezentuje inny artysta, kawiarni – ale takiej, w której nie ma lady, a także zakątka społecznej inicjatywy oraz klubu muzycznego.

Marta wyjaśnia: – Nie chciałam lady, bo to zbędna bariera. Gdy ktoś zamawia herbatę, to stoję przy czajniku jak w domu, a nie lokalu gastronomicznym. Jeśli chodzi o przestrzeń warsztatową i prolekcyjną, to jest ona otwarta dla każdego, kto chciałby zorganizować zajęcia czy spotkania. Trzeba jedynie spiąć się terminowo, tak jak to robią organizatorzy warsztatów szydełkowych, podróżniczych prelekcji czy zajęć z pieczenia chleba.

Drzwi lokalu położonego na rogu ulic Jagiellońskiej i Niedziałkowskiego otwierają się każdego dnia w samo południe, a zamykają o godz. 20, chyba że jest koncert, to wtedy później.

Markuszewscy nie mają nikogo do pomocy, osiem godzin dziennie poświęcają Sklepikowi. Nie wyglądają jednak na wycieńczonych pracą. – Bo my tu nie pracujemy, jesteśmy tu społecznie, każde z nas ma inne źródło dochodów. Sklepik to nasza pasja, nie zabiera nam energii, jest raczej „ładowarką" – przyznają.

Marta często powtarza gościom, by czuli się jak u niej w domu. Ten dom jest eklektyczny i cichy. – Mam duży sentyment do antyków, do pamiątek rodzinnych – mówi właścicielka, która nad radiolą zawiesiła monidło babci Broni i dziadka Józka – rodziców swojej mamy. Zaraz obok, dla równowagi, wiszą zdjęcia rodzinne taty.

Może dlatego emerytom tak się tu podoba. Znaleźli bezpretensjonalny przylądek, który niespodziewanie zakwitł im w środku dzielnicy. Miejsce, w którym cennik nie posortuje ich na tych, których stać i nie stać na wejście.

– Założyłam, że będzie to przystań dla osób 60 plus. Tymczasem nasi goście to grupa wielopokoleniowa, więc wyszło lepiej niż myślałam, bo mogę te wszystkie roczniki ze sobą zsieciować – zachwyca się Marta.

SZTUCZNE I WYKLUCZAJĄCE PODZIAŁY WIEKOWE

Na rogu Jagiellońskiej i Niedziałkowskiego można spotkać członków Olsztyńskiej Rady Seniorów i maturzystów przygotowujących się do egzaminów. Przychodzą „zetki", „milenialsi" i „silverzy". Im więcej osób, tym lepiej, bo wtedy, z racji gabarytów lokalu, ludzie muszą się do siebie przysiadać. – Dzięki temu rodzi się rozmowa i za chwilę okazuje się, że 60-latka i 30-latka mają wspólnego lekarza, albo że wnuczka i syn chodzą do tego samego przedszkola. Pojawiają się wspólne tematy i przeświadczenie o potrzebie międzypokoleniowego kontaktu – mówi Marta.

Więzi zacieśniają się także podczas zajęć, których z założenia nie dzielono na grupy wiekowe. Jak mówi właścicielka: taki podział jest sztuczny i wyklucza. – Przy naszym stole w tysiąca grają seniorzy, ludzie w średnim wieku i młodzież. Koncertów słuchamy wszyscy, a na warsztaty z pieczenia chleba przychodzi pani Apolonia, która ma 75 lat i studentki. Nasza stała bywalczyni – pani Krysia Arciszewska przysiadła się kiedyś do młodej dziewczyny, Marty Rutkowskiej – artystki. Marta maluje, pokazała Krysi kilka swoich prac na telefonie, a ta zaraz do nas podeszła i namawiała: „zróbcie dziewczynie wystawę". No i zrobiliśmy.

Goście Sklepiku są jak ogniwa łańcucha, których wciąż przybywa. Czasem córka czy syn przyprowadzą mamę, czasem odwrotnie. Innym razem koleżanka zaciągnie koleżankę albo dwie, sąsiadka sąsiadkę. Może tak będzie z panią Janiną? Kto wie.

– Zdarza się też, że więzi zrodzone tutaj funkcjonują poza nami. Przychodzi do nas starsza pani, która uczestniczy w zajęciach Domu Dziennego Pobytu „Świtezianka". Tam od rana coś się dzieje: gimnastyka, aktywności artystyczne, rehabilitacja, wyjścia, śpiewanie. Opowiadając o tym innym seniorkom, namówiła je na dołączenie do tamtego grona. Zaktywizowała je przy naszym stole – cieszy się Marta.

Martwi ją za to portret zbiorowy seniora, który zarysował się jej podczas sześciu miesięcy działalności Sklepiku i bacznych obserwacji swoich gości. – To nie jest radosny obraz – przyznaje.

– Jest wielu samotnych seniorów, porzuconych, zapomnianych, niepotrzebnych. Staramy się choć trochę to zmienić. ●

Plebiscyt. Najlepsze praktyki, które wspierają seniorów

• Trwa akcja Supermiasta i Superregiony 2026. W tym roku poświęcamy ją zmianie demograficznej. W tekstach i dyskusjach na łamach „Wyborczej" zastanawiamy się m.in., jak zmieni się życie naszego, coraz szybciej starzejącego się społeczeństwa, z jakimi wyzwaniami będziemy musieli się zmierzyć, jaki wpływ demografia odciśnie na naszym najbliższym otoczeniu.

• Naszej tegorocznej akcji towarzyszy plebiscyt Supermiast i Superregionów, w którym razem z Czytelnikami wybieramy najlepsze pomysły i praktyki, które wspierają seniorów, ułatwiają im życie i zapobiegają ich wykluczaniu. Głosowanie na wyborcza.pl/supermiasta trwa do 3 maja.

OGŁOSZENIE Kraj/34429729

SUPER MIASTA REGIONY
DŁUGOWIECZNI | wyborcza.pl

REKLAMA

PARTNERZY GŁÓWNI

DOLNY ŚLĄSK
Warszawa

PARTNERZY

Mazowsze. serce Polski
WARMIA MAZURY
BB 2026 Bielsko-Biała Polska Stolica Kultury
KATOWICE dla odmiany
Kraków
PRZEBOJOWE OPOLE
Sopot
WAŁBRZYCH

1 RP

eprasa.pl 80426b2470

Białostocki Teatr Lalek

Sztuka ma zdolność budowania sojuszy

– Teatr lalkowy jest znakomitym medium pozwalającym przybliżać wartości kulturowe z innych regionów świata – mówi Jacek Malinowski, dyrektor Białostockiego Teatru Lalek.

ROZMOWA Z
JACKIEM MALINOWSKIM
dyrektorem BTL-u

TOMASZ KOWALEWICZ: Kilka tygodni temu świętowaliśmy Światowy Dzień Lalkarstwa oraz Międzynarodowy Dzień Teatru.
JACEK MALINOWSKI: – Wiele się wydarzyło. Scena kameralna otrzymała imię Wojciecha Szelachowskiego, naszego kolegi, który zmarł w zeszłym roku a przepracował w BTL-u niemal całe życie. Był mocno związany z teatrem i miał ogromny wpływ na jego linię artystyczną oraz zespół. Mam nadzieję, że dzięki temu symbolicznemu zdarzeniu zostanie już z nami na zawsze i będzie patronem tej przestrzeni. Jeszcze tego samego wieczoru odbyła się też premiera „Rzadkich gatunków". To bardzo oryginalny spektakl, który na pewno będzie miał swoich wiernych fanów, zwłaszcza wśród widzów, którym blisko jest do literatury science-fiction, a los świata od strony ekologicznej, bioetycznej nie jest obojętny. Podczas tych świątecznych dni związanych z teatrem zdarzyło się też coś, co, mam nadzieję, będzie powtarzało się już cyklicznie. Z ratusza rozbrzmiała piosenka napisana przez Wojciecha Szelachowskiego i Krzysztofa Dziermę, śpiewana przez artystów związanych z BTL. Ma piękny refren: „Bądź rozważny, kochaj teatr". Taka sytuacja nie zdarzyła się nigdy wcześniej w Białymstoku, a zaryzykuję tezę, że nawet w całej Polsce. Dwukrotnie – w święto Lalkarzy i w Międzynarodowy Dzień Teatru w naszym mieście rozbrzmiewały dwa hejnały – ten oficjalny oraz ten drugi teatralny. To wszystko dało nam dużo dobrej energii na kolejne miesiące.

Jakie przesłanie przyświecało tegorocznym obchodom Światowego Dnia Lalkarstwa?
– Jak zawsze było bardzo ciekawe, a jego autorem był Yaya Coulibaly, afrykański artysta lalkarz. Znalazło się w nim mnóstwo cudownych treści, ale jedna z nich szczególnie zapadła mi w pamięć. Mówiła ona o tym, że sztuka, szczególnie ta lalkarska, może mieć wyjątkowe zdolności do budowania sojuszy i zakopywania toporów wojennych.

To zdanie idealnie wpisuje się w charakter działalności BTL-u. Od lat współpracujecie z teatrami z całego świata. Udowadniacie, że granice państw nie są barierą przy tworzeniu i propagowaniu sztuki.
– Może dlatego to zdanie tak mocno utkwiło mi w głowie. Teatr lalkowy jest znakomitym medium pozwalającym przybliżać wartości kulturowe z innych regionów świata. Artyści z Porto, z którymi stworzyliśmy „Rzadkie gatunki", mieszkają w najbardziej wysuniętym na zachód zakątku Unii Europejskiej, Białystok jest z kolei po tej wschodniej stronie. Zbudowaliśmy więc teatralny most przez cały kontynent.

A jakie granice przekracza zainaugurowana niedawno kolejna edycja programu „Przestrzenie sztuki – taniec"?
– Ten projekt ma kilka warstw. Najbardziej praktyczna dotyczy prostego faktu, że wciąż istnieje niewiele instytucji, które zatrudniają tancerzy tańca współczesnego. Ma to być więc realna pomoc przy realizowaniu, ale też prezentowaniu spektakli w tej konwencji. Wybrane tytuły pokazujemy w całej Polsce, ale też pomagamy przy ich produkcji. Zaangażowane jest w to całe nasze zaplecze teatralne. Na koniec sezonu zaprosimy na najnowszą premierę. To bardzo ciekawy projekt chociażby ze względu na możliwość spotkania się ze sobą różnych środowisk, a przecież lalkarstwu zawsze było blisko do tańca. Już sama postać sceniczna w teatrze lalek to według definicji słynnego artysty-lalkarza, prof. Jana Wilkowskiego – wyobrażenie formy i ruchu. Ruch w teatrze może stać się tańcem, więc jesteśmy blisko siebie. Wynikają z tego na pewno nowe inspiracje. Obecnie wielu tancerzy na całym świecie angażuje się bezpośrednio w teatr lalkowy, np. grupa „Duda Paiva Company".

Zbliżają się Pikniki Teatralne. Możemy już zdradzić, co się będzie na nich działo?
– Podczas pierwszego, majowego pikniku pokażemy nasze spektakle, czyli premierowego „Słowika" oraz „Robota i Motylka". Będą też warsztaty ze storytellingu oraz zajęcia plastyczne i muzyczne. Nie zabraknie akcentu teatralno-muzycznego w postaci występu zespołu „Wielbłądy" z opowieścią wywiedzioną z kultury afrykańskiej. Jeśli dopisze pogoda, koncert odbędzie się w plenerze, w naszym patio. Drugi piknik, który odbędzie się w czerwcu podczas Dni Miasta, uświetnią m.in. goście z warszawskiego teatru Baj oraz Merlin Puppet Theatre z Niemiec, z najnowszą premierą „Dziewczynka z małą walizką". Artyści gościli już u nas dwukrotnie na festiwalu „Metamorfozy Lalek", więc mamy pewność co do wysokiej jakości artystycznej. Zagramy także „Puszczańskie opowieści" w plenerze, tuż przy budynku teatru, inaugurując tym samym „nową scenę", którą nazwałem „Eko-sceną pod drzewkiem". Do tego oczywiście zaprosimy na warsztaty muzyczne, plastyczne i literackie. Całości patronują starożytne muzy, które opiekowały się poszczególnymi naukami i sztukami. Stąd „Piknik teatralny z Muzami". ●

Rozmawiał: Tomasz Kowalewicz

SPONSOR
Białystok/34430569
BTL

REKLAMA
Białystok/34430568

MAJ 2026

13 9⁰⁰ AMELKA, BÓBR I KRÓL NA DACHU
14 9⁰⁰ TRUFEL; 11¹⁵ AMELKA, BÓBR I KRÓL NA DACHU
15 9⁰⁰ TRUFEL; 11¹⁵ AMELKA, BÓBR I KRÓL NA DACHU
16 14⁰⁰ TRUFEL; 18⁰⁰ PUSTOSTANY
17 14⁰⁰ TRUFEL; 16⁰⁰ ŚLIMAK; 18⁰⁰ PUSTOSTANY
19 9⁰⁰ ŚLIMAK
20 9⁰⁰|11⁰⁰ ŚLIMAK
21 9⁰⁰ KULKI; 9⁰⁰ ONY
22 9⁰⁰ KULKI; 9⁰⁰ ONY; 19⁰⁰ HOTEL RITZ. MUSICAL
23 14³⁰ KULKI; 15⁰⁰ ONY; 19⁰⁰ HOTEL RITZ. MUSICAL
24 14⁰⁰ KULKI; 16⁰⁰ ONY
26 9⁰⁰ ONY; 18⁰⁰ HOTEL RITZ. MUSICAL
27 9⁰⁰ ONY; 9⁰⁰ ROBOT I MOTYLEK; 18⁰⁰ HOTEL RITZ. MUSICAL
28 9⁰⁰ ONY; 9⁰⁰ ROBOT I MOTYLEK; 18⁰⁰ HOTEL RITZ. MUSICAL
29 9⁰⁰ ONY; 9⁰⁰ ROBOT I MOTYLEK
30 PIKNIK TEATRALNY
31 PIKNIK TEATRALNY

2 15⁰⁰ SŁOWIK; 18⁰⁰ TRANSPORT: CONNECTING FLIGHTS
3 15⁰⁰ SŁOWIK; 18⁰⁰ TRANSPORT: CONNECTING FLIGHTS
5 9⁰⁰ SŁOWIK; 12⁰⁰ TRANSPORT: CONNECTING FLIGHTS
6 9⁰⁰ TRANSPORT: CONNECTING FLIGHTS; 9⁰⁰ HOCKI - KLOCKI; 11⁰⁰ SŁOWIK
7 9⁰⁰ TRANSPORT: CONNECTING FLIGHTS; 9⁰⁰ HOCKI - KLOCKI; 11⁰⁰ SŁOWIK
8 9⁰⁰ SŁOWIK; 12⁰⁰ TRANSPORT: CONNECTING FLIGHTS
9 16⁰⁰ AMELKA, BÓBR I KRÓL NA DACHU; 19⁰⁰ RZADKIE GATUNKI
10 16⁰⁰ AMELKA, BÓBR I KRÓL NA DACHU; 19⁰⁰ RZADKIE GATUNKI
12 9⁰⁰ AMELKA, BÓBR I KRÓL NA DACHU; 12⁰⁰ RZADKIE GATUNKI

BTL białostocki teatr lalek

BIAŁOSTOCKI TEATR LALEK
Miejska Instytucja Kultury
ul. Kalinowskiego 1, 15-875 Białystok
www.btl.bialystok.pl

KASA BILETOWA
tel. 85 742 50 31 wew. 112, 115
tel. 85 742 50 33
organizacja@btl.bialystok.pl

Białystok
Polskie Radio dzieciom
Polskie Radio Białystok

1 RP

eprasa.pl 80426b2470

Szczecin

Matecki stanie w końcu przed sądem

Na procesie oskarżeni, którzy przyznali się już do winy, mogą ujawnić kompromitujące polityków szczegóły przestępstw.

Adam Zadworny

Na 14 maja sąd wyznaczył posiedzenie organizacyjne w procesie posła PiS Dariusza Mateckiego i siedmiu innych osób oskarżonych o udział w defraudacjach pieniędzy z Funduszu Sprawiedliwości. Z powodu olbrzymiego zainteresowania mediów, sprawa będzie prowadzona najprawdopodobniej w sali 138, największej w szczecińskim sądzie, w której odbywały się najgłośniejsze procesy, przykuwające uwagę opinii publicznej.

• **Dariusz Matecki nie przyznaje się do winy i przedstawia się jako ofiara „reżimu Tuska"** FOT. CEZARY ASZKIEŁOWICZ / AGENCJA WYBORCZA.PL

Matecki na ławie oskarżonych

Prokurator z Zespołu Śledczego nr 2 Prokuratury Krajowej zarzuca ośmiu osobom udział w defraudacji pieniędzy z Funduszu Sprawiedliwości, które zamiast do ofiar przestępstw trafiały do kieszeni polityków i ich znajomych. Chodzi o 16,5 mln zł, które dostały stowarzyszenia Fidei Defensor i Przyjaciół Zdrowia (dziś Przyjaciół Mediów), powiązane z politykami dawnej partii Zbigniewa Ziobry, w tym z obecnym posłem PiS Dariuszem Mateckim oraz ich bliskimi i znajomymi. Pieniądze szły m.in. na partyjną propagandę, promocję Mateckiego, pisanie donosów do prokuratury, np. na aktywistki Strajku Kobiet, przy okazji – jak twierdzi prokuratura – część z nich była defraudowana.

Aktem oskarżenia objęto posła Dariusza Mateckiego, Adama S. (prezesa stowarzyszenia Fidei Defensor, dawniej Nowy Koliber) oraz Mateusza W. (prezesa stowarzyszenia Przyjaciół Zdrowia, byłego wicewojewodę zachodniopomorskiego z Suwerennej Polski), a także Grzegorza W., Dorotę W., Patrycję S., Ninę W. i Mikołaja W.

Na Mateckim ciąży sześć zarzutów. Trzy pierwsze dotyczą udziału – wraz z innymi osobami z Ministerstwa Sprawiedliwości, w tym ze zbiegłym z Polski wiceministrem Marcinem Romanowskim – w ustawieniu trzech konkursów na dotacje z Funduszu Sprawiedliwości. Czwarty zarzut dotyczy prania brudnych pieniędzy (447,5 tys. zł), pochodzących z wyłudzeń, a dwa kolejne są związane z synekurami szczecińskiego polityka w Lasach Państwowych, z których Matecki miał wyłudzić łącznie około 483 tys. zł.

Matecki, który był tymczasowo aresztowany, nie przyznaje się do winy i przedstawia się jako ofiara „reżimu Tuska". Jednak niektórzy z oskarżonych opowiedzieli o sposobach wyłudzania publicznych pieniędzy. Chodzi m.in. o wielokrotne zawyżanie wartości usług albo płacenie za usługi nigdy niewykonane.

Jeden z oskarżonych pracuje w sądzie

Podczas tego procesu powinny wyjść na jaw kompromitujące dla ludzi Ziobry i ich współpracowników szczegóły, dotychczas objęte tajemnicą śledztwa.

Jesienią zeszłego roku stało się jasne, że proces poprowadzi sędzia Michał Krzywulski, którego wylosowano do tej sprawy. Ma kilkunastoletnie doświadczenie orzecznicze, pracował m.in. w Łobzie i Goleniowie. We wrześniu 2025 r. został delegowany do Sądu Okręgowego w Szczecinie.

Kiedy przydzielono mu sprawę Mateckiego, złożył do Sądu Najwyższego wniosek o jej przeniesienie do innego sądu okręgowego, poza Szczecinem. Tłumaczył to tym, że jedna z osób oskarżonych jest zatrudniona w Sądzie Apelacyjnym w Szczecinie na stanowisku administracyjnym.

– Ewentualne środki odwoławcze od orzeczeń wydanych przez Sąd Okręgowy w Szczecinie rozpoznawać będzie Sąd Apelacyjny w Szczecinie i stąd ten wniosek. Chodzi o szeroko rozumiane dobro wymiaru sprawiedliwości – tłumaczył wtedy sędzia Michał Tomala, rzecznik prasowy szczecińskiego sądu okręgowego.

W styczniu Sąd Najwyższy nie zgodził się na przeniesienie sprawy Mateckiego do innego miasta.

Na majowej rozprawie organizacyjnej – takie organizuje się tylko przed dużymi procesami – sędzia, prokurator i obrońcy ustalą zasady sprawnego przeprowadzenia postępowania, w tym rozpiszą terminy kolejnych rozpraw.

– W naszej rzeczywistości nie ma jednak szans na prawomocny wyrok w tej sprawie przed wyborami parlamentarnymi w 2027 r. – mówi jeden z zaangażowanych w nią obrońców. Ma to kluczowe znaczenie dla Mateckiego, bo osoba skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo nie może być posłem ani kandydować do Sejmu. A jeśli już jest posłem, to w momencie uprawomocnienia się wyroku skazującego, traci mandat. ●

OGŁOSZENIE PŁATNE Rzeszów/34430507

1 RP

eprasa.pl 80426b2470

Maksymilianowo – Kościerzyna

Przyszłość na dobrych torach

Modernizowana stacja Maksymilianowo

zapewni lepszy dostęp do kolei oraz sprawny transport towarów

Stacja Maksymilianowo to jedno z kluczowych miejsc na kolejowej mapie Polski, gdzie krzyżują się dwie strategiczne magistrale – linia nr 201 (Nowa Wieś Wielka – Gdynia Port) oraz linia nr 131 (Chorzów Batory – Tczew). Dzięki inwestycji realizowanej przez Polskie Linie Kolejowe S.A. jeszcze bardziej zyska na znaczeniu. Trwa modernizacja, która usprawni transport towarów między południem kraju a portami w Gdyni i Gdańsku, a pasażerom zapewni wygodniejsze i bardziej dostępne podróże na trasie Bydgoszcz – Trójmiasto. Na placu budowy prace wyraźnie przyspieszyły – trwają roboty ziemne i torowe, rozpoczęła się także budowa nowego przejścia podziemnego. Projekt jest dofinansowany przez Unię Europejską z programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021 – 2027.

Stacja Maksymilianowo

Montaż grodzic stalowych na budowie przejścia podziemnego

Jednym z najbardziej wymagających elementów inwestycji będzie budowa dwupoziomowego skrzyżowania obu linii. Oznacza to, że jedna z nich zostanie poprowadzona pod drugą – w specjalnie zaprojektowanym tunelu. To rozwiązanie stosowane jest rzadko, ponieważ większość skrzyżowań kolejowych odbywa się w jednym poziomie.

W Maksymilianowie układ torowy zostanie całkowicie przebudowany. Linia nr 131 zostanie poprowadzona dołem i wyprowadzona w kierunku północnym, natomiast linia nr 201 przebiegnie górą – łagodnym łukiem w stronę północno-zachodnią. Taki układ znacząco zwiększy przepustowość i płynność ruchu kolejowego w regionie. W obrębie stacji powstanie łącznie rozbudowany układ torowy o długości 42 km. Prace na torach będą prowadzone etapami, tak aby możliwe było utrzymanie ruchu kolejowego.

Kluczowym elementem nowej infrastruktury będą rozjazdy. Zaplanowano montaż 109 nowych urządzeń, z czego około 90 proc. będzie instalowanych w gotowych blokach o długości przekraczającej 60 metrów. Inwestycja obejmuje również montaż 18 rozjazdów o promieniu 2500 metrów – największym stosowanym na liniach kolejowych. Tak duży promień oznacza łagodniejsze łuki, co pozwoli pociągom przejeżdżać przez nie szybciej i płynniej.

Dotychczas zdemontowaliśmy około 2 km starych torów, usunęliśmy ponad 9,5 tys. m^3 podsypki tłuczniowej oraz wykonaliśmy roboty ziemne obejmujące blisko 12 tys. m^3 gruntu pod nową infrastrukturę.

Modernizacja stacji to nie tylko nowe tory i rozjazdy, ale także większa wygoda dla pasażerów. Rozpoczęliśmy budowę przejścia podziemnego, które zastąpi dotychczasowe przejście w poziomie szyn. Obiekt zostanie wyposażony w windy oraz schody, dzięki czemu dostęp do kolei zyskają również osoby o ograniczonych możliwościach poruszania się.

Powstaną trzy nowe perony wyposażone w wiaty, ławki, oświetlenie LED oraz dynamiczną informację pasażerską. Na antypoślizgowych nawierzchniach zamontujemy ścieżki naprowadzające dla osób niewidomych i niedowidzących. Przygotowaliśmy już teren pod budowę pierwszego z nich.

Modernizacja stacji Maksymilianowo stanowi część większego przedsięwzięcia – przebudowy linii kolejowej nr 201 Maksymilianowo – Kościerzyna. To jeden z największych projektów realizowanych przez Polskie Linie Kolejowe S.A. na północy Polski. Inwestycja została podzielona na cztery odcinki: Maksymilianowo, Maksymilianowo – Wierzchucin, Wierzchucin – Lipowa Tucholska oraz Lipowa Tucholska – Kościerzyna. Cała trasa zostanie zmodernizowana do 2029 roku, co znacząco wzmocni rolę tego korytarza transportowego w obsłudze przewozów towarowych i pasażerskich.

Demontaż rozjazdów na stacji Maksymilianowo

Poprawiamy komfort podróży
– modernizujemy infrastrukturę pasażerską

Zwiększamy prędkość
– tworzymy warunki dla szybkich przewozów pasażerskich i towarowych

Sprzyjamy środowisku
– elektryfikujemy linię kolejową, zmniejszamy negatywny wpływ transportu na środowisko

Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko

Rzeczpospolita Polska

Dofinansowane przez Unię Europejską

PKP POLSKIE LINIE KOLEJOWE S.A.

Bydgoszcz-Toruń/34430696

eprasa.pl 80426b2470

Syndyk masy upadłości Elizy Mazur, sygnatura akt LU1S/GUp-s/724/2025, zaprasza do składania ofert na sprzedaż z wolnej ręki w trybie wyboru najkorzystniejszej oferty, za cenę nie niższą niż wycena rzeczoznawcy PZMot, składnika masy upadłości w postaci - Skuter marki PEUGEOT, model KISBEE, rok prod. 2020, nr rej. LU439W - cena wywoławcza 2.900,00zł (dwa tysiące dziewięćset złotych 00/100),
Oferty pisemne z określeniem oferenta, adresem i numerem telefonu kontaktowego, określeniem przedmiotu transakcji, oferowaną cenę (liczbowo i słownie), określeniem sposobu i terminu płatności, zobowiązanie oferenta do pokrycia wszelkich podatków i kosztów związanych z transakcją, z dopiskiem: „OFERTA w postępowaniu Elizy Mazur, sygn. akt LU1S/GUp-s/724/2025", należy przesyłać na adres Biuro Syndyka, ul. Narutowicza 55/6, 20-016 Lublin, w terminie 21 dni od dnia ukazania się obwieszczenia w Krajowym Rejestrze Zadłużonych.
Z wyceną rzeczoznawcy można zapoznać się na stronie internetowej www.kancelaria-empe.pl w zakładce *Ogłoszenia sprzedaży/Sprzedaż z wolnej ręki.*

Lublin/34431427

Prezydent Miasta Lublin

działając na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 399) podaje do publicznej wiadomości wykaz dotyczący nieruchomości Skarbu Państwa, przeznaczonych

do oddania w dzierżawę w trybie bezprzetargowym,

oznaczonej jako działka nr 37/8 (obr. 26 – Rury Brygidkowskie, ark. 4) położona w Lublinie przy Al. Racławickich /ciąg komunikacyjny/ oraz udziału do 1/2 części oznaczonej jako działka nr 7/13 (obr. 16 – Kośminek, ark. 1) położona w Lublinie przy ul. Garbarskiej /droga dojazdowa/.

Wykaz został umieszczony od dnia 24 kwietnia 2026 r. na okres 21 dni, na elektronicznej tablicy ogłoszeń w siedzibie Prezydenta Miasta Lublin – Ratusz, Plac Króla Władysława Łokietka 1 oraz na tablicy ogłoszeń w Wydziale Gospodarowania Mieniem i Energią Urzędu Miasta Lublin, ul. Wieniawska 14, VII i VIII piętro, a także na stronach internetowych Urzędu Miasta Lublin.

Wykaz jest także publikowany na stronie Wojewody Lubelskiego w Biuletynie Informacji Publicznej przez okres 21 dni.

Lublin/34431425

NOWOŚĆ

Słówko
Literówka
Quizy
Sudoku
Krzyżówki

Szukaj w APLIKACJ WYBORCZEJ

Zeskanuj QR kod i pobierz aplikację

POBIERZ Z Google Play
Pobierz w App Store

Administracja Domów Miejskich „ADM" Spółka z o. o.

z siedzibą w Bydgoszczy przy ul. Śniadeckich 1 (dalej ADM)

ogłasza przetarg pisemny nieograniczony na najem następujących lokali użytkowych:

1. **ul. Gdańska 30 (oficyna), pow. lokalu 107,48 m²**
   dane kontaktowe: ROM-3, ul. Gdańska 9, tel. (52) 34-88-920
   lokal wykorzystywany był na działalność usługowa
2. **ul. Dworcowa 45, pow. lokalu 56,65 m²**
   dane kontaktowe: ROM-3, ul. Gdańska 9, tel. (52) 34-88-920
   lokal wykorzystywany był na działalność handlową
3. **ul. Dworcowa 59, pow. lokalu 59,62 m²**
   dane kontaktowe: ROM-3, ul. Gdańska 9, tel. (52) 34-88-920
   lokal wykorzystywany był na działalność magazynową
4. **ul. Dworcowa 87, pow. lokalu 8,74 m²**
   dane kontaktowe: ROM-3, ul. Gdańska 9, tel. (52) 34-88-920
   lokal wykorzystywany był na działalność biurową
5. **ul. Dworcowa 87, pow. lokalu 14,63 m²**
   dane kontaktowe: ROM-3, ul. Gdańska 9, tel. (52) 34-88-920
   lokal wykorzystywany był na działalność biurową
6. **ul. Dworcowa 87, pow. lokalu 17,55 m²**
   dane kontaktowe: ROM-3, ul. Gdańska 9, tel. (52) 34-88-920
   lokal wykorzystywany był na działalność biurową
7. **ul. Dworcowa 87, pow. lokalu 27,56 m²**
   dane kontaktowe: ROM-3, ul. Gdańska 9, tel. (52) 34-88-920
   lokal wykorzystywany był na działalność biurową
8. **ul. Dworcowa 75, pow. lokalu 32,94 m²**
   dane kontaktowe: ROM-3, ul. Gdańska 9, tel. (52) 34-88-920
   lokal wykorzystywany był na pracownię plastyczną
9. **ul. Sienkiewicza 14 (oficyna), pow. lokalu 246,38 m²**
   dane kontaktowe: ROM-3, ul. Gdańska 9, tel. (52) 34-88-920
   lokal wykorzystywany był na działalność usługowo-magazynową
10. **ul. Warszawska 23, pow. lokalu 87,70 m²**
    dane kontaktowe: ROM-3, ul. Gdańska 9, tel. (52) 34-88-920
    lokal wykorzystywany był na dzialalność statutową
11. **ul. Dworcowa 35, pow. lokalu 81,67 m²**
    dane kontaktowe : ROM-3, ul. Gdańska 9, tel. (52) 34-88-920
    lokal wykorzystywany był na działalność handlową
12. **ul. Gdańska 37, pow. lokalu 83,61 m²**
    dane kontaktowe: ROM-3, ul. Gdańska 9, tel. (52) 34-88-920
    lokal wykorzystywany był na działalność handlową

Szczegółowe warunki przetargu zawiera ogłoszenie i Regulamin publikowany na stronie internetowej: www.adm.com.pl,

W sprawie zapoznania się ze stanem technicznym lokalu i zakresem niezbędnych prac przystosowujących lokal należy kontaktować się zgodnie z danymi podanymi powyżej.

Wszelkie prace remontowe związane z przystosowaniem lokalu do prowadzenia w nim działalności przyszły najemca przeprowadzi we własnym zakresie i na swój koszt i ryzyko, bez możliwości zwrotu poniesionych nakładów oraz uzyska wszelkie wymagane prawem pozwolenia, uzgodnienia, opinie itp. niezbędne do prowadzenia działalności w lokalu.

Najemca zobowiązany będzie rozpocząć działalność w lokalu zgodnie z umówionym użytkiem w terminie czterech miesięcy od daty podpisania umowy. Nie rozpoczęcie działalności skutkować może rozwiązaniem umowy.

Oferty sporządzone wyłącznie na formularzach pobranych ze strony internetowej www.adm.com.pl należy składać **do dnia 18.05.2026r. do godziny 10:45** w siedzibie „ADM" przy ul. Śniadeckich 1. Oferty należy umieścić w zamkniętej kopercie, z opisem „Oferta-przetarg", adres lokalu, dane oferenta.

Otwarcie ofert nastąpi **w dniu 18.05.2026r. o godzinie 11:00 w** siedzibie ADM (sala nr 14).

Warunkiem udziału w przetargu jest wpłacenie wadium w kwocie 1.000,00 zł w odniesieniu do każdego lokalu użytkowego na rachunek ADM nr **77 1020 1462 0000 7602 0349 6296 .** Potwierdzenie wniesienia wadium należy załączyć do oferty.

Umowa najmu zgodna będzie ze wzorem dostępnym na stronie internetowej www.adm.com.pl

Wynajmujący zastrzega sobie prawo: swobodnego wyboru ofert, odwołania przetargu lub zmianie jego warunków, zamknięcia przetargu bez wybrania którejkolwiek z ofert.

Bydgoszcz-Toruń/34431418

INFORMACJA

BURMISTRZ ZALEWA

zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity: Dz. U. z 2026 r., poz. 399)

informuje, iż w siedzibie Urzędu Miejskiego w Zalewie przy ul. Częstochowskiej 8, a także na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Zalewo: www.bip.zalewo.pl, został podany do publicznej wiadomości

wykaz dotyczący działek nr: 230/8 oraz 231/4, położonych w obrębie Zalewo nr 1, przeznaczonych do sprzedaży w trybie przetargu nieograniczonego.

Olsztyn/34431541

INFORMACJA

BURMISTRZ ZALEWA

zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity: Dz. U. z 2026 r., poz. 399)

informuje, iż w siedzibie Urzędu Miejskiego w Zalewie przy ul. Częstochowskiej 8, a także na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Zalewo: www.bip.zalewo.pl, został podany do publicznej wiadomości

wykaz, dotyczący nieruchomości gruntowej określonej numerem ewidencyjnym jako działka nr 232/58, położonej w obrębie Zalewo nr 1, przeznaczonej do sprzedaży w trybie przetargu ograniczonego.

Olsztyn/34431540

Burmistrz Miasta Augustowa

działając na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2026 r. poz. 399) podaje do publicznej wiadomości, iż w siedzibie Urzędu Miejskiego w Augustowie na tablicy ogłoszeń oraz w Biuletynie Informacji Publicznej: bip.um.augustow.pl i stronie internetowej Urzędu: urzad.augustow.pl, został zamieszczony na okres od 24.04.2026 r. do 15.05.2026 r.

wykaz nieruchomości położonych w Augustowie przeznaczonych do sprzedaży:

– nieruchomość oznaczona numerem geodezyjnym 1/66, o pow. 2695 m², obręb 4.

Szczegółowe informacje można uzyskać w Urzędzie Miejskim w Augustowie ul. Młyńska 35, pokój Nr 303, tel. 87 643 42 23, 532 401 967.

Burmistrz Miasta Augustowa

Białystok/34431550

AGENCJA MIENIA WOJSKOWEGO

OGŁOSZENIE OGŁOSZENIE OGŁOSZENIE OGŁOSZENIE

AGENCJA MIENIA WOJSKOWEGO ODDZIAŁ REGIONALNY w OLSZTYNIE

Oddział Regionalny Agencji Mienia Wojskowego w Olsztynie poszukuje **w Wielbarku**:
- umeblowanych lokali mieszkalnych o strukturze: 1p+k (pokój o powierzchni min. 15 m² i max. 20 m²).
- umeblowanych lokali mieszkalnych o strukturze 2p+k (każdy z pokoi o powierzchni min. 12 m² i max. 20 m², kuchnia powinna być pomieszczeniem samodzielnym).

Lokale zostaną przeznaczone na zakwaterowanie żołnierzy zawodowych.
Planowany termin wynajmu – od maja/czerwca 2026 roku na okres minimum 1 roku (z możliwością przedłużenia).
Zapraszamy do składania wstępnych ofert osoby prawne oraz osoby fizyczne.
Oferty z dopiskiem **„ Oferta wynajęcia lokalu mieszkalnego w Wielbarku "** proszę przesyłać na adres AMW OR Olsztyn, ul. Kasprowicza 1, 10-219 Olsztyn lub w formie elektronicznej na adres e-mail: olsztyn@amw.com.pl **do dnia 11.05.2026 roku** na formularzu dostępnym na stronie: https://amw.com.pl/pl/amw/komunikaty

OGŁOSZENIE OGŁOSZENIE OGŁOSZENIE OGŁOSZENIE OGŁOSZENIE OGŁOSZENIE OGŁOSZENIE OGŁOSZENIE

Olsztyn/34431285

PREZYDENT MIASTA OPOLA

z a w i a d a m i a ,

że na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Opola przy ul. płk. W. Pileckiego 1, (hol budynku Centrum Usług Publicznych) podawany jest do publicznej wiadomości na okres 21 dni:

- wykaz magazynu oraz pomieszczenia gospodarczego przeznaczonych do oddania w użyczenie na okres do 3 lat (części działki nr 10/39 obręb: Opole),
- wykaz pomieszczenia gospodarczego przeznaczonego do oddania w najem w trybie bezprzetargowym na okres do 3 lat (część działki nr 1096 obręb: Opole).

Dodatkowo pełną informację o ww. wykazie pomieszczenia gospodarczego można znaleźć na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miasta Opola, w zakładce ogłoszenia: https://www.bip.um.opole.pl

Opole/34431233

eprasa.pl 80426b2470

AGENCJA MIENIA WOJSKOWEGO

OGŁOSZENIE OGŁOSZENIE OGŁOSZENIE

AGENCJA MIENIA WOJSKOWEGO ODDZIAŁ REGIONALNY w OLSZTYNIE

Oddział Regionalny Agencji Mienia Wojskowego w Olsztynie poszukuje **w Nidzicy** :

- umeblowanych lokali mieszkalnych o strukturze 2p+k, 3p+k (każdy z pokoi o powierzchni min. 8 m^2 i max. 20 m^2, kuchnia powinna być pomieszczeniem samodzielnym).
- nieumeblowanych lokali mieszkalnych o strukturze trzy pokoje z kuchnią albo aneksem kuchennym (o powierzchni pokoi od 32 m^2 do 48 m^2).

Lokale zostaną przeznaczone na zakwaterowanie żołnierzy zawodowych.
Planowany termin wynajmu – od maja/czerwca 2026 roku na okres minimum 1 roku (z możliwością przedłużenia).
Zapraszamy do składania wstępnych ofert osoby prawne oraz osoby fizyczne.

Oferty z dopiskiem **„ Oferta wynajęcia lokalu mieszkalnego w Nidzicy "** proszę przesyłać na adres AMW OR Olsztyn, ul. Kasprowicza 1, 10-219 Olsztyn lub w formie elektronicznej na adres e-mail : olsztyn@amw.com.pl **do dnia 11.05.2026 roku** na formularzu dostępnym na stronie: https://amw.com.pl/pl/amw/komunikaty

OGŁOSZENIE OGŁOSZENIE OGŁOSZENIE OGŁOSZENIE OGŁOSZENIE OGŁOSZENIE OGŁOSZENIE OGŁOSZENIE OGŁOSZENIE OGŁOSZENIE OGŁOSZENIE

Olsztyn/34431091

W dniu 12 kwietnia 2026r zginął śmiercią lotnika

Andrzej Majewski

Doskonały pilot szybowcowy, opiekun młodzieży lotniczej i wspaniały przyjaciel.

Wyrazy współczucia

Żonie, Dzieciom i całej Rodzinie

składa

dr med. Jerzy Kolasiński

www.nekrologi.wyborcza.pl/34431319

PREZYDENT MIASTA RZESZOWA

ogłasza przetarg ustny nieograniczony na najem lokali użytkowych do działalności biurowej, handlowej i usługowej.

1. Przedmiotem przetargu jest najem lokali użytkowych, wyszczególnionych w poniższym wykazie. Przetarg ma na celu uzyskanie najwyższej stawki czynszu od 1m^2 powierzchni lokalu za 1 miesiąc.
2. Otwarcie przetargu nastąpi **14 maja 2026 r., o godz. 10^{00}** w siedzibie Centrum Innowacji Miejskich Urban Lab, ul. 3 Maja 13 (I piętro, mała sala). W przetargu mogą brać udział osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, osoby prawne, jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej lub osoby fizyczne nie prowadzące działalności gospodarczej a biorące udział w licytacji stanowiska garażowego (pkt. 5 wykazu), które wpłacą wadium do dnia **12 maja 2026 r.,** przelewem na konto Biura Gospodarki Mieniem Miasta Rzeszowa Pl. Ofiar Getta 3, PEKAO S.A nr **50 1240 1037 1111 0011 5318 0500.**
   Lokale licytowane będą w kolejności określonej w poniższym wykazie. Do licytacji dopuszczone będą osoby które stawiły się i których dokumenty zostały zweryfikowane przez Komisję Przetargową przed rozpoczęciem licytacji danego lokalu.
   Za datę wpłaty uznaje się datę wpływu środków na rachunek Biura.
3. Przystępujący do przetargu winien przedłożyć Komisji Przetargowej następujące dokumenty:
   - dowód wpłaty wadium,
   - dowód tożsamości,
   - wypis z właściwego rejestru lub ewidencji działalności gospodarczej (za wyjątkiem osób biorących udział w licytacji stanowiska garażowego),
   - pisemne pełnomocnictwo osób reprezentujących podmioty gospodarcze, osoby fizyczne bądź jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej
   - oświadczenie osoby biorącej udział w przetargu, że zapoznała się ze stanem technicznym danego lokalu i go akceptuje.
4. Do wylicytowanej stawki czynszu najmu będzie doliczone 23% podatku VAT i opłaty za centralne ogrzewanie, energię elektryczną, wodę i ścieki, wywóz śmieci itp.
5. Uczestnicy przetargu powinni zapoznać się ze stanem technicznym lokali (szczególnie pod kątem prowadzonej działalności) oraz warunkami najmu.
6. Informacje można uzyskać w godz. 8 – 15 w Biurze Gospodarki Mieniem Miasta Rzeszowa, plac Ofiar Getta 3, pokój nr 10, tel. 17 875 47 12.
7. W terminie do 22 maja 2026 r. należy wpłacić kaucję w wysokości 2 miesięcznego czynszu i zawrzeć umowę najmu lokalu z Miejskim Zarządem Budynków Mieszkalnych sp. z o.o. w Rzeszowie na podstawie skierowania wydanego przez Biuro.
8. Kaucja zostanie złożona na oprocentowanym koncie bankowym na ewentualne pokrycie należności z tytułu najmu lokalu.
9. Wadium wpłacone przez oferenta, który przetarg wygrał, zaliczone zostanie na poczet kaucji najmu lokalu.
10. W przypadku uchylenia się przez osobę, która wygrała przetarg od zawarcia umowy najmu lub braku wpłaty całości kaucji w terminie ustalonym – wadium przepada na rzecz właściciela.
11. Pozostałym uczestnikom przetargu wadium zostanie zwrócone po jego zakończeniu, nie później niż w terminie 3 dni.
12. Zastrzega się prawo odstąpienia od przetargu na dany lokal lub unieważnienia przetargu bez podania przyczyny.

Nr	Adres lokalu – ulica	Oznaczenie nieruchomości według katastru i księgi wieczystej			Opis lokalu		Pow. lokalu w m^2 (podlegająca licytacji)	Pow. piwnic nie podlegająca licytacji. Stawka czynszu 10,0 zł/m^2 /m-c/ netto	Stawka wywoławcza czynszu mies. w zł/m^2/m-c/ netto/	Wysokość wadium w zł
		Obręb	Nr działki	Nr Kw.	Położenie w budynku	Przeznaczenie lokalu				
1	Dąbrowskiego 1	207	1389/4	RZ1Z/00039679/8	przyziemie	biuro, handel, usługi	35,82		18,00	1290,00
2	Dąbrowskiego 5	207	1391/18	RZ1Z/00021908/4	parter	biuro, handel, usługi	44,38		18,00	1598,00
3	Dąbrowskiego 58	207	1690	RZ1Z/00034804/9	parter	biuro, handel, usługi	12,50		30,00	750,00
4	Dąbrowskiego 79	207	1713/1	RZ1Z/00034784/2	parter	biuro, handel, usługi	16,48		20,00	659,00
5	Bulwarowa 1 (stanowisko nr 11)	207	1483/7	RZ1Z/00028677/4	garaż	stanowisko garażowe	14,28		13,00	371,00
6	Broniewskiego 32	213	953	RZ1Z/00038398/7	parter (prześwit)	biuro, handel, usługi	12,66		25,00	633,00
7	Okulickiego 5	213	1199	RZ1Z/00040875/2	parter	biuro, handel, usługi	25,10		20,00	1004,00
8	Okulickiego 7	213	198	RZIZ/00035289/9	parter	biuro, handel, usługi	58,19		37,00	4306,00
9	Kr. Augusta 11	213	747	RZ1Z/00005106/4	parter	biuro, handel, usługi	42,00		18,00	1512,00
10	Skubisza 9	213	925/2 (w KW 925)	RZ1Z/00118186/3	budynek przychodni (I piętro)	gabinet (wraz z częściami wspólnymi)	21,28		20,00	851,00
11	Skubisza 9	213	925/2 (w KW 925)	RZ1Z/00118186/3	budynek przychodni (I piętro)	gabinet (wraz z częściami wspólnymi)	32,53	13,50	20,00	1571,00
12	Ks. Jałowego 3	207	851	RZ1Z/00067195/6	parter	biuro, handel, usługi	113,11		28,00	6334,00
13	Słowackiego 8	207	968/4	RZ1Z/00071150/0	parter	biuro, handel, usługi	28,65		50,00	2865,00
14	Jabłońskiego 3	207	521/6	RZ1Z/00063298/0	strych	magazyn	18,90		18,00	680,00
15	Zbyszewskiego 15	214	110/11	RZ1Z/00040509/6	I piętro	biuro, usługi	22,52	9,63	23,00	1229,00
16	Zbyszewskiego 15	214	110/11	RZ1Z/00040509/6	I piętro	biuro, usługi	30,45	13,02	23,00	1661,00

Rzeszów/34431512

SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA BUDOWLANI

OGŁOSZENIE

Spółdzielnia Mieszkaniowa „BUDOWLANI"
w Radomiu ul. Planty 15
tel. 36-218-10, 36-224-85, fax 36-226-19

OGŁASZA PRZETARG NIEOGRANICZONY NA WYKONANIE ROBÓT REMONTOWYCH:

Zadanie 1 – remont elewacji budynku Planty 25A
Zadanie 2 – remont elewacji budynku Planty 25B
Zadanie 3 – remont elewacji budynku Batalionów Chłopskich 6/8
Zadanie 4 – remont elewacji budynku Kosowska 32
Zadanie 5 – remont elewacji budynku Spółdzielcza 11

Wymagany termin realizacji zamówienia – 30.09.2026 r.

Specyfikację istotnych warunków zamówienia odebrać można osobiście w siedzibie zamawiającego pokój nr 3. Cena formularza – 100 zł.

Oferty należy składać w zamkniętych kopertach w siedzibie zamawiającego w terminie do dnia **14 maj 2026 r. do godz. 12^{00}**. Otwarcie ofert nastąpi w dniu **14.05.2026 r. o godzinie 15^{00}.**

Wadium w wysokości określonej w specyfikacji należy wpłacać na konto Spółdzielni nr 16 1020 4317 0000 5002 0017 2650 w PKO BP S.A. I/Oddział Centrum Radom.

Upoważnieni do kontaktu z oferentami: Leszek Klimowicz, Aleksandra Malec w godzinach 8 – 15.

Zamawiający zastrzega sobie prawo unieważnienia przetargu lub zmniejszenia zakresu robót bez podania przyczyny.

Radom/34431514

Międzyzakładowa Spółdzielnia Mieszkaniowa „Zrzeszeni"
ul. Grunwaldzka 231 w Bydgoszczy

ogłasza pisemny przetarg nieograniczony na wykonanie robót remontowych w zakresie:

DOCIEPLENIE FRAGMENTÓW ŚCIAN W BUDYNKACH PRZY UL. WALENIOWA 18 (fragment elewacji północnej – klatka II), MROTECKA 9 (elewacja południowo-zachodnia), WALENIOWA 5 (szczyty - elewacja zachodnia oraz wschodnia) NA O.M. OSOWA GÓRA W SYSTEMIE CAPATEC CLASSIC EPS FIRMY CAPAROL W ZASOBACH MSM „ZRZESZENI" W BYDGOSZCZY

Dokumentację przetargową można otrzymać w Dziale TE p. 209 od poniedziałku 27.04.2026r.
Oferty wraz z ceną należy składać w zamkniętych kopertach w terminie do **11.05.2026r. godz. 12^{00}** w sekretariacie MSM „Zrzeszeni" p.206.
Informacji w sprawach przetargu udzielają:
- Kier. Administracji Osowa Góra tel. (052) 372-27-54, 513-060-186
- dział Tech. – Eksploat. tel. 513-059-420.

Zamawiający zastrzega sobie prawo przeprowadzenia dodatkowych negocjacji z wybranymi oferentami oraz prawo swobodnego wyboru oferty, jak też uznania, że przetarg nie dał pozytywnego rezultatu bez podania przyczyny.

Bydgoszcz-Toruń/34431563

PREZYDENT MIASTA RZESZOWA

ogłasza,
że Zarządzeniem nr 281/2026
z dnia 14 kwietnia 2026 r.,
na tablicy ogłoszeń został wywieszony
w Biurze Gospodarki Mieniem Miasta
Rzeszowa, Plac Ofiar Getta 3
i zamieszczony na stronie internetowej
Biura pod adresem bip.erzeszow.pl
do publicznej wiadomości na okres 21 dni,
wykaz lokali użytkowych przeznaczonych do wynajęcia na czas nieoznaczony w trybie bezprzetargowym.

Rzeszów/34431511

Wójt Gminy Rudka

działając na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami podaje do publicznej wiadomości, że na tablicy ogłoszeń u siedzibie Urzędu Gminy Rudka, 17-123 Rudka, ul. Brańska 13 oraz na stronie internetowej https://bip-ugrudka.podlaskie.eu/ogoszenia/ został wywieszony na okres od 24.04.2026 r. do 15.05.2026 r. wykaz nieruchomości przeznaczonych do zbycia.

Białystok/34431554

GAZETA wyborcza **DLA FIRM, URZĘDÓW I INSTYTUCJI**

- **Przetargi,** licytacje, zamówienia publiczne
- **Ogłoszenia** sądowe i rekrutacyjne
- **Nekrologi,** kondolencje, wspomnienia

KONTAKT: | **kontakt_komunikaty@wyborcza.pl, tel. 507 094 232 | nekrologi@wyborcza.pl, tel. 22 555 55 55**

Komunikaty.pl nekrologi.wyborcza.pl

eprasa.pl 80426b2470

MAJ 2026

TEATR ŻEROMSKIEGO W KIELCACH

spokojnie, to tylko awaria sezon 2025/2026

25-507 Kielce, ul. Sienkiewicza 32 / kasa +48 41 344 75 00 / kasa@teatrzeromskiego.pl / sekretariat@teatrzeromskiego.pl / www.teatrzeromskiego.pl

KOŃ NA RYCERZU

na podst. książki „Sztuka obsługi penisa" Andrzeja Gryżewskiego i Przemysława Pilarskiego, tekst Przemysław Pilarski, reż. Tadeusz Kabicz

01 MAJA / PT / g. 19:00
02 MAJA / SB / g. 19:00
03 MAJA / ND / g. 17:00
21 MAJA / CZ / g. 19:00
22 MAJA / PT / g. 19:00
23 MAJA / SB / g. 19:00
24 MAJA / ND / g. 17:00

DS

fot. Natalia Kabanow

SZALONE NOŻYCZKI

Paul Pörtner, reż. Jerzy Bończak

08 MAJA / PT / g. 19:00
09 MAJA / SB / g. 19:00
10 MAJA / ND / g. 16:00 i 19:00

DS

fot. Wojciech Habdas

POTOK. ĆWICZENIA ZE WSPÓLNOTY

Jolanta Janiczak, reż. Wiktor Rubin

28 MAJA / CZ / g. 19:00
29 MAJA / PT / g. 17:00
nagranie spektaklu, wejściówka 20 zł

DS

fot. Krzysztof Bieliński

fot. Wojciech Habdas

DS

OPOWIEŚCI Z NARNII. LEW, CZAROWNICA I STARA SZAFA C.S. Lewis

adapt. Radosław Paczocha, reż. Gabriel Gietzky

06 MAJA / ŚR / g. 11:00
07 MAJA / CZ / g. 11:00

fot. Krzysztof Bieliński

NS

ŁATWY SPOSÓB NA RZUCENIE PALENIA wg książki Allena Carra

adapt. i reż. Radosław Rychcik

16 MAJA / SB / g. 16:00
spektakl z napisami w jęz. angielskim /with English subtitles
17 MAJA / ND / g. 16:00
nagranie spektaklu, wejściówka 20 zł

fot. HaWa

NS/ DSP

PROTEST KIELECKI. DO KOGO NALEŻĄ KIELCE?

Julia Nowak i Jakub Skrzywanek, reż. Jakub Skrzywanek

26 MAJA / WT / g. 19:00
30 MAJA / SB / g. 19:00
31 MAJA / ND / g. 17:00
ostatnia niedziela miesiąca – bilet 40 zł

NS	NOWA SCENA	*DS*	DUŻA SCENA
DZ	DZIEDZINIEC	*MSP*	MAŁA SALA PRÓB
DSP	DUŻA SALA PRÓB	*FDS*	FOYER DUŻEJ SCENY

PROFESOR inspirowany książką

Grzegorza Walczaka „Profesor. Jak genialny chemik z Kielc stał się bossem narkobiznesu" tekst Anna Wakulik, reż. Jan Hussakowski

15 MAJA / PT / g. 18:00
16 MAJA / SB / g. 18:00
17 MAJA / ND / g. 18:00
nagranie spektaklu, wejściówka 20 zł

DS

projekt plakatu Aleksandra Banaś

NIKO CZYLI PROSTA ZWYCZAJNA HISTORIA

Joanna Mueller, reż. Zofia Gustowska

19 MAJA / WT / g. 09:00 i 11:00
20 MAJA / ŚR / g. 09:00 i 11:00

NS

fot. Mateusz Wolski

11 MAJA / PN / g. 16:00
wejściówka 20 zł, zapisy – tel. 41 344 75 00
18 MAJA / PN / g. 16:00
w ramach akcji Funduszowy Maj wstęp bezpłatny, zapisy – tel. 41 344 75 00 liczba miejsc ograniczona
25 MAJA / PN / g. 16:00
wejściówka 20 zł, zapisy – tel. 41 344 75 00

Funduszowy Maj

ZWIEDZANIE TEATRU

09 MAJA / SB / g. 16:00 / *NS*

CZYTAJ [żeromski]: SZATAŃSKIE TANGO
László Krasznahorkai, reż. Marta Szlasa-Rokicka
wejściówka 10 zł

31 MAJA / ND / g. 11:00 / *FDS*
POCZYTAJ MI TEATRZE:
KAPIBARA BARBARA
Eliza Piotrowska
prowadzenie Joanna Kasperek
wejściówka 5 zł

Z okazji Dnia Matki i Dnia Dziecka

Teatr im. Stefana Żeromskiego w Kielcach jest jednostką organizacyjną Samorządu Województwa Świętokrzyskiego współprowadzoną przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

WOJEWÓDZTWO ŚWIĘTOKRZYSKIE

Kielce/34431243

eprasa.pl 80426b2470